Gemeente Amsterdam

Jaarrekening 2008

Dit is een publicatie van de Gemeente Amsterdam
Directie ConcernFinanciën
Postbus 202
1000 AE Amsterdam

bezoekadres:
Stadhuis, Amstel 1

telefoon: 020-624 1111
Internet: www.amsterdam.nl

Inhoud

Jaarrekening 2008

Leeswijzer 5

1 Inleidend hoofdstuk 9

Inleiding 11
Organogram 12
College van B&W 13

2 Bestuurlijke hoofdlijnen 15

Beleidsinhoudelijk 17
Programakkoord en indicatoren 21
Financieel 39

3 Beleidsverantwoording resultaatgebieden 57

Openbare Orde en Veiligheid 59
Werk en inkomen 73
Zorg 89
Educatie, jeugd en diversiteit 107
Verkeer en infrastructuur (inclusief Mobiliteitsfonds) 135
Openbare ruimte, groen, sport en recreatie 167
Cultuur en monumenten 185
Milieu en water 201
Economie en haven 217
Facilitair en bedrijven 239
Stedelijke ontwikkeling 253
Bestuur en concern 283

Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing 307
Algemene dekkingsmiddelen 309

4 Gemeentebrede aspecten 321

Risico's en weerstandsvermogen 323
Financiering 333
Lokale heffingen 339
Verbonden partijen 346
Onderhoud van kapitaalgoederen 350
Grondbeleid 358
Bedrijfsvoering 360
Duurzaamheid 370
Personeel, organisatie en informatie 374

5 Balans met toelichting 381

6 Cijfermatige overzichten 391

Leeswijzer 393
Programmarekening 395
Baten en lasten per resultaatrekening 396
Recapitulatiestaat resultaatgebieden 450
Resultaatbestemming 452
Balans met bijlagen 468
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen 486
Personele overzichten inclusief topinkomens 510

Afkortingenlijst 517
Register 525

Leeswijzer

Jaarrekening 2008

De Jaarrekening 2008 is primair bedoeld voor uw Vergadering en vormt de verantwoording van ons College aan uw Vergadering. In navolging van de Begroting 2009 zijn het jaarverslag en de jaarrekening geïntegreerd en opgenomen in één boek, kortweg de jaarrekening genoemd.

1. Inleidend hoofdstuk

In de inleiding wordt kort geschetst welk soort informatie in de Jaarrekening 2008 is opgenomen en hoe de verdere besluitvorming verloopt. De inleiding wordt gevolgd door het organogram van de gemeentelijke organisatie. Hierna vindt u een overzicht van de Collegeleden en hun portefeuilles in 2008.

2. De bestuurlijke en financiële hoofdlijnen

In dit deel van de jaarrekening worden de beleidsinhoudelijke en financiële hoofdlijnen van het afgelopen jaar weergegeven. Het rekeningresultaat wordt onder andere besproken en er wordt ingegaan op de ontwikkeling van de reserves en voorzieningen. Als derde onderdeel is de uitwerking van het programakkoord met bijbehorende indicatoren beschreven.

3. De resultaatgebieden

De kern van de jaarrekening wordt gevormd door de resultaatgebieden, die zijn onderverdeeld in twee of meer subresultaatgebieden. In de resultaatgebieden wordt aangegeven welke maatschappelijke effecten werden nagestreefd in 2008, in hoeverre voorgenomen doelstellingen en resultaten zijn bereikt en welke activiteiten en middelen daartoe zijn ingezet. Om een adequaat vergelijk te kunnen treffen tussen de Begroting 2008, de aanpassingen in de actualisatie van die begroting en de Rekening 2008, is aan het begin van elk resultaatgebied een aparte transformatietabel opgenomen. Hierin is opgenomen de Begroting 2008 volgens de oude indeling in subresultaatgebieden. Vervolgens is de begroting vertaald naar de nieuwe indeling.
Ieder resultaatgebied is onderverdeeld in vijf paragrafen:

1. Bestuurlijke hoofdlijnen
   in deze paragraaf wordt aangegeven wat het resultaatgebied inhoudt, overzicht van de kerncijfers, welke ontwikkelingen speelden, welke maatschappelijke effecten worden/werden nagestreefd, en welke doelstellingen en resultaten zijn behaald
2. Bereikte resultaten per subresultaatgebied
   hier wordt per subresultaatgebied aangegeven welke resultaten zijn behaald en welke activiteiten en middelen daartoe zijn ingezet
3. Realisatie prioriteiten
   hier is informatie opgenomen over de door uw Vergadering toegekende prioriteiten bij het Jaarplan 2008 die nog niet zijn gerealiseerd
4. Specificatie reserve en voorzieningen
   De reserves en voorzieningen worden toegelicht aan de hand van nieuwe, gehandhaafde en afgewikkelde reserves en voorzieningen.
   De niet in de cijfers verwerkte reserveringsvoorstellen (indien van toepassing)
5. Kredieten

Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV)

Algemene dekkingsmiddelen

4. Gemeentebrede aspecten

Wettelijk is voorgeschreven dat voor een aantal onderwerpen een paragraaf wordt opgenomen waarin een 'dwarsdoorsnede' wordt gepresenteerd van de verschillende resultaatgebieden. Dit zijn de zogenaamde verplichte paragrafen. De onderwerpen zijn: risico's en weerstandsvermogen, financiering, lokale heffingen, verbonden partijen, onderhoud van kapitaalgoederen, grondbeleid, bedrijfsvoering en duurzaamheid.

5. Balans

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste ontwikkelingen van de balansposten gedurende het jaar 2008 toegelicht.

6. Cijfermatige overzichten

Hierin wordt de rekening van baten en lasten weergegeven, het verloop van het saldo van de primaire begroting tot het uiteindelijke rekeningsaldo, het bruto-verloop van de vaste activa, het eigen vermogen en de voorzieningen.

Inleidend hoofdstuk Inleidend hoofdstuk Inleidend hoofdstuk

1 Inleidend hoofdstuk

Inleiding
Organogram
College van Burgemeester en Wethouders

Inleiding

Ons College legt met de jaarrekening verantwoording af over het door ons in 2008 gevoerde bestuur. De jaarstukken van de gemeente Amsterdam bestaan uit twee boekwerken:

- de Jaarrekening 2008 van de centrale stad
- de gebundelde veertien jaarrekeningen van de stadsdelen

Voor u ligt het eerste boek. Het tweede zal uw Vergadering op korte termijn worden aangeboden.

Diensten en bedrijven

De jaarrekening van de centrale stad is geschreven op basis van de jaarrekeningen van de afzonderlijke diensten en bedrijven. De jaarrekening heeft echter een dienstoverstijgend karakter: niet de individuele diensten, maar de 12 resultaatgebieden zijn bepalend. De nadruk ligt daarbij op bestuurlijk relevante informatie. Detailinformatie en informatie die specifiek op één dienst/bedrijf betrekking heeft, is te vinden in de afzonderlijke jaarrekeningen en accountantsverslagen van diensten en bedrijven. Deze stukken zijn voor de raadscommissies ter inzage gelegd.

Raadsgriffie, Ombudsman en Rekenkamer

De budgetten met betrekking tot de Raadsgriffie, de gemeentelijke Ombudsman en de Rekenkamer maken onderdeel uit van de gemeentelijke begroting/rekening. Deze organisaties hebben echter een eigen, directe positie ten opzichte van uw Vergadering. Vandaar dat zij zich ook separaat verantwoorden ten opzichte van uw Vergadering.

Accountantscontrole

De accountant heeft deze jaarrekening gecontroleerd. Zijn verklaring treft u aan achterin dit boek.

Besluitvorming

Uw Vergadering stelt de jaarrekening vast. Uw wijzigingen daarin, worden opgenomen in het vaststellingsbesluit van uw Vergadering en zullen vervolgens financieel-administratief worden verwerkt in de aanvangssituatie voor de jaarrekening over 2009.

20 april 2009

Gemeente Amsterdam

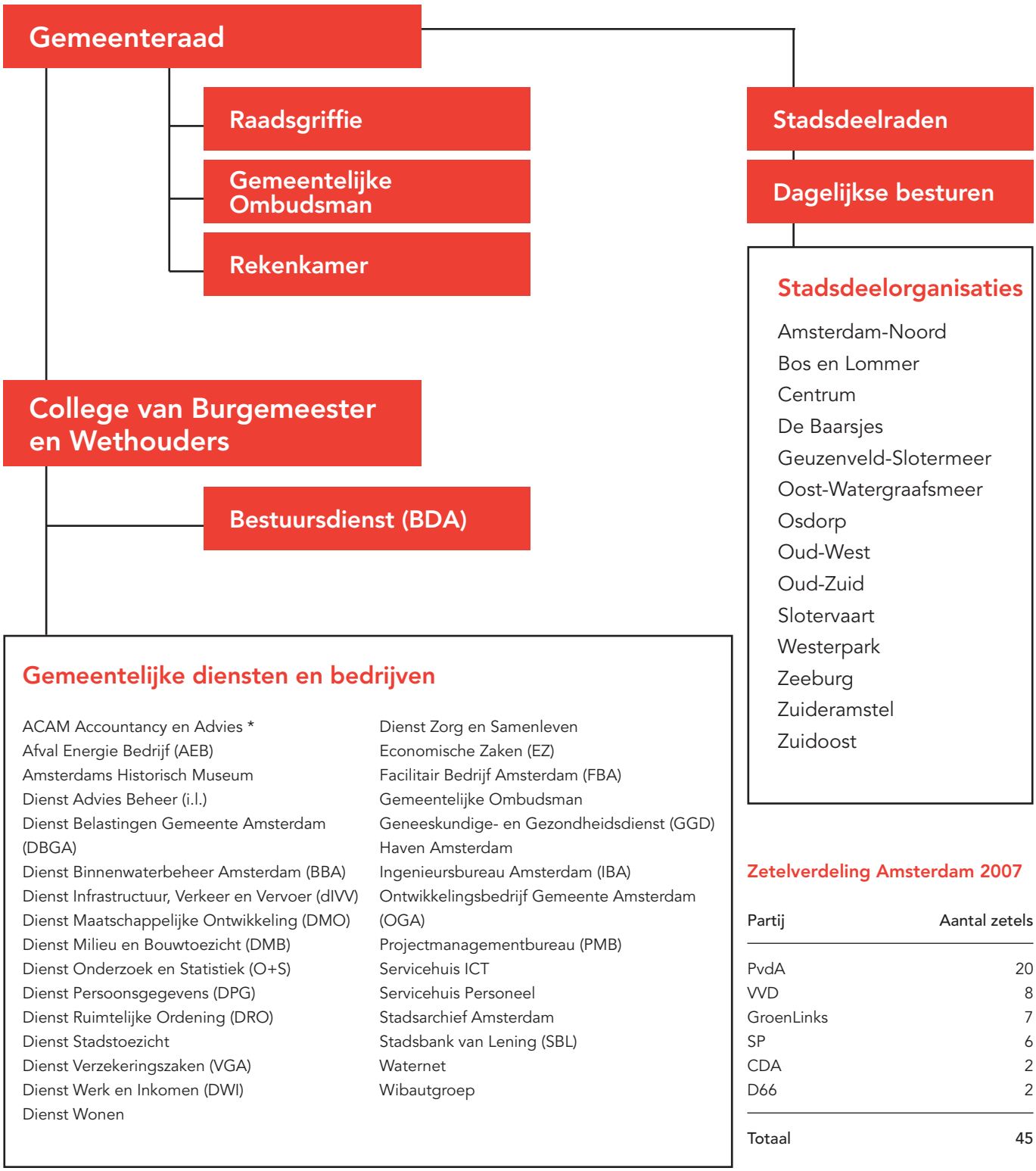

Stadsdeelorganisaties

Amsterdam-Noord
Bos en Lommer
Centrum
De Baarsjes
Geuzenveld-Slotermeer
Oost-Watergraafsmeer
Osdorp
Oud-West
Oud-Zuid
Slotervaart
Westerpark
Zeeburg
Zuideramstel
Zuidoost

Gemeentelijke diensten en bedrijven

ACAM Accountancy en Advies *
Afval Energie Bedrijf (AEB)
Amsterdams Historisch Museum
Dienst Advies Beheer (i.l.)
Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam (DBGA)
Dienst Binnenwaterbeheer Amsterdam (BBA)
Dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer (dIVV)
Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO)
Dienst Milieu en Bouwtoezicht (DMB)
Dienst Onderzoek en Statistiek (O+S)
Dienst Persoonsgegevens (DPG)
Dienst Ruimtelijke Ordening (DRO)
Dienst Stadstoezicht
Dienst Verzekeringszaken (VGA)
Dienst Werk en Inkomen (DWI)
Dienst Wonen
Dienst Zorg en Samenleven
Economische Zaken (EZ)
Facilitair Bedrijf Amsterdam (FBA)
Gemeentelijke Ombudsman
Geneeskundige- en Gezondheidsdienst (GGD)
Haven Amsterdam
Ingenieursbureau Amsterdam (IBA)
Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam (OGA)
Projectmanagementbureau (PMB)
Servicehuis ICT
Servicehuis Personeel
Stadsarchief Amsterdam
Stadsbank van Lening (SBL)
Waternet
Wibautgroep

Zetelverdeling Amsterdam 2007

Partij	Aantal zetels
PvdA	20
VVD	8
GroenLinks	7
SP	6
CDA	2
D66	2
Totaal	45

* Aansturing door College betreft bedrijfsvoering.
Accountantscontrole vindt plaats in opdracht van uw Vergadering.

Via www.amsterdam.nl komt u op de websites van de gemeentelijke diensten en bedrijven.

College van Burgemeester en Wethouders

Burgemeester Job Cohen
is verantwoordelijk voor: Openbare Orde en Veiligheid, Algemene Zaken, Integraal veiligheidsbeleid, Communicatie, Juridische Zaken, Bestuurlijk Stelsel en Internationale Samenwerking.

Wethouder Lodewijk Asscher (PvdA)
beheert de portefeuilles Financiën, Economische Zaken en onderwijs, inburgering en jeugdzaken en is coördinator van Kinderen Eerst. Daarnaast is hij loco-burgemeester van Amsterdam.

Wethouder Carolien Gehrels (PvdA)
beheert de portefeuilles Kunst en Cultuur, Lokale Media, Sport en Recreatie, Bedrijven, Deelnemingen en Inkoop, alsmede het Programma Maatschappelijke Investeringen.

Wethouder Tjeerd Herrema (PvdA)
beheert de portefeuilles Verkeer, Vervoer en Infrastructuur (incl. Noord/Zuidlijn), Dienstverlening, Volkshuisvesting, Monumenten en Archeologie.

Wethouder Freek Ossel (PvdA)
beheert de portefeuilles Lucht- en Zeehaven, Werk en Inkomen, Diversiteit en Grote Stedenbeleid.
Per 23-04-2008 opvolger van wethouder Hennah Buyne.

Wethouder Maarten van Poelgeest (GroenLinks)
beheert de portefeuilles Ruimtelijke Ordening en Grondzaken, Waterbeheer en ICT (incl. glasvezel en breedbanddiensten).

Wethouder Marijke Vos (GroenLinks)
beheert de portefeuilles Zorg, Milieu, Personeel en Organisatie, Openbare Ruimte en Groen.

Gemeentesecretaris Henk de Jong
is eerste adviseur van het college van B&W en eindverantwoordelijk voor de diensten van de centrale stad.

Bestuurlijke hoofdlijnen

2 Bestuurlijke hoofdlijnen

Beleidsinhoudelijk
Programakkoord en indicatoren
Financieel

Beleidsinhoudelijk

Beleidsontwikkeling 2008 / Terugblik 2008

In dit hoofdstuk blikt ons College terug op de ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan in 2008. Het was een jaar met twee gezichten. Economisch gezien kende Amsterdam in de afgelopen jaren een aanmerkelijke economische groei, dalende werkloosheidscijfers en een *overall* stijgende welvaart, die zich nog tot in de eerste helft van 2008 hebben doorgezet. Deze economische bloeiperiode heeft echter in hetzelfde jaar het omslagpunt bereikt. De komst van de kredietcrisis, die in september 2008 leidde tot nationale steun aan de banken Fortis en ABN AMRO, maakt wederom duidelijk dat er weinig vanzelfsprekendheden zijn in de moderne internationale economie. De kredietcrisis gaat gepaard met een stevige conjuncturele inzinking, die Nederland fors raakt. Gezien de economische structuur van de regio zal naar verwachting ook Amsterdam zwaar worden getroffen. De eerste effecten hiervan waren voor Amsterdam eind 2008 al zichtbaar in de bouwprojecten, het toerisme en een stagnatie in de uitstroom uit de bijstand.

Dit verandert het economisch perspectief van Amsterdam en maakt dat wij bijzonder alert moeten zijn op de sociaaleconomische gevolgen voor onze inwoners. De resultaten van de afgelopen jaren, inclusief 2008, op bijvoorbeeld wijkaanpak en vermindering van het klantenbestand van DWI, stageplaatsen en daling van het aantal jongeren met een uitkering, geven helaas geen enkele garantie voor 2009. Met de komst van de kredietscrisis zijn het juist de problemen in het sociaal domein die de extra aandacht en energie van ons College blijven vragen. Ons College zet zich in voor de werkgelegenheid in de stad en toont zich solidair met de Amsterdammer. Voor de stedelijke ontwikkeling zijn de effecten vooral in het laatste kwartaal van 2008 zichtbaar geworden. Desondanks zijn in 2008 nog 4.400 woningen in aanbouw genomen. Ons College zal met een pakket maatregelen komen dat zich zowel richt op het opvangen van de gevolgen van de crisis als het stimuleren van economie. Het is in deze tijd van het allergrootste belang om te blijven werken aan de kracht en het vertrouwen in onze stad en regio. Amsterdam zal blijvend moeten werken aan een aantrekkelijk (inter)nationaal klimaat om de welvaart van haar inwoners nu en in de toekomst veilig te stellen. De Amsterdamse metropool in wording kent dan ook vele uitdagingen die ons College wil helpen beantwoorden door beslissend bij te dragen aan een gezonde en duurzame economische ontwikkeling. De zes thema's die in het programakkoord zijn benoemd hebben in 2008 centraal gestaan in de uitvoering.

Armoedebestrijding

In het programakkoord heeft ons College als uitgangspunt geformuleerd dat iedereen meedoet in de Amsterdamse emancipatiemachine. Ons College legt daarin grote nadruk op armoedebestrijding voor die Amsterdammers die door financiële belemmeringen worden uitgesloten van de samenleving. Het armoede-beleid heeft als doel om enerzijds mensen uit de armoede te halen en anderzijds de financiële last te verlichten door vergroting van het bereik van de armoedemiddelen. In 2008 zijn de armoedemiddelen volledig benut. Daarmee wordt de trend voortgezet van 2007, toen voor het eerst in jaren de middelen volledig werden benut. Belangrijk is dat mensen die een beroep doen op schuldhulpverlening niet met een wachtlijst worden geconfronteerd. Dit is helaas niet volledig gelukt. In vier stadsdelen is in de loop van 2008 een wachtlijst van beperkte omvang ontstaan. Eind 2008 was de tendens dat deze wachtlijsten weer afnemen na inzet van (extra) capaciteit.

Ondanks het gegeven dat het armoedebeleid in deze stad vergeleken met de rest van Nederland goede resultaten boekt, is geconstateerd dat het aantal mensen dat per saldo op de armoedegrens leeft niet vermindert. Dit is aanleiding geweest voor het rapport *Weg uit de Armoede* dat eind 2008 door de commissie Activerend Armoedebeleid is gepresenteerd. In dit rapport doet de commissie voorstellen voor maatregelen om mensen duurzaam uit de armoede te helpen. In het nieuwe Meerjarenbeleidskader Inkomen en Armoede zal het advies worden omgezet in concrete maatregelen.

Re-integratie is van groot belang als stap naar participatie en om op weg te komen naar werk. Het bestand van DWI met een re-integratiedoelstelling is in 2008 met 2,1% gedaald en dat is een goed resultaat. De ambitie was echter hoger, namelijk gelijk aan het landelijk gemiddelde (4%). Dat Amsterdam daar wat

onder blijft heeft mede te maken met de relatief forse daling die Amsterdam bereikte in voorgaande jaren. Er was eind 2008 nog geen stijging in de instroom van nieuwe klanten zichtbaar, maar wel een stagnatie in de uitstroom.
Maatregelen om verdere negatieve ontwikkelingen op te vangen zijn eind 2008 voorbereid en zullen in 2009 van kracht worden.

Kinderen eerst

Het investeren in de jeugd van Amsterdam is voor ons College een centrale doelstelling. Kinderen en jongeren moeten hun talenten kunnen ontdekken en ontplooien. Voor alle kinderen is het van belang om goed onderwijs te krijgen. In april 2008 heeft de gemeente met de schoolbesturen van het primair onderwijs en het rijk het convenant getekend om de kwaliteit van de (zeer) zwakke scholen aan te pakken. Er is intensief ingezet op verbeterplannen die zichtbaar effect resulteren op het onderwijs in de klas. In het programma Jong Amsterdam/Kinderen Eerst is de slag gemaakt naar de breedte van het primair onderwijs met concrete afspraken op locatieniveau tussen stadsdelen en schoolbesturen. Deze afspraken zullen in 2009 definitief gemaakt worden. Vanuit de kwaliteitsaanpak zal dit ondersteund worden met een programma dat scholen desgewenst ondersteuning kan bieden.
Ook de aanpak van het voortijdig schoolverlaten is in 2008 succesvol geweest. Het aantal vroegtijdige schoolverlaters is gedaald met 14% ten opzichte van het schooljaar 2006/2007. Het geregistreerde schoolverzuim is toegenomen. Dit komt door een verbeterde controle op verzuim, waardoor het aantal meldingen steeg.
Er waren in 2008 voldoende stageplaatsen. Op basis van de gezamenlijke aanpak van gemeente, onderwijs en bedrijfsleven, onder regie van het Platform Arbeidsmarkt en onderwijs kreeg 96% van de leerlingen een passende stageplaats. Het aantal jongeren in de uitkering daalde verder, van 1.751 naar 1.424. Het aantal jongeren dat binnen vier weken na commitment aan de slag, op school of op weg naar werk was, is substantieel toegenomen, naar 73,6%. De doelstelling van 80% is helaas niet helemaal gehaald.

De zorg voor de jeugd moet vroeg beginnen. Vorig jaar is de visie 'Opvoeden en opgroeien' vastgesteld die het kader vormt voor het jeugdbeleid. Centrale stad en stadsdelen zetten in op realisatie van de Ouder en Kindcentra volgens een gemeenschappelijk afgesproken basisopzet. Eind 2008 hadden alle stadsdelen een vorm van samenwerking ingericht tussen de vaste Ouder Kind Centrum (OKC) partners voor nul tot vier jarigen (verloskundigen, kraamzorg, jeugdgezondheidzorg en opvoedondersteuning). Daarmee zijn we er echter nog niet. Het doel is dat in 2010 in alle stadsdelen een OKC tot 12 jaar operationeel is volgens de gezamenlijke nieuwe werkwijze.
Zo'n 2.000 mensen hebben gebruik gemaakt van opvoedondersteuning. De aanpak Triple P die breed door betrokken instanties wordt uitgerold lijkt daarmee goed aan te slaan.

In 2008 heeft het project Systeem in Beeld (SIB) een tussenrapportage opgeleverd. SIB richt zich op het beleid voor de jeugd op de terreinen van welzijn, zorg en onderwijs. De uitkomsten gaven aan dat er veel verbeterd dient te worden aan het systeem in het sociaal domein. De eindrapportage over SIB zal plaatsvinden in 2009. Overigens heeft SIB wel al haar doorwerking gekregen vanuit het gezamenlijke inzicht van gemeente en instellingen dat de focus gericht moet zijn op het effect van het handelen op de bewoner, het kind en/of het gezin. De uitvoering staat centraal, maar wel een uitvoering die ook het beoogde effect heeft! Een voorbeeld hiervan is de inzet in de kwaliteitsaanpak bij het primair onderwijs. Er is niet volstaan met een convenant en het overmaken van geld, maar van een aanpak gericht op effect in de klas.

Veiligheid

Veiligheid is een basisrecht en staat hoog op de agenda van ons College. Daarbij wordt steeds meer gewerkt in regionaal verband. Veiligheid en criminaliteit houden immers niet bij onze stadsgrens op. Het ontstaan van de Veiligheidsregio en de instelling van het Veiligheidsbureau bij de gemeente Amsterdam is daar een duidelijk voorbeeld van.
De resultaten op de indicatoren laten zien dat zowel de preventieve als de repressieve instrumenten haar vruchten afwerpen. Toch blijven burgers, bezoekers en bedrijven criminaliteit en overlast ervaren. Zorgelijk is dat crimineel en overlastgevend gedrag zich op steeds jeugdiger leeftijd manifesteert. Daarom blijft ons College onverminderd inzetten op de aanpak van criminaliteit en overlast bij jeugd, op de aanpak van

veelplegers, op het verminderen van overlast en op het veiliger maken van gebieden. De Vliegende Brigade is ingezet voor de Wallen en de Transvaalbuurt. De Stichting Aanpak Overlast Amsterdam heeft in vijf stadsdelen totaal 21 koppels ingezet ter bestrijding van jeugd overlast.
In 2008 is een samenwerkingsverband tussen gemeente en rijk van start gegaan waarbinnen politie, justitie en de fiscus op basis van nieuw verkregen informatie criminele structuren in het Wallengebied bestrijden. Met steun van de gemeente zijn panden aangekocht in het Wallen- en Singelgebied waardoor het aantal prostitutieramen is verlaagd. Een onderzoek naar illegale prostitutie is gestart. De escortvergunning is ingevoerd.

De Pardonregeling voor (ex-)asielzoekers is ook in 2008 nog van toepassing geweest en uitgevoerd.

Luchtkwaliteit

De verbetering van luchtkwaliteit is voor ons College een belangrijke prioriteit. De zorg wereldwijd om de ontwikkelingen met betrekking tot het klimaat krijgt ook op Europees en nationaal niveau haar uitwerking in diverse wettelijke regelingen en beleidsvoornemens en -plannen. Ons College wil daarbij aansluiten en zo mogelijk daarin ook een voortrekkersrol vervullen. De ambitie Amsterdam-Topstad is dan ook vertaald in het Milieubeleidsplan 2007-2010 en het motto *Amsterdam duurzaam aan de top*.

In 2008 is het klimaatprogramma *Nieuw Amsterdams Klimaat* vastgesteld en is met de uitvoering ervan begonnen, in samenhang met het *Actieplan Luchtkwaliteit*. Vooruitlopend op landelijke regelingen gaat ons College versneld aan de slag met klimaatneutraal bouwen. Dit betreft de uitvoering van het besluit van uw Vergadering om vanaf 2015 alle nieuwbouwwoningen en utiliteitsgebouwen klimaatneutraal te bouwen. Verder hebben wij samen met Rotterdam, Arnhem en een aantal bedrijven een Nationale Waterstofcoalitie gevormd. De samenwerking met het Midden en Kleinbedrijf, gericht op energiebesparende maatregelen is geïntensiveerd. Er is onderzoek gedaan naar het mogelijke aandeel van duurzame energie in 2025 en zijn kansrijke gebieden en sectoren voor de productie van deze energie geïnventariseerd. Het Smart Working Centre in Almere is in gebruik genomen.
In 2008 is uiteraard ook een stap gezet in de uitvoering van de maatregelen uit het Actieplan Luchtkwaliteit zoals:
- het schoner maken van het gemeentelijk wagenpark
- de aanschaf van schonere GVB-bussen
- het plaatsen van roetfilters op de huidige GVB-bussen
- het aansluiten van woningen op stadsverwarming
- de maatregelen uit het deelplan Voorrang voor een Gezonde Stad
- de invoering per 9 oktober van de milieuzone voor vrachtauto's
- het verbeteren van de doorstroming
- het schoonmaken van wegen en plaatsen van groen bij de knelpunten
- voorbeeldprojecten met elektrisch vervoer
- promotie van de landelijke subsidieregeling roetfilters op dieselauto's

Wanneer alle maatregelen uit het Actieplan Luchtkwaliteit zijn uitgevoerd, in combinatie met de landelijke maatregelen, zullen de doelstelling worden behaald: in 2010 voor fijn stof en in 2015 voor stikstofdioxide.

Topstad

Met het programma 'Amsterdam topstad' wil ons College als vestigingslocatie in de top 5 van Europese steden komen en daar ook blijven. Dit bevordert het investeringsklimaat en zorgt voor de nodige werkgelegenheid in de Amsterdamse Metropool. Uit de meting blijkt dat ook in 2008 de top 5 doelstelling is gehaald. Uit de indicatoren komt ook naar voren dat het aantal bedrijven dat zich in Amsterdam heeft gevestigd boven de streefwaarde ligt. Het aantal nieuw gecreëerde arbeidsplaatsen loopt echter terug; nieuwe bedrijven openen veelal kleine en middelgrote vestigingen.

Voor de uitvoering van het programma Amsterdam Topstad in 2008 heeft ons college zich specifiek gericht op een viertal speerpunten uit het Topstadprogramma:
- het optimaal faciliteren van expats

- het stimuleren van kennisvalorisatie en bedrijvigheid Life Sciences
- het ontwikkelen van topopleidingen
- het faciliteren van creatieve talenten, doorgroeiers en cross-overs

Met de opening van het expatcentrum in 2008, de instelling van het Life Science centrum, het van start gaan van de Duisenberg School of Finance en de ambitie voor het opzetten van een internationale topopleiding voor de creatieve industrie, zijn belangrijke stappen in de uitvoering van het topstadprogramma gezet. Daarnaast hebben wij in 2008 ook doorgezet op de duurzaamheid- en ICT agenda, wat in 2009 tot verdere resultaten moet leiden.

Amsterdam is geen topstad zonder gezonde en duurzame economische basis. Het basisprogramma economie dat vanaf 2007 in uitvoering is genomen legt hiervoor de fundamenten.

Met de komst van de financiële crisis in 2008 blijft de uitvoering van beide programma's van groot belang voor ons College om ook de gevolgen van de recessie het hoofd te kunnen bieden.

Voorts heeft in 2008 het Kabinet de voordracht van de grachtengordel voor de werelderfgoedlijst van Unesco vastgesteld.

Sociale Cohesie

Met onder andere het Platform Amsterdam Samen investeert ons College in het sociale kapitaal en de sociale cohesie in de stad. We stellen echter ook grenzen aan het gedrag van Amsterdammers. Ons College ondersteunt en stimuleert de activiteiten van derden en werkt met een groot aantal partijen samen, zoals maatschappelijke organisaties, het bedrijfsleven en de stadsdelen. Vanuit de Subsidieverordening Integratie en Participatie is bijgedragen aan 79 goed functionerende zelforganisaties. Wij hebben in 2008 effectief ingezet op het stimuleren van de samenwerking van de organisaties onderling. In 2008 zijn door zelforganisaties 477 activiteiten georganiseerd op het gebied van armoede, eerwraak, huiselijk geweld, acceptatie homo's, cultuur, enzovoort.

In april 2008 stelde uw Vergadering het gemeentelijke Plan van aanpak *Discriminatie Amsterdam* vast, waarin vijf thema's centraal staan: discriminatie van homo's, discriminatie op school, bij sollicitaties en stages, in de horeca en binnen de eigen gemeentelijke organisatie.
In de zomer van 2008 is een campagne gevoerd met als doel de meldingsbereidheid te verhogen. Dit heeft geleid tot een verdubbeling van het aantal meldingen in de zomermaanden.
Ook is in 2008 de notitie *Vrouwenemancipatie in Amsterdam* vastgesteld.

In 2008 heeft een evaluatie plaatsgevonden van de uitvoering van de inburgering. Daaruit bleek dat forse verbeteringen noodzakelijk zijn. Die verbeteringen met betrekking tot de korte termijn zijn in 2008 ingezet. De ambitie ten aanzien van het aantal te bereiken unieke personen is naar beneden bijgesteld. Het aantal trajecten dat met het rijk was afgesproken in het kader van de Wet inburgering is wel gehaald.

Programakkoord en indicatoren

Ook in deze jaarrekening blikt ons College terug op de indicatoren waarmee we de realisatie meten van de doelen uit het programakkoord Mensen maken Amsterdam. De Jaarrekening 2007 was de eerste waarin ons College rapporteerde over deze indicatoren. Daarbij is veel ervaring opgedaan met de uitvoering van metingen en te selecteren bronnen. Deze ervaringen hebben geleid tot de aanscherping van indicatoren om beter te kunnen aansluiten op de te bereiken maatschappelijke effecten.

Bij de vaststelling van de Begroting 2009 is een aantal indicatoren gewijzigd en te bereiken resultaten aangepast. Dat was nodig omdat een aantal indicatoren door de actualiteit werd ingehaald. Door wijzigingen in landelijke wet- en regelgeving, door vernieuwing van definities en andere externe factoren, dreigde de validiteit van de meting in het geding te komen. Daarom zijn de wijzigingen die in de Begroting 2009 zijn opgenomen ook toegepast op de indicatoren uit het Jaarplan 2008. In de meeste gevallen is de formulering aangepast en zijn de te bereiken resultaten op een hoger ambitieniveau gebracht of bijgesteld vanwege hernieuwde afspraken met betrokken externe partijen. En omdat ons College staat voor een transparante verantwoording geven wij nauwkeurig aan op welke indicatoren en op welke te bereiken resultaten in deze jaarrekening de wijzigingen betrekking hebben.

Hierna volgt de tabel waarin wij – afgaand op de huidige streefwaarden – goed scoren dan wel achterlopen.

Kinderen Eerst

Doelstelling	Indicator	Nulmeting	Te bereiken resultaat 2008	Bereikte resultaat 2008	Resultaten 2007-2010	Toelichting
Brede scholen, open tijdens kantooruren, met een reeks van activiteiten op het gebied van sport, recreatie en cultuur	1. Aantal brede scholen PO en VO c.q. scholen met dagarrange-menten of community centers	Projectplannen voor wijkarrangementen in voorbereiding; 3 communitycenters PO in ontwikkeling; 7 VO-scholen nemen deel aan dagarrangementen en combinatie-functies (meting 1-6-2007)	185 PO scholen met dagarrangementen. 3 community centers in opbouw, 17 VO scholen continueren de brede schoolactiviteiten	185 PO-scholen hebben dagarrangementen, 7 VO-scholen en 3 community centers zijn in gang gezet	In 2010 worden op 185 scholen in PO en SO dagarrangementen uitgevoerd; in 2010 zijn er 3 community centers in Overtoomse veld; alle vmbo-scholen hebben een naschools aanbod verankerd	Wijziging Begroting 2009: de te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	-	-	*150 scholen hebben PO dagarrangementen. 50% van de kinderen maakt gebruik van dit aanbod; gestart met realisering 3 community centers; 7 VO scholen continueren de brede schoolactiviteiten*	-	*In 2010 worden op 150 scholen in PO en SO dagarrangementen uitgevoerd; in 2010 zijn er 3 community centers in Overtoomse veld; alle vmbo-scholen hebben een naschools aanbod verankerd*	-
Jongeren behalen een startkwalificatie, werken of volgen een traject naar opleiding of werk	2. Aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters	3.501 nieuwe voortijdige schoolverlaters in schooljaar 2005/2006 (meting 1-7-2006)	Daling van 10% tot 3.150 nieuwe voortijdige schoolverlaters	2.272 nieuwe voortijdige schoolverlaters	Daling van 10% tot 2.451 nieuwe voortijdige schoolverlaters	Wijziging Begroting 2009: conform convenant Aanval op Uitval is de indicator gewijzigd en de te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	*2. Aantal voortijdig schoolverlaters*	-	*Een verdere daling met 10% naar 9000 voortijdig schoolverlaters in het schooljaar 2007/2008*	-	*Jaarlijkse vermindering VSV'ers met 10%*	-
Voldoende stageplaatsen/leerwerktrajecten	3. Percentage jongeren met een passende stageplaatsen	2% heeft geen passende stageplaats (meting 1-6-2007)	Maximaal 2% heeft geen passende stageplaats	96% heeft een passende stageplaats	Alle jongeren hebben een passende stageplaats	Wijziging Begroting 2009: indicator is gewijzigd en de te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	*3. Aantal beschikbare stageplaatsen t.o.v. het tekort*	-	*Naast kwantitatieve doelstelling stageplaatsen, ook een kwalitatieve verbeterslag*	-	*Er zijn stageplaatsen/leerwerk-trajecten voor alle leerlingen die dat nodig hebben*	-

Doelstelling	Indicator	Nulmeting	Te bereiken resultaat 2008	Bereikte resultaat 2008	Resultaten 2007-2010	Toelichting
Kinderen beheersen de Nederlandse taal	4. Aantal kinderen dat de Nederlandse taal beheerst	480 leerlingen hebben schakelonderwijs gevolgd (meting 31-07-2007)	800 leerlingen hebben schakelonderwijs gevolg	970 leerlingen hebben schakelonderwijs gevolgd	900 leerlingen hebben schakelonderwijs gevolgd	Wijziging Begroting 2009: de te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	-	-	*65 schakelklassen in uitvoering, waaronder 6 kopklassen. 800 leerlingen hebben schakelonderwijs gevolgd -5 pilots extra taalklas VO in uitvoering. 60 leerlingen hebben hieraan deelgenomen*	-	*Na oplevering meetinstrument wordt resultaat vastgesteld*	-
Terugdringen jeugdwerkloosheid	5. Percentage jongeren dat na melding bij het jongerenloket binnen vier weken terug naar school gaat, aan het werk is of op weg naar werk is	58% (meting 31-12-2006)	80% van de jongeren is na melding bij het jongerenloket binnen vier weken terug naar school gaat, aan het werk is of op weg naar werk	73,6% van de jongeren is na melding bij het jongerenloket binnen vier weken terug naar school gaat, aan het werk is of op weg naar werk	70% van de jongeren is na melding bij het jongerenloket binnen vier weken terug naar school gaat, aan het werk is of op weg naar werk	Wijziging Begroting 2009: de indicator is gewijzigd en de te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	*5. Aantal jongeren dat na melding bij het jongerenloket terug naar school gaat, aan het werk is of op weg naar werk*	-	-	-	*In 2010 zijn alle jongeren bij het jongerenloket binnen 4 weken na commitment aan de slag, naar school of op weg naar werk max. stabiel*	-
	6. Aantal jongeren (27 of jonger) met een uitkering	1.978 (meting 31-12-2006)	Maximaal stabiel	1.424	Maximaal stabiel	-
Alle jongeren een opvangplaats kunnen aanbieden	7. Aantal zwerfjongeren op straat	Tussen de 400 en 600 zwerfjongeren per jaar (meting 2005 landelijke Rekenkamer)	Aantal neemt niet toe	400 tot 500 zwerfjongeren op straat	Aantal neemt niet toe	-
	8. Aantal opvangplaatsen voor jongeren	259 opvangplaatsen (meting 31-12-2006)	Uitbreiding met 80 opvangplaatsen	84 nieuwe opvangplaatsen (totaal zijn er 292 opvangplaatsen)	Uitbreiding tot 359 opvangplaatsen	Wijziging Begroting 2009: de te bereiken resultaten in 2008 zijn aangepast
Jaarplan 2008	-	-	*Uitbreiding met 40 opvangplaatsen*		-	-

Doelstelling	Indicator	Nulmeting	Te bereiken resultaat 2008	Bereikte resultaat 2008	Resultaten 2007-2010	Toelichting
Weerbaar maken van kinderen met problemen op het gebied van alcohol, drugs, roken d.m.v. voorlichting	9. Aantal deelnemende scholen aan lesprogramma Lang Leve de Liefde en Gezonde School	25 scholen (62,5%)	30 VMBO-scholen en 52 VO-scholen	Nog geen exacte gegevens bekend. In het schooljaar 2007/2008 hebben circa. 2500 leerlingen voorlichting gekregen over roken, alcohol en cannabis en circa. 350 leerlingen voorlichting over uitgaansdrugs. Twintig docenten zijn bijgeschoold voor het werken met Lang Leve de Liefde en 2000 leerlingenboekjes zijn besteld	30 VMBO-scholen en 52 VO-scholen	Wijziging Begroting 2009: de indicator is gewijzigd en de te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	*9. Aantal kinderen dat bereikt wordt*	-	*Het verrichten van preventieve activiteiten o.a. op scholen*	-	*Percentage rokers Amsterdamse bevolking is in 2011 afgenomen tot 25% - kinderen beginnen op latere leeftijd met de consumptie van alcohol, in elk geval niet onder de 16 jaar - percentage jongeren in Amsterdam die (overmatig) alcohol gebruiken neemt tot 2011 niet toe - 15% van de jongeren gebruikt nog cannabis*	-
Toename van het aantal (vooral jongere) sportende Amsterdammers	10. % jongeren (6-17 jaar) dat minimaal 1 keer per week sport	70%	n.v.t.	Geen gegevens bekend	80%	De Sportmonitor wordt eens per 4 jaar uitgevoerd, de eerstvolgende vindt plaats in 2010
	11. % jongeren (6-17 jaar) dat minimaal 2 keer per week sport	40%	n.v.t.	Geen gegevens bekend	50%	De Sportmonitor wordt eens per 4 jaar uitgevoerd, de eerstvolgende vindt plaats in 2010

Doelstelling	Indicator	Nulmeting	Te bereiken resultaat 2008	Bereikte resultaat 2008	Resultaten 2007-2010	Toelichting
Cultuureducatie Brede talentontwikkeling (o.a. cultuur en sport)	12. Percentage scholen (PO en onderbouw VMBO) dat gebruik maakt van de cultuurvouchers	90% (meting 31-12-2007)	90%	Geen gegevens bekend	90%	Wijziging Begroting 2009: de indicator is gewijzigd en de te bereiken resultaten zijn aangepast (over 2008 zijn er nog geen gegevens bekend over het aantal scholen, wel is bekend dat 93% van het voucherbudget is benut)
Jaarplan 2008	*12. Aantal scholen dat gebruik maakt van de regeling en de frequentie daarvan*	-	*100% van de scholen voor PO en VMBO maken gebruik van de Voucherbank, met inachtneming van de beleidsvrijheid van scholen.*	-	*100% van de scholen voor PO en VMBO maken gebruik van de Voucherbank*	-
	13. Percentage scholen met cultuureducatie in het programma	67% PO-scholen en 33% VO-scholen (meting 31-10-2007	75% PO-scholen en 40% VO-scholen	85% PO-scholen en 65% VO-scholen	82% PO-scholen en 60% VO-scholen	Wijziging Begroting 2009: de indicator is gewijzigd en de te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	*13. Aantal scholen dat zijn visie op cultuureducatie in het onderwijs-programma heeft opgenomen en geïmplementeerd*	-	*40% van de scholen heeft zijn visie geïmplementeerd*	-	*70% van de scholen heeft zijn visie geïmplementeerd*	-
	14. percentage kinderen dat kennismaakt, ontwikkelt en bekwaamt	Visie is in ontwikkeling en huidig aanbod wordt in kaart gebracht	70% kennismaken 30% ontwikkelen	Geen gegevens bekend	100% kennismaken 55% ontwikkelen 10% bekwamen	Wijziging Begroting 2009: de indicator komt te vervallen m.i.v. Begroting 2009

Armoedebestrijding

Doelstelling	Indicator	Nulmeting	Te bereiken resultaat 2008	Bereikte resultaat 2008	Resultaten 2007-2010	Toelichting
Duurzame uitstroom naar werk	15. Aantal klanten met een met re-integratie-doelstelling	41.122 (meting 31-12-2006)	36.000	35.566 klanten met een re-integratie-doelstelling	33.500	Wijziging Begroting 2009: de indicator is gewijzigd in aantal klanten met een re-integratie-doelstelling en te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	*15. Klantenbestand met re-integratie-doelstelling*	-	-	-	*Daling van het klantenbestand met 500 klanten meer dan het landelijk gemiddelde in 2007, in de overige jaren een gelijkopgaande trend met het landelijk gemiddelde*	-
Vergroten van het aantal klanten op traject	16. Percentage klanten met re-integratie-doelstelling op re-integratietraject	57,5% (meting 31-12-2006)	70%	81%	90%	Wijziging Begroting 2009: indicator is gewijzigd in percentage klanten met re-integratie-doelstelling op een re-integratietraject
Jaarplan 2008	*16. Aantal klanten met re-integratie-doelstelling op traject*	-	-	-	-	-
Meer doorstroom in de uitkering	17. Aantal klanten dat langer dan vijf jaar een werkzoekende-uitkering ontvangt	16.728 (meting 31-12-2006)	16.226	16.567 (daling van 1%)	15.300	Wijziging Begroting 2009: indicator is gewijzigd in aantal klanten dat langer dan vijf jaar een werkzoekende-uitkering ontvangt en te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	*17. Daling van het aantal klanten dat langer dan 5 jaar in de uitkering zit*	-	*In 2008 afname van 3 % van het aandeel DWI-klanten dat al langer dan 5 jaar een beroep doet op een uitkering.*	-	*Het aandeel van DWI-klanten dat al langer dan vijf jaar een beroep doet op een uitkering neemt in de jaren 2008, 2009 en 2010 telkens met 3% per jaar af*	-

Doelstelling	Indicator	Nulmeting	Te bereiken resultaat 2008	Bereikte resultaat 2008	Resultaten 2007-2010	Toelichting
Vergroten bereik armoedemiddelen	18. Percentage klanten van de voedselbank dat een aanbod krijgt voor het gebruikt van voorliggende voorzieningen en/ of schuldhulp-verlening	100% (meting 31-12-2006)	100%	100%	100%	Wijziging Begroting 2009: indicator is gewijzigd in percentage klanten van de voedselbank dat een aanbod krijgt voor het gebruikt van voorliggende voorzieningen en/ of schuldhulp-verlening en te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	*18. Aanbod voor klanten van de voedselbanken*	-	-	-	*Geen mensen meer onder de armoede- grens*	-
Versterken schuldhulp-verlening: wegwerken van de wachtlijsten en meer inzet op schuldhulp-verlening voor jongeren	19. Aantal mensen dat langer dan vier weken na aanmelding op een wachtlijst voor schuldhulp-verlening staat	90 (meting 31-12-2006)	0	160 mensen staan langer dan vier weken op een wachtlijst (van januari tot oktober 2008 stonden geen mensen op een wachtlijst)	0	Wijziging Begroting 2009: indicator is gewijzigd in aantal mensen dat langer dan vier weken na aanmelding op een wachtlijst voor schuldhulp-verlening staat en te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	*19. Aantal mensen op de wachtlijsten shv*	-	-	-	*Op basis van de pilot wordt bekeken wat de doelstelling voor 2007-2010 is*	-
	20. Aantal trajecten schuldhulp-verlening voor jongeren	93 (meting 31-12-2006)	500	893	750	Wijziging Begroting 2009: indicator is gewijzigd in aantal trajecten schuldhulp-verlening voor jongeren en te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	*20. Toename schuldhulp-verlening voor jongeren*	-	*Op basis van pilots in 2007 wordt aan 500 jongeren een aangepaste vorm van schuldhulp aangeboden.*	-	*Op basis van de pilot wordt bekeken wat de doelstelling voor 2007-2010 is*	-

Doelstelling	Indicator	Nulmeting	Te bereiken resultaat 2008	Bereikte resultaat 2008	Resultaten 2007-2010	Toelichting
Alle dak- en thuislozen een persoonsgericht aanbod en onderdak kunnen aanbieden	21. Aantal dak- en thuislozen dat onderdak krijgt aangeboden	2.630 (meting 31-12-2007)	Uitbreiding opvangvoorzieningen met 90 plaatsen	Uitbreiding opvangvoorzieningen met 130 plaatsen	2/3 van alle dak- en thuislozen hebben passende huisvesting	Wijziging Begroting 2009: te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	-	-	-	*Uitbreiding opvangvoorzieningen met 90 plaatsen*		-
	22. Aantal dak- en thuislozen dat een persoonsgericht aanbod krijgt	620 personen krijgen een persoonsgericht aanbod	2400 integrale trajectplannen	Er zijn 2.400 integrale trajectplannen en 3.300 integrale probleeminventarisaties gerealiseerd	2010: alle dak- en thuislozen zijn voorzien van een trajectplan	-
Voldoende aanbod van woningen voor huishoudens met laag inkomen	23. Jaarlijks toewijzing woningen aan lagere inkomens	9.063 toegewezen huurwoningen door corporaties aan mensen met een inkomen tot de ziekenfondsgrens (cijfers 2005)	8.500 toegewezen huurwoningen door corporaties aan mensen met een inkomen tot de ziekenfondsgrens	8.527 (voorlopig cijfer uit de vergunningenadministratie van de Dienst Wonen, in mei 2009 volgt een definitief cijfer)	34.000 toegewezen huurwoningen door corporaties aan mensen met een inkomen tot de ziekenfondsgrens	Wijziging Begroting 2009: Doelstelling is gewijzigd en te bereiken resultaten aangepast
Jaarplan 2008	*23. jaarlijks aanbod van betaalbare huurwoningen door coöperaties*	-	-	-	*8.500 toegewezen huurwoningen door corporaties aan mensen met een inkomen tot de ziekenfondsgrens*	-

Amsterdam Topstad

Doelstelling	Indicator	Nulmeting	Te bereiken resultaat 2008	Bereikte resultaat 2008	Resultaten 2007-2010	Toelichting
Amsterdam behoort tot de top van internationale steden en is een aantrekkelijke (intern.) vestigingsplaats voor bedrijven	24. Mandje topstadindicatoren	6e positie (meting 31-12- 2006)	5e positie	5e positie	De verschillende benchmarks moeten leiden tot een gemiddelde klassering in de top 5 in 2010	Wijziging Begroting 2009: indicator is gewijzigd in Mandje Topstad indicatoren en te bereiken resultaat 2008 aangepast

Doelstelling	Indicator	Nulmeting	Te bereiken resultaat 2008	Bereikte resultaat 2008	Resultaten 2007-2010	Toelichting
Jaarplan 2008	*24. Benchmarks topstad indicatoren*	-	*Versterking intern. vestigingsklimaat tot uitdrukking komend in verbetering positie Amsterdam in de 1-meting 2007*	-	-	-
	25. Positie in ranglijst Europese toeristensteden	8e positie (meting 31-12-2005)	7e positie	7e positie	Amsterdam blijft in de top 10 Europese toeristensteden	Wijziging Begroting 2009: te bereiken resultaat 2008 is toegevoegd
Jaarplan 2008	-	-	*Geen te bereiken resultaat geformuleerd in Jaarplan 2008*	-	*Geen te bereiken resultaat geformuleerd in Jaarplan 2008*	-
	26. Aantal nieuwe buitenlandse bedrijven per jaar	73 (meting 31-12-2005)	87	106	90	Wijziging Begroting 2009: indicator is gewijzigd in aantal nieuwe buitenlandse bedrijven per jaar en te bereiken resultaten aangepast
Jaarplan 2008	*26. Aantal nieuwe buitenlandse bedrijven*	-	-	-	*310 (cumulatief)*	-
Vestiging van innovatieve en creatieve bedrijven	27. Aantal innovatieve/creatieve bedrijven	9.137 vestigingen met 31.263 banen (meting van 1-1-2006)	9.830 vestigingen met 33.780 banen	10.499 vestigingen met 34.638 banen	10.430 vestigingen met 35.810 banen	Wijziging Begroting 2009: te bereiken resultaten aangepast
Jaarplan 2008	-	-	*Groei van de creatieve industrie met 3 tot 5%. Gemeten in vestigingen en aantal banen*	-	*Groei aandeel creatieve industrie in Amsterdam*	-
Amsterdam is topstad op gebied van cultuur (Wereldklasse)	28. Benchmark (gebaseerd op ranglijst (europ.) culturele steden)	Vervallen	Vervallen	Vervallen	Vervallen	Vervallen
	29. Aantal Amsterdamse culturele instellingen in de top 10 van de wereld binnen hun eigen vakgebied	-	Eerste inventarisatie heeft plaatsgevonden	Eerste inventarisatie heeft plaatsgevonden	10 culturele instellingen (door gemeente en rijk gesubsidieerd) staan binnen de eigen sector in de top 10 van de wereld (internationale culturele toppers)	Wijziging Begroting 2009: indicator gewijzigd in aantal Amsterdamse culturele instellingen in de top 10 van de wereld binnen hun eigen vakgebied en te bereiken resultaten aangepast

Doelstelling	Indicator	Nulmeting	Te bereiken resultaat 2008	Bereikte resultaat 2008	Resultaten 2007-2010	Toelichting
Jaarplan 2008	*29. Internationale visitatie*	-	*Geen te bereiken resultaat geformuleerd in Jaarplan 2008*	-	-	-
Goede doorstroming autoverkeer op hoofdwegen en corridors	30. Gemiddelde rijsnelheid binnen A10	Gemiddeld15 km per uur	Gemiddelde 15 km per uur	Gemiddeld 16,4 km per uur	Gemiddeld15 km per uur	-
Bevordering doorstroming en vergroting woningaanbod voor de beroepsbevolking (2xmodaal)	31. Aanbod woningen in het middensegment volgens definities concept woonvisie	114.000 (meting 31-12-2005)	128.000	Nog geen gegevens bekend, eerstvolgend tweejaarlijks onderzoek Wonen in Amsterdam vindt eind 2009 plaats (117.000 woningen in het middensegment in 2007)	in 2010 135.000 woningen in Amsterdam in het middensegment	Wijziging Begroting 2009: te bereiken resultaat 2008 aangepast
Jaarplan 2008	-	-	*120.000*	-	-	-
Voldoende aanbod van woningen voor studenten en (andere) starters	32. In aanbouw genomen sociale huurwoningen: - aantal zorgwoningen - aantal grote woningen - aantal eenheden voor studenten en jongeren - aantal overig	n.v.t.	- 350 zorgwoningen - 423 grote woningen - 245 eenheden voor studenten en jongeren - 637 overig	Nog geen gegevens bekend, in mei 2009 volgt een rapportage	- 350 zorgwoningen - 424 grote woningen - 244 eenheden voor studenten en jongeren - 672 overig	Wijziging Begroting 2009: te bereiken resultaten aangepast
Jaarplan 2008	-	-	- *375 zorgwoningen* - *375 grote woningen* - *250 eenheden voor studenten en jongeren* - *625 overig*	-	- *1.500 zorgwoningen* - *1.500 grote woningen* - *1.000 eenheden voor studenten en jongeren* - *2.500 overig*	-
Glasvezel	33. Aantal aansluitingen	0 aansluitingen (meting 1-1-2007)	10% van de huishoudens is aangesloten	10,5% van de huishoudens is aangesloten	20% van de huishoudens is aangesloten en de overige zijn in voorbereiding	Wijziging Begroting 2009: te bereiken resultaten aangepast
Jaarplan 2008	-	-	*Geen te bereiken resultaat geformuleerd in Jaarplan 2008*	-	*25% van de huishoudens is aangesloten en de overige zijn in voorbereiding*	-

Doelstelling	Indicator	Nulmeting	Te bereiken resultaat 2008	Bereikte resultaat 2008	Resultaten 2007-2010	Toelichting
Broedplaatsen	34. Aantal nieuwe werkplaatsen	Jaarlijks worden 100 nieuwe werkplaatsen toegevoegd	100 nieuwe werkplaatsen	10.600 $m^{2,}$ 103 werkplaatsen	400 nieuwe werkplaatsen	-

Gezonde Lucht

Doelstelling	Indicator	Nulmeting	Te bereiken resultaat 2008	Bereikte resultaat 2008	Resultaten 2007-2010	Toelichting
Amsterdam voldoet in 2010 aan de wettelijke normen voor fijn stof en stikstofdioxide	35. ontwikkeling luchtkwaliteit ten opzichte van de normen voor fijn stof en stikstofdioxide	8 knelpunten: wegvakken waar de luchtkwaliteit de normen overschrijdt (meting 1-1-2005)	Uitvoering Actieplan Luchtkwaliteit	Het Actieplan Luchtkwaliteit is deels volop in uitvoering of uitgevoerd	Amsterdam voldoet aan de wettelijke normen: 8 knelpunten opgelost, 50 acties uit Actieplan Luchtkwaliteit zijn uitgevoerd	-
Stimuleren fietsgebruik	36. aandeel fiets in modal split	Aandeel fiets in modal split is 37%	Aandeel fiets in modal split is 37%	Aandeel fiets in modal split is 38% en daarmee het meest gebruikte vervoermiddel	Streven naar een hoger modal split van 37%voor fiets, maar deze tenminste handhaven op 37%	-
Toename gebruik Transferia (P+R)	37. Bezettingsgraad en aantal P+R-voorzieningen	Bezettingsgraad: 45% 4 P+R-voorzieningen	Bezettingsgraad van 55%. Verkenningen nieuwe P+R-voorzienigen	In 2008 hebben 319.519 automobilisten gebruik gemaakt van de P+R-voorzieningen (stijging van 18% t.o.v. 2007) en verkenningen zijn uitgevoerd	Bezettingsgraad stijgt met 5% per jaar. 2 extra P+R-voorzieningen gerealiseerd	Betrouwbare cijfers over de bezettingsgraad van P+R-voorzieningen zijn op dit moment niet voorhanden

Overlast

Doelstelling	Indicator	Nulmeting	Te bereiken resultaat 2008	Bereikte resultaat 2008	Resultaten 2007-2010	Toelichting
De veiligheid in alle 78 buurten is verbeterd	38. Objectieve veiligheidsindex	91 (meting 1-1-2005)	89	88	85	Wijziging Begroting 2009: de te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	-	-	*85*	-	-	-
Verlaging jeugdoverlast	39. Aantal overlastgevende jeugdgroepen	102 (meting 1-1-2006)	63	57	51	Wijziging Begroting 2009: de te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	-	-	*89*	-	*60*	-

Doelstelling	Indicator	Nulmeting	Te bereiken resultaat 2008	Bereikte resultaat 2008	Resultaten 2007-2010	Toelichting
Verlaging jeugdcriminaliteit	40. Omvang harde kernjeugd	615 (meting 1-1-2005)	500	451	400	Wijziging Begroting 2009: alleen cijfers van Justitie (jongeren met een veroordeling in de regio), voorheen ook cijfers van Politie
Verlaging overlast veelplegers	41. Aantal zeer actieve verslaafde veelplegers	651 (meting 1-1-2005)	534	449	456	Wijziging Begroting 2009: alleen regiocijfers en te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	-	-	*550*	-	*488*	-
	42. Zorgaanbod voor verslaafde veelplegers	200	400	639 personen in beeld bij de hulpverlening	610	-
	43. Meldingen drugsoverlast	3.470 (meting 1-1-2005)	3.053	2.814	2.776	Wijziging Begroting 2009: de te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	-	-	*2.675*	-	*2.675*	-
Verbeteren verkeersveiligheid	44. aantal (ernstige) slachtofferongevallen	21 doden en 300 ziekenhuisgewonden (meting 31-1-2006)	maximaal 19 doden en 300 ziekenhuis-gewonden	In mei 2009 worden definitieve cijfers gepubliceerd	maximaal 19 doden en 280 ziekenhuis-gewonden	Wijziging Begroting 2009: de te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	-	-	*maximaal 18 doden en 300 ziekenhuis-gewonden*	-	*maximaal 18 doden en 280 ziekenhuis-gewonden*	-
	45. aantal black-spots en red-routes	113 black-spots en 13 km red routes (meting 31-12-2006)	grondige aanpak 6 black-spots, 1 fiets- black-spot en 8 km redroutes	Aanpak van 13 black-spots en 1 redoute, plaatsing van 77 black-spot-mirrors, 13 Opgeblazen Fiets Opstel Strook	grondige aanpak 6 black-spots, 2 fietsblack-spots en 9 km redroutes	Wijziging Begroting 209: de te bereiken resultaten aangevuld en aangepast
Jaarplan 2008	-	-	*grondige aanpak 6 black-spots en 1 fiets- black-spot*	-	*grondige aanpak 30 black-spots en 6 fietsblack-spots*	-
	46. Aantal deelnemende scholen aan fietsexamen	63 deelnemende scholen (meting 31-12-2006)	115 deelnemende scholen (=55%)	115 deelnemende scholen	135 deelnemende scholen	Wijziging Begroting 2009: de te bereiken resultaten aangepast
Jaarplan 2008	-	-	-	-	*fietsexamen:145 scholen (=70%)*	-

Doelstelling	Indicator	Nulmeting	Te bereiken resultaat 2008	Bereikte resultaat 2008	Resultaten 2007-2010	Toelichting
Verbeteren sociale veiligheid in het OV	47. subjectieve controlekans	25%	Operationalisatie Veiligheidsteam Openbaar Vervoer (VOV)	Geen gegevens bekend	75%	Wijziging Begroting 2009: Indicatoren 47, 48 en 49 vervallen. Mede naar aanleiding van een rapport van de Rekenkamer is in 2008 een monitor Sociale Veiligheid Openbaar Vervoer ontwikkeld door de dienst IVV en de directie OOV van de Bestuursdienst. Op basis van deze monitor worden in 2009 nieuwe indicatoren en streefwaarden geformuleerd. Naar verwachting worden deze nieuwe indicatoren opgenomen in de Begroting 2010.
	48. tevredenheid optreden VOV	n.v.t.	-	Geen gegevens bekend	60%	
	49. naamsbekendheid van VOV bij passagiers	n.v.t.	-	Geen gegevens bekend	50%	
Fietsdiefstalpreventie	50. Reductie van fietsdiefstalrisico	Fietsdiefstalrisico is 10% (meting 1-1-2008)	Fietsdiefstalrisico is 9%	8%	Fietsdiefstalrisico is 6%	-

Sociale Cohesie

Doelstelling	Indicator	Nulmeting	Te bereiken resultaat 2008	Bereikte resultaat 2008	Resultaten 2007-2010	Toelichting
Versterken Sociale Cohesie ontmoeting en binding van Amsterdammers	51. Percentage Amsterdammers dat zich verbonden voelt met de stad	85% (meting 1-12-2007)	10% betere score op dezelfde criteria	88% (Burgermonitor 2008)	Peil van 2008 handhaven	Wijziging Begroting 2009: Indicator is gewijzigd in percentage Amsterdammers dat zich verbonden voelt met de stad en de te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	*51. Aantal mensen dat zich verbonden voelt met Amsterdam*	-	*2% betere score*	-	*10% betere scores op dezelfde criteria*	-

Doelstelling	Indicator	Nulmeting	Te bereiken resultaat 2008	Bereikte resultaat 2008	Resultaten 2007-2010	Toelichting
	52. gemiddelde sociale cohesie	Vervallen	Vervallen	Vervallen	vervallen	Wijziging Begroting 2009: Op advies van de Rekenkamer is deze indicator vervallen
Aanpak discriminatie en radicalisering	53. Percentage ervaren discriminatie vanwege etnische achtergrond	Surinamers: 38%, Marokkanen: 51% Turken: 48% (meting 1-12-2007 Burgermonitor 2007)	Surinamers: 33%, Marokkanen: 50% Turken: 29%	Surinamers: 38% Marokkanen 38% Turken: 49% (Burgermonitor 2008)	Surinamers: 31% Marokkanen 46% Turken: 27%	Wijziging Begroting 2009: indicator is gewijzigd in percentage ervaren discriminatie vanwege etnische achtergrond en te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	*53. % ervaren discriminatie*	-	*Afname 3% van het gewogen gemiddelde*	-	*Afname 10% (gewogen gemiddelde)*	-
	54. Percentage ervaren discriminatie vanwege geslacht (vrouwen)	28% (meting 1-12-2007 Burgermonitor 2007)	27%	Geen gegevens bekend	26%	Indicatoren 54 en 55 worden gemeten bij de Burgermonitor 2009
	55. Percentage ervaren discriminatie vanwege seksuele voorkeur	Homomannen: 27%, Homovrouwen: 9% (meting 1-12-2007 Burgermonitor 2007)	Homomannen: 26% Homovrouwen: 8,5%	Geen gegevens bekend	Homomannen: 20% Homovrouwen: 7,5%	
Stimuleren burgerschap	56. Percentage Amsterdammers bekend met democratie, grondrechten en gedeelde waarden & normen	Vervallen	Vervallen	Vervallen	vervallen	Wijziging Begroting 2009: Op advies van de Rekenkamer is deze indicator vervallen
Betere beheersing van de Nederlandse taal en grotere kennis van cultuur en geschiedenis van de (Amsterdamse) samenleving bij de allochtone Amsterdammers	57. Aantal Amsterdammers dat een taal- en inburgeringcursus krijgt aangeboden inclusief trajecten zoals Taal en Ouderbetrokken-heid en volwasseneducatie	19.122 (meting 1-1-2007)	15.000	5.862	60.000	Wijziging Begroting 2009: Aan de indicator is toegevoegd inclusief trajecten zoals Taal en Ouderbetrokken-heid en volwasseneducatie

Doelstelling	Indicator	Nulmeting	Te bereiken resultaat 2008	Bereikte resultaat 2008	Resultaten 2007-2010	Toelichting
Jaarplan 2008	*57. Aantal Amsterdammers dat een taal- en inburgeringcursus krijgt aangeboden*	-	-	-	-	-
Maatschappelijke organisaties dragen bij aan integratie	58. Aantal goed functionerende stedelijke zelforganisaties die werken aan integratie, participatie en sociale cohesie	73 (meting 31-12-2006)	90	79	90	Wijziging Begroting 2009: indicator is gewijzigd in aantal goed functionerende stedelijke zelforganisaties die werken aan integratie, participatie en sociale cohesie en te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	*58. Aantal goed functionerende stedelijke zelforganisaties die werken aan integratie, participatie en emancipatie*	-	*Na evaluatie versterking van de effectiviteit van de SIP als instrument*	-	*Implementatie resultaten evaluatie. Meer zelforganisaties zijn beter toegerust om bij te dragen aan integratie*	-
Gemengde wijken aanpakken	59. Percentage lopende uitvoeringsplannen	52% (meting 31-12-2006)	100%	100%	100%	Wijziging Begroting 2009: indicator is gewijzigd in percentage lopende uitvoeringsplannen en te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	*59. tempo van realisering van de plannen voor stedelijke vernieuwing (waaronder de 18 krachtwijken)*	-	*70% van de plannen is in uitvoering*	-	*80% van de plannen is in uitvoering*	-

Basisvoorwaarden

Doelstelling	Indicator	Nulmeting	Te bereiken resultaat 2008	Bereikte resultaat 2008	Resultaten 2007-2010	Toelichting
Terugdringen CO_2 uitstoot	60. Percentage CO_2 reductie	-	Uitvoering acties gericht op een duurzame energiehuis-houding	De acties zijn in gang gezet en verder uitgewerkt	Doelstellingen 2007-2025: -40% CO_2 emissiereductie in 2025 t.o.v. 1990	Wijziging Begroting 2009: de te bereiken resultaten zijn aangepast

Doelstelling	Indicator	Nulmeting	Te bereiken resultaat 2008	Bereikte resultaat 2008	Resultaten 2007-2010	Toelichting
Jaarplan 2008	-	-	*Uitvoering geven aan acties uit het programma Klimaat, welke leiden tot vergroten bewustwording, gemeente en partners aanzetten tot CO_2 reductie*	-	-	-
	61. aantal klimaatneutrale organisaties	-	Uitvoering geven aan de acties uit het programma Klimaat, die leiden tot een klimaatneutrale gemeentelijke organisatie in 2025	Voorbereidende werkzaamheden t.b.v. de uitvoering van de acties uit het programma Klimaat zijn uitgevoerd	Klimaatneutrale gemeentelijke organisatie in 2015	-
Woningbouwproductie	62. Aantal woningen waarvan bouw is gestart	Sinds 1 januari 2006 is gestart met de bouw van 8.505 woningen	Start bouw van 5.200 woningen	4.400 woningen zijn in aanbouw genomen	Start bouw van 20.000 woningen. Herhuisvesting gaat soepeler	-
Voldoende ruimte voor de toekomstige stedelijke ontwikkeling van Amsterdam in vereveningsfonds	63. Stand algemene reserve vereveningsfonds (x € 1.000)	Er is onvoldoende Investeringsruimte (meting 1-1-2007)	- € 36,2	- € 56,6	Er is investeringsruimte in het vereveningsfonds	Wijziging Begroting 2009: indicator is gewijzigd in stand algemene reserve vereveningsfonds (x € 1.000) en de te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	*63. ruimte vereveningsfonds*	-	*Geen te bereiken resultaat geformuleerd in Jaarplan 2008*	-	-	-
Verbeteren klanttevredenheid vergeleken met andere steden	64. Klanttevredenheidsmeting en Klantonderzoek	Afspraken over toepassen VNG benchmark aanwezig (meting 1-1-2008)	Nulmeting	De benchmark is uitgevoerd	Elk jaar nemen alle stadsdelen deel, met een stijgende lijn in de resultaten; 2010: beste van de G4	Wijziging Begroting 2008: indicator is gewijzigd in klanttevredenheidsmeting en klantonderzoek en de te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	*64. Uitvoering benchmark in VNG verband*	-	-	-	-	-

Doelstelling	Indicator	Nulmeting	Te bereiken resultaat 2008	Bereikte resultaat 2008	Resultaten 2007-2010	Toelichting
	65. Aantal gemeentelijke organisaties die voldoen aan de dienstverleningsnormen	-	Vaststellen SCA Burger Service Code Als diensten hun afspraken niet nakomen krijgen burgers een bosje bloemen	De SCA Burger Service Code is vastgesteld	Alle gemeentelijke organisaties scoren minimaal voldoende op de verschillende dienstverleningsnormen, met een stijgende lijn	-
Verlagen leegstand kantoren	66. Aantal m^2 kantoren omgezet naar ander gebruik	41.000 m^2 (meting 1-1-2007)	Realisatie van 100.000 m^2 omzetten naar ander gebruik	44.000 m^2 is omgezet naar ander gebruik	Er is 350.000 m^2 kantoren omgezet naar ander gebruik	Wijziging Begroting 2009: de te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	-	-	*Geen te bereiken resultaat geformuleerd in Jaarplan 2008*	-	-	-
Behoud van een fijnmazig netwerk van bus, tram en metro	67. Tevredenheid Percentage oordeel voldoende of goed van reizigers over frequentie en aansluitingen	61% (meting 1-1-2008)	63%	70%	68%	Wijziging Begroting 2009: de te bereiken resultaten zijn aangepast
Jaarplan 2008	-	-	-	-	*65%*	-

Financieel

In deze paragraaf gaat ons College in op de volgende onderwerpen:

- Het rekeningresultaat 2008
- Noord/Zuidlijn
- Significante afwijkingen per dienst
- De ontwikkeling van reserves en voorzieningen
- Verantwoording
- Indeling in subresultaatgebieden
- Risicoprofiel
- Gevolgen kredietcrisis
- Vereveningsfonds
- Toezicht
  - Contact Center
  - OGA
- Legaten
- Voortgang monitor uitvoering in beeld
- Verantwoording
- Belangrijkste afwijkingen tussen geraamde mutaties en gerealiseerde mutaties in bestaande reserves
- Nieuw gevormde reserves
- Overzicht niet in de cijfers verwerkte reserveringsvoorstellen

Rekeningresultaat 2008

Algemeen

De presentatie van het rekeningresultaat heeft de afgelopen jaar veel aandacht gekregen, ook tijdens de behandeling van gemeenterekeningen door uw Vergadering, en mede naar aanleiding van rapporten van de Rekenkamer. Daarbij kwam onder andere naar boven de behoefte aan inzicht in de uitkomst van de rekening 'in een oogopslag'. Die treft u hierna voor de tweede maal op deze plaats in de rekening aan. Daarnaast ontstond bij de rekening over 2007 naar aanleiding van een verscherpte uitleg van de financiële rijksregeling op basis waarvan gemeenten hun jaarstukken moeten opstellen (wederom) discussie over de presentatie van reserves. In het licht van deze discussie is er dit jaar voor gekozen de besluitvorming over reserves in tweeën te splitsen:

- nieuwe reserves die een relatie hebben met door uw Vergadering geaccordeerd beleid worden in de cijfers verwerkt (als voorbeeld kan daarbij worden gedacht aan de bestendige gedragslijn dat reserves kunnen worden gevormd voor door u in 2008 beschikbaar gestelde prioriteiten waarvan de uitvoering vertraagd is)
- nieuwe reserves die die relatie niet hebben worden niet in de cijfers verwerkt, maar als aparte categorie aan uw Vergadering ter besluitvorming voorgelegd

Het karakter van de bestuurlijke besluitvorming ten aanzien van reserves wijzigt (uiteraard) niet. In beide gevallen betreft het een voorstel van ons College aan uw Vergadering. Uw Vergadering besluit.

Resultaat in een oogopslag

Met onderstaand overzicht wordt beoogd een globaal inzicht te geven in de uitkomsten van de gemeenterekening over 2008 (bedragen x € 1 miljoen). Het betreft de geraamde en gerealiseerde saldi en het verschil daartussen van:

- elk resultaatgebied
- de algemene dekkingsmiddelen
- de in de cijfers verwerkte reserves
- de niet in de cijfers verwerkte reserves

In de teksten per resultaatgebied is de toelichting op de afwijkingen opgenomen. De korte toelichting op hoofdlijnen staat hierna vermeld.

Bedragen x € 1 miljoen	Begroting	Rekening	Afwijking
Saldi lasten en baten per resultaatgebied			
Openbare orde en veiligheid	-102,1	-104,8	-2,7
Werk en inkomen	-210,7	-200,6	10,1
Zorg	-172,8	-157,6	15,2
Educatie & jeugd en diversiteit	-108,7	-96,9	11,7
Verkeer en Infrastructuur	-151,6	-156,8	-5,3
Openbare ruimte, groen, sport en recreatie	-75,1	-48,3	26,9
Cultuur en monumenten	-122,0	-120,8	1,3
Milieu en water	-20,2	-34,7	-14,5
Economie en haven	5,2	22,2	17,0
Facilitair en bedrijven	-17,2	-10,7	6,4
Stedelijke ontwikkeling	-81,8	151,5	233,3
Bestuur en concern	-95,6	-111,8	-16,2
Totaal saldi lasten en baten per resultaatgebied	-1.152,5	-869,3	282,5
Algemene dekkingsmiddelen			
Uitkering gemeentefonds	1.288,0	1.351,1	63,1
Uitkering stadsdeelfonds	-577,5	-603,0	-25,4
Belastingen	146,2	163,1	16,9
Erfpacht	290,0	288,1	-1,8
Financiering	30,0	59,7	29,7
Deelnemingen	14,4	169,6	155,2
Overige algemene dekkingsmiddelen	-16,0	62,0	78,0
Totaal algemene dekkingsmiddelen	1.175,1	1.490,6	315,6
Resultaat voor onttrekking/toevoeging aan reserves	22,6	621,4	598,8
Onttrekkingen aan reserves	332,6	571,0	238,4
Toevoegingen aan reserves	-355,2	-1.083,4	-728,4
Resultaat na onttrekking/toevoeging aan reserves	0,0	109,1	109,1
Niet in de cijfers verwerkte reserveringsvoorstellen	0,0	4,6	-4,6
Resultaat beschikbaar voor incidentele ruimte Begroting 2010	0,0	104,5	104,5

Dit resultaat is in grote lijnen als volgt te verklaren (bedragen x € 1 miljoen)	
Gemeentefonds	63,1
Stadsdeelfonds	-25,4
Rente	29,7
Belastingen	16,9
Dividenden (m.n. € 32 miljoen meer dan geraamd NUON-dividend)	46,2
Superdividend Schiphol	109,0
Noord/Zuidlijn (zie voor een toelichting de paragraaf hierna)	-125,7
Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam (waarvan € 11,0 miljoen lagere erfpachtopbrengsten)	-11,9
Dienst Zorg en Samenleven	9,3
Havenbedrijf	7,2
Afvalenergiebedrijf	-19,3
Dienst Werk en Inkomen	8,7
Overige factoren / per saldo	1,4
	109,1
Niet in de cijfers verwerkte reserveringsvoorstellen	-4,6
Resultaat beschikbaar voor incidentele ruimte Begroting 2010	104,5

Noord/Zuidlijn

Dekking meerkosten Noord/Zuidlijn (Prognose 2008)

De Prognose 2008 voor de Noord/Zuidlijn laat een tekort zien van € 320 miljoen. In de 4e kwartaalrapportage wordt een bandbreedte van +/- € 30 miljoen aangegeven. In de aan uw Vergadering aangeboden raadsvoordracht bij de Prognose stellen wij uw Vergadering voor om aan de kostenkant de ondergrens van de bandbreedte te nemen. Daarmee komt het tekort op € 290 miljoen. Hierop moet nog een correctie plaatsvinden wegens een bijstelling van het geprognosticeerde risico uit het project IJsei (-/- € 2,4 miljoen). Dit betekent dat de onderbandbreedte van € 290,0 miljoen wordt aangepast tot € 287,6 miljoen. Tegenover de meerkosten staan zekere opbrengsten tot een bedrag van € 52 miljoen, zodat een bedrag van € 235,6 miljoen moet worden gedekt.

Van dit laatste bedrag (€ 235,6 miljoen) heeft € 218,9 miljoen betrekking op de projectkosten (waarvan € 117 miljoen de kosten van de directe en indirecte gevolgen van de lekkages bij de Vijzelgracht), € 8,7 miljoen op de risicovoorziening en € 8 miljoen op een indexeringstekort.

Dit indextekort over 2008 betreft de raming uit de 4e kwartaalrapportage. De definitieve omvag zal pas de komende maanden duidelijk worden als de definitieve indexcijfers bekend worden. Conform de vorig jaar afgesproken gedragslijn zal in de romp 2010 het definitief vastgestelde indextekort worden verwerkt. Per saldo neemt de gemeentelijke last hierdoor toe met € 227,6 miljoen.

Voor de dekking van het tekort stellen wij uw Vergadering voor:

- voor de toevoeging aan de risicovoorziening stellen wij voor € 8,7 miljoen op te nemen in de Rekening 2008
- voor de kosten van de directe en de indirecte gevolgen van de lekkages bij de Vijzelstraat stellen wij voor € 117 miljoen op te nemen in de Rekening 2008
- voor de dekking van de overige projectkosten de kapitaallasten ad € 6,6 miljoen ten laste te brengen van de structurele ruimte in de Begroting 2010
- het indexeringstekort te dekken in de rompbegroting 2010.

Bij het resultaatgebied Verkeer en Infrastructuur gaan wij nader op dit voorstel in.

Significante afwijkingen per dienst

Bij de toelichting op het rekeningresultaat 2008 heeft ons College reeds een aantal diensten opgesomd die een significante bijdrage hebben geleverd aan het rekeningresultaat. Hieronder wordt kort ingegaan op de belangrijkste achtergronden van deze afwijkingen.

Bij de dienst Belastingen waren de gerealiseerde financiële resultaten gunstig te noemen. Met name de opbrengst van de belastingmiddelen, inclusief de afwikkelingsverschillen van oude jaren (€ 9,0 miljoen), komt € 15,3 miljoen hoger uit dan bij de geactualiseerde begroting. Dit is vooral een gevolg van hogere opbrengsten bij de OZB en toeristenbelasting. In het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen zal hier nader op worden ingegaan.

Daarnaast was er bij de volgende diensten nog sprake van een significant rekeningresultaat:

DWI: Bij de begroting 2008 werd nog een tekort op de gebudgetteerde uitkeringslasten verwacht van € 15,4 miljoen. Door een hoger rijksbudget, lagere uitkeringslasten en een incidentele meevaller is er uiteindelijk een gering overschot van € 0,3 miljoen gerealiseerd. Het tekort en overschot wordt verrekend met de risicoreserve WWB en heeft gemeentebreed daarom geen effect op het rekeningresultaat 2008.

Het saldo van DWI dat ten laste van de algemene dienst komt, is voor de overige onderdelen € 7 miljoen hoger dan begroot. Dit is voornamelijk het gevolg van extra uitgaven in het kader van armoedebestrijding (€ 10,7 miljoen) die grotendeels gecompenseerd worden door toevoegingen aan het gemeentefonds (Motie Tang/Spekman, Aboutalebgelden). Daarnaast is er een aantal, veelal incidentele, baten die leiden tot een saldoverbetering van € 3,7 miljoen.

Haven: het voordelig resultaat bedraagt € 45,0 miljoen. Ten opzichte van de begroting betekent dit een verbetering met € 7,2 miljoen.

DZS: het saldo liet een verbetering zien van € 9,2 miljoen onder andere door vrijval en positieve afwikkeling van projecten.

AEB: de HoogRendementCentrale is met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2008 teruggebracht naar de projectfase. Het positieve resultaat van het AEB kwam uit op € 0,3 miljoen, een verslechtering ten opzichte van de begroting van ruim € 19 miljoen.

OGA: de afdracht ten gunste van de algemene dienst vanuit het OGA kwam ruim € 11 miljoen lager uit door een lagere erfpachtafdracht.

De ontwikkeling van de reserves en voorzieningen

De totale omvang van de reserves en voorzieningen is in 2008 gedaald met ruim € 337 miljoen.
Ruim tweederde van deze afname is 'boekhoudkundig': als gevolg van gewijzigde rijksregelgeving horen van rijks en Europese unie ontvangen bedragen niet langer in de categorie voorzieningen thuis. De overige afname van zo'n € 90 miljoen betreft het saldo van vele reguliere toe- en afnames.

In de onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de ontwikkeling van de algemene reserves, de bestemmingsreserves en voorzieningen. Het onderscheid tussen deze drie vormen ligt in het feit dat de bestuurlijke vrijheidsgraden ten aanzien van voorzieningen geringer zijn dan ten aanzien van bestemmings-reserves en de algemene reserves. In het geval van voorzieningen wordt de omvang bijvoorbeeld bepaald door comptabele voorschriften die verplichten een voorziening te treffen indien zich een bepaald concreet te kwantificeren risico voordoet De in het oog springende daling bij de voorzieningen is voor een belangrijk deel – circa € 247,2 miljoen – het gevolg van een wijziging in de voor gemeenten geldende financiële rijksregelgeving: van andere overheden ontvangen specifieke bijdragen worden met ingang van 2008 op de gemeentebalans onder de overlopende passiva verantwoord en niet langer onder de voorzieningen.

Bedragen x € 1 miljoen	2004	2005	2006	2007	2008
Algemene reserves	529	416	433	280	335
Bestemmingsreserves	1.214	1.302	1.050	971	1.280
Eigen Vermogen	1.743	1.718	1.483	1.251	1.528
Voorzieningen	1.909	1.886	2.069	2.239	1.625
Totaal	3.652	3.604	3.552	3.490	3.240

In het volgende meer inhoudelijke overzicht is een dwarsdoorsnee gemaakt van de verschillende reserves en voorzieningen.

Reserves en voorzieningen 2008

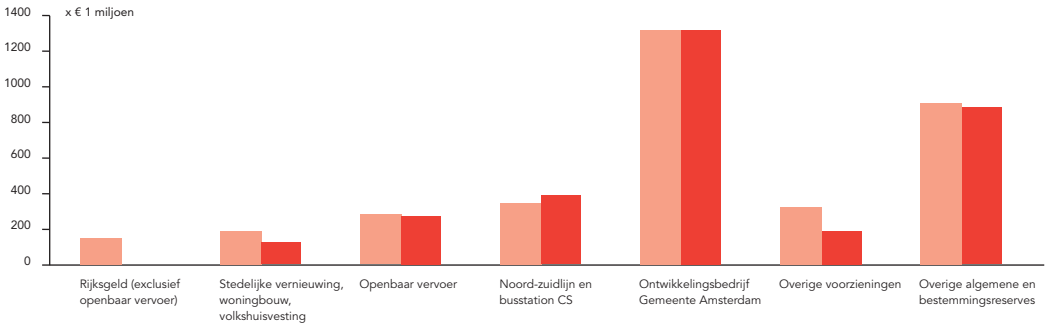

Ten aanzien van de belangrijkste bedragen is het volgende op te merken:

- de afname bij de categorie rijksgeld was het gevolg van de hiervoor genoemde wijziging van de financiële rijksregelgeving

- een belangrijk onderdeel van de categorie Stedelijke vernieuwing betreft het Stimuleringsfonds huisvesting (erfpachtdeel) van € 99,3 miljoen. De ISV-gelden (rijksgeld) zijn vanaf 2008 opgenomen onder de balanspost 'overlopende passiva'
- bij het openbaar vervoer is naast het mobiliteitsfonds van € 34,5 miljoen de voorziening Exploitatie en investeringen Noordzeekanaal-veren de belangrijkste component met € 224,9 miljoen
- Noord/Zuidlijn en het busstation CS: de stand van de bestemmingreserve ultimo 2008 is € 200,4 miljoen. Daarnaast is er nog een voorziening ter grootte van € 185,0 miljoen
- voor € 1,3 miljard zitten de voorzieningen en reserves bij het OGA waarbij de voorziening Risico's grondexploitatie € 1,0 miljard groot is

Bedragen x € 1 miljoen	2004	2005	2006	2007	2008
Rijksgeld (exclusief openbaar vervoer)	120	120	85	146	0
Stedelijke vernieuwing, woningbouw, volkshuisvesting	426	340	305	185	123
Openbaar vervoer	351	314	283	281	270
Noord-zuidlijn en busstation CS	287	396	339	345	385
Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam	999	1.179	1.258	1.312	1312
Overige voorzieningen	388	293	339	318	188
Overige algemene en bestemmingsreserves	1.082	963	943	903	962
Totaal	3.652	3.604	3.552	3.490	3.240

Kijkend naar de ontwikkeling van het totaal van de reserves en voorzieningen in de afgelopen vijf jaar kan geconcludeerd worden dat vanaf 2004 een dalende trend waarneembaar is. Tussen 2007 en 2008 is het totaal afgenomen met 9,6%. Gecorrigeerd voor de hiervoor vermelde boekhoudkundige overboeking van voorzieningen naar overlopende passiva bedraagt de daling 2,6%. De reserves en voorzieningen bij OGA vormen met 41,6% een substantieel deel van het totaal.

De gemeente beschikt eind 2008 over 290 reserves en 131 voorzieningen. In 2008 zijn 53 nieuwe reserves gevormd en 32 volledig tot besteding gekomen. De 53 nieuwe reserves vertegenwoordigen een waarde van € 133,5 miljoen en de afgewikkelde reserves een waarde van € 147,5 miljoen. De belangrijkste nieuwe reserves > € 5,0 miljoen zijn:

- deelneming Beurs van Berlage van € 5,9 miljoen (de rente over de reserve is de dekking voor de rentelast over de gemeentelijke deelneming in de Beurs van Berlage)
- incidentele ruimte 2009 van € 51,8 miljoen (betreft rekeningresultaat over 2007)
- Beheer Stedelijke Infrastructuur van € 13,8 miljoen
- Voorrang Gezonde Stad van € 12,3 miljoen
- Aanpak Leidseplein van € 6,0 miljoen, conform actualisatie 2008
- Masterplan Artis van € 5,0 miljoen

In 2008 zijn 10 nieuwe voorzieningen getroffen en 29 voorzieningen afgewikkeld. De 10 nieuwe voorzieningen bedragen € 6,8 miljoen en de 49 afgewikkelde voorzieningen bedragen € 85,3 miljoen.
De belangrijkste nieuwe voorzieningen > € 1 miljoen zijn:

- risico's Deelneming Beurs van Berlage ad € 1,0 miljoen
- een van de Commissie Sanering Ziekenhuizen ontvangen afkoopsom ter dekking van lasten voormalig personeel Slotervaartziekenhuis groot € 2,4 miljoen
- Touringcar-terminal Nieuw Europa € 1,6 miljoen

Indeling in subresultaatgebieden

Bij de besluitvorming over de Begroting 2009 heeft uw Vergadering ingestemd met een nieuwe indeling in subresultaatgebieden. Dit onder meer naar aanleiding van de wens van zowel ons College als uw Vergadering om een beter inzicht te krijgen in de begroting bij ongewijzigd beleid ('romp'). Om een beter vergelijk mogelijk te maken in de ontwikkeling van budgetten heeft uw Vergadering toen ingestemd met het voorstel om ook de actualisatie van de Begroting 2008 volgens deze systematiek in te delen. Deze lijn is bij het opstellen van de Rekening 2008 doorgetrokken. Om een adequaat vergelijk te kunnen treffen tussen de

primaire Begroting 2008, de aanpassingen in de actualisatie van de Begroting 2008 en de Rekening 2008 is aan het begin van elk resultaatgebied een aparte transformatietabel opgenomen. Hierin is opgenomen de Begroting 2008 volgens de oude indeling in subresultaatgebieden. Vervolgens is de begroting vertaald naar de nieuwe indeling.

In een enkel geval is sprake van maatwerk. Dit is bijvoorbeeld relevant bij het kunstenplan. Met ingang van de kunstenplanperiode 2009-2012 is er in overleg met uw Vergadering voor gekozen de uitgaven in het kader van het kunstenplan in een apart subresultaatgebied te verantwoorden. Dit is echter voor 2008 niet relevant, en dat subresultaatgebied vindt u dan ook nog niet in de Rekening 2008 terug. Daar waar sprake is van dit soort aspecten wordt dat in de betreffende subresultaatgebieden naar de raad specifiek toegelicht.

Risicoprofiel

In de paragraaf risico's en weerstandsvermogen wordt nader ingegaan op de ontwikkeling van het risicoprofiel van de gemeente. Op basis van de ontwikkeling van restrisico's wordt geen toevoeging aan de algemene risico reserve (ARR) voorgesteld, anders dan de reguliere jaarlijkse inflatiecorrectie. Het beleid is ten aanzien van risicomanagement en de ARR is in 2008 opnieuw bekeken en vastgelegd in de Notitie Risicomanagement. Deze notitie is op 14 mei 2008 door uw Vergadering vastgesteld en bevat een aantal uitgangspunten:

- risicomanagement als sturingsinstrument om doeleinden optimaal te realiseren, geen controle instrument maar een sturingsinstrument
- risicomanagement is maatwerk
- risicomanagement op drie beheersingsniveaus: de diensten (de reguliere bedrijfsvoering), projecten (reguliere en bijzondere) en de Bestuursdienst (gemeentebrede dienstoverstijgende risico's)

Over de verschillende vormen en instrumenten van risicomanagement wordt in de paragraaf risico's en weerstandsvermogen nader ingegaan.

De gevolgen van de (krediet)crisis

Veel is al gezegd over de crisis die we maar voor het gemak naar de oorspronkelijke naam de kredietcrisis zullen blijven noemen. Het is een bijzondere crisis: volgens alle prognoses zullen de gevolgen zich wereldwijd diep en lang zullen voelen. Het bijzondere van de kredietcrisis is ook het tempo waarin deze voelbaar is. In diverse landen en sectoren is de kredietcrisis al langer en soms hevig voelbaar. Maar in Nederland en in onze stad in het bijzonder, waren het in 2008 vooral voortekenen van wat komen gaat, de echte pijn was nog maar sporadisch voelbaar.

De tekenen zijn ook onmiskenbaar:
Het eerst en hevigst zichtbaar is de terugval in de bouw en voor wat betreft direct in de gemeentebegroting zichtbaar. Een ingrijpende verslechtering van het perspectief van de gemeentelijke grondexploitaties en de algemene reserve van het Vereveningsfonds. In de Rekening 2008 is dit zichtbaar. Het vrij besteedbare deel van de Algemene reserve is gedaald tot -/- € 56,6 miljoen. De inzichten april 2009 wijzen op een afname van de Algemene Reserve over vijf jaar naar circa -/- € 37 miljoen ultimo 2013. Dit betekent dat op dit moment geen nieuwe 'negatieve plannen' tot het Vereveningsfonds kunnen worden toegelaten.
Daarnaast zijn ook op het terrein van de Wet Werk en Bijstand, waar de gemeente sinds enkele jaren een eigen budgetverantwoordelijkheid draagt, de eerste gevolgen zichtbaar. Ook daar geeft de uitkomst van de Rekening 2008 een vertekend beeld, dit zal over 2009 ongetwijfeld verslechteren.

Ons College heeft in een vroeg stadium de mogelijke ernst van de kredietcrisis onderkend. Wij stuurden op 18 november 2008 uw Vergadering een kadernotitie met een analyse van de toen bekende informatie en op basis daarvan een aantal gerichte maatregelen binnen de bestaande budgettaire kaders. Deze richten zich vooral op:

- Woningbouw, woningproductie en gebiedsontwikkeling
- Vestigingsklimaat:
- Ondernemerschap MKB en Innovatie
- Haven/Westpoort:
- Financiële sector
- Toerisme en Hotelbeleid
- Talentontwikkeling (Arbeidsmarkt en Onderwijs)

Deze maatregelen zijn in uitvoering. Recent hebben wij uw Vergadering een voortgangsrapportage gestuurd. De gevolgen van de kredietcrisis voor de Rekening 2008 zijn uiterst beperkt: de kredietcrisis heeft als gevolg dat particulieren lastiger de afkoop van hun toekomstige canons kunnen financieren. Dit betekent dat ook de meerwaarde voor de gemeente die door afkoop kan ontstaan minder wordt. Het negatieve effect op het rekeningresultaat bedroeg circa € 5 miljoen.

De kredietcrisis kenmerkt zich op dit moment onder andere door een grote onzekerheid over hoe zwaar en diep de pijn zal zijn en waar die zich zal uiten. Dit vraagt om verstandig opereren, zeker ook van een gemeentebestuur, dat immers in hoge mate afhankelijk is van niet door haarzelf te beïnvloeden ontwikkelingen. Die betreffen de economie en meer in het algemeen de samenleving, de reacties op de crisis van de verschillende andere relevante actoren, waaronder niet in het minst het Rijk. In deze context kiest ons College voor een zorgvuldige aanpak, in lijn met de kadernotitie uit november 2008. Dat betekent dat ons College de afgesproken P&C-cyclus blijft volgen en in mei de voorjaarsnota zal vaststellen met de hoofdlijnen voor het begrotingsbeleid in 2010. Na besluitvorming door ons College zal het rekeningresultaat aan de ruimte in de Voorjaarsnota 2009 worden toegevoegd. Ons College zal in dat proces met uw Vergadering in debat gaan over de gevolgen van de kredietcrisis en de te nemen maatregelen. In dit kader heeft in deze rekening nog geen besluitvorming plaatsgevonden voor additionele reserveringen o.i.d. met uitzondering van het Vereveningsfonds.

Vereveningsfonds

De centrale stad en de stadsdelen investeren jaarlijks honderden miljoenen ten behoeve van de grondexploitatie. Deze investeringen moeten worden terugverdiend door gronduitgifte in erfpacht. De vraag naar uit te geven grond is sterk afhankelijk van investeringsbereidheid van marktpartijen (waaronder corporaties), concurrentie tussen steden, rentestand en koopkrachtontwikkeling. Een lokale overheid heeft hier maar in beperkte mate invloed op. In Amsterdam worden de risico's van grondexploitaties van de centrale stad én de stadsdelen gedekt in het Vereveningsfonds (VE-fonds). Daarnaast worden de tekorten in de grondexploitaties van stedelijke vernieuwingsplannen gedekt uit het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Het gemeentelijke beleid is er op gericht dat deze fondsen voldoende dekking moeten bieden voor de (soms forse) risico's van lopende grondexploitaties. Uw Vergadering heeft vorig jaar besloten dat steeds op een termijn van vijf zicht moet zijn op een positieve stand van de Algemene Reserve van € 50 miljoen om tegenvallers op te vangen en nieuwe verliesgevende maar beleidsmatig wenselijke grondexploitaties mogelijk te maken. In september 2008 leek dat een realistisch perspectief.

Echter, in de 2^{e} helft van 2008 kreeg de kredietcrisis een steeds sterker negatief effect op de verwachte gronduitgifte, niet alleen vanwege de daling van de vraag, maar ook doordat marktpartijen steeds moeilijker de financiering van projecten rond krijgen. Het perspectief voor het VE-fonds is daarmee dramatisch veranderd. In de rekening 2008 is er vanuit gegaan dat de kredietcrisis het perspectief van het VE-fonds de komende vijf jaren met tenminste met € 90 miljoen verslechtert.

Ons College houdt vast aan de beleidslijn dat de Algemene Risico Reserve (ARR) niet beschikbaar is als extra buffer voor risico's binnen de gemeentelijke grondexploitaties. De actuele inzichten laten zien dat dan binnen de grondexploitaties ombuigingen in de orde van € 200 miljoen nodig zijn om een gezonde stand van de ruimtelijke fondsen te realiseren. Ingrijpende aanpassingen op het gebied van woningbouw en ruimtelijke ontwikkeling zijn dan ook onvermijdelijk.

De stand van de Algemene Reserve bedraagt ultimo 2008 € 40,7 miljoen positief (inclusief de subreserves Bouwen aan de Stad voor € 7,2 miljoen en Opvangen gevolgen kredietcrisis voor € 90 miljoen). Dat betekent dat de Algemene reserve in enge zin (het 'vrije vermogen' dat beschikbaar is voor de grondexploitaties) is gedaald tot -/- € 56,6 miljoen. De meerjarenanalyse van de ontwikkeling van het Vereveningsfonds wijst op basis van de inzichten begin 2009 op een sterke afname van de Algemene Reserve over vijf jaar naar circa -/- € 37 miljoen ultimo 2013. Door de kredietcrisis verslechtert het perspectief van het VE-fonds de komende vijf jaren met tenminste met € 115 miljoen. Ten opzichte van de Rekening 2007 is de stand van de totale Algemene Reserve toegenomen met € 62,0 miljoen.

Zowel bij het resultaatgebied Stedelijke ontwikkeling als de paragraaf Grondbeleid wordt uitgebreid ingegaan op de ontwikkelingen in de gemeentelijke grondexploitaties en de beheersing van risico's

daarbinnen. Voor het zomerreces zal ons College het nieuwe jaarlijkse Meerjaren Investeringsplan voor de ruimtelijke fondsen (MIP2009) toezenden.

Toezicht

Op dit moment is voor twee gemeentelijke onderdelen het toezichtinstrumentarium van toepassing.
Het gaat om het OGA en het onderdeel Contact Center van het Facilitair Bedrijf Amsterdam. De stand van zaken wordt hieronder kort toegelicht

Contact center

Het negatieve resultaat van het Contact Center over 2008 bedraagt € 3,4 miljoen. Op 28 oktober 2008 heeft ons College het Contact Center onder 2e fase toezicht geplaatst.
Een verbeterplan gericht op een kostendekkende begroting en inzet van kwalitatieve verbeteringen in 2009 zal afzonderlijk aan uw Vergadering worden voorgelegd.

OGA

Reeds enkele jaren staat het OGA onder de 1e fase toezicht. Over de Rekening 2008 heeft het OGA een goedkeurende verklaring van ACAM gekregen. Binnenkort wordt aan uw Vergadering de besluitvorming over de afloop van het toezicht voorgelegd.

Legaten

De gemeente beschikt over een aantal (zeer) oude legaten met (wellicht) tot de verbeelding sprekende namen als Linnenbeursje, Onbekende gever en Ontslagen meisjes. In totaal gaat het hierbij om 16 legaten, waarvan de renteopbrengst (ongeveer € 0,1 miljoen) kan worden aangewend. Het raadslid De Goede heeft hier bij de behandeling van afgelopen begrotingen en jaarrekeningen aandacht voor gevraagd.
De betreffende legaten zijn aan de gemeente gegeven met als doel de realisatie van door de legataris gewenste doelen, doelen die door het verloop van tijd vaak niet meer aan de orde zijn. De wetgeving rond legaten is echter zeer streng, reden waarom een toenemend aantal legaten een slapend karakter heeft gekregen. Wij nemen ons voor actieve aanwending van deze legaten in de lijn met de oorspronkelijke doelen daarvan te bevorderen.

Voortgang monitor uitvoering in beeld

In de Rekening 2008 blikt ons College voor de tweede maal terug op de indicatoren die de doelen uit ons programakkoord 'Mensen maken Amsterdam' meten. Ten opzichte van de Begroting 2007 zijn in de Begroting 2008 21 indicatoren toegevoegd.

In hoofdstuk 2 'Bestuurlijke hoofdlijnen' is in een tabel weergegeven waar wij – afgaand op onze huidige streefwaarden – goed scoren dan wel achterlopen.

Over het jaar 2007 is voor de eerste maal gerapporteerd over de indicatoren. Daarbij is ervaring opgedaan met de uitvoering van metingen en de te selecteren bronnen. Deze ervaringen hebben geleid tot het aanscherpen van indicatoren voor als doel een betere aansluiting op het te bereiken maatschappelijk effect. Bij de vaststelling van de Begroting 2009 is een aantal indicatoren gewijzigd en een aantal te bereiken resultaten aangepast. Deze wijzigingen en aanpassingen hebben ook betrekking op de indicatoren die in de Begroting 2008 waren geformuleerd.

Daarnaast heeft de actualiteit enkele indicatoren uit de Begroting 2008 ingehaald. Door wijzgingen in landelijke wet- en regelgeving, hernieuwen van definities en overige externe factoren die van invloed zijn, kwam een betrouwbare meting in het geding. Dit heeft er toe geleid de wijzigingen die in de Begroting 2009 zijn opgenomen ook toe te passen op de indicatoren uit de Begroting 2008. Deze wijzigingen hebben voornamelijk betrekking op het formuleren van de indicatoren. In de meeste gevallen zijn de te bereiken

resultaten op een hoger ambitieniveau gebracht of bijgesteld vanwege hernieuwde afspraken met betrokken externe partijen.

Om ons hierover op een zo transparant mogelijke wijze te verantwoorden is in hoofdstuk 2 'Bestuurlijke hoofdlijnen' van de Rekening 2008 nauwkeurig aangegeven op welke indicatoren en te bereiken resultaten de wijzigingen betrekking hebben.

Ook in 2008 is gebleken dat het werken met meetbare doelen en indicatoren in ontwikkeling is. We zetten voortdurend stappen in de goede richting. Ik vind het van groot belang dat zowel uw Vergadering als de burger ons beleid en de uitvoering daarvan goed kan volgen.

Verantwoording

Deze paragraaf in de rekening geeft inzicht in een aantal onderwerpen waarvan ons College van mening is dat dit de beoordeling van deze rekening vergemakkelijkt. Daarbij wordt onder andere ingegaan op adviezen uitgebracht door de commissie belast met de interpretatie van het Besluit Begroting en Verantwoording (de financiële rijksregeling op grond waarvan gemeenten hun begrotingen en jaarrekeningen opstellen), de commissie BBV.

Reserves

Informatieverstrekking en besluitvorming

Uw Vergadering bepaalt welke reserves wel en niet worden getroffen en voor welke omvang. Daartoe heeft ons College, mede naar aanleiding van een bij de rekening 2006 aangenomen motie van het raadslid Hoogerwerf, de informatieverstrekking over de reserves als volgt gestructureerd.

Reserves zijn in drie categorieën onder te verdelen:
- afgewikkelde reserves
- gehandhaafde reserves
- nieuwe reserves

Alle reserves groter dan € 0,5 miljoen worden per resultaatgebied toegelicht en wel vanuit twee invalshoeken:
- inhoudelijk -> waar gaat het concreet om
- een redengevende verklaring van het verschil tussen geraamde en werkelijke mutaties (in ontwikkeling)

Daarnaast bevat de rekening:
- een cijfermatig overzicht van alle reserves
- een cijfermatig overzicht van alle mutaties per reserve

Uw Vergadering is behalve nu achteraf bij de rekening, vooraf en tussentijds via de volgende documenten over de ontwikkeling gemeentelijke reserves geïnformeerd:
- in de begroting -> per resultaatgebied conform bovenstaande driedeling en in een totaaloverzicht
- in de actualisatie, onderdeel van de begroting voor volgend jaar -> idem
- in de 9-maandsrapportage -> by exception

Adviezen commissie BBV

De commissie BBV adviseerde vorig jaar om mutaties in reserves voor zover niet geraamd of lager geraamd tot het bedrag van de raming te verwerken in de rekening van het kalenderjaar. Dat advies zou betekenen dat mutaties die de raming te boven gaan en de mutaties die voortvloeien uit de vorming van nieuwe reserves pas na vaststelling door uw Vergadering de rekening van het volgend jaar (de openingsbalans) worden verwerkt. Het gestelde geldt overigens alleen als er voor de wijze waarop met de reserves wordt omgegaan geen afspraken (in de begroting of via afzonderlijke raadsbesluiten) zijn gemaakt. De commissie beoogt daarmee te bewerkstelligen dat uw Vergadering beter bij de besluitvorming over reserves wordt betrokken dan thans het geval is. Naar onze mening doet het advies van de commissie geen recht aan de

Amsterdamse situatie, reden waarom ons College het advies naast zich heeft neergelegd. Daaraan liggen de volgende argumenten ten grondslag:

- uw Vergadering heeft zowel bij de rekening als bij de begroting het budgetrecht. U kunt dat recht bij beide documenten met evenveel kracht uitoefenen
- de commissie benadrukt in het advies dat het in het geval van reserves altijd gaat om resultaatbestemming. Dat doet geen recht aan de (Amsterdamse) werkelijkheid waarin, net als met reguliere budgetten, met reserves 'gewerkt' wordt
- het inzicht in reserves verbetert niet indien mutaties daarin in (bijvoorbeeld) 2008 neerslaan in deels de Rekening 2008 en deels de Rekening 2009, terwijl die rekening ook weer de mutaties 2009 bevat
- de financieel-administratieve belasting van het advies is, in de Amsterdamse situatie waarin gewerkt wordt met zo'n 200 reserves, groot

Conform het stelsel van baten en lasten, moet voor een bepaald jaar beschikbaar gestelde budget vrijvallen indien de prestatie in dat jaar niet is geleverd. In de Amsterdamse systematiek waren hierop twee uitzonderingen toegestaan:

- in het jaar aangegane (juridische) verplichtingen/bestellingen
- projecten/programma's waarvan de uitvoering de jaargrens met maximaal één jaar overschrijdt en welke niet ten laste van kredieten worden geboekt

Als gevolg van een meer dwingende toepassing van het BBV zijn deze uitzonderingen met ingang van 2008 niet langer mogelijk en kan budgetoverheveling uitsluitend nog plaatsvinden via reservervorming. Vanuit praktische overwegingen is binnen Amsterdam gekozen voor een ondergrens van € 50.000. Indien bij de 9-maandsrapportage aan uw Vergadering melding is gemaakt van nieuw te vormen reserves dan zijn deze in de jaarrekening verwerkt. Voor niet bij de 9-maandsrapportage gemelde reserves geldt het volgende:

- indien een directe relatie is met door uw Vergadering geaccordeerd beleid dan is de nieuw gevormde reserve intracomptabel verwerkt in de jaarrekening
- voorstellen die geen directe relatie hebben met de door uw Vergadering geaccordeerd beleid zijn niet intracomptabel verwerkt in de jaarrekening. Deze voorstellen zijn – per resultaatgebied – apart opgenomen bij deze jaarrekening

Uitgangspunten

Balans

De gemeentebalans is opgebouwd vanuit de balansen van alle gemeentelijke organisatie-onderdelen. Een uitzondering hierop vormen de stadsdelen. Net zoals de baten en lasten van de stadsdelen niet in de gemeentebegroting en -rekening worden opgenomen, worden ook de afzonderlijke balansposten niet in de gemeentebalans opgenomen. De besluitvorming van uw Vergadering strekt zich immers inhoudelijk slechts uit over de gemeentebegroting en -rekening voor zover het de centrale stad betreft. Wat wel in de gemeentebalans wordt opgenomen, is de kapitaalverstrekking aan de stadsdelen ten behoeve van de financiering van investeringen. De toelichting op de gemeentebalans beperkt zich tot de hoofdlijnen. Meer gedetailleerde informatie kan worden verkregen uit de jaarrekeningen van de afzonderlijke onderdelen.

Baten en lasten

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Uitzondering daarop vormen ten laste van het boekjaar aangegane verplichtingen. Waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten tenzij anders bepaald.

Een aantal diensten verzamelt zijn apparaatskosten op een centrale begrotingspost en belasten deze kosten vervolgens via een verdeelsleutel door naar de beleidsinhoudelijke begrotingsposten. Facilitair werkende (onderdelen van) diensten zijn met hun volledige baten en lasten in de begroting en rekening opgenomen. De omzet die zij bij diensten realiseren vormt bij de diensten waar die omzet behaald wordt een last. In beide gevallen – doorbelaste apparaatskosten en dienstomzet facilitaire diensten – leidt dat tot het tweemaal verantwoorden van lasten waarvan eenmaal gecompenseerd door baten. Per saldo geeft dat derhalve het juiste resultaat weer, kijkend naar het totaal van baten en lasten leidt dat echter tot een dubbeltelling.

De relatie tussen onderhavige rekening en de rekeningen van stadsdelen wordt gevormd door het Stadsdeelfonds. Deze vormt voor de gemeenterekening een last en voor ieder stadsdeel voor diens aandeel daarin een bate.

Waarderingsgrondslagen

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op de aanschaffing- of vervaardigingsprijs, verminderd met de van derden ontvangen investeringsbijdragen, waarna deze op basis van de geschatte levensduur worden afgeschreven. Als uitgangspunt geldt daarbij de lineaire afschrijvingsmethode. In een aantal gevallen wordt op grond van rijksvoorschriften afgeschreven op een andere grondslag en volgens een andere methode.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden op de nominale waarde gewaardeerd. Waardering van deelnemingen geschiedt – enkele uitzonderingen daargelaten – op de nominale of de verkrijgingswaarde van de aandelen.

De waardering van aandelen op de nominale of de verkrijgingswaarde leidt tot forse afwijkingen met de actuele waarde van de desbetreffende ondernemingen, hoe moeilijk deze ook is vast te stellen. Van een aantal belangrijke deelnemingen wordt naast de huidige waardering ook enig inzicht gegeven in de meer actuele waarde. Daarbij hebben wij ons beperkt tot het uit de jaarstukken van die deelnemingen blijkende eigen vermogen, hetgeen nadrukkelijk iets anders is dan de bij eventuele verkoop te realiseren marktprijs, waarbij met name ook de toekomstige ontwikkelingen een rol spelen. Ook deze waarde is daarmee van beperkt belang.

Immateriële vaste activa

In het kader van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is een aantal categorieën immateriële vaste activa ondergebracht bij de financieel vaste activa. De immateriële vaste activa bestaan nog slechts uit twee categorieën: onderzoek- en ontwikkelingskosten en de kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen. Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschaffing- of vervaardigingsprijs en in beginsel afgeschreven in maximaal 5 jaar.

Belangrijkste afwijkingen tussen geraamde mutaties en gerealiseerde mutaties in bestaande reserves

Met onderstaand overzicht – opgesteld mede naar aanleiding van een aanbeveling van de Rekenkamer twee jaar geleden – wordt beoogd een globaal inzicht te geven in mutaties in de reserves in de gemeentereke-ning over 2008 (bedragen x € 1 miljoen). Het betreft per resultaatgebied de geraamde en gerealiseerde saldi en het verschil daartussen.

De toelichting op de afwijkingen maakt onderdeel uit van het resultaatgebiedteksten in deze jaarrekening. Een toelichting op hoofdlijnen volgt hierna.

Bedragen x € 1 miljoen	Begroting	Rekening	Afwijking
Openbare orde en veiligheid	0,2	-2,4	-2,6
Werk en inkomen	-16,5	-2,2	14,3
Zorg	0,4	5,9	5,5
Educatie & jeugd en diversiteit	-11,4	-10,5	0,9
Verkeer en Infrastructuur	-25,5	97,7	123,2
Openbare ruimte, groen, sport en recreatie	-9,3	20,1	29,4
Cultuur en monumenten	-1,0	3,9	4,9
Milieu en water	1,4	2,2	0,8
Economie en haven	-2,8	6,2	9,0
Facilitair en bedrijven	-4,8	2,6	7,4
Stedelijke ontwikkeling	-7,3	233,8	241,1
Bestuur en concern	-0,7	-16,1	-15,4
Algemene dekkingsmiddelen	99,9	171,1	71,2
Totaal saldi	**22,6**	**512,4**	**489,8**

Het verschil tussen geraamde en gerealiseerde mutaties in reserves is als volgt te verklaren (bedragen x € 1 miljoen):

Openbare Orde en Veiligheid	
Aankopen van Traa-team	1,0
Reserve OOV	2,8
Gevolgen vreemdelingenwetgeving	0,4
Brandweer	0,8
Vakantiegeld Brandweer	-1,5
Reserve WW Brandweer	-1,8
Nieuwe Kazerne Brandweer	-4,3
Werk en inkomen:	
Risico Wet Werk en Bijstand	16,3
ESF-gelden jongerenloketten	-1,6
Overigen < € 1,0 miljoen	-0,4
Zorg	
WVG Egalisatiereserve	1,1
WMO pilots en kwaliteitsverbetering	4,5
Overigen < € 1,0 miljoen	-0,1
Educatie & Jeugd en Diversiteit	
Kwaliteit Onderwijs	1,1
Bureau Leerplicht Plus	1,9
Van Echt tot Acht arrangementen	1,1
Bijzondere Trajecten Risicojongeren	2,2
Onderhuisvesting	-1,0
Reserve inburgeringstrajecten	-2,4
Jong Amsterdam/ Kinderen Eerst	-2,2
Overigen < € 1,0 miljoen	0,2
Verkeer en infrastructuur	
Mobiliteitsfonds algemene reserve	-2,4
Gemeentelijk aandeel in kosten en risico's	-1.4
Gemeentelijk aandeel kosten Noord/Zuidlijn	93,9
Dynamisch Verkeersmanagement	-1,8
Inrichting Wibautas	-1,3
Risicoreservering IJsei	-7,1
Reserve beheer stedelijke infrastructuur	13,8
Gemeentelijk aandeel in kosten busstation	4,8
Reserve voorrang gezonde stad	12,7
Mobiliteitsfonds bestemmingreserve	13,1
Overigen < € 1,0 miljoen	-1,1
Openbare ruimte, groen, sport en recreatie	
Reserve Groenmiddelen	13,5
Museumplein	2,8
Hotspots verloedering	1,0
Leidseplein	6,0
Impuls brede school	1,3
Bijdrage Masterplan Artis	5,0
Overigen < € 1,0 miljoen	-0,2
Cultuur en Monumenten	
Herontwikkeling Stedelijke Museum	1,5
Portugees/Israëlische Synagoge	1,0
Overigen < € 1,0 miljoen	2,4
Milieu en water	
Egalisatiereserve Drinkwater	-1,8
Fonds Luchtkwaliteit	3,6
Overigen < € 1,0 miljoen	-1,0

Economie en haven	
Reserve Ruim baan voor werk	-1,5
Reserve Evenementen	1,3
Reserve Strategische projecten haven	1,5
Reserve Afkoopsommen erfpacht havengebied	6,7
Overigen < € 1,0 miljoen	1,0
Facilitair en Bedrijven	
Algemene Reserve SHI	3,1
Algemene Reserve Stadstoezicht	-1,4
Callcenter	1,5
Reserve All IP	1,3
Overigen < € 1,0 miljoen	2,9
Stedelijke ontwikkeling	
Algemene reserve vereveningsfonds grondexploitaties	69,7
Bestemmingsreserves vereveningsfonds grondexploitaties	147,2
Aanjagen productie / jongerenhuisvesting	2,0
Stimuleringsfonds volkshuisvesting erfpacht-deel	11,6
Stimuleringsfonds volkshuisvesting erfpacht-deel KTA	3,9
Reserve Programma Maatschappelijke Investeringen	6,4
Overigen < € 1,0 miljoen	0,3
Bestuur en Concern	
Basisregistratie en ICT	-2,9
Nieuwbouw Stadsarchief	-14,0
Digitaal Archief	0,8
Overigen < € 1,0 miljoen	0,7
Algemene dekkingsmiddelen	
Weerstandsvermogen	-6,7
Reserve incidenteel 2008	-2,0
Aanjagen woningbouwproductie	-4,5
Reserve WW/Wachtgeld DAB	-1,7
Reserve Afkoopsommen erfpacht	9,1
Egalisatiereserve kapitaallasten	3,0
Egalisatiereserve kapitaallasten de Bazel	14,0
Reserve incidenteel 2009	51,8
Beurs van Berlage	5,9
Overigen < € 1,0 miljoen	2,3
	489,8

De afwijkingen groter dan € 5 miljoen worden hierna kort toegelicht.

Risico Wet werk en bijstand

De invoering van de Wet Werk en Bijstand (WWB) heeft er toe geleid dat de gemeente op het terrein van de bijstand volledig risicodrager is geworden. Naar aanleiding hiervan is in het kader van de WWB een risicoreserve gevormd van € 45 miljoen. In de begroting 2005 werd al rekening gehouden met een reserve ter hoogte van € 30 miljoen. Daaraan werd in de rekening 2005 € 15 miljoen toegevoegd.
In 2008 werd verwacht dat voor een bedrag van € 16 miljoen zou worden onttrokken. Een positieve bijstelling van het WWB-budget door het rijk en de goede uitstroomresultaten in de tweede helft van 2007 kon deze onttrekking in 2008 achterwege gebleven.

Gemeentelijk aandeel Noord/Zuidlijn

In 2008 is meer aan de reserve onttrokken omdat de projectkosten € 24 miljoen hoger zijn uitgevallen dan waarmee bij de begroting was rekening gehouden. Ter dekking van de hogere kosten is een extra bedrag van € 117 miljoen gedoteerd.

Risicoreservering IJsei

In 2003 is ten onrechte een vrijval bij de IJtram naar deze reserve geboekt van € 15 miljoen. Vanwege de financiële afwikkeling van de IJtram is € 7 miljoen teruggeboekt voor de dekking van de uitgaven IJtram.

Reserve Beheer Stedelijke Infrastructuur
Voor het onderhoud van wegen, tunnels etc. is voor 2008 een incidenteel bedrag van € 13 miljoen beschikbaar gesteld. Het niet bestede deel is aan deze reserve toegevoegd. De gereserveerde gelden voor GGO Europaboulevard en remmingswerken IJtunnel zijn naar de reserve overgeheveld.

Reserve Voorrang Gezonde Stad
Voor de luchtkwaliteit / VGS is in de begroting € 13,2 incidenteel beschikbaar gesteld. Dit bedrag is in zijn geheel aan de reserve toegevoegd. De daadwerkelijke uitgaven van 0,9 miljoen zijn aan deze reserve onttrokken.

Mobiliteitsfonds Bestemmingreserve
In 2008 zijn de specifieke bestemmingsreserves, zoals Wibautas, Lijn 5 etc. overgeheveld naar de bestemmingsreserve Mobiliteitsfonds. Aan geraamde parkeerinkomsten is een bedrag van € 23 miljoen toegevoegd en is een bedrag van € 5,8 miljoen overgeheveld vanuit het Mobiliteitsfonds Algemene reserve. In 2008 is een bedrag ter grootte van € 1,8 miljoen vrijgevallen en € 30,2 miljoen aangewend.

Reserve Groenmiddelen
In de Begroting 2008 zijn bedragen beschikbaar gesteld voor o.a. de aanpak van pleinen en parken. De besteding van deze geleden vindt echter plaats na 2008, zodat bij de jaarrekening een bedrag van € 8,0 miljoen is toegevoegd aan de reserve Sloterplas en parken en € 6,2 miljoen aan de reserve Groenmiddelen 2007-2010.

Reserve Leidseplein
Voor de herinrichting van het plein is een bijdrage opgenomen van € 6,0 miljoen. De uitvoering zal 4 à 10 jaar vergen.

Masterplan Artis
De totale kosten masterplan Artis zijn begroot op € 80 miljoen. De bijdrage vanuit de gemeente bestaat uit een meerjarige prioriteit van 3 x € 5 miljoen. De bijdrage 2008 is toegevoegd aan de nieuw gevormde reserve.

Reserve afkoopsommen erfpacht Haven
Aangezien het vooraf moeilijk te ramen is of de erfpacht wordt afgekocht of dat wordt gekozen voor een jaarlijkse canon betaling wordt in de begroting niet uitgegaan van afkoop. In 2008 is voor een bedrag van € 7,1 miljoen afgekocht. Voor de jaarlijkse erfpacht is een bedrag van € 1 miljoen onttrokken. Bij de begroting was rekening gehouden met een bedrag van € 0,6 miljoen.

Algemene reserve vereveningsfonds grondexploitaties
De toevoegingen en onttrekkingen binnen het vereveningsfonds grondexploitaties laten zich lastig ramen omdat deze sterk afhangen van inherent onzekere marktontwikkelingen, terwijl ook de ongewisse doorloop van juridische procedures de ramingen van financiële stromen lastig maakt.

Bestemmingsreserves vereveningsfonds grondexploitaties
Zie de toelichting bij de algemene reserve vereveningsfonds grondexploitaties.

Stimuleringsfonds KTA
In 2008 is voor verschillende projecten een bedrag van € 3,7 miljoen onttrokken. Voor de projecten IJburg (€ 2,3 miljoen) en vernieuwing Bijlmermeer (€ 1,5 miljoen) zal de onttrekking naar verwachting in 2009 plaatsvinden.

Stimuleringsfonds erfpachtdeel
Aan het SFV-erfpacht vastgoeddeel is in 2008 € 4,1 miljoen onttrokken voor de al vastgestelde bestemmingen. In 2008 is een bedrag van € 20,6 miljoen toegevoegd.

Reserve Programma Maatschappelijke Investeringen
In 2008 heeft voor een PMI-project uit 2007 een onttrekking plaatsgevonden van € 0,7 miljoen. Conform de begroting is € 5,5 miljoen gedoteerd. Daarnaast zijn de niet bestede middelen voor het PMI 2008 ad € 1,6 miljoen toegevoegd.

Reserve Weerstandsvermogen
In 2008 is voor een bedrag van € 8 miljoen gedoteerd als onttrokken. De onttrekking houdt verband met een oude specifieke dotatie voor de verzekering van de Noord/Zuidlijn

Reserve Afkoopsommen erfpacht
Het ramen van erfpachters te ontvangen afkoopsommen is naar zijn aard weerbarstig. In 2008 is € 293,4 miljoen gedoteerd en € 59,3 miljoen onttrokken. Per saldo werd € 69 miljoen meer ontvangen dan geraamd. De rente over deze reserve dient als dekking voor de rentelast over de waarde van de in erfpacht uitgegeven grond.

Egalisatiereserve kapitaallasten
Rentelasten worden bij de begroting voorcalculatorisch doorbelast. Het verschil tussen deze voorcalculatorische doorbelasting en de realisatie wordt niet alsnog gecorrigeerd op de doorbelasting maar aan een egalisatiereserve toegevoegd of onttrokken.

Reserve incidenteel 2009
Het resultaat over 2007 na resultaatbestemming is toegevoegd aan de bestemmingsreserve incidenteel 2009. Deze reserve zal aangewend worden in 2009 ter financiering van incidentele prioriteiten.

Beurs van Berlage
In 2008 is de Beurs van Berlage ondergebracht in een afzonderlijke rechtspersoon. De boekwinst van deze reserve is toegevoegd aan de reserve Beurs van Berlage en dient als dekking van de rentelast van de gemeentelijke deelneming in de Beurs van Berlage.

Nieuw gevormde reserves 2008

In onderstaand overzicht zijn ingedeeld per resultaatgebied alle in 2008 nieuw gevormde reserves opgenomen. Toelichting daarop vindt plaats in de financiële paragrafen per resultaatgebied. De vorming van de reserves heeft plaatsgevonden onder het voorbehoud dat uw Vergadering daarmee bij het vaststellen van de rekening instemt.

omschrijving	Bedragen x € 1 miljoen
Openbare orde en veiligheid:	
Reserve Brandweer	0,8
Werk en inkomen:	
Geen	
Zorg:	
Kidos SO	0,9
Amsterdam voor elkaar	0,6
Eergeweld	0,1
Eigen kracht conferentie	0,7
GGZ-preventie	0,2
Maatschappelijke dienstverlening thuiswonenden ouderen	0,2
Vergoeding experiment woningaanpassingen mantelzorgers	0,1
Ontbijt en Lunch schoolgaande jeugd	0,2
Voorzorg	0,3
WMO Pilots en kwaliteitsverbetering open-einde regelingen	4,5
Educatie & jeugd en diversiteit:	
Bijzondere trajecten risicojongeren	2,2
Bureau Leerplicht Plus	1,9
Kwaliteit Onderwijs	1,1
Van acht tot acht arrangementen	1,1
Wij Amsterdammers	0,6
Sociaal Domein	0,4
Vrouwenemancipatie	0,2

omschrijving	Bedragen x € 1 miljoen
Verkeer en Infrastructuur:	
Beheer Stedelijke Infrastructuur	13,8
Gratis Openbaar Vervoer	0,4
Voorrang voor een gezonde stad	12,3
Openbare ruimte en groen, sport en recreatie	
Artis	5,0
Impuls Brede School, sport en cultuur	1,3
Reiniging intensieve schone stad. Hotspots	1,0
Leidseplein	6,0
Museumplein	3,0
Cultuur en monumenten:	
Portugees-Israëlitische Synagoge	1,0
Urgent onderhoud cultuurpanden	0,8
Amsterdams restauratiefonds	0,6
Incidentele prioriteit nieuw depot AHM	0,6
Programmering Muziekgebouw aan 't IJ	0,5
Overdracht 11 cultuurpanden	0,3
Milieu en water:	
Fonds Luchtkwaliteit	3,7
Modelwoningen	0,2
Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen	0,2
Economie en haven:	
Duurzaamheid	0,5
Holland Casiso	0,2
Facilitair en bedrijven:	
Bedrijfsreserve ABC-pool	0,3
ALL IP	1,3
Stedelijke ontwikkeling:	
Creatieve hotspots	0,3
Aanjagen productie / jongerenhuisvesting	2,0
Restant gehouden bedragen	0,3
Bestuurlijke begeleiding Zuidas	0,3
Bestuur en concern:	
Digitaal archief Bestuursdienst	0,8
Dienstverlening	0,2
Egalisatiereserve P-beheer	0,1
Digitalisering Archieven	0,1
Digitaal afspraken BZ	0,1
BRI (Basisregistraties en ICT)	2,1
WW-uitkeringen DPG	0,4
Algemene dekkingsmiddelen:	
Beurs van Berlage	5,9
Incidenteel 2009	51,8
totaal	**133,5**

Overzicht niet in de cijfers verwerkte reserveringsvoorstellen

In onderstaand overzicht zijn ingedeeld per resultaatgebied de niet in de cijfers verwerkte reserveringsvoorstellen opgenomen. Toelichting daarop vindt plaats in de resultaatgebieden.

omschrijving	Bedragen x € 1 miljoen
Openbare orde en veiligheid:	
Geen	
Werk en inkomen:	
Wigo4it	0,8
Projectconsulenten	0,5
Zorg:	
Diverse aangegane verplichtingen	0,9
Educatie & jeugd en diversiteit:	
Jump-In	0,4
Matchpoint	0,3
Verkeer en Infrastructuur:	
Geen	
Openbare ruimte en groen, sport en recreatie	
Topsportevenementen	0,5
Sportuitmarkt	0,1
Verenigingsondersteuning	0,1
Amsterdamse Bos	0,3
Cultuur en monumenten:	
Website Your Amsterdam	0,2
Milieu en water:	
Geen	
Economie en haven:	
Geen	
Facilitair en bedrijven:	
Roundabout	0,4
Stedelijke ontwikkeling:	
Geen	
Bestuur en concern:	
Diverse kleinere posten	0,2
Algemene dekkingsmiddelen:	
Geen	
totaal	**4,6**

Resultaatgebieden

3 Resultaatgebieden

Openbare orde en veiligheid
Werk en inkomen
Zorg
Educatie, jeugd en diversiteit
Verkeer en infrastructuur
Openbare ruimte, groen, sport en recreatie
Cultuur en monumenten
Milieu en water
Economie en haven
Facilitair en bedrijven
Stedelijke ontwikkeling
Bestuur en concern

Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
Algemene dekkingsmiddelen

Resultaatgebied Openbare orde en veiligheid

1 Bestuurlijke hoofdlijnen

1.1 Inleiding

In het resultaatgebied Openbare Orde en Veiligheid doet de gemeente Amsterdam verslag van de resultaten van haar beleid betreffende de sociale veiligheid, waaronder de bestrijding van de jeugdcriminaliteit, en de fysieke veiligheid, waaronder de crisisbeheersing en brandweerzorg. De hoofdlijn van het veiligheidsbeleid van ons College, zoals verwoord in het Programakkoord 2006-2010, is: *In Amsterdam kun je zijn wie je bent en worden wie je wilt. Dat trekt mensen. Maar die eigenschap van de stad levend houden, gaat niet vanzelf. Veiligheid is een basisrecht, de publieke ruimte moet heroverd worden. Vrijheid is geen vrijbrief voor onverschilligheid of het beperken van de vrijheid van de ander.*

Het beleid op dit terrein wordt niet exclusief door de gemeente geformuleerd, maar krijgt vorm door de samenwerking van gemeente, politie, justitie en het rijk.

Het resultaatgebied Openbare orde en veiligheid bevat de volgende subresultaatgebieden:
- openbare orde en veiligheid
- crisisbeheersing en brandweerzorg

De direct bij dit resultaatgebied betrokken diensten zijn:
- Bestuursdienst, directie Openbare Orde en Veiligheid (OOV)
- Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO)
- Dienst Infrastructuur Verkeer en Vervoer (DIVV)

1.2 Kerncijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Totaal resultaatgebied					
Lasten +	129,9	127,7	127,5	146,7	127,5
Baten -	32,7	25,7	25,6	40,6	22,7
Resultaat t.l.v. algemene middelen voor mutaties reserves	97,2	102	101,9	106,1	104,8
Toevoeging minus onttrekking reserves	0,8	0,2	0,2	-1,9	-2,4
Resultaat t.l.v. algemene middelen na mutaties reserves	98	102,2	102	104,3	102,4
Saldo reserves	9,6	9,4	9,4	0,3	7,2
Saldo voorzieningen	0	0,5	0,5	0	0

Bij de besluitvorming over de Begroting 2009 is besloten over te gaan op een nieuwe indeling van de resultaatgebieden. Het subresultaatgebied Sociale veiligheid openbaar vervoer is toegevoegd aan het subresultaatgebied Openbare orde en veiligheid. De subresultaatgebieden Brandveiligheid en rampenbestrijding en Brandbestrijding zijn gezamenlijk ondergebracht in het subresultaatgebied Crisisbeheersing en brandweerzorg.

1.3 Externe ontwikkelingen

Nationaal

Veiligheid, stabiliteit en respect is een van de zes pijlers in het regeerakkoord, met daarbinnen het project *Veiligheid begint met Voorkomen*. Hiermee legt het rijk een accent op preventief handelen op de gebieden (jeugd)criminaliteit, recidive, radicalisering, asociaal gedrag en fraudebestrijding. Er is landelijk een nieuw veiligheidsprogramma (uiterlijk 2010 een reductie van de criminaliteit met 25%), dat wettelijke en bestuurlijke knelpunten moet wegnemen en extra aandacht geeft aan terugkeer van ex-gedetineerden in de samenleving (werk) en de noodzakelijke nazorg. Ook wordt uitdrukkelijk aandacht gegeven aan de problemen en misstanden die zich voordoen in de prostitutie.

Internationaal

Internationale ontwikkelingen, zoals de permanente terreurdreiging, stellen hogere eisen aan het handhaven van de vrede in de stad. Bijvoorbeeld aan de beveiliging van evenementen, waarbij we niet altijd in staat zijn de kosten bij de organisatoren daarvan neer te leggen. Ook is een intensievere begeleiding van demonstraties, evenementen en beveiliging noodzakelijk.

Regionaal

Steeds meer wordt gewerkt in regionaal verband. Het ontstaan van de Veiligheidsregio, het opgaan van de gemeentelijke brandweer in de regionale brandweer en de instelling van het Veiligheidsbureau bij de Bestuursdienst zijn daar duidelijke voorbeelden van. Ook de bestuurlijke aanpak van de (georganiseerde) criminaliteit krijgt een regionale oriëntatie. Veiligheid en criminaliteit houden niet bij onze stadsgrens op.

Vreemdelingenbeleid

Medio 2007 is begonnen met de uitvoering van de Pardonregeling voor (ex)asielzoekers, een regeling die doorliep tot eind 2008. De gemeente was daarbij verantwoordelijk voor de toetsing op verblijf in Nederland van (ex)asielzoekers, die géén lopend dossier meer hadden bij de Immigratie en Naturalisatiedienst (IND). De verwachting is dat onder de Pardonregeling ongeveer 1.350 personen een verblijfsvergunning ontvangen. Met deze mensen wordt een gemeentelijk traject ingezet dat moet voorzien in woonruimte, inburgering en uitkering of werk.

1.4 Doelstellingen en resultaten

Programakkoord 2006-2010

Maatschappelijk effect:

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
De veiligheid in alle 78 buurten is verbeterd	Objectieve veiligheidsindex Subjectieve veiligheidsindex	85 n.v.t.	77 74	85
Verlaging jeugdcriminaliteit	Omvang groep Harde Kern Jeugd, opgave OM	500	451	400
Verlaging jeugdoverlast	Aantal overlast gevende jeugd-groepen in Amsterdam (was regio AA).	63	57	51
Verlaging overlast verslaafde veelplegers	Aantal zeer actieve verslaafde veelplegers Meldingen drugsoverlast	550 2.675	449 2.814	488 2.675
Verlaging misstanden in prostitutiebranche	Aantal vergunningen escortbranche (vermoedelijk 90 bedrijven) Bibob-toepassing op alle prostitutie-vergunningen (180)	70% 100%	14% 100%	80% 100%
Vermindering geweld achter de voordeur	Aantal meldingen	5.000	5.209	4.200

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Normalisering Wallengebied	Objectieve veiligheidsindex:			
	Burgwallen oud	198	252	207
	Burgwallen nieuw	155	150	155
	Nieuwmarkt	175	122	175
Verbetering toezicht[1]	Kwaliteit cameratoezicht	▪ bestaande projecten evalueren ▪ onderzoek wenselijkheid centrale uitkijkruimte	▪ evaluatie gereed, verbeteringen zijn geïmplementeerd ▪ onderzoek afgerond, ruimte is in principe beschikbaar, onderzoek naar kosten is gestart	
	Uitbreiding handhavingscapaciteit	▪ Vliegende Brigade (VB) actief ▪ Ombouw Medewerkers Toezicht en Veiligheid (MTV-ers) naar meer bevoegd toezicht	▪ Twee teams VB gestart (Transvaal en Wallen) ▪ Traject in gang gezet in samenwerking met Dienst Stadstoezicht	
	Aanpak overlastgebieden	▪ Toepassing instrument verwijderingbevelen	▪ 2795 verwijderingbevelen op de Wallen ▪ 523 verwijderingbevelen in Zuid-oost	

[1] De indicatoren zijn in 2008 aangepast en komen niet geheel overeen met de indicatoren in het jaarplan 2008

2 Bereikte resultaten per subresultaatgebied

2.1 Subresultaatgebied Openbare orde en veiligheid

Jeugd

Aanpak jeugdcriminaliteit

De indicatoren geven aan dat het beleid effectief is. Toch moet hierbij een kanttekening gemaakt worden. Het succes wordt vooral behaald bij de licht criminele en hinderlijke groepen jongeren, terwijl ook de harde kern afneemt. Zorgelijk is de stabilisering van het aantal criminele groepen. Daarnaast moet geconstateerd worden dat crimineel/overlastgevend gedrag zich op steeds jeugdiger leeftijd manifesteert, waarbij tevens aanwijzigen zijn dat de problematiek zich verhardt (toenemend gebruik van geweld). Door ontwikkeling van nieuwe instrumenten (vroegtijdig ingrijpen, dagelijks volgen, aanpak gezinnen met meervoudige problemen) proberen wij deze zorgelijke ontwikkeling te keren.

De aanpak harde kern jeugd is in 2008 gecontinueerd en geïntensiveerd volgens de volgende hoofdlijnen: preventie en doorstroombeperking; opsporing en vervolging; resocialisatie en nazorg; psychiatrie.
Naar aanleiding van de tegenvallende resultaten bij resocialisatietrajecten met betrekking tot de recidive vindt in 2008 en begin 2009 een herijking plaats van de geëvalueerde trajecten.

Voor de bestrijding van de oververtegenwoordiging in de jeugdcriminaliteit van Marokkaanse jongens zijn specifieke instrumenten ontwikkeld, onder andere huisbezoeken, taakstrafzittingen, aanpak multiprobleemgezinnen en begeleiding tussen voorgeleiding en schorsing. Dat heeft geleid tot circa 1.000 interventies.

Aanpak problematische jeugdgroepen
In 2008 was de Stichting Aanpak Overlast Amsterdam (SAOA) actief in Slotervaart, Osdorp, De Baarsjes, Amsterdam-Noord en Zeeburg met als doelstelling de overlast op straat te (doen) stoppen. Door ouders te confronteren met hun overlast veroorzakende kinderen, wordt het ontstaan van ernstiger vormen van overlast tegengegaan. Het streven is door het stellen van grenzen, gekoppeld aan het bieden van hulp waar dat nodig is, het afglijden van de jongere groepsleden te voorkomen. Uit onderzoek blijkt dat de straatcoaches een positieve invloed hebben op de feitelijke en de ervaren overlast.

Bestuursakkoord
Met de stadsdelen zijn voor de periode 2007-2010 afspraken gemaakt over de aanpak van de overlastgevende jeugdgroepen.

(Verslaafde) Veelplegers
De aanpak van volwassen (verslaafde) veelplegers heeft als belangrijkste uitgangspunt 'repressie en zorg'. De afgelopen jaren lag voor de groep zeer actieve veelplegers de nadruk op oplegging van en toeleiding naar de Inrichting Stelselmatige Dader (ISD), een justitiële maatregel met een belangrijke zorgcomponent. De ketenpartners zitten letterlijk bij elkaar aan tafel om de persoonsgerichte aanpak vorm te geven.
De informatie-uitwisseling is verder verbeterd, de GGD houdt op reguliere basis consult in de penitentiaire inrichtingen. Verder is een inhaalslag gepleegd op diagnostiek in detentie. Daaruit bleek reeds in 2007 dat een relatief grote groep kampt met LVG/LVB-problematiek (licht verstandelijk gehandicapt/beperkt).
De aanpak van extreme overlastveroorzakers (de zogenaamde APV[2]-veelplegers) heeft er toe geleid dat het merendeel van de geoormerkte groep intensiever contact met de hulpverlening heeft.

Prostitutie/mensenhandel
In 2008 is het Amsterdamse prostitutiebeleid – beschreven in de nota's *Oud beroep, nieuw beleid* en *Prostituee V/M* – vastgesteld door uw Vergadering. Deze nota's richten zich respectievelijk op het bestrijden van misstanden in de branche, zoals mensenhandel, en op het verbeteren van de positie van de prostituee. Er is een eerste stap gezet in de richting van intensiever toezicht en intensievere handhaving met betrekking tot de prostitutie met als doel meer grip te krijgen op de branche.
Een tweede pad dat in 2008 is ingeslagen beoogt een dadergerichte benadering, zoals onder andere het financieel aanpakken van de souteneurs. Ook is er gewerkt aan een op potentiële loverboys gericht preventief programma.
Een derde speerpunt is vat krijgen op de onzichtbare circuits. De Amsterdamse prostitutie omvat veel meer dan alleen de ramen op de Wallen. Zo is er een uitgebreide escortbranche en worden er signalen opgevangen over illegale prostitutie in massagesalons, sauna's en Turkse koffiehuizen. Een uitgebreid onderzoek dat in opdracht van de gemeente in 2008 is gestart, moet inzicht geven in de illegale prostitutie. Daarnaast is de escortvergunning ingevoerd. Het zicht op dit deel van de branche is daardoor vergroot. Verder is gewerkt aan het invulling geven van bestuurlijk toezicht en handhaving in de prostitutiebranche.

Geweld achter de voordeur
Er is onderzoek uitgevoerd naar aard en omvang van eergeweld. Bij alle Advies- en Steunpunten huiselijk geweld wordt gewerkt met één registratievorm. Op 7 oktober 2008 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de invoering van de *Wet tijdelijk huisverbod*. Deze wet is op 1 januari 2009 in werking getreden.
Het tijdelijk huisverbod is een nieuwe maatregel die het mogelijk maakt om eerder in te grijpen bij signalen van huiselijk geweld. Ter voorbereiding op de invoering van de Wet tijdelijk huisverbod heeft Amsterdam in stadsdeel Amsterdam-Noord ervaring opgedaan met het tijdelijk huisverbod. Hierbij zijn 35 huisverboden uitgevaardigd. De pilot *Tijdelijk Huisverbod* heeft aangetoond dat inzet van het instrument een meerwaarde heeft ten opzichte van de huidige aanpak van geweld achter de voordeur.

Toezicht en handhaving
Voor de bestrijding van de onveiligheid en de overlast in de openbare ruimte en de verbetering van de leefbaarheid wordt bestuurlijk toezicht ingezet. Gemeentelijke diensten en stadsdelen zijn belangrijke

[2] APV: Algemene Plaatselijke Verordening

uitvoerders van dat toezicht op straat en pleinen, in het openbaar vervoer en op het water. Daarbij wordt nauw samengewerkt met de politie.
Bij de uitoefening van toezicht in de openbare ruimte zijn vele partijen betrokken. In de notitie *Toezicht en Handhaving* zijn hiervoor uitgangspunten opgesteld. Onderdeel van het *Stedelijk Programma Regelgeving en Handhaving* is de uniforme uitoefening van toezicht in de stad. De Medewerkers Toezicht en Veiligheid (MTV) van de Dienst Stadstoezicht maken hiervan onderdeel uit. Verder is er de Vliegende Brigade (VB) voor de aanpak van overlast, die behalve in het Wallengebied ook wordt ingezet in de Transvaalbuurt. Voor de uitoefening van toezicht en handhaving in het openbaar vervoer is in 2007 het Veiligheidsteam Openbaar Vervoer (VOV) opgericht. In het VOV werken politie en gemeente samen aan toezicht en handhaving in het openbaar vervoer met als doel de (objectieve en subjectieve) veiligheid te vergroten. In 2008 is het VOV overgegaan van incidentgestuurd naar informatiegestuurd werken, waardoor het beter mogelijk is op de juiste plaatsen en tijdstippen zichtbaar en actief te controleren. Het convenant Sociale Veiligheid Stationseiland is geëvalueerd en opgevolgd door een nieuwe afsprakenlijst, waarmee de basisinzet van de betrokken partners[3] – inclusief de vervoerders – gewaarborgd is.

Ter ondersteuning van het beleid tot verbetering van de veiligheid is een nieuwe monitor sociale veiligheid openbaar vervoer ontwikkeld.

In de subdriehoek verkeer is de ontwikkeling van taxibeleid en de handhaving op het gebied van taxi's – met name rond de taxistandplaats CS – een belangrijk onderdeel. De kwaliteitstaxi is geïntroduceerd. In 2008 is een start gemaakt met de pilot voor Buurtveiligheidsteams in de stadsdelen Amsterdam-Noord en Zeeburg. Er is in samenwerking met politie en stadsdelen vorm gegeven aan het eerste Buurt Veiligheidsplan (BVP). Centraal stond daarbij welke problemen voor de bewoners het belangrijkst zijn en vervolgens de aanpak van de vastgestelde prioriteiten door politie en toezichthouders van de stadsdelen.

Instrumentarium

Cameratoezicht
Er zijn uitvoeringsrichtlijnen voor het cameratoezicht opgesteld. Er is een schouw uitgevoerd van alle bestaande projecten in Amsterdam, om te zien of zij voldoen aan de eisen die voortvloeien uit het nieuwe artikel over cameratoezicht in de Gemeentewet. Een aantal projecten moet worden geactualiseerd.
Een onderzoek naar de haalbaarheid – en de wenselijkheid – van één toezichtcentrale voor cameratoezicht in Amsterdam is in uitvoering.

Bestuurlijke bestrijding (georganiseerde) criminaliteit

Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob)
Stadsbreed heeft het Coördinatiebureau Bibob in 130 dossiers onderzoek- en advieswerkzaamheden verricht in de diverse branches (horeca, prostitutie, speelautomatenhallen, bouw en milieu). De stadsbrede implementatie op het gebied van bouwvergunningen is voltooid. De doorlichting van de prostitutiebranche in het Wallengebied is afgerond. Het rijk heeft goedkeuring verleend aan het plan van Amsterdam om op het gebied van subsidieverstrekking een pilot uit te voeren die als voorbeeld kan dienen voor landelijk Bibob-subsidiebeleid. Het Coördinatiebureau Bibob heeft een interregionale Helpdesk Bestuurlijke aanpak-Bibob opgezet voor de kennisknooppunten van de politieregio's Zaanstreek-Waterland, Kennemerland en Noord-Holland Noord.

Westpoort
De gebiedsregisseur heeft in samenspraak met de kerngroep Westpoort een nieuw Meerjarenplan opgesteld; het Veiligheidsplan Westpoort 2008-2010. Het aantal aangiften is afgenomen, terwijl het aantal nieuwe vestigingen van bedrijven in het gebied is toegenomen. Bij het toezicht, de controle en de handhaving is dan ook sprake van een groeiende samenwerking tussen de organisaties die hun verantwoordelijkheden hebben in het gebied (Politie, Haven Amsterdam, Dienst Milieu en Bouwtoezicht, Dienst Stadstoezicht, OOV-Van Traa-team, Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam, Belastingdienst).

Op het gebied van criminaliteit verricht het Van Traa-team onderzoek naar bedrijven en personen die misbruik maken van voorzieningen die de gemeente biedt en ziet vervolgens toe op de beëindiging van eventueel geconstateerde ongewenste situaties.

[3] Politie, Korps landelijke politiediensten (KLPD), Dienst Stadstoezicht, stadsdeel Centrum, GGD, NS, GVB, Arriva, Connexxion

Wallen / Project 1012
Het Van Traa-team participeert actief in het door het team zelf geïnitieerde *Project 1012*. Naast de 'reguliere' Van Traa-aankopen van vastgoed door partners als NV Stadsgoed zijn er ten behoeve van het Project 1012 planschadebijdragen uitgekeerd voor aankopen van meerdere prostitutiepanden, zowel in het Wallengebied als in het Singelgebied.
Ook is in 2008 op de Wallen het *Emergo-project* van start gegaan. Het gaat hierbij om een tot en met 2010 lopend samenwerkingsverband van gemeente en rijk, waarbinnen de gemeente (Van Traa-team en stadsdeel Centrum), politie, justitie en de fiscus, op basis van nieuw verkregen (wetenschappelijke) informatie, criminele economische machtsstructuren en gelegenheidsstructuren effectief bestrijden.

Systeem Horeca
Ook dit jaar is weer een release uitgebracht van het stadsbrede Systeem Horeca voor vergunningen, waarin horeca, prostitutie, seksinrichtingen en speelautomatenhallen zijn opgenomen. Aangesloten wordt op het nieuwe uitwisselingsformat voor adressen. Er wordt gewerkt aan een meer beveiligde omgeving. In het kader van het *Stedelijk Project Regelgeving en Handhaving* is verder meegewerkt aan het Horeca2project, het generieke vergunningen- en handhavingproces voor alle organisaties, met als doel deze processen te optimaliseren en te uniformeren.

Vreemdelingenbeleid

Het gebruik van het Fonds Gevolgen Vreemdelingenwetgeving (FGV) is toegenomen in 2007 en 2008 en dat is ten dele het gevolg van het stijgende aantal aanvragen voor vreemdelingen met ernstige medische problemen. Daarnaast krijgt een deel van de (ex)asielzoekers die (mogelijk) onder de Pardonregeling vallen tijdelijke steun in afwachting van een beslissing over hun verblijfsdocument. De Pardonregeling is tot eind 2008 van kracht gebleven.

Stedelijk Project Toezicht en Handhaving

In het Bestuursakkoord hebben de besturen van de stadsdelen en centrale stad ambities vastgelegd om de kwaliteit en doelmatigheid van bestuurlijke handhaving te vergroten. Het actieprogramma *Regelgeving en handhaving 2007-2010* geeft daaraan nader uitwerking. Het motto is 'Helder en haalbaar handhaven, minder regels beter handhaven'.

In 2008 werden de volgende resultaten behaald en producten gerealiseerd:
- herziening van de APV, Verordening op Straathandel, Verordening 'Werken in de Openbare Ruimte' en de Legesverordening; de stadsdelen werd de Bomenverordening en de Afvalstoffenverordening voor advies voorgelegd
- bij alle stadsdelen zijn de digitale loketten *Horeca, Evenementen* en *Werken in de openbare ruimte* opgeleverd
- de voorbereidingen van de invoering Europese Dienstenrichtlijn in december 2009 is voltooid
- de stedelijke handhavingactie zwerfvuil is uitgevoerd
- de bestuurlijke strafbeschikking is ingevoerd
- alle handhavers in de openbare ruimte kregen gelijke en herkenbare uniformen; een stadsbrede voorlichtingscampagne om daaraan bekendheid te geven heeft plaats gevonden
- op alle werkauto's van handhavers openbare ruimte is een gelijke en herkenbare striping aangebracht
- competentieprofielen voor werving, selectie en opleiding van operationeel leidinggevenden en leerplicht zijn gerealiseerd en vastgesteld
- ruim 800 medewerkers hebben een opleiding gevolgd aan de handhavingacademie

Bereikte resultaten

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Verlaging jeugdcriminaliteit (OOV)	Verlaging harde kern jeugd van 615 in 2005 naar 451 in 2008 (meting Justitie).	- Nieuwe Perspectieven - 5 ketenunits - trajecten zorgconsulenten (psychiatrie) - functionele gezinstherapie - nazorg bij terugkeren uit detentie	Lasten Baten Saldo	5.038 2.781 2.257	4.479 2.308 2.171

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
(DMO)		Regie op programma coördinatie jeugd & veiligheid stadsdelen	Lasten	9.043	9.488
			Baten	6.679	6.829
			Saldo	2.364	2.659
Verlaging jeugdoverlast	Aantal groepen in Amsterdam van 102 begin 2006 naar 57 eind 2008.	- sluitende keten; - uitbreiding instrumentarium (stadsdelen) - SAOA in: Slotervaart, Osdorp, De Baarsjes, Zeeburg en Noord	Lasten	6.116	6.020
			Baten	1.216	1.120
			Saldo	4.900	4.900
Verlaging overlast (verslaafde) veelplegers	Aantal van 651 in 2005 naar 449 in 2008. Meldingen drugsoverlast van 3.470 in 2005 naar 2.814 in 2008	- stadsdekkende uitbreiding Support - ISD voor zeer actieve verslaafde veelplegers (900) - nazorgtrajecten ISD'ers - gebiedsverboden in overlastgebieden	Lasten	1.280	962
			Baten	250	105
			Saldo	1.030	857
Verlaging misstanden in de prostitutiebranche	Op de 180 prostitutie-vergunningen is Bibob toegepast	- vergunningplichtige escort-branche toepassen Bibob - dadergerichte aanpak mensenhandel; - toezicht en handhaving	Lasten	1.325	932
			Baten	600	761
			Saldo	725	171
Vermindering geweld achter de voordeur		- betere informatiepositie - toezicht en handhaving - voorbereiding huisverbod	Lasten	100	113
			Baten	100	113
			Saldo	0	0
Veiliger gebieden		- veiligheidsarrangementen locaties OV; - hotspots o.a. Binnenstad en Zuidoost - Westpoort; - keurmerk wonen - veilig ondernemen	Lasten	2.050	2.472
			Baten	2.050	2.472
			Saldo	0	0
Verbetering toezicht		- cameratoezicht - stedelijke pool Medewerkers Toezicht en Veiligheid - inzet Vliegende Brigade	Lasten	6.643	5.154
			Baten	850	511
			Saldo	5.793	4.643
Normaliseren Wallengebied		- Versterkte aanpak Wallengebied - Emergo (afspraken met het rijk) - Coalitieproject 1012	Lasten	506	688
			Baten		
			Saldo	506	688
Bestrijding agressie en geweld (A&G)		- verminderen wapenbezit door o.m. controles en preventief fouilleren - bestrijding A&G tegen gemeentelijk personeel - alcoholmatiging door gerichte informatie over uitgaansgeweld - buurtbemiddeling	Lasten	2.039	1.457
			Baten		199
			Saldo	2.039	1.258
Monitoring en onderzoek-programma		- Regionale Veiligheidsrap-portage Amsterdam en buurtindex - evaluaties en onderzoek	Lasten	128	283
			Baten		161
			Saldo	128	122

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Bestuurlijke bestrijding (van georganiseerde) criminaliteit		toepassing Van Traa-methode verwerving panden in het Wallengebied coördinatie wet Bibob screening van ondernemingen stedelijk systeem verstrekken horecavergunningen Panden	Lasten Baten Saldo	1.194 553 641	1.293 730 563 1.493
Operationalisatie VOV	VOV operationeel Inzet Stationseiland Monitor veiligheid	Bijdrage VOV Conducteurs Opdrachtgeverschap	Lasten Baten Saldo	7.367 2.846 103 0 10.316	6.898 2.846 88 0 9.932

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Openbare Orde en Veiligheid					
Lasten +	51,3	50,1	49,5	64,1	52,1
Baten -	21,5	16,2	16,2	30,7	21,0
Saldo	29,8	33,9	33,3	33,4	31,1

Toelichting belangrijkste mutaties Actualisatie 2008

Het saldo van het subresultaatgebied Openbare orde en veiligheid is bij de Actualisatie 2008 vrijwel ongewijzigd gebleven. De volgende mutaties hebben zich voltrokken:

- incidentele hogere lasten door wijziging in Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) betreffende overlopende passiva, € 10,5 miljoen, met daartegenover ook hogere baten voor gelijk bedrag
- incidentele hogere lasten als gevolg van bijdrage Stadsdelen in Stedelijk Programma Regelgeving en Handhaving van € 0,7 miljoen, waartegenover hogere baten van een gelijk bedrag staan
- structurele verlaging budgetten Bureau Halt € 0,6 miljoen aan lasten en € 0,5 miljoen aan baten. Het saldo van dit budget, € 0,1 miljoen, is overgedragen aan DMO
- incidentele hogere lasten in verband met Aankopen Van Traa ten laste van gereserveerde ISV-middelen: € 1,5 miljoen, waartegenover hogere baten van een gelijk bedrag staan
- incidentele hogere lasten en hogere onttrekkingen aan reserves: € 1,8 miljoen

Toelichting Jaarrekening 2008 ten opzichte van de Actualisatie 2008

Ten opzichte van de Actualisatie 2008 is er sprake van een verbetering van het saldo met € 1,7 miljoen. Hiervoor kan de volgende verklaring worden gegeven:

- de lasten en baten zijn beide € 10,5 miljoen lager als gevolg van een wijziging in de BBV t.a.v. de verwerking van GSB gelden. Dit komt doordat de GSB gelden vanuit de exploitatie zijn overgeheveld naar de balans
- onderschrijding op het Veiligheidsplan, per saldo € 2,7 miljoen. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat op verschillende prioriteiten minder is uitgegeven dan verwacht (zie onderdeel prioriteiten voor verdere toelichting) en door een incidentele meevaller op het Veiligheidsplan (€ 1,4 miljoen)
- onderschrijding op het budget Stedelijk Project Regelgeving en Handhaving, per saldo € 1,6 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door lagere uitgaven op de prioriteit en door de bijdrage stadsdelen regelgeving en handhaving van € 1,3 miljoen. Vervolgens is er per saldo nog een voordeel van € 320.000 als gevolg van niet bestede BRI-middelen in 2008
- onderschrijding op het budget Vreemdelingenbeleid, per saldo € 0,7 miljoen. Dit is het gevolg van onderbesteding van het budget met € 0,2 miljoen, extra inkomsten van het rijk van € 0,2 miljoen en de niet tot besteding gekomen prioriteit *Gevolgen Pardonregeling* van € 0,3 miljoen

- onderschrijding op het budget sociale veiligheid, per saldo € 0,8 miljoen; hiervan is € 0,4 miljoen extra inkomsten voor bijdrage in *Metrowachten* en € 0,4 miljoen betreffen lagere uitgaven
- niet geraamde dotaties aan reserves, per saldo € 4,3 miljoen

2.2 Subresultaatgebied Crisisbeheersing en brandweerzorg

Crisisbeheersing

Belangrijke taak in dit resultaatgebied is de advisering en ondersteuning van de burgemeester bij de integrale voorbereiding en beheersing, en bij het bewaken en beveiligen van crises, dreigende ordeverstoringen, risicovolle evenementen, demonstraties enzovoort. Het Veiligheidsbureau is hiervoor verantwoordelijk. Evenementen waarbij sprake is van grote bezoekersstromen en potentiële ordeverstoringen, zoals Koninginnedag, de gayparade, de marathon, risicowedstrijden van Ajax, de Uitmarkt, de intocht van Sint Nicolaas, de autoloze zondag en de viering van oud en nieuw op de Dam. De nieuwe maatregelen voor het bestuurlijk ophouden van groepen personen (voetbalhooligans) zijn voorbereid. Ook bij herdenkingen en bij het treffen van uiteenlopende beveiligingsmaatregelen speelt de gemeente een rol. Horecabedrijven waar harddrugs worden aangetroffen worden gesloten. Grote ongevallen zoals de brand in Noord vergden extra inzet. De facilitaire ondersteuning (ICT e.d.) van het Beleidscentrum is op orde gebracht.
Het Veiligheidsbureau heeft de regie gevoerd over de professionalisering en regionalisering van de gemeentelijke kolom in de crisisbeheersing. De landelijke Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV) heeft door middel van een praktijktoets onderzocht of de crisisbeheersing op orde is. De uitkomsten worden voorjaar 2009 verwacht.

Informatiehuishouding radicalisering

De *Informatiehuishouding radicalisering* beheert een meld- en adviespunt waar professionals terecht kunnen met hun vragen en hun bezorgdheid over radicalisering. In 2008 heeft het meldpunt ongeveer twintig meldingen ontvangen en afgehandeld. Om de relevante organisaties en professionals meer bewust te maken van de problematiek rond radicalisering en vervreemding is een aantal activiteiten ondernomen. Er zijn ongeveer 250 hulpverleners, 100 docenten en 50 jongerenwerkers getraind in het herkennen van radicalisering. Een groep sleutelfiguren wordt ondersteund om de betrokkenheid van jongeren bij het tegengaan van radicalisering te stimuleren. Er is binnen het hoger onderwijs aandacht gevraagd voor de problematiek. De stadsdelen zijn ondersteund bij het opstellen en uitvoeren van een lokaal actieplan. En tenslotte is er een Europees project uitgevoerd om te leren van de ervaringen in steden als Birmingham en Essen.

Veiligheidsregio

Per 1 januari 2008 is de Veiligheidsregio een feit. Door middel van een gemeenschappelijke regeling is de crisisbeheersing, ramp- en brandbestrijding geregionaliseerd, waarbij het beheer is neergelegd bij het regionale Veiligheidsbestuur. Het Veiligheidsbestuur bestaat uit de burgemeesters van de zes deelnemende gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Uithoorn en Ouder-Amstel. Ter ondersteuning en advisering van het Veiligheidsbestuur is het Veiligheidsbureau opgericht. Het Veiligheidsbureau heeft een ontwikkelingsperiode van twee jaar. Gedurende tenminste deze ontwikkelingsperiode is het Veiligheidsbureau ondergebracht bij de directie Openbare Orde en Veiligheid (OOV). De directeur OOV is secretaris van het Veiligheidsbestuur.

Brandweer

2008 was de start van de regionale brandweer Amsterdam-Amstelland. Brandweer Amsterdam is samen met de gemeentelijke brandweren van Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn, Aalsmeer en Amstelveen in de nieuwe organisatie opgegaan die de grootste werkmaatschappij is van de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Dat betekent dat het Veiligheidsbestuur, bestaande uit de zes burgemeesters, verantwoordelijk is voor het beheer van de lokale en regionale brandweerzorgtaken, waaronder die van Amsterdam. Het budget voor de lokale brandweerzorg en de inwonerbijdrage voor de regionale brandweerzorg worden jaarlijks door de gemeenteraad aan het veiligheidsbestuur beschikbaar gesteld. Verder was 2008 het jaar van het inrichten van de nieuwe brandweerorganisatie en de ontwikkeling en implementatie van een meerjarenperspectief, dat wil zeggen, een visie op de toekomst. Voor 2008 waren voor de brandweerzorg Amsterdam nog geen normeringen vastgesteld. 2008 was daarmee letterlijk en figuurlijk een overgangsjaar. Volgens de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland dient als onderbouwing van de lokale bijdrage een *Dienstverleningsovereenkomst* (DVO) te worden ontwikkeld. De Brandweer en de gemeenten hebben in 2008 hard aan een model daarvoor gewerkt.

Dienstverleningsovereenkomst (DVO)
Een DVO bestaat uit minimaal de *basis brandweerzorg norm*, waaraan volgens de landelijke richtlijn elke gemeente moet voldoen. Alle extra taken die boven deze basisnorm uitgaan, zijn per gemeente in beeld gebracht. De DVO's met de gemeenten Amstelveen en Amsterdam zijn nog niet voltooid. Van beiden loopt de afronding door in 2009. Voor Amsterdam blijkt de uitsplitsing van de taken volgens de basisnorm brandweerzorg en de taken die Amsterdam – gezien het risicoprofiel – momenteel boven de basisnorm verricht, complexer te zijn dan aanvankelijk gedacht. In de loop van 2009-2010 zal duidelijk worden hoe snel en in welke mate er bestendige, meerjarige DVO's kunnen worden afgesloten. Tot slot zij opgemerkt dat – ook al waren er voor de brandweerzorg nog geen normeringen vastgesteld – de dienstverlening door de Brandweer, conform afspraak, in 2008, niet afweek van, maar gelijk was aan de dienstverlening in 2007.

Bereikte resultaten

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Crisisbeheersing		- beheer beleidscentrum	Lasten	285	435
		- inrichting Veiligheidsregio	Baten	0	0
		- meldkamer	Saldo	285	435
Ordelijk en ongestoord verloop grote evenementen en onvoorziene incidenten		- adequaat reageren op ordeverstoringen - begeleiding demonstraties, manifestaties en evenementen - Koninginnedag - voorbereiding op terrorismedreiging	Lasten Baten Saldo	364 5 359	537 10 527
Voorkomen radicalisering		- expertisecentrum - informatieverzameling - analyses - ondersteuning en advies	Lasten Baten Saldo	546 546 0	504 509 -5
Brandweer is in 80% van de gevallen binnen de norm ter plaatse. Verhogen fysieke veiligheid.		- Opleiden en oefenen - Alarmering - Paraatheid - Nazorg - Advisering op vergunningen - Informatievoorziening	Lasten lokaal regionaal Baten Saldo	 74.642 2.185 11.707 65.120	 67.508 2.185 0 69.693

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied crisisbeheersing en brandweerzorg					
Lasten +	82,9	74,6	80,4	82,6	80,6
Baten -	14,8	11,7	11,7	11,7	9,4
Saldo	68,2	52,9	68,7	70,9	71,2

Toelichting belangrijkste mutaties Actualisatie 2008
Het saldo van het subresultaatgebied Crisisbeheersing en brandweerzorg is bij de Actualisatie 2008 verslechterd met € 1,8 miljoen. Dat heeft de volgende redenen:

- indexatie: € 2,2 miljoen aan lasten
- budget overheveling van de Brandweer naar de Bestuursdienst: € 4,9 miljoen lasten en € 4,7 miljoen baten
- de lasten van de begroting Veiligheidsregio zijn met € 0,5 miljoen naar beneden bijgesteld
- structurele verhoging vanwege het samenvoegen van de budgetten van de Brandweer en bestuursdwang: € 0,4 miljoen lasten en € 0,005 miljoen baten (overheveling vanuit subresultaatgebied Openbare Orde en Veiligheid)

Toelichting Jaarrekening 2008 ten opzichte van Actualisatie 2008

Ten opzichte van de Actualisatie 2008 is er sprake van een verslechtering van het saldo met € 0,3 miljoen. Dat heeft de volgende redenen:

- saldering van de bijdrage aan de Brandweer zorgt voor een daling van zowel de lasten en baten met € 11,5 miljoen
- onderschrijding op het budget brandweerzorg van € 0,7 miljoen. Bij de Actualisatie 2008 is abusievelijk het budget van de Brandweer 2008 verhoogd; in de Begroting 2009 was het budget echter te laag opgenomen
- vertraging prioriteit opdrachtgeverschap lokale brandweerzorg van € 0,1 miljoen, uitgaven zullen in 2009 plaatsvinden
- overschrijding op het budget crisisbeheersing, veroorzaakt door hogere kosten voor het beleidscentrum
- niet geraamde dotatie aan reserve, per saldo € 0,8 miljoen
- overheveling van de reserves van de Brandweer zorgen voor een toename van de lasten en baten met € 7,5 miljoen

3 Realisatie prioriteiten 2008

3.1 Realisatie prioriteiten 2008

Prioriteiten die zijn opgenomen in het programakkoord 2006-2010

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1.000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1.000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1.000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Aanpak Harde Kern Jeugd	I1.4.	2.000	2.132	0	Daling aantal harde kern jongeren	J	
Aanpak overlast gevende jeugdgroepen	I1.3	1.000	1.000	0	Daling aantal overlast gevende jeugdgroepen	J	
Aanpak overlast gevende jeugd-groepen(veiligheid voor ouderen en ondernemers) – moties 730,735,771.	I3.12	400	400	0	Daling aantal overlast gevende jeugdgroepen	J	
Aanpak overlast gevende jeugdgroepen	S1.1	2.000	2.000	0	Daling aantal overlast gevende jeugdgroepen	J	
Straatcoaches	S7.2	1.500	1.500	0	Daling aantal overlast gevende jeugdgroepen	J	
Uitbreiding cameratoezicht	I1.5	500	0	500	Onderzoek cameratoezicht centrale. Budget reserveren voor investering in 2009.	N	2009
Programma Toezicht en handhaving	I2.7	733	733	0	Uitvoering stedelijk programma regelgeving en handhaving. Project loopt tot 2010.	N	2010
Aanpak wallengebied	I1.6	500	688	0	Programma management 1012.	J	

Overige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1.000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1.000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1.000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Organisatie Koninginnedag	I4.14	300	323	0	Ongestoord verloop Koninginnedag	J	
Proef verwarmde winterterrassen	I Motie 563	55	9	46	Proef uitgevoerd, wordt herhaald vanwege te weinig horeca deelnemers	N	2009
Vroegtijdige gezinsinterventie	I6.18	250	45	205	Methode nog in ontwikkeling	N	2009
Anticiperende aankoop panden Centrum	I4.17	1.000	630	370	Rentevergoeding aankoop panden door derden t/m 3e kwartaal	N	2010
Opsporen illegale bordelen	Motie 730	500	0	500	Onderzoek, voorwaarde voor aanpak, nog niet afgerond	N	2009
Fonds gevolgen Vreemdelingen wetgeving	I3.10	500	500	0	Ondersteuning maatschappelijke organisaties voor uitvoering vreemdelingenbeleid	J	
Gevolgen Pardonregeling asielzoekers	I3.11	300	0	300	In 2008 is de Pardonregeling uitgevoerd. De prioriteit voor de vervolgkosten, huisvesting, gezondheid enz zullen in 2009 e.v.j. worden aangewend	N	2010
Functioneel leeftijdsontslag Brandweer	I3.13	3.000	0	3.000	Afrekening vindt achteraf plaats na afsluiting jaar	N	2009
Opdrachtgeverschap lokale brandweerzorg	I4.15	100	0	100	Dienstverleningsovereenkomst nog in ontwikkeling.	N	2009

3.2 Toelichting realisatie prioriteiten jaarrekening 2008

1. Prioriteit Cameratoezicht

Beoogd was de middelen van de prioriteit cameratoezicht in te zetten voor de eerste fase van de realisatie van een centrale voor cameratoezicht. De besluitvorming is een jaar vertraagd door o.a. onduidelijkheid over de huisvesting van de centrale en de ontwikkeling van de beschikbare techniek. Uitvoering zal in 2009 plaats vinden.

2. Pilot verwarmde winterterrassen

De pilot heeft onvoldoende relevante gegevens opgeleverd, omdat het aantal deelnemende horecabedrijven te laag was. Uw Vergadering heeft daarop besloten de pilot te verlengen. De daarmee gemoeide kosten moeten gefinancierd worden uit het restant van de 1e pilot.

3. Vroegtijdige Interventie in Gezinnen (VIG)

De prioriteit is nog niet aangewend in afwachting van de evaluatie van de pilot aanpak van de extreme overlastgevende multiprobleemgezinnen in Amsterdam West. Een belangrijk verbeterpunt in de evaluatie was nog de uitvoering. De pilot wordt, met behulp van deze prioriteit, in 2009 uitgerold over de stad.

4. Anticiperende aankopen panden centrum

Betaald is de rentevergoeding tot en met het 3e kwartaal voor de aankoop door derden van de panden met prostitutiebestemming. Het resterende bedrag wordt in 2009 aangewend voor het 4e kwartaal 2008 en vervolgkosten in 2009.

5. Opsporen illegale bordelen
Binnen de prostitutiebranche is een onderzoek gestart, waarin uitgebreid wordt gekeken naar het illegale circuit. Dit onderzoek komt in 2009 gereed. De prioriteit is gereserveerd voor het opzetten van de gemeentelijke toezichtfunctie en een vervolgonderzoek binnen de prostitutiebranche.

6. Gevolgen Pardonregeling
In 2008 is de Pardonregeling uitgevoerd. De kosten daarvan en de eerste vervolgkosten in verband met huisvesting, gezondheid e.d. konden uit bestaande budgetten Vreemdelingbeleid gedekt worden. Voor 2009 is dat niet meer het geval, zodat de prioriteit voor dat jaar moet worden aangewend.

7. Functioneel leeftijdsontslag
De kosten van het functioneel leeftijdsontslag worden na afloop van het jaar 2008 bepaald.

8. Opdrachtgeverschap Lokale brandweerzorg
De gemeentelijke dienst Brandweer Amsterdam is per 1 januari 2008 overgegaan in de Regionale Brandweer Amsterdam-Amstelland als onderdeel van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. De lokale brandweerzorg wordt uitgevoerd door de regionale brandweer, maar wel op basis van een dienstverleningsovereenkomst, opdat de gemeente kan blijven sturen op haar verantwoordelijkheid voor brandbestrijding. Bij de begroting 2008 heeft ons College ingestemd met een incidentele prioriteit om het opdrachtgeverschap van de gemeente via de DVO uit te werken. Sinds medio 2008 is de Brandweer hard bezig om een eerste uitwerking van de DVO te maken, maar een eerste realistische versie wordt begin 2009 verwacht. Op basis van deze DVO kan vervolgens het opdrachtgeverschap worden ingevuld en uitgewerkt.

4 Specificatie reserves en voorzieningen

Bedragen x 1 miljoen	Stand primo 2008	Mutatie 2008 +/+	Mutatie 2008 -/-	Stand ultimo 2008
Reserves				
Brandweer		0,8		0,8
Reserve OOV	0,4	3,0	0,1	3,3
Aankopen Van Traa	1,4	1,0		2,4
Gevolgen vreemdelingenwetgeving	0,3	0,4		0,7
Reserve WW Brandweer	1,8		1,8	0
Vakantiegeld Brandweer	1,3		1,3	0
Nieuwe kazerne Westerpark	4,3		4,3	0
Totaal reserves	**9,5**	**5,2**	**7,5**	**7,2**

4.1 Nieuwe reserves

Reserve Brandweer (€ 0,8 miljoen)
Deze reserve is gevormd voor een niet tot besteding gekomen prioriteit en een budgetoverheveling van de Brandweer.
Een bedrag van € 0,1 miljoen betreft de toegekende incidentele prioriteit opdrachtgeverschap Brandweer. Verder wordt aan deze reserve een bedrag van € 0,7 miljoen toegevoegd. Bij de Actualisatie 2008 is abusievelijk het budget van de Brandweer 2008 verhoogd. In de Begroting 2009 was echter een te laag budget opgenomen. Ter correctie wordt het voordeel 2008 van € 0,7 miljoen toegevoegd aan deze reserve om zo het ontstane tekort van 2009 op te heffen.

4.2 Gehandhaafde reserves

Reserve aankopen Van Traa-team
Bij de Begroting 2001 zijn middelen gereserveerd voor de aankoop van panden in het stadsdeel Centrum.

Het doel is het opkopen van panden zodat ze worden onttrokken aan het criminele circuit.
De begrote onttrekking van € 1,4 miljoen is niet nodig geweest in 2008. In 2008 zijn de kosten inzake aankopen Van Traa ten laste gebracht van de ISV-reservering die gemeentebreed hiervoor beschikbaar is. Een bedrag van € 1 miljoen wordt gedoteerd aan de reserve. De dotatie bestaat uit het resterende bedrag € 0,4 miljoen op de prioriteit aankopen van panden. In 2008 was een prioriteit beschikbaar gesteld. Een bedrag van € 0,6 miljoen wordt eveneens gedoteerd aan de reserve, dit betreft het verschil tussen de ISV-reservering en de gemaakte kosten in 2008.

Reserve Fonds Vreemdelingenwetgeving

Ons College heeft ingestemd met het inzetten van het Fonds Gevolgen Vreemdelingenwetgeving om ook bijzondere kosten te kunnen vergoeden die verband houden met de terugkeer van uigeprocedeerde vreemdelingen.
Door extra ontvangen rijksmiddelen was in 2008 de begrote onttrekking aan deze reserve niet nodig.
Het restant voordeel op het volgnummer vreemdelingenbeleid van € 0,4 miljoen is conform ons collegebeleid aan deze reserve toegevoegd.

Reserve OOV

Aan de reserve OOV wordt € 3 miljoen gedoteerd. De dotatie heeft betrekking op de niet volledig tot besteding gekomen prioriteiten OOV.
In het eindsaldo van de reserve OOV is nog een bedrag van € 0,3 miljoen begrepen bestemd voor aanpak mensenhandel. Dit betreft het resterende deel van de bijdrage van DMO. De uitgaven zullen, zoals aangegeven bij de vorming van de reserve, plaatsvinden in 2009.

4.3 Reserves

Afgewikkelde reserves

Per 1 januari 2008 is de Brandweer Amsterdam-Amstelland overgegaan in de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. De reserve WW Brandweer, vakantiegeld Brandweer en reserve nieuwe kazerne Westerpark worden dientengevolge niet meer verantwoord in dit resultaatgebied.

4.4 Voorzieningen

De voorzieningen zijn als gevolg van gewijzigde regelgeving opgenomen als overlopend passief. De voorzieningen van dit resultaatgebied zijn hierdoor vervallen.

5 Investeringen

Niet van toepassing.

Resultaatgebied Werk en Inkomen

1 Bestuurlijke hoofdlijnen

1.1 Inleiding

'Iedereen doet mee' is het maatschappelijke effect dat beoogd wordt met het beleid voor werk en inkomen. Meer Amsterdammers gaan aan het werk om te voorkomen dat zij geïsoleerd raken – of blijven. Voor de groep die (nog) een te grote afstand tot de reguliere arbeidsmarkt heeft, betekent dit dat maatschappelijke participatie het (tijdelijke) doel is. Wie tijdelijk een uitkering nodig heeft, krijgt deze onder de voorwaarde dat maximaal aan de eigen re-integratie gewerkt wordt. Zijn er financiële belemmeringen voor participatie, dan investeert de gemeente in het wegnemen daarvan.

In het resultaatgebied Werk en inkomen worden de resultaten beschreven die de gemeente Amsterdam in 2008 heeft geboekt op het gebied van re-integratie en participatie van werkzoekenden, bijstandsverstrekking, armoedebeleid en sociale werkvoorziening. De kaders die zijn vastgelegd in het jaarplan 2008 zijn uitgewerkt in de door uw Vergadering vastgestelde meerjarenbeleidsplannen *Werk, Participatie* en *Re-integratie, Inkomen* en *Armoedebeleid* en *Dienstverlening*.

Het resultaatgebied Werk en inkomen bevat de volgende subresultaatgebieden:
- werkt
- inkomen
- armoedebestrijding

De direct bij het resultaatgebied betrokken diensten zijn:
- Dienst Werk en Inkomen (DWI): re-integratie, bijstandsverstrekking en armoedebeleid
- Dienst Belastingen (DBGA): kwijtscheldingen en woonkostenregeling
- Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO): Stadspas
- Dienst Zorg en samenleven: pilot WMO-Wwb
- Stichting Pantar Amsterdam: uitvoering sociale werkvoorziening, en in opdracht van DWI uitvoering en afbouw ID-banen en WIW-banen – Pantar is geen onderdeel van de gemeentelijke organisatie.

De Dienst Werk en Inkomen ging op 1 januari 2006 formeel van start. DWI is in de plaats gekomen van de Sociale Dienst Amsterdam, Maatwerk en de NV Werk. De transformatie tot DWI is in 2007 afgerond, conform het Transformatieplan DWI dat in 2003 door uw Vergadering is vastgesteld.

1.2 Kerncijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Totaal resultaatgebied					
Lasten +	989,8	998,6	998,4	1.028,0	982,9
Baten -	792,4	787,8	787,8	820,0	782,3
Resultaat t.l.v. algemene middelen voor mutaties reserves	197,4	210,7	210,6	208,0	200,6
Toevoeging minus onttrekking reserves	- 7,5	- 16,5	- 16,5	- 5,9	- 2,2
Resultaat t.l.v. algemene middelen na mutaties reserves	189,9	194,2	194,1	202,1	198,4
Saldo reserves	54,1	14,1	14,1	48,2	51,9
Saldo voorzieningen	8,2	24,4	24,4	6,7	1,5

1.3 Externe ontwikkelingen

Economische crisis

In 2008 (met name in het laatste kwartaal) waren de eerste signalen van de economische crisis zichtbaar. Het aantal openstaande vacatures liep terug, omdat er minder aanbod was op de arbeidsmarkt. Er was eind 2008 nog geen sprake van stijging van de instroom van nieuwe klanten voor de bijstand maar wel van een stagnatie in de uitstroom. Er zijn maatregelen ingezet om verdere negatieve ontwikkelingen op te kunnen vangen. Deze maatregelen zijn begin 2009 van kracht geworden of besluitvorming daarover is in aantocht. Duidelijk is dat er in 2009 financieel een flinke druk op de beschikbare budgetten ontstaat.

Wet participatiebudget

Per 1 januari 2009 is de Wet participatiebudget ingevoerd. De Wet participatiebudget bundelt de gemeentelijke middelen op het gebied van re-integratie, inburgering en educatie. In 2008 hebben de voorbereidingen plaatsgevonden; Amsterdam nam deel aan het landelijke voorbereidingstraject. Het participatiebudget betekent een lichte versoepeling van de besteding van de middelen op het gebied van participatie. Amsterdam heeft in G4 verband gelobbyd voor verdere ontschotting.

Geïntegreerde dienstverlening

Per 1 januari 2009 is het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) samengegaan met het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV). UWV werkt nauw samen met gemeenten. Ook in Amsterdam is in 2008 verder gewerkt aan de geïntegreerde dienstverlening. De klant moet voor elke uitkeringssoort op dezelfde manier worden geholpen. Vanaf eind 2008 geldt dit voor alle nieuwe klanten, die bediend worden door integrale teams. Amsterdam is samen met de G4 landelijk trekker van deze ontwikkelingen. Verder is per 1 januari 2009 ook de naam *Werkplein* landelijk ingevoerd, in plaats van de Marktpleinen zoals voorheen de naam was in Amsterdam.

Modernisering SW

De *Wet sociale werkvoorziening* (Wsw) is per 1 januari 2008 gemoderniseerd. Gemeenten zijn hierdoor beleidsmatig en financieel meer verantwoordelijk geworden voor de uitvoering van de WSW. De verordeningen voor het wachtlijstbeheer, de cliëntparticipatie en het persoonsgebonden budget zijn in 2008 vastgesteld.

Eigen risico in de Zorg

Landelijk is voor zorg een eigen risico ingevoerd. Om te voorkomen dat minima, door de invoering van dit eigen risico, zorg zouden gaan mijden, heeft Amsterdam zich er voor ingezet dit eigen risico voor de minima te herverzekeren. Het resultaat is dat de deelnemers aan het Amsterdamse collectieve contract nu, na aftrek van de verhoogde zorgtoeslag, in 2008 vrijwel hetzelfde premiebedrag blijven betalen als in 2007, zonder dat zij een eigen risico ondervinden.

Extra kerstgratificatie

Met de motie Tang/Spekman heeft de Tweede Kamer extra middelen ter beschikking gesteld aan gemeenten voor het verstrekken van een extraatje aan de minima. Amsterdam heeft besloten dit in te zetten als een kerstgratificatie. Er is aan 63.000 minima een gratificatie verstrekt van € 50.

1.4 Doelstellingen en resultaten

Programakkoord 2006-2010
Maatschappelijk effect (outcome): Iedereen doet mee

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Werk, participatie, re-integratie				
Duurzame uitstroom naar werk: het klantenbestand daalt in 2008 gelijk aan het landelijk gemiddelde	Omvang klantenbestand met re-integratiedoelstelling	De daling van het klantenbestand onder 65 in de bijstand is gelijk aan het landelijk gemiddelde.	De daling is met 2,1% niet gelijk aan het landelijk gemiddelde van 4,0%	Daling van het klantenbestand onder 65 in de bijstand met 500 klanten meer dan het landelijk gemiddelde in 2007. In de overige jaren een gelijk opgaande trend met het landelijk gemiddelde
		36.000 klanten met re-integratiedoelstelling	35.566 (34.7330 plus 836 stages)	
Vergroten van het aantal klanten op traject	Aantal klanten met een re-integratiedoelstelling op traject	70% van de klanten met een re-integratie-doelstelling is op weg naar werk	80,9%	90% van de klanten met een re-integratie-doelstelling zit in 2010 op traject
		2.000 participatieplaatsen	2.239 klanten zijn tot 31 december 2008 geplaatst op een participatieplaats	
Terugdringen jeugdwerkloosheid	Aantal jongeren dat na melding bij het jongerenloket terug naar school gaat, aan het werk of op weg is naar werk	80% van de jongeren bij het jongerenloket is binnen 4 weken na commitment aan de slag, op school of op weg naar werk	73,6%	In 2010 zijn alle jongeren bij het jongerenloket (binnen 4 weken na commitment) aan de slag, naar school of op weg naar werk
	Aantal jongeren met een uitkering	Max. stabiel	Aantal jongeren met uitkering is gedaald van 1.751 naar 1.424	Max. stabiel
Inkomen en Armoedebestrijding				
Emancipatie van de burgers, meer doorstroom uit de uitkering	Daling van het aantal klanten dat langer dan vijf jaar in de uitkering zit	Afname van 3% van het aantal DWI-klanten dat al langer dan vijf jaar een beroep doet op een uitkering	1% daling (1.780 uitstroom en 1.619 instroom)	Het aandeel van DWI dat langer dan vijf jaar in de bijstand zit, neemt in de jaren 2008, 2009 en 2010 of met 3% per jaar
Vergroten van het bereik van armoedemiddelen, met een uitbreiding van de doelgroep naar 110% van het Wettelijk Sociaal Minimum	Aanbod voor klanten van de voedselbank	Alle klanten van Voedselbanken krijgen een aanbod voor het gebruik van voorliggende voorzieningen en/of schuldhulpverlening	Alle nieuwe klanten van de Voedselbank zijn via een intake verwezen en begeleid naar voorlig-gende voorzieningen	
	Uitputting armoedemiddelen	Armoedemiddelen worden volledig uitgeput	Armoedemiddelen zijn volledig uitgeput (102%)	
		Om de effecten van het armoedebeleid te meten wordt een monitor ontwikkeld	Er is (naast de bestaande armoedemonitor) nog geen monitor ontwikkeld om de effecten van het armoedebeleid te meten	

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Verstrekken schuldhulpverlening: wegwerken van de wachtlijsten en meer inzet op schuldhulpverlening voor jongeren	Aantal mensen op de wachtlijsten schuldhulpverlening	Er zijn in 2008 geen wachtlijsten voor schuldhulpverlening	In een viertal stadsdelen zijn in de loop van 2008 wachtlijsten van beperkte omvang (ca. 160 klanten) ontstaan	
	Aantal jongeren betrokken bij schuldhulpverlening	Op basis van pilots in 2007 wordt aan 500 jongeren een aangepaste vorm van schuld-hulpver-lening aangeboden	Aantal jongeren in SHV 2008 is 453 via 'school en schuld'+ 440 via 'SHV-bureaus' = totaal 893	
Terugdringen van het aantal gevallen van oneigenlijk gebruik van een uitkering	Capaciteit die wordt ingezet voor de borging van de rechtmatigheid van de uitkering	In 2008 wordt minimaal 70 fte ingezet voor het onderzoeken van signalen en het afleggen van huisbezoek, waarbij mede wordt ingezet op de zorgtaken	80,5 fte's gemiddeld in 2008	
Dienstverlening				
Snel en adequaat geholpen binnen de wettelijke, dan wel nog scherper ten doel gestelde termijnen	Aantal aanvragen levensonderhoud afgehandeld binnen de wettelijke termijnen	Behandeling aanvraag levensonderhoud in 90% van de aanvragen van 7 naar 6 weken	88,8%	Behandeltermijn levens-onderhoud in 90% van de aanvragen in 4 weken
	Aantal bezwaarschriften afgehandeld binnen de wettelijke termijn	90% van de bezwaar-schriften binnen wettelijke termijnen	85,3%	Bezwaarschriften afgehandeld binnen wettelijke termijn
	Aantal aanvragen bijzondere bijstand binnen de wettelijke termijn van 8 weken	Afhandeling van 100% van de aanvragen Bijzondere Bijstand binnen de wettelijke termijn van 8 weken	96,1%	
Verbeteren klanttevredenheid	Klantwaardering klanten en werkgevers	Hoger cijfer dan in 2006 en minimaal een voldoende	Van 6,4 in 2006 naar 6,7 in 2007. In 2008 heeft geen onderzoek plaatsgevonden.	Elk jaar hoger cijfer

Overige bestuurlijke aandachtspunten
Maatschappelijk effect:

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Verhogen van de re-integratie van niet-uitkeringsgerechtigden (NUG)	Aantal niet-uitkerings-gerechtigden in een re-integratietraject	Minimaal 1.000 NUG'gers per jaar zitten op traject naar werk	1.046	In 2010 zitten minimaal 2000 NUG'ers per jaar op traject naar werk
Dalen bestand uitkeringsgerechtigden <65 ten opzichte van ultimo 2006 (bestuursakkoord rijk-VNG)	Aantal uitkeringsgerech-tigden <65 jaar	Daling van 2.400 ten opzichte van ultimo 2007	Daling van 2.358 ten opzichte van ultimo 2007	Bestuursakkoord rijk-VNG: Trend: daling met 45.000 landelijk in 2011 t.o.v. 2006 + boven op trend streven 30.000 extra daling. Voor Amsterdam ca. 7500 – 8000 (10% van landelijk)

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Goedkeurende verklaring voor rechtmatigheid zonder beperkingen jaarrekening DWI	Foutpercentage jaarrekening DWI	Lager foutpercentage dan jaarrekening 2006	Foutpercentage < 1%. Goedkeurende verklaring zonder beperkingen voor rechtmatigheid jaarrekening 2008	Streven naar goedkeurende verklaring zonder beperkingen voor rechtmatigheid jaarrekening DWI 2010

2 Bereikte resultaten per subresultaatgebied

2.1 Subresultaatgebied Werk

Algemeen

De doelstelling van dit subresultaatgebied is zoveel mogelijk klanten te begeleiden naar regulier werk of ze maatschappelijk te laten participeren. Het kader voor de uitvoering vormt het *Meerjarenbeleidsplan Werk, Participatie en Re-integratie 2008-2012* dat in 2008 door uw Vergadering is vastgesteld.

Daling van het klantenbestand

De totale volumedaling bedroeg in 2008 2.358, inclusief de uitstroom uit de gesubsidieerde arbeid. De in het laatste kwartaal inzettende economische crisis is er debet aan dat de uitstroom in het laatste kwartaal tegenviel in vergelijking met voorgaande jaren. In het laatste kwartaal van 2006 en 2007 daalde het aantal uitkeringen nog met 700, respectievelijk 760, tegen 311 in het 4e kwartaal van 2008. Ook speelt mee dat eind 2008 (november en december) klantmanagement bewust is ingezet voor de inburgering. De daling in 2008 is uiteindelijk uitgekomen op 6,2%.

Klanten op re-integratietraject

De oorspronkelijke doelstelling voor de participatiegraad in 2008 was 70%, terwijl de doelstelling 2009 is gesteld op 90%. Daarom is in 2008 binnen DWI intern al gestuurd op een doelstelling van 85%. Het resultaat in 2008 is dat 80,9% van de klanten actief is in een re-integratietraject.
In 2008 heeft SEO Economisch Onderzoek[1] voor de tweede maal een onderzoek verricht naar de mate waarin trajecten bijdroegen aan de uitstroom naar werk. Het rapport van SEO laat zien dat re-integratie zeker een bijdrage levert aan het verhogen daarvan. De kans om binnen twee jaar na instroom werk te vinden, is zonder traject gemiddeld 26,5% en mèt traject 33,3%, oftewel 6,8% groter.
In 2008 is ook op andere terreinen gewerkt aan het verbeteren van het inzicht in de re-integratiekansen van de klanten. Door de Universiteit van Amsterdam (UvA) is onderzoek gedaan naar competentiemeting. De methodiek van de UvA wordt verder ontwikkeld en ingebouwd in het klantvolgsysteem van DWI, zodat de competenties van klanten en hun ontwikkeling op de verschillende treden van de re-integratieladder verder inzichtelijk wordt.

Niet Uitkeringsgerechtigden (NUG)

De doelstelling om 1.000 NUG'ers op een traject te plaatsen is gerealiseerd (1.046). Het re-integratieaanbod voor NUG-klanten is het afgelopen jaar gestroomlijnd. Bijna alle trajecten staan nu ook voor hen open, inclusief een trajectvergoeding als compensatie voor kosten die aan trajectdeelname zijn verbonden. Ook een loonkostensubsidie behoort tot de mogelijkheden.
Om de werving van niet-uitkeringsgerechtigden te stimuleren worden voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd en wordt nauw samengewerkt met stadsdelen en zelforganisaties. Er zijn klantmanagers aangesteld

[1] SEO Economisch Onderzoek doet onafhankelijk toegepast economisch onderzoek in opdracht van overheid en bedrijfsleven en is gelieerd aan de Universiteit van Amsterdam. SEO heeft geen winstoogmerk en investeert in het intellectueel kapitaal van de medewerkers via promotietrajecten, het uitbrengen van wetenschappelijke publicaties, kennisnetwerken en congresbezoek.

voor de werving en de begeleiding van niet-uitkeringsgerechtigden. Zij houden spreekuren op diverse locaties in de stad, o.a. bij vrouwencentra en Taalwijzers. Daarnaast is er een vergoeding beschikbaar voor organisaties die zelf NUG-klanten voor een traject bij DWI aandragen.

Jongeren

Aangezien de jongerenloketten een laagdrempelige aanpak hanteren, gepaard gaand met een grote diversiteit aan werkwijzen, bleek het aanvankelijk lastig om tot een uniforme meting te komen van de resultaten van deze doelstelling. Hierbij speelt een rol dat jongeren die zich melden vaak nog een beperkt beeld hebben van hun toekomstmogelijkheden.
Als nevendoelstelling gold dat het aantal jongeren dat aangewezen is op een uitkering niet mag toenemen. In 2008 is het aantal jongeren met een bijstandsuitkering gedaald van 1.750 eind 2007 naar 1.424 eind 2008.

Bereikte resultaten

Financiële gegevens zijn niet op dit niveau uit te splitsen. De informatie wordt geaggregeerd weergegeven voor het subresultaat gebied Werk.

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten	Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
			Financiële gegevens zijn niet op dit niveau uit te splitsen. De informatie wordt geaggregeerd weergegeven voor het subresultaat gebied Werk	
Daling van het klantenbestand gelijk aan het landelijk gemiddelde	Daling 2,1% voor WWB 65- is lager dan het landelijk gemiddelde (4,0%) Daling van het klantenbestand met re-integratiedoelstelling is 6,2%. Een landelijk gemiddelde wordt niet bijgehouden	Afspraken met werkgevers over concrete inzet klanten Beleid Contract Compliance Inzet voor mensen die onderneming starten Afbouw ID-regeling geïntensiveerd	Lasten Baten Saldo	
70% van de klanten met een re-integratiedoelstelling is op weg naar werk	82,9% van de klanten met een re-integratiedoelstelling is op weg naar werk	Monitor opgesteld op de inspanningen re-integratiepartners Werkwijze projectconsul-lenten aangepast Competentiemeting ontwikkeld	Lasten Baten Saldo	
2.000 participatieplaatsen	2.239 klanten zijn tot 31 december 2008 geplaatst op een participatieplaats	Werving participatieplaatsen	Lasten Baten Saldo	
Minimaal 1.000 NUG'ers zitten per jaar op traject naar werk	1.046 NUG'ers zijn actief op een traject naar werk	Speciale NUG-klantmana-gers aangesteld Voorlichting en werving ism stadsdelen en zelforganisaties Vergoeding voor aanmelden klanten	Lasten Baten Saldo	
80% van de jongeren bij het jongerenloket is (binnen 4 weken na commitment) aan de slag, naar school of op weg naar werk	73,6% van de jongeren bij het jongerenloket is (binnen 4 weken na commitment) aan de slag, naar school of op weg naar werk	Sluitende aanpak vroegtijdig schoolverlaten en tussen regulier onderwijs en werk Afspraken over stage-plaatsen (onder andere via contract compliance)	Lasten Baten Saldo	

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Werk					
Lasten +	348,2	369,9	369,9	387,0	343,3
Baten -	281,4	301,5	301,5	317,3	280,1
Saldo	66,9	68,4	68,4	69,6	63,2

Het subresultaatgebied Werk is in financieel opzicht in drie onderdelen te splitsen: het beleidskader Werk, Participatie en Re-integratie, de Wet sociale werkvoorziening en het toegerekende deel van de totale apparaatskosten van DWI. De totale apparaatskosten worden in onderdeel 2.2 toegelicht. De baten en lasten in dit subresultaatgebied nemen bij de rekening met € 30 miljoen af doordat de dubbeltelling van inburgeringstrajecten (op twee verschillende volgnummers) is gecorrigeerd.

Beleidskader Werk, Participatie en Re-integratie
In 2008 is € 210,3 miljoen uitgegeven aan activiteiten in het kader van Werk, Participatie en Re-integratie. Hiervan is circa € 85 miljoen besteed aan maatschappelijke participatie, arbeidsactivering, toeleiding naar arbeid en ongesubsidieerd werk, € 70 miljoen aan gesubsidieerd werk en een kleine € 31 miljoen aan eigen re-integratievoorzieningen en ondersteunende instrumenten. Een bedrag van € 17 miljoen is uitgegeven aan inburgerings- en scholingskosten. Tot slot is € 7,5 miljoen besteed aan overige zaken, zoals kinderopvang en de uitvoering van de motie voor behoud van gesubsidieerd werk. Ook de uitgaven ten laste van de stelpost werk, circa € 2 miljoen, zijn onderdeel van deze € 7,5 miljoen. Van de stelpost wordt onder andere het Platform Arbeidsmarkt en Onderwijs (PAO) en het programma 'arbeidsmarkt werkt' betaald, aangezien deze niet onder de strikte verantwoordingseisen van de Wet werk en bijstand (Wwb) kunnen worden gebracht.

Het grootste gedeelte van de uitgaven worden gedekt door het Wwb-werkbudget (€ 191,3 miljoen). Aan dit rijksbudget moeten de inleenvergoedingen, ontvangen van werkgevers die een gesubsidieerde arbeidskracht in dienst hebben, toegevoegd worden (€ 2,5 miljoen). Het totale beschikbare Wwb-werkbudget is zodoende € 193,8 miljoen. Een bedrag van € 1,1 miljoen wordt onttrokken aan het spaarsaldo. Dat is fors lager dan begroot, met name door hogere inkomsten. Zo ontving de gemeente € 8 miljoen subsidie uit het Europees Sociaal Fonds (ESF), als gevolg van de definitieve afrekening door Europa van het programma 'Niemand aan de Kant' uit 2004, en € 3,1 miljoen uit het BTW-declaratiefonds. De BTW-inkomsten zijn hoger dan begroot, doordat een deel van de BTW over de uitvoeringskosten 2007 in 2008 is gedeclareerd. Tot slot is een bijdrage van € 0,6 miljoen voor sportbeheer opgenomen vanuit de portefeuille sport en kon de voorziening voor de omzetgarantie bij het Regionaal opleidingscentrum (ROC) (€ 1,1 miljoen) vrijvallen. Per saldo komt de gemeentelijke bijdrage uit op € 2,7 miljoen.

Budgettair kader Werk, Participatie en Re-integratie

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007	Begroting 2008	Actualisatie 2008	Rekening 2008
Beleidskader Werk, Participatie en Re-integratie	211,6	211,4	222,9	210,4
Dekkingsbronnen:				
Rijksbijdrage werkfonds Wwb	-198,7	-190,0	-190,0	-193,8
Onttrekking spaarsaldo werkfonds Wwb	-5,6	-14,7	-12,0	-1,1
Declaratie ESF	-	-	-14,0	-8,0
BTW-compensatiefonds	-2,1	-1,8	-1,8	-3,1
No risk polis jongeren, sportbeheer	-1,2	-	-	-0,6
Mutaties reserves en voorzieningen	-2,8	-	-	-1,1
Begrotingssaldo ten laste van algemene dienst	**1,2**	**4,9**	**5,1**	**2,8**

Wet sociale werkvoorziening (Wsw)
Door de herziening van de Wsw zijn gemeenten met ingang van 2008 ook in financiële zin verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wsw. Zowel de beleidsmatige sturing als de financiële afrekening verloopt nu via de gemeente. De Stichting Pantar voert in opdracht van ons College de Wsw in Amsterdam uit. Via

een landelijk verdeelmodel heeft het rijk voor Amsterdam een taakstelling van 2.702 standaardeenheden bepaald. Per standaardeenheid ontvangt onze gemeente een vergoeding van circa € 0,025 miljoen. De rijkssubsidie is in de Rekening 2008 vooralsnog op € 71 miljoen gesteld. Dat is bijna € 7 miljoen hoger dan oorspronkelijk begroot en dat is het gevolg van de verhoging van de taakstelling met 400 standaardeenheden. Uiteindelijk wordt door het rijk op daadwerkelijke bezetting afgerekend. De rijkssubsidie is niet voldoende om de totale kosten van de uitvoering van de Wsw te dekken. Daarom is er een exploitatiebijdrage van de gemeente nodig. In 2008 bedroeg deze € 3,7 miljoen, € 0,8 miljoen hoger dan begroot vanwege de eerder genoemde verhoging van de taakstelling. Daarnaast heeft het rijk via motie Bussemaker eind 2007 extra middelen beschikbaar gesteld voor het verkorten van de wachtlijsten in de sociale werkvoorziening. Voor Amsterdam is € 1,6 miljoen incidenteel beschikbaar gesteld om 160 UWV-klanten met een SW-indicatie aan het werk te helpen. Daarmee is voor zowel de Wwb als de UWV-klanten een sluitende aanpak bereikt. De middelen zijn doorbetaald aan Pantar. Maar omdat er in 2008 nog voldoende rijksmiddelen beschikbaar waren, is met het UWV afgesproken dat de middelen pas in 2009 zullen worden ingezet. Tot slot heeft de gemeente zo'n 100 Wsw-medewerkers in dienst voor circa € 1,3 miljoen. De totale gemeentelijke bijdrage komt daarmee op € 6,6 miljoen.

2.2 Subresultaatgebied Inkomen

Algemeen

Onder het subresultaatgebied Inkomen vallen de verstrekking van uitkeringen en de handhaving daarvan. DWI voert de Wet werk en bijstand (Wwb) en een aantal verwante wetten uit, zoals het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze ondernemers (IOAZ).

Afname aantal klanten langdurig in de bijstand

Het aantal mensen dat langer dan vijf jaar een beroep doet op een uitkering is ten opzichte van 2007 met 1% gedaald. De dynamiek binnen deze klantengroep is niettemin groot. In 2008 zijn er 1.780 klanten uitgestroomd (10%). In de loop van het jaar zijn echter ruim 1.500 huishoudens de vijf jarengrens gepasseerd. Per saldo is hun aantal afgenomen met 161 (1%).

Bereikte resultaten

Financiële gegevens zijn niet op dit niveau uit te splitsen. De informatie wordt geaggregeerd weergegeven voor het subresultaat gebied Werk.

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten	Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
			Financiële gegevens zijn niet op dit niveau uit te splitsen. De informatie wordt geaggregeerd weergegeven voor het subresultaatgebied Inkomen	
Afname van 3% van het aantal klanten dat al langer dan 5 jaar een beroep doet op een bijstandsuitkering	Afname van 1% van het aantal klanten dat al langer dan 5 jaar een beroep doet op een bijstandsuitkering	Extra inzet trajecten voor mensen die langer dan 5 jaar beroep doen op uitkering	Lasten Baten Saldo	
In 2008 wordt minimaal 70 fte ingezet voor het onderzoeken van signalen en het afleggen van huisbezoek, waarbij mede wordt ingezet op de zorgtaken	80,5 fte is ingezet voor het onderzoeken van signalen en het afleggen van huisbezoek, waarbij mede wordt ingezet op de zorgtaken	Inzet 80,5 fte handhaving	Lasten Baten Saldo	

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Inkomen					
Lasten +	582,1	566,1	566,1	571,7	565,3
Baten -	514,5	498,7	498,7	502,9	498,5
Saldo	67,7	67,4	67,4	68,8	66,8

Wet Werk en Bijstand (Wwb)
In 2008 is het tekort op de gebudgetteerde uitkeringslasten uitgekomen op € 1,5 miljoen. Dit is een flinke verbetering ten opzichte van de verwachtingen bij de Begroting 2008 en Actualisatie 2008. De verbetering is vooral te danken aan een bijstelling van het Wwb-budget door het rijk en de goede uitstroomresultaten in de tweede helft van 2007. Hierdoor is een goede startpositie gecreëerd voor 2008. In de Actualisatie 2008 is het tekort daarom al flink bijgesteld van € 16,1 miljoen naar € 4,4 miljoen. Het betere resultaat in de uiteindelijke rekening is met name te danken aan een iets sterkere daling van het klantenbestand na de zomer.

Uitgave en inkomsten Wwb

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007	Begroting 2008	Actualisatie 2008	Rekening 2008
Wwb-uitgaven	470,6	465,2	463,8	460,7
Wwb-budget	470,2	449,1	459,3	459,2
Wwb-overschot (+) / -tekort (-/-)	-/-0,4	-/-16,1	-/-4,4	-/-1,5

Overige regelingen
De uitkeringen in het kader van de Wet inkomensvoorziening ouderen en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (Ioaw) en gewezen zelfstandigen (Ioaz) en het Bijstandsbesluit zelfstandigen (Bbz) kunnen voor 75% worden gedeclareerd bij het rijk. Voor de overige 25% ontvangt de gemeente per regeling een budget. Voor 2008 zijn de budgetten voor de IOAW en de IOAZ toereikend gebleken voor dekking van de uitkeringen. Het overschot bedraagt in totaal € 0,3 miljoen. Bij de Bbz is een gering tekort van € 0,018 miljoen ontstaan. Daar staat tegenover dat er bij de Bbz een incidentele bate heeft plaatsgevonden van € 1,5 miljoen. Dit is het gevolg van de overheveling van Wwb-uitkeringen van 2006 naar de Bbz. Dit kan worden gedaan omdat de Wwb-klant meedoet aan de voorbereidingsfase van de Bbz. Dat de Bbz voor 75% gedeclareerd kan worden bij het rijk en de Wwb volledig is gebudgetteerd, levert de gemeente een financieel voordeel op van € 1,5 miljoen.

Uitkeringslasten in het kader van de Wet werk en inkomen kunstenaars (Wwik) kunnen voor 100% worden gedeclareerd bij het rijk. Het aantal cliënten is, als gevolg van de voorlichting op kunstacademies, hoger dan bij de Begroting 2008 en de Actualisatie 2008 werd verwacht. De totale uitgaven in het kader van de Wwik zijn € 5,2 miljoen in 2008.

Het totale overschot op de uitkeringslasten komt uit op een kleine € 0,3 miljoen. Dit overschot wordt toegevoegd aan de hiervoor gevormde risicoreserve Wet werk en bijstand.

2.3 Subresultaatgebied Armoedebestrijding

Algemeen
Onder het subresultaatgebied Armoedebestrijding vallen de voorzieningen die als inkomensondersteuning worden aangeboden aan mensen met een inkomen tot 110% van het wettelijk sociaal minimum. Het armoedebeleid wil voorkomen dat mensen met een minimuminkomen op essentiële onderdelen onvoldoende kunnen deelnemen aan de samenleving. Het kader voor de uitvoering vormt het *Meerjarenbeleidsplan Inkomen en Armoede* dat begin 2008 door uw Vergadering is vastgesteld.

Schuldhulpverlening

Wachtlijsten

In 2008 is er in vier stadsdelen een wachtlijst voor de schuldhulpverlening ontstaan als gevolg van een toenemende vraag en een onderbezetting in de formatie bij bureaus voor schuldhulp. Eind 2008 tekende zich de tendens af dat deze wachtlijsten geleidelijk korter worden doordat er nieuwe medewerkers zijn aangetrokken of door inzet van tijdelijke krachten. In de overige stadsdelen is geen sprake van een wachtlijst.

Jongeren

Er blijkt, naast het bieden van schuldhulpverlening, grote behoefte te bestaan aan inloopspreekuren waar jongeren informatie en advies kunnen krijgen om relatief kleine schulden zelf te kunnen oplossen of te voorkomen. In 2008 is het aantal Regionale opleidingscentra (ROC's), waar schuldhulpverlening wordt aangeboden, uitgebreid naar zes. De voorwaarde voor de aanwezigheid van een schuldhulpverlener is het opnemen van budgetcursussen in het lesprogramma. Zo hebben in 2008 circa 6.700 leerlingen een budgetcursus kunnen volgen. In totaal hebben 893 jongeren met schulden hulp ontvangen: 453 ROC-studenten via het project *School en Schuld* en 440 jongeren via de bureaus voor schuldhulp

Activerend Armoedebeleid

Op verzoek van ons College heeft de commissie Activerend Armoedebeleid in het najaar van 2008 een advies uitgebracht over het activeren van mensen die in armoede verkeren. Aanleiding was de constatering dat in Amsterdam, ondanks het feit dat het armoedebeleid in deze stad vergeleken met de rest van Nederland goede resultaten boekt, het aantal mensen dat op de armoedegrens leeft niet vermindert. Eind 2008 presenteerde de commissie haar rapport Weg uit de armoede, waarin zij een aantal voorstellen doet voor activerend armoedebeleid. Een deel van de voorstellen wordt in 2009 nader uitgewerkt in het nieuwe *Meerjarenbeleidsplan Inkomen en Armoede*.

Bereikte resultaten

Financiële gegevens zijn niet op dit niveau uit te splitsen. De informatie wordt geaggregeerd weergegeven voor het subresultaat gebied Werk.

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten	Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
			Financiële gegevens zijn niet op dit niveau uit te splitsen. De informatie wordt geaggregeerd weergegeven voor het subresultaatgebied Armoedebestrijding	
Aanbod aan alle klanten van de voedselbank voor het gebruik van voorliggende voorzieningen	Alle klanten die zich melden bij voedselbanken zijn verwezen en begeleid naar voorliggende voorzieningen 39 'maatjes' geworven voor intensieve begeleiding van klanten	Verbeteren kwaliteit van de intake bij voedselbanken Her-intake van alle klanten na drie à zes maanden Koppelen klanten aan 'maatjes' Op alle Werkpleinen is contactpersoon voor Voedselbanken op alle werkpleinen aangesteld Organiseren budget- en empowermentcursussen	Lasten Baten Saldo	
Volledige uitputting armoedemiddelen. Om de effecten van het armoedebeleid te meten wordt een monitor ontwikkeld	Armoedemiddelen zijn voor 102% uitgeput. Naast de reguliere armoedemonitor is er nog geen monitor ontwikkeld die de effecten van beleid meet.	Voorlichtingsbijeenkomsten AT5-spotjes Bestandskoppelingen Snelle afhandeling aanvragen	Lasten Baten Saldo	
Geen wachtlijsten voor schuldhulpverlening	In vier stadsdelen zijn wachtlijsten ontstaan van in totaal 160 klanten	Schuldpreventie: uitrol Vroeg-Er-Op-Af in hele stad Convenant gesloten met woningcorporaties en instellingen voor maatschappelijke dienstverlening	Lasten Baten Saldo	

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Op basis van een proef wordt aan 500 jongeren een aangepaste vorm van schuld-hulpverlening aangeboden	Aantal jongeren in SHV 2008 is 453 via 'school en schuld'+ 440 via 'SHV-bureaus' = totaal 893.	Uitvoeren proef Uitbreiden aanbod van schuldhulpverlening naar zes ROC's onder voorwaarde van opname budgetcursussen in lesprogramma Evaluatie van de proef	Lasten Baten Saldo		

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Armoedebestrijding					
Lasten +	63,7	65,1	65,0	72,2	77,4
Baten -	8,3	6,7	6,7	8,6	9,0
Saldo	55,4	58,4	58,3	63,7	68,4

Verschillende gemeentelijke diensten voeren beleid uit ter bestrijding van armoede. De onderstaande tabel laat zien welke diensten dit zijn en welke bijdragen zij leveren. Onderstaande lasten zijn exclusief apparaatskosten.

Armoedebestrijding

Bedragen x € 1 miljoen	Dienst	Rekening 2007	Begroting 2008	Actualisatie 2008	Rekening 2008
Bijzondere bijstand (incl. Tang/ Spekman)	DWI	23,9	20,3	28,4	30,2
Armoedebeleid	DWI	22,3	24,4	27,1	26,7
Flankerend bijstandsbeleid	DWI	0,5	0,5	0,5	0,4
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	DBGA	6,8	6,7	3,4	4,5
Regeling woonkostenbijdrage	DBGA	1,3	5,0	5,0	4,2
Stadspas/ Stichting Bijzondere Noden	DMO	2,5	2,3	3,1	3,2
Dekking:					
Langdurigheidstoeslag uit Wwb	DWI	-5,6	-5,6	-5,7	-5,8
Inkomsten DWI/DMO	DWI/DMO	-2,5	-1,1	-2,8	-3,1
Gemeentelijk saldo (excl. toerekening apparaatskosten)		**49,2**	**52,6**	**59,0**	**60,2**

Het saldo ten laste van de algemene dienst is bij de rekening € 7,6 miljoen hoger dan oorspronkelijk begroot. Dit heeft een aantal oorzaken.

De (grootste) saldoverhogingen zijn het gevolg van:
- eenmalige rijksbijdrage voor de uitkering € 50,- van Tang/Spekman (€ 4,1 miljoen)
- rijksbijdrage voor het bestrijden armoede bij kinderen van minimagezinnen (€ 4,2 miljoen)
- motie 729, superteam schuldhulpverlening (€ 0,3 miljoen)
- nominaal (€ 0,6 miljoen)
- overschrijding met name budget bijzondere bijstand (€ 1,4 miljoen)

Saldoverlaging is het gevolg van:
onderschrijding uitgaven woonkostenbijdrage (-/- € 0,8 miljoen)
- onderschrijding uitgaven kwijtschelding afvalstoffenheffing (-/- € 2,2 miljoen)

In bovenstaande opsommingen is te lezen dat met name de uitgaven aan bijzondere bijstand hoger zijn dan begroot. Daar moet bij worden opgemerkt dat ook de onderbestedingen op motie 729, superteam

schuldhulpverlening (€ 0,2 miljoen) en op de rijksmiddelen voor het bestrijden van armoede bij minimagezinnen (€ 0,7 miljoen) zijn ingezet om overschrijdingen op andere onderdelen binnen de bijzondere bijstand en armoedebeleid te compenseren. De overschrijdingen hebben een structureel karakter, die zich zonder aanpassingen in het beleid de komende jaren zullen blijven voordoen.

Eind 2008 is ruim € 2,65 miljoen in het kader van het amendement Tang/Spekman uitgekeerd. Het resterende bedrag, bijna € 1,5 miljoen, is restant gehouden voor uitkering in 2009. De aanvraagtermijn loopt tot 1 maart 2009. Inmiddels is duidelijk geworden dat circa € 1 miljoen niet uitgekeerd wordt, omdat aanvragen daartoe ontbreken. Dit restant valt vrij voor de gemeente.

Dienstverlening

De doelstellingen op dienstverlening worden gerealiseerd door een goed werkend apparaat binnen de Dienst Werk en Inkomen. DWI heeft hiervoor een regulier en incidenteel budget beschikbaar. Het totaal van de apparaatskosten wordt met een kostenverdeelstaat aan de verschillende subresultaatgebieden toegerekend.

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007	Begroting 2008	Actualisatie 2008	Rekening 2008
Reguliere apparaatskosten	119,3	122,1	129,0	124,3
Incidentele apparaatskosten	14,7	10,1	8,4	7,4
Totale uitvoeringskosten DWI	**134,0**	**132,1**	**137,4**	**131,7**

Reguliere kosten

De reguliere apparaatskosten nemen bij de rekening 2008 toe met € 2,2 miljoen ten opzichte van de begroting. Dit is het resultaat van een aantal saldoverhogende en saldoverlagende factoren.

De saldoverhogende oorzaken zijn:

- € 3,3 miljoen nominale aanpassing
- € 2,4 miljoen schuif van incidentele naar reguliere kosten, doordat de afbouw van de hoge inschaling van personeel niet mogelijk is gebleken. Deze extra kosten zijn in de Begroting 2009 structureel gedekt.
- € 2,5 miljoen hogere apparaatskosten ICT (deelname aan Wigo4it), opleidingen en screening van bedrijven bij aanbestedingen
- € 1,0 miljoen bij rekening 2007 toegekend incidenteel budget voor rechtmatigheidonderzoeken
- € 0,3 miljoen stimuleringsregeling handhaving. De stimuleringsregeling is vanaf 2008 geen specifieke uitkering meer, maar toegevoegd aan het gemeentefonds (gemeentebreed saldoneutraal)

De saldoverlagende oorzaken zijn:

- € 3,4 miljoen lagere kosten, omdat de werkzaamheden van projectconsulenten nog bij het W-deel van de Wwb gedeclareerd konden worden
- € 2,4 miljoen onderbesteding handhaving (eind 2008 was handhavingsformatie weer op peil) en incidentele baten (o.a. BTW- en subsidieafwikkelingen)
- € 1,6 miljoen vrijval reserve jongerenloketten

Incidentele kosten

Onder de incidentele apparaatskosten vallen de kosten die samenhangen met de vorming van DWI, zoals transformatie- en frictiekosten en kosten van het sociaal plan. De incidentele kosten nemen elk jaar af. In 2008 is in totaal € 7,4 miljoen uitgegeven. Het grootste gedeelte, € 5,2 miljoen, is besteed aan kosten voor het sociaal plan. Dat is € 2,6 miljoen lager dan oorspronkelijk begroot, voornamelijk door de overheveling van € 2,4 miljoen naar de reguliere kosten. In 2008 is ook de laatste tranche 'transformatiepool' van € 2,5 miljoen uitgegeven voor de verbetering van ICT, opleidingen van personeel en optimalisatie van processen. Tot slot is € 1,4 miljoen uitgegeven aan frictiekosten voor huisvesting, € 0,4 miljoen meer dan begroot, en gedekt uit de daartoe gevormde reserve. Een bedrag van € 1,6 miljoen aan kapitaallasten is vrijgevallen, omdat het nieuwe ICT systeem bij DWI nog niet is geïmplementeerd.

3 Realisatie prioriteiten 2008

3.1 Realisatie prioriteiten 2008

Prioriteiten die zijn opgenomen in het programakkoord 2006-2010

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1.000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1.000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1.000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Reparatie rijksbezuiniging armoedebeleid	I	11.000	11.000	-	Armoedebudget is voor 102% uitgegeven	Ja	
Reparatie rijksbezuiniging armoedebeleid	S	3.000	3.000	-	Armoedebudget is voor 102% uitgegeven	Ja	

Overige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1.000)	Ultimo 2008	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1.000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Gemeentelijke bijdrage aan exploitatiesaldo Stichting Pantar	I	1.500	1.500	-	Eind 2008 waren 3.062 mensen actief op een WSW-plek	Ja	
Aanpak wachtlijsten sociale werkvoorziening	I	1.600	1.600	-	UWV-klanten die op de wachtlijst voor een sw-plek staan kunnen alvast wel aan het werk op een pre-sw-plek	Ja	

3.2 Toelichting realisatie prioriteiten

Met de incidentele en structurele prioriteit *reparatie rijksbezuiniging armoedebeleid* draagt de gemeente uit algemene middelen jaarlijks € 16 miljoen bij aan het armoedebeleid (vorig jaar is een structurele prioriteit toegekend van € 2 miljoen, waardoor de € 14 miljoen aan prioriteiten 2008 optellen tot € 16 miljoen). Het armoedebudget is in 2008 volledig uitgegeven. De incidentele en de structurele prioriteit zijn daarmee geheel gerealiseerd.

De subsidie die gemeenten van het rijk krijgen voor uitvoering van de sociale werkvoorziening is niet kostendekkend. Stichting Pantar, die de sociale werkvoorziening in Amsterdam uitvoert, komt per sw-medewerker ongeveer € 2.000 tekort. Dit leidt tot een jaarlijks exploitatietekort voor de Stichting.
Er zijn ruim 3.000 Amsterdammers actief op een sw-plaats, zodat er een exploitatietekort is van € 6 miljoen. Een deel van dit tekort wordt goedgemaakt door resultaten van Pantar op andere onderdelen, voor een deel wordt dit tekort afgedekt door de exploitatiesubsidie uit de algemene dienst van de gemeente.
Vanuit de gemeentebegroting wordt jaarlijks een vaste bijdrage gegeven van € 1,5 miljoen. Per jaar wordt bezien met welk incidenteel bedrag dat zou moeten worden aangevuld. Op basis van het bedrijfsresultaat van Pantar over 2007 is besloten tot een incidentele prioriteit van € 1,5 miljoen voor 2008.

Via motie Bussemaker heeft het rijk eind 2007 extra middelen beschikbaar gesteld voor het verkorten van de wachtlijsten in de sociale werkvoorziening. Een deel van die middelen is via het gemeentefonds beschikbaar gesteld. Voor Amsterdam gaat het om € 1,6 miljoen incidenteel. Met de prioriteitsaanvraag voor de begroting 2008 zijn deze min of meer geoormerkte gemeentefondsmiddelen door ons College en uw Vergadering bestemd voor het doel waarvoor ze beschikbaar zijn gesteld. De middelen zijn door DWI beschikbaar gesteld aan Pantar.

4 Specificatie reserves en voorzieningen

Bedragen x € 1 miljoen	Stand primo 2008	Mutaties 2008		Stand ultimo 2008
		+/+	-/-	
Reserves				
Risico Wet werk en bijstand	44,6	0,3		45,0
Huisvesting kinderopvang Triade	2,0		0,3	1,6
Kosten Laarderhoogtweg	1,5		0,2	1,3
Rechtmatigheidsonderzoeken	1,0		0,1	0,9
KOA-regeling	0,3		0,1	0,2
Vakantiegeld (DWI)	2,8	2,9	2,8	2,9
ESF-gelden jongerenloketten	1,6		1,6	0
Frictiekosten huisvesting	0,4		0,4	0
Totaal reserves	**54,1**	**3,2**	**5,4**	**51,9**
Voorzieningen				
Declaratierisico Wwb	5,2	0,1	4,8	0,5
Contract ROC 2007-2008	1,1	1,0	1,1	985
Bevoorschotting BVG	1,4		1,4	0
No Risk Polis	0,6		0,6	0
Totaal voorzieningen	**8,2**	**1,1**	**7,8**	**1,5**
Totaal reserves en voorzieningen	**62,3**	**4,3**	**13,2**	**53,4**

4.1 Nieuwe reserves

Geen.

4.2 Gehandhaafde reserves

- De risicoreserve Wet werk en bijstand is gevormd om tekorten in het rijksbudget voor de Wwb op te vangen. In 2008 is op het totaal van de gebudgetteerde uitkeringslasten geen tekort, maar een klein overschot van € 0,3 miljoen gerealiseerd. Dit bedrag is toegevoegd aan de reserve
- De reserve huisvesting kinderopvang Triade is gevormd om de onrendabele top qua huurprijs en aanloopkosten van de kinderopvang in het Triade gebouw te compenseren. Jaarlijks wordt € 0,3 miljoen onttrokken
- De reserve Laarderhoogtweg is gevormd uit het bedrag dat bij de overname van het pand is ontvangen. Door een gedeeltelijke leegstand van het pand is een exploitatietekort van € 164.430 ontstaan. Dit tekort is ten laste van de reserve gebracht
- Om de rechtmatigheidonderzoeken bij reeds lopende uitkeringen voort te kunnen zetten, is bij de Rekening 2007 een reserve van € 1 miljoen gevormd. Van deze reserve is in 2008 slechts € 0,09 miljoen onttrokken, mede als gevolg van een onderbezetting gedurende 2008, die ultimo 2008 is weggewerkt. Het resterende budget wordt in 2009 besteed
- De voormalige Sociale Dienst besteedde een groot deel van de administratie rondom de kinderopvang uit aan kinderopvangbemiddelaar Kidsconcern. Dit bedrijf is in 2006 failliet verklaard. Uit de financiële afwikkeling met Kidsconcern is een reserve van € 0,3 miljoen gevormd om afwikkelingsrisico's af te dekken. Eind 2008 wordt het maximale risico ingeschat op € 0,2 miljoen, zodat het verschil vrij kon vallen in de Jaarrekening 2008

4.3 Afgewikkelde reserves

- In 2008 is de beschikking over het project jongerenloketten ontvangen, waaruit blijkt dat er geen beroep op de in 2005 gevormde reserve hoeft te worden gedaan. De reserve van € 1,6 miljoen is in zijn geheel vrijgevallen
- De frictiekosten huisvesting bestaan uit doorlopende huurcontracten van de panden, die achterblijven op het moment dat DWI nieuwe huisvestingslocaties in gebruik neemt. De frictiekosten huisvesting in 2008 € 0,4 miljoen hoger dan oorspronkelijk begroot. Conform de geactualiseerde begroting zijn de extra kosten gedekt uit de daartoe bestemde reserve

4.4 Nieuwe voorzieningen

Geen.

4.5 Gehandhaafde voorzieningen

- Begin 2008 bedroeg de voorziening waarmee de declaratierisico's van het Wwb-werkdeel afgedekt zijn € 5,2 miljoen. In 2008 zijn de declaraties over de jaren 2004 en 2006 met het rijk afgewikkeld, 2005 was al eerder afgewikkeld. Hiervoor is € 4,8 miljoen onttrokken aan de voorziening. Er is € 0,1 miljoen gedoteerd, zodat de voorziening eind 2008 nog € 0,5 miljoen bedraagt. Dit is voldoende is om de risico's uit de jaren 2007 en 2008 af te dekken
- Voor het risico op het ROC-contract met omzetgarantie is in 2006 een voorziening getroffen. In 2008 is het volledige bedrag van € 1,1 miljoen vrijgevallen. Het bedrag is niet nodig gebleken voor het contract met omzetgarantie tot 1 juli 2008. In de zienswijze van DWI zou er mogelijk nog € 1,0 miljoen van de vorig jaar aangewende voorziening kunnen vrijvallen. Daarover is nog geen overeenstemming met ROC. Zolang de afrekening met ROC niet is afgerond, is dit bedrag aan de voorziening toegevoegd

4.6 Afgewikkelde voorzieningen

- De no risk polis is een tijdelijke ondersteunende maatregel voor werkgevers om te voorkomen dat zij financiële risico's lopen bij ziekteverzuim van jongeren. De kosten worden gedekt uit een subsidiebijdrage van het rijk. Verwacht werd in Amsterdam ongeveer 1.000 polissen te kunnen uitgeven, maar in 2007 waren dit er slechts 54. De teveel ontvangen subsidie is toegevoegd aan de voorziening en zal in 2009 worden verrekend met het rijk
- De voorziening voor de bevoorschotting BVG (bedrijfsverzamelgebouwen) betreft een vooruit ontvangen bijdrage van het rijk in de kosten van nog te vormen bedrijfsverzamelgebouwen

4.7 Extracomptabele reserves

- Het veld van Werk en inkomen is sterk in ontwikkeling en dit heeft zijn weerslag op de ICT-behoefte. Ketensamenwerking, de sociale alliantie en e-dienstverlening vragen aanpassingen daar waar onze gemeente zich niet kan permitteren stil te staan. Voorgesteld wordt een reserve te vormen van € 0,75 miljoen voor deze noodzakelijke aanpassingen die voortvloeien uit de ketensamenwerking en de doorontwikkeling van het digitale klantdossier
- Naar aanleiding van de motie Ünver is de rol van projectconsulent gewijzigd van trajectbegeleider ter plaatse naar een rol in de kwaliteitsbeheersing en controle bij re-integratiebedrijven. Uitgangspunt bij de Begroting 2009 was dat de nieuwe rol voor 50% declarabel bij het werkdeel van de Wwb zou zijn. Naar nu blijkt zijn de kosten in het geheel niet declarabel. Hierdoor ontstaat voor 2009 een dekkingsprobleem. Vanaf 2010 worden de lasten van projectconsulenten saldoneutraal in de begroting van DWI verwerkt. Voor 2009 wordt voorgesteld een reserve van € 0,5 miljoen te vormen voor de dekking van de onvermijdelijke, niet declarabele kosten van projectconsulenten

5 Investeringen

In 2008 is in totaal voor € 7,4 miljoen geïnvesteerd. Dat is € 2,6 miljoen meer dan oorspronkelijk begroot, maar ook € 2,6 miljoen lager dan bij de Actualisatie 2008 voorzien. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de ICT investeringen achter zijn gebleven bij de prognose. De inspanningen zijn er met name op gericht om het nieuwe primaire systeem op 1-1-2010 te implementeren; de doorontwikkeling van het systeem zelf is getemporiseerd.

Resultaatgebied Zorg

1 Bestuurlijke hoofdlijnen

1.1 Inleiding

Binnen het resultaatgebied Zorg legt ons College het accent op het behoud en de bevordering van de gezondheid van alle Amsterdammers en preventie van gezondheidsproblemen bij de jeugd. Ons College wil dat alle Amsterdammers, jong, oud, gehandicapt of niet, als zij dat willen, zelfstandig kunnen wonen en participeren in de Amsterdamse samenleving. De zorg is toegankelijk, kwalitatief goed en betaalbaar voor alle Amsterdammers. In ons preventiebeleid staan kinderen op de eerste plaats. Ook word de maatschappelijke opvang verbeterd en uitgebreid, met speciale aandacht voor toegankelijkheid en bereikbaarheid.

Het resultaatgebied Zorg bevat de volgende subresultaatgebieden:
- maatschappelijke zorg (inclusief maatschappelijke opvang voor jongeren, ouderen en verslaafden)
- openbare gezondheidszorg

De direct bij dit resultaatgebied betrokken diensten zijn:
- Geneeskundige en Gezondheidsdienst (GGD): openbare gezondheidszorg
- Dienst Zorg en Samenleven (DZS): maatschappelijke zorg
- Dienst Werk en Inkomen (DWI): inkomensbeheer
- Dienst Wonen: boedelbeheer

1.2 Kerncijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Totaal resultaatgebied					
Lasten +	307,2	308,0	305,5	340,2	321,1
Baten -	154,3	134,8	132,7	157,4	163,5
Resultaat t.l.v. algemene middelen voor mutaties reserves	152,9	173,3	172,8	182,8	157,6
Toevoeging minus onttrekking reserves	9,0	0,4	0,4	- 4,2	5,8
Resultaat t.l.v. algemene middelen na mutaties reserves	161,9	173,3	173,3	178,6	163,5
Saldo reserves	22,7	10,5	10,5	18,8	28,5
Saldo voorzieningen	5,1	6,6	6,6	4,0	6,4

1.3 Externe ontwikkelingen

De in- en uitvoering van de Wmo

De komst van de *Wet maatschappelijke ondersteuning* (Wmo) gaf een nieuwe dynamiek aan het denken over zorg en welzijn in Amsterdam. De Wmo omvat een veelheid aan taken, activiteiten en beleidsterreinen, waarvan een deel tot verantwoordelijkheid van de centrale stad behoort en een deel tot die van de stadsdelen. Van belang is dat die taken en activiteiten op een op elkaar afgestemde, complementaire wijze worden uitgevoerd. Een belangrijk uitgangspunt voor de uitvoering van de Wmo in Amsterdam is: *De burger staat centraal en moet weten waarop hij kan rekenen*. Verder streeft ons College naar meer samenhang en een nauwe samenwerking met partners.

In 2008 is de Wmo-nota *Samen voor de stad* vastgesteld. Een visiedocument waarin wordt aangegeven hoe Amsterdam de komende jaren verder vorm gaat geven aan de uitvoering van de Wmo.
Ook startte in 2008 een ambassadeursproject waarmee moeilijk bereikbare groepen, zoals GGZ[1]- patiënten, doven- en slechthorenden, dak- en thuislozen, op de hoogte gebracht worden van de voorzieningen die er zijn én van het feit dat ook zij inspraak hebben op de uitvoering van de Wmo.
Eind 2008 is een Taskforce AWBZ[2] ingesteld. Deze Taskforce zal de gevolgen onderzoeken van de aanscherping van de aanspraken op de AWBZ-begeleiding.

Met de stadsdelen zijn programmalijnen ontwikkeld die als doel hebben de Amsterdamse burger in staat te stellen zo lang mogelijk zelfstandig te blijven en zelf de regie te nemen en te houden over haar of zijn leven. Daartoe moet er voor wonen, zorg en welzijn een Wmo-basispakket beschikbaar komen en woonservicewijken worden gerealiseerd.

Maatschappelijk meedoen

Amsterdam kent hoge prioriteit toe aan het versterken van de *Civil Society*. In 2008 heeft ons College middelen beschikbaar gesteld aan organisaties en stadsdelen om mantelzorgers en vrijwilligers in de informele zorg te ondersteunen.

Maatschappelijke steunstructuren

Met de uitvoering van de Wmo wil ons College het mede mogelijk maken dat kwetsbare Amsterdammers zelfstandig kunnen blijven wonen. Dat geldt ook voor mensen die op verschillende levensterreinen problemen ervaren of veroorzaken en daardoor op straat dreigen te belanden. Vooral voor hen zijn de *Maatschappelijke steunstructuren* ontworpen, bestaande uit preventieve begeleiding door samenwerkende instellingen op stadsdeelniveau.

Geweld achter de voordeur

Geweld achter de voordeur is de meest voorkomende vorm van geweld. In 2008 is in G4 verband het actieprogramma *Aanpak geweld achter de voordeur* ontwikkeld. De invoering van de *Wet tijdelijk huisverbod* met ingang van 2009 is daarvoor van groot belang.
Een bijzondere vorm van geweld achter de voordeur is het eergerelateerd geweld. Eind 2008 werd een intentieverklaring ondertekend rond de aanpak van eergerelateerd geweld in Amsterdam. De ondertekenaars zijn de gemeente Amsterdam, relevante zelforganisaties en koepels, Blijf Groep, Politie Amsterdam-Amstelland en het Openbaar Ministerie. Ook mannen kunnen slachtoffer zijn. In 2008 zijn in Amsterdam tien opvangplaatsen gerealiseerd voor mannen die slachtoffer zijn van geweld achter de voordeur of eergerelateerd geweld.

Plan van Aanpak Maatschappelijke Opvang

Het doel van het G4-plan *Maatschappelijke Opvang* is daklozen en verslaafden adequate opvang en trajecten te bieden en te bevorderen dat zij naar vermogen meedoen in de samenleving. In juni 2008 ging de publiekscampagne *Amsterdam biedt onderdak* van start.

Uitvoering Prostitutienota

In april 2008 opende het Prostitutie & Gezondheidscentrum P&G292[3] haar deuren. Prostituees die werkzaam zijn in Amsterdam kunnen bij het centrum terecht voor hulp, advies en gezondheidsvragen. Ook voor uitstapprogramma's kunnen de sekswerkers hier terecht.

Nota Volksgezondheid 2008-2011

Begin 2008 heeft uw Vergadering ingestemd met de Nota Volksgezondheid 2008-2011 *Alle Amsterdammers Gezond, Signalen voor een vitale stad*. Gedurende vier jaar wordt met jaarplannen gewerkt, waarin de intenties voor de korte termijn worden weergegeven.

Nota preventie genotmiddelengebruik

In de *Nota preventie genotmiddelengebruik in Amsterdam* zijn de doelstellingen en activiteiten voor het gemeentelijke preventiebeleid ten aanzien van het gebruik van genotmiddelen vastgelegd voor de periode

1 Geestelijke gezondheidszorg
2 Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
3 P&G292 voorheen aangeduid als HAG (hulp-, advies en gezondheidscentrum prostituees)

2008-2011. De belangrijkste conclusies en beleidsvoornemens zijn:

- het terugdringen van het aantal rokers en het verminderen van overmatige alcoholconsumptie
- riskant gebruik van uitgaansdrugs, hallucinogenen en roesmiddelen zoveel mogelijk beperken en het gebruik van cannabis onder jongeren terugdringen

Landelijke herverdeling middelen Maatschappelijk Opvang (MO)

Na een jaar vertraging is het landelijke herverdelingsproces middelen MO/VZ (Maatschappelijke Opvang/ Verslavingszorg) weer opgepakt door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Deze herverdeling zou voor de G4 een aanzienlijke verhoging van het budget voor de uitvoering van het Plan van Aanpak moeten opleveren. VWS heeft aan het onderzoeksbureau Cebeon de opdracht verstrekt om tot een verdelingsmodel te komen. Eind 2008 is een concept verdelingsvoorstel gepubliceerd door Cebeon. Ondanks enkele inhoudelijke bezwaren gaat de G4 akkoord met het model, omdat een verdere vertraging in de verdeling niet wenselijk is. Na vier jaar zal een herijking van het model plaatsvinden. Het Cebeon-model ligt nu ter goedkeuring bij de Tweede Kamer.

Uitbreiding verzorgingsgebied

Per 1 januari 2008 voert de GGD Amsterdam taken uit voor OGZ Amstelland en nam daarmee de hieronder opgesomde wettelijke taken van GGD Amstelland en de Meerlanden over.

- Gezondheidsbevorderende taken, epidemiologie en beleidsadvisering
- Milieu en Gezondheid
- Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
- Infectieziektebestrijding, soa-aids- en tuberculosebestrijding
- Hygiëne en Inspectie
- Jeugdgezondheidszorg
- Sociaal Medische Advisering
- Reizigersvaccinatie

GHOR-bureau Amsterdam-Amstelland

Het bureau Amsterdam- Amstelland van de GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen) wordt met ingang van 2008 bestuurlijk aangestuurd door het Veiligheidsbestuur van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Op basis van een bestuurlijk convenant werkt het bureau ook voor de veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland.

1.4 Doelstellingen en resultaten

Programakkoord 2006-2010

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Burgers kunnen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen door een samenhangend pakket woon-zorg- en welzijnsvoorzieningen				
1) Amsterdamse burger heeft toegang tot kwalitatief goede Wmo-zorg[4]	- Er is een Wmo-verordening met daarin opgenomen een adequaat basispakket van individuele woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen, hulp bij het huishouden en rolstoelen	- Er is een geactualiseerde Wmo-verordening - Overkomende nieuwe AWBZ producten zijn verwerkt in de verordening	- De Wmo-nota 2008-2012 is vastgesteld	- Er is een actuele verordening Dit is een groeimodel waarbij het compensatiebeginsel leidend is

[4] Definitie Wmo-zorg: niet curatieve zorg, gericht op care en welzijn.

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
2) Amsterdamse burger heeft toegang tot betaalbare Wmo-zorg	- Kostprijs voorzieningen. - Opbouw/omvang eigen bijdrage burger. - Aantal mensen dat gebruik maakt van Wmo-zorg. - Wachtlijsten/tijden voor Wmo-producten	- Prijzen en volumes van diverse producten zijn transparant - Bij de bepaling van de eigen bijdrage wordt de AWBZ rekensystematiek gevolgd - Zie paragraaf 2.2 - Er zijn geen wachtlijsten	- Kostprijs Wmo-zorg-producten is niet van invloed op de burger - Bij de bepaling van de eigen bijdrage wordt de AWBZ rekensystematiek gevolgd - Zie paragraaf 2.2 - Er zijn geen wachtlijsten	- Kostprijs Wmo-zorg-producten is niet van invloed op de burger - Afstemming tussen AWBZ producten en gemeentelijke producten voor optimaal aanbod. - Wachttijden onder controle
Kwetsbare groepen genieten zorg en worden ondersteund om zo volwaardig mogelijk te participeren in de samenleving				
Alle dak- en thuislozen een persoonsgericht aanbod en onderdak kunnen bieden	- Aantal huisuitzettingen - Aantal dak- en thuislozen dat een persoonsgericht aanbod ontvangt - Aantal dak- en thuislozen dat onderdak krijgt aangeboden	- Het aantal huisuitzet-tingen is verlaagd - 1.200 integrale probleeminventarisaties - 800 integrale trajectplannen (conform afspraken met het rijk) - Uitbreiding opvang-voorzieningen met 250 plaatsen, 1270 in de opvang	- Het aantal huisuitzet-tingen 2008 is nog niet bekend - 3.300 integrale probleeminventarisaties - 2.400 integrale trajectplannen - Uitbreiding opvangvoor-zieningen met 130 plaatsen - 1.317 opvangplaatsen beschikbaar voor alle soorten dak- en thuislozen	- In 2010 is het aantal huisuitzettingen met 30% gedaald t.o.v. 2005 - 2010: alle 3.600 dak- en thuislozen zijn voorzien van een trajectplan. - 2010: 2/3 van alle dak- en thuislozen hebben passende huisvesting - Dakloosheid t.g.v. zorguitval of ontslag uit detentie komt (vrijwel) niet meer voor (*conform afspraken met het rijk i.h.k.v. Plan van Aanpak G4*) - Uitbreiding opvang-voorzieningen met 480 plaatsen
Medische heroïnebehandeling beschikbaar maken voor een grote doelgroep	- Aantal deelnemers in verhouding tot aantal beschikbare plaatsen	- Betere benutting van totaal aantal beschikbare plaatsen (145)	- Op peildatum 31-12-'08 zaten er 123 deelnemers	- Criteria voor toelating deelnemers versoepelen zodat het aantal beschikbare plaatsen volledig benut wordt
Alle jongeren een opvangplaats kunnen aanbieden	- Aantal zwerfjongeren per jaar in Amsterdam - Aantal opvang/ begeleidingsplaatsen voor zwerfjongeren	- 400-600 zwerfjongeren in Amsterdam - Uitbreiding aantal plekken met 80 en vernieuwde ketenaanpak	- 400-600 zwerfjongeren - opvang is uitgebreid met 84 plaatsen tot 292 - 75 ambulante trajecten beschikbaar	- Aantal zwerfjongeren neemt af - 2010: uitbreiding tot 359

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Gezondheid en voorlichtingscentrum prostituees Prostituees hebben minder last van gezondheidsproblemen en (beroepsspecifieke) maatschappelijke problemen Er is meer zicht op mensenhandelpraktijken, slachtoffers worden ondersteund en de daders worden bestreden				
Laagdrempelig centrum in de buurt van de Wallen waar vrouwelijke prostituees terecht kunnen voor hulp, advies en gezondheidszorg	- Aantal bereikte prostituees met het gezondheids- en expertisecentrum	- Er is integrale, makkelijke toegankelijke informatie, advies en hulpverlening vanuit één punt - Expertisecentrum voor prostituees (bereik 8.000 prostituees) - Bereik van 30% van deze prostituees	- Centrum is gerealiseerd in april 2008 - Kengetallen: * Veldwerk: 557 contacten * Maatschappelijk werk: 66 cliënten, waarvan 31 willen uitstappen * SOA/HIV consulten: 375 * NLTaalles: 20 personen * Voorlichting boekhouden/belasting-dienst: 18 personen	Consolideren en uitbreiden resultaten 2008, bereik 30% van de prostituees
Opvang en ondersteuning slachtoffers mensenhandel	Aantal cliënten dat via het gezondheids- en expertisecentrum wordt bereikt, waaraan een integrale ketenaanpak wordt aangeboden	100 slachtoffers mensenhandel ontvangen integraal ketentraject	70 slachtoffers in opvang en in traject gebracht 17 ambulante begeleidingstrajecten	Consolideren en verbeteren resultaten 2009
Kinderen op de eerste plaats				
Jeugd- Kinderen op de eerste plaats- Kinderen voorlichting te geven over alcohol, roken, drugs, seksualiteit en voeding en kinderen weerbaar te leren zijn. Raakvlak; Jeugd, Kinderen Eerst (DMO, OOV)	Aantal deelnemende scholen en aantal bereikte leerlingen uit het VMBO	30 VMBO, 52 VO scholen	25 VMBO, 40 VO scholen	Idem aan resultaten 2008, komend uit nota Volksgezondheid
Omzetten papieren dossiers Jeugdgezondheids-zorg naar Elektronisch kinddossier (EKD)	Aantal dossiers bijgewerkt	Alle papieren dossiers bij JGZ moeten worden omgezet in een EKD	Invoering in het EKD van der Periodiek Genees-kundig Onderzoeken (PGO's)	In 2008 zijn de gegevens van het PGO van de 10 jarigen omgezet in het EKD. In 2009 zullen van het Speciaal Onderwijs omgezet worden. In 2010 volgen de dossiers van de 14 jarigen van het voortgezet onderwijs
Vroegsignalering van problemen in Ouder en Kindcentra (OKC's)	Aantal kinderen gesigna-leerd en doorverwezen	Bij 15% van de ouders is sprake van opvoedingsproblematiek	Start implementatie in Slotervaart van het gespreksmodel methodisch vroegsigna-leren van problemen bij ouders op OKC	Gefaseerde invoering van methodische vroegsig-nalering 2 maanden na geboorte bij 80% van de in Amsterdam geboren zuigelingen

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Verminderen aantal dragers SOA, tienermoeders en slachtoffers van loverboys d.m.v. doelgroepgerichte seksuele voorlichting	Aantal zelforganisaties dat aan voorlichting doet	Groot bereik onder migrantengroepen om seksuele voorlichting aan te geven	26 zelforganisaties hebben subsidie ontvangen en voorlichting verleend. Bereik ongeveer 25.000 mensen	Idem aan doelstelling 2008

Overige bestuurlijke aandachtspunten

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Maatschappelijk effect: De zorg is toegankelijk, kwalitatief goed en betaalbaar voor alle Amsterdammers				
1) Alle zeer actieve (verslaafde) veelplegers zijn van de straat door ketensamenwerking zorg en veiligheid	Aantallen veelplegers	- Reductie van het aantal zeer actieve veelplegers met 10% van de 900 - 20% van de zeer actieve verslaafde veelplegers heeft een trajectplan aangeboden gekregen - Het recidivecijfer van de zeer actieve veelplegers dient gedaald te zijn met 8%	- Op grond van betere koppeling tussen databases politie en hulpverlening: 639 veelplegers - Groep ISD gedetineerden goed in beeld en constant: 500 - Klein politieonderzoek: 44% van de volwassen (verslaafde) veelplegers recidiveert niet	- Reductie van het aantal zeer actieve veelplegers met 30% - In 2010 heeft 70% van de zeer actieve verslaafde veelplegers een trajectplan aangeboden gekregen - Het recidivecijfer is met 25% gedaald
2) Het aantal overlastmeldingen als gevolg van extreme overlastgevers is afgenomen	Meldingen drugsoverlast	De meldingen drugsoverlast nemen af met 7% t.o.v. 2005. 180 minder	- Afname van 8% t.o.v. 2005 (3.584 naar 3.287) - In Zuidoost verslaafden die in zorg waren 66% minder politiecontacten	- Meldingen zorgoverlast nemen af met 20% t.o.v. 2005
Reduceren aantal slachtoffers geweld achter de voordeur door preventie gericht op het voorkomen van slachtofferschap.	Aantal meldingen	Aantal meldingen	- meldingen: 2.188 - cliëntcontacten: 6.079 - telefonische contacten: 5.569 - ambulante trajecten: 1.710 - plaatsingen: 390	- Aantal meldingen 3.500 Aantal cliëntcontacten: 5900 - Aantal ambulante trajecten: 1.580 - Aantal plaatsingen: 338 - Breed aanbod van preventieactiviteiten in de stad zowel voor kinderen als volwassenen en risicogroepen zolas ouderen. Het voorkomen van plegerschap - Campagnes tegen geweld achter de voordeur

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Reduceren van aantal slachtoffers eergerelateerd geweld door preventie gericht op het voorkomen van slachtofferschap en uitvoering maatschappelijke preventieprogramma	Aantallen meldingen	Aantallen meldingen eergerelateerd geweld	- Aantal mannen in de opvang: 4 - Er is een meldpunt eergerelateerd geweld dat in het laatste halfjaar 84 meldingen heeft ontvangen - Voorlichtingspakket voor scholen is gereed	- Aantallen plaatsen voor mannen 10 - Voorlichting aan scholen - Evaluatie van aanpak
Verbetering kwaliteit Openbare Gezondheidszorg en Rampenbestrijding door regionalisering	Vergroting schaalgrootte voor specialistische taken	Verzorging gehele openbare gezondheidszorg voor de gemeenten Amstelveen, Ouder-Amstel, Aalsmeer en Uithoorn	De Veiligheidssregio Amsterdam-Amstelland is van start per 01-01-08	De specialistische taken zijn over de regio Noord-Holland en Flevoland gezamenlijk georganiseerd

2 Bereikte resultaten per subresultaatgebied

2.1 Subresultaatgebied Maatschappelijke zorg (inclusief maatschappelijk opvang, jongeren, ouderen en verslaafden)

Algemeen

Het beoogde maatschappelijk effect van dit subresultaatgebied is een toegankelijke, kwalitatief goede en betaalbare zorg voor alle Amsterdammers.

De begrotingen binnen dit subresultaatgebied worden geraamd op het niveau van begrotingsvolgnummers en niet op het niveau van bestuurlijke prioriteiten of aandachtspunten. Een bestuurlijke prioriteit of bestuurlijk aandachtspunt kan gevoed worden uit meerdere begrotingsvolgnummers. Het gevolg hiervan is dat de relaties tussen begrotingsposten en bestuurlijke prioriteit niet volledig één op één te presenteren zijn. Er wordt begroot op basis van de vastgestelde begroting inclusief apparaatskosten. Tevens leveren de positieve afwikkelingsverschillen als gevolg van de vaststelling van de subsidies in de onderstaande tabel een vertroebeling in de definitieve cijfers op die niet tot een precieze bron te herleiden is.

Bereikte resultaten

Te bereiken 2008 Subresultaatgebied Maatschappelijke opvang	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Algemeen Wmo en Wmo-verordening	Wmo nota vastgesteld, EKC uitgevoerd, maaltijdvoorziening en alarmering herijkt + kader ontwikkeld, betere afstemming AWBZ/Wmo + welzijn/Wmo	Beleidsontwikkeling en regie	Lasten	371	371
			Baten		0
			Saldo	371	371

Te bereiken 2008 Subresultaatgebied Maatschappelijke opvang	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Individuele Wmo voorzieningen	Keten partners leveren voor de Wvg en HbH productie/verstrekkingen volgens afspraak	Aanvullend Openbaarvervoer (AOV)/individueel vervoer/woon-voorzieningen/maatwerk. Hulp bij het huishouden (HbH)/Indicaties/ Alarmering	Lasten	107.999	102.840
			Baten	10.500	10.045
			Saldo	97.499	92.795
Wonen-zorg-dienstverlening	Basispakket is herijkt, uitbreiding naar andere doelgroepen, toegang tot en soort producten vastgelegd. Subsidiekader alarmeringen vastgelegd, subsidieverleningen aan diverse vg instellingen en wo-zo-di initiatieven	Beleidsontwikkeling en regie. Subsidieverlening in het kader van woonservicewijken, maaltijdvoorzieningen, verstandelijkgehandicapten. Ago zwemban en dagverblijf, prisma	Lasten	3.238	3.193
			Baten	0	0
			Saldo	3.238	3.193
Alle verslaafde veelplegers zijn van de straat en alle ernstige overlastgevers opgenomen in de zorg	Aantal veelplegers verlaagd naar 574, groep ISD-gedefinieerde goed in beeld	Beleidsontwikkeling en regie	Lasten	205	205
			Baten	0	0
			Saldo	205	205
Bestuursakkoord zorg voor kwetsbare groepen	Realisatie meldpunten Zorg & overlast door staddelen ten dele gehaald, 125 (200 geraamd) krijgen persoonsgerichte aanpak, 600 (raming 500) hebben een ACT/ FACT gekregen	Beleidsontwikkeling en Regie. Subsidieverlening aan diverse ZVP, CP-GGZ, OGGZ instellingen	Lasten	10.895	10.895
			Baten	7.537	7.537
			Saldo	3.358	3.358
Aanpak geweld achter de voordeur/eergerelateerd geweld	1 convenant met hulpverlening, kenniscentrum, voorlichtingsprogramma, pilot mannenopvang, start onderzoek HG	Subsidieverleningen HG en instellingen bestrijding/voorkoming	Lasten	5.990	5.990
			Baten	5.437	5.437
			Saldo	412	412
Gezondheid – expertise centrum prostituees	Laagdrempelig centrum wallen/ opvang en ondersteuning slachtoffers mensenhandel	Subsidieverleningen P&G292. Opvang GGD, opvang slachtoffers mensenhandel	Lasten	756	756
			Baten	0	0
			Saldo	756	756
Opvang dak en thuislozen/ hulpverlening aan verslaafden	Doelen geformuleerd in PVA G4 grotendeels bereikt.	Beleidsontwikkeling en subsidieverlening aan opvanginstellingen	Lasten	36.474	36.474
			Baten	27.400	27.400
			Saldo	9.074	9.074
Opvang zwerfjongeren	Uitbreiding opvangplaatsen	Beleidsontwikkeling en subsidieverlening aan opvanginstellingen	Lasten	2.063	2.063
			Baten	1.400	1.400
			Saldo	663	663
Maatschappelijk meedoen	Basispakket mantelzorger ontwikkeld, vriendelijk personeelsbeleid geformuleerd. Vrijwilligersacademie bekostigd, verordening belangenbehartiging	Beleidsontwikkeling en subsidieverlening aan opvanginstellingen	Lasten	1.924	1.924
			Baten	0	0
			Saldo	1.924	1.924
Patiënten/ consumentenbeleid	Nieuwe subsidierelaties. Vaststellen verordening belangenbehartiging. Instellingen hebben afgesproken prestaties geleverd	Beleidsontwikkeling en subsidieverlening aan opvanginstellingen	Lasten	1.841	1.841
			Baten	0	0
			Saldo	1.841	1.841
Onderhouden diverse subsidierelaties	Instellingen hebben hun prestaties volgens afspraak geleverd	Beleidsontwikkeling en subsidieverlening aan 9 opvanginstellingen	Lasten	1.814	1.814
			Baten	0	0
			Saldo	1.814	1.814

2.2 Subresultaatgebied Openbare gezondheidszorg

Het beoogde maatschappelijk effect van dit subresultaatgebied is het beschermen en bevorderen van de volksgezondheid in Amsterdam. Dit betekent behalen van gezondheidswinst via alle mogelijke kanalen en met verschillende partners in de stad.

Bereikte resultaten

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
GR Ghor VA-A regionaal bureau	82 oefeningen/44 inzettingen OvDG	Oefening en evaluaties/inzetten OvDG	Lasten	3.052	2.528
			Baten	2.845	2.442
			Saldo	181	107
711.04.01 spoedeisende medische hulp	Meer meldingen en ritten dan geraamd	Meldingen CPA/Meldingen/ verrichtingen 24 uursbereikbaar- heid/Consulten Avond Nacht en weekendopenstelling/aantal ritten	Lasten	15.993	18.640
			Baten	14.380	17.765
			Saldo	1.483	874
714.01.01 infectieziektebestrijding		Aantal ziektes, bezoekers, consulenten, labonderzoeken en screenings	Lasten	15.549	20.289
			Baten	13.202	18.598
			Saldo	9.204	1.691
714.01.02 Openbare Geestelijke Gezonheidszorg		Interventies/clienten/ methadoenverstrekkingen/ patientencontacten	Lasten	15.106	17.919
			Baten	6.431	8.171
			Saldo	8.672	9.378
714.02.01 Milieu en Gezondheid		Gezondheidsklachten, aantal bezoeken ongedierte bestrijding	Lasten	2.364	2.153
			Baten	2.184	1.750
			Saldo	179	404
714.02.02 Algemene Gezondheidszorg		Contacten met arrestanten, Lijkschouwingen, bloedafnames/ spreekuren	Lasten	2.479	2.771
			Baten	1.936	2.445
			Saldo	543	326
715.01.01 Jeugd en Gezondheidszorg		Percentage kinderen onder zorg/ zuigelingen/Peuters/leerlingen onder zorg	Lasten	25.206	21.895
			Baten	21.722	18.794
			Saldo	3.484	3.101

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Maatschappelijke zorg					
Lasten +	209,1	192,4	192,4	220,5	202,0
Baten -	68,8	47,2	47,2	72,1	66,1
Saldo	140,4	145,2	145,2	148,3	135,9

Het saldo tussen de begroting en rekening stijgt met ruim € 9,3 miljoen positief ten gunste van de gemeenterekening. Dit positieve saldo wordt voornamelijk verklaard uit een drietal grote onderbestedingen en vrijval.

- Wmo vrijval € 3,3 miljoen risico reserve die gevormd is bij de invoering Wmo 2007, blijkt niet nodig te zijn. Bij de overgang naar gemeente was er onvoldoende inzicht in de totale uitvoering en ontwikkeling binnen de Hulp bij het huishouden (HbH). Inmiddels is dit inzicht er wel
- Afwikkelverschillen als gevolg van de vaststelling van subsidies en de daarbij gerealiseerde inhaalslag en de vrijval van enkele restantgehouden posten in de overige subresultaatgebieden levert een positief resultaat op van € 3 miljoen
- Het aantal verstrekkingen is lager gebleken dan geraamd bij de openeindregelingen. Uiteindelijk heeft dit tot een positief resultaat van € 3 miljoen opgeleverd. De raming van de natura verstrekkingen HbH 1 en 2 is uitgegaan van een groter aantal zorguren. Ditzelfde geldt voor de verstrekte persoonsgebonden budgetten HbH. Tevens is het aantal zorgaanbieders per 1-1-2008 teruggebracht van 33 naar 12 waardoor de ramingen voor volgende jaren nog scherper zal zijn
- In totaal is van de € 3 miljoen positief resultaat openeind regeling, € 1,2 miljoen toe te schrijven aan het feit dat de uitgaven voor het beheer van de keten HbH en Aanvullend Openbaar Vervoer (AOV) lager uitkwamen. Bij het aanvullend openbaar vervoer is in de raming uitgegaan van een hoger aantal ritten dan feitelijk gerealiseerd

De lasten binnen het subresultaat Maatschappelijke zorg ten opzichte van de begroting zijn in totaal gestegen met € 9,6 miljoen.

- Binnen de Maatschappelijke opvang en drugshulpverlening zijn de lasten gestegen met € 8,2 miljoen. Hier staat stijging van € 7,1 miljoen aan baten tegenover
- De lasten voor de maatschappelijke dienstverlening aan thuiswonende ouderen zijn verminderd met € 5,1 miljoen
- Binnen de Wmo HbH Ouderen zijn de lasten gestegen met € 1,5 miljoen
- De lasten van de Wmo indicaties zijn gestegen met € 1,5 miljoen
- De lasten Wmo verstrekkingen vervoersvoorzieningen zijn verminderd met € 1,6 miljoen en de lasten van Wmo aanvullend openbaarvervoer is € 1,1 miljoen lager uitgevallen
- Binnen de basisgezondheidszorg zijn de lasten in de begroting verminderd met € 0,6 miljoen

Daar tegenover staat dat de baten zijn gestegen met ruim € 18,9 miljoen. Deze stijging komt voornamelijk door extra uitkeringen vanuit het rijk.

- Binnen het de Maatschappelijke opvang en drugshulpverlening zijn de rijksuitkeringen gestegen met € 7,1 miljoen. Van deze € 7,1 miljoen is een investeringsfonds ingesteld voor de maatschappelijke opvang van € 5,9 miljoen
- Binnen de Wmo zijn de bijdragen vanuit het rijk (accres aanpassingen) ten opzichte van de begroting gestegen met € 7,8 miljoen. Deze baten hebben voornamelijk betrekking op de HbH voor ouderen (€ 7,5 miljoen), AOV (€ 0,2 miljoen)
- Met betrekking tot de uitvoeringskosten Wmo is een extra bedrag van € 0,6 miljoen ontvangen

Bijzonderheden

- Binnen het subresultaatgebied maatschappelijke opvang is een fonds investeringen maatschappelijk opvang ingesteld van € 5.9 miljoen. Dit fonds is beschikbaar gedurende de looptijd van het plan van aanpak maatschappelijke opvang G4 ten behoeve van investeringen voor de uitbreiding van voorzieningen in de maatschappelijke opvang
- CAK[5] gelden vanuit het rijk m.b.t. de inning eigenbijdrage heeft DZS voor haar rekening genomen. De bijdrage vanuit het Rijk € 1 miljoen 2008 komen vrij te vallen (bij concern). Bij de actualisatie komt een technische mutatie waarbij deze bijdrage op de begroting van DZS geboekt wordt
- Apparaatsbudgetten binnen het subresultaat Maatschappelijke Zorg zitten versleuteld in het beleidsbudgetten (HbH, Wmo vervoer en wonen). De apparaatsuitgaven en budgetten zijn gestegen wegens het overdragen van AWBZ taken vanuit het rijk naar de gemeente. In totaal heeft er een onderbesteding plaatsgevonden betreffende het gehele apparaatsbudget

DWI

Jaarlijks verzorgt de gemeente Amsterdam, conform de *Wet op de lijkbezorging*, de uitvaart van circa 300 overledenen waarvoor zich geen nabestaanden melden. Daarnaast beheert de gemeente een pension (gemeentelijk noodverblijf) waar personen die onbehuisd zijn geraakt door brand of andere calamiteiten tijdelijk worden opgevangen. In 2008 komt het saldo ten laste van de algemene dienst uit op € 0,2 miljoen. Dat is € 0,15 miljoen lager dan begroot, voornamelijk door nagekomen opbrengsten uit 2007.

Dienst wonen

Boedelbeheer van de Dienst Wonen valt onder het resultaatgebied Zorg. De afwijking is hoofdzakelijk het gevolg van personele onderbezetting (lasten € -0,1 miljoen) en lagere baten omdat omdat minder boedels zijn getransporteerd waarvan de transportkosten verhaald hadden kunnen worden op de verhuurder.
Het saldo blijft met € 0.2 miljoen gelijk.

[5] Centraal Administratie Kantoor

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Openbare gezondheidszorg					
Lasten +	114,8	115,6	115,6	122,0	133,9
Baten -	93,3	87,5	87,5	91,8	106,3
Saldo	21,5	28,1	28,1	30,2	27,6

Afgerond wijkt het rekeningssaldo na bestemming ten laste van de algemene middelen nauwelijks af van de Begroting 2008. Dat wil niet zeggen dat er geen afwijkingen zijn ten opzichte van de begroting. Ten opzichte van de Actualisatie 2008 heeft de GGD namelijk een lager nadelig saldo ten laste van de algemene middelen van € 1,8 miljoen. Hieronder worden de belangrijkste afwijkingen toegelicht.

▪ Actualisatie/Nominaal	€ 1,8 miljoen -/-
▪ Veiligheidsregio Amsterdam	€ 0,1 miljoen
▪ Spoedeisende Medische Hulp	€ 1,6 miljoen
▪ Infectieziektebestrijding	€ 0,2 miljoen
▪ Onderzoek Gezondheidsbevordering en Beleid	€ 0,4 miljoen
▪ Milieu en Gezondheid	€ 0,3 miljoen -/-
▪ Algemene Gezondheidszorg	€ 0,1 miljoen
▪ Overige Activiteiten	€ 0,1 miljoen
▪ Jeugdgezondheidszorg	€ 0,4 miljoen -/-
▪ Afrondingsverschillen	€ 0,1 miljoen
Totaal	€ 0,1 miljoen

Actualisatie (-/- € 1.8 miljoen)
In de actualisatie is het saldo van de GGD met € 1,8 miljoen toegenomen tot een totaal van € 30,1 miljoen. Deze stijging is het gevoilg van door de volgende 2 ontwikkelingen: aanpassing nominale ontwikkeling, ontwikkeling budgettair kader FLO (functioneel leeftijdsontslag), Budget kinderen eerst, lunch op school, toename van de opbrengsten Maatschappelijke en Geestelijke Gezondheidzorg (MGGZ) en een boekwinst als gevolg van de door verkoop van een pand.

Spoedeisende Medische Hulp (€ 1,6 miljoen)
Dit onderdeel van de GGD bestaat uit 2 afdelingen; de zorgmeldkamer (Centrale Post Ambulancevervoer, 24-uurs bereikbaarheid GGD en avond, weekend en nachtbegeleiding van huisartsenzorg voor asielzoekers) en de ambulancedienst. Het positieve resultaat wordt grotendeels veroorzaakt door een voordeel bij de ambulancedienst. Met terugwerkende kracht heeft de Nederlandse zorgautoriteit (NZA) een vergoeding toegekend van € 1,8 miljoen voor de gestegen kosten van de FLO. Daarnaast is er meer betaald voor de vergoeding van deelnemers die gebruik maken van de overgangsregeling van de FLO (-/- € 0,4 miljoen).
De vergoeding voor Openbare Orde en Veiligheid (OOV)-ondersteunende activiteiten is toegenomen terwijl de lasten zijn gedaald. Dit heeft geleid tot een voordeel van € 0,1 miljoen.
De meldkamer heeft een voordeel van € 0,1 miljoen als gevolg van lagere personeelslasten op de activiteit 24-uursbereikbaarheid en lagere materiële lasten in combinatie met hogere baten bij de huisartsenzorg voor asielzoekers.

Infectieziektebestrijding (€ 0,2 miljoen)
Dit voordeel is grotendeels behaald op het onderdeel algemene infectieziektebestrijding van € 0,2 miljoen. De belangrijkste afwijkingen in het saldo worden veroorzaakt door hogere inkomsten (€ 0,4 miljoen), lagere kosten voor personeel van derden (€ 0,1 miljoen) en hogere salarislasten (-/- € 0,4 miljoen).

Openbare Geestelijk Gezondheidszorg
Ten opzichte van de actualisatie vertoont het saldo van dit onderdeel van de GGD geen noemenswaardig verschil. Toch in het kort een paar opmerkingen. Het onderdeel Vangnet Jeugd heeft een positief resultaat als gevolg van onverwachte toekenning van een restantbedrag voor het project *Preventie Jeugdcrimina-*

liteit (0,3 miljoen). Het saldo van het onderdeel Vangnet & Advies is € 0,2 miljoen slechter dan begroot. Het Ambulant Medisch Team heeft ten opzichte van de begroting een slechter saldo van € 0,1 miljoen. Dit is met name het gevolg van minder gunstige afrekening over voorgaande jaren. Tot slot het onderdeel poliklinieken; door VWS voor de medische heroïneverstrekking is een hogere vergoeding beschikbaar gesteld, hiertegenover staan hogere uitgaven.

Onderzoek Gezondheidsbevordering en Beleid (€ 0,4 miljoen)
Om de vier jaar doet de GGD onderzoek naar de gezondheid, het zorggebruik en zorgbehoefte van de Amsterdamse bevolking. Door een andere onderzoeksopzet is per saldo een voordeel gerealiseerd van € 0,1 miljoen. Het onderdeel gezondheidbevordering heeft per saldo een positief resultaat van € 0,3 miljoen. Dit is het gevolg van het slechts gedeeltelijk uitvoeren van de motie lunch op school (€ 0,2 miljoen) en een voordeel op de prioriteit VETC (Voorlichters Eigen Taal en Cultuur) omdat een deel van de geplande cursussen opvoedondersteuning pas eind 2008 van start is gegaan. Voorts is er een voordeel van € 0,1 miljoen, omdat de uitvoering van de beleidsnota preventie genotsmiddelen gebruik later is gestart. Tot slot is er per saldo een tekort op projecten voor de zogenaamde B-taken van -/- € 0,1 miljoen. Het gaat om de overgang in de financiering van VETC in de 1e lijnsgezondheidszorg van het Achterstandsontwikkelingsfonds naar zorgverzekeraar Aegis.

Milieu en Gezondheid (-/- € 0,3 miljoen)
Het resultaat van het onderdeel Milieu en Gezondheid is per saldo verslechterd als gevolg van lagere lasten kosten voor personeel van derden en lagere baten, inclusief een afwikkeling uit 2007, bij de afdeling Dierplaagbeheersing.

Algemene Gezondheidszorg (€ 0,1 miljoen)
Hogere lasten en baten bij de afdeling Forensische geneeskundige hulp, als gevolg van de grotere vraag naar hulpverlening voor arrestanten van de politie Amsterdam-Amstelland en hogere baten bij de Adviserende Artsen voor dienstverlening aan de marechaussee, hebben geleid tot een voordeel.

Jeugdgezondheidszorg (JGZ) (-/- € 0,4 miljoen)
Het onderdeel Jeugdgezondheidszorg bestaat uit vijf onderdelen:
- Ouder- en Kindzorg (OKZ), Schoolgezondheidszorg (SGZ) en Regiomanagement
- Projecten
- Vroegtijdige onderkenning van ontwikkelingsproblemen bij kinderen (VTO)
- Entadministratie
- JGZ algemeen

Het onderdeel OKZ, SGZ en Regiomanagement heeft een negatief resultaat van -/- € 0,2 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door een negatief resultaat op de OKZ van -/- € 0,4 miljoen en een positief resultaat van de SGZ van € 0,2 miljoen. Het tekort van OKZ is het gevolg van gestegen salariskosten en nadelige afrekening over voorgaande jaren met Amsterdam Thuiszorg. De SGZ heeft lagere salarislasten en indirecte lasten en hogere baten uit de taak schoolhygiëne en maatwerkproducten.
Het onderdeel projecten heeft per saldo een negatief resultaat van -/- € 0,4 miljoen. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door het tekort op het Elektronisch Kinddossier (EKD) van € 0,5 miljoen. De overige projecten hebben per saldo een voordeel van € 0,1 miljoen.

De onderdelen VTO en de Entadministratie hebben per saldo een positief resultaat van € 0,3 miljoen. Bij VTO is dit het gevolg van hogere ontvangsten van Bureau Jeugdzorg van € 0,1 miljoen. De Entadministratie is overgedragen aan het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM).
Bij het onderdeel Jeugdgezondheidszorg hebben zich geen noemenswaardige financiële ontwikkelingen voorgedaan.

Overige Activiteiten (€ 0,1 miljoen)
Op dit onderdeel worden kosten verantwoord die betrekking hebben op de totale GGD of op activiteiten die niet zijn onder te brengen bij één van de andere activiteiten. Vanuit beleidsmatige perspectief hebben zich hier geen relevante ontwikkelingen voorgedaan ten opzichte van de actualisatie.

3 Realisatie prioriteiten 2008

3.1 Realisatie prioriteiten 2008

Overige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1.000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1.000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1.000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
VETC in de OKC	I	455	321	0	Zorgconsulenten werkzaam in OKC en uitvoering programma 'Blije moeders blije baby's'	N	2010
GGZ-preventie	I	304	84	220	Voorbereiding maken laagdrempelige website ter preventie depressie en angst onder A'damse jongeren, incl. het doorleiden naar reguliere hulpverlening	N	2009
Continueren Bemoeizorg	S	320	237	84	Er zijn minder bezoeken aan kinderdagverblijven afgelegd	N	2009
Vangnet Jeugd, Preventie jeugdcriminaliteit	S	1045	1045	0	Betreft een verschuiving van baten naar saldo	J	
Elektronisch Kind Dossier (EKD) Prio 2008 invoer SO	I	867	0	867	Invoer Speciaal Onderwijs	N	2009
Advies en gezondheids-centrum voor prostituees openen	S2	500	500		Advies en gezondheids-centrum voor prostituees geopend en in exploitatie genomen (P&G292)	J	
Zorgvernieuwings-projecten	S2	600	600		Ex-GGZ cliënten met een zorgbehoefte kunnen partici-peren en zijn zelfvoorzienend	J	
Eergeweld, begeleiding en opvang slachtoffers eergeweld	S4	150	150		Oprichting meldpunt eergerelateerd geweld	J	
Wmo/Zorggerelateerde projecten	S7	1.000	813	187	Verstrekken subsidies aan organisaties voor mantelzorgers en vrijwilligers in de informele zorg en projecten ter voorkomen en bestrijding van eenzaamheid bij (dementerende) ouderen	N	2009
Maatschappelijk meedoen	I4	225	112	113	Verstrekken subsidies i.h.k.v. Amsterdam voor Elkaar. (ondersteuning mantelzorgers/vrijwilligers in de informele zorg)	N	2009
Eergeweld, begeleiding en opvang slachtoffers eergeweld	I4	200	59	141	Opvang mannelijke slachtof-fers van geweld achter de voordeur/eergeweld. Start pilot 1-10-2008.	N	2009

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1.000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1.000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1.000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Eigen Kracht Conferenties (EKC)	I6	750	31	719	Onderzoek naar opzet Eigen Kracht Conferenties	N	2009
					Bekostiging van 40 EKC-bijeenkomsten		
545 Zorgconcept	I	87,5	87,5		Subsidie verleend aan Zorgconcept, begeleiding (ex)-gedetineerde vrouwen	J	
733 Noodfonds inloophuizen	I	25	25		Subsidie verleend aan De Regenboog, dak- en thuislozen worden in noodgeval met klein bedrag ondersteund	J	
734 Domotica[6] en dementie	I	200	144	56	Pilots gestart naar rol van domotica bij het zelfstandig wonen van ouderen	N	2009
735 Mobiele alarmering	I	350	324	Geen opname in reserve	Subsidie verlening aan ATA t.b.v. sociale alarmering op basis van de criteria eenzaamheid en veiligheid	J	
737 Advies en gezondheids-centrum voor prostituees	S	100	100		Subsidie verleend voor aanstelling maatschappelijk werkers (P&G292), meer begeleiding voor prostituees	J	
740 Doventolk Wmo	I	5	0	5	Pilot gestart voor webcam bij Loket Z&S,	N	2009
751 Beheer website Stichting Gehandicapten Overleg Amsterdam (SGOA)	S	10	10		Subsidies verleend aan 4 Sterren, onderhoud website toegankelijkheid	J	
751 Beheer website SGOA	I	80	80		Subsidies verleend aan 4 Sterren, opbouw website toegankelijkheid	J	
771 Sociale alarmering	I	50	50		Subsidies verleend	J	
785 Stadsergonoom	S	100	nvt		Overgedragen aan DRO		

3.2 Toelichting realisatie prioriteiten

Binnen het subreslutaatgebied Maatschappelijke opvang zijn enkele prioriteiten niet tot volledige uitvoering gekomen. Voor een aantal prioriteiten geldt dat een intensieve samenwerking met de staddelen en overige instellingen nodig is om het gewenste resultaat te behalen. Dit maakt dat trajecten wel zijn ingezet maar enige vertraging hebben opgelopen.

[6] Domotica is een samentrekking van domus (woning) en telematica en verwijst naar automatisering binnen de woning

4 Specificatie reserves en voorzieningen

Bedragen x € 1 miljoen	Stand primo 2008	Mutatie 2008		Stand ultimo 2008
		+	-/-	
Reserves				
Reserve motie Olmer	0,2	0,0	0,2	0,0
24-Uursopvang	0,3	0,0	0,3	0,0
Amsterdam voor Elkaar aanvragen	0,0	0,6	0,0	0,6
Eergeweld, begeleiding en opvang slachtoffers	0,0	0,1	0,0	0,1
Eigen Kracht Conferentie	0,0	0,7	0,0	0,7
Friends	0,2	0,0	0,0	0,2
GGZ-Preventie	0,0	0,2	0,0	0,2
Hulp, Advies en Gezondheidscentrum (HAG) voor prostituees	0,5	0,1	0,4	0,2
Invoer 10 jarigen KIDOS	0,5	0,0	0,5	0,0
Kidos SO	0,0	0,9	0,0	0,9
Maatschappelijke dienstverlening thuiswonenden ouderen	0,0	0,2	0,0	0,2
Omvangrijke en niet jaarlijks terugkerende kosten (GGD)	0,9	0,0	0,2	0,7
Ontbijt en Lunch Schoolgaande Jeugd	0,0	0,2	0,0	0,2
Samen Starten	0,4	0,5	0,3	0,6
Vergoeding experiment woningaanpassingen mantelzorgers	0,0	0,1	0,0	0,1
Voorzorg	0,0	0,3	0,0	0,3
Wmo Pilots en Kwaliteitsverbetering open-einde regelingen	0,0	4,5	0,0	4,5
WVG egalisatiereserve	11,3	0,4	0,0	11,7
Vakantiegeld (GGD)	1,8	3,0	2,9	1,9
WW-uitkeringen (GGD)	0,9	1,0	0,9	1,0
Research en Development	3,5	1,2	1,1	3,6
Geïntegreerde voorziening	0,5	0,0	0,3	0,2
Gezondheidscentra	0,1	0,0	0,0	0,1
Streeklaboratorium	0,1	0,0	0,1	0,0
Reserve HAG (gezondheidscentrum voor prostituees)	1,5	0,4	1,5	0,4
Totaal reserves	**22,7**	**14,4**	**8,7**	**28,4**
Voorzieningen				
GSB III middelen	0,4	0,3	0,3	0,4
Amsterdamse Gezondheidsmonitor	0,2	0,0	0,2	0,0
RAK BMHK	0,2	0,3	0,0	0,5
Afbouwkosten VZA	0,0	0,5	0,0	0,5
GR Amstelland Weerstands vermogen	0,0	0,6	0,0	0,6
GR. Amstelland Algemeen	0,0	0,2	0,0	0,2
Verhagen gelden	0,7	0,6	0,6	0,7
Privatiseringsoperatie Arbodienst	0,2	0,0	0,2	0,0
Groot onderhoud huisvesting (GGD)	1,3	1,2	0,6	1,9
BIMZ	1,3	-0,1	0,0	1,2
Automatisering LVE (CTG)	0,3	0,0	0,3	0,0
Verzorgingshuizen ouden van dagen	0,3	0,0	0,0	0,3
Ambulancedienst, dubieuze debiteuren	0,3	0,4	0,6	0,1
Medewerkers GGD i.v.m. Vakantiehuisjes	0,1	0,0	0,0	0,1
Totaal voorzieningen	**5,3**	**4,0**	**2,8**	**6,5**

4.1 Nieuwe reserves

- Kidos SO: Invoer van kinderen uit speciaal-onderwijs in Kidos (EKD); de invoer van de diverse doelgroepen in het EKD-systeem (Kidos) is vertraagd. Reeds bij de actualisatie is aangegeven dat deze prioriteit pas in 2009 wordt uitgevoerd en om die reden wordt het volledig bedrag (€ 0,9 miljoen) gereserveerd in 2008
- Amsterdam voor Elkaar aanvragen: de prioriteit beoogt ervoor zorg te dragen dat die mensen die 65 jaar of ouder zijn en vrijwilligerswerk doen, de vergoeding krijgen waar zij recht op hebben. Hiervoor wordt in 2009 subsidie verleend aan de vrijwilligerscentrale Amsterdam. De overige middelen zijn in 2008 besteed
- Wmo Pilots en Kwaliteitsverbetering openeinde regelingen: de Wmo laat een structurele onderbesteding zien van het budget. Structureel wordt tot 2010 € 4,5 miljoen ingezet voor pilots ten behoeve van de kwaliteitsverbetering binnen de Wmo. Jaarlijks wordt besloten hoe de incidentele onderbesteding in te zetten
- Voorzorg is een programma voor jonge vrouwen tot 25 jaar die zwanger zijn van hun eerste kind en weinig of geen opleiding hebben genoten dat wordt uitgevoerd in het kader van JAKE. Doordat er minder instroom is geweest en het onderzoek naar de controlegroep langer doorloopt resteert een deel van de middelen over 2008. Hiervoor is een reserve gevormd van € 0,3 miljoen
- Experiment woningaanpassing in het kader van mantelzorgers € 128.000.De uitvoering van het experiment woningaanpassing is gefaseerd over de jaren 2008-2009 om 'cliënten' dichter bij hun mantelzorger te laten wonen. Het experiment is inmiddels in volle gang en zal in 2010 geëvalueerd worden
- Reserve maatschappelijke dienstverlening aan thuiswonende ouderen € 162.000. Deze reserve is een samenvoeging van motie 542 *Domotica en dementie* en de beleidsmotie over participatie van Doornick (bij de Wmo nota). Beide moties richten zich op de participatie van mensen vanuit verschillende GGZ doelgroepen en ouderen. Deze pilot *Opstapbudget* past binnen de Wmo- doelstelling en is gerelateerd aan maatschappelijke steunsystemen. Het geeft mensen een steuntje in de rug om beter te participeren
- Ontbijt en Lunch Schoolgaande Jeugd. Het gaat hier om middelen die zijn toegekend via een amendement van uw Vergadering. Het amendement kan slechts gedeeltelijk worden uitgevoerd; daarom in is een deel van het beschikbaar gestelde bedrag vrijgevallen in de rekening. Een deel van het resterende bedrag is gereserveerd (€ 0,2 miljoen), omdat het project wordt uitgevoerd in schooljaar 2008-2009
- Eergeweld, begeleiding en opvang slachtoffers. De G4 pilot mannenopvang voor de duur van twee jaren in combinatie met rijksmiddelen op 1-10-2008 gestart. Vanwege deze late start is prioriteit niet volledig tot uitwerking gekomen
- GGZ-Preventie. Dit is een nieuwe reserve van € 0,3 miljoen die is gevormd uit het resterende budget van de prioriteit in het kader van de *Nota Volksgezondheid*, met als doel de GGZ-preventie op niveau te brengen. In 2008 startte de voorbereiding van een laagdrempelige website – inclusief een systeem van doorgeleiding naar de reguliere hulpverlening – voor Amsterdamse jongeren ter preventie van depressie en angst. Er is € 0,2 miljoen gereserveerd om het project af te ronden in 2009
- Eigen Kracht Conferentie (EKC). Uw Vergadering heeft bij motie van raadslid Bos van september 2006 ons College opdracht gegeven een pilot uit te voeren. Het betreft een incidentele Collegeprioriteit voor 2008 en 2009. In augustus 2008 is een besluit genomen over de inzet van de middelen voor de Eigen Kracht Conferentie in 2008 en 2009. Een deel van de middelen voor EKC wordt door DMO besteed binnen het jeugdbeleid. Aan de reserve zijn de middelen ten behoeve van 2009 toegevoegd. De pilot betreft het Integraal Zorg- en Ondersteuningsplan die zich richt op een drietal Wmo-doelgroepen (ouderen met regieproblemen, mensen met een verstandelijke beperking en een woonvraag en mensen met niet-aangeboren hersenletsel) en ze de mogelijkheid biedt om met ondersteuning een integraal zorg- en ondersteuningsplan op te stellen

4.2 Gehandhaafde reserves

Research en development. Aan deze reserve is € 1,2 miljoen toegevoegd en € 1,1 miljoen onttrokken. Het saldo eind 2008 bedraagt € 3,5 miljoen. Deze reserve wordt gevoed door gedeeltelijke toevoeging van het resultaat op B-taken en wordt ingezet voor projecten om de kennis en kwaliteit van de GGD op peil te houden. De onttrekking in 2008 is conform de gemelde onttrekking in de 9-maandsrapportage. De verwachte toevoeging is van te voren moeilijk te ramen. Deze is afhankelijk van het resultaat op de B-taken. In de Begroting 2008 is hiervoor dan ook geen bedrag geraamd.

4.3 Afgewikkelde reserves

- Motie Olmer. Bij de invoering van de Wmo is in 2006 ter versterking van maatschappelijke structuren een bedrag van € 1 miljoen ter beschikking gesteld. Het resterende budget is in 2008 tot besteding gekomen
- Invoer van 10-jarigen in Kidos (EKD). De middelen van deze prioriteit 2007 zijn bijna volledig uitgegeven. De prioriteit is gerealiseerd. Het restant van de middelen is vrijgevallen ten gunste van de exploitatie en deze reserve is daarmee afgewikkeld

4.4 Nieuwe voorzieningen

Bij de overname van de GGD Amstelland zijn drie voorzieningen meegekomen. Deze middelen behoren toe aan de gemeenschappelijke regeling en zijn daarom als voorziening bij de GGD op de balans opgenomen. Het gaat om de volgende voorzieningen; verlofuren, algemene reserve en de weerstandsreserve.

4.5 Gehandhaafde voorzieningen

Verzorgingshuizen ouden van dagen. Aan de voorzieningen wordt jaarlijks een rekeningcourant rentevergoeding toegevoegd. Onttrekking aan het fonds betreft een drietal subsidies op het gebied van maatschappelijke zorg.

BIMZ (Burgerlijke instellingen voor Maatschappelijke Zorg): zie uitleg verzorgingshuizen ouden van dagen.

4.6 Afgewikkelde voorzieningen

Met betrekking tot de afgewikkelde voorzieningen (Privatiseringsoperatie Arbodienst, Amsterdamse Gezondheidmonitor en Automatisering LVE (CtG)) hebben geen mutaties plaatsgevonden groter dan € 0,5 miljoen.

4.7 Extracomptabele reserves

Wegens een aanscherping van het BBV is het niet meer mogelijk verplichtingen die zijn aangegaan in 2008 en een doorloop hebben naar een volgend dienstjaar automatisch op de balans als overlopende passiva op te nemen. Het bedrag € 0,9 miljoen bestaat uit een verzameling van verplichtingen variërend van € 4.000 tot € 200.000 die al zijn aangegaan en binnen de doelstellingen van DZS vallen.

5 Investeringen

In 2008 heeft uw Vergadering een krediet toegekend voor de investering in een zogenaamde geïntegreerde voorziening aan de Valckenierstraat. In 2008 zijn er geen uitgaven ten laste van dit krediet geboekt. Dit komt door vertraging in de uitvoering.

Binnen de Wmo lopen twee investeringsprojecten: de routekaart Wmo en het transformatieplan Wmo (ICT). Het totaal aan investeringen is geraamd op € 8,1 miljoen waarvan in totaal € 5,4 miljoen is uitgegeven. Hiervan is in 2008 de 3e trance ICT-projecten Wmo gestart met een investering van € 1,9 miljoen. De voor beide trajecten nog benodigde investeringen bedragen € 2,6 miljoen.

Resultaatgebied Educatie, jeugd en diversiteit

1 Bestuurlijke hoofdlijnen

1.1 Inleiding

In het Programakkoord Mensen maken Amsterdam 2006-2010 staat investeren in de jeugd van Amsterdam centraal: *Goede scholen leren kinderen en jongeren hun talenten te ontdekken en te ontplooien en bereiden hen voor op een plek op de arbeidsmarkt in overeenstemming met hun talenten.*

Het resultaatgebied Educatie, jeugd en diversiteit bevat de volgende subresultaatgebieden:
- educatie
- jeugd
- diversiteit en Wij Amsterdammers
- bibliotheken

De direct bij dit resultaatgebied betrokken diensten zijn:
- Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO)
- Directie Stedelijke bestuursadvisering van de Bestuursdienst Amsterdam

1.2 Kerncijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Totaal resultaatgebied					
Lasten +	234,9	202,7	202,7	238,6	196,1
Baten -	147,2	94,1	94,1	119,3	99,1
Resultaat t.l.v. algemene middelen voor mutaties reserves	87,7	108,6	108,6	119,2	96,9
Toevoeging minus onttrekking reserves	- 3,0	- 11,4	- 11,4	- 28,1	- 10,7
Resultaat t.l.v. algemene middelen na mutaties reserves	84,7	97,2	97,2	91,1	86,2
Saldo reserves	44,4	23,0	23,0	16,6	33,9
Saldo voorzieningen	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

1.3 Externe ontwikkelingen

Educatie

In 2008 zijn na overleg met het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Welzijn (OCW) zogenaamde accounthouders voor de grote steden ingesteld. Maatregelen van OCW, projecten en het beleid van ons College kunnen zo beter op elkaar worden afgestemd. In het kader van kwaliteitsaanpak is het contact met de Inspectie geïntensiveerd. Verder heeft de gemeente overleg met het rijk over een sterkere regie en doorzettingsmacht. Met betrekking tot dit onderwerp zijn nog geen concrete resultaten bereikt.

Educatie en Inburgering

Om de aanbevelingen uit het rapport van adviesbureau Radar op te kunnen volgen, heeft ons College een *Werkplan Inburgering* opgesteld. Hierin worden drie lijnen gevolgd:

- de klant centraal
- verbetering sturing en regie
- toekomstperspectief

Het plan was op de korte termijn gericht en liep tot eind 2008. Alle acties uit het Werkplan zijn in gang gezet maar hebben nog niet allemaal tot de beoogde resultaten geleid. Waar dat laatste het geval is lopen de acties door in 2009.

Commissie Winsemius

In opdracht van de Minister van VROM/WWI heeft de Commissie Winsemius zich in 2008 samen met de G4 gebogen over de knelpunten in de Wet inburgering. In het kader hiervan trok de G4 gezamenlijk op in een lobby richting de minister.
De belangrijkste onderwerpen waren wetgeving, taakstelling en financiering.

Participatiewet

In 2008 zijn voorbereidingen gestart met het oog op de komst (per 1 januari 2009) van de nieuwe Participatiewet. De participatiewet regelt ontschotting en samenvoeging van middelen voor re-integratie, inburgering en educatie, waarbij de middelen voor educatie volgens de Wet educatie en beroepsonderwijs (Web) nog enige jaren bij de ROC's besteed moeten worden. Uitgangspunt is dat een geïntegreerde aanpak van inburgering, scholing, re-integratie en maatschappelijke activering gewenst is. De gemeente Amsterdam heeft hiertoe in 2008 veel overleg met de betrokken ministeries en de steden Den Haag, Rotterdam en Utrecht gevoerd. Een Meerjarenbeleidsplan Participatie voor Amsterdam is nu in voorbereiding.

Jeugd

Het rijk heeft voor 2008 een Brede doeluitkering Jeugd en Gezin beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van Ouder- en Kindcentra (OKC), de Centra voor Jeugd en Gezin in Amsterdam. Deze middelen (en middelen uit Kinderen Eerst) worden gebruikt om een basispakket voor het OKC te financieren.
Het rijk ontwikkelt nieuwe wet- en regelgeving voor:

- Centra voor Jeugd en Gezin (Wet cjg)
- de aanpak van overlastgevende 12-minners
- mogelijkheden voor gedwongen opvoeding enzovoort

Diversiteit

In maart 2008 heeft ons College een Koplopersovereenkomst gesloten met het Ministerie van OCW, om acceptatie van homoseksualiteit te bevorderen en discriminatie te bestrijden. De middelen (€ 0,05 miljoen jaarlijks, gedurende vier jaar) worden breed ingezet, waarbij zowel veiligheid aan de orde is, alsook voorlichting binnen onderwijs, jeugdbeleid en sportbeleid.

1.4 Doelstellingen en resultaten

Programakkoord 2006-2010

Maatschappelijk effect: Kinderen en jongeren participeren gedurende hun groei naar volwassenheid, overeenkomstig hun talenten, in onderwijs en samenleving zodat ze als volwassenen volwaardig in de samenleving kunnen participeren.

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Kinderen beheersen de Nederlandse taal	Aantal doelgroepkinderen dat programma Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) doorloopt	2.838 6.500	peuters 3.559 kleuters 5.497[1]	3.850 6.000

[1] Activiteitenverslag VVE 2007-2008; 5 november 2008. In 2010 zit 63% van de doelgroep van peuters op de voorschool en 81% van de doelgroep van de kleuters.

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
	Aantal kinderen dat Nederlandse taal beheerst	800	970[2]	900
Brede scholen met een reeks van activiteiten op het gebied van sport, recreatie en cultuur open tijdens kantooruren uren[3]	Aantal brede scholen (PO en VO) met dagarrangementen of community centers[4]	185 Community centers i.o. 7 VO-scholen continueren brede schoolactiviteiten	185 PO-scholen Voorbereiding realisatie 3 centers in gang gezet 7 VO-scholen voeren dagarrangementen uit	185 Community centers Alle VMBO-scholen hebben een naschools aanbod verankerd
Jongeren behalen minimaal een startkwalificatie, werken, of volgen een traject naar opleiding of werk	Aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters	3.150	2.272	2.451
	% wettelijk relatief verzuim	4,2	7,7[5]	3,4
	% leerlingen dat een passende stageplaats heeft	98	96	100
Betrokkenheid ouders bij de schoolcarrière van hun kind(eren)	Aantal scholen dat een visie heeft op het betrekken van ouders en daaraan effectief uitvoering geeft[6]	50	30 scholen in PO, SO, VO[7]	Alle scholen
De kwaliteit van het onderwijs is op orde	Aantal zwakke scholen in PO, VO, SO en SBO (volgens oordeel Inspectie)	Start kwaliteits-aanpak PO Voorbereiding aanpak en doelstellingen voor SBO, SO en VO	De kwaliteitsaanpak voor VO/SO is gestart	Geen zwakke PO scholen in 2010 In SBO, SO en VO: uitvoering verbeterplannen[8]
	Aantal concentratie-scholen (scholen dat te wit c.q. te zwart is t.o.v. de buurt)[9]	Uitvoering afspraken (o.a. pilots)	Ervaringen pilots zijn gebruikt om aanpak aan te scherpen en 5 nieuwe gerichte pilots	Substantiële vermindering van aantal concentratie-scholen

2 Monitor schakelklassen SCO Kohnstamm Instituut schooljaar 2007-2008, in de Begroting 2008 is het resultaat in aantal schakelklassen benoemd, in de Begroting 2009 is dit veranderd in aantal kinderen zodat het resultaat aansluit op de indicator.

3 Het te behalen resultaat voor 2008 is in de Begroting 2009 aangepast: aantal brede scholen PO is verhoogd van 150 naar 185.

4 Bron eindrapportage D&C. Het gaat hier om voorlopige cijfers. De exacte cijfers worden in het voorjaar 2009 aan de uw Vergadering voorgelegd.

5 De stijging naar 7,7% wordt veroorzaakt door stijging van het verzuim van 1/8 deel van vier lesweken (uurtjes pikken), door een behoorlijke stijging van het te laat komen door verbeterde melding en doordat melding van het VMBO bij het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) van verzuim van bovenleerplichtige jongeren is gestegen Bron: Bestuurlijke Rapportage 2007-2008; oktober 2008.

6 Indicator is in de Begroting 2009 aangepast opdat deze beter aansluit bij de doelstelling.

7 Dertig scholen zijn ondersteund door Capabel bij het opstellen van een ouderbeleidsplan en het uitvoeren van concrete activiteiten. Vijf nieuwe gerichte pilots rond afspraken tussen schoolbesturen over aannamebeleid en spreiding van leerlingen.

8 In het convenant zwakke scholen, tussen schoolbesturen, rijk en gemeente, is opgenomen dat onder strikte voorwaarden uitloop tot 2011 mogelijk is.

9 Gezien de bevoegdhedenverdeling is dit primair een taak van de schoolbesturen en stadsdelen. Het substantieel verminderen van het aantal concentratiescholen is één van de resultaatsafspraken uit het convenant *Kleurrijke basisscholen* ondertekend door centrale stad, stadsdelen en schoolbesturen.

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
	% zorgleerlingen in PO (leerlingen met indicatie voor leerwegonder-steunend onderwijs in groep 8) 2006/2007: 16%	19,5	18	17,5
	Aantal structurele vacatures in PO en VO	Geen	Geen	Geen
Kinderen genieten onderwijs in geschikte gebouwen	Aantal gebouwen en aandeel van totale gebouwenbestand dat onderwijskundig, bouwkundig en wat oppervlakte betreft op orde is, en geschikt is voor het onderwijs dat wordt gegeven	Aan 12 gebouwen wordt gewerkt Voor 38 gebouwen zijn plannen in voorbereiding Oplevering vijf opgeknapte/ nieuwe gebouwen	Oplevering van 4 opgeknapte/ nieuwe gebouwen Overige gebouwen zijn in voor-bereiding/ uitvoering	Oplevering 7 opgeknapte/ nieuwe gebouwen Start bouw/ renovatie 11 gebouwen
Betere beheersing van de Nederlandse taal en grotere kennis van cultuur en geschiedenis van de (Amsterdamse) samenleving bij Amsterdammers	Aantal Amsterdam-mers dat een taal- en inburgeringcursus krijgt aangeboden	15.000	In totaal zijn 5.682 'nieuwe' Amsterdam-mers bereikt[10]	60.000 Amsterdammers met een taal- en inburgerings-achterstand zijn geschoold[11]
Juiste zorg voor kinderen	Aantal kinderen dat geïndiceerde zorg ontvangt[12]	3.900	4.684	4.300
Vroegtijdige signalering en ondervanging problemen bij jongeren	Gebruik van bijzondere trajecten risicojongeren	3.200	2.803[13]	3.200
Hulp bij de opvoeding voor ouders die dat nodig hebben	Totaal aantal opvoeders dat gebruik maakt van opvoedingsonder-steuning (registratie Triple-P[14])	1.000	2.000	5.000
	Aantal Ouderkindcentra (OKC's)	12 stadsdelen: 17 OKC's	13 stadsdelen: 18 OKC's	Ieder stadsdeel heeft er 1 of meerdere

10 Edisa, januari 2009.
11 Resultaat 2007-2010 wordt in de Begroting 2010 aangepast aan de gewijzigde doelstelling.
12 Indicator is in tegenstelling tot de Begroting 2008 per jaar en niet cumulatief.
13 Dit zijn voorlopige aantallen. In Deelnemersadministratie Ondernemerskring Sociale sector Amsterdam (OSA); januari 2009.
14 De nulmeting is in de Begroting 2009 gebaseerd op registratie Triple P en daarom aangepast t.o.v. de Begroting 2008. Het resultaat is daarom ook gewijzigd.

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Aanpak discriminatie en radicalisering	% ervaren discriminatie Wij Amsterdammers: % met een positief beeld van hoe mensen met een verschillende etnische of culturele achtergrond met elkaar omgaan in de stad	Marokkanen 50%; Surinamers 33%; Turken 29%; homo mannen 26% homo vrouwen 8%; vrouwen algemeen 27% +6%	Marokkanen 38%; Surinamers 38%; Turken 49%[15] +2%	Marokkanen 46%; Surinamers 31%; Turken 27%; homo mannen 20%; homo vrouwen 7,5%; vrouwen algemeen 26% 8%
	% ervaren discriminatie[16]	23	21	18
	Aantal meldingen discriminatie	1.400	823 meldingen behandeld en 830 verzoeken om informatie	2.000
Maatschappelijke organisaties dragen bij aan integratie	Aantal goed functionerende stedelijke zelforganisaties die werken aan integratie, participatie en emancipatie	90	79	90[17]

Overige bestuurlijke aandachtspunten

Maatschappelijk effect: Iedereen heeft voldoende bagage om volwaardig en zelfstandig in de Amsterdamse samenleving te kunnen participeren.

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Versterken sociale cohesie, ontmoeting en binding van Amsterdammers	Versterken sociale cohesie in de buurt (aan de hand van verleende SIP subsidies: activiteiten gericht op integratie, participatie en sociale cohesie) Wij Amsterdammers: % Amsterdammers met vrienden uit andere etnische groep(en). 2007: 31%	250 activiteiten + 3%	477 + 2%	305 +10%

[15] De gemeente meet pas sinds het jaar 2007. De verschillen tussen de gemeten waarden van jaren 2007 (= begroot 2008) en 2008 zijn groot. De meetperiode is te kort om aan de metingen conclusies te ontlenen. Vanaf 2009 wordt de ervaren discriminatie vanwege seksuele voorkeur en vanwege geslacht meegenomen in de Burgermonitor. In 2008 (nog) niet gemeten.

[16] Het Amsterdams Onderwijsadviespunt Radicalisering uit de Begroting 2008 is niet in de Begroting 2009 opgenomen en vervangen door de indicator percentage meldingen discriminatie versus ervaren discriminatie, in deze rekening is deze indicator gesplitst in twee indicatoren: percentage ervaren discriminatie en aantal meldingen discriminatie.

[17] De nulmeting is in de Begroting 2009 aangepast en derhalve ook de te behalen resultaten.

2 Bereikte resultaten per subresultaatgebied

2.1 Subresultaatgebied Educatie

Inleiding

Het programma Jong Amsterdam is leidend voor de uitvoering van het lokale onderwijsbeleid. Onderwerpen als voorschool, de brede school, voortijdig schoolverlaten en leerplicht en voldoende stageplekken zijn hier in een samenhang geplaatst. Ons College zet vanuit zijn regietaken, en in nauwe samenwerking met stadsdelen en schoolbesturen, in op de speerpunten van Jong Amsterdam en op bestuurlijke kernprioriteiten. In 2008 lag de focus op:

- kwaliteit van het onderwijs
- tegengaan van voortijdig school verlaten (VSV) en verzuim
- overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt (o.a. stagebeleid)

Het merendeel van de voor 2008 gestelde doelen is behaald. Hieronder een paar voorbeelden.

- Met de verbetering van de kwaliteit van zwakke basisscholen is een concreet begin gemaakt. 23 scholen nemen deel aan een gerichte verbeteraanpak. Ook met het Ministerie van OCW en met de Inspectie zijn hierover afspraken gemaakt
- Met een kwaliteitsaanpak in het Voortgezet Onderwijs (VO) is een begin gemaakt. In 2009 zullen we dit verder uitwerken. Ook in het Speciaal Onderwijs (SO) wordt aan schoolverbetering gewerkt via verbeterplannen
- De resultaten voor de Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) zijn vrijwel volledig gerealiseerd. Omdat het rijk een andere definitie hanteert van doelgroepkinderen zijn minder doelgroepkleuters geplaatst dan beoogd
- Het beoogde aantal schakelklassen is in 2008 gerealiseerd. In dat jaar hebben 970 kinderen daaraan deelgenomen en dat is 170 meer dan het voor 2008 beoogde doel
- Op basis van het stagebeleid heeft 96% van de leerlingen een passende stageplaats gekregen. Er is geen tekort aan stageplaatsen
- In oktober 2008 zijn er 2.272 voortijdig schoolverlaters geteld, beoogd was 3.150. Dat betekent een daling van 14% ten opzichte van schooljaar 2006/2007

Een aantal doelstellingen werd niet gehaald:

- het schoolverzuim is toegenomen tot 7,7% (beoogd was 4,2%); dit hangt samen met een verbeterde controle op verzuim, waardoor het aantal meldingen toeneemt
- een punt van zorg is de mate waarin scholen effectief uitvoering geven aan hun veiligheidsbeleid
- in 2008 is verder gewerkt aan pilots en maatregelen voor het tegengaan van segregatie. Het is nog niet gelukt om te komen tot stadsbrede afspraken met schoolbesturen over het beleid voor het aannemen van leerlingen en schoolgrootte. De ervaringen opgedaan met pilots, uitgevoerd door de stadsdelen, zijn in 2008 benut om te komen tot een meer toegespitste aanpak

Educatie en Inburgering

Begin 2008 verscheen het rapport van adviesbureau Radar over de uitvoering van de inburgering in Amsterdam. Ons College gaf eind 2007 opdracht tot dit onderzoek, omdat de resultaten van de inburgering achterbleven op de ambitie. In 2008 is hard gewerkt om de aanbevelingen van het Radarrapport uit te voeren. Aan het eind van 2008 is er verbetering gerealiseerd, maar loopt de inburgeringsketen nog altijd niet goed genoeg. Amsterdam heeft de met het rijk overeengekomen doelstelling om 10.000 inburgeringstrajecten volgens de Wet inburgering te starten gerealiseerd. Het aantal unieke deelnemers in de klas, mensen die nog nooit eerder een traject hebben gevolgd, is achtergebleven op de ambitie. De verschillende activiteiten om de inburgering in Amsterdam verder op orde te brengen lopen dan ook door in 2009.

Bereikte resultaten

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Voorschool					
VVE werkt conform het 4-jarenplan 2006 – 2010		Ontwikkeling Elektronisch Loket Verbetering doorgaande leerlijn peuters/kleuters	Lasten Baten Saldo	20.861 20.789 72	27.632 27.632 0
Doelgroeppeuters 2.838 Doelgroepkleuters 6.500	3.559 5.497	Ontwikkelen oudercomponent door middel van taalcursussen Verbetering bereik Voorschool Ondersteuning stadsdelen bij het halen van planning 2010 (uitbreiding van accommodaties) Opstellen Verordening Kwaliteitsregels peuterspeelzalen			
Brede school[18]					
In 2008 worden op 185 scholen primair onderwijsagarrangementen uitgevoerd. 50% van de kinderen op deze scholen maakt gebruik van dit aanbod	185 Aantal deelnemende leerlingen tussenschoolse opvang is nagenoeg gehaald.	Dagarrangementen in het PO Pilots dagarrangementen	Lasten Baten Saldo	3.020 367 2.653	3.168 720 2.448
Alle scholen po hebben professionele opvang voor en na schooltijd georganiseerd (rijksbeleid)	Bij buitenschoolse opvang en voorschoolse opvang is de deelname lager dan de doelstellingen				
300 combinatiefunctionarissen worden ingezet en volgen gelijktijdig scholing; 150 vrijwilligers worden geschoold. Pilots voor de ontwikkeling van wijkarrangementen zijn in uitvoering	Aantal combinatiefuncties is hoger dan gepland Uitbreiding aantal kindplaatsen in de kinderopvang in 2008: 25% 7 VO scholen voeren dagarrangementen uit 10 Kleurrijke Lycea voeren brede schoolactiviteiten uit[21]				

[18] Het project Dagarrangementen & Combinatiefuncties is afgerond per 31 december 2008. De exacte cijfers zijn nog niet bekend,
deze worden in een gecombineerde rapportage in het voorjaar 2009 aan uw Vergadering voorgelegd.

[19] Bron: rapportages en accountantsverklaringen van de afzonderlijke scholen over schooljaar 2007-2008.

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Voortijdig schoolverlaten					
Een verdere daling met 10% naar 3.150 nieuwe VSV-ers	Er is een daling van 14% t.o.v. schooljaar 06-07 naar 2.272	Uitvoering activiteiten in het kader van Aanval op de Uitval:	Lasten	5.866	4.956
			Baten	5.620	7.061
		100% verzuimacties uitgebreid naar alle afdelingen van de beide ROC's	Saldo	246	-2.105[20]
Iedere nieuwe VSV-er is binnen een week na melding in onderzoek bij het RMC	Doorlooptijd voor 18-23 jaar wordt nog niet geregistreerd in Erisa.	Onderwijshulpverlening (verder) geïmplementeerd op de ROC's			
Status quo op zijn minst handhaven, streven is 80% met een startkwalificatie dan wel op school		Start aanpak werkende VSV'ers			
50% van de VSV jongeren op traject naar een startkwalificatie	Dit gegeven is nog niet opgenomen in de Bestuursrapportage				
De groep jongeren in beeld die ondanks gerichte maatregelen niet in staat is een startkwalificatie te behalen. Deze groep krijgt zo nodig een traject naar (begeleid) werk	Dit gegeven is nog niet uit de registratie te halen In samenwerking met scholen, Bureau Leerplicht Plus en Jongerenloketten (DWI) komt deze groep steeds beter in beeld en wordt hen een traject aangeboden				
Leerplichthandhaving					
In 2008 is alle verzuim in beeld en zit geen leerling meer thuis	Nog niet al het verzuim is in beeld, dit wordt nader onderzocht. In 2007-2008 waren er in totaal 109 nieuwe meldingen van thuiszitten Het relatief verzuim is gestegen naar 7,7%.	Uitvoering activiteiten in het kader van Aanval op de Uitval[21]	Lasten	584	4.018
			Baten	100	1.353
Het relatief verzuim neemt met 10% af naar 4,2%.			Saldo	484	2.665
Ouderbetrokkenheid					
50 scholen in PO, SO, VO hebben een visie op het betrekken van ouders en geeft daaraan effectief uitvoering	30 scholen zijn ondersteund Website ouderbetrokkenheid.nl is van start gegaan	Plan van aanpak opgesteld Werkconferentie gericht op kennisuitwisseling en kennisdeling met schoolbesturen en scholen PO Evaluatie en subsidiëring van onderwijsconsumentenorganisatie (OCO) is gecontinueerd Productie schoolgidsen (VVE, PO en VO) en productie scholengids oor professionals	Lasten	317	300
			Baten	0	0
Dienstverlening aan +/- 80.000 leerlingen en hun ouders binnen het Amsterdamse onderwijs			Saldo	317	300

[20] Het saldo van € 2,1 miljoen is gebruikt als dekking voor de kosten van het Bureau Leerplicht.

[21] Een bedrag van € 2,1 miljoen VSV (rijksmiddelen) is ingezet voor de kosten van het Bureau Leerplicht. Het werkelijke saldo bedraagt € 560.000: dit bestaat uit de gemeentelijke prioriteit van € 500.000 en een bedrag van € 60.000 voor de RMC Westpoort.

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Stageplaatsen					
98% van de leerlingen heeft een passende stageplaats	96%	Bijdrage aan de ontwikkeling van het Havencollege en het Zorgcollege	Lasten	2.615	4.018
			Baten	982	3.345
			Saldo	1.633	673
Gestart met sectorale afstemming werkgevers en onderwijs in het kader van competentiegericht onderwijs	Er zijn zeven sectorale werkgroepen actief	Ontwikkeling meeting points monitoren via bestuur OSVO[22]			
Sectoraal overleg starten voor andere sectoren, waaronder de creatieve industrie en mogelijk logistiek en transport	Er is een kwaliteits-code vastgesteld, om de kwaliteit te waarborgen en communicatie te optimaliseren	Regievoering op en monitoring van het Programma Beroepsonderwijs Amsterdam 2006-2010			
Integrale benadering arbeids-markt door DMO, EZ, DWI en PAO wordt verder ontwikkeld	Integrale benadering arbeidsmarkt vormgegeven voor sectoren: zorg, creatieve industrie en techniek (na sectorscans PAO). 15 meeting points zijn operationeel				
Minimaal 15 meeting points zijn operationeel in Amsterdam					
Het Amsterdamse beroeps-onderwijs voert Programma Beroepsonderwijs Amsterdam 2006-2010 uit onder aansturing van het OSVO	Programma Beroeps-onderwijs Amsterdam is in uitvoering				
Lerarentekort					
Geen structurele vacatures in PO	Geen structurele vacatures	Uitvoering APO[23]-werkplan 2008	Lasten	1.500	1.124
			Baten	0	0
			Saldo	1.500	1.124
Vacatures in vo bedragen maximaal 50% van geprognosti-ceerd tekort	Vacatures school-leiders steeds moeilijker vervulbaar. In VO moeilijk vervulbare vacatures bij Duits en wiskunde				
Topopleiding docenten is gestart	Topopleiding docenten is gestart per 01-01-2009				

[22] Het OSVO is in 1996 opgericht als overlegplatform van de schoolbesturen voor VO in Amsterdam. Sinds 2006 verbindt de vereniging OSVO alle circa 25 schoolbesturen voor voortgezet onderwijs en MBO in de stad Amsterdam.

[23] Amsterdams Platform Onderwijsarbeidsmarkt

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Kwaliteit onderwijs					
Start kwaliteitsaanpak zwakke scholen po Voorbereiding aanpak en doelstellingen voor SBO, VO en SO	Kwaliteitsaanpak po is gestart	Bepalen welke scholen in 2009 gaan deelnemen aan de aanpak en aansturen ontwikkeling verbeter-plannen via experts	Lasten Baten Saldo	2.000 0 2.000	813 0 813
Uitvoering afspraken (o.a. pilots) m.b.t. concentratie scholen 19,5% Leerwegondersteunend onderwijs (LWOO)	Uitvoering afspraken en pilots in samenwer-king met stadsdelen 18% LWOO	Bewaken voortgang uitvoering lopende verbeterplannen via experts Tot stand brengen afspraken over financiering verbeterplannen per school Ontwikkelen plan van aanpak voor periode 2009/2010 Opzetten van pool van preferred suppliers			
Onderwijshuisvesting					
Aan twaalf gebouwen wordt gewerkt Voor 38 gebouwen zijn plannen in voorbereiding. Oplevering vijf opgeknapte c.q. nieuwe gebouwen	Oplevering vier opgeknapte c.q. nieuwe gebouwen Overige gebouwen zijn in voorbereiding/ uitvoering	Uitvoering jaarlijkse programma's onderwijshuisvesting	Lasten Baten Saldo	77.847 2.700 75.147	38.903 0 38.903

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Taalbeheersing					
Maximaal 15.000 Taal en Inburgeringstrajecten (inclusief trajecten uitgezet door de Service Unit zoals Taal en Ouderbetrokkenheid)	11.040 gestarte trajecten totaal, waarvan: - 9.981 gestarte Wi-trajecten (doelstelling rijk) - 270 gestarte trajecten Alfabetisering en Groepsbinding - 278 gestarte trajecten WEB - 511 gestarte trajecten overig (WIN, Taalwerkt en Volksuniversiteit) Van de 11.040 deelnemers zijn 5.682 voor het eerst begonnen aan een taal- en inburgeringstraject (zogenaamd 'unieke' deelnemers conform Niemand aan de kant)	Verschillende pilots uitgevoerd om de keten en de benodigde extra impuls voor de werving te verbeteren Versnellingspilots in 4 stadsdelen om mensen sneller in klas te plaatsen Actie versneld in de klas door DWI/DMO voor inburgeraars met een uitkering Samenwerking met ketenpartners o.a. DWI, stadsdelen, taalaanbieders is geïntensiveerd Met stad en stadsdelen zijn er duidelijke afspraken gemaakt over de verdeling van verantwoordelijkheden en taken. De contracten met de taalaanbieders zijn verlengd tot 1 juli 2009 en evaluatiegesprekken gevoerd met alle 38 aanbieders.	Lasten Baten Saldo	82.655 77.655 5.000	44.069 38.631 5.438
Een goed lopende organisatie DMO-service unit, DWI en stadsdelen met een uitvoering op basis van de Werkplan Inburgering (WI)	Doorlooptijd van trajecten terugebracht van gemiddeld 200 dagen naar maximaal 45 dagen	Klantinformatiessysteem Edisa is stapsgewijs omgebouwd naar een klantvolgsysteem			
Een evaluatie van het eerste jaar WI en de Amsterdamse aanpak, inclusief het flankerend beleid, op basis van ervaring en onderzoek, met ondersteuning van Radar. De rapportage dient zowel een kwantitatief beeld te geven (aantal trajecten, gemeten niveaustijging) als een kwalitatief beeld, (tevredenheid van bestuur en burgers, sociale cohesie)	Versterkte regie en verbeterde sturing op taalaanbieders Evaluatie 2008 door Radar: Uit de evaluatie blijkt dat uitvoering niet op orde was en de realisatie van de ambitie achterbleef. Aan de hand van het Werkplan Inburgering zijn verbeteringen in de organisatie doorgevoerd	Uitvoering Werkplan Inburgering is in gang gezet. Die acties waarvan het resultaat nog niet is bereikt, lopen door in 2009[24]			

[24] Naar aanleiding van het rapport van Radar is het Werkplan Inburgering vastgesteld. In het werkplan zijn actiepunten benoemd die in gang zijn gezet om de uitvoering van de inburgering op orde te krijgen en na te denken over een structureel toekomstbeeld. In dit kader is in samenwerking met DWI aansluiting gezocht bij de ontwikkelingen in het kader van de Participatiewet en de Sociale Alliantie.

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Aanpak segregatie					
In 2008 zijn activiteiten in gang om schoolpopulatie van concentratiescholen te doen wijzigen	Nulmeting/monitor concentratiescholen is beschikbaar, evenals kwalitatieve analyse. tien pilots zijn gestart in zeven stadsdelen	Uitvoering plan van aanpak en pilots op basis van convenant	Lasten	350	462
			Baten	0	37
			Saldo	350	425
		Kwantitatieve en kwalitatieve analyse segregatie			
Er is een plan van aanpak voor stedelijk Kenniscentrum sociale competenties		Uitwerking plan van aanpak Kennis-centrum sociale competenties			
	Programma om uitvoering in 2009 te versnellen is vastgesteld				
Minder segregatie in vrije tijd.					
Er is een samenhangend stedelijk kader voor de aanpak van sociale competenties en burgerschap.	Op schoolniveau zijn sociale competenties onderdeel van het curriculum[25]				
VIOS (veilig in en om school)					
Uitrol webbased incidentenregistratie over 1/3 deel van Po-, SO-, VO- en MBO-scholen	Uitrol is niet tot stand gekomen schoolbe-sturen willen alleen in eigen leerlingvolgsys-teem registreren	Regievoering, ontwikkeling en uitrol incidentenregistratie	Lasten	1.053	797
			Baten	0	0
			Saldo	1.053	797
		Subsidiëring schoolbesturen op teamtraining op veiligheid in de school			
Alle scholen voeren een actief veiligheidbeleid op basis van (gedigitaliseerde) veiligheidsplannen	Veiligheidsplannen zijn opgesteld.				
		Instandhouding expertisecentrum VIOS. Pilot VIOS voor het PO is aangehouden			
Uitbreiding VIOS naar primair onderwijs	Uitbreiding VIOS naar PO is nog niet gerealiseerd wegens onderzoek naar effectiviteit VIOS				
		Controle uitvoering afspraken met schoolbesturen inzake terugdringen vrijblijvendheid schoolveiligheidsbe-leid is gerealiseerd door Stuurgroep Schoolveiligheid			
Implementatie afspraken met schoolbesturen in zake terugdringen vrijblijvendheid school-veiligheidsbeleid					

[25] Aan verdere ontwikkeling is geen prioriteit gegeven, omdat er geen duidelijke vraag vanuit het onderwijs is, er onvoldoende inzicht is in de behoefte aan een stedelijk kenniscentrum sociale competenties en de rol van DMO daarbij.

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Educatie					
Lasten +	190,3	153,0	153,0	180,9	139,5
Baten -	146,9	95,6	95,6	125,3	89,2
Saldo	43,4	57,4	57,4	55,5	50,3

Binnen het subresultaatgebied Educatie is er in 2008 € 139,5 miljoen besteed. Hiertegenover staan baten van € 89,2 miljoen. De baten bestaan voornamelijk uit rijksmiddelen, waaronder de middelen voor het Grote Stedenbeleid en de Wet Inburgering. Het saldo (inclusief mutatie reserves) ten laste van de algemene dienst is € 50,3 miljoen. Dit is € 7,1 miljoen lager dan begroot. De daling in het saldo wordt veroorzaakt door:

- budget overdracht van en naar andere (sub)resultaatgebieden: -/- € 2,5 miljoen
- nominale aanpassing: + € 0,8 miljoen
- BTW correctie op rijksmiddelen: + € 0,6 miljoen
- rijksmiddelen Taalcoaches via het gemeentefonds: + € 0,2 miljoen
- vrijval prioriteit zelfstandige inburgeringsplichtigen: -/- € 2,0 miljoen
- vrijval prioriteit kwaliteit onderwijs: -/- € 0,24 miljoen
- onderschrijdingen: -/- € 3,9 miljoen

Budgetoverdrachten leiden bij educatie tot een daling van het saldo met € 2,5 miljoen. Gemeentebreed zijn deze overdrachten budgettair neutraal. Het betreft de volgende budgetten: prioriteit aanpak achter de voordeur van € 1,7 miljoen (naar RG Stedelijke ontwikkeling), amendement experiment lunch op school van € 1,05 miljoen (van DMO naar GGD, DWI en DZS), dotatie aan reserve Bureau leerplicht plus van € 0,3 miljoen (van onderbesteding bij subresultaatgebied jeugd).

De toevoegingen aan het gemeentefonds van de middelen voor taalcoaches, waarvan de bestedingen in dit subresultaatgebied plaatsvinden, leiden tot een saldoverhoging. Door de aanwezige dekking in het gemeentefonds is deze stijging gemeentebreed budgettair neutraal.

Verandering van de *Wet inburgering* (Wi) heeft ervoor gezorgd dat de prioriteit, die voor de Zelfstandige inburgeringsplichtingen (I7.32) was gereserveerd, overbodig is geworden. De middelen zijn daarom vrijgevallen ten laste van de algemene dienst.

Door onderbesteding op de prioriteit 2008 zwakke scholen van € 1,5 miljoen valt er € 0,24 miljoen vrij voor de algemene dienst. De prioriteit is structureel waardoor het budget voor 2009 € 1,5 miljoen bedraagt. Verschillende onderschrijdingen leiden tot een daling van het saldo met € 3,9 miljoen. Het betreft lagere kapitaallasten bij onderwijshuisvesting van € 1,4 miljoen. Onderschrijding op stedelijk onderwijsbeleid van € 0,15 miljoen. Onderbesteding bij interculturele verhoudingen (€ 0,5 miljoen), Jong Amsterdam (€ 0,3 miljoen) en Veilig in en om school (€ 0,3 miljoen). Deze laatste drie onderbestedingen worden in het subresultaatgebied Jeugd toegevoegd aan de reserves Bijzondere Trajecten Risicojongeren en van acht tot acht arrangementen als dekking voor de gelijknamige prioriteiten 2009. Daarnaast zijn er lagere subsidies vastgesteld bij beroepsonderwijs (€ 0,7 miljoen), bij brede scholen (€ 0,2 miljoen) en bij Marhaba (€ 0,1 miljoen). Overige onderschrijdingen bedragen € 0,3 miljoen.

2.2 Subresultaatgebied Jeugd

Inleiding

De visie *Opvoeden en opgroeien* van ons College vormt het kader voor de ontwikkeling van de OKC's, aanpak multiprobleemgezinnen, VVE enzovoort. Doelstelling is het scheppen van een open en ondersteunend opvoedingsklimaat, voor kinderen en opvoeders, waarin mogelijke ontwikkelingsproblemen van kinderen zo vroeg mogelijk worden aangepakt. Voor het programma Opvoeden en opgroeien is een budget beschikbaar van € 13,6 miljoen. Accent ligt op preventieve programma's en activiteiten voor jonge kinderen. Belangrijke onderdelen zijn het programma Triple P waarin alle professionals rondom jonge kinderen worden getraind en de vorming van hoogwaardige Ouder en Kindcentra. Het Sprint-programma dat kinderen tussen 6 en 12 jaar opspoort met beginnende vormen van a-sociaal gedrag is eveneens een belangrijk onderdeel.

In 2008 zijn er 12.600 huisbezoeken door onderwijsgevenden gedaan. Voor jonge moeders zijn ruim vijfhonderd trajecten ondersteuning en lichte zorg benut. De resterende middelen zijn ingezet voor subsidiëring van een gedifferentieerd hulpaanbod aan ouders en kinderen. De tweede centrale kwestie in 2008 was de aanpak van multiprobleemgezinnen. Er zijn afspraken gemaakt over coördinatie van zorg (1 gezin, 1 plan) en een niet-vrijblijvende samenwerking tussen o.a. woningcorporaties, politie, jeugdzorg, maatschappelijk werk en jeugdreclassering. Naast deze vernieuwende programma's zijn eerdere initiatieven zoals de Bijzondere Trajecten Risicojongeren (BTR) doorgezet. Deze trajecten zijn in 2008 gebruikt door 2.803 (voorlopig aantal) jongeren (Goal!,CATch, Edutainment, Sport-it, Enip[26] en Tienermoeders). Het programma BTR is geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie en de resultaten van Systeem in Beeld wordt uw Vergadering medio 2009 geïnformeerd over de voortzetting en afbouw van de trajecten.

In 2008 is het kader Brede Talentontwikkeling vastgesteld, één van de strategische opgaven binnen Jong Amsterdam/Kinderen Eerst. Scholen, welzijnsinstellingen, stadsdelen en de gemeente hebben afspraken gemaakt binnen dit kader.

Belangrijke resultaten in 2008 zijn verder:

- het aantal kinderen dat in 2008 geïndiceerde zorg ontving bedroeg 4.684
- in 2008 hebben 2.000 ouders gebruik gemaakt van opvoedingsondersteuning, dat is 1.000 meer dan beoogd
- eind 2008 hebben alle stadsdelen een vorm van samenwerking ingericht tussen de vaste OKC partners voor de 0-4 jarigen (verloskundigen, kraamzorg, jeugdgezondheidszorg, opvoedondersteuning). De OKC's voldoen nog niet aan het gewenste eindbeeld. Afgesproken is dat in 2010 in alle stadsdelen een OKC tot 12 jaar operationeel is volgens de nieuwe werkwijze

Van acht tot acht

Op 6 november 2007 heeft ons College aan vier diensten (de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling, de Dienst Werk en Inkomen, de Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst en de directie Openbare Orde en Veiligheid van de Bestuursdienst) opdracht gegeven tot het ontwikkelen van een nieuwe, gemeentelijke aanpak om overlast op straat terug te dringen en de aanwas van nieuwe wetsovertreders te voorkomen. Het beschikbare budget van € 1,3 miljoen voor 2008 is volledig tot besteding gekomen.

De resultaten tot 1 november 2008 zijn:

- vijf dossiers van de 151 jongeren zijn succesvol afgesloten
- 77 jongeren hebben vooruitgang geboekt op één of meer van de vijf domeinen (OOV, school/werk, gezinssituatie, vrije tijd en zorg)
- 79 van de 89 jongeren in traject gaan op dit moment naar school
- Vijf van de zes jongeren die 100% van de tijd spijbelden gaan weer naar school, één is fulltime aan het werk
- 33 van de 59 jongeren die bij aanvang geen georganiseerde vrijetijdsinvulling hadden zijn door de coaches naar een vrijetijdsactiviteit geleid

Systeem in Beeld

In 2008 is door Systeem in Beeld onderzoek gedaan naar de versnippering en effectiviteit van de

[26] En nu iets positiefs! realiseert in Amsterdam projecten voor en met jongeren gericht op werk en hun integratie in de samenleving.

jeugdketen. De resultaten van de analyse zijn in de zomer aan uw Vergadering gepresenteerd. Belangrijke conclusie was dat de jeugdketen beter en anders moet worden georganiseerd om het kind/gezin goed te bedienen. Systeem in Beeld heeft tot eind december 2008 gewerkt aan aanbevelingen die nu worden omgezet in concrete acties. In 2009 wordt uw Vergadering daarover geïnformeerd.

Bereikte resultaten

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Jeugdzorg					
3.900 kinderen ontvangen geïndiceerde zorg	4.684 Amsterdamse jeugdigen ontvingen geïndiceerde jeugdzorg. Het eindresultaat is gemonitord op basis van vier kwartaalrapportages in 2008 met daarin opgenomen de in- en uitstroomgegevens van unieke cliënten	Uitvoering programma van de Stadsregio Amsterdam (SRA) 2008 Binnen de stadsregio Amsterdam is sprake van een ondeelbare begroting en jaarrekening	Lasten Baten Saldo	n.v.t.	n.v.t.
Aanpak problematiek jongeren					
3.200 trajecten	2.803 (voorlopig aantal)	Regie op de uitvoering, doorontwikkeling en inbedding van de Bijzondere Trajecten Risicojongeren (BTR) Evaluatie programma	Lasten Baten Saldo	5.924 3.724 2.200	5.512 3.111 2.401
Opvoedingsondersteuning					
In 2008 maken 1.000 opvoeders gebruik van opvoedingsondersteuning 12 stadsdelen beschikken over 17 OKC's	2.000 13 stadsdelen:acht OKC's	Introductie 9 bewezen werkwijzen opvoedondersteuning loopt Aanpassing zorgstructuur primair onderwijs en OKC's loopt	Lasten Baten Saldo	10.124 4.444 5.680	8.680 571 8.109
Jeugdvoorziening					
Participatie jongeren in gemeentelijke jeugdactiviteiten - 22% van de jongeren van 12 t/m 18 jaar gebruikt de XXXS-kaart - Ultimo 2008 maakt 10% van de jongeren in jongerencentra en 13% van de jongeren in buurthuizen gebruik van een toegankelijk en divers aanbod van gesubsidieerde activiteiten voor vrijetijdsbesteding - Amsterdamse jongeren zijn actief in 50 interactieve beleidsvormingsprocessen van de gemeente en gemeentelijke instellingen - 6.500 jongeren zijn actief als deelnemer en 1.500 als producent	 36% 10% 12% 50%	Bekendheid XXXS-kaart en jongerencentra vergroten Aanbod ondersteuningstrajecten jongerenparticipatie in stadsdelen Stimuleren gemeentelijke diensten en andere organisaties om jongeren actief bij beleid en uitvoering te betrekken Meerjarenafspraken met Stedelijk Jongerenwerk Subsidiëren innovatieve trajecten, vrijwillig jeugd- en jongerenwerk, en stedelijke jongerenactiviteiten (bedacht door jongeren)	Lasten Baten Saldo	5.356 0 5.356	5.538 0 5.538

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Jeugd					
Lasten +	31,8	26,2	26,2	33,7	33,4
Baten -	10,1	3,1	3,1	9,7	8,8
Saldo	21,7	23,1	23,1	23,9	24,6

Binnen het subresultaatgebied Jeugd is er in 2008 € 33,4 miljoen besteed. Hiertegenover staan baten van € 8,8 miljoen. Het saldo ten laste van de algemene dienst is hiermee € 24,6 miljoen. Dit is € 1,5 miljoen hoger dan was begroot.
De stijging van het saldo bij Jeugd wordt veroorzaakt door:

- budgetoverdracht van en naar andere (sub)resultaatgebieden: -/- € 0,6 miljoen
- nominale aanpassing: + € 0,3 miljoen
- toevoeging middelen Sociaal Medische Indicatie via gemeentefonds: + € 2,2 miljoen
- onderschrijdingen: -/-€ 0,4 miljoen

De budgetoverdrachten leiden tot een daling van het saldo met € 0,6 miljoen en betreffen: een onttrekking aan de reserve JAKE (Jong Amsterdam/Kinderen Eerst) van € 0,4 miljoen, welk voor € 0,2 miljoen is belegd in het subresultaatgebied Onderwijs en voor € 0,2 miljoen is belegd in het resultaatgebied Cultuur en monumenten. Overdracht van het budget Bureau Halt van € 0,1 miljoen van de bestuursdienst aan DMO. Overdracht van € 1,3 miljoen uit het budget JAKE van DMO aan de GGD. Bijdrage van € 0,3 miljoen aan het subresultaatgebied Educatie voor de vorming van de reserve Bureau Leerplicht Plus. Bijdrage van € 1,1 miljoen uit het subresultaatgebied Educatie voor de vorming van twee reserves: Bijzondere Trajecten Risicojongeren en van acht tot acht arrangementen. Bijdrage van het resultaatgebied Cultuur en monumenten voor een toevoeging van € 0,2 miljoen aan de reserve JAKE.

De toevoeging aan het gemeentefonds van de middelen Sociaal Medische Indicatie van € 2,2 miljoen, waarvan de bestedingen in dit subresultaatgebied plaatsvinden, leiden tot een saldoverhoging. Door de aanwezige dekking in het gemeentefonds is deze stijging gemeentebreed budgettair neutraal.

De onderschrijdingen betreffen lagere lasten bij kinderopvang van € 0,1 miljoen, onderbesteding op de post stedelijk jeugd- en jongerenwerk van € 0,1 miljoen en onderbesteding op de post hefboom sociaal domein waarvan € 0,2 miljoen door vrijval het saldo verlaagt.

2.3 Subresultaatgebied Diversiteit

Inleiding

Doel van de coördinatie van het integratie- en diversiteitsbeleid is het benutten van de positieve krachten van diversiteit en het beperken van de risico's. DMO doet dit onder meer door het faciliteren van tal van burgerinitiatieven op het gebied van integratie en participatie en versterking van de *civil society*, vrouwen en homo- emancipatie, antidiscriminatie en strategische projecten en onderzoek.

In het voorjaar 2008 is de Amsterdamse diversiteits- en integratiemonitor verschenen: *Diversiteit in perspectief*. De monitor helpt om op diverse terreinen het beleid in relatie tot diversiteit en integratie te verscherpen en versterken. In 2008 is de hernieuwde Subsidieverordening van de SIP (Subsidie Integratie Participatie en Sociale Cohesie) in werking getreden. Dit is succesvol verlopen. Veel organisaties hebben activiteiten ontplooid en zijn samenwerkingsrelaties aangegaan. In 2008 zijn er door 79 zelforganisaties 477 activiteiten georganiseerd op het gebied van armoede, eerwraak, huiselijk geweld, acceptatie homo's, cultuur, rechtspositie, taalcursussen, participatie.

In april 2008 stelde uw Vergadering het gemeentelijke Plan van aanpak *Discriminatie Amsterdam* vast. De diverse samenstelling van de huidige Amsterdamse bevolking stelt hoge eisen aan het samenleven. Een intensivering van de aanpak van discriminatie is gewenst om de sociale stabiliteit te versterken en een

verdeelde stad tegen te gaan. In de aanpak staan vijf thema's centraal: discriminatie van homo's, discriminatie op school, discriminatie bij sollicitaties en stages, discriminatie in de horeca en discriminatie binnen de eigen gemeentelijke organisatie. Overige resultaten in 2008 betroffen: de vaststelling van de notitie vrouwenemancipatie, de conferentie *women in politics*, het verschijnen van het daderonderzoek homogeweld *Als ze maar van me afblijven*, en het van start gaan van het bedrijvenplatform (maatschappelijk ondernemen).

Wij Amsterdammers

Het actieplan *Wij Amsterdammers* spitst zich toe op investeren in sociaal kapitaal en sociale cohesie in de stad en het stellen van grenzen en eisen. Deze combinatie van 'zacht' en 'hard' is terug te vinden in:

- het brede aanbod aan activiteiten en interventies die binnen het actieplan worden ingezet om het sociale vertrouwen van individuen en groepen in de maatschappij en het sociale vertrouwen van individuen en groepen onderling te versterken
- de activiteiten van de gemeentelijke informatiehuishouding radicalisering en polarisatie

De uitdagingen op gebied van sociale cohesie vergden ook in 2008 de volle inzet van Wij Amsterdammers. Daarbij was 2008 het jaar waarin een aanvang werd gemaakt met de belegging (door het Platform Amsterdam Samen (PAS), onder aansturing van de regisseur Sociale Cohesie) van de strategie van Wij Amsterdammers in bestaande kaders. Met andere woorden, het ging er in dit jaar om de investeringen in termen van sociaal kapitaal te continueren en tegelijkertijd wat is bereikt de afgelopen jaren te consolideren en zorgvuldig onder te brengen in de lijn. De inzet van PAS loopt daarbij via de drie doelstellingen van het actieplan, te weten: *Mensen verbinden met elkaar en met de stad, Amsterdam weerbaar maken tegen polarisatie* en *Proactief tegengaan van radicalisering*.

Ons College heeft in 2008 besloten tot een evaluatie van PAS en Wij Amsterdammers. Deze wordt in 2009 uitgevoerd. Dit zal leiden tot een besluit – te nemen voor zomer 2009 – over de vraag of, en zo ja hoe, PAS en Wij Amsterdammers na 2009 gecontinueerd zullen worden. Het in lijn brengen van onderdelen van Wij Amsterdammers wordt hierbij mee gewogen.

Ten aanzien van de prioriteit Tegengaan Radicalisering is – in afwachting van de discussie in de uw Vergadering over de notitie *Scheiding tussen kerk en staat* – de geplande ondersteuning van enkele projecten op gebied van religie niet tot uitgave gekomen. Om deze projecten in 2009 alsnog te kunnen ondersteunen is een bedrag van € 325.000 gereserveerd, in afwachting van bestuurlijke goedkeuring.

Bereikte resultaten

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Versterken sociale cohesie, ontmoeting en binding van Amsterdammers door georganiseerde activiteiten van zelforganisaties: 250 activiteiten	Stelpost diversiteit goed benut. 477 activiteiten georganiseerd op het gebied van armoede, eerwraak, huiselijk geweld, acceptatie homo's, cultuur, rechtspositie, taalcursussen, participatie	Stelpost diversiteit is ingezet om de doelstellingen te realiseren	Lasten	1.515	1.183
			Baten	0	0
			Saldo	1.515	1.183
	Wij Amsterdammers: - Denktanks sociale cohesie; - Amsterdammers ontmoeten elkaar; - Ondersteuning burgerinitiatieven vanuit het Meldpunt Goede Ideeën - Ondersteuning van diverse initiatieven vanuit maatschappelijke organisaties - Ondersteuning stadsdelen (prioriteit Stadsdelen) - Uitvoer motie Van de Burg om een Canon van Amsterdam te ontwikkelen	- Denktanks opgericht in Zuidoost, Noord, Zuideramstel - O.a. StadsSpelen, Amsterdam-dag, Ramadan Festival - 32 projecten gesubsidieerd - Vier bijeenkomsten - St. Connect, St. JIJ, Dag v/d Dialoog, Pinksterfestival, NiNSee - Alle stadsdelen hebben budget ontvangen voor extra cohesie versterkende projecten - Publieksboek en boek voor inburgeraars gereed			

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Aanpak discriminatie en radicalisering	% ervaren discriminatie vanwege etniciteit: - Marokkanen 38% - Surinamers 38% - Turken 49% Vanaf 2009 wordt de ervaren discriminatie gemeten. in de burgermonitor % ervaren discriminatie algemeen: 21% Het meldpunt Discriminatie heeft 823 meldingen van discriminatie behandeld en 830 verzoeken om informatie	Regievoering op resultaten Meldpunt Discriminatie. Campagne tbv verhogen meldingsbereidheid discriminatie	Lasten Baten Saldo	1.184 0 1.184	1.138 0 1.138
	Wij Amsterdammers: - Ondersteuning van stadsdelen bij hun lokale plan van aanpak radicalisering - Ondersteuning onderwijsveld - Uitzetten diverse onderzoeken - Verzorgen van trainingen[27]	- Vier stadsdelen hebben nader uitgewerkt plan van aanpak - Opstart project aanpak polarisatie in het onderwijs - Onderzoek naar wit onbehagen, omgaan met openbare conflicten - Beschikbaar stellen van trainingen aan professionals op gebied van herkenning radicalisering, interventies, weerbaarheid			
Bijdrage maatschappelijke organisaties aan integratie	79 goed functionerende stedelijke zelforganisaties die werken aan integratie, participatie en emancipatie	De hernieuwde SIP verordening heeft geleid tot meer maatschappelijke betrokkenheid van de SIP organisaties 18 organisaties maken gebruik van de mogelijkheid om ontmoetingsbijeenkomsten te organiseren. De verordening geeft meer mogelijkheden om richting te geven aan de samenwerking van de organisaties onderling. De organisaties hebben in grote getale deelgenomen aan de door DMO georganiseerde netwerkbijeenkomst	Lasten Baten Saldo	1.792 0 1.792	1.842 0 1.842

[27] Voor het project Informatiehuishouding Radicalisering wordt hier verwezen naar resultaatgebied OOV.

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Diversiteit					
Lasten +	9,4	10,4	10,4	11,0	10,9
Baten -	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Saldo	9,4	10,4	10,4	11,0	10,7

De gerealiseerde lasten binnen dit subresultaatgebied bedragen € 10,9 miljoen De baten bedragen € 0,2 miljoen. Het saldo ten laste van de algemene dienst bedraagt € 10,7 miljoen en is hiermee € 0,3 miljoen toegenomen ten opzichte van de begroting.

De stijging van het saldo wordt als volgt verklaard: het saldo stijgt door een nominale aanpassing van € 0,1 miljoen. Overdracht van het budget op de post adviesraden voor minderheden naar de post adviesorganen in het resultaatgebied Bestuur en concern van € 0,1 miljoen. Lagere subsidievaststelling voor Marhaba van € 0,1 miljoen en niet tot uitgaaf gekomen middelen voor de participatie envelop (via gemeentefonds) van € 0,1 miljoen. Op het budget van Wij Amsterdammers is er een onderschrijding van € 0,1 miljoen en het saldo stijgt door een toevoeging van € 0,6 miljoen aan de reserve Wij Amsterdammers.

2.4 Subresultaatgebied Openbare bibliotheek OBA

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Bibliotheken					
Lasten +	10,6	14,6	14,6	14,9	25,4
Baten -	0,3	8,1	8,1	14,3	24,8
Saldo	10,3	6,4	6,4	0,6	0,6

Zowel de baten als de lasten zijn bij de Rekening 2008 fors hoger dan oorspronkelijk begroot. De baten stijgen met € 16,7 miljoen en de lasten met € 10,8 miljoen. De batenstijging kent drie oorzaken. Ten eerste een extra onttrekking aan de egalisatiereserve van de bibliotheek van € 6,2 miljoen ter dekking van het amendement Voorrang aan een Gezonde Stad. Ten tweede een ontvangen bijdrage van OGA van € 5,9 miljoen voor de dekking van een deel van kosten voor de nieuwbouw van de bibliotheek. Dit bedrag is aan de egalisatiereserve toegevoegd. En ten derde een technische mutatie van € 4,6 miljoen in verband met huurafdracht. Deze laatste mutatie is saldoneutraal, er staan even grote lasten tegenover. Samen met de dotatie van € 5,9 miljoen aan de egalisatiereserve en een reguliere nominale bijstelling van € 0,4 miljoen komt de totale stijging in de lasten op € 10,8 miljoen.

3 Realisatie prioriteiten 2008

3.1 Realisatie prioriteiten 2008

Prioriteiten die zijn opgenomen in het programakkoord 2006-2010

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Versterking leerplicht	S1.2	500	500	0	Inzet vijf extra consulenten leerplicht en 5 assistent-leerplichtambtenaren	J	31-12-2008
Kantoorschool/Brede school	S1.3	1.000	1.000	0	Het bedrag is ingezet op het project D&C, dat per 31-12-2008 is afgerond. Inhoudelijk verslag t.b.v. uw Vergadering volgt voorjaar 2009.	J	31-12-2008
Subsidie Integratie & participatie	S1.5	500	500	0	- meer samenwerking tussen organisaties. - meer activiteiten - intensievere ondersteuning organisaties	J	
Tegengaan segregatie in PO	S1.6	350	350	0	- vijf projectleiders zijn aangesteld; - tien pilots zijn uitgevoerd; twee worden gecontinueerd; drie nieuwe zijn gestart; - twee onderzoeken zijn afgerond (kwantitatieve en kwalitatieve stand van zaken)	N	eind 2010
Topopleiding leraren grote stad	I1.13	1.000	624	376	Topopleiding voor docenten is onder de naam Meesterschap voor Amsterdamse scholen op 2 januari 2009 van start gegaan met 75 deelnemers.	N	

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Taal en ouderbetrokkenheid/extra begeleiding voor vluchtelingen en flankerend beleid Taal & Inburgering 2008	I1.14	3.000	3.000	0	- Taal en ouderbetrokkenheid - Maatschappelijke begeleiding voor 2.000 vluchtelingen (met cofinanciering Wwb) - Kinderopvang voor 600 inbur¬geraars en eenmalig geïnvesteerd in een kinderopvangintermediair - Educatieve TV voor de doelgroep - Stad en Taal: 2.200 deelnemers, 5 musea - 3.300 stadspassen voor inburgeraars - Virtueel inburgeringsloket: 98.797 bezoekers	J	Taal en ouderbetrokkenheid/ extra begeleiding voor vluchtelingen en flankerend beleid Taal & Inburgering 2008
Homo-emancipatie	I1.15	100	100	0	Trainingen voor docenten, voorlichting leerlingen en schoolbegeleiding.	J	Homo-emancipatie
Jong Amsterdam, met onder andere Stedelijk taalbeleid PO en VO	I1.16	1.500	1.200	300	- Overlegstructuur Jong Amsterdam is gefinancierd (Programmateam) - Stedelijk taalbeleid is gefinancierd - Bijdrage geleverd aan ontwikkeling ouderbetrokkenheid en segregatie, conform afspraken in Jong Amsterdam	J	31-12-2008
Jong Amsterdam/Kinderen Eerst	S1.1 / I1.12	200 3.740	1.200	300	Zie voor realisatie, mee te nemen reserve en omschrijving gerealiseerd resultaat de overige prioriteiten JA/KE.	J	Jong Amsterdam/Kinderen Eerst

Overige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)
Stedelijk Jongerenwerk Amsterdam inzake Multifunctioneel Jongerencentrum Ganzenhoef (JA/KE)	S6.10	200	200	0	- ondersteuning aanbod activiteiten op gebied van talentontwikkeling scholieren en jongeren - bijdrage aan exploitatiekosten van multifunctioneel centrum	J
Kwaliteit onderwijs (zwakke scholen), inclusief motie 790 Ondersteuning zwakke scholen	S7.11/ I	1.500 500	760 500	740 0	- er is een kwaliteitsakkoord gesloten met 11 schoolbesturen. - er zijn afspraken gemaakt met de onderwijsinspectie en OC&W over hun rol in de verbeteraanpak - er is een verbeteraanpak ontwikkeld waaraan 23 scholen deelnemen	N
Amsterdams Platform Onderwijs (APO)	I2.17	500	500	0	Het APO-werkplan 2009 is uitgevoerd.	N
ICT/Technology/Science Lab	I4.19	1.500	1.500	0	Subsidie verleent voor de realisatie van 3 labs in de periode 2008-2010.	N
Interculturele verhoudingen en tegengaan radicalisering (JA/KE)	I6.22	600	100	500	Bedoeld voor Netwerk Veiligheid PO. Ingezet voor incidentele subsidieregeling huisbezoeken in PO, SO en VO.	N
Versterking informatie-uitwisseling ketenorganisaties (JA/KE) Interculturele verhoudingen en tegengaan radicalisering (JA/KE)	I6.23	500	500	n.v.t.	Uitvoering loopt volgens plan	In uitvoering t/m 2010
Bijzondere Trajecten Risicojongeren (JA/KE)	I6.24	2.200	2.200	0.	2.803 (voorlopig aantal) trajecten zijn in gang gezet (inclusief GSB III-middelen)	J
Schoolzwemmen V(S)O (JA/KE)	I6.25	180	153	0	Deelgenomen hebben: - 3 nieuwkomersscholen - 7 van de 7 praktijkscholen - 6 van de 7 VSO-scholen Totaal +/- 300 leerlingen	J
Pleeggezinnen	I6.28	100	100	0	In kwartaal 4 van 2008 verschenen net zoveel belangstellenden resp. kandidaat-pleegouders op de info-avonden van Spirit als in de kwartalen 1t/m 3 van 2008. 31 maart 2009 volgt nadere cijfermatige onderbouwing.	Nee, er is uitstel verleend tot en met 31 maart 2009.
Nowhere (JA/KE)	I6.29	80	80	0	Ondersteuning aanbod activiteiten op gebied van talentontwikkeling scholieren en jongeren	J
Studio West (JA/KE)	I6.30	180	180	0	Ondersteuning aanbod activiteiten op gebied van talentontwikkeling scholieren en jongeren	J
Zelfstandige inburgeringsplichtigen	I7.32	2.000	Niet besteed	0	Deze prioriteit is niet uitgevoerd omdat de beoogde doelgroep t.g.v. wetswijziging onder de rijksregeling vallen.	n.v.t.

3.2 Toelichting realisatie prioriteiten

S1.1 / I1.12 Prioriteit Jong Amsterdam/Kinderen Eerst

Conform besluit dekking prioriteiten 2009 is de € 0,5 miljoen (restant interculturele verhoudingen) gedoteerd aan de reserve acht tot acht arrangementen prioriteit 2009.

I1.16 Prioriteit Jong Amsterdam, met onder andere Stedelijk taalbeleid PO en VO

Het restant van € 0,3 miljoen is gedoteerd aan de reserve acht tot acht arrangementen prioriteit 2009.

4 Specificatie reserves en voorzieningen

Bedragen x € 1 miljoen	Stand Ultimo 2007	Mutaties 2008 +/+	Mutaties 2008 -/-	Stand Ultimo 2008
Reserves				
Interculturele verhoudingen in het onderwijs	0,5	0,0	0,5	0,0
Reserve VVE kenniseconomie	0,1	0,0	0,1	0,0
Egalisatie kapitaallasten nieuwbouw Openbare Bibliotheek	23,7	5,9	14,3	15,3
Reserve inburgeringstrajecten	7,4	0,0	2,4	5,0
Onderwijshuisvesting	7,4	0,0	4,3	3,1
Jong Amsterdam / Kinderen Eerst	3,0	0,0	2,2	0,8
Vakantiegeld (DMO)	0,7	0,1	0,0	0,8
Reserve Jongerencentrum Jan van Galenstraat	0,7	0,0	0,0	0,7
WW-uitkering en reïntegratie (DMO)	0,5	0,4	0,3	0,6
Reserve Elleboog	0,3	0,0	0,0	0,3
Bijzondere Trajecten Risicojongeren	0,0	2,2	0,0	2,2
Bureau Leerplicht Plus	0,0	1,9	0,0	1,9
Van Acht tot Acht arrangementen	0,0	1,1	0,0	1,1
Kwaliteit onderwijs	0,0	0,9	0,0	0,9
Wij Amsterdammers	0,0	0,6	0,0	0,6
Sociaal domein	0,0	0,4	0,0	0,4
Vrouwenemancipatie	0,0	0,2	0,0	0,2
Totaal reserves	**44,3**	**13,7**	**24,1**	**33,9**
Voorzieningen				
Linnenbeursje	0,1	0,0	0,0	0,1
Voormalige tussenscholen	0,1	0,0	0,0	0,1
Totaal voorzieningen	**0,2**	**0,0**	**0,0**	**0,2**

4.1 Nieuwe reserves

Binnen het resultaatgebied zijn zeven nieuwe reserves gevormd. Drie van deze nieuwe reserves dienen als dekking voor prioriteiten 2009. Het betreft de reserves Bijzondere Trajecten Risicojongeren, Bureau Leerplicht plus en de van acht tot acht arrangementen.
De reserve kwaliteit onderwijs (zwakke scholen) is gevormd uit de onderbesteding op de prioriteit Topopleiding leraren grote stad van € 0,78 miljoen en de onderbesteding op motie 790 ondersteuning zwakke scholen van € 0,5 miljoen.

Bij Wij Amsterdammers resteert op de prioriteit radicalisering een voordeel van € 377.000 en op de overige budgetten een bedrag van € 200.000. Vanuit deze budgetten is in 2008 voor de volgende drie doeleinden een dotatie aan de reserve Wij Amsterdammers gedaan:

- ontwikkeling programma interculturele dialoog conform motie 776 (€ 200.000)
- projecten voortkomend uit notitie Scheiding tussen kerk en staat.conform besluit BD2008-007725 (€ 325.000)
- trainingen voorkomen radicalisering (€ 52.000)

Op de prioriteit Hefboom sociaal domein resteert een bedrag van € 0,52 miljoen, hiervan valt € 0,15 miljoen vrij en wordt € 0,37 miljoen toegevoegd aan de reserve sociaal domein met het doel om in 2009 het volgende uit te voeren:

- inhuurkosten medewerkers stadsdelen (€ 52.000)
- kosten afronding Systeem in beeld na overdracht naar sociale alliantie (€ 150.000)
- vormgeving samenwerkingspraktijk via te organiseren bijeenkomsten (€ 50.000)
- organiseren van een kritische blik van buiten door externe (€ 50.000)
- oplossing uitvoeringsdilemma's (€ 70.000)

De reserve vrouwenemancipatie is gevormd voor de uitvoering van de op 13 februari 2008 door uw Vergadering vastgestelde notitie vrouwenemancipatie. De oprichting van het vrouwenplatform heeft door de gecompliceerde aanbesteding en de portefeuillewisseling van wethouder Buyne naar wethouder Ossel tot vertraging geleid.

4.2 Gehandhaafde reserves

Binnen het resultaatgebied zijn acht reserves gehandhaafd, waarvan twee bedrijfseconomische reserves (vakantiegeld en WW-uitkeringen). Hieronder volgt een korte toelichting op de overige gehandhaafde reserves:

- de reserve Egalisatie kapitaallasten nieuwbouw Openbare Bibliotheek (OBA) bedroeg op 1 januari 2008 € 23,7 miljoen. Een bedrag van € 5,9 miljoen is toegevoegd. Dit betreft de bijdrage van OGA aan het krediet. Een bedrag van € 14,3 miljoen is onttrokken ter dekking van de Agenda Uitvoering, het amendement Voorrang voor een Gezonde Stad en de kapitaallasten van de OBA. Eind 2008 bedraagt de reserve € 15,3 miljoen

- de reserve inburgeringstrajecten is bestemd voor de incidentele dekking van het flankerende beleid van inburgering van € 4,2 miljoen, daarnaast was er € 3,2 miljoen dekking aanwezig in de reserve voor een aanvullend bestedingsvoorstel in 2008, bovenop het bestaande flankerende beleid. Het aanvullende bestedingsvoorstel is ons College niet in 2008 voorgelegd, maar dat zal in 2009 gebeuren. De reserve is ultimo 2008 € 5,0 miljoen, waarvan € 3,2 miljoen voor het aanvullende bestedingsvoorstel

- ultimo 2008 bedraagt de reserve onderwijshuisvesting € 3,1 miljoen. De onttrekking van € 4,3 miljoen is ingezet voor incidentele uitgaven, zoals huurvergoedingen voor gymnastieklokalen, huur tijdelijke huisvesting, erfpacht en OZB-belasting. De verkoop van onderwijspanden in 2008 is uitgesteld en daarom heeft de geraamde dotatie aan de reserve (€ 1,9 miljoen) niet plaatsgevonden

- de onttrekking reserve Jong Amsterdam/Kinderen Eerst is € 0,8 miljoen lager dan begroot. € 0,6 miljoen is bestemd voor de prioriteit Jong Amsterdam 2009, en het resterende bedrag van € 0,2 miljoen voor de projecten New York/New Amsterdam en Child Poverty, welke in 2008 vertraging hebben opgelopen

- de reserves jongerencentrum Jan van Galenstraat en Elleboog zijn niet tot besteding gekomen in 2008. Beide reserves dienen ter dekking van het nieuwbouwproject aan de Laan van Spartaan. De bouw zal naar verwachting in 2009 van start gaan

4.3 Afgewikkelde reserves

De twee reserves die volledig tot besteding zijn gekomen betreffen de reserves interculturele verhoudingen en VVE kenniseconomie.

4.4 Extracomptabele reserves

Reserve restant gehouden bedragen DMO
DMO is in diverse subresultaatgebieden verplichtingen aangegaan: in subresultaatgebied Jeugd voor € 833.793, in subresultaatgebied Stedelijke vernieuwing voor € 18.750 en in subresultaatgebied Educatie voor € 180.150. Omdat de verplichtingen hoger zijn dan € 50.000 liggen worden ze niet meer via de overlopende passiva verwerkt (restant gehouden bedragen). Daarom stellen we voor drie nieuwe reserves te vormen.

reserve Jump-in
DMO voert het programma Jump-in uit in opdracht van de GGD. Van 2004 t/m 2009 is het budget € 460.000 per jaar. De financiering voor de GGD komt uit GSB III. In 2008 en 2009 is in overleg met wethouder Gehrels € 200.000 per jaar toegevoegd aan het beschikbare budget vanuit de sportbegroting (dekking incidentele prioriteit 2008 sportstimulering van € 1,0 miljoen). Deze toevoeging vond plaatst om het JUMP-in project versneld in te voeren op zestig basisscholen en om een noodzakelijke kwalitatieve verbetering van de aansturing van het project door te kunnen voeren. Deze middelen (€ 0,4 miljoen) zijn echter niet tot uitgaaf gekomen in 2008. Ons College stelt voor de middelen in 2009 in te zetten voor Jump-in en daartoe een reserve te vormen van € 0,4 miljoen.

reserve Matchpoint
Project Matchpoint (informatiesysteem ter ondersteuning van zorghulp aan jongeren tot 23 jaar). In de geactualiseerde begroting is melding gemaakt van de risico's die bij het project Matchpoint gelopen worden. Ze zijn voornamelijk het gevolg van het niet tijdig deelnemen van de ketenpartners aan Matchpoint omdat het deze partners ontbreekt aan voldoende organisatorische capaciteit. Dit risico is ultimo 2008 nog actueel. Daarnaast zijn er financiële risico's die betrekking hebben op beveiliging en de afhankelijkheid van externe projecten. De begrote lasten voor 2009 komen hiermee op € 2,6 miljoen terwijl er vanuit de gemeentebegroting € 0,65 miljoen aan dekking is. Er is voor 2009 een verwacht tekort van € 1,95 miljoen. Voor de inzet in 2009 kan er vanuit het rekeningresultaat DMO € 0,3 miljoen gereserveerd worden voor Matchpoint. Het gaat hier om uitvoering van een reeds genomen besluit. Ons College stelt voor om de reserve te vormen voor € 0,3 miljoen.

4.5 voorzieningen

Er zijn twee voorzieningen binnen Educatie, jeugd en diversiteit. Het betreft legaten. De renteopbrengsten worden toegevoegd aan de voorziening.

5 Investeringen

De meeste investeringen binnen dit resultaatgebied zijn bestemd voor onderwijshuisvesting. Het door uw Vergadering vastgestelde onderwijshuisvestingprogramma 2008 bedraagt € 26,2 miljoen. Zoals in de onderstaande tabel is te zien is van dit programma in 2008 een bedrag van € 4,8 miljoen geïnvesteerd. Het totale investeringsbedrag in 2008 bedraagt € 38,9 miljoen op alle nog openstaande kredieten van de huisvestingsprogramma's 2001 tot en met 2008. Het achterblijven van de investeringen op het begrote bedrag van € 59 miljoen is te verklaren door:

- vertraging in de declaratie van schoolbesturen
- bezwaarprocedures, het niet op tijd bouwrijp maken van bouwgrond en tegenvallers in aanbestedingsprocedures
- het in 2008 voor € 2,0 miljoen lager uitvallen dan begroot van uitgaven voor bouwprojecten

Bedragen x 1 € miljoen	Totaalbedrag (openstaand)	Uitgaven t/m 2007	Uitgaven 2008	Benodigd voor afronding project
Subresultaatgebied Afvalverwerking				
Huisvestingprogramma 2001	5,2	0,8	0,1	4,4
Huisvestingprogramma 2002	7,2	2,9	0,7	3,6
Huisvestingprogramma 2003	25,9	18,9	3,7	3,4
Huisvestingprogramma 2004	104,9	28,2	9,1	67,5
Huisvestingprogramma 2005	36,2	8,8	3,2	24,1
Huisvestingprogramma 2006	42,8	12,0	10,8	19,9
Huisvestingprogramma 2007	50,6	6,8	6,5	37,4
Huisvestingprogramma 2008	26,2	0,0	4,8	21,4
Totaal	299,1	78,4	38,9	181,8

Resultaatgebied Verkeer en infrastructuur

1 Bestuurlijke hoofdlijnen

1.1 Inleiding

Het resultaatgebied Verkeer en infrastructuur omvat bereikbaarheid, mobiliteit en aanleg en beheer van de infrastructuur van Amsterdam. Het streven is het openbaar vervoer te optimaliseren, de luchtkwaliteit in de stad op te voeren, de bereikbaarheid van stad en regio te verbeteren, de verkeersveiligheid te vergroten en de infrastructuur goed te onderhouden.

Het resultaatgebied Verkeer en infrastructuur bevat de volgende subresultaatgebieden:
- openbaar vervoer
- luchtkwaliteit
- bereikbaarheid
- verkeersveiligheid
- beheer infrastructuur
- overig

De direct bij dit resultaatgebied betrokken diensten zijn:
- Dienst Infrastructuur Vervoer en Verkeer (DIVV)
- Dienst Stadstoezicht (DST)

1.2 Kerncijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Totaal resultaatgebied					
Lasten +	781,0	391,9	391,9	509,7	417,4
Baten -	469,2	240,3	240,3	319,9	260,5
Resultaat t.l.v. algemene middelen voor mutaties reserves	311,8	151,6	151,6	189,8	156,8
Toevoeging minus onttrekking reserves	- 103,8	- 25,5	- 25,5	- 59,3	97,7
Resultaat t.l.v. algemene middelen na mutaties reserves	208,0	126,1	126,1	130,5	254,6
Saldo reserves	181,2	91,2	91,2	121,9	278,9
Saldo voorzieningen	480,8	80,0	80,0	427,9	415,0
Subresultaatgebied Exploitatie openbaar vervoer					
Lasten +	241,6	31,2	0,0	0,0	0,0
Baten -	301,6	79,2	0,0	0,0	0,0
Saldo	- 60,0	- 48,0	0,0	0,0	0,0
Subresultaatgebied Infrastructuur					
Lasten +	338,0	138,5	0,0	0,0	0,0
Baten -	125,7	25,2	0,0	0,0	0,0
Saldo	212,3	113,3	0,0	0,0	0,0
Subresultaatgebied Verkeers- en vervoersbeleid					
Lasten +	6,3	6,4	0,0	0,0	0,0
Baten -	0,9	0,8	0,0	0,0	0,0
Saldo	5,5	5,6	0,0	0,0	0,0

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Parkeren					
Lasten +	185,6	191,8	0,0	0,0	0,0
Baten -	182,3	188,1	0,0	0,0	0,0
Saldo	3,3	3,7	0,0	0,0	0,0
Subresultaatgebied Kapitaallasten activa algemene dienst					
Lasten +	43,1	46,1	0,0	0,0	0,0
Baten -	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo	43,1	46,1	0,0	0,0	0,0
Subresultaatgebied Kapitaallasten activa openbaar vervoer					
Lasten +	3,9	5,4	0,0	0,0	0,0
Baten -	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo	3,9	5,4	0,0	0,0	0,0
Subresultaatgebied Openbaar vervoer					
Lasten +	0,0	0,0	121,1	209,6	342,8
Baten -	0,0	0,0	98,2	177,1	194,4
Saldo	0,0	0,0	22,9	32,5	148,4
Subresultaatgebied Luchtkwaliteit					
Lasten +	0,0	0,0	17,7	44,5	19,3
Baten -	0,0	0,0	9,7	22,8	5,5
Saldo	0,0	0,0	8,0	21,7	13,7
Subresultaatgebied Bereikbaarheid					
Lasten +	0,0	0,0	142,1	151,4	153,4
Baten -	0,0	0,0	138,9	141,5	152,1
Saldo	0,0	0,0	3,2	9,9	1,3
Subresultaatgebied Verkeersveiligheid					
Lasten +	0,0	0,0	5,9	5,4	4,8
Baten -	0,0	0,0	5,9	0,0	4,8
Saldo	0,0	0,0	0,0	5,4	0
Subresultaatgebied Beheer stedelijke infrastructuur					
Lasten +	0,0	0,0	89,9	104,7	89,8
Baten -	0,0	0,0	6,1	20,9	6,6
Saldo	0,0	0,0	83,8	83,8	83,2
Subresultaatgebied Overig					
Lasten +	0,0	0,0	42,6	55,3	47,0
Baten -	0,0	0,0	34,5	78,1	39,3
Saldo	0,0	0,0	8,1	- 22,8	7,7

Bij de besluitvorming over de Begroting 2009 is besloten over te gaan op een nieuwe indeling van de resultaatgebieden. Hierdoor zijn een aantal subresultaatgebieden opgeheven en een aantal nieuwe toegevoegd. Deze nieuwe subresultaatgebieden komen overeen met de doelstellingen uit ons programmakkoord en hebben naar onze mening aanzienlijk meer zeggingskracht.

Uitgaven 2008 versus Begroting 2008

Niet alle uitgaven van DIVV zijn in deze totaalbedragen meegenomen (omdat een deel niet functioneel wordt begroot). De totale uitgaven/omzet van DIVV in de Actualisatie 2008 zijn € 595 miljoen. De werkelijke uitgaven 2008 bedragen € 587 miljoen. De Rekening 2007 kenmerkte zich door een forse onderuitputting, slechts 77% van de in de actualisatie geprognosticeerde uitgaven werden daadwerkelijk gerealiseerd.
In 2008 is dit sterk verbeterd, het bestedingspercentage ligt nu op 98%. Deels wordt dit veroorzaakt door een hoger gerealiseerd kasritme bij de Noord/Zuidlijn, maar ook zonder dit effect ligt het bestedingspercentage op 94%. In 2009 zal moeten blijken of deze verbetering zich doorzet maar voorlopig lijkt de conclusie gerechtvaardigd dat de werking van het programmeren zijn vruchten afwerpt.

Doelstelling Bedragen x € 1.000	Saldo AD	Krediet On-rendabel	CMF	SRA/rijk	GREX/VF	Res&vrz	Overige	Totaal Rekening 2008	Totaal Actua-lisatie 2008
Behoud en verbeteren OV	**19.103**	**40.959**	**9.811**	**252.734**	**13.893**	**85.275**	**1.312**	**423.086**	**418.963**
Noord/Zuidlijn	0	40.959	1.815	128.511	0	73.037	0	244.322	217.170
Overige projecten	0	0	5.376	12.266	13.893	7.256	436	39.227	39.799
Programma's	0	0	535	70.578	0	0	382	71.495	77.847
Producten	0	0	710	0	0	0	494	1.204	3.641
Continue dienst	19.103	0	1.375	41.379	0	4.982	0	66.838	80.506
Betere luchtkwaliteit in de stad: stimuleren fiets	**667**	**0**	**4.091**	**368**	**0**	**0**	**0**	**5.126**	**6.063**
Projecten	0	0	1.080	368	0	0	0	1.448	2.035
Programma's	0	0	484	0	0	0	0	484	350
Producten	0	0	972	0	0	0	0	972	970
Continue dienst	667	0	1.555	0	0	0	0	2.222	2.708
Betere luchtkwaliteit in de stad: overig	**13.292**	**0**	**564**	**0**	**0**	**-12.342**	**3.445**	**4.959**	**11.080**
Programma's	13.292	0	0	0	0	-12.342	3.039	3.989	9.498
Producten	0	0	564	0	0	0	406	970	1.582
Betere bereikbaarheid ten dienste van stad en regio	**5.221**	**35**	**7.449**	**500**	**459**	**0**	**4.692**	**18.356**	**19.533**
Projecten	0	35	0	0	459	0	25	519	1.135
Programma's	0	0	4.011	0	0	0	516	4.527	7.010
Producten	549	0	2.409	500	0	0	1.014	4.472	4.491
Advisering en vertegenwoordiging	1.458	0	0	0	0	0	1.451	2.909	1.312
Continue dienst	3.215	0	1.028	0	0	0	1.686	5.929	5.585
Een veiliger stad	**0**	**1.076**	**4.770**	**522**	**0**	**0**	**0**	**6.368**	**6.345**
Programma's	0	1.076	3.575	522	0	0	0	5.173	4.459
Producten	0	0	434	0	0	0	0	434	942
Continue dienst	0	0	761	0	0	0	0	761	944
Goed beheerde stedelijke infrastructuur	**44.097**	**23.923**	**3.561**	**418**	**0**	**-13.799**	**3.840**	**62.040**	**76.344**
Projecten	0	7.517	1.921	418	0	0	307	10.163	21.901
Programma's	16.843	16.406	839	0	0	-13.799	0	20.289	23.393
Continue dienst	27.254	0	801	0	0	0	3.533	31.588	31.050
Niet naar doelstelling verantwoord	4.024	5.905						**9.929**	**5.630**
Kapitaallasten activa Algemene Dienst en OV	**51.676**							**51.676**	**51.679**
Totaal	**138.081**	**71.898**	**30.245**	**254.542**	**14.352**	**59.134**	**13.289**	**581.540**	**595.637**
Totaal actualisatie 2008	**140.140**	**83.082**	**32.338**	**266.563**	**10.708**	**50.712**	**12.094**	**595.637**	
Percentage realisatie tov actualisatie	99%	87%	94%	95%	134%	117%	110%	98%	

1.3 Externe ontwikkelingen

Landelijk en regionaal

Metropoolregio Amsterdam Duurzaam Bereikbaar

Het *Ontwikkelingsbeeld Noordvleugel 2040* is in 2008 door de partijen uit het Platform Bereikbaarheid Metropoolregio Amsterdam (PBM) uitgewerkt in een verkeers- en vervoerssysteem 2040 *Metropoolregio Amsterdam Duurzaam Bereikbaar*. De uitwerking is gebruikt als basis voor de regionale reactie op de *Structuurvisie Randstad 2040* en *Mobiliteitsaanpak* van het rijk. Verder vormt het inbreng voor de structuurvisies van Noord-Holland, Amsterdam en Almere.

Betaald rijden en Taskforce Mobiliteitsmanagement

Begin september is het uitvoeringsplan voor de *Proef Betaald Rijden* opgeleverd. Het gaat om een proef met betaald rijden in combinatie met OV-forenskaart, die in de metropoolregio Amsterdam wordt uitgevoerd. Er wordt nu gewerkt aan de aanbesteding voor de proef. De proef, waarbij vrijwillige deelnemers hun autobelastingen terugkrijgen en vervolgens per kilometer gaan betalen, is onderdeel van het maatregelenpakket van de Taskforce Mobiliteitsmanagement. Bedrijfsleven en overheden in de regio werken samen aan een pakket maatregelen met als doel het autoverkeer in de spits met vijf procent af te laten nemen.

OV SAAL

Tussen Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad (SAAL) worden in de toekomst knelpunten verwacht voor het openbaar vervoer. Deze problemen, en kansrijke oplossingen daarvoor, worden onderzocht in de *Planstudie OV SAAL*. De Planstudie vormt onderdeel van Randstad Urgent en wordt gezamenlijk uitgevoerd onder regie van het ministerie van Verkeer en Waterstaat en de Metropoolregiopartijen. Amsterdam voert de regie over de regionale inbreng. Maart 2008 heeft het kabinet besloten om op korte termijn het aantal treindiensten in de corridor te verhogen en de kwaliteit van de treinrit te verbeteren. Hiertoe wordt een bedrag van € 531 miljoen geïnvesteerd in het spoor tussen Schiphol en Lelystad. Daarnaast is de volgende fase van OV SAAL van start gegaan waarin de maatregelen voor de middellange (2020) en de lange termijn (2030) uitgewerkt worden.

Spoor

In 2008 is gewerkt aan de bouw en oplevering van twee nieuwe stations in de stad: Amsterdam Holendrecht en de uitbreiding van station Sloterdijk (op de Hemboog). Met de opening van deze twee nieuwe stations verbetert de bereikbaarheid per spoor.
Mede op aandringen van Amsterdam is het aantal treinen van en naar Amsterdam in de nieuwe dienstregeling uitgebreid, vooral in en uit de richtingen Hoorn, Utrecht en Haarlem. Ook wordt onderzocht of frequentieverhogingen (tot maximaal zes intercity's en zes sprinters per uur) op de corridor Alkmaar-Amsterdam mogelijk zijn. Dit heeft ertoe geleid dat er planstudies worden gestart naar onder andere deze corridor en naar herroutering van goederentreinen. Tenslotte zijn in 2008 door Amsterdam initiatieven genomen om de samenwerking bij stationsontwikkelingen en veiligheid en vergunningen op stations verder te verbeteren.

A6/A9 Planstudie SAA

In de *Planstudie SAA* wordt de wegverbinding tussen Schiphol-Amsterdam-Almere onderzocht. Het kabinet heeft gekozen voor het stroomlijnalternatief, waarin de bestaande infrastructuur wordt uitgebreid.
In opdracht van de metropoolregiopartijen is in 2008 de overkappingsstudie uitgevoerd. Op basis van aanvullend geluidonderzoek heeft de minister met de regio afgesproken te kiezen voor het *standstill* principe, waarin de geluidsoverlast gelijk blijft of afneemt. Hiervoor worden langs de A1 en A10 Oost geluidsschermen geplaatst.

Verkeersmanagement

In 2008 zijn de samenwerkingsverbanden tussen wegbeheerders, partners en marktpartijen verder geïntensiveerd. Een voorbeeld daarvan is het project *Fileproof* dat als doel heeft het verbeteren van de doorstroming op de ring A10.

Wet en regelgeving tram- en metrotunnels

Nieuwe landelijke wet- en regelgeving voor tram- en metrotunnels is al geruime tijd in voorbereiding. Punt van aandacht op dit moment betreft de borging en toetsing van tunnelveiligheid in bouw- en gebruiksvergunningen. In Amsterdam zijn voor de metrosystemen geen gebruiksvergunningen afgegeven. In 2008 is daarom veel aandacht uitgegaan naar het alsnog verkrijgen van deze vergunningen en dit zal ook in 2009 nog doorlopen.

1.4 Doelstellingen en resultaten

Programakkoord 2006-2010
Maatschappelijk effect: Behoud en verbeteren van het openbaar vervoer

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Doelstelling 1 inzetten op goede (regionale) lightrail- of metroverbindingen	Voortgang besluitvormingstraject OV SAAL	Studies regionale bereikbaarheid: - planstudie OV SAAL - onderzoek naar ver-lengingen bestaand metronet en NZL	Kabinetsbesluit over korte termijn maatregelen. Vervolgfase naar middellange termijn gestart, afronding in 2009	Positieve besluitvorming IJmeer-verbinding

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Doelstelling 2 behoud van een fijnmazig netwerk van bus, tram en metro[1]	Percentage reizigers dat tevreden is (geeft oordeel voldoende of goed) over frequentie en aansluitingen[2]	63% geeft oordeel voldoende of goed	70% geeft oordeel voldoende of goed	65% geeft oordeel voldoende of goed

Programakkoord 2006-2010
Maatschappelijk effect: Een betere luchtkwaliteit in de stad

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Doelstelling 3 toename fietsgebruik	Criterium Amsterdam Fietsstad uit kwaliteits-enquête fiets	Score 7,25	Score 7,2	Score 7,5
	Aandeel fiets in modal split[3]	37%	38%	Streven naar hogere modal split voor fiets in 2010 dan 37%, maar ten minste handhaven op 37%
Doelstelling 4 verbetering luchtkwaliteit door milieuzonering en vrachtverkeer	Verminderen van de uitstoot van stikstof-dioxide en fijnstof door vrachtverkeer met 15% in 2010	Invoering Euro2 en 3 met roetfilter voor vrachtverkeer Instelling milieuzone binnen de ring A10	Milieuzone vrachtverkeer is ingesteld, borden zijn geplaatst	Invoering Euro4 voor vrachtverkeer (en Euro3 met roetfilter mits niet ouder dan acht jaar)
	Vermindering zwaar vrachtverkeer in de stad	10 rijdende vrachttrams	Vervallen	Vervallen
Doelstelling 5 terugdringen automobiliteit	Inkomend en uitgaand verkeer t.o.v. norm (1995)[4]	Daling inkomend verkeer met 17% Daling uitgaand verkeer met 22%	Cijfers 2008 nog niet beschikbaar	Daling inkomend verkeer met 20% t.o.v. de norm Daling uitgaand verkeer met 25% t.o.v. de norm
	Invoering plan Voorrang voor een gezonde stad (VGS)	Gedeeltelijke uitvoering VGS	Besluitvorming VGS en gedeeltelijke uitvoering VGS P+R Bos en Lommer: 100 plekken	Volledige invoering maatregelen VGS
Doelstelling 6 Toename gebruik Transferia (P+R)	Toename gebruik transferia (P+R) aantal nieuwe plekken t.o.v. nulmeting in 2007	310.000 gebruikers per jaar	319.519 gebruikers per jaar	372.000 gebruikers per jaar

1 De indicator tariefdifferentiatie in het OV is komen te vervallen, de gemeente heeft hier slechts een adviserende rol richting de stadsregio Amsterdam.
2 De indicator tevredenheid van de reiziger is gebaseerd op het nut dat de reiziger ervaart op het totaal van fysiek (halteafstand en aansluitingen) en frequentie.
3 De verdeling van de verschillende vervoersvormen over de auto, OV en fiets.
4 Bij deze normstelling (de daling van het verkeer t.o.v.1995) gaat het om de jaarlijkse tellingen die de gemeente uitvoert van alle passeringen van grens van de binnenstad. Dit wordt ook wel de Singelgrachtpasseringen genoemd. Het tel/meetsysteem heet PERVISTEL, (PERiodieke VISuele TELlingen). Bij de Singelgrachtpasseringen wordt van 07.00 uur tot 19.00 uur de (vracht)auto's en fietsers geteld.

Programakkoord 2006-2010
Maatschappelijk effect: Bereikbaarheid

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Doelstelling 7 kwaliteitsverbetering taxivervoer in Amsterdam	Aantal taxi's met kwaliteitskeurmerk	300	900 (aangepast plan) Toegang tot Amsterdam CS voor kwaliteitstaxi's	1800
Doelstelling 8 keuze van het rijk voor de stroomlijnvariant voor de A6/A9	Voortgang besluitvorming	Geen	Kabinetstandpunt voor stroomlijnalternatief. Overeenkomst standstill principe voor geluidsoverlast	
Doelstelling 9 invoering van beprijzing	Voortgang invoering beprijzing	Afspraken Ministerie start Pilot Noordvleugel	Uitvoerings-convenant mobiliteitsmanagement, als onderdeel van het mobiliteitspakket (incl. proef spitsheffing) klaar voor ondertekening	Start pilot beprijzen
Doelstelling 10 goede doorstroming autoverkeer op hoofdwegen en corridors	Gemiddelde rijsnelheid auto binnen de ringweg A10	15 km/u	Van de twaalf metingen in 2008 was de snelheid in tien gevallen hoger dan 15 km/u	15 km/u

Overige bestuurlijke aandachtspunten: Verkeersveiligheid

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Doelstelling 11 de verkeersveiligheid wordt verbeterd	Aantal (ernstige) slachtofferongevallen	Max 18 doden en 300 ziekenhuisgewonden	In 2007 25 doden en 364 ziekenhuisgewonden. Cijfers 2008 nog niet bekend	Max 19 doden en 280 ziekenhuisgewonden
	Aantal blackspots en redroutes	Grondige aanpak zes blackspots en één fietsblackspot	Aanpak tien blackspots, drie grote blackspots, 77 blackspotsmirrors en dertien OFOS[5]-sen geplaatst, één redroute aangepakt	Grondige aanpak dertig blackspots en zes fietsblackspots
	Deelname aan het fietsexamen	115 scholen (=55%)	115 scholen (=55%)	135 scholen (=65%)

5 Opgeblazen Fiets Opstelstrook

2 Bereikte resultaten per subresultaatgebied

2.1 Subresultaatgebied Openbaar Vervoer

Algemeen

Amsterdamse OV-visie 2008-2020

Op 12 maart is de Amsterdamse OV-visie 2008-2020 vastgesteld. In de OV-visie staat de reiziger centraal en is gekozen voor opwaardering en verbetering van het bestaande systeem door onder meer het metronet op te waarderen, het huidige tram- en metronet op een aantal punten door te trekken en de toegankelijkheid te verbeteren. De Amsterdamse OV-visie heeft gediend als inbreng voor de OV-visie van de Stadsregio Amsterdam.

Kunst in de metro

Afgelopen zomer zijn twee metrostellen van de zogeheten Zilvermeeuwserie opgeknapt en aan de binnenzijde beplakt met folie waarop kunst is aangebracht. Omdat het nog enkele jaren duurt voordat ze vervangen worden, krijgen ook de overige Zilvermeeuwen een opknapbeurt en worden ze gerestyled. Doel van het project *Kunst in de metro* is te bewerkstelligen dat reizigers hun metrorit als aangenaam beleven. Een onderzoek onder reizigers heeft uitgewezen dat zij positief staan tegenover de opknapbeurt in combinatie met de kunst.

Noord/Zuidlijn

- De bouw van station Buikslotermeerplein verloopt goed. De ruwbouw van het westelijk gedeelte van het viaduct Buikslotermeerplein is klaar en al enige maanden in gebruik genomen door het verkeer
- De ruwbouw van het station Johan van Hasseltweg is in december 2008 opgeleverd. Het nieuwe verkeersviaduct Johan van Hasseltweg is in gebruik genomen
- Het werk aan de Nieuwe Leeuwarderweg verloopt volgens planning. De aanleg van de verlaagde ligging is in volle gang
- Het tunneldeel ten noorden van de IJtunnel tot aan station Johan van Hasseltweg is vrijwel gereed. Met de realisatie van de laatste tunnelmoot is de tunnel nu aangesloten met het in-situ deel van de tunnel onder het IJ
- In het bouwdok Sixhaven is een tunnel van circa 350 meter lang gebouwd. Dit is een driesporige metrotunnel in verband met een extra wacht-/keerspoor op deze locatie
- Onder de sporen en perrons van het Centraal Station wordt een zogenaamde tafelconstructie gebouwd. De bouwputwanden zijn klaar, twee maanden eerder dan gepland. Met de voltooiing van beide wanden is gelet op het technisch complexe karakter een belangrijke mijlpaal bereikt. De nieuwe fundering onder het oude stationsgebouw is ook nagenoeg gereed
- De voorbereiding voor de start van het boren van twee Noord/Zuidlijn-tunnels is in volle gang. Gegeven de vertragingen als gevolg van de incidenten bij de Vijzelgracht wordt momenteel de startdatum heroverwogen
- Vanwege de lekkage op 10 september jl. in de diepwand op de Vijzelgracht liggen de graafwerkzaamheden daar en op het Rokin tot op heden stil. Er is onderzoek gedaan naar de oorzaken van de lekkage en tevens is een herstelplan opgesteld met een aantal mogelijke oplossingsvarianten. Besloten is om de diepwanden van stations Rokin en Vijzelgracht aan de binnenzijde te bevriezen om vervolgens de bouwput verder te gaan ontgraven
- Het werk aan station Europaplein vordert goed en ligt op schema. In het station zijn de perrons inmiddels geplaatst
- De onderdoorgang van de A10-Zuid is gereed. In de middenberm van de A10 wordt nu gewerkt aan een circa 300 meter lange tunnelbak. Dit is het laatste stukje tunnel voordat het tracé het maaiveldniveau bereikt

IJsei

In 2008 zijn de contouren van het tijdelijke busstation goed zichtbaar geworden. Het platform is in tijdelijke vorm gereed. Ook de opritten naar het busstation – twee aan de oostzijde en één aan de westzijde – zijn klaar.
Het definitief ontwerp voor de tijdelijke en definitieve inrichting van het busstation is begin 2008 gereed gekomen.

Renovatie metro Oostlijn

Het project Renovatie Oostlijn (ROL) omvat vier clusters: tunnelwerk, ondergrondse stationsrenovaties, bovengrondse stationsrenovaties en Kraaiennest. De belangrijkste werkzaamheden t.a.v. tunnelwerk werden verricht in een 7-weekse buitendienststelling in de zomer van 2008. Met vijf dagen vertraging werd de metro weer in dienst gesteld.
Het vijzelen van de perrons op de stations Venserpolder, Verrijn Stuartweg en Diemen-Zuid is begin maart 2008 afgerond. De perronrenovatie op de stations is in november afgerond. Het definitief ontwerp en het uitvoeringskrediet voor Kraaiennest zijn in juni 2008 door uw Vergadering vastgesteld. De aanbesteding heeft plaatsgevonden op 1 december.

Busstation Van Hasseltweg

Op de Johan van Hasseltweg komt, boven de metrohalte voor de Noord/Zuidlijn, een busstation. In 2008 is begonnen met de eerste voorbereidingen.

Toegankelijkheid Openbaar Vervoer

Het programma toegankelijkheid OV is gesplitst in drie subprogramma's:

- toegankelijkheid bus: in 2008 is het technisch *Programma van Eisen Bushaltes* vastgesteld en zijn voorbereidingen getroffen voor de ophoging van bushaltes in Noord
- toegankelijkheid tram: drie tramhaltes zijn geheel verhoogd en Westerpark heeft een financiële bijdrage gekregen voor het toegankelijk maken van twee tramhaltes
- tramhalte aanpassingen: in 2008 zijn vier tramhaltes verhoogd. In totaal zijn binnen het project 19 tramhaltes verhoogd

Ombouw lijn 5

Conform planning is het nieuwe tracé van lijn 5 in mei 2008 in gebruik genomen. De lift kan naar verwachting in maart 2009 in gebruik worden genomen.

Poortjes/OV chipkaart

Momenteel is maximaal 50% van de poortjesrij gesloten. Vanaf september 2008 is het mogelijk om ook in tram en bus (GVB) te reizen met de OV-chipkaart.

Bereikte resultaten

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Noord/Zuidlijn	Uitvoering	Uitvoering	Lasten	315.532	239.611
Zie tekst onder algemeen			Baten	315.532	239.611
			Saldo	0	0
Parkeergarage Rokin	Uitvoering	Uitvoering	Lasten	2.000	4.711
			Baten	2.000	4.711
			Saldo	0	0
Projecten overig					
Ov poortjes: financiële afwikkeling	Uitvoering en (deels) oplevering gecombineerde NS-GVB stations (2e fase poortjes) m.u.v. Sloterdijk	Afhandelen restpunten en voorbereiding afrekening	Lasten	50	4.432
			Baten	50	4.432
			Saldo	0	0
Tramhalte Johan Huizingalaan: beter toegankelijk maken d.m.v. extra trappartijen en twee liften	Definitief ontwerp (DO) gereed, bouwvergunning verleend	Voorbereiding uitvoering	Lasten	489	192
			Baten	489	192
			Saldo	0	0

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Bypass Lijn 5: uitvoering gereed	Bypass is met restpunten door de aannemer opgeleverd en conform planning in gebruik genomen	Afhandelen restpunten, start financiële eindafrekening	Lasten	8.867	6.836
			Baten	8.867	6.836
			Saldo	0	0
Busstation Buikslotermeerplein: Definitief ontwerp (DO), start bestuurlijke besluitvorming	Verkeerskundig ontwerp gereed Architectonisch voorontwerp gereed	DO, start bestuurlijke besluitvorming	Lasten	620	840
			Baten	620	840
			Saldo	0	0
IJsei: Gereedkomen ruwbouw tunnel ZO, ruwbouw westelijk en oostelijk busstation gereed. Start bouw kap. Realisatie tijdelijk busstation	Ruwbouw tunnels en busplatform, excl. NZL deel, gereed. Voorbereiding tijdelijk busstation afgerond. Start bouw kap is vertraagd i.v.m. technische problemen	Gereedkomen ruwbouw tunnel zuidoost, ruwbouw westelijk en oostelijk busstation gereed. Realisatie tijdelijk busstation	Lasten	37.400	21.149
			Baten	37.400	21.149
			Saldo	0	0
Inrichting en dynamisering busstation CS: uitvoeringsbesluit t.b.v. inrichting busstation	Uitvoeringsbesluit in december door B&W geaccordeerd	Uitvoeringsbesluit t.b.v. inrichting busstation	Lasten	220	135
			Baten	220	135
			Saldo	0	0
Amsterdam Metrosysteem: aanschaf materieel bestek aanbesteding, gunning	Voorfase van de aanbesteding is afgerond	Afgeronde prekwalificatie van leveranciers, programma van eisen, ontvangen offertes	Lasten	5.100	2.756
			Baten	5.100	2.756
			Saldo	0	0
Amsterdam Metrosysteem: beveiliging: planvorming, implementatie	1e fase voorbereiding afgerond	PvA (Re)Signalling van de Amsterdamse Metro, business-case automatisch rijden, bestuurlijke adviesaanvraag automatisch rijden	Lasten	3.900	1.509
			Baten	3.900	1.509
			Saldo	0	0
Programma's					
Amsterdam Metrosysteem: exploitatievoorzieningen: planvorming	Onderzoek planvorming afgerond	Afgerond onderzoek naar varianten voor verbouwing metro onderhoudswerkplaats in Diemen, knelpunten en oplossingen voor metrotreinen	Lasten	1.500	508
			Baten	1.500	508
			Saldo	0	0
ROL (Renovatie Metro Oostlijn): oplevering tunnelwerk, uitvoering gedeelte bovengrondse perrons, start reparatie stationshallen, uitvoeringsbesluit vluchtwegmaatregelen	Bovengronds: drie stations zijn gereed, vier stations in uitvoering, resterende vier stations gepland voor 2009. tunnelwerk nagenoeg gereed. Tunnelveiligheid: verdiepingsslag gemaakt en aan dossier toegevoegd. Kraaiennest: DO en uitvoeringskrediet vastgesteld	Oplevering tunnelwerk. Uitvoering gedeelte bovengrondse perrons. Start reparatie stationshallen	Lasten	52.000	55.301
			Baten	52.000	55.301
			Saldo	0	0
Verbeteren toegankelijkheid tram: aanpak 41 haltes in 2007 en 2008	Financiering tramhalte aanpassingen, stellen norm toegankelijkheid	Financiering zes tramhalte-aanpassingen, voorbereiding twee haltes, opstellen PvE tramhaltes	Lasten	1.403	382
			Baten	1.403	382
			Saldo	0	0
Vervangingsprogramma tram	Het meerjarig vervangen van trambaan, wegdek, systemen en bovenleidingen	Werk aan 42 locaties: 2 wegdek-, 22 trambaan-, 3 bovenleidingprojecten gereed. Elf trambaanprojecten zijn gecombineerd met systeem vervangingen. Vijftien projecten opgestart, worden in 2009 afgerond	Lasten	10.766	11.996
			Baten	10.766	11.996
			Saldo	0	0

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Vervangingsprogramma metro	Meerjarig vervangen van spoor, energievoorziening, elektrische instal-laties, bovenleiding en beveiligingssystemen	Spoor- en wisselvervanging Van der Madeweg en Amstel. Start voorbereiding tussen CS-Amstel, vervangen nood-voedingen vier stations en tien wisselverwarmingsinstallaties Oostl- en ringlijn	Lasten	12.500	2.773
			Baten	12.500	2.773
			Saldo	0	0
Overige programma's zoals verbeteren toegankelijk-heid OV en aanpassingen infra irt nieuwe dienstregeling			Lasten	755	535
			Baten	755	535
			Saldo	0	0
Producten					
Overige OV onderzoek OV visie	Amsterdamse OV-visie vastgesteld door uw Vergadering. Start gemaakt met daaruit voortvloeiende acties zoals studie *OV Nieuw West*	Visie vastgesteld in uw Vergadering	Lasten	100	1.149
			Baten	100	1.149
			Saldo	0	0
Overige producten Zoals metrostudies, zuidelijke beëindiging/ombouw amstelveenlijn, onderzoek veren NZK, etc			Lasten	465	55
			Baten	465	55
			Saldo	0	0
Continue dienst					
De opstapper	Nieuwe naam Stop&Go ingevoerd, huisstijl opgefrist, verlengd naar Oosterdoksei-land (OBA)	Contractbeheer	Lasten	850	905
			Baten	850	905
			Saldo	0	0
Veren Amsterdam	Contract volgens afspraak uitgevoerd. Conform amendement is de dienstregeling van het veer NDSM-Houthavens uitgebreid	Exploitatie door GVB-veren	Lasten	7.298	7.768
			Baten	892	916
			Saldo	6.406	6.852
Veren Noordzeekanaalgebied	Contract volgens afspraak uitgevoerd. Vervangingsinves-teringen pontfuik Velsen en veerkantoor Velsen verschoven naar 2009	Exploitatie door Connexxion-veren	Lasten	5.100	4.642
			Baten	5.100	4.642
			Saldo	0	0
Experiment gratis OV voor ouderen	Proef uitvoeringsgereed gemaakt. Proef betreft drie maanden gratis ov vanaf 1/3/2009 voor alle Amsterdamse 65+	Voorbereiding bestuurlijke besluitvorming. Onderhande-lingen met GVB en SRA	Lasten	3.000	1.770
			Baten	0	-360
			Saldo	3.000	2.130
Regulier onderhoud railinfrastructuur	Regulier onderhoud conform programma uitgevoerd	Contract beheer en onderhoud 2006 t/m 2011 in 2008 afgerond en getekend. Inclusief aflossing voorfinanciering	Lasten	38.175	41.379
			Baten	38.175	41.379
			Saldo	0	0
Kunst in de metro	Twee metrostellen met kunst	Afstemming met diverse partijen, bijdrage aan GVB	Lasten	Niet begroot	200
			Baten		200
			Saldo		0
Overige continue dienst Zoals opdrachtgeverschap veren Adam en NZK, toezicht strategische activa BV			Lasten	380	542
			Baten	80	253
			Saldo	300	289

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Nieuwe activiteiten zoals			Lasten		1178
bijdrage P+R Almere,			Baten		1178
Zuidtangent oost, Busstation			Saldo		0
Van Hasselt, IJtram fase2					

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Openbaar vervoer					
Lasten +	0,0	0,0	121,1	209,6	342,8
Baten -	0,0	0,0	98,2	177,1	194,4
Saldo	0,0	0,0	22,9	32,5	148,4

Het saldo tussen de begroting en rekening stijgt met ruim € 125 miljoen. Deze stijging is bijna volledig te verklaren door de ontwikkelingen rondom de Noord/Zuidlijn. In onderstaande paragraaf zal hier nader op worden ingegaan.

Dekking meerkosten Noord/Zuidlijn (Prognose 2008)

De prognose 2008 voor de Noord/Zuidlijn laat een tekort zien van € 320 miljoen. In de vierde kwartaalrapportage is een bandbreedte van +/- € 30 miljoen aangegeven. In de aan uw Vergadering aangeboden raadsvoordracht bij de Prognose stellen wij uw Vergadering voor om aan de kostenkant de ondergrens van de bandbreedte te nemen. Daarmee komt het tekort op € 290 miljoen. Hierop moet nog een correctie plaatsvinden wegens een bijstelling van het geprognosticeerde risico uit het project IJsei (-/- € 2,4 miljoen). Dit betekent dat de onderbandbreedte van € 290,0 miljoen wordt aangepast tot € 287,6 miljoen. Tegenover de meerkosten staan zekere opbrengsten tot een bedrag van € 52 miljoen, zodat een bedrag van € 235,6 miljoen moet worden gedekt.

Van dit laatste bedrag (€ 235,6 miljoen) heeft € 218,9 miljoen betrekking op de projectkosten, € 8,7 miljoen op de risicovoorziening en € 8 miljoen op een indexeringstekort. Dit indextekort over 2008 betreft de raming uit de 4e kwartaalraportage. De definitieve omvang zal pas de komende maanden duidelijk worden als de definitieve indexcijfers bekend worden. Conform de vorig jaar afgesproken gedragslijn zal in de romp 2010 het definitief vastgestelde indextekort worden verwerkt. Per saldo neemt de gemeentelijk last hierdoor toe met € 227,6 miljoen.

De laatste jaren is voor de dekking van tekorten uitgegaan van de volgende gedragslijn:

- projectkosten — dekking door middel van rente en afschrijving ten laste van de structurele ruimte in de begroting
- risicovoorziening — dekking ten laste van de rekening
- indexeringstekort — dekking in de rompbegroting

Voor de Noord/Zuidlijn wordt uitgegaan van een gemiddelde afschrijvingstermijn van 50 jaar. De kapitaallasten van de extra dekking van de projectkosten bedragen € 14,2 miljoen; de structurele ruimte 2010 in het FMP bedraagt € 8,5 miljoen. Dit betekent dat in 2010 geen volledige dekking mogelijk is.

Voor de dekking kan worden gekozen uit de volgende varianten:

a) In de regeling kredieten wordt ten aanzien van investeringsprojecten met een omvang van meer dan € 25 miljoen aangegeven dat dekking in tranches kan plaatsvinden met dien verstande dat de dekking van de laatste tranche moet zijn geregeld voordat het project is afgerond. Voor de Noord/Zuidlijn betekent dit dat de dekking in tranches in de begroting kan worden verwerkt en dat de laatste tranche in de begroting 2016 moet worden opgenomen. Per jaar moeten dus de kapitaallasten van € 31,3 miljoen worden gedekt: € 2,03 miljoen per jaar cumulatief oplopend. Dit betekent met het huidige FMP echter een verdere verslechtering van de reeds negatieve ontwikkeling van het FMP in latere jaren

b) Bij de projectkosten kan een onderscheid worden gemaakt tussen de kosten van de directe en de indirecte gevolgen van de lekkages bij de Vijzelgracht en de overige ontwikkelingen. De kosten van de directe en de indirecte gevolgen van de lekkages hebben een omvang van € 117 miljoen. Als er voor wordt gekozen om deze kosten te dekken in de rekening 2008 resteert er een bedrag van € 101,9 miljoen te dekken door middel van rente en afschrijving overeenkomend met een bedrag van € 6,6 miljoen aan kapitaallasten. Dit bedrag kan volledig ten laste worden gebracht van de structurele ruimte in de Begroting 2010 conform de gedragslijn die bij de besluitvorming over de Rekening 2007 is gekozen. In de Rekening 2008 wordt dan een totaal bedrag van € 125,7 miljoen opgenomen

Uiteindelijk hebben wij voor de variant b. gekozen. Samenvattend leidt dit tot het volgende dekkingsvoorstel:

- voor de toevoeging aan de risicovoorziening stellen wij voor € 8,7 miljoen op te nemen in de Rekening 2008
- voor de kosten van de directe en de indirecte gevolgen van de lekkages bij de Vijzelstraat stellen wij voor € 117 miljoen op te nemen in de Rekening 2008
- voor de dekking van de overige projectkosten de kapitaallasten ad € 6,6 miljoen ten laste te brengen van de structurele ruimte in de Begroting 2010
- het indexeringstekort te dekken in de rompbegroting 2010

Afwikkeling IJtram

Medio 2008 is na een lang proces overeenstemming met de Stadsregio Amsterdam (SRA) bereikt over de vaststelling van de subsidiebijdrage aan de IJtram. Hierna kon de definitieve financiële afwikkeling van het project worden afgerond.

De totale uitgaven van het project zijn € 205,8 miljoen. Dit valt vrijwel exact binnen het beschikbare budget van € 205,9 miljoen. De dekking uit de kredietbesluiten bestaat uit veel verschillende bronnen. De realisatie van deze dekking stuitte echter op een aantal problemen, waardoor de dekking voor de totale uitgaven te dekken tekort schiet. Het 'gat' tussen de uitgaven en de dekking is ongeveer € 10,2 miljoen. Dat betekent dat er een tekort bestaat terwijl de uitgaven binnen het beschikbare budget (en het financiële kader) zijn gebleven. Hier ligt met name een foutieve beslissing uit 2003 aan ten grondslag. In de Jaarrekening 2003 is na besluitvorming door ons College en uw Vergadering een vrijval gepresenteerd in de bestemmingsreserve IJtram van € 15 miljoen, waarbij deze middelen zijn ingezet voor de vorming van een risicoreservering voor het project IJsei. Hierbij is echter over het hoofd gezien dat van deze vrijval ongeveer € 9,5 miljoen beschikbaar had moeten blijven voor de dekking van het project.

Daar de weggevallen dekking ten onrechte is bestemd voor de risicoreservering van IJsei werd in eerste instantie nagegaan of deze reservering nog altijd in haar geheel nodig is. Hierbij is niet alleen gekeken naar de risicoreservering maar ook naar het totale projectbudget van IJsei. Door de vrijvallende risico's en het overhevelen van enkele risico's naar het reguliere projectbudget kan van de risicoreservering van € 15 miljoen een bedrag van € 7,1 miljoen vrijvallen (deze vrijval is zichtbaar in het subresultaatgebied Beheer stedelijke infrastructuur). Deze kan dan ingezet worden als dekking voor de IJtram, waarmee de fout uit 2003 grotendeels hersteld zou zijn.

Resteert nog ongeveer € 3,1 miljoen als tekort aan dekking. Deze kosten zullen worden toegevoegd aan het onrendabel deel van het krediet waardoor de activering voor de IJtram hoger wordt dan was bedoeld in het oorspronkelijke kredietbesluit. Dit zal leiden tot een verhoging van de kapitaallasten van ongeveer € 0,2 miljoen.

2.2 Subresultaatgebied Luchtkwaliteit

Algemeen

Fiets

Een greep uit de belangrijkste resultaten en ontwikkelingen op het gebied van de projecten fiets:

- op basis van de stand van zaken bestemmingsstallingen is inzichtelijk gemaakt welke stallingen gerealiseerd kunnen worden of als gemeentelijke stalling aan het Lockernetwerk kunnen worden toegevoegd

- het plan van aanpak voor de stalling Leidseplein is klaar
- in november is gestart met de pilot OV-fiets@home. Gebruik van de OV-fiets in voortransport door uitgaande forensen
- het coördinatiepunt fietsvaardigheid is eind 2008 van start gegaan
- de haalbaarheidsstudie fietsbruggen is in oktober opgeleverd
- gratis stallen in de Lockstallingen (behalve Tolhuisplein) is van start gegaan. Dat houdt in dat de eerste dag stallen gratis is. In 2008 is mede daardoor het aantal gestalde fietsen gestegen met ruim 40% (tot circa 800.000)
- de ruwbouw van de fietsenstalling bij het Noord/Zuidlijnstation Rokin is gerealiseerd

Voorrang voor een gezonde stad

Een van de acties uit het actieplan Luchtkwaliteit is *Voorrang voor een Gezonde Stad* (VGS) dat op 26 juni 2008 door uw Vergadering is vastgesteld. Het doel van VGS is om te komen tot een reductie van stikstofdioxide en fijnstof. VGS richt zich op zowel bronmaatregelen als op het terugdringen van het aantal autokilometers. Het gaat onder meer om de volgende acties:

- voorbereiding van de invoering van de sloop- en kredietregeling is ter hand genomen
- de milieuzone voor bestel- en personenauto's zal als gevolg van landelijke wet-en regelgeving worden vertraagd met ruim een half jaar (medio 2010 in plaats van eind 2009); onderzoek naar nut en noodzaak van de milieuzone personenauto's vindt plaats voor de zomer 2009
- de aangepaste tarieven en bloktijden zijn in de nieuwe voorgestelde parkeer- en parkeerbelastingverordening per 1 januari 2009 verwerkt
- de stimuleringsregeling voor autodelen is uitgewerkt
- met de uitbreiding en verbetering van P+R voorzieningen is in 2008 een begin gemaakt en dat zal volgend jaar een vervolg krijgen. Ruimtelijke en andere procedures leidden tot vertraging. 20 augustus 2008 is de P+R Bos en Lommer met 100 P+R plekken geopend. Ook zijn een nota van uitgangspunten en een programma van eisen opgesteld als input voor het ontwerp van een P+R terrein
- de versterking en stimulering van het OV is in eerste instantie minder voorspoedig verlopen. Op dit moment wordt extra inzet gepleegd om in 2009 een forse impuls te realiseren
- alle bezitters van een moderne dieselauto in Amsterdam hebben begin oktober een brief van de gemeente ontvangen. In de brief worden Amsterdammers aangemoedigd gebruik te maken van een landelijke subsidieregeling voor roetfilters
- voor een discussie over de autoluwe (delen van de) stad is een startnotitie opgesteld waarin verschillende scenario's met hun effecten worden beschreven. Hierover wordt voorjaar 2009 een congres georganiseerd

Actieplan Goederenvervoer

Op 26 juni 2008 heeft uw Vergadering ingestemd met het actieplan goederenvervoer. Op 9 oktober is de Amsterdamse Milieuzone voor vrachtauto's geopend als een van de maatregelen om de luchtkwaliteit in de stad te verbeteren.

CityCargo

Medio 2008 werd duidelijk dat de onderneming CityCargo de benodigde investeringen voor de start van de vrachttram niet kon dragen. In de tweede helft van het jaar is gezocht naar mogelijke financieringsbronnen binnen de gemeente, het rijk, de stadsregio, Europa of de provincie. Dit mondde uit in een voorstel voor een subsidieaanvraag uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)-programma, die de gemeente onder voorwaarden bereid was aan te vragen. CityCargo bleek niet aan de voorwaarden te kunnen voldoen waaronder een EFRO-aanvraag ingediend kon worden. Eind december werd duidelijk dat de onderneming geen verdere financiering gevonden had, waarna voor de onderneming faillissement is aangevraagd en verkregen.

Autovrije dag

Zondag 21 september is het grootste deel van de stad binnen de ring A10 autovrij geweest. Auto's konden de stad nog wel uit, maar tussen 10 en 17 uur niet meer in. De autovrije dag maakte onderdeel uit van de landelijke Week van de Vooruitgang.

P+R fiets en OV-kaartjes

Sinds 1 juli 2008 hebben parkeerders op een P+R terrein recht op maximaal vijf gratis OV-kaartjes in plaats van twee. Het doel is dat het gebruik van de P+R terreinen wordt gestimuleerd. Daarnaast is in 2008 de uitbreiding van P+R fiets met 100 fietsen voorbereid.

Bereikte resultaat

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Projecten fiets					
Langzaamverkeerspassage Centraal Station: Definitief Ontwerp (DO) vaststellen, uitvoeringsbesluit, voorbereiden bestek	Voorlopig Ontwerp (VO) afgerond DO concept gereed	Vaststellen VO, aanvraag vergunningen, voorbereiden bestek	Lasten	1.800	389
			Baten	1.800	389
			Saldo	0	0
Langzaamverkeersverbinding Mosplein-Meeuwenlaan: voorbereiden+vaststellen VO en DO	Projectbesluit incl PvE vastgesteld	Voorbereiden en vaststellen VO en DO	Lasten	3.316	82
			Baten	3.316	82
			Saldo	0	0
Fietsenstalling NZLstation Rokin	Ruwbouw afgerond		Lasten	858	858
			Baten	858	858
			Saldo	0	0
Programma's fiets					
Zoals programma stallingen NZL, programma bestem-mingsstallingen, fysieke knelpunten hoofdnet fiets			Lasten	3.890	342
			Baten	3.890	342
			Saldo	0	0
Producten fiets					
Uitvoering fietsbeleid	Start pilot OVfiets@home, wijziging APV fietsparkeren, coördinatiepunt fietsvaardig-heid voorbereid	Advisering t.b.vv hoofdnet fiets+fietsparkeren	Lasten	235	575
			Baten	235	575
			Saldo	0	0
Communicatie, promotie en marketing fiets	Communicatie rond invoering gratis stallen, Amsterdamse fietskaart en brochure, voorbereiding coördinatiepunt fietsvaardigheid	Promotion-on-the spot voor Lockers uitgevoerd	Lasten	225	194
			Baten	225	194
			Saldo	0	0
Overige producten zoals verkenning haalbaarheid bestemmingsstallingen + NZL stallingen+aanpak knelpunten fiets, monitoring fietstevredenheidsonderzoek			Lasten	380	204
			Baten	380	204
			Saldo	0	0
Continue dienst fiets					
Fietsdiefstalpreventie[6]: reductie fietsdiefstalrisico van 10% 2005 tot 6% 2010	Diefstalrisico is in 2008 verder afgenomen (nu 8%)	In 2008 zijn bij de Algemene Fiets Afhandel Centrale (AFAC) (belangrijk instrument in fietsdiefstalpreventie) 40.000 fietsen afgehandeld.	Lasten	1.040	1.078
			Baten	840	916
			Saldo	200	162
Beheer tijdelijke fietsparkeer-voorziening CS	Renovatie van de fietsflat is afgerond. Stadstoezicht ingezet voor beheer vd rekken. Aantal wrakken afgenomen waardoor beschikbaarheid stijgt	Opknappen fietsflat en regelen van het fietsparkeren rond CS. Aanbesteding onderhoud fietsflat	Lasten	357	256
			Baten	357	256
			Saldo	0	0

[6] Het project fietsdiefstalpreventie kent een overschrijding vooral vanwege hogere kosten doordat in 2008 gewerkt is aan het opnemen van de AFAC in de staande organisatie van DIVV. Dit heeft geleid tot dubbele bezetting en frictiekosten.

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Exploitatie en beheer lockerstallingen[7]	800.000 gestalde fietsen in zeven stallingen (2700 abonnementen, 240.000 dagstallers)	Introductie gratis stallen heeft toename van gebruik opgeleverd met ruim 40%	Lasten	585	383
			Baten	585	383
			Saldo	0	0
Overige continue dienst Zoals AFAC, subsidie fietsersbond, fietsparkeerstijger IJzijde CS			Lasten	120	362
			Baten	0	261
			Saldo	120	101
Programma's luchtkwaliteit overig					
Prioriteit mobiliteit en OV[8]	26 juni 2008 VGS vastgesteld. Plan kent veertien verschillende maatregelen. Uitvoering vanaf laatste kwartaal 2008	Zie tekst bij VGS boven de tabel	Lasten	7.000	3.356
			Baten	0	-9.879
			Saldo	7.000	13.235
Invoering milieuzonering goederenvervoer	Milieuzone ingevoerd. Aanbesteding automatische kentekenherkenning	Voorbereiding en implementatie milieuzone, voorbereiding handhaving, communicatie met belanghebbenden	Lasten	1.000	633
			Baten	1.000	576
			Saldo	0	57
Producten luchtkwaliteit overig					
Autovrije dag	Autovrije dag gehouden op 21 september en goed verlopen	Autovrije dag met 100 activiteiten	Lasten	200	538
			Baten	200	538
			Saldo	0	0
Kwaliteitsnet goederenvervoer	Onderzoek gestart naar voorkeursroutes en knelpunten daarop	Opstellen potentiële en definitieve routekaart kwaliteitsnet plus maatregelenpakket	Lasten	500	46
			Baten	500	46
			Saldo	0	0
Overige producten Zoals personal travel assistent, verkenning haalbaaheid+promotie Park+Bike, straatmanagement			Lasten	140	386
			Baten	140	386
			Saldo	0	0

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Luchtkwaliteit					
Lasten +	0,0	0,0	17,7	44,5	19,3
Baten -	0,0	0,0	9,7	22,8	5,5
Saldo	0,0	0,0	8,0	21,7	13,7

De toename bij het subresultaatgebied Betere luchtkwaliteit in de stad wordt veroorzaakt door het incidentaliseren van de structurele middelen van het amendement Mulder c.s. Bij de begrotingsbehandeling is een prioriteit toegekend van € 7 miljoen incidenteel en later middels amendement nog € 0,5 miljoen structureel. Deze € 0,5 miljoen wordt 'geïncidentaliseerd' bij de Actualisatie 2008. Dit betekent dat de post van € 0,5 miljoen structureel wordt omgezet naar een post van € 6,2 miljoen incidenteel.

7 Er is sprake wederom van onderschrijding op het beheer en exploitatie van fietsvoorzieningen. In het nieuwe Meerjaren Werk en Investeringsprogramma (MWP) zal daarom worden bezien of deze budgetten niet structureel te hoog zijn geraamd.

8 De uitgaven blijven achter op de prognose: eerder gerapporteerde vertragingen bij de prognose van werkzaamheden in het kader van VGS.

2.3 Subresultaatgebied Bereikbaarheid

Algemeen

Mobiliteitsprogramma

Het *Mobiliteitsprogramma Amsterdam* is een beschrijving van het samenhangende beleid van mobiliteit in de stad en de regio waaraan door ons College wordt gewerkt. Hierin is ook de relatie tot gewenste ruimtelijk economische ontwikkelingen en het streven naar een leefbare en gastvrije stad aangegeven. De folder waarin ook de projecten op korte en lange termijn staan, is in het voorjaar van 2008 naar een breed publiek verstuurd en daarnaast op verschillende plaatsen verkrijgbaar.

Actieplan Taxi

Vanaf 1 maart 2008 is op het Centraal Station een stelsel van belanghebbendenvergunningen ingesteld om de kwaliteit te verhogen en de beheersbaarheid te verbeteren. Het monitoren van afspraken rondom de handhaving, het volgen van de effecten en, waar nodig, het bijstellen van de regeling of het nemen van flankerende maatregelen, blijft inspanning vragen van de gemeente. In juni 2008 presenteerde de Taskforce taxivisie – mede namens de gemeente Amsterdam – de ideeën over de toekomst van het taxibeleid aan de staatssecretaris. Het rijk omarmt de plannen, die in 2009 verder zullen worden uitgewerkt.

Parkeren

Afgelopen zomer is het besluit genomen om de wielklem met ingang van 1 januari 2009 af te schaffen. Eind oktober zijn de nieuwe Parkeerverordening en Verordening Parkeerbelastingen in uw Vergadering behandeld, met als resultaat onder andere de verhoging van de parkeertarieven en een wijziging van de tijden waarop betaald parkeren van kracht is. Daarnaast is de milieuparkeervergunning aan de verordeningen toegevoegd.

Stedelijk verkeersmanagement

Verkeersmanagement wordt primair ingezet om de afwikkeling van openbaar vervoer, fiets en autoverkeer te verbeteren. De maatregelen die daaraan bijdragen kunnen ook andere beleidsdoelen dienen, zoals de verbetering van de luchtkwaliteit, het minimaliseren van zoekverkeer of het beïnvloeden van keuzegedrag van de weggebruiker (via de bepaling van P+R locaties). Daarnaast heeft verkeersmanagement een positieve invloed op de verkeersveiligheid. Verder voorbeelden van maatregelen zijn het informeren van weggebruikers via Dynamische Route InformatiePanelen (DRIP's), de optimalisering van verkeerslichtenregelingen, wachttijdmelders voor fietser en groene golf d.m.v. Optimalisatie Dynamische SnelheidsAdvisering (ODYSA).

Aanpak knelpunten doorstroming

De werkgroep oplossingen doorstroomknelpunten aan netten (WODAN) heeft de gehele S100 geïnventariseerd op knelpunten in de doorstroming.

Verbreding Klaprozenweg

De verbreding van de Klaprozenweg van 2x1 naar 2x2 rijbanen tussen Mosplein en de Cornelis Douwesweg moet de Noordelijke IJ-oever bereikbaar houden tijdens de uitvoering van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen. In 2008 is een verkenning van verschillende verkeersvarianten uitgevoerd. Er is gestart met het maken van het programma van eisen. Daarbij wordt ook gekeken naar mogelijkheden voor een hoogwaardige busverbinding van Amsterdam naar Zaandam via de Klaprozenweg.

Westrandweg 2e Coen

Het project Westrandweg/2e Coentunnel van Rijkswaterstaat (RWS) houdt voor de gemeente Amsterdam voornamelijk de bewaking van het nakomen van gemaakte afspraken met RWS in en het verlenen van vergunningen en goedkeuringen. Op 13 maart is het tracébesluit getekend voor de Westrandweg en het gewijzigde tracébesluit voor de 2e Coentunnel. Tegen deze tracébesluiten is beroep aangetekend bij de Raad van State. Uitspraak wordt medio 2009 verwacht.

Bereikte resultaten

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Projecten					
Westrandweg en 2e Coentunnel	Vergunningenoverleg gestart, tracébesluiten	Raadsbesluit voorbereidingskrediet 2009-2012. Stadsdelen lopen achter met hun declaratie	Lasten	500	294
			Baten	500	294
			Saldo	0	0
IJweg west Bestek, aanbesteding en gunning	Bestek aanbesteding en gunning nog in voorbereiding	Voorbereiding aanbesteding. Niet alle verwachte werkzaamheden zijn uitgevoerd vanwege stedenbouwkundige ontwikkelingen	Lasten	2.000	135
			Baten	2.000	135
			Saldo	0	0
Reconstructie muntbergweg			Lasten	100	35
			Baten	100	35
			Saldo	0	0
Programma's					
Verkeersmanagement	Zie tekst verkeersmanagement onder paragraaf algemeen	Planvorming en uitvoering	Lasten	1.331	2.557
			Baten	1.331	2.557
			Saldo	0	0
6 groene golven door Amsterdam	Diverse onderzoeken uitgevoerd om groene golven aan te leggen, programma ontwikkeld	Onderzoek naar groene golf Haarlemmerweg, verbeteringsvoorstellen Bos&Lommerplein	Lasten	186	115
			Baten	186	115
			Saldo	0	0
Fiets en Dynamisch Verkeersmanagement (DVM)	Vijftig wachttijdmelders geplaatst en de eerste dynamische wachttijdmelders geplaatst	Vijftig melders en zes voorspellers geplaatst	Lasten	362	260
			Baten	362	260
			Saldo	0	0
WODAN	Vier projecten hoofdnet auto, één hoofdnet OV, twee hoofdnet fiets	Planvorming en uitvoering	Lasten	1.125	791
			Baten	1.125	791
			Saldo	0	0
Overige programma's Zoals doorstroming corridors, brugbedieningsprogramma, monitoring Amsterdam t.b.v. verkeersmanagement			Lasten	1.979	398
			Baten	1.979	
			Saldo	0	0
Producten					
Onderzoek grootstedelijke projecten (contra-expertise) en planstudies binnen gemeentelijk	Gestart met verkenning A10 Noord		Lasten	630	325
			Baten	630	325
			Saldo	0	0
Producten betaald rijden	Uitvoeringsplan proef betaald rijden opgeleverd. Convenant taskforce mobiliteitsmanagement ondertekend		Lasten	120	311
			Baten	120	311
			Saldo	0	0
Actieplan Taxi	Belanghebbendenvergunning CS ingesteld. Taxivisie rijk gepresenteerd. 900 belanghebbendenvergunningen afgegeven		Lasten	665	1.409
			Baten	665	1.354
			Saldo	0	55
Overige producten Zoals tactisch verkeersmanagement, studies aansluiting op rijkswegennet, studies verkeer & vervoer in regio, visie op zware railontsluiting			Lasten	1.957	2.426
			Baten	1.957	1.933
			Saldo	0	493

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Advisering en vertegenwoordiging Zoals inzet t.b.v. Noordvleugel, G4, programmacoördinatie Bonroute			Lasten	2.099	2.910
			Baten	411	1.452
			Saldo	1.688	1.458
Continue dienst					
Coördinatie stationseiland	Coördineren en organiseren van afstemming uitvoeringsprojecten in relatie met omgeving: zorgdragen planvorming en bereikbaarheid op en rond stationseiland, informeren belanghebbenden	Gebiedsontwikkeling is overgedragen aan OGA. Verantwoording geschiedt daar	Lasten	3.140	1.352
			Baten	3.140	1.352
			Saldo	0	0
Stadscoördinatie werken aan de openbare weg	Start bestuurlijke besluitvorming verordening Werk in Openbare Ruimte, meerjarenanalyse 2009-2011	Coördinatie werken in openbare ruimte, registratie en mutaties van alle infraprojecten, bouwprojecten en evenementen. Organisatie van alle overleggen voor het coördinatiestelsel	Lasten	2.558	2.308
			Baten	760	784
			Saldo	1.798	1.524
Verkeersonderzoek en beheer GENMOD	Diverse verkeersstudies opgeleverd, PvE voor nieuw Adams verkeersmodel opgesteld	(bijdrage aan) diverse onderzoeken, verkeerstellingen	Lasten	1.819	1.691
			Baten	0	0
			Saldo	1.819	1.691
Overige continue dienst Zoals incident management radialen, ring en overig hoofdnet, bijdrage wegsleepregeling, campagne bereikbaarheid, fileproof A10			Lasten	1.160	1.039
			Baten	1.160	1.039
			Saldo	0	0

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 Nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Bereikbaaarheid					
Lasten +	0,0	0,0	142,1	151,4	153,4
Baten -	0,0	0,0	138,9	141,5	152,1
Saldo	0,0	0,0	3,2	9,9	1,3

Het saldo tussen de begroting en rekening daalt met € 1,9 miljoen. Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door een verbetering van het resultaat bij het onderdeel Parkeergebouwen. Dit kan als een succesvolle afsluiting van 2008 worden gezien. De uitgaven blijven dicht bij hetgeen begroot was en de inkomsten kwamen duidelijk hoger uit. Ten opzichte van 2007 is tevens een duidelijke verbetering in het structurele resultaat gerealiseerd.

Dienst Stadstoezicht – onderdeel Kerncijfers betaald parkeren

Van het totaal aan ontvangen parkeerinkomsten van circa € 104,7 miljoen wordt € 19,0 miljoen afgedragen aan het Centraal Mobiliteitsfonds. De afdracht aan de stadsdelen bedraagt derhalve € 85,7 miljoen.

Bovenstaande tabel geeft het resultaat van straatparkeren weer, exclusief de opbrengsten en kosten van de parkeerarealen die bij derden in beheer zijn (Oud-Zuid, de Baarsjes en Bos & Lommer).

Kerncijfers bedragen x € 1.000	Rekening 2007	Begroting 2008	Rekening 2008
1. Opbrengsten totaal	99.869	93.118	104.752
2. Waarvan voor opdrachtgevers	81.641	76.444	85.727
3. Waarvan voor centrale stad	18.228	16.674	19.025

De opbrengsten lieten tussen de begroting en rekening een stijging zien van ruim € 11,6 miljoen. Begin 2008 is een algemene tariefstijging doorgevoerd en in 2008 is het betaald-parkeren-gebied uitgebreid met een gedeelte van stadsdeel Slotervaart en later in het jaar met een gedeelte van IJburg.

2.4 Subresultaatgebied Verkeersveiligheid

Algemeen

Verkeerseducatie

In 2008 is het project *Tussen school en thuis* (TS&T) op 41 van de 52 scholen in de stadsdelen Amsterdam-Noord, Zeeburg en Oost-Watergraafsmeer geïmplementeerd. In voorafgaande jaren zijn alle andere stadsdelen bezocht, TS&T is op ongeveer 70% van de scholen geïmplementeerd. In 2008 hebben bijna 3.500 Amsterdamse leerlingen (op 115 basisscholen) meegedaan aan het fietsexamen. In 2008 zijn voorlichtingscampagnes gehouden over de autogordel, fietsverlichting en de dode hoek. Ook is er gewerkt aan de voorbereiding van een campagne in 2009 gericht op (gewenst) gedrag van fietsers in het verkeer.

Infrastructurele maatregelen

Een belangrijk onderdeel van het verkeersveiligheidsbeleid is de zogenaamde dode hoek problematiek. Voorlichting, afstelplaatsen voor vrachtauto's, reconstructies et cetera moeten ongelukken voorkomen. Eind 2008 is de 135e blackspotmirror geplaatst, waarmee het project is afgerond.

Bereikte resultaat

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Programma's					
Nieuwbouw verkeersregelinstallaties (VRI)	Twee nieuwe VRI's aangelegd		Lasten	783	524
			Baten	783	524
			Saldo	0	0
Aanleg acht VRI's	Uitvoering project Meer&Oever vertraagd, waardoor installatie bij Troelstralaan nog niet in bedrijf is genomen	Drie nieuwe VRI's aangelegd	Lasten	851	552
			Baten	851	552
			Saldo	0	0
Grote blackspots: Financiële afronding blackspots die in 2007 in uitvoering zijn gegaan. Uitvoering en afronding resterende twee blackspots	Drie blackspots technisch afgerond in 2008 en zeven financieel. Voor 2009 rest nog financiële afronding van één blackspot	Financiële afwikkeling met SRA nog niet gereed	Lasten	1.307	1.197
			Baten	1.307	1.197
			Saldo	0	0
Blackspots	Aanpak en financiering 10 blackspots, 77 blackspotsmirrors aangebracht, 4 spiegelafstelplaatsen aangelegd	Aanpak blackspots, plaatsing blackspotsmirrors, aanleg spiegelafstelplaatsen	Lasten	900	1.486
			Baten	900	1.486
			Saldo	0	0
Overige programma's Zoals redroutes, school en thuis routes, programma 30km, voetgangersoversteekplaatsen, OFOS			Lasten	1.556	1.414
			Baten	1.556	1.414
			Saldo	0	0

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Producten					
Verkeerseducatie, fietsexamen, netwerk kind in het verkeer	3.500 Amsterdamse leerlingen nemen deel aan fietsexamen		Lasten	600	343
			Baten	600	343
			Saldo	0	0
Overige producten Zoals uitvoering, monitoring en campagnes verkeersveiligheid en bestuurlijke boete parkeren			Lasten	276	91
			Baten	276	91
			Saldo	0	0
Continue dienst					
Omgevingsmanagement NZL bij de stadsdelen	Financiële bijdrage aan betreffende stadsdelen	Aanstellen omgevingsmanagers, extra klein onderhoud, extra reiniging en vuilnisophaal, extra handhaving verkeersregelaars	Lasten	500	761
			Baten	500	761
			Saldo	0	0

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 Nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Verkeersveiligheid					
Lasten +	0,0	0,0	5,9	5,4	4,8
Baten -	0,0	0,0	5,9	0,0	4,8
Saldo	0,0	0,0	0,0	5,4	0,0

Dit betreft de uitgaven ten laste van het mobiliteitsfonds voor een veiliger stad. In hoofdstuk 5 zal bij het onderdeel 'Een veiliger stad' nader op de uitgaven worden ingegaan.

2.5 Subresultaatgebied Beheer infrastructuur

Algemeen

Beheren op niveau

De in 2008 uitgebrachte nota *Beheren op niveau (BON)* bevat de visie op het beheer van de stedelijke infrastructuur vanuit de beleving van de gebruiker op een viertal kwaliteitsniveaus: minimum, sober, verzorgd en top. Gekozen is voor kwaliteitsniveau verzorgd waarbij veel aandacht is voor de bereikbaarheid. De BON-visie is op 19 november vastgesteld door uw Vergadering.

Stadsregie

In 2008 is de nieuwe stadsregisseur gestart. Rondom de Prins Hendrikkade en de IJtunnel, alsook de Oostlijn van de metro, waren veel werkzaamheden gepland. Dit heeft geleid tot de keuze voor een verkeersluwe periode in de zomervakantie zodat al deze projecten tegelijkertijd konden worden uitgevoerd, in plaats van na elkaar.

Grootonderhoud/vervanging Prins Hendrikkade

Het grootonderhoud/vervanging van de hoofdrijbaan van de Prins Hendrikkade (tussen Kattenburgerplein en Kikkerbilsluis) is in de zomerperiode van 2008 uitgevoerd. Het werk vond gelijktijdig plaats met de afsluiting van de IJtunnel.

Wibautas

- Recent is het plan voor de reconstructie van het Mr. Visserplein afgerond. Omdat dit plan afwijkt van het Masterplan Wibautas is een extra bestuurlijk besluit nodig. Ons College heeft in september ingestemd met het plan en vrijgegeven voor inspraak

- In 2008 is een omvangrijk onderzoek uitgevoerd naar de meest wenselijke inrichting van de Wibautstraat. Uiteindelijk is gekozen voor een plan waarbij de weg centraal tussen de gevels van de Wibautstraat is gesitueerd en de bomen in de brede middenberm op speciale wijze zijn geplaatst

Openbare verlichting en proef met LED-straatverlichting

In 2008 zijn vervangingstrajecten voor de openbare verlichting op basis van een meerjarenvervangingsprogramma grootschalig aangepakt.
In november is de kroonlantaarn feestelijk onthuld. Deze lantaarn is volledig herontwikkeld en voldoet aan de geldende verlichtingsnorm. In 2008 is de gemeente een aantal proeven gestart met LED-straatverlichting. Deze innovatie bevordert zuinig energiegebruik.

Groot onderhoud hoofdnet auto

Binnen het kader van het groot onderhoudsprogramma 2008 zijn de volgende delen (wegvakken) uitgevoerd: Rokin, Vijzelstraat, Prins Hendrikkade, De Ruyterkade, Nassaukade, Waterlooplein, Nieuwe Hemweg, Amstelveenseweg, Laarderhoogtweg (als onderdeel van 'schoon door de poort') IJdoornlaan, wegvakken Basisweg en verlengde Stellingweg. In november is gestart met de uitvoering van de Stadhouderskade.

Bereikte resultaat

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Projecten					
HdGrootstraat, JvGalenstraat	Beide reconstructies zijn uitgevoerd	Reconstructie technisch gereed duurzaam veilig ingerichte wegen	Lasten	968	1.716
			Baten	968	1.716
			Saldo	0	0
Amstelveenseweg (Overtoom)	In voorbereiding	Aanbesteding afgerond. Uitvoeringsbesluit door uw Vergadering goedgekeurd	Lasten	1.465	242
			Baten	1.465	242
			Saldo	0	0
Mr Visserplein (Wibautas)	In voorbereiding	VO gereed, inspraak afgerond, uitvoeringskrediet gereed	Lasten	250	236
			Baten	250	236
			Saldo	0	0
J. Huizinga (Louwesweg)	Reconstructie uitgevoerd	Reconstructie technisch gereed	Lasten	1.759	1.281
			Baten	1.759	1.281
			Saldo	0	0
Hoofdweg ts Erasmusgracht en J van Galenstraat	In voorbereiding	Financiële bijdrage overgemaakt naar stadsdeel	Lasten	1.428	1.200
			Baten	1.428	1.200
			Saldo	0	0
Renovatie brug 246 hoge sluis	Project is aanbesteed, aannemer is engineering opgestart	Uitvoering. Start uitvoering hulpbrug drie maanden vertraagd door benodigde zwaardere voorbereiding	Lasten	4.815	505
			Baten	4.815	505
			Saldo	0	0
Vernieuwing bruggen 34, 37, 75	Integrale aanpak (brug&spoor) van Utrechtsestraat: inspraak ophoging brug 37, integraal DO, start voorbereiding integraal bestek	Voorbereiding en start uitvoering	Lasten	3.400	307
			Baten	3.400	307
			Saldo	0	0
Overige projecten Zoals o.a. diverse wegvakken, glasvezelnet, brandwerend maatregelen, noodstroomvoorzieningen, vernieuwen walmuren			Lasten	19.020	4.676
			Baten	19.020	4.676
			Saldo	0	0
Programma's					
Vervanging hoofdnet auto	Uitgevoerd	Dertien wegen/wegvakken in goede technische staat gebracht	Lasten	3.808	3.883
			Baten	0	0
			Saldo	3.808	3.883

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
VRI romp 03 t/m05	De technische vervangingen zijn op één na alle uitgevoerd. Wel zijn door verschuivingen in de planning op twee plaatsen andere VRI's vervangen dan eerder was gemeld	Zes technische vervangingen uitgevoerd	Lasten	3.227	2.490
			Baten	3.227	2.490
			Saldo	0	0
Vervangen en aanpassen VRI rompkrediet	De technische vervangingen zijn op één na alle uitgevoerd. Wel zijn door verschuivingen in de planning op 2 plaatsen andere VRI's vervangen dan eerder was gemeld. Noodzakelijke ombouwen en aanpassingen aan VRI's zijn gerealiseerd	7 technische vervangingen uitgevoerd, 6 ombouwen en 30 aanpassingen	Lasten	2.981	1.024
			Baten	2.981	1.024
			Saldo	0	0
Vervangingsprogramma openbare verlichting	Budget en tijd volgens planning. Opstarten en uitvoeren stadsbrede vervangingsprogramma's, meegaan met wijzigingsprojecten, uitvoeren noodzakelijke kleine aanpassingen	Stadsbrede vervangingsprogramma's, wijzigingsprojecten, kleine aanpassingen	Lasten	15.293	12.589
			Baten	15.293	12.589
			Saldo	0	0
Stadsilluminatie	Budget & tijd volgens planning, opstarten en uitvoeren vervangings- en nieuwbouwprojecten	Vervangings- en nieuwbouwprojecten	Lasten	580	303
			Baten	580	303
			Saldo	0	0
Continue dienst					
Verkeersleiding/ tunnelbewaking	Uitvoering regulier toezicht. Ruim 7500 incidenten waarvan: 2600 rijstroken voor nood-en hulpdiensten en 100 vrije rijstroken voor NZL, circa 900 te hoge voertuigen, 40 buisafsluitingen. Tunnelafsluitingen behoudens OV en taxi's in de zomer i.v.m. tunnelwerkzaamheden.	24/7 bezetting door verkeersleiders. Bediening en bewaking bedroeg 900 uur	Lasten	1.892	1.738
			Baten	0	0
			Saldo	1.892	1.738
Beheer bruggen	Nota BON goedgekeurd	Areaal management inspectie en onderhoud en 24-uurs storingsdienst	Lasten	6.178	6.104
			Baten	165	115
			Saldo	6.013	5.989
Beheer tunnels	Aanbesteding voor vervangen van de PLC's (Programmable Logic Controllers) in de tunnels en de Noodstroominstallaties. Tevens klimaatbeheersing in de IJtunnel gerealiseerd	Areaal management inspectie en onderhoud en 24-uurs storingsdienst	Lasten	2.253	2.633
			Baten	0	0
			Saldo	2.253	2.633
Beheer sluizen	Sluizen ingemeten en vastgelegd	Areaal management inspectie en onderhoud en 24-uurs storingsdienst	Lasten	1.222	1.164
			Baten	0	0
			Saldo	1.222	1.164
Beheer openbare verlichting	Beheren en onderhouden bestaand areaal	Areaal management	Lasten	10.409	10.847
			Baten	900	1.182
			Saldo	9.509	9.665

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Overige continue dienst			Lasten	9.706	9.102
Zoals o.a. gladheidbestrijding,			Baten	3.650	3.037
beheer statische verkeersinfo-			Saldo	6.056	6.065
systemen, beheer culturerele					
en commerciële reclameborden, egalisatie BTW mobiliteitsfonds en fondsbeheer					

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 Nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Beheer stedelijke infrastructuur					
Lasten +	0,0	0,0	89,9	104,7	89,8
Baten -	0,0	0,0	6,1	20,9	6,6
Saldo	0,0	0,0	83,8	83,8	83,2

In totaal kent dit subresultaatgebied een onderschrijding van € 0,6 miljoen. Dit is het resultaat van de volgende afwijkingen:

- lagere kapitaallasten -/- 0,8 miljoen
- lagere uitgaven voor gladheidsbestrijding -/- 0,2 miljoen
- reclame-inkomsten 0,2 miljoen
- hogere uitgaven beheer tunnels 0,1 miljoen
- verkeerssystemen 0,1 miljoen

2.6 Subresultaatgebied Overig

Niet alle posten van DIVV zijn rechtstreeks te koppelen aan een doelstelling. Vandaar dat een restpost blijft bestaan.

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 Nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Overig					
Lasten +	0,0	0,0	42,6	55,3	47,0
Baten -	0,0	0,0	34,5	78,1	39,3
Saldo	0,0	0,0	8,1	- 22,8	7,7

In totaal kent dit subresultaatgebied een onderschrijding van € 0,4 miljoen en dat is het gevolg van diverse mutaties binnen het mobiliteitsfonds.

3 Realisatie prioriteiten 2008

3.1 Realisatie prioriteiten 2008

Overige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Groot onderhoud hoofdnet auto	S	1.500	1.500	Vervangen deklagen op diverse locaties Voorbereiding nieuw raambestek	J	
Vervanging deklaag Basisweg	I	750	750	Deklaag vervangen	J	
Reconstructie circuit Oostoever	I	1.000	Middelen gedoteerd aan reserve	Geplande start uitvoering 2009 (conform aanvraag)	N (conform toekenning)	2009
Groot onderhoud Europaboulevard	I	650	Middelen gedoteerd aan reserve	Geplande start uitvoering 2009 (conform aanvraag)	N (conform toekenning)	2009
Reconstructie Wibautas	I	8.000	Middelen gedoteerd aan reserve	Geplande start uitvoering 4e kwartaal 2009 (conform aanvraag)	N (conform toekenning)	4e kwartaal 2009
Groot onderhoud tunnels (ihkv WARVW)	I	400	Middelen gedoteerd aan reserve	Bestuurlijke rapportage volgt	N (conform toekenning)	2011
Noodstroom-voorziening IJtunnel	I	1.000	Middelen gedoteerd aan reserve	Bestuurlijke rapportage volgt	N (conform toekenning)	2011
Fietsdiefstalpreventie	I	200	162	Werkprogramma fietsdiefstalpreventie is volledig in uitvoering	J	
Mobiliteit en openbaar vervoer	I S	9.130 530	2.663 Restant conform besluit-vorming gedoteerd aan reserve	De structurele prioriteit is omgezet in incidentele prioriteit. Deze incidentele prioriteit is deels voor gratis OV 65+. Afwikkeling en evaluatie vinden in 2009 plaats. Conform besluitvorming zullen de resterende middelen worden gereserveerd	N	2009
Vervangen wachtstei-gers aan het Oosterdok	I	1.160	Middelen gedoteerd aan reserve	Geplande uitvoering in 2009; bestek gereed. Steiger brug 314 is afhankelijk van ontwikkeling IJ-oevers	N (conform toekenning)	2011
Uitbreiden dienstregeling veer Houthavens-NDSM	I	370	370	Opgenomen in jaarcontract veren exploitatie 2008	J	

Toelichting

De prioriteit mobiliteit en openbaar vervoer: bij de besluitvorming rond het plan *Voorrang voor een Gezonde Stad* is besloten om deze prioriteit in te zetten voor activiteiten van VGS de komende jaren. Door de complexe besluitvorming en andere oorzaken is de uitvoering van VGS wat vertraagd waardoor de middelen van deze prioriteit nog niet volledig zijn ingezet.

4 Specificatie reserves en voorzieningen

Bedragen x € 1 miljoen	Stand primo 2008	Mutaties 2008 +/+	Mutaties 2008 -/-	Stand ultimo 2008
Reserves				
Gemeentelijk aandeel kosten Noord/Zuidlijn	52,7	166,9	73,0	146,6
Dynamisch verkeersmanagement	2,6	0,0	2,6	0,0
Reserve Lijn 5	0,4	0,0	0,4	0,0
Langzaam verkeer passage CS	1,6	0,0	1,6	0,0
Gemeentelijk aandeel in kosten en risico's IJtram	1,4	7,1	8,5	0,0
Gratis openbaar vervoer	0,0	0,4	0,0	0,4
NDSM-veer	2,2	0,0	0,5	1,7
Reserve Voorrang Gezonde Stad	0,0	13,2	0,9	12,3
Gemeentelijk aandeel in kosten busstation / auto-onderdoorgang CS	61,2	0,0	7,3	53,9
Mobiliteitsfonds - bestemmingsreserve	31,9	34,7	32,0	34,6
Risicoreservering IJsei	15,0	0,0	7,1	7,9
Inrichting Wibautas (UNA-geld)	2,9	0,0	1,3	1,6
Mobiliteitsfonds - algemene reserve	7,3	3,4	5,8	4,9
Bewonersgarages Zuidoost	1,9	0,1	0,8	1,2
Vakantiegeld (dAB - Parkeergebouwen)	0,1	0,1	0,1	0,1
Reserve beheer stedelijke infrastructuur	0,0	13,8	0,0	13,8
Reserve NDSM-veer 2008-2012	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal reserves	181,2	239,7	141,9	279,0
Voorzieningen				
Beheer en Onderhoud railinfrastructuur	5,2	0,0	5,2	0,0
Exploitatie en investeringen NZK-veren	220,0	9,8	4,9	224,9
Tramhalte aanpassingen	1,7	0,0	1,7	0,0
Risicofondsen N/Z-lijn	225,9	8,7	49,9	184,7
Casco en funderingsherstel Noord/Zuidlijn	5,7	0,0	5,4	0,3
Groot onderhoud (DAB - Parkeergebouwen)	5,5	1,0	1,5	5,0
Beheer en onderhoud railinfrastructuur	13,0	0,0	13,0	0,0
Brandwerende coating Piet Heintunnel	0,1	0,0	0,0	0,1
Metrovervangingsprojecten	3,7	0,0	3,7	0,0
Totaal voorzieningen	480,8	19,5	85,3	415,0

4.1 Nieuwe reserves

Beheer stedelijke infrastructuur

Voor het onderhoud van wegen, tunnels et cetera is in de Begroting 2008 € 12,96 miljoen incidenteel beschikbaar gesteld. Voor de in 2008 niet volledig bestede middelen wordt een reserve gevormd.
De projecten worden uitgevoerd in de periode 2008-2012. Ook de in het Mobiliteitsfonds gereserveerde middelen voor GGO Europaboulevard en remmingswerken IJtunnel zijn in verband met een totaal beeld van reserves beheer stedelijke infrastructuur overgeheveld naar deze reserve.

Voorrang voor een Gezonde Stad

Voor de luchtkwaliteit/VGS is in de Begroting 2008 € 13,235 miljoen incidenteel ter beschikking gesteld. Voor de in 2008 niet volledig bestede middelen wordt een reserve gevormd.

Gratis Openbaar Vervoer

Deze nieuwe reserve zal worden aangewend ten behoeve van de afwikkeling kosten *proef gratis openbaar vervoer*.

4.2 Gehandhaafde reserves

Gemeentelijk aandeel kosten Noord/Zuidlijn

De toevoeging is voornamelijk het gevolg van de directe in indirecte gevolgen van de lekkages bij de Vijzelgracht (€ 117 miljoen) en voor het overige deel afkomstig uit het Risicofonds NZ-lijn.

De onttrekking heeft betrekking op de (gedeeltelijke) dekking van het gemeentelijk aandeel in de kosten 2008 van de Noord/Zuidlijn. De onttrekking werd bij de actualisatie nog begroot op € 42 miljoen. Bij de jaarrekening is € 73 miljoen onttrokken omdat de werkelijke projectkosten € 24 miljoen hoger zijn en werkelijke projectbaten € 7 miljoen lager dan begroot.

NDSM-veer

De onttrekking betreft de jaarlijkse bijdrage aan de exploitatie van NDSM-veren.

Gemeentelijk aandeel in kosten busstation/auto-onderdoorgang CS

De onttrekkingen dienen ter dekking van het gemeentelijk aandeel van het project.

Risicoreservering IJsei

In 2003 is ten onrechte een vrijval bij de IJtram naar deze reserve geboekt van € 15 miljoen. Vanwege de financiële afwikkeling van de IJtram is deze boeking voor het bij IJsei vrijvallende deel teruggeboekt zodat dit weer kan worden ingezet voor de dekking van de uitgaven IJtram.

Inrichting Wibautas (UNA-geld)

De in 2006 verbijzonderde reserveringen uit het Mobiliteitsfonds (Wibautas, langzaamverkeerpassage CS, lijn 5 en dynamisch verkeersmanagement) worden overgeheveld naar de bestemmingsreserve Mobiliteitsfonds. De verbijzondering is na de invoering van het programmeren niet meer noodzakelijk.

Mobiliteitsfonds - algemene reserve

In onderstaand overzicht wordt de ontwikkeling van de Algemene Reserve Mobiliteitsfonds geschetst. De afwijking ten opzichte van de begroting wordt vooral veroorzaakt door de hogere parkeerinkomsten en de vrijval uit de bestemmingsreserve. Daarnaast zijn in 2008 nog subsidies ontvangen voor werkzaamheden die in 2007 zijn verantwoord in het fonds. Ook deze overloop is gedoteerd aan de algemene reserve. Bij de behandeling van de Begroting 2008 heeft ons College besloten dat een buffer in de Algemene Reserve van € 1,5 miljoen voor onvoorziene omstandigheden noodzakelijk is. Dit betekent dus dat van de reserve ca. € 3,4 miljoen kan worden ingezet bij de actualisatie van het Meerjaren Werk en Investeringsprogramma (MWP).

Algemene Reserve Mobiliteitsfonds	Bedragen in €
Beginbalans	7.284.389,70
Vrijval uit bestemmingsreserve	1.793.355,14
Afrekening parkeerinkomsten 2007	95.588,30
Inkomsten boven raming 2008	745.394,42
Overloop 2007	740.248,83
Dotatie aan bestemmingsreserve	-5.783.890,00
Eindbalans	**4.875.086,39**

Mobiliteitsfonds – bestemmingsreserve

In onderstaand overzicht wordt de ontwikkeling van de Bestemmingreserves Mobiliteitsfonds geschetst.

Bestemmingsreserves Mobiliteitsfonds	Bedragen in €	Bedragen in €
Beginbalans		37.771.955,97
Algemeen	31.866.985,04	
Wibautas	1.300.000,00	
Dynamische verkeersmanagement	2.598.939,76	
Lijn 5	371.611,97	
Langzaamverkeerpassage CS	1.634.419,20	
Geraamde parkeerinkomsten		23.000.000,00
Dotatie vanuit Algemene Reserve		5.783.890,00

Bestemmingsreserves Mobiliteitsfonds	Bedragen in €	Bedragen in €
Vrijval		-1.793.355,14
Onttrekking middelen in 2008		-30.216.691,78
Eindbalans		**34.545.799,05**

Conform de aankondiging in de Jaarrekening 2007 en de verwerking in de Actualisatie 2008 zijn de in 2006 gevormde specifieke bestemmingsreserves weer samengevoegd in de 'algemene' bestemmingreserve.

De nieuwe werkwijze voor het Mobiliteitsfonds moet er in resulteren dat de omvang van de stille reserves van het Mobiliteitsfonds drastisch verminderen. In 2007 was daar nog geen sprake van maar in 2008 zijn hier de eerste stappen gezet. In 2008 zijn de uitgaven ruim € 7 miljoen hoger dan de reguliere inkomsten.

Bewonersgarages Zuidoost

Deze rentedragende reserve, gevormd in 2001, heef tot doel de negatieve exploitatieresultaten van de garages in Zuidoost te dekken en de eventuele kosten van afstoting van deze onrendabele garages.
De reserve heeft een looptijd tot 2011.

4.3 Afgewikkelde reserves

Gemeentelijk aandeel IJtram

In 2003 is ten onrechte een vrijval van € 15 miljoen binnen deze reserve geboekt en overgeboekt naar de risicoreservering IJsei. Vanwege de1 financiële afwikkeling van de IJtram is deze boeking voor het bij IJsei vrijvallende deel teruggeboekt zodat dit weer kan worden ingezet voor de dekking van de uitgaven IJtram.

Langzaamverkeerspassage CS, Dynamisch verkeersmanagement, Reserve lijn 5

De in 2006 verbijzonderde reserveringen uit het Mobiliteitsfonds zijn overgeheveld naar de bestemmingsreserve Mobiliteitsfonds. De verbijzondering is na de invoering van het programmeren niet meer noodzakelijk.

4.4 Gehandhaafde voorzieningen

Casco en funderingsherstel

De onttrekking bevat, naast de uitgaven van 2008, een bijdrage van € 4,5 miljoen aan de mitigerende maatregelen (o.a. Munttoren).

Risicofondsen NZ-lijn

Op basis van de afgesproken procedure 'Verzoek Tot Overheveling' is € 49,9 miljoen overgeboekt naar de Reserve Gemeentelijk aandeel NZ-lijn. Daarnaast is naar aanleiding van de prognose 2008 € 8,7 miljoen aan de voorziening toegevoegd.

Exploitatie en investeringen NZK-veren

De onttrekking betreft de jaarlijkse kosten bestaande uit exploitatie, beheer en onderhoud, vervangingsinvesteringen van de NZK-veren.

4.5 Afgewikkelde voorzieningen

Beheer en onderhoud railinfrastructuur, Metrovervangingsprojecten, Beheer en onderhoud railinfrastructuur, Tramhalte-aanpassingen

Als gevolg van een wijziging in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) t.a.v. vooruitontvangen bedragen van het rijk en Europese unie, moeten deze bedragen vanaf 2008 verantwoord worden onder de overlopende passiva. De onttrekking betreft de overheveling naar de overlopende passiva.

5 Mobiliteitsfonds (investeringen)

Omschrijving Bedragen in €	Budget	Besteed in 2008	Vrijval tgv/tlv algemene reserve	Actualisatie MWP
Behoud en verbeteren van het openbaar vervoer				
Projecten				
Noord/Zuidlijn	1.815.000	1.815.000		
Bypass tramlijn 5	3.300.000	3.300.000		
Zuidtangent Oost: 2e fase	300.000	97.191		202.809
HOV Amsterdam Schiphol	0	32.133		-32.133
Lift Johan Huizingalaan	85.000	192.269		-107.269
Busstation Van Hasseltweg	10.000	2.299	7.701	
Busstation Buikslotermeerweg	0	559.120		-559.120
Bijdrage aan Almere voor P+R	1.005.000	930.527	74.473	
Amstelbogen	135.000	64.248	70.752	
Programma's				
Toegankelijkheid OV: bushaltes	100.000	106.467	-6.467	
Toegankelijkheid OV	200.000	217.998	-17.998	
Aanpassingen infra irt nieuwe dienstregeling	255.000	211.424	43.576	
Pimp de Zilvermeeuwen	250.000	199.910	50.090	
Producten				
Beleidsproducten Openbaar Vervoer	639.000	675.768	-36.768	
Continue dienst				
Mobiliteitsmanagement ontsluiting bedrijventerreinen (actie OV-visie)	200.000	42.120	157.880	
CSE	450.000	449.910	90	
NDSM-veer	470.000	470.000		
Exploitatie Stop/Go	790.000	905.294	-115.294	
Totaal	**10.004.000**	**10.271.678**	**228.036**	**-495.713**
Betere luchtkwaliteit in de stad				
Projecten				
Langzaamverkeerpassage CS	600.000	82.308		517.692
Fietsroute van Hasseltweg (Mosplein-Meeuwenlaan)	561.000	388.861		172.139
Fietsparkeersteiger IJ-zijde Centraal Station	25.000	30.826	-5.826	
Fietsenstalling Rokin	482.000	490.412	-8.412	
Fietsrouteplanner	23.180	0	23.180	
Fietspaden Van Hallstraat (toez SD)	88.000	87.849	151	
Programma's				
Fysieke knelpunten hoofdnet fiets	350.000	341.840	8.160	
Producten				
Beleidsproducten luchtkwaliteit	395.000	387.175	7.825	
Uitvoering fietsbeleid	654.000	605.825	48.175	
Communicatie, promotie en marketing Fiets	316.000	194.171	121.829	
Continue dienst				
Autovrije dag	200.000	200.000		
Subsidie buurtfietsenstallingen	150.000	141.774	8.226	
Exploitatie en beheer fietsvoorzieningen	500.000	383.476	116.524	

Omschrijving Bedragen in €	Budget	Besteed in 2008	Vrijval tgv/tlv algemene reserve	Actualisatie MWP
Stimulering P+R, 5 ov-kaarten	150.000	150.000		
Beheer tijdelijke fietsvoorzieningen CS	528.000	255.707	272.293	
Fietsdiefstalpreventie	840.000	915.884	-75.884	
Totaal	5.862.180	4.656.105	516.243	689.832
Betere bereikbaarheid ten dienste van stad en regio				
Programma's				
Aanpakken standplaatsen taxi's	90.000	143.703	-53.703	
Verbeteren doorstroming knelpunten hoofdnetten en corridors	1.101.000	863.812	237.188	
Actieplan DVM 2007	2.160.000	2.041.467	118.533	
Monitoring Corridors t.b.v. doorstroming - derde tranche	164.000	225.702	-61.702	
Monitoring Amsterdam (MOA) t.b.v. doorstroming	126.000	45.310	80.690	
Verkeerscomputer voor het informeren, geleiden of sturen van verkeersdeelnemers	109.000	37.769	71.231	
Zes stuks nieuwe Groene Golven door Amsterdam	126.000	115.247	10.753	
Systemen om de doorstroming van de fiets te bevorderen	159.000	260.340	-101.340	
Informatiepanelen op en nabij de ring A10	84.000	16.000	68.000	
Fileproof A-10	406.000	406.000		
Producten				
Strategieontwikkeling Metropool en Noordvleugel	608.000	228.183	379.817	
Beleidsproducten en coördinatie IJburg	106.000	50.105	55.895	
Beleidsproducten en coördinatie Zuidas	363.000	197.394	165.606	
Beleidsproducten en coördinatie overige gebieden	100.000	77.240	22.760	
Producten Betaald rijden	120.000	311.496	-191.496	
Beleidsproducten rijkswegen en hoofdnet auto	224.000	510.227	-286.227	
Actieplan taxi	626.000	854.054	-228.054	
Planvorming bruggen en zware transporten	90.000	42.239	47.761	
Beleidsproducten locatiebeleid & parkeren	10.000	13.910	-3.910	
Continue dienst				
Campagne bereikbaarheid	230.000	171.426	58.574	
Bijdrage wegsleepregeling	460.000	334.580	125.420	
Implementatie tactisch verkeersmanagement	125.000	125.000		
Incident Management radialen, ring en overig hoofdnet	150.000	29.968	120.032	
Totaal	7.737.000	7.101.173	635.827	0
Een veiliger stad				
Programma's				
Nieuwbouw verkeersregelinstallaties uitleggebieden	864.000	690.187		173.813
Verkeersveilig maken blackspots en redroutes	2.445.000	2.159.849	285.151	
Voetgangersoversteekplaatsen en Ofossen	185.000	480.831	-295.831	
Omgevingsmanagement NZL bij de stadsdelen	944.000	760.843	183.157	
Producten				
Verkeerseducatie, fietsexamen en netwerk Kind in het Verkeer	600.000	374.099	225.901	
Beleidsproducten verkeersveiligheid	342.000	304.677	37.323	
Totaal	5.380.000	4.770.487	435.700	173.813
Goed beheerde stedelijke infrastructuur				
Projecten				

Omschrijving Bedragen in €	Budget	Besteed in 2008	Vrijval tgv/tlv algemene reserve	Actualisatie MWP
Mr. Visserplein als onderdeel project Wibautas	300.000	235.503		64.497
Circuit Oostoever voorbereiding	115.000	100.129	14.871	
Vervangen PCL installaties, IJ-, Piet Hein- en Arena-tunnel	100.000	136.167	-36.167	
Vernieuwen remmingwerken noordzijde IJ-tunnel	120.000	120.000		
GGO Europaboulevard ts. Europaplein en A10-zuid	720.000	720.000		
Prins Hendrikkade (tussen Oude Schans-Kattenburgersplein)	0	104.296		-104.296
Schoon door de poort: Hoofdweg tussen. Erasmusgr. en Van Galenst.	1.200.000	1.200.000		
Totaal	2.555.000	2.616.094	-21.296	-39.798
Overig				
Beheer Mobiliteitsfonds	100.000	101.155	-1.155	
Afdracht correctie uitname gemeentefonds BCF	700.000	700.000		
Totaal	800.000	801.155	-1.155	0
Totaal 2008	32.338.180	30.216.692	1.793.355	328.133
Gereserveerd voor 2009-2012				34.217.666
Stand bestemmingsreserve				34.545.799

Verantwoording 2008

In het Meerjaren Werk en Investeringsprogramma (MWP) 2008-2012 was voor 2008 voor ruim € 32,3 miljoen aan uitgaven voorzien. Hiervan is ruim € 30,2 miljoen (ruim 93,4%) daadwerkelijk uitgegeven, 5% valt vrij en ca. 1% zal worden ingezet in de technische actualisatie van het MWP. Deze cijfers zijn een verbetering ten opzichte van 2007 (68% uitgaven en 14% vrijval). Hiermee worden langzamerhand de veronderstellingen over de werking van het meerjarig programmeren bewaarheid.

Voor een drietal projecten zijn uitgaven verantwoord, terwijl er voor 2008 feitelijk geen budget voor was voorzien. Deze projecten zijn echter wel opgenomen in het meerjarenvoorstel 2008-2012 voor andere jaren, maar voor de voortgang was het noodzakelijk om in 2008 al kosten te maken. Het betreft een bijdrage voor de HOV-verbinding Amsterdam-Schiphol, het busstation Buikslotermeerplein en de Prins Hendrikkade. De eerste twee waren gemeld in de 9 maandsrapportage 2008, maar de laatste ontbrak daar abusievelijk. Dit project is echter begin 2008, op aanwijzing van de stadsregisseur, naar voren gehaald om te worden uitgevoerd bij de grote 'zomerwerken' rond de Prins Hendrikkade en de IJtunnel. De budgetten voor deze projecten zullen in het nieuwe MWP voor volgende jaren navenant worden aangepast.
Deze technische aanpassing zal ook plaatsvinden voor meerjarige projecten waar het kasritme niet is gehaald, overschreden of verkeerd was ingeschat. Dit betreft dus geen onder- of overschrijding maar meer een aanpassing van de kasritmes in meerjarig perspectief. Voorbeelden hiervan zijn Zuidtangent Oost, Lift Johan Huizingalaan, Langzaamverkeerpassage CS, langzaamverkeersverbinding Mosplein, Nieuwbouw VRI en het Mr. Visserplein.

In 2008 is veel meer beleidsinzet nodig geweest op de dossiers Betaald Rijden en de A6/A9. Dit resulteert in een overschrijding van de betreffende budgetten. Dit is conform de melding in de 9 maandsrapportage 2008 gecompenseerd met een minder beslag op andere budgetten voor beleidsproducten voor het Mobiliteitsfonds (OV-beleid, Strategieontwikkeling, Mobiliteitsmanagement).

De in de 9 maandsrapportage 2008 aangekondigde extra bijdrage aan het project *Kunst in de Metro* (Pimp de zilvermeeuwen) heeft niet plaatsgevonden. Het dekkingstekort zal nu worden betrokken bij de vorming van het nieuwe MWP. De kosten van de exploitatie van de Stop/Go (v/h De Opstapper) voor het laatste kwartaal 2007 zijn niet ten laste van het budget 2007 gebracht en komen daarmee ten laste van 2008. Daar tegenover staat dat de bijdrage aan het GVB voor 2008 verlaagd zal worden, omdat er minder gereden is dan afgesproken. Het saldo van deze afwijkingen resulteert in een overschrijding.

Wederom is er sprake van onderschrijding op het beheer en exploitatie van fietsvoorzieningen. In het nieuwe MWP zal daarom worden bezien of deze budgetten niet structureel te hoog zijn geraamd. Het project *Fietsdiefstalpreventie* kent een overschrijding, vooral vanwege hogere kosten doordat in 2008 gewerkt is aan het opnemen van de AFAC in de staande organisatie. Dit heeft geleid tot dubbele bezetting en frictiekosten.

In 2008 heeft de introductie van de taxistandplaats CS voor kwaliteitstaxi's en het toezicht daarop geleid tot een overschrijding van circa 36%. In het nieuwe MWP zal moeten worden bezien of de gereserveerde middelen voor de komende jaren afdoende zijn voor een verdere uitrol van het actieplan taxi.

Op het gebied van verkeersveiligheid zijn veel afwijkingen te melden. De budgetten voor blackspots en verkeerseducatie zijn niet uitgeput. Dit vindt zijn oorzaak in het feit dat er geen rekening was gehouden met bijdragen van derden (voor de blackspots, een hogere bijdrage van de SRA; voor verkeerseducatie, bijdragen van de staddelen). De onderschrijding is derhalve geen graadmeter voor de gerealiseerde resultaten. Het budget voor voetgangersoversteekplaatsen en fietsopstelvakken zijn fors overschreden. Dit heeft te maken met een versnelde uitvoering van beide programma's. In het nieuwe MWP zal nog moeten blijken of voor deze programma's in de komende jaren nog reserveringen noodzakelijk zijn of dat de bestaande reserveringen door deze overschrijding kunnen vrijvallen.

In de Begroting 2008 zijn enkele prioriteitsaanvragen voor vervangingsinvesteringen niet zoals gebruikelijk gedekt via een structureel beslag door middel van kapitaallasten, maar via incidentele dekking uit de algemene dienst (AD) en het Mobiliteitsfonds. De projecten komen zoals gepland echter voor een deel niet volledig tot uitgaven in 2008. Voor de projecten gedekt uit de AD is in de actualisatie van de Begroting 2008 een reserve gevormd. Voor de transparantie zijn in de rekening ook de uit het fonds gedekte projecten overgeheveld naar de genoemde reserve met de aantekening dat eventuele vrijval weer terug dient te vloeien naar het Mobiliteitsfonds.

De parkeerinkomsten

In de actualisatie van het bestedingsvoorstel is € 23 miljoen aan parkeerinkomsten begroot. Afstemming met de Dienst Stadstoezicht en stadsdelen geeft aan dat inkomsten € 0,7 miljoen hoger zullen zijn dan begroot. Deze extra inkomsten zijn conform de geldende beleidsregels gedoteerd aan de Algemene Reserve.
De definitieve afrekening van de parkeerinkomsten 2006 leidt tot een bate van ca. € 0,1 miljoen. Dit is ook gedoteerd aan de Algemene Reserve. Deze bedragen zullen worden benut bij de actualisatie van het MWP.

Resultaatgebied Openbare ruimte, groen, sport en recreatie

1 Bestuurlijke hoofdlijnen

1.1 Inleiding

Het motto van het Programakkoord, *Mensen maken Amsterdam*, is bij uitstek van toepassing op het resultaatgebied Openbare ruimte, groen, sport en recreatie. Meedoen staat centraal in het Amsterdamse sportbeleid. Vanuit de gedachte *Kinderen eerst* richten onze sportstimuleringsprogramma's zich met nadruk – via het onderwijs – op de jeugd van 6 tot 18 jaar. In de sport, en in het bijzonder in de verenigingssport, maken duizenden vrijwilligers het in honderden sportverenigingen mogelijk dat elke Amsterdammer, al of niet met een beperking, kan sporten op het door hem of haar gewenste en haalbare niveau. De raakvlakken van sport met andere beleidsvelden als onderwijs, zorg, economische zaken, diversiteit, werk en inkomen, ruimtelijke ordening en grondzaken en veiligheid zullen worden versterkt.

De openbare ruimte vervult voor Amsterdam een bijzondere rol in het streven een gezonde en succesvolle stad te zijn waar mensen graag willen wonen en werken. Dit streven vraagt om een systeem van bereikbare, goed ingerichte en goed beheerde, openbare ruimten en groengebieden. Pleinen, straten, parken, volkstuinparken en het regionale landschap maken de stad aantrekkelijker en versterken daardoor de stedelijke (creatieve) economie, de maatschappelijke kwaliteit, de cultuur en het milieu. Het Amsterdamse Bos en de Sporthallen Zuid, als grootstedelijke sport- en recreatievoorzieningen onder beheer van de centrale stad, spelen daarbij een belangrijke rol.
Artis en Hortus zijn onafhankelijke instellingen die jaarlijks subsidie van de gemeente ontvangen.

Het resultaatgebied Openbare ruimte, groen, sport en recreatie bevat de volgende subresultaatgebieden:
- openbare ruimte
- groen
- sportdeelname en -stimulering
- topsport
- sportvoorzieningen en -accommodaties
- dieren

De direct bij dit resultaatgebied betrokken diensten zijn:
- Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO)
- Dienst Ruimtelijke Ordening (DRO)
- De Dienst Advies en Beheer (DAB); deze dienst is per 1 maart 2008 opgesplitst en per 1 oktober 2008 definitief opgeheven. De Resultaat Verantwoordelijke Eenheid (RVE) Amsterdamse Bos maakte tot 1 maart 2008 onderdeel uit van de DAB en is vanaf deze datum ondergebracht bij de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO)

1.2 Kerncijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Totaal resultaatgebied					
Lasten +	52,6	81,0	81,0	57,9	52,1
Baten -	12,2	5,9	5,9	3,7	3,8
Resultaat t.l.v. algemene middelen voor mutaties reserves	40,4	75,1	75,1	54,2	48,3
Toevoeging minus onttrekking reserves	4,2	- 9,3	- 9,3	11,6	20,1
Resultaat t.l.v. algemene middelen na mutaties reserves	44,6	65,8	65,8	65,8	68,4
Saldo reserves	22,4	11,8	11,8	34,0	42,6
Saldo voorzieningen	12,8	6,9	6,9	11,9	13,9

1.3 Externe ontwikkelingen

Combinatiefuncties impuls Onderwijs, Sport en Cultuur

De realisering van, landelijk, 2.500 combinatiefunctionarissen (die het dagelijkse sport & beweegaanbod op en rond scholen moeten bevorderen) vormt een van de speerpunten in het sportbeleid van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). In het afgelopen jaar is landelijk relatief veel tijd gebruikt om de praktische problemen rond de instelling van combinatiefuncties op te lossen (werkgeverschap, BTW-problematiek e.d.). Hoewel ook Amsterdam door deze vertraging de doelstelling voor 2008 niet heeft gehaald, heeft VWS waardering geuit voor de Amsterdamse aanpak.

Olympisch Plan 2028

Op 26 juni 2008 heeft uw Vergadering besloten de ambities van NOC*NSF (Olympisch Plan 2028) en KNVB (WK-voetbal 2018) te volgen, en een Amsterdamse regie-unit onder leiding van de regisseur Olympische Ambitie in te stellen. Het Olympisch Plan 2028 kent een aantal bouwstenen op basis waarvan Nederland in 2016 een sportland moet zijn. Het Amsterdamse Sportplan 2009-2012 sluit aan en draagt bij aan deze doelstelling.

Metropolitane landschap

Grote groene, goed bereikbare gebieden in de nabijheid van de stad maken het aantrekkelijk voor mensen en bedrijven om zich in de stad te vestigen en in de stad te (blijven) wonen. Bij de metropoolvorming moet de tegenstelling stad-land worden opgeheven en moeten stad en land meer op elkaar worden betrokken. De stad speelt een rol in het behoud en ontwikkeling van het platteland en het land voorziet in een deel van de behoeftes van de stad (recreatie, voedsel).
Het metropolitaanse groen, zoals bijvoorbeeld de Tuinen van West, is als economische asset van de Amsterdamse regio hoger op de bestuurlijke agenda gekomen en verder uitgewerkt ten behoeve van de metropoolregio-conferentie begin 2009.

Stedelijk groen

In de komende discussie over een nieuwe Structuurvisie voor Amsterdam is het instrument de omvang en kwaliteit van de Hoofdgroenstructuur (HGS) tegen het licht gehouden. Parallel aan de opstelling van de nieuwe structuurvisie wordt de HGS en bijbehorende toetsingskader geactualiseerd.
Investeringen uit de groengelden dragen bij aan de verbetering van de kwaliteit van de HGS en van parken zoals bijvoorbeeld Vondelpark en Bijlmerpark in de stad. De extra versnelling voor de besteding van de groengelden in 2008 zal leiden tot realisatie van een groot aantal projecten in 2009.

Amsterdamse Bos

Aansluitend op de Olympische ambitie voor de spelen van 2028 wordt gewerkt aan het versterken van de Olympische sport-as. Het Amsterdamse Bos maakt onderdeel uit van deze Olympische sport-as en zal uit dien hoofde ook de nodige aandacht krijgen voor verbeteringen op het gebied van ontsluiting, bereikbaarheid, recreatie en sportief gebruik.

Voedselstrategie

De voedselstrategie bestaat uit het stimuleren van maatschappelijke partijen en bedrijfsleven om het voedsel in Amsterdam gezonder, duurzamer en veiliger te maken en gezonde eetgewoonten te bevorderen, vooral onder kinderen, jongeren en economisch zwakke groepen. Daarnaast heeft de 'stadslandbouw' een impuls gekregen, door promotie van streekproducten. Tevens zijn de bezoeken van scholen aan boerderijen gestart. Zo kan het groene en waterrijke cultuurhistorische agrarische landschap rond Amsterdam – belangrijk voor de leefbaarheid, identiteit, het vestigingsklimaat en de concurrentiepositie van de stad – behouden blijven en wordt de beginnende internationale reputatie van de stad op het gebied van streekvoedsel en eetcultuur vergroot.

Openbare ruimte

Het streven is de kwaliteit en de samenhang van de openbare ruimte in de stad te versterken en de efficiency te vergroten door de eenheid bij ontwerp, inrichting en beheer te bevorderen. In nauwe samenwerking met de stadsdelen is standaardisatie van openbare ruimte-inrichting gestimuleerd met behulp van de Puccinimethode[1]. Binnen de openbare ruimte tien zijn plekken geselecteerd die een opknapbeurt krijgen.

Dierenbeleid

De subsidieverordening is op orde. De instellingen hebben een verdere professionalisering doorgemaakt. Bij het dierenasiel wordt de geluidsproblematiek aangepakt.

1.4 Doelstellingen en resultaten

Programakkoord 2006-2010

Maatschappelijk effect: Een sportieve samenleving met veel (genieten van) sportbeoefening en waarin topsport een voorbeeldfunctie heeft voor jongeren

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Toename van het aantal (vooral jongere) sportende Amsterdammers *'Alle Amsterdammers een levenlang actief'*	Percentage Amsterdammers dat aan sport doet	Sportparticipatie blijft op het peil van 2006, te weten 65%	Voor deze indicatoren geldt dat dit eens per vier jaar wordt gemeten via de Sportmonitor. Nulmeting was in 2006, volgende meting is in 2010.	70%[2]
	Percentage jongeren (6-17 jaar) dat minimaal 1x per week sport	Sportparticipatie blijft op het peil van 2006, te weten 40%		80%
	Percentage jongeren (6-17 jaar) dat minimaal 2x per week sport	Sportparticipatie blijft op het peil van 2006, te weten 40%		50%
	Lidmaatschap vereniging 6-12 jaar 13-17 jaar	Sportparticipatie blijft op het peil van 2006, respectievelijk 45% en 39%		 > 55% > 50%
Meer ontmoetingen tussen Amsterdammers via de sport en daardoor een toename van deelname aan maatschappelijke activiteiten	Aantal verenigingen dat participeert in sportstimulerings-activiteiten[3] / Meedoen allochtone jeugd	103	103	103
	Aantal combinatiefuncties	48 fte	21,7 fte	61 fte

1 Met Puccini wordt bedoeld het brengen van meer stedelijke samenhang in de kwaliteit van de openbare ruimte door het toepassen van meer gestandaardiseerde materialen.

2 Het resultaat voor 2010 was in de Begroting 2008 nog niet opgenomen, in de Begroting 2009 is dit toegevoegd.

3 Deze indicator is ten opzichte van de Begroting 2008 aangepast, die wijziging is in de Begroting 2009 aangebracht.

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Kans om zich te ontwikkelen binnen de sport voor alle talentvolle jonge Amsterdammers	Aantal fulltime-programma's voor talentontwikkeling van sportbonden in Amsterdam	11	11	15
	Aantal sportbonden waarmee integrale samenwerkingsverbanden zijn afgesloten	1	2	8

Maatschappelijk effect: Behoud van scheggen en regionaal groen (metrogroen)

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Versterking van de aantrekkelijkheid van de regio Amsterdam (Topstad) voor bewoners, bedrijven en bezoekers.	Voortgang groene inrichtingsprojecten Bestuurlijk commitment gemeenschappelijke visie op de groene regio Aanbod regionale groene diensten en functies	Gedeelde visie ontwikkelingsrichting en beheer regionaal groen	In samenwerking met provincie verder gewerkt aan invulling van het begrip metropolitaan landschap te voorbereiding van de bestuurlijke conferentie in april 2009	Projecten in scheggen en regio zijn in uitvoering of afgerond. Plan van aanpak regionaal groen. De regiale groenstrategie is uitgewerkt. Groen speelt rol bij citymarketing

Maatschappelijk effect: Bescherming en verbetering van de Hoofdgroenstructuur (HGS)

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Gastvrije en sociaal inclusieve parken. Versterking van de relatie van groenbeheer met o.a. zorg, maatschappelijke ondersteuning, milieu en water.	Oppervlakte HGS en recreatieve verbindingen HGS Kwaliteit parken: gebruik, waardering, bekendheid Bereikbaarheid parken	Nulmeting Toestand van de Hoofdgroen-structuur (HGS) 2006/2007 is uitgevoerd. De HGS is geactualiseerd	Groot groen onderzoek gerealiseerd. 1e Conceptrapport gereed. Actualisering HGS in kader van structuurplan gestart	De HGS wordt ruimtelijk beschermd De kwaliteit is verbeterd De relatie met zorg, milieu en water is versterkt Plan moderniseren volkstuinparken opgesteld

Maatschappelijk effect: Groen en natuur in de buurt

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Sociale en economische versterking van wijken en buurten door (nieuw) wijkgroen en – natuur. Grotere bijdrage van groen aan de stedelijke luchtkwaliteit en waterberging.	Oppervlakte van groen/natuur op wijkniveau Oppervlakte collectief groen, aantal bomen Basismeetset: rapportcijfer bewoners voor buurtgroen	Uit de groengelden zijn middelen vrijgemaakt voor de aanleg van postzegelparken en kleinschalig groen in de buurt	Plan vorming postzegelparken en kleinschalig groen in volle gang. Eerste project al opgeleverd	Greening de city: meer collectief groen, de bomenvoorraad wordt bewaakt Versterken relatie groen met andere sectoren

Overige bestuurlijke aandachtspunten

Maatschappelijk effect:

- Een sportieve samenleving met veel (genieten van) sportbeoefening en waarin topsport een voorbeeldfunctie heeft voor jongeren
- Kwaliteit van leven door groen en natuur in de buurt en in de regio
- Een vitale en leefbare openbare ruimte waarin niemand buiten spel staat

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Een goed topsportklimaat; bijdrage van topsport naar 'Amsterdam Topstad	Aantal (inter)nationale sportevenementen	50	47	Ca. 50

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
	Positie op lijst topsport-gemeenten in Nederland	1	Nominatie in top 5.	1
Voldoende en goede sportaccommodaties met behoud van zo veel mogelijk sportparken binnen de Ring	Aantal sportvelden: Voetbal (gras/kunstgras) Hockey (gras/kunstgras)	 155 (125/30) 34 (9/25)	 153 (116/37) 34 (9/25)	 134 (97/37) 36 (7/29)
	Bezoekcijfers IJscomplex Jaap Eden	600.000	600.000	600.000
	Aantal standaardsporthallen[4]	25	26	29
Stimuleren sportaanbod op basisscholen en scholen voor het voortgezet onderwijs	Aantal PO scholen met: kennismakingaanbod schoolsportclubs	 134 15	 173 25	 180 50
	Sportactieve scholen: PO VO	 36 11	 36 16	 55 16
	Aantal wekelijkse Topscore trainingen	280-300	260	300
Behoud en versterking van de kwaliteit van het Amsterdamse Bos	Onderhoud voldoet aan gewenste kwaliteit	2% achterstallig onderhoud ingelopen	Achterstallig onderhoud verder ingelopen, met name de bruggen en 1e fase kwaliteitsimpuls Oeverlanden Nieuwe Meer	Achterstallig onderhoud deels ingelopen
Sporthallen Zuid, Bosbaan en Sportpark Amsterdamse Bos worden intensief benut door breedte- en topsport	Aantal internationale evenementen.	> 2	Aantal internationale evenementen: SHZ ≥ 3 Sportpark en Bosbaan 1	> 2
	Bezettingsgraad Sporthallen Zuid	70%	Bezetting van minstens 70% gerealiseerd	70%
	Aantal kano- en roeiwedstrijden per jaar	14	14 nationale wedstrijden 2 drakenboot races	14
	% bespeling velden Amsterdamse Bos	hockey 140%	151% Bron: DMO Sport	hockey 140%
Het Amsterdamse bos door Amsterdammers gebruikt en gewaardeerd	Percentage Amsterdammers dat minstens 1 maal per jaar het Amsterdamse Bos bezoekt, zoals blijkt uit de O&S omnibusenquête.	60%	52% van de Amsterdammers bezoekt het Amsterdamse Bos	60%
	Waardering van de Amsterdammers zoals blijkt uit de O&S omnibusenquête	Waardering 7,5 op een schaal van 10	Waardering 7,8	Waardering 7,5 op een schaal van 10
Het Amsterdamse Bos is een kerngebied in de regionale ecologische structuur	Waarneming van voorkomen gidssoorten[5]	Verdere verspreiding van de gidssoorten, vestiging van 2 nieuwe gidssoorten	Onderzoek naar de verdere verspreiding zal plaatsvinden in de loop van 2009	Verdere verspreiding van de gidssoorten, vestiging van 2 nieuwe gidssoorten

[4] Dit is de sporthallencapaciteit die bestaat uit sporthallen en (kleinere) sportzalen.

[5] Gidssoorten zijn plant- en diersoorten die kenmerkend zijn voor de kwaliteit van de ecologische verbindingszone. Als zij aanwezig zijn, mag er van worden uitgegaan, dat een gebied voldoet als onderdeel van de ecologische verbindingszone.

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Het Amsterdamse Bos biedt ruimte voor scholing en werkervaring	Aantal reïntegratieplekken[6]	10	Pilot in samenwerking met DWI en leerbedrijf de Herstelling	20

Overige bestuurlijke aandachtspunten

Maatschappelijk effect: Recreatieschappen onderdeel van de groene structuur in de Amsterdamse regio en van groot belang voor de recreërende Amsterdammers.

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Recreatieschappen onderdeel van de groene structuur in de Amsterdamse regio en van groot belang voor de recreërende Amsterdammers.	Aantal recreanten Waardering recreanten Stijging inkomsten schappen	Stabiele begrotingen Professionalisering voortzetten	Amsterdamse Agenda opgesteld voor de recreatie schappen. Samenwerking tussen Amsterdamse bestuurlijke vertegenwoordigers in de schappen versterkt	Begrotingen op orde Gezond perspectief schappen Evaluatie rol Amsterdam

Maatschappelijk effect: Prettige, duurzaam ingerichte en goed te gebruiken openbare ruimte.

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Prettige, duurzaam ingerichte en goed te gebruiken openbare ruimte met aandacht voor fietsers, voetgangers, gehandicapten en kinderen: toegankelijk, schoon, heel en veilig	Schoonheidsgraden-meting Kwaliteit rode loper (openbare ruimte boven N/Zlijn in Centrum en Oud-Zuid)	Schoonheidsgradenmeting 2008 Overeenkomst met stadsdelen over catalogus materialen is bereikt	In 2008 is de schoon-heidsgradenmeting (nu genoemd de zwerfvuilmeting) wederom uitgevoerd. Alle stadsdelen hebben meegedaan. Amsterdam is schoner geworden. Twee nieuwe modules zijn ontwikkeld en worden m.i.v. 2009 aan de meting toegevoegd	Schonere openbare ruimte Standaardisatie inkoop Een handboek inrichting openbare ruimte
Financiële ruimte voor kwaliteitsimpuls door efficiënte inkoop van materialen	Efficiënte inkoop materialen	Onderzoek naar voor- en nadelen centrale inkoop afgerond	De Puccinimethode is verder ontwikkeld, wat de centrale inkoop van materialen mogelijk gaat maken	Gezamenlijke inkoop materialen

Maatschappelijk effect: Uitvoeren van wettelijke taken m.b.t. dierenwelzijn i.s.m. stadsdelen.

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Uitvoeren van wettelijke taken m.b.t. dierenwelzijn i.s.m. stadsdelen	Subsidieverordening dierenwelzijn	Actuele subsidieverordening	Subsidies op orde gebracht. Dierenwel-zijnsinstelllingen verder geprofessionaliseerd. Met dierenasiel geluidsoverlast oplossen in gang gezet	Actuele subsidieverordening

[6] Deze indicator is in de Begroting 2009 voor het eerst opgenomen, met een resultaat voor 2008.

2 Bereikte resultaten per subresultaatgebied

2.1 Subresultaatgebied Openbare ruimte

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Prettige, duurzaam ingerichte en goed te gebruiken openbare ruimte.					
Schoonheidsgradenmeting 2008 m.b.t. zwerfvuil in de openbare ruimte	De schoonheidsgradenmeting is wederom uitgevoerd Amsterdam is schoner geworden. Twee nieuwe modules zijn ontwikkeld en worden m.i.v. 2009 aan de meting toegevoegd	Onder regie van DRO heeft O+S in samenwerking met de stadsdelen de meting uitgevoerd	Lasten Baten Saldo	210 0 210	115 0 115
Overeenkomst met stadsdelen over catalogus materialen is bereikt Onderzoek naar voor- en nadelen centrale inkoop afgerond	De Puccinimethode is verder ontwikkeld, wat de centrale inkoop van materialen mogelijk gaat maken. De nadere uitwerking van de werkwijze van centrale inkoop zal in 2009 plaats vinden. In het PHO van 4 december 2008 is de intentie uitgesproken om te gaan voor centrale inkoop	Nadere uitwerking/ontwikkeling van de Puccinimethode			

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Beheer openbare ruimte					
Lasten +	14,7	24,6	24,6	20,9	23,4
Baten -	3,6	2,7	2,7	0,0	0,4
Saldo	11,0	21,9	21,9	20,9	23,0

Het nadelige resultaat van het subresultaatgebied bedraagt € 23 miljoen. Ten opzichte van de Begroting 2008 betekent dit per saldo een verslechtering van € 1,1 miljoen. Hier liggen een aantal ontwikkelingen aan ten grondslag; de belangrijkste daarvan zijn:

- de lasten van onderhoud en beheer Westpoort vallen lager uit (€ 4,6 miljoen). De baten uit de uitvoering voor Westpoort vallen tegen (€ 2,7 miljoen)
- er wordt bij de Jaarrekening 2008 een extra dotatie aan voorziening 1e verstrating opgenomen, die bij de begroting nog niet geraamd was (€ 2,3 miljoen)
- lasten voor beheer van centrumgebied Zuidoost, die bij de begroting niet geraamd waren (€ 0,7 miljoen)

De bij de Begroting 2008 geraamde lasten voor werkzaamheden in het kader van Leidseplein, Museumplein en Hot spots worden bij de Jaarrekening 2008 gedoteerd aan nieuwe bestemmingsreserves. Deze ontwikkeling heeft geen invloed op het saldo.

2.2 Subresultaatgebied Groengebieden in en nabij de stad

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Behoud van scheggen en regionaal groen (metrogroen)					
Gedeelde visie ontwikkelings-richting en beheer regionaal groen.	In samenwerking met provincie verder gewerkt aan invulling van het begrip metropolitaan landschap te voorbereiding van de bestuurlijke conferentie in april 2009	Met provincie samen stukken opgesteld voor de stuurgroep	Lasten Baten Saldo	423 0 423	457 0 457
Bescherming en verbetering van de Hoofdgroenstructuur (HGS)					
Nulmeting Toestand van de Hoofdgroenstructuur 2006/2007 is uitgevoerd. De HGS is geactualiseerd	Groot groen onderzoek gerealiseerd. 1e Conceptrapport gereed. Actualisering HGS in kader van structuurplan gestart.	Groot groenonderzoek uitgevoerd	Lasten Baten Saldo	375 0 375	395 0 395
Groen en natuur in de buurt					
Uit de groengelden zijn middelen vrijgemaakt voor de aanleg van postzegelparken en kleinschalig groen in de buurt	Plan vorming postzegelparken en kleinschalig groen in volle gang. Eerste project al opgeleverd	Afspraken met stadsdelen gemaakt en gelden toegewezen	Lasten Baten Saldo	375 0 375	394 0 394
Recreatieschappen onderdeel van de groene structuur in de Amsterdamse regio en van groot belang voor de recreërende Amsterdammers					
Stabiele begrotingen Professionalisering voortzetten	Amsterdamse Agenda opgesteld voor de recreatie schappen. Samenwerking tussen Amsterdamse bestuurlijke vertegenwoordigers in de schappen versterkt	Structureel Overleg opgezet Agenda opgesteld	Lasten Baten Saldo	2.047 65 1.982	2.344 72 2.272
Amsterdamse Bos					
2% Van achterstallig onderhoud ingelopen	Achterstallig onderhoud verder ingelopen, met name de bruggen en 1e fase kwaliteitsim-puls Oeverlanden Nieuwe Meer	Renovatie Bruggen Kwaliteitsimpuls oeverlanden Nieuwe Meer	Lasten Baten Saldo	180 180 0	868 173 695
60% Van de Amsterdammers bezoekt het Amsterdamse Bos.	52% Van de Amsterdammers bezoekt het Amsterdamse Bos (resultaat onderzoek door O&S)	Beheer en onderhoud, toezicht en handhaving, communicatie (bezoekers-centrum), organisatie van evenementen	Lasten Baten Saldo	5.897 292 5.605	5.946, 328 5.618

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Groengebieden in en nabij de stad					
Lasten +	23,5	29,6	29,6	32,0	29,3
Baten -	6,6	4,4	4,4	6,7	4,2
Saldo	17,0	25,2	25,2	25,4	25,1

De bij de Begroting 2008 geraamde lasten voor werkzaamheden in het kader van Sloterplas en Parken en incidentele groenmiddelen 2007-2010 worden bij de Jaarrekening 2008 grotendeels gedoteerd aan nieuwe bestemmingsreserves. Deze ontwikkeling heeft geen invloed op het saldo.

2.3 Subresultaatgebied Sportdeelname en -stimulering

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Realisatie naschools sportaanbod in alle stadsdelen met Voortgezet Onderwijs verzorgd door Topscore	Is in alle stadsdelen met VO gerealiseerd	Aanbod en coördinatie van naschools sportstimulerings-aanbod: promotieactiviteiten in groepen 1 en 2, en daarop volgend 260 wekelijkse trainingen in 16 takken van sport	Lasten Baten Saldo	1.077 53 1.024	1.074 123 951
12.000 kinderen onder schooltijd in contact brengen met sport, via JIB (stijging van aantal jeugdteams met 2,5%)	20.000	Coördinatie, subsidie, organisatie van kennismakings-lessen in het primair onderwijs	Lasten Baten Saldo	273 22 251	312 52 260
Het begeleiden van 300 kinderen naar verenigingen	750 leerlingen				
Het organiseren van stedelijke schooltoernooien in minstens 6 sporten	29 toernooien, 11 takken van sport	Ondersteuning van 29 toernooien in 11 takken van sport			
50 basisscholen werken volgens JUMP-in methode	50	Gesprekken met stadsdelen en scholen over financiering, monitoring en implementatie	Lasten Baten Saldo	900 460 440	653 584 69
10 nieuwe scholen zijn opgenomen in het JUMP-in implementatie traject	10				
De GGD voert in samenwerking met het VU Medisch Centrum een effectonderzoek uit.	Effectrapportage in voorjaar 2009	Onderzoek is uitgevoerd			
9.500 mensen met beperking doen één keer per week aan sport	10. 000	Ondersteuning van o.a. organisatorische integratie en van nieuwe initiatieven voor aanbod in aangepast sporten	Lasten Baten Saldo	114 0 114	150 35 115
Doorvoeren en operatio-naliseren van het concept Sportcentrum Nieuwe stijl in de drie westelijke stadsdelen	Op sportpark Sloten is het sportaanbod vergroot en de communicatie over de mogelijkheden verbeterd. Een nieuwe organisatievorm is niet ingevoerd	Stadsdeel Slotervaart heeft op sportpark Sloten het laatste van de drie projecten uitgevoerd	Lasten Baten Saldo	85 0 85	80 35 45
Deelname van minimaal 50 verenigingen aan 'Meedoen allochtone jeugd door sport'	103	Uitvoering programma Meedoen allochtone jeugd door sport	Lasten Baten Saldo	632 632 0	421 421 0
Vijf verenigingen participeren in zorgtrajecten voor jeugd	Negen verenigingen hebben geparticipeerd	Subsidiëring	Lasten Baten Saldo		

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Sportdeelname en -stimulering					
Lasten +	5,2	5,6	5,6	6,4	7,6
Baten -	2,2	1,4	1,4	1,4	1,8
Saldo	3,0	4,2	4,2	5,1	5,8

Het nadelige resultaat van het subresultaatgebied bedraagt € 5,8 miljoen. Ten opzichte van de Begroting 2008 betekent dit per saldo een verslechtering van € 1,6 miljoen. Hier liggen een aantal ontwikkelingen aan ten grondslag. Daarvan zijn de belangrijkste:

- de lasten voor sportbeleid en het sportservicebureau zijn € 0,9 miljoen hoger ten opzichte van de raming bij de Begroting 2008
- er wordt bij de Jaarrekening 2008 een dotatie aan de nieuw gevormde reserve Impuls Brede School, sport en cultuur gedaan van € 1,3 miljoen, bedoeld om combinatiefuncties te realiseren
- de baten in het kader van sportbeleid, het sportservicebureau en sportstimulering jongeren, nemen € 0,4 miljoen toe ten opzichte van de Begroting 2008

2.4 Subresultaatgebied Topsport

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Realisering van Amsterdams Centrum voor Topsport en Onderwijs Begeleiding van 50 tot 100 talenten naar topsportorganisaties	Entreetoets goedgekeurd. Commitment is er nu van 6 bonden voor 11 fulltime programma's	Start accreditatieprocedure Verkrijgen commitment Ondersteunen Olympisch netwerk Amsterdam	Lasten Baten Saldo	668 0 668	668 0 668
Organisatie van circa 30 (inter) nationale kampioenschappen	47, exclusief de internationale ontmoetingen van Ajax. 29 internationale toernooien, 17 NK of bekerfinales	Acquireren en ondersteunen van (inter)nationale sportevenementenn	Lasten Baten Saldo	350 0 350	350 0 350

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Topsport					
Lasten +	0,5	0,8	0,8	1,0	1,0
Baten -	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo	0,5	0,8	0,8	1,0	1,0

Het nadelige resultaat van het subresultaatgebied Topsport bedraagt € 1,0 miljoen. Ten opzichte van de Begroting 2008 betekent dit per saldo een verslechtering van € 0,2 miljoen. Dit is het gevolg van een toename van de lasten Topsport.

2.5 Subresultaatgebied Sportvoorzieningen en accommodaties

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Stichting IJscomplex Jaap Eden hanteert in 2008 de voorwaarden ten aanzien van het rooster en de tarieven voor de ijsbaan en ijshal	Beschikking met nieuwe subsidievoorwaarden is verzonden	Opstellen nieuwe beschikking met subsidievoorwaarden	Lasten Baten Saldo	1.349 0 1.349	1.349 0 1.349
54% van de buitenschoolse capaciteit in gymnastiekaccommodaties wordt voor sport gebruikt.	68 % van de voor het doel geschikte lokalen wordt in de naschoolse uren voor sport gebruikt	Uitvoering van de verruimde subsidieverordening buitenschools gebruik gymlokalen	Lasten Baten Saldo	219 0 219	219 0 219

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Vijf verenigingen hebben in hun accommodatie/clubhuis geïnvesteerd met subsidie op basis van de verordening aanpassing verenigingsaccommodaties	Zeven verenigingen hebben subsidie gekregen	Afhandelen subsidieverzoeken	Lasten	600	600
			Baten	0	0
			Saldo	600	600
De basis sportvoorzieningen worden op een zodanig kwalitatief en kwantitatief gehandhaafd, dat deze voldoen aan de behoefte Met de uitvoering van de voorstellen uit sportaccommodatieplan is per stadssector een start gemaakt	Toekenning van middelen voor uitvoering sportaccommodatieplan t.b.v. atletiekbaan en zes kunstgrasvelden	Beoordeling aanvragen van stadsdelen, voorbereiding besluitvorming aan ons College	Lasten	7.647	3.802
			Baten	0	0
			Saldo	7.647	3.802
Sporthallen Zuid: bezetting hallen 70%	Bezetting > 70%, laatste kwartaal 94%	Beheer, onderhoud en marketing	Lasten	1.887	2.113
			Baten	590	759
			Saldo	1.297	1.354
Bespelingspercentage: hockey 140% cricket 100% voetbal 80% Veertien kano- en roeiwedstrijden > 2 internationale evenementen op het Sportpark, de Bosbaan en in Sporthallen Zuid	Bespelingspercentage: hockey 151% cricket 100% voetbal 82% Veertien nationale wedstrijden; twee powerboatwedstrijden; twee drakenboot races Aantal internationale evenementen: - Sporthallen Zuid ≥ 3 - Sportpark en Bosbaan 1	Beheer en onderhoud	Lasten	930	745
			Baten	213	224
			Saldo	717	521

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Sportvoorzieningen en -accommodaties					
Lasten +	9,1	9,6	9,6	9,2	9,6
Baten -	2,9	8,3	8,3	8,3	8,7
Saldo	6,2	1,2	1,2	0,9	0,9

Het nadelige resultaat van het subresultaatgebied bedraagt € 0,9 miljoen. Ten opzichte van de Begroting 2008 betekent dit per saldo een verbetering van € 0,3 miljoen. Hier liggen een aantal ontwikkelingen aan ten grondslag. De exploitatie van Sporthallen Zuid zijn zowel aan de lastenkant (+ € 0,4 miljoen), als aan de batenkant (+ € 0,35 miljoen) hoger dan geraamd. De lasten in het kader van subsidies aan sportaccommodaties en de exploitatie van andere gemeentelijke sportaccommodaties zijn lager dan geraamd bij de Begroting 2008 (€ 0,4 miljoen)

2.6 Subresultaatgebied Dieren

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Uitvoeren van wettelijke taken m.b.t. dierenwelzijn i.s.m. stadsdelen					
Actuele subsidieverordening	Subsidies op orde gebracht. Dierenwelzijnsinstelllingen verder geprofessionaliseerd. Het met dierenasiel oplossen geluidsoverlast in gang gezet	Subsidies uitgekeerd Afspraken met instellingen gemaakt	Lasten	560	1.142
			Baten	0	0
			Saldo	560	1.142

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Dieren					
Lasten +	6,9	12,5	12,5	12,6	12,6
Baten -	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Saldo	6,9	12,5	12,5	12,6	12,5

Het nadelige resultaat van het subresultaatgebied Dieren bedraagt € 12,5 miljoen. Ten opzichte van de Begroting 2008 is dit ongeveer gelijk. De ontwikkelingen ten aanzien van de lasten en de baten binnen het subresultaatgebied zijn gezamenlijk budgettair neutraal voor het saldo: de lasten in het kader van de subsidieverstrekking aan Koninklijk Zoologisch Genootschap Natura Artis Magistra zijn € 5 miljoen lager dan begroot. Daar staat een dotatie aan de bestemmingsreserve à € 5 miljoen tegenover.

3 Realisatie prioriteiten 2008

3.1 Realisatie prioriteiten 2008

Prioriteiten die zijn opgenomen in het programakkoord 2006-2010

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1.000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1.000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1.000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Sportstimulering	S1.1	1.000	1.000	0	Handhaving van de (deels incidenteel) gefinancierde programma's Topscore en JIB op het niveau van voor 2008; organisatie van grootstedelijke activiteiten/ evenementen, CTO-ontwikkeling, acquisitie evenementen, communicatie/onderzoeken/ monitoring/ feest sportvrijwilligers, vervoersregeling Amsterdamse jeugdsportteams	J	

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1.000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1.000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1.000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Bruggen Amsterdamse Bos	S4.3	61	0	0	De renovatie van vier bruggen is uitgevoerd, maar financieel nog niet afgewikkeld. De renovatie van de vijfde brug is in uitvoering, die van de zesde brug aanbesteed en gegund	N	2009
Sportstimulering	I1.4	1.000	400	600	Toevoeging aan programma JUMP in, aan project Verenigingsondersteuning, sportuitmarkt, verhuizing sportotheek, productiekosten sportplan, subsidie aan WK Amsterdam, Nationale Special Olympics, Mysteryproject en CTO-ontwikkelingen.	N	2009
Uitbreiding Artis	I2.6	5.000	0	5.000	Uitvoering Masterplan eerste fase is in gang gezet	N	Maart 2009
Eigen vermogen Artis	I2.7	250	250	0	Opbouwen weerstandsvermogen	J	Reeds verleend

Overige Prioriteiten

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1.000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1.000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1.000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Hortus: nieuwbouw	I4.9	25	25	0	Opstelling plan voor duurzame kas Overtuin	J	Reeds verleend
Uitvoering Top-sportnota Koersen op Resultaat/ Amsterdam Topstad	I4.10	350	350	0	Acquisitie grote sportevenementen zoals JUMP-in Amsterdam en Ronde Groene Hart	J	
Proeftuin Amsterdam	I	250	247	0	Geld van derden als cofinanciering geregeld. Conform actieplan activiteiten georganiseerd en opgezet Initiatieven van derden ondersteund Overleg met andere overheden gehad ter verbreding van het draagvlak Hoofdstad van de smaak in 2009 voorbereid	Ja	Is in uitvoering, voortzetting in 2009 (o.a. hoofdstad van de smaak)
Stadsergonoom	S	100	20	0	In 2008 heeft een expertmeeting met diverse diensten en belangenorganisaties plaatsgevonden. De werving van de stadsergonoom is najaar 2008 gestart. De stadsergonoom zal februari 2009 beginnen	Nee	2009

3.2 Toelichting realisatie prioriteiten

Bruggen Amsterdamse Bos (S4 Overige prioriteiten 2008)

Renovatie van vijf bruggen in het Amsterdamse Bos (ontworpen door Kramer), waardoor de levensduur van de bruggen met 20 jaar wordt verlengd. Op grond van het rapport Renovatie bruggen 2008 is vastgesteld, dat de investering voor 2008 € 636.000 bedraagt. Uitgaande van een afschrijvingstermijn van 0 jaar, leidt dit, bij een rentepercentage van 4,5%, tot structurele kapitaallasten van € 60.420.
Naast de prioriteit van 2008 is voor de voorbereiding van de renovatie een bijdrage van € 50.000 uit het fonds Groengelden verkregen en is een eigen bijdrage geleverd van € 20.000 vanuit het reguliere budget (exploitatie 2007).
Door financiële meevallers bij de aanbesteding van de voor 2008 geplande renovatie van de vijf bruggen, is besloten ook de renovatie van een zesde brug in 2008 aan te besteden en uit hetzelfde budget te laten uitvoeren in 2009.

Omschrijving Bedragen x € 1 miljoen	Bedrag	Realisatie en restant verplichtingen	Gedeclareerd ultimo 2008	Nog te besteden en te verplichten	Nog te activeren c.q. te declareren in 2009
Prioriteit bruggen 2008	636	408		228	636
Groengelden 2007	50	50	18	0	32
DMO-ABOS	20	20	20	0	0
Totaal	**706**	**478**	**38**	**228**	**668**

4 Specificatie reserves en voorzieningen

Bedragen x € 1 miljoen	Stand Ultimo 2007	Mutaties 2008 +/+	Mutaties 2008 -/-	Stand Ultimo 2008
Nieuwe reserves				
Masterplan Artis	0,0	5,0	0,0	5,0
Impuls Brede school, sport en cultuur	0,0	1,3	0,0	1,3
Sloterplas en parken	0,0	8,0	0,1	7,9
Groenmiddelen 2007-2010	0,0	6,2	0,2	6,0
Reiniging intensivering schone stad, Hot spots	0,0	1,0	0,0	1,0
Leidseplein	0,0	6,0	0,0	6,0
Museumplein	0,0	3,0	0,1	2,9
Gehandhaafde reserves				
Reserve Groengelden 2003-2006	8,7	0,0	3,3	5,4
Afwikkeling verzelfstandiging caming Amsterdamse bos	0,1	0,0	0,0	0,1
De rode Loper	2,0	1,0	0,1	2,9
Reserve Groeifonds Groen Zuidas	3,3	0,0	0,0	3.3
Reserve WW	0,8	0,0	0,0	0,8
Vakantiegeld (DAB- Amsterdamse bos)	0,1	0,0	0,1	0,0
Afgewikkeld Reserves				
Sportaccomodatiefonds	7,4	0,0	7,4	0,0
Totaal reserves	**22,4**	**31,5**	**11,3**	**42,6**
Voorzieningen				
Voorziening eerste bestrating	12,5	2,4	1,1	13,7
Groot onderhoud hallen (DAB/sporthallen Zuid	0,3	0,1	0,3	0,1
Totaal voorzieningen	**12,8**	**2,5**	**1,5**	**13,8**
Linnenbeursje	0,1	0,0	0,0	0,1
Voormalige tussenscholen	0,1	0,0	0,0	0,1
Totaal voorzieningen	**0,2**	**0,0**	**0,0**	**0,2**

4.1 Nieuwe reserves

Reserve Artis

De reserve Artis van € 5 miljoen is bedoeld als dekking van de kosten van het Masterplan Artis. De totale kosten van dit plan bedragen € 80 miljoen, de bijdrage van de gemeente bestaat uit een incidentele meerjarige prioriteit van 3 x € 5 miljoen. De aanvraag van Artis is eind december door DMO ontvangen en binnenkort zal het eerste gedeelte worden beschikt. Artis diende de planning voor 2009 in.

Reserve Impuls Brede School, sport en cultuur

De middelen Impuls brede school/combinatiefuncties betreffen geoormerkte rijksmiddelen van € 2,2 miljoen in 2008 die via het gemeentefonds lopen. De regeling loopt tot en met 2012. Op dat moment moeten er in Amsterdam 150 combinatiefuncties (100 fte's) gerealiseerd zijn. In 2008 zijn er minder combinatiefuncties gerealiseerd dan geprognosticeerd (mondeling afgestemd met het rijk), waardoor er ultimo 2008 sprake is van een onderbesteding van € 1,3 miljoen. Dit heeft geleid tot de vorming van een nieuwe reserve.

Sloterplas en Parken, Groenmiddelen 2007-2010, Hot Spots, Leidseplein, Museumplein

In de Begroting 2008 zijn substantiële bedragen beschikbaar gesteld voor de aanpak van pleinen en parken. Bij de besluitvorming werd al voorzien dat besteding van deze middelen in belangrijke mate plaats zou vinden na 2008. Bij de Actualisatie 2008 (Begroting 2009) werd besloten de niet in 2008 bestede middelen op te nemen in nieuw te vormen bestemmingsreserves.

- De besteding ten laste van de reserve Sloterplas en Parken past binnen de gedragslijn voor groenprojecten (besteding moet hebben plaatsgevonden binnen drie jaar)
- De besteding van de reserve Leidseplein is gebaseerd op de planning van het stadsdeel voor de uitvoering van de herinrichting van het Leidseplein (start uitvoering na 2008); in het Jaarplan 2008 is aangegeven dat de uitvoering een periode van 4 à 10 jaar zal vergen
- Hot Spots: in de Begroting 2008 heeft ons College een bedrag van € 1 miljoen opgenomen voor de intensivering van de reiniging van de stad, gericht op de aanpak van de tien meest verloederde plekken. De uitvoering zal overwegend plaatsvinden in 2009
- Museumplein: In de Actualisatie 2008 werd een bestemmingsreserve aangekondigd à € 2,39 miljoen. Bij de Jaarrekening 2008 wordt de bestemmingsreserve € 460.000 groter (€ 2,85 miljoen)

4.2 Gehandhaafde reserves

Reserve Groengelden 2003-2006

De in 2008 gerealiseerde bestedingen (€ 3,1 miljoen) zijn ten laste van de reserve gebracht. De rest van de onttrekking betreft een vrijval BTW Compensatie Fonds (€ 0,2 miljoen). De besteding heeft vooral betrekking op Vondelpark renovatie, Diemerzeedijk, Noorderpark en Nieuwe Oosterbegraafplaats. Ten opzichte van de geraamde bestedingen (€ 3,8 miljoen) blijven de gerealiseerde bestedingen € 0,5 miljoen achter. Verwacht wordt dat het niet bestede deel van de bestemmingsreserve in 2009 tot uitgaaf zal komen. Vastgelegd is dat de besteding van groengelden binnen drie jaar moet plaatsvinden. Heeft de besteding niet binnen deze termijn plaatsgevonden, dan valt het niet bestede deel vrij.

Afwikkeling verzelfstandiging camping Amsterdamse bos

Ten laste van de boekwinst, die is ontstaan als gevolg van de verzelfstandiging van de camping, zie Jaarrekening 2005, is ultimo 2005 een reserve gevormd. Uiterlijk in het najaar 2009 wordt de watergang langs de camping gebaggerd. De financiële afronding vindt in 2010 plaats.

De rode Loper

De reserve is gevormd bij de besluitvorming over de Rode Loper. Aan de reserve wordt in 2008 en in 2009 het in de begroting gereserveerde bedrag voor de uitvoering van De Rode Loper (€ 1 miljoen) toegevoegd. Gelet op de samenhang met de aanleg van de Noord/Zuidlijn, zal de besteding van de reserve plaatsvinden nadat de werkzaamheden voor de Noord/Zuidlijn op het maaiveld zijn afgerond.

Reserve Groeifonds Groen Zuidas

De uitgifte ten behoeve van commercieel vastgoed op de Zuidas voegt € 13,61 per m^2 bruto vloeroppervlak toe aan de reserve groeifonds Groen Zuidas. De reserve wordt aangewend voor projecten die bijdragen aan de verhoging van de kwaliteit van bestaande en nieuw aan te leggen groenelementen in de Zuidas.

4.3 Afgewikkelde reserves

Sportaccomodatiefonds

In verband met het opheffen van het Sportaccomodatiefonds per 1-1-2008 is deze reserve afgewikkeld. Voor het door ons College gevoerde beleid heeft deze afwikkeling geen gevolgen. De kapitaallasten die samenhangen met het Sportaccomodatiefonds worden nu in de begroting opgenomen.

4.4 Extracomptabele reserves

Reserve Topsportevenementen

Op 13 mei 2008 besloot ons College tot deelname aan *impuls Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASP)*. Het rijk stelt hiervoor middelen via het gemeentefonds beschikbaar voor de periode 2008-2010, te weten € 476.442 voor 2008, € 952.884 voor 2009 en € 476.442 voor 2010. Het bedrag voor 2008 is abusievelijk niet in de geactualiseerde begroting van DMO verwerkt. Daarnaast zijn de middelen niet tot besteding gekomen. Deze onderbesteding zal in 2009 ingezet worden voor de acquisitie van grootschalige (top)sportevenementen. Ons College stelt de vorming voor van een reserve van € 0,5 miljoen.

Reserve Sportuitmarkt

Besloten is de uitvoering van de Sportuitmarkt vanwege de korte voorbereidingstijd plaatst te laten vinden in 2009. De door ons College voorgestelde reserve bedraagt € 0,1 miljoen.

Reserve Verenigingsondersteuning

Voor de uitvoering van het project *Verenigingsondersteuning* zijn vanaf 2006 een aantal vereniging- ondersteuners aangetrokken. De salarisadministratie werd via Sportservice Noord-Holland gevoerd. Hierbij is geen rekening gehouden met af te dragen pensioenpremies. Sinds oktober 2008 zijn deze personen in dienst gekomen bij DMO. Wij moeten voor de afgelopen jaren (op grond van gemaakte afspraken) nog de werkgeverslasten voldoen aan het pensioenfonds. In de uitgaven van het lopend boekjaar is hiermee al rekening gehouden, vandaar de gerealiseerde onderschrijding. Ons College stelt voor om deze onderschrijding van € 0,1 miljoen te reserveren.

Reserve Amsterdamse Bos

Deze reserve is deels bedoeld voor de aanschaf van een objectbeheersysteem (en is in dat opzicht een investeringsuitgave) en deels voor het uitvoeren van achterstallig onderhoud. Met het nieuwe systeem zal het areaal in kaart gebracht worden (bomen, grasweiden, paden, enzovoort) en vervolgens een regulier onderhoudsprogramma voor de komende jaren opgesteld worden. De verdeling is als volgt:

- € 30.000 afkoop oud systeem
- € 50.000 aanschaf nieuw systeem
- € 30.000 in kaart brengen meerjarig groot onderhoud
- € 70.000 groot onderhoud aan laan- en solitairbomen
- € 100.000 groot onderhoud aan voetpaden, aanbrengen half-verharding.

Het Amsterdamse Bos heeft hiervoor niet rompmatig (regulier) geld in de Begroting 2009 opgenomen. In het verleden is er voor achterstallig onderhoud wel een incidentele prioriteit van € 5 miljoen verstrekt, maar daar is het verder bij gebleven. Medio 2009 is het meerjarig onderhoudsplan gereed. Ons College stelt voor om de reserve te vormen voor € 0,3 miljoen.

4.5 Gehandhaafde voorzieningen

Voorziening eerste verstrating

De voorziening dient om verzakkingen te herstellen, die zijn ontstaan na de eerste aanleg van de bestrating in een grondexploitatieplan. Deze voorziening wordt gevoed door dotaties bij de afsluiting van de betreffende grondexploitatie.

Groot onderhoud hallen

In 2008 is in totaal € 277.336 aan groot onderhoud besteed. Dit bedrag bestaat uit groot onderhoud, maar ook uit regulier onderhoud. De toevoeging aan de voorziening is conform begroting. Naar verwachting

is de jaarlijkse dotatie aan de voorziening niet toereikend om het toekomstig groot onderhoud te kunnen uitvoeren. In 2009 zal een objectbeheersysteem worden aangeschaft waarmee het groot onderhoud planmatig aangepakt kan worden. Tevens zal een inventarisatie plaatsvinden van het toekomstig groot onderhoud.

5 Investeringen

Kredieten met betrekking tot routinematige investeringen: 2008

Nummer	Omschrijving	Kredietbedrag begroting 2008 (x € 1.000)	Uitgaven t/m 2008 (x € 1.000)	Vrijval (x € 1.000)
Begr. 2003	1/3-1/3-1/3 regeling	481	480	0
Begr. 2004	1/3-1/3-1/3 regeling	493	479	0
Begr. 2005	1/3-1/3-1/3 regeling	500	470	0
Begr. 2006	1/3-1/3-1/3 regeling	505	387	0
Begr. 2007	1/3-1/3-1/3 regeling	576	464	0
Begr. 2008	1/3-1/3-1/3 regeling	600	97	0
	Groen	67	30	37
	Sportpark	136	72	0
	Bosbaan	325	102	0
	Boswachterij	10	1	9
	Sporthallen	628	413	0

1/3 Regeling

Het budget 2003 is door externe omstandigheden niet afgewikkeld in 2008. Het betreft daarbij de toekenning aan de Amsterdamse Atletiek Combinatie of de Rugbyclub (AAC), het gaat hierbij om een bedrag van € 1.000. Ten laste van de budgetten 2004 tot en met 2008 is in totaal € 480.000 niet verplicht. Voor een bedrag van € 900.000 zijn aanvragen ontvangen. Stelregel is dat bij verlening van subsidies het oudste budget eerst volledig wordt verplicht. Afwikkeling van de budgetten 2003 t/m 2005 zullen in 2009 plaatsvinden, van 2006, 2007 en 2008 in 2009 of 2010.

Sportpark

Van het restant à € 64.000 is € 35.000 vastgelegd met een verplichting voor het dienstgebouw op het Sportpark o.a. voor het vervangen van ramen en het verrichten van schilderwerk. Het nog niet verplichte restant is bestemd voor het vervangen van onderdelen van het clubgebouw van de Amsterdamse Cricketvereniging VRA (Volharding Rap Amstel).

Bosbaan

Van het restant à € 223.000 is € 140.000 vastgelegd met een verplichting voor een geluidsinstallatie. Het nog niet verplichte restant is bestemd om de botenloods weer terug te brengen in de oude staat nadat de Koninklijke Nederlandse Roeibond, die nu kantoorruimte huurt, is vertrokken.

Sporthallen

Van het restant à € 215.000 is € 165.000 vastgelegd met verplichtingen, waarvan € 115.000 voor aanpassing van de parkeervoorziening en € 37.000 voor nooddeuren. Het nog niet verplichte restant zal in 2009 met name worden besteed aan de bestrating van de parkeerterreinen en de omloop van hal 1.

Kredieten met betrekking tot niet-routinematige investeringen: 2008

Omschrijving	Bedrag (x € 1.000) excl. BTW	Uitgaven t/m 2008 (x € 1.000)
Sportacc.fonds 1996	4.538	4.507
Sportacc.fonds 1998	5.082	4.235
Sportacc.fonds 2000	1.307	1.237
Sportacc.fonds 2001	2.555	2.101
Sportacc.fonds 2002	5.000	4.660
Sportacc.fonds (t.l.v. reserve)	7.168	2.484
Sportacc.fonds (NKBV en JC-Courts 6x)	346	100
Sportaccommodatie-plan	7.647	1.440
Aanpassingen Gymnastieklokalen	2.500	878
Totaal	36.143	21.642

Sportaccommodatiefonds 1996 en 1998

Afronding projecten betreft de realisatie van Jan van Galen Sportplaza. De verwachting is dat de start van de bouw in 2010 zal plaatsvinden.

Sportaccommodatiefonds 2001

Afronding betreft de realisatie van Marnix sportcentrum, die in 2009 zal plaats heeft.

Sportaccommodatiefonds 2002

Afronding betreft groot onderhoud Jaap Edencomplex, aanvulling Marnix sportcentrum en Jan van Galen Sportplaza, het WK Honkbal 2005 en het Loopveld in het Amsterdamse Bos. Behalve Jan van Galen Sportplaza worden de projecten in 2009 afgerond.

Sportaccommodatiefonds 2003

Afronding betreft Pirates, sporthal Ookmeer, de Calandhal, Bijlmer Sportcentrum en aanvulling Jan van Galen Sportplaza. De bouw van sporthal Ookmeer start voor eind 2009 en Jan van Galen Sportplaza start in 2010. De overige projecten worden afgerond in 2009.

Sportaccommodatiefonds 2006

De afronding van de Cruyff Courts in zes stadsdelen zal in 2009 plaatsvinden.

Aanpassing gymnastieklokalen

De subsidies zijn verleend. De projecten worden in 2009 afgewikkeld.

Resultaatgebied Cultuur en monumenten

1 Bestuurlijke hoofdlijnen

1.1 Inleiding

Voor het kunst- en cultuurbeleid stond 2008 in het teken van de totstandkoming van en de besluitvorming over het Kunstenplan 2009-2012. Ons College heeft het concept Kunstenplan in september 2008 vastgesteld, mede op basis van de in april 2008 door de Amsterdamse Kunstraad uitgebrachte adviezen. Nadat de aanvragers voor een kunstenplansubsidie waren gehoord, heeft uw Vergadering op 18 december 2008 het Kunstenplan 2009-2012 definitief vastgesteld. Voor dit kunstenplan is, in vergelijking met het vorige, een bedrag van in totaal € 8 miljoen extra beschikbaar gekomen voor de kunstinstellingen en het onderhoud en beheer van het cultureel vastgoed.
Het Kunstenplan omvat naast de verdeling van circa € 86 miljoen voor kunstinstellingen een uitgewerkte programmatische aanpak voor talentontwikkeling, laboratorium, wereldklasse en prachtstad.

Amsterdam streeft er naar te behoren tot de internationale topsteden op het gebied van kunst en cultuur. In 2008 zijn de nodige vorderingen gemaakt op weg naar de (her)opening van een groot aantal cultuurgebouwen: een Amsterdamse 'renaissance' die de Amsterdamse reputatie als internationale topstad moet bevestigen en versterken. Zo zal de Hermitage Amsterdam op 20 juni 2009 in het geheel verbouwde en gerenoveerde Amstelhof zijn deuren openen voor het publiek. En ook het Paleis op de Dam zal, na grondige restauratie, in de zomer 2009 weer open gaan. In de zomer van 2008 is een nieuwe eigendomsstructuur voor de Beurs van Berlage in het leven geroepen. Amsterdam werkt nu samen met drie externe partijen aan de versterking van een rendabele culturele, creatieve, publieke en maatschappelijke functie van de Beurs.

Er is een begin gemaakt met de uitvoering van de nota *Cultuur onderdak* (maart 2008) waarmee een consistent vastgoedbeleid kan worden uitgevoerd.

In het voorjaar van 2008 heeft uw Vergadering de Medianota vastgesteld, waarop ons College de komende jaren haar mediabeleid kan stoelen.

Het Programakkoord 2006-2010 is ondubbelzinnig over de opdracht die ons College zichzelf stelde: *Mensen maken Amsterdam*. In 2008 heeft ons College daaraan invulling gegeven door de toekenning van extra incidentele middelen. Niet in de laatste plaats betrof dat het programma *Brede Talentontwikkeling*, onderdeel van het programma Jong Amsterdam/Kinderen Eerst. Met een ondersteunend bedrag van € 1,9 miljoen heeft ons College een vliegwiel ingezet voor al die activiteiten in de stad, die door stadsdelen, scholen, welzijnsinstellingen en het Amsterdams Fonds voor de Kunst op het terrein van talentontwikkeling worden uitgevoerd, respectievelijk gesubsidieerd.

Het succes van het in 2005 herziene stelsel voor cultuureducatie zet door, met het expertisenetwerk Mocca (Match Onderwijs en Cultuur Amsterdam) als stimulerende motor. Het jaarlijkse Trendrapport Cultuureducatie in Amsterdam doet hiervan verslag. Aan het Amsterdamse model wordt inmiddels – als *best practice* – elders in het land een voorbeeld genomen.

Ten behoeve van de voordracht tot plaatsing van de grachtengordel van Amsterdam op de Werelderfgoedlijst van Unesco, is er in 2008 gewerkt aan een omvangrijk managementplan, onderdeel van het nominatiedossier. Deze voordracht, begin september door ons College goedgekeurd, draagt niet alleen bij aan het behoud van de Amsterdamse binnenstad maar ook aan het versterken van het imago van Amsterdam als cultuur- en erfgoedstad.

Voor monumenten en archeologie was het hoogtepunt van 2008 het vaststellen van de voordracht van de grachtengordel van Amsterdam voor de werelderfgoedlijst van Unesco. Daarnaast is er veel belangstelling geweest voor onderwerpen als Jong erfgoed (de Amsterdamse Top 100 van naoorlogse monumenten) en Religieus erfgoed. Beide onderwerpen hebben op verschillende bijeenkomsten tot discussie geleid. Ook worden thans in het kader van de Top 100 naoorlogs erfgoed enkele tientallen gebouwen als gemeentelijk monument aangewezen.
Het initiatief tot het maken van digitale waardekaarten van de AUP gebieden[1] (Jong erfgoed) is door de stadsdelen omarmd. De eerste kaart (Westelijke Tuinsteden) is gerealiseerd en gepresenteerd aan uw Vergadering en andere betrokkenen. Het totale project wordt medio 2009 opgeleverd.

Het resultaatgebied Cultuur en monumenten bevat de volgende subresultaatgebieden:
- cultureel erfgoed
- cultuureducatie en participatie
- musea
- theaters en concertzalen
- lokale media
- overige kunsten

De direct bij dit resultaatgebied betrokken diensten zijn:
- Dienst Milieu en Bouwtoezicht (Bureau Monumenten en Archeologie)
- Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (afdeling Kunst & Cultuur)
- Amsterdams Historisch Museum (en Museum Willet Holthuysen)

1.2 Kerncijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007	Begroting 2008	Actualisatie 2008	Rekening 2008
Totaal resultaatgebied				
Lasten +	126,2	136,7	158,5	138,0
Baten -	20,9	14,7	19,8	17,2
Resultaat t.l.v algemene middelen voor mutaties reserves	105,3	122,0	138,8	120,8
Toevoeging minus onttrekking reserves	-2,1	-1,0	-1,0	3,9
Resultaat t.l.v algemene middelen na mutatie reserves	103,2	121,0	137,8	124,6

Bij de Begroting 2009 is de indeling van dit resultaatgebied in subresultaatgebieden aangepast.
Het Kunstenplan is een apart subresultaatgebied geworden, wat mede mogelijk werd gemaakt door de omstandigheid dat vanaf 2009 een nieuwe kunstenplanperiode ingaat. In de Jaarrekening 2008 wordt voor dit resultaatgebied de oude indeling aangehouden, aangezien het met terugwerkende kracht omzetten van de Begroting 2008 naar de nieuwe indeling in dit geval het inzicht niet ten goede komt.

1.3 Externe ontwikkelingen

Niet alleen uw Vergadering, maar ook het rijk heeft in de periode 2009-2012 meer geld beschikbaar gesteld voor cultuur. In een uitruilconstellatie met de gemeente Amsterdam is een aantal instellingen naar Amsterdam 'overgeheveld' en andersom. Dit gebeurde budgettair neutraal.

De subsidieverdeling van het fonds Podiumkunsten plus heeft invloed gehad op een aantal in de stad gevestigde instellingen. Verder heeft Amsterdam voor de komende vier jaar met succes een aanvraag bij het Fonds Cultuurparticipatie gedaan; het fonds is de opvolger van het Actieplan Cultuurbereik, waardoor de komende vier jaar ruimte voor onder andere cultuureducatie, volkscultuur, amateurkunst en community

[1] Algemeen Uitvoeringsplan, grote uitbreiding van Amsterdam met name gerealiseerd in de jaren '50 en '60

art is gerealiseerd. De samenwerking tussen de G4-gemeenten, zowel bestuurlijk als ambtelijk, is uitstekend. Dat uit zich onder meer vorm in het ARdam-programma, een onderdeel van Randstad Urgent, waarmee de G4 samen met de instellingen de (inter)nationale positie van de Randstad én Nederland wil bevorderen.

De Erfgoedwereld is al enige tijd in beweging vanwege het project Modernisering Monumentenzorg (MoMo), een initiatief van de minister om de monumentenzorg te moderniseren en sterker te verbinden met Ruimtelijke Ontwikkeling. Ook de gevolgen van de nieuwe Wet op de Archeologische monumentenzorg werken nu door in Amsterdam. Archeologie is nu verplicht onderdeel van bestemmingsplannen.

Als voorzitter van de Federatie Grote Monumentengemeenten is Amsterdam nauw betrokken bij alle landelijke ontwikkelingen. De afname van subsidie- en financieringsregelingen is een belangrijk aandachtspunt voor Amsterdam als grootste monumentengemeente van het land. Uit onderzoek bleek dat de restauratiebehoefte tot 2010 om zeker € 10 miljoen aan middelen vraagt.
Uw Vergadering heeft ingestemd met de oprichting van een Amsterdams restauratiefonds en daar ook financiële voeding voor beschikbaar gesteld, deels afkomstig uit het ISV, om op stedelijk niveau de eerste nood te lenigen. Van rijkswege is in 2008 veel aandacht besteed aan religieus erfgoed en naoorlogs erfgoed. Amsterdam heeft daarop goed geanticipeerd door een Top 100 naoorlogs erfgoed te presenteren en een conferentie over de toekomst van monumentale kerkgebouwen te organiseren, waarbij publiek debat en samenwerking tussen partijen is gestimuleerd.
Ook in 2008 was voor de erfgoedsector de brede publieke belangstelling voor geschiedenis en canons duidelijk merkbaar. Steeds vaker wordt op de gemeente Amsterdam (en dus het Bureau Monumenten en Archeologie) als kenniscentrum een beroep gedaan door professionals, belanghebbenden en belangstellenden.

1.4 Doelstellingen en resultaten

Programakkoord 2006-2010

Maatschappelijk effect: Bewoners, bezoekers en bedrijven ervaren Amsterdam als een internationale topstad voor Kunst en Cultuur met een vruchtbaar klimaat voor creatieve ontwikkeling

Hoofddoelstelling[2]	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Talentontwikkeling: Amsterdammers hun eigen culturele talent laten herkennen en dat helpen ontwikkelen zodat zij een culturele loopbaan (actief en passief) kunnen volgen, hetzij als genietende toeschouwer, hetzij als professional in de culturele sector	- % scholen met cultuureducatie in het programma (PO-scholen/ VO-scholen)[3]	- 75% PO/ 40% VO	- 85% PO / 65% VO[5]	- 82% PO/60% VO
	- % scholen (basisscholen en onderbouw VMBO) dat gebruik maakt van cultuurvouchers[4]	- 90%	- 93% van het budget is gebruikt	- 90%

2 In de begroting 2008 zijn de speerpunten van het toen lopende kunstenplan beschreven. Deze zijn nu vervangen door de speerpunten van het nieuwe kunstenplan 2009-2012.
3 Indicator is in de begroting 2009 gewijzigd in percentage in plaats van aantallen.
4 Met inachtneming van de beleidsvrijheid van scholen.
5 Volgens het Trendrapport van MOCCA gaat het hier om scholen die een beleidstraject van MOCCA volgen of gevolgd hebben.

Hoofddoelstelling[2]	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Laboratorium: Amsterdam biedt ruimte aan onderzoek en experiment en creëert voorwaarden waaronder nieuwe cultuur-vormen kunnen ontstaan. Het innovatieprogramma van Amsterdam is groot en door kruisbestuiving tussen disciplines, culturen en marktpartijen te simuleren wordt deze potentie versterkt.	- Aantal innovatieve/ creatieve bedrijven in Amsterdam, gemeten in vestigingen en banen.	- Vestigingen 9.830 - Banen 33.780	- Vestigingen 10.499 - Banen 34.638	- Vestigingen 10.430 - Banen 35.810
Wereldklasse: de culturele top en unieke infrastructuur dragen bij aan de culturele dynamiek van de stad. Het trekt talenten, toeristen en professionals en bindt ze aan de stad.	- Aantal Amsterdamse culturele instellingen in de top 10 van de wereld	- Eerste inventarisatie heeft plaatsgevonden[7]	- In april 2008 is de inventarisatie afgerond.	- 10
	- Aantal culturele evenementen en festivals met internationale uitstraling, dat door DMO wordt ondersteund	- 11	- 11	- 11
	- Cultureel gerelateerd toerisme[6], het percentage toeristen dat culturele instellingen bezoekt	- 87%	- Toerisme: bezoek aan Amsterdam is teruggelopen. Toerisme: bezoek gerelateerd aan museumbezoek is minder sterk teruggelopen dan de algemene tendens (0,8 % t.o.v. de beoogde 87%).	- 87%
		- Beoordeling van de voordracht van de Amsterdamse binnenstad op de werelderfgoedlijst door Unesco in Parijs	- Omdat de voordracht bij Unesco voor plaatsing van de grachtengordel op de Werelderfgoedlijst een jaar is uitgesteld, zal de Unesco-delegatie pas medio 2009 in Amsterdam worden ontvangen	- Plaatsing van de Amsterdamse grachtengordel op de wereld-erfgoedlijst van Unesco
Professioneel beheer en onderhoud cultureel vastgoed door het vullen van een database met gegevens over de panden, het wegwerken van urgent onderhoud.	- Ontwikkelen en uitvoering beleid Cultuurvastgoed door het vullen van database en het wegwerken van urgent onderhoud	- De voor handen zijnde gegevens om database te vullen zijn verzameld en zullen in 2009 worden opgenomen in de database van OGA - Uitvoering nota cultuur onderdak	- Database van cultuur-panden - Update diverse contracten[8] - Verzelfstandiging Amsterdams Historisch Museum (AHM) - Overdracht cultuurpanden stadsdeel centrum naar centrale stad - Aan een 30-tal culturele instellingen is geld beschikbaar gesteld voor het wegwerken van urgent onderhoud.	- Verkenning aanpak

6 Wordt geen beleid op gevoerd, verwachting is dat dit constant zal blijven.

7 Naar aanleiding van benchmark-onderzoek maatregelen formuleren en uitvoeren ter verbetering van de positionering van Amsterdam. Deze indicator is in de begroting 2009 gewijzigd ten opzichte van de begroting van 2008.

8 Muziekgebouw aan 't IJ, Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA), Amsterdams Historisch Museum (AHM), Stadsschouwburg.

Hoofddoelstelling[2]	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Een Amsterdams mediabeleid waarbij de functie van de media centraal staat, de pluriformiteit van de media bewaakt wordt, zodat deze een weerspiegeling vormt van de samenleving; het actief stimuleren van innovatie en experiment.	- Kijkdichtheid AT5 onder Amsterdammers	- 78%	- 73%[9]	- 78%
	- Aantal website bezoeken per maand	- 25.000	- Gemiddeld 250.000 unieke bezoekers per maand. Gemiddeld 3.000.000 aantal pageviews per maand[10]	- 35.000
	- Aantal programmamakers dat gebruik maakt van Salto	- 180	- 180	- 180
	- Aantal website bezoeken per maand	- 30.000	- Gemiddeld 35.000 unieke bezoekers per maand. Gemiddeld 140.000 aantal pageviews per maand[11]	- 40.000

2 Bereikte resultaten per subresultaatgebied

2.1 Subresultaatgebied Cultureel Erfgoed

Algemeen

Bureau Monumenten en Archeologie (BMA) is in 2008 geconfronteerd met een toename van de reguliere werkzaamheden. Voornamelijk de afdeling Archeologie zag een groei van 65% in advies- en onderzoeksvragen vanuit de stadsdelen. De vraag naar advisering over en begeleiding van aanvragen van monumentenvergunningen kent eenzelfde hoog peil als in 2007: meer dan 1200 aanvragen.
In 2008 is een nieuwe erfgoedverordening voorbereid (naar aanleiding van de nieuwe wet op de Archeologische Monumentenzorg) en een start gemaakt met een Erfgoed Uitvoeringsagenda voor de periode 2009-2010.
Voor 80% van de projecten uit het Verdeelbesluit ISV 2008 is in 2008 door de stadsdelen de toekenningsbeschikking afgegeven en dat is ten opzichte van eerdere begrotingsjaren een aanzienlijke versnelling. Hieruit blijkt dat de efficiency in de samenwerking tussen BMA en de stadsdelen is toegenomen.

In 2008 werd steeds vaker een beroep gedaan op BMA als kenniscentrum, voor bijdragen aan congressen, publicaties, adviesorganen of denktanks. Vooral is de positie van BMA in de ruimtelijke sector verstevigd door de betrokkenheid van BMA bij diverse transformatieopgaven (1012, prachtwijken, Haven-Stad).
In het kader van communicatie is in 2008 geïnvesteerd in de professionalisering van de Open Monumentendag, wat geleid heeft tot een stijging van 20% ten opzichte van 2007 (tot 30.000) in het aantal bezoekers.
Ten behoeve van betere informatievoorziening voor het publiek zijn de etalages in gebouw De Bazel wisselend ingericht met objecten en informatie over actuele erfgoedonderwerpen in de stad.
In het kader van het project Bouwbeeldhouwkunst is een educatiepakket samengesteld voor middelbare scholieren en is een publicatie in voorbereiding.

[9] De kijkdichtheid van AT5 is iets teruggelopen onder meer vanwege het aantal Amsterdammers dat niet meer via de analoge kabel televisie kijkt maar via Digitenne of UPC Digitaal, waar AT5 moeilijker te vinden is. AT5 is in 2008 gestart met een onderzoek naar andere distributiekanalen (o.a. narrowcasting).
[10] De gegevens zijn afkomstig van de webstatistieken van AT5, stand 31 december 2008. AT5 heeft in 2008 een aantal nieuwe internetactiviteiten en –diensten (o.a. uitzending gemist) ontwikkeld, waardoor het aantal bezoekers sterk is gestegen.
[11] De gegevens zijn afkomstig van de webstatistieken van SALTO, stand 31 december 2008.

Overige bestuurlijke aandachtspunten
Maatschappelijk effect:

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Bureau Monumenten & Archeologie:			Lasten	6.473	9.380
			Baten	1.087	5.508
			Saldo	5.385	3.872
Cursusmateriaal geleverd aan diverse scholen en organisaties	Deze doelstelling is niet gerealiseerd als gevolg van het ontbreken van tijd, capaciteit en financiële middelen. Wel is een educatiepakket voor middelbare scholieren samengesteld.	- Ontwikkelen van zogenaamde 'Monumentenkoffertjes' - Beschikbaar stellen van digitale lespakketten via website	Lasten	15	0
			Baten	0	0
			Saldo	15	0
Beoordeling van de voordracht van de Amsterdamse binnenstad op de werelderfgoedlijst door Unesco in Parijs	Het managementplan is ingediend bij het Ministerie van OCW. De aanvraag voor de nominatie is een jaar uitgesteld, waardoor de Unesco-delegatie pas medio 2009 in Amsterdam ontvangen zal worden.	- Ontvangen Unesco-delegatie bij bezoek Amsterdam	Lasten	188	228
			Baten	0	40
			Saldo	188	188
Portugees Israëlitische Synagoge: Restauratie gestart	De vergunning is verkregen en er is extra rijkssubsidie aangevraagd. De restauratie zal in 2009 starten.	- Begeleiden restauratie	Lasten	1.000	0
			Baten	0	0
			Saldo	1.000	0
Amsterdams revolving fund: ARF opgericht	Ons College heeft in principe ingestemd met het oprichten van het ARF. In de Begroting 2009 (onderdeel ISV) is geld beschikbaar gesteld voor voeding van het fonds. De beleidsregel is in voorbereiding.	- Organiseren start-bijeenkomst - Werven aanvragen en projecten	Lasten	90	103
			Baten	0	0
			Saldo	90	103
Digitale waarderingskaart prachtwijken van erfgoed in de naoorlogse gebieden c.q. prachtwijken	De waarderingskaart Westelijke Tuinsteden (Nieuw West) is gerealiseerd. In 2009 zullen waarderingskaarten voor andere prachtwijken in de stad worden gerealiseerd.	- Produceren waarderingskaart - Presenteren waarderingskaart	Lasten	25	86
			Baten	0	49
			Saldo	25	37

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007	Begroting 2008	Actualisatie 2008	Rekening 2008
Subresultaatgebied Cultureel Erfgoed				
Lasten +	9,4	9,8	28,3	12,1
Baten -	5,9	1,6	5,7	2,3
Saldo	3,5	8,2	22,6	9,7

In dit subresultaatgebied worden de lasten en baten van een deel van het Stadsarchief en Bureau Monumenten en Archeologie verantwoord. Het saldo ten laste van de algemene dienst neemt bij de rekening toe met € 1,5 miljoen ten opzichte van de begroting. Dit heeft als voornaamste oorzaken:

- € 0,3 miljoen lastenverhoging bij het Stadarchief door de reguliere nominale aanpassing € 0,2 miljoen en het – zoals eerder bij de Rekening 2007 en Begroting 2009 aangeven – niet realiseren van de ombuigingen in het kader van de 10% ombuigingsoperatie (€ 0,1 miljoen)
- € 1,2 miljoen hogere lasten Stadsarchief, waar in het resultaatgebied Bestuur en concern een even grote lastenverlaging tegenoverstaat

2.2 Subresultaatgebied Cultuureducatie en -participatie

Algemeen

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
- 75%/40% scholen met cultuureducatie in het programma (PO-scholen/ VO-scholen)	- 85% PO/ 65% VO - Aantal scholen met beleid ten aanzien van cultuureducatie: 50% PO en 16% VO	- Faciliteren van het expertisenetwerk Mocca dat o.a. als taak heeft de scholen te ondersteunen bij het opstellen van een visie	Lasten Baten Saldo	762 100 662	762 100 662
- 90 % van de scholen (basisscholen en onderbouw VMBO) maakt gebruik van cultuurvouchers	- Schooljaren 2006-2007 + 2007-2008 is 93% van het Voucherbank-budget benut.	- Monitorgesprekken met de Voucherbank, Mocca en het Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK)			

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007	Begroting 2008	Actualisatie 2008	Rekening 2008
Subresultaatgebied Cultuureducatie en -participatie				
Lasten +	11,0	13,1	13,9	13,9
Baten -	1,5	1,0	1,2	1,6
Saldo	9,5	12,1	12,7	12,3

Het saldo ten laste van de algemene dienst is bij de Jaarrekening 2008 ruim € 0,2 miljoen hoger dan begroot. Dit is het gevolg van een dotatie van € 0,1 miljoen aan de reserve Cultureel Beleggen, een reguliere nominale ontwikkeling van € 0,3 miljoen en een onderuitputting op brede talentontwikkeling van € 0,2 miljoen.

Bij de Actualisatie 2008 is het bedrag voor brede talentontwikkeling met € 0,2 miljoen verhoogd voor het project New York-New Amsterdam, gedekt uit de reserve Jong Amsterdam/Kinderen Eerst (resultaatgebied EJD). Omdat dit project pas in 2009 wordt uitgevoerd, zijn de middelen nog niet onttrokken aan deze reserve. Ook het project Website Your Amsterdam (€ 0,2 miljoen) wordt pas in 2009 uitgevoerd. Voorgesteld is deze middelen (extracomptabel) te reserveren voor de Website.

Tevens heeft bij de Actualisatie 2008 een verhoging van het beschikbare budget plaatsgevonden van € 0,1 miljoen als gevolg van de 'impuls brede school, sport en cultuur'. Deze lasten hebben zich echter niet voorgedaan, het bedrag is toegevoegd aan de reserve impuls brede school, sport en cultuur in het resultaatgebied Sport en recreatie.

Tot slot zijn zowel de baten als lasten € 0,5 miljoen hoger door toevoeging van rijksmiddelen in het kader van het matchingproject actieplan cultuurbereik.

2.3 Subresultaatgebied Musea

Algemeen

Het Amsterdams Historisch Museum (AHM) ontving in 2008 172.619 bezoekers en behoort daarmee tot de top tien van de best bezochte musea in Nederland. Het AHM draagt bij aan resultaatgebieden *Educatie, jeugd en diversiteit, Cultuur en monumenten*, maar ook aan het programma *Wij Amsterdammers* door het opstellen en uitvoeren van programma's voor naschoolse opvang, de creatie van stageplaatsen – ook voor VMBO-ers –, bij te dragen aan NT2-onderwijs en het initiëren van speciale projecten om nieuwe bezoekers en nieuwe Amsterdammers naar het museum te halen.

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
- Amsterdams Historisch Museum	- Programma's ontwikkelen die inspelen op de maatschappelijke ontwikkelingen	- Het AHM probeert nieuwe doelgroepen te bereiken in samenwerking met onderwijs- en welzijnsinstellingen. Achterliggend doel: betrokkenheid van (nieuwe) Amsterdammers bij hun stad te vergroten en de drempel voor museumbezoek te verlagen. Samenwerkingsprojec-ten leiden tot kleine tentoonstellingen in de Wezenhuiskastjes en de presentaties Wat is vrijheid en Amsterdam Tracks.	Lasten	17.474	17.810
			Baten	0	0
			Saldo	17.474	17.810
	- Inzetten verzelfstandigingstraject	- Het AHM is per 1 januari 2009 verzelfstandigd			
	- Educatieve projecten voor alle schooltypen en NT2	- Deelname aan gemeentelijk project Stad en Taal met drie verschillende programma's			
- Uitvoeren huidige Kunstenplan Verordening elf musea van subsidie voorzien		- Uitvoeren tentoonstellingsprogramma en educatief programma en evenementen i.s.m. diverse organisaties			
- Ver- en nieuwbouw Stedelijk Museum	- Bouw nieuw depot	- Uw Vergadering heeft aanvullend krediet voor de bouw van een nieuw depot goedgekeurd. De opdracht en voor de aannemers zijn verstrekt.			
	- Subsidies aan musea zijn verleend.				
	- Het diepste punt van de bouw is bereikt.	- Het gedelegeerd opdrachtgeverschap voor de bouw ligt bij het PMB. DMO heeft een kassiersfunctie en is deelnemer aan de stuurgroep ver- en nieuwbouw Stedelijk Museum.			
	- De nieuwe planning is gemaakt. Oplevering nieuw depot april 2009 en oplevering Stedelijk Museum eind 2009.				

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007	Begroting 2008	Actualisatie 2008	Rekening 2008
Subresultaatgebied Musea				
Lasten +	23,7	28,0	28,8	32,3
Baten -	2,6	1,3	1,4	5,0
Saldo	21,1	26,7	27,4	27,4

De totale lasten in het subresultaatgebied Musea nemen in 2008 met € 4,3 miljoen toe. De totale baten met € 3,7 miljoen. Per saldo betekent dit € 0,7 miljoen extra lasten voor de algemene dienst. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de reguliere nominale aanpassing met € 0,5 miljoen bij voornamelijk het Amsterdams Historisch Museum en de subsidie aan het Stedelijk Museum. Daarnaast heeft het Amsterdams Historisch Museum € 0,3 miljoen meer lasten opgenomen voor de uitvoeringsfase van het verzelfstandigingstraject overeenkomstig met het besluit van uw Vergadering op 23 januari 2008 en vallen de kapitaallasten van het nieuwe depot € 0,1 miljoen lager uit dan begroot.

Er zijn een aantal lastenverhogingen waar even grote baten tegenover staan. De lasten en baten van het Amsterdams Historisch Museum zijn ten opzichte van de begroting met € 2,6 miljoen toegenomen door de aankoop van het schilderij *Gezicht op Amsterdam vanaf de Amsteldijk* van Jacob van Ruisdael. Het schilderij is aangekocht voor € 2,9 miljoen, waarvan € 0,3 miljoen is bijgedragen door onze gemeente (prioriteit Begroting 2008).

Het Amsterdams Historisch Museum heeft € 0,6 miljoen extra baten gegenereerd, waaronder € 0,3 miljoen van de BankGiroLoterij voor het project *Burgerweeshuis*. Deze bijdrage is aan de betreffende voorziening toegevoegd. De overige baten zijn onder andere besteed aan het vervaardigen van tentoonstellingen. Ook is er bij het Amsterdams Historisch Museum een nagenoeg saldoneutrale mutatie in de reserve vakantiegeld, te weten een dotatie en onttrekking van € 0,3 miljoen.

De kunstcollectie van het Stedelijk Museum is eigendom van de gemeente. Op verzoek van de fiscus brengt de gemeente een bedrag van € 0,2 miljoen per jaar in rekening voor het ter beschikking stellen van deze collectie. Op haar beurt stuurt het Stedelijk Museum een tegenfactuur voor hetzelfde bedrag voor het beheren van de collectie, zodat een en ander budgetneutraal verloopt.

2.4 Subresultaatgebied Theaters en Concertzalen

Algemeen

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
- Uitvoeren huidig Kunstenplan Verordening 64 instellingen voor theater, muziek, dans van subsidie voorzien.	- Subsidies aan theaters en concertzalen zijn verleend.		Lasten	54.554	52.391
			Baten	5.088	2.286
			Saldo	49.466	50.105
- Vlakke vloer Stadsschouwburg: opening	- De planning voor opening is aangepast, opening voorjaar 2009. - De projectorganisatie van het Vlakke Vloerproject is in 2008 aangepast.	- Het gedelegeerd opdrachtgeverschap voor de bouw ligt bij de directeur van de Stadsschouw-burg. DMO heeft een kassiersfunctie en is deelnemer aan het bestuurlijk bouwoverleg.			

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007	Begroting 2008	Actualisatie 2008	Rekening 2008
Subresultaatgebied Theaters en Concertzalen				
Lasten +	56,9	58,3	59,3	57,1
Baten -	6,2	6,4	6,8	3,7
Saldo	50,7	51,9	52,6	53,4

In het subresultaatgebied Theaters en concertzalen zijn de lasten bij de Jaarrekening 2008 € 1,2 miljoen lager dan oorspronkelijk begroot. De baten zijn € 2,7 miljoen lager dan begroot. De verlaging van de baten is het gevolg van een budgetneutrale huurafrekening, dat wil zeggen dat de kosten met een (nagenoeg) even groot bedrag dalen. Per saldo is sprake van een verhoging van het saldo ten laste van de algemene dienst van € 1,5 miljoen. Deze verhoging kent een aantal oorzaken. De reguliere nominale aanpassingen zijn verantwoordelijk voor een verhoging van € 1,1 miljoen. De lasten voor de vorming van de reserve urgent onderhoud (€ 0,8 miljoen) zijn in dit subresultaatgebied opgenomen. Hier staat overigens wel een even grote vrijval van middelen in het subresultaatgebied 'overige kunsten' tegenover. Omdat de opening van de Stadsfoyer van de Stadsschouwburg Amsterdam pas in 2009 plaatsvindt, heeft de Stadsfoyer in 2008 nog geen huur kunnen afdragen (€ 0,2 miljoen). Vanaf 2009 zal de Stadsfoyer wel huur afdragen. De vertraging in het Vlakke Vloerproject van de Stadsschouwburg heeft ook tot gevolg dat de kapitaallasten en de subsidie in 2008 met € 0,6 miljoen meevallen. Per saldo levert dit een verhoging van € 1,5 miljoen.

2.5 Subresultaatgebied Lokale Media

Algemeen

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
- Meerjarenperspectief 2009-2013 en financiering afgerond met helderheid positie AT5, Salto, APR, MTNL, FunX	- Vaststelling door uw Vergadering van de nota Amsterdams Mediabeleid 2009-2012. - Convenant getekend inzake FunX met OCW binnen G4-verband (financiering vooralsnog enkel voor 2009) - Financiering AT5, Salto, Amsterdamse Programmaraad (APR), Multiculturele Televisie Nederland (MTNL) en FunX voor 2009 geregeld	- Realiseren van twee convenanten FunX en MTNL. - AT5 in staat gesteld door een losser verband met de gemeente meer geld uit de markt te trekken. - In overleg met instellingen invulling gegeven aan het functiemodel ter uitvoering van het mediabeleid	Lasten Baten Saldo	5.030 2.122 2.908	5.102 2.138 2.965

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude rekening	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Lokale Media					
Lasten +	5,6	5,0	5,0	5,2	5,1
Baten -	2,9	2,3	2,3	2,3	2,3
Saldo	2,7	2,8	2,8	2,9	2,9

In 2008 zijn subsidies verstrekt aan AT5 (€ 3,4 miljoen), Salto (€ 0,7 miljoen) en de Multiculturele Televisie Nederland (MTNL) (€ 0,6 miljoen). Daarnaast heeft de Amsterdamse Programmaraad (APR) een kleine € 0,1 miljoen ontvangen. FunX heeft eenmalig € 0,3 miljoen ontvangen ten laste van het budget Kinderen Eerst. De kabelgelden van UPC, € 2,1 miljoen, gelden als dekking voor (een deel van) de subsidies aan AT5, Salto en de APR. De kabelgelden worden tot en met 2013 door UPC betaald. Ook is € 0,1 miljoen onttrokken aan de reserve voor dekking van de subsidie aan AT5. De verhoging van lasten en baten ten opzichte van de begroting betreft enkel een reguliere nominale bijstelling. Er is een lichte onderuitputting ten opzichte van de actualisatie vanwege niet begrote inkomsten van randgemeenten voor de APR en onderbesteding van de stelpost Lokale Media.

2.6 Subresultaatgebied Overige Kunsten

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
- Groei van de creatieve industrie met 3 tot 5%. Gemeten in vestigingen en aantal banen	- Groei van vestigingen van 10% en banen van 6,2%	- Opdracht geven voor de jaarlijkse monitor creatieve industrie.	Lasten Baten Saldo	79 66 13	99 66 33
- Uitvoeren huidige Kunstenplan Verordening 45 kunstinstellingen (naast theaters en concertzalen en musea) van subsidie voorzien	- Subsidie verleend aan 45 kunstinstellingen	- Uitvoeren huidige Kunstenplan Verordening 45 kunstinstellingen (naast theaters en concertzalen en musea) van subsidie voorzien	Lasten Baten Saldo	19.515 0 19.515	19.039 0 19.039

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
- Uitvoeren verordening Amateurkunst	- Voor 2008 kwamen 242 aanvragen in aanmerking voor een waarderingssubsidie amateurkunst, omdat zij voldeden aan de gestelde voorwaarden.	- Uitvoeren verordening Amateurkunst	Lasten	668	635
			Baten	0	0
			Saldo	668	635
- Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK)	- Afspraken over collegeprioriteiten (o.a. Amsterdam Wereld Boeken Stad); gezamenlijke voorbereiding aanvraag Fonds Cultuurparticipatie; afstemming over aanpak amateurkunst vanaf 2009; campagne amateurkunst 2008; realisatie extra budget voor trajectsubsidies	- Zeer regelmatig ambtelijk en bestuurlijk overleg	Lasten	8.357	8.507
			Baten	0	0
			Saldo	8.357	8.507
- Het uitvoeringsplan in het kader van het nieuwe kunstenplan wordt in de nota Cultureel Vastgoed vastgelegd. - Een meerjarenplan ten behoeve van de besteding voor Cultureel Vastgoed - Uitvoeren van de nota Cultureel Vastgoed - Mogelijke overdracht van cultuurpanden met een grootstedelijke functie van stadsdelen naar centrale stad	- Overdracht cultuurpanden gerealiseerd	- Actualisering huurcontracten centrum - Afspraken over (urgent) onderhoud cultuurpanden	Lasten	5.600	4.499
			Baten	0	0
			Saldo	5.600	4.499

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007	Begroting 2008	Actualisatie 2008	Rekening 2008
Subresultaatgebied overige kunsten				
Lasten +	20,4	22,7	23,9	23,4
Baten -	4,6	3,5	4,2	4,6
Saldo	15,8	19,2	19,7	18,8

De lasten in dit subresultaatgebied nemen toe met € 0,7 miljoen ten opzichte van de begroting, de baten nemen met € 1,1 miljoen toe. Per saldo een verlaging van de lasten voor de algemene dienst van € 0,4 miljoen. Dit is het resultaat van een reguliere nominale bijstelling van € 0,4 miljoen en een onderuitputting van € 0,8 miljoen van het beschikbare budget voor (urgent) onderhoud cultuurpanden. In het subresultaatgebied Theaters en concertzalen is een reserve gevormd, zodat het geplande onderhoud in 2009 uitgevoerd kan worden. Bij de overdracht van 11 cultuurpanden van stadsdeel Centrum naar de Centrale Stad, heeft het stadsdeel € 0,3 miljoen voor gederfde huurinkomsten betaald. Van dit bedrag is de reserve 'overdracht 11 cultuurpanden Centrum' gevormd (zie ook: *Onderhoud Kapitaalgoederen* in *Hoofdstuk 4 Gemeentebrede aspecten*).

3 Realisatie prioriteiten 2008

3.1 Realisatie prioriteiten 2008

Prioriteiten die zijn opgenomen in het programakkoord 2006-2010

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1.000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1.000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1.000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Cultuureducatie	S	250	250	0	Internationalisering cultuureducatie	J	
Cultuur - Vastgoed en programmering - Aanpak urgent onderhoud	 S I	5.600	4.499	1.101	- In 2008 incidenteel ingezet voor vastgoed en programmering. Vanaf 2009 in Kunstenplan 2009-2012. - De prioriteit voor de aanpak van het urgent onderhoud is meerjarig incidenteel voor de jaren 2008, 2009 en 2010. In 2008 hebben een 30-tal instellingen bijdragen gekregen voor de aanpak van het urgent onderhoud.	J	
Amsterdams Fonds voor de Kunsten	I	1.000	1.000	0	Bij motie is deze prioriteit omgezet in een structurele prioriteit	J	
Verhoging krediet Stedelijk Museum en huur tijdelijke huisvesting Deccaweg	S	2.500	992	1.508	De bedragen zijn toegevoegd aan het bouwkrediet	J	2009/2010

Overige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1.000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1.000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1.000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Convenant FunX (JA/KE)	I	300	300	0	Beschikbaar gesteld aan FunX	J	
Talentontwikkeling en vrije tijd	I	1.900	1.700	200	Uitvoering bestedingsvoorstel Brede Talentontwikkeling (BTO)	J (85%)	Maart 2009
Portugees Israëlitische Synagoge	I	1.000	1.000	0	De subsidie is als verplichting opgenomen als bestemmingsreserve.	N	2009
Bureau Monumenten Zorg	I	187,5	187,5	0	Managementplan opgesteld en ingeleverd bij het Ministerie van OCW. Bijeenkomsten georganiseerd, onderzoek uitgevoerd. Diverse publicaties laten schrijven en uitgeven.	J	

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1.000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1.000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1.000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Versterking Erfgoedbeleid	I	250	250	0	Pilot waarderingskaart Archeologie gereed en medewerkers opgeleid. Achterstand archeologische rapportages deels weggewerkt. Onderzoek restauratieachterstand afgerond en gepresenteerd. Waarderingskaart Westelijke Tuinsteden vervaardigd en gepresenteerd. Werkzaamheden rondom Top-100 naoorlogse monumenten (w.o. kerken) uitgevoerd.	N	2009

3.2 Toelichting realisatie prioriteiten

In het bovenstaand overzicht is de prioriteit in het kader van de Agenda Uitvoering voor vastgoed en programmering van € 3 miljoen samengevoegd met de prioriteit voor de aanpak van het urgent onderhoud van € 2,6 miljoen. De reden hiervoor is dat beide prioriteiten zijn meegenomen in het collegebesluit van januari 2008, waarin € 3,3 miljoen beschikbaar is gesteld voor de aanpak van het urgent onderhoud en € 2,3 miljoen beschikbaar is gesteld voor vastgoed en programmering.

De realisatie Brede Talentontwikkeling maakt onderdeel uit van het programma Jong Amsterdam/ Kinderen Eerst en zal separaat aan uw Vergadering worden toegelicht. Voor 2009 is een prioriteit van € 3,9 miljoen toegekend.

In 2008 is € 1 miljoen beschikbaar gesteld voor de restauratie van de Portugees Israëlitische Synagoge. Met dit bedrag in de hand kon de Synagoge andere (rijks)fondsen aanboren, al was eind 2008 de financiering nog niet geheel rond. De vergunningen voor de start van de restauratie zijn verleend, naar verwachting start deze in het voorjaar 2009. De beschikking is niet afgegeven, omdat de definitieve begroting van de restauratie nog niet gereed is.

De prioriteit Bureau Monumentenzorg is in 2008 volledig benut voor de Unesco-nominatie. Op verzoek van ons College is besloten de nominatie begin 2009 in Parijs in te dienen, met als gevolg dat in korte tijd zeer veel werk moest worden verricht, zoals het schrijven van een managementplan. Hiervoor is externe capaciteit ingehuurd, evenals voor het schrijven van diverse rapportages en publicaties en het vertalen van al deze dossiers in het Engels. Stadsdeel Centrum en de Rijksdienst van Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM) hebben ieder € 20.000 aan de kosten bijgedragen.

De prioriteit Versterking Erfgoedbeleid is in de eerste plaats benut voor het breder toegankelijk maken van de kennis en informatie over erfgoed in Amsterdam voor zowel een breed publiek als professionals. Er is een communicatiemedewerker aangesteld. Bij de sectie Archeologie is een hele serie rapportages over archeologisch onderzoek in voorbereiding. Ook is een pilot van een digitale waardekaart vervaardigd. Er is sprake van achterstand in de productie van de publicaties, te wijten aan capaciteitsgebrek (vanwege toename reguliere werkzaamheden), maar die zal begin 2009 zijn ingelopen.

4 Specificatie reserves en voorzieningen

Bedragen x € 1 miljoen	Stand Primo 2008	Mutaties 2008 +/+	Mutaties 2008 -/-	Stand Ultimo 2008
Reserves				
Portugees-Israëlitische Synagoge		1,0	-	1,0
Urgent onderhoud cultuurpanden		0,8	-	0,8
Amsterdams restauratiefonds		0,6	-	0,6
Incidentele prioriteit nieuw depot AHM		0,6	-	0,6
Programmering Muziek gebouw aan 't IJ		0,5	-	0,5
Overdracht 11 cultuurpanden Centrum		0,3	-	0,3
Herontwikkeling Stedelijk Museum	12,0	1,5	-	13,5
Broedplaatsen	0,6	0,0	0,5	0,0
Reserve AT5	0,6	-	0,1	0,4
Cultureel beleggen	0,2	0,1	0,0	0,3
Wachtgelden AHM en muziekschool -2011	0,4	0,1	0,1	0,4
Vakantiegeld (AHM en Archeologie en Monumenten)	0,2	0,3	0,3	0,2
Overige reserves AHM	0,2	-	0,1	0,2
Kunstenplan 2001/2005-2004/2008	0,2	-	0,2	0
Vereveningsreserve Kunstenplan 2005-2008	0,7	-	0,7	0
Totaal reserves	**15,0**	**5,9**	**2,0**	**18,9**
Voorzieningen				
Overige voorzieningen AHM	0,1	-	-	0,1
Bankgiroloterij	0,2	0,5		0,7
Bijdrage OC&W in herontwikkeling Stedelijk Museum	5,0	-	5,0	0
Totaal voorzieningen	**5,2**	**0,6**	**5,0**	**0,8**
Totaal reserves en voorzieningen	**20,2**	**6,5**	**7,1**	**19,7**

4.1 Nieuwe reserves

- Voor de nog niet uitbetaalde investeringsbijdrage aan de eigenaar van de Portugees-Israëlitische Synagoge, ten behoeve van de restauratie, is een bestemmingsreserve gevormd. Dit bedrag is verplicht op basis van door uw Vergadering goedgekeurd beleid en is in begrotingsjaar 2008 als prioriteit aan BMA toegekend. Besteding zal uiterlijk in 2010 plaatsvinden
- Van de incidentele prioriteit voor urgent onderhoud cultuurpanden (€ 2,5 miljoen) is eind 2008 een bedrag van € 0,8 miljoen nog niet uitgegeven. Van dit bedrag is een nieuwe reserve gevormd. De besteding is in een collegebesluit vastgelegd
- De reserve Amsterdams Restauratiefonds (ARF) is gevormd van de incidentele bate van € 0,6 miljoen, bestaande uit opgebouwde creditrente op een rekening van de gemeente bij het Nationaal Restauratie Fonds. Het bedrag wordt ook gestort op een rekening bij het Nationaal Restauratie Fonds dat als tussenpersoon fungeert bij het uitzetten van leningen uit het ARF. Het bedrag wordt gebruikt als eerste inleg voor het ARF. Dit fonds biedt particuliere monumenteneigenaren de mogelijkheid een lening met lage rente af te sluiten voor de restauratie van hun pand
- Ter dekking van de incidentele kosten voor voorbereiding, adviseurs, tijdelijke vervanging medewerkers, (voorbereiding) verhuizing, onderhoud collectie meubelen en dubbele huisvestingslasten in verband met de totstandkoming van een nieuw depot van het Amsterdams Historisch Museum is bij de Begroting 2008 een prioriteit van € 0,6 miljoen toegekend. Deze middelen zullen de komende jaren worden ingezet en zijn tot die tijd in de reserve opgenomen
- Op 12 maart 2008 is uw Vergadering akkoord gegaan met een bedrag van € 0,5 miljoen voor de programmering van het Muziekgebouw aan 't IJ. Het bestuur van het Muziekgebouw aan 't IJ heeft ten tijde van het opmaken van de rekening nog niet formeel gereageerd met een bestedingsvoorstel voor het beschikbare budget van € 500.000. Van het bedrag is een reserve gevormd

- Om een goed beheer te waarborgen, besloot uw Vergadering per 31 december 2008 elf cultuurpanden van stadsdeel Centrum over te nemen. Stadsdeel Centrum betaalde € 0,3 miljoen voor gederfde huurinkomsten in de komende jaren. Van dit bedrag is de reserve gevormd

4.2 Gehandhaafde reserves

- Met de reserve herontwikkeling Stedelijk Museum wordt een deel van de kapitaallasten voor de nieuwbouw van het museum in 2009 gedekt. In 2008 hebben nog geen onttrekkingen plaatsgevonden. Wel is de prioriteit van € 1,5 miljoen die bij de Begroting 2008 is toegekend, toegevoegd aan de reserve
- Uit de reserve broedplaatsen worden de woonlasten voor kunstenaars met een laag inkomen op broedplaatslocaties verlaagd. In 2008 is het bedrag in de reserve bijna geheel onttrokken. Eind 2008 resteert nog € 32.000 in de reserve
- Uit de reserve AT5 wordt is € 0,1 miljoen onttrokken voor dekking van een deel van de subsidie aan AT5. De laatste onttrekking vindt in 2012 plaats
- De reserve cultureel beleggen is het gevolg van een overeenkomst met de Triodosbank om te investeren in Kunst en Cultuur. Doordat de Triodosbank op leningen aan de gemeente een voordelig rentepercentage berekent, behaalt de gemeente een voordeel uit bespaarde rentekosten. Jaarlijks wordt dit voordeel aan de reserve toegevoegd en onttrokken. In 2008 is in totaal € 0,1 miljoen toegevoegd aan de reserve
- Het uitbetalen van wachtgelden aan de Muziekschool gebeurt op basis van eerder gemaakte afspraken en duurt nog tot 2011
- Onder de 'overige reserves AHM' vallen twee kleinere reserves van het Amsterdams Historisch Museum. Het betreft de reserve aankopen en ontsluiting collectie, waaraan in 2008 € 60.000 is onttrokken, een reserve voor het dekken van toekomstige personele lasten als gevolg van het opnemen van gespaarde ATV dagen voor het pensioen

4.3 Afgewikkelde reserves

De restanten in de reserves voor de Kunstenplanperiodes 2001-2004 en 2005-2008 zijn in 2008 volledig onttrokken en bijna volledig besteed aan subsidies binnen het Kunstenplan. Slechts een klein bedrag van € 17.000 is vrijgevallen ten gunste van de algemene dienst.

4.4 Nieuwe voorzieningen

In 2007 heeft het Amsterdams Historisch Museum een samenwerkingsovereenkomst met Ymere voor een periode van vier jaar afgesloten. Ymere stelt over deze periode totaal € 210.000,- ter beschikking voor ontwikkeling van activiteiten ten behoeve van het bestaande AHM-bestand van geïnteresseerden en relaties van Ymere. De restantbijdrage per ultimo 2008 van € 60.210,- is toegevoegd aan de voorziening Ymere, onderdeel van de 'overige voorzieningen AHM'.

4.5 Gehandhaafde voorzieningen

In 2008 is er een meerjarig partnership tot stand gekomen tussen het Amsterdams Historisch Museum en de BankGiroLoterij. De BankGiroLoterij heeft € 1 miljoen, verspreid over de periode 2007-2011, toegezegd. Dit bedrag zal als financiële bijdrage voor de vernieuwing van de zalen van de vaste opstelling ingezet worden. Naast de bijdrage van € 0,2 miljoen in dit kader is € 0,3 miljoen van de BankGiroLoterij ontvangen als bijdrage voor het Project Burgerweeshuis. De uitvoering van dit project zal in 2009 worden gestart.

4.6 Afgewikkelde voorzieningen

Onder de overige voorzieningen van AHM valt de voorziening voor groot onderhoud AHM en Willet-Holthuysen. In 2008 is het restant in deze voorziening, ruim € 40.000, geheel besteed.

4.7 Extracomptabele reserves

In 2008 is een incidentele prioriteit van € 1,9 miljoen voor Brede Talentontwikkeling toegekend. In het beleidskader BTO 2007-2010 is de ontwikkeling opgenomen van een digitale voorziening waarop het Amsterdamse activiteitenaanbod voor jongeren, ouders en professionals wordt aangeboden. Met het project Vernieuwing Your Amsterdam wordt een multimediaal jongerenplatform ontwikkeld. In het verdeelbesluit BTO 2008 is hiervoor € 0,2 miljoen gereserveerd. Omdat de uitvoering in 2009 plaatsvindt, wordt voorgesteld een reserve te vormen van € 0,2 miljoen voor de uitvoering van het project Vernieuwing Your Amsterdam.

5 Investeringen

5.1 Vlakke vloer Schouwburg

De bouw van het vlakke vloertheater bij de Stadsschouwburg ging in 2008 gestaag door. De officiële opening vindt op 1 juni 2009 plaats. De werkzaamheden aan de Stadsfoyer zijn voorspoedig verlopen en begin 2009 nagenoeg afgerond. Op 16 februari 2009 heeft de foyer zijn deuren geopend voor publiek.

5.2 Stedelijk Museum

Het laagste punt van de nieuw- en verbouw van het Stedelijk Museum (de keldervloer) werd in 2008 bereikt. De totale kosten voor de nieuwbouw bedragen € 107,1 miljoen, waarvan € 35,4 miljoen door derden wordt gedekt (het rijk, provincie Noord-Holland en fondsenwerving). Tot en met 2008 is een kleine € 50 miljoen uitgegeven. De opening vindt in 2010 plaats.

5.3 Theater Cosmic

Het oorspronkelijke ontwerp van de verbouwing van Cosmic in het Westerpark kan niet binnen het gereserveerde budget van € 2,7 miljoen worden gerealiseerd. Op 24 juni 2008 heeft ons College besloten een bedrag van € 0,3 miljoen beschikbaar te stellen en ook is het beschikbare bedrag inmiddels aangepast aan prijspeil 2008. Door het opstellen van een nieuw programma van eisen is de verbouwing van het theatergebouw nog niet gestart.

5.4 Nieuw depot Amsterdams Historisch Museum

Op 17 december 2008 keurde uw Vergadering het aanvullende krediet voor de bouw van het depot (Amsterdam Noord) goed. Het totale krediet is daarmee vastgesteld op € 16,1 miljoen, waarvan tot en met 2008 € 1,0 miljoen is uitgegeven. Op 18 december zijn de opdrachten aan de aannemers verleend en naar verwachting zal het gebouw in de zomer van 2010 opgeleverd worden. Medio 2011 zal naar verwachting het depot volledig in gebruik zijn genomen.

5.5 Danshuis Amsterdam

Voor de bouw van het Danshuis heeft de gemeente de volgende reserveringen gedaan: eenmalig € 2 miljoen (amendement mw. Riem Vis c.s., nr. 856) en € 3 miljoen (Programma Maatschappelijke Investering (PMI)-gelden). De betrokken partijen hebben verklaard dat de planontwikkeling is afgerond en dat de aanvragen voor bijdragen in de investeringen zijn opgesteld. Afhankelijk van de besluitvorming start uiterlijk in 2010 en is de opening 2011.

Resultaatgebied Milieu en water

1 Bestuurlijke hoofdlijnen

1.1 Inleiding

Het resultaatgebied Milieu en water verenigt de activiteiten van de gemeente die bijdragen aan een duurzaam, gezond en leefbaar Amsterdam: de zorg voor enkele nutsvoorzieningen, het beheer van het milieu en van grond- en oppervlaktewater.

Het resultaatgebied Milieu en water bevat de volgende subresultaatgebieden:
- afvalverwerking
- milieu
- waterbeheer
- afvalwatertransport
- drinkwatervoorziening

De direct bij dit resultaatgebied betrokken diensten zijn:
- Afval Energie Bedrijf (AEB)
- Dienst Milieu en Bouwtoezicht (DMB)
- Binnenwaterbeheer (BBA)
- Waternet
- Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam (DBGA)

Het AEB verwerkt stedelijk afval tegen zo laag mogelijke kosten, en zo milieuhygiënisch mogelijk, door dat afval om te zetten in duurzame energie en bouwstoffen. DMB draagt zorg voor het milieubeleid van de gemeente, verleent milieuvergunningen en houdt toezicht op de naleving van de milieuregels. Nautisch vaarwegbeheerder van het binnenwater BBA is verantwoordelijk voor een vlotte en veilige doorgang van het scheepvaartverkeer en handhaaft de vaarwegregels. Waternet zorgt voor de beleidsvoorbereiding en -uitvoering van de drinkwaterlevering, riolering en ondiep grondwater, de afvalwaterzuivering en het waterbeheer. DBGA heft de rioolheffing, de afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht bij respectievelijk de Amsterdamse huiseigenaren, de huishoudens en de bedrijven.

1.2 Kerncijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Totaal resultaatgebied					
Lasten +	431,1	472,2	472,2	511,8	408,0
Baten -	400,2	452,0	452,0	457,5	373,3
Resultaat tlv algemene middelen voor mutaties reserves	30,9	20,2	20,2	54,3	34,7
Toevoeging minus onttrekking reserves	7,3	1,4	1,4	-1,5	2,2
Resultaat tlv algemene middelen na mutatie reserves	38,2	21,6	21,6	52,8	36,9

In het resultaatgebied Milieu en water gaat € 408 miljoen aan lasten en € 373 miljoen aan baten om (exclusief mutatie reserves). Deze lasten en baten betreffen voornamelijk Waternet, € 175 miljoen, en het Afvalenergiebedrijf (AEB), € 156 miljoen.

Het negatieve saldo van het resultaatgebied Milieu en water bedraagt € 35 miljoen en wordt vooral verklaard uit de milieutaken en het waterbeheer. De ontwikkelingen worden nader verklaard bij de subresultaatgebieden.

Een toelichting op de financiële aansturing van deze vijf subresultaatgebieden op hoofdlijnen:
- afvalverwerking (AEB): de onderdelen Afval Energie Centrale (AEC) en de afvalpunten worden afgerekend met de stadsdelen/derden. Opgenomen in de exploitatierekening van de centrale stad wordt het saldo van de Hoog Rendement Centrale (HRC), het Depot Gevaarlijk Afval en het Regionaal Overslag Station
- afvalwatertransport (Waternet): het belangrijkste product is de rioleringstaak. In 2008 is uitgegaan van een kostendekkendheid van 98,5% (exclusief terug te ontvangen BTW) – in dit verband verwijzen wij naar de paragraaf *Lokale heffingen in Hoofdstuk 4 Gemeentebrede aspecten;* voor- en nadelige verschillen worden verrekend met de egalisatiereserve
- drinkwatervoorziening (Waternet); hiervan is de exploitatie met een gering batig saldo gedekt door tarieven
- milieu (Dienst Milieu en Bouwtoezicht): in dit subresultaatgebied wordt een groot gedeelte van de lasten niet gecompenseerd door de baten maar komen deze ten laste van de algemene dienst
- waterbeheer: dit product betreft in hoofdzaak de activiteiten van de Dienst Binnenwaterbeheer (BBA), die ten laste van de algemene dienst komen, behoudens de opbrengst van het binnenhavengeld

1.3 Externe ontwikkelingen

Afvalverwerking

Stadswarmte

Vanuit Afval wordt restwarmte geleverd aan woningen. In 2015 moeten 34.000 woningen en kantoorpanden voorzien zijn van warmtelevering uit Afval. Stadswarmte Amsterdam Nieuw West (westelijke tuinsteden) is een deelproject waarvoor in 2008 de eerste woningen zijn aangesloten op het warmtenet. Ieder jaar worden 1.200 woningen aangesloten. Eind 2015 is dit deelproject afgerond.
Voor de deelprojecten Amsterdam Noord en Zeeburgereiland zijn in 2008 de contracten met de woningcorporaties gesloten. Realisatie wordt verwacht in het eerste half jaar van 2009.

Tracébesluit Westrandweg

In 2008 werd een definitief tracébesluit voor de Westrandweg, waar AEB de bodemassen voor geleverd heeft, verwacht. Dit besluit is uitgesteld tot in 2009. Dit leidt wel tot een toenemend financieel risico; een deel van de investering wordt door AEB voor Rijkswaterstaat voorgefinancierd en kan pas na het tracébesluit worden doorbelast. In de risicoparagraaf wordt hierop nader ingegaan.

Milieu

Omgevingsdiensten

Het kabinet is voorstander van de voorstellen van de commissie Mans om voor de uitvoering en handhaving van de bouw- en milieuregels in het hele land zo'n 25 'omgevingsdiensten' in te richten. Amsterdam steunt het standpunt van het kabinet ten aanzien van schaalvergroting. Om de ontstane impasse in de discussie tussen VNG en kabinet te doorbreken, heeft Amsterdam als standpunt bij de VNG ingebracht: laat de vergunningverlening volgens de *Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)* bij de gemeenten en breng onderdelen van de beoordeling van aanvragen om milieuvergunningen én complexere bouwaanvragen én de bijzondere handhavingsarrangementen onder bij omgevingsdiensten.

Omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning (op grond van de Wabo) wordt een geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, ruimte, natuur en milieu. De invoering van deze vergunning is – na vertraging bij de parlementaire besluitvorming over de wet – voorzien per 1 januari 2010. De voorbereidingen hiervan – opgenomen in het Stedelijk Programma Regelgeving en Handhaving – liggen op koers. Nadere informatie is opgenomen in het resultaatgebied Stedelijke ontwikkeling.

Water

Nieuwe drinkwaterwet

De Tweede Kamer heeft op 1 juli 2008 met algemene stemmen ingestemd met het wetsvoorstel voor een nieuwe Drinkwaterwet. Na behandeling en goedkeuring door de Eerste Kamer kan het wetsvoorstel over enkele maanden in werking treden.

Wet gemeentelijke watertaken

Op 1 januari 2008 is de Wet gemeentelijke watertaken (Wgw) van kracht geworden. Naast een afvalwaterzorgplicht hebben gemeenten nu ook een zorgplicht voor het stedelijk grond- en hemelwater. Amsterdam voert van oudsher al een actief grond- en hemelwaterbeleid binnen de gemeente. Onder de nieuwe wet wordt het grondwaterbeheer niet langer bekostigd uit uit de algemene middelen, maar uit de zogenaamde verbrede rioolheffing, die onderdeel uitmaakt van het rioolrecht.

1.4 Doelstellingen en resultaten

Programakkoord 2006-2010
Maatschappelijk effect: een duurzaam, gezond en leefbaar Amsterdam

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
1. Uitvoering Actieplan Luchtkwaliteit: voldoet in 2010 aan Europese normen luchtkwaliteit	Zie het Actieplan Luchtkwaliteit Amsterdam: Resultaten ten aanzien van fijn stof en stikstofdioxide (indicator 35)	Uitvoering Actieplan Luchtkwaliteit	Acties uitgevoerd	Amsterdam voldoet aan wettelijke normen: alle knelpunten opgelost
2. Uitvoering Milieubeleidsplan 2007-2010		Uitvoering Milieuprogramma 2008		
a. Thema geluid: In 2010 is geluidsoverlast die Amsterdammers ondervinden aanzienlijk teruggedrongen	Het aantal ernstig gehinderden en slaapgestoorden	Uitvoering acties gericht op terugdringen geluid uit Milieuprogramma 2008: Vaststellen Actieplan Geluidshinder	Actieplan Geluid opgesteld (januari 2009 in uw Vergadering)	Vastgesteld in Actieplan Geluidshinder
b. Thema klimaat: Concern Amsterdam vervult voortrekkersrol en voorbeeldfunctie op gebied van energiebesparing en inzet duurzame energie	Milieubeleidsplan 2007-2010: - 40% CO_2-reductie in 2025 t.o.v. 1990 (indicator 60) Amsterdam streeft naar CO_2-neutrale gemeentelijke organisatie in 2015 (indicator 61)	Uitvoering acties gericht op duurzame energie huishouding voor Amsterdam uit Milieuprogramma 2008	Klimaatprogramma *Nieuw Amsterdams Klimaat* vastgesteld en in uitvoering genomen	Vastgesteld in het Klimaatprogramma
c. Thema Duurzaam consumeren en produceren. In 2010 heeft Amsterdam ook in duurzaamheid toppositie op gebieden als wonen, werken, toerisme en evenementen. Gemeente WERKT samen met ambitieuze partners	Milieubeleidsplan 2007-2010: - Aantal inkoop- en aanbestedingstrajecten waarin duurzaamheid is meegewogen - Aantal bedrijven in bezit milieukeur - % hotelbedden onder een van de milieukeuren	Uitvoering acties gericht op bevordering Amsterdam duurzaam aan de top uit het Milieuprogramma 2008	Acties uitgevoerd: - In alle raamcontracten wordt duurzaamheid meegewogen - 79 bedrijven in bezit milieukeur - 19,7% onder Green Key	

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
d. Thema bodem: Saneren in Amsterdam gebeurt gebiedsspecifiek en functiegericht. Hierbij ook aandacht voor meten voortgang en nazorg bodemsaneringslocaties	Beschikbaarheid beleidsnota, indicator en organisatie nazorg	Uitvoering acties gericht op bevordering gebiedsspecifieke en functiegerichte bodemsanering, te bepalen in het Milieuprogramma 2008	Acties vertraagd, en deels herzien	

2 Bereikte resultaten per subresultaatgebied

2.1 Subresultaatgebied Afvalverwerking

Algemeen

- de Afval Energie Centrale (AEC) verbrandt afval waarmee duurzame elektriciteit en warmte wordt opgewekt. De bij de verbranding vrijkomende reststoffen als (non) ferro materiaal, bodemas en andere stoffen, worden nagenoeg volledig hergebruikt
- de Hoog Rendement Centrale (HRC) verbrandt afval waarmee duurzame elektriciteit en warmte wordt opgewekt. De bij de verbranding vrijkomende reststoffen als (non) ferro materiaal, bodemas en andere stoffen, worden nagenoeg volledig hergebruikt
- het Depot gevaarlijk afval (DGA) zamelt klein chemisch en gevaarlijk afval in voor maximale recycling
- het Regionaal Sorteer Centrum (RSC) zamelt elektrische apparaten in voor maximale recycling
- de zes Afvalpunten in Amsterdam zorgen voor de inzameling van grof afval
- Westpoort Warmte B.V. (50% deelneming gemeente Amsterdam en 50% deelneming NUON) levert warmte aan bedrijven in het Westpoort gebied en met ingang van 2006 ook aan woningen in Amsterdam Nieuw West

Tabel I: Overzicht belangrijkste resultaten per activiteit van het Afval Energie Bedrijf

	Resultaten		
Activiteiten	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2008
Afval Energie Centrale[1]			
Netto energetisch rendement uit afvalverbranding	24,7%	23,0%	25,0%
Verwerking stedelijk afval in tonnen	851.000	846.000	850.000
Verwerking (riool)slib in tonnen	74.537	0	90.000
Verwerking gevaarlijk afval in tonnen	7.208	8.500	8.000
Terugwinning ferro en non ferro metalen in tonnen	13.256	12.200	16.700
Voorschottarief verbranding stedelijk afval per ton in euro[2]	78,00	74,10	74,10
Afrekentarief verbranding stedelijk afval per ton in euro[3]	62,04	68,15	nvt
Beschikbaarheidgraad installatie (%)	> 93,9%	93%	> 95,0%
Gecontracteerde capaciteit op 1 januari (%)	> 96,0%	96,0%	> 96,0%

1 Prestatie-indicatoren van de Afval Energie Centrale zijn exclusief de biogasinstallatie.
2 Voorschottarief: het tarief dat aan de in de Afvalenergiecentrale samenwerkende partijen (stadsdelen, regiogemeenten en ICOVA) als voorlopig tarief in rekening wordt gebracht.
3 Afrekentarief: het tarief dat leidt tot definitieve verrekening van het exploitatiesaldo met de samenwerkende partijen. Dit afrekentarief wordt door het gemeentebestuur van Amsterdam vastgesteld op basis van de jaarrekening en het advies van de Adviescommissie AEC.

Activiteiten	Resultaten Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2008
Hoog Rendement Centrale			
Verwerking bedrijfsafval	202.000	455.000	504.000
Tarief verbranding bedrijfsafval per ton in euro	83,55	81,72	81,51
Netto energetisch rendement uit afvalverbranding	24,7%	22,0%	29,0%
Terugwinning ferro en non ferro metalen in tonnen	8.800	6.700	8.400
Depot Gevaarlijk Afval			
Inzameling Klein Chemisch Afval in tonnen	11.358	12.523	12.526
Afvalpunten			
Scheiding grof afval in tonnen	87.510	89.777	86.407
Regionaal Sorteer Centrum			
Recycling elektrische apparatuur in tonnen	7.517	6.741	6.725

Tabel II

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Milieuhygiënische en goedkope afvalverwerking door productie van duurzame energie en bouwstoffen	Zie tabel I	Afval Energie Bedrijf	Lasten	208.600	162.645
			Baten	231.700	166.931
			Saldo	-23.100	4.286

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude rekening	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Afvalverwerking					
Lasten +	162,5	204,4	204,4	203,8	156,6
Baten -	169,0	222,1	222,1	202,6	155,1
Saldo	-6,6	-17,7	-17,7	1,3	1,5

Afvalenergiecentale (AEC)

Het resultaat over boekjaar 2008 van de AEC wordt verdeeld over de deelnemende partijen. Deze betalen gedurende het jaar een vastgesteld voorschottarief (2008: € 74,10) en worden afgerekend op basis van een afrekentarief (2008: € 68,15). De totale bedrijfsopbrengsten zijn € 6,9 miljoen lager dan in de actualisatie opgenomen. De totale bedrijfslasten zijn exclusief de bijzondere baten € 10,4 miljoen hoger dan geactualiseerd. Het resultaat exclusief de bijzondere baten is € 17,3 miljoen lager dan de actualisatie.

Hoog Rendement Centrale (HRC)

Op 27 mei 2008 heeft ons College besloten de HRC met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2008 terug te brengen naar de projectfase. In augustus 2008 is een herziene actualisatie ingediend waarin een nul resultaat is afgegeven. Het te realiseren positieve resultaat wordt ingezet om de herstelwerkzaamheden mee te dekken. In deze actualisatie werd uitgegaan van een energieopbrengst gebaseerd op een goed functionerende turbine. Geheel 2008 is hier geen sprake van geweest. Het tegenvallende energie resultaat en hogere directe operationele kosten hebben tot gevolg dat de financiële ruimte voor herstelwerkzaamheden minimaal is. De op 18 december 2008 door uw Vergadering akkoord bevonden aanvraag voor een rendabel krediet van € 30 miljoen, over de looptijd van de projectfase, zal zorgen dat de noodzakelijke herstelwerkzaamheden uitgevoerd kunnen worden. In de herziene actualisatie was rekening gehouden met een extra budget van € 15,6 miljoen voor herstelwerkzaamheden. Dit extra budget is door de tegenvallende prestaties van de HRC niet voorhanden.

Inzameling en Hergebruik (I&H)

Het bedrijf Inzameling en Hergebruik (I&H) bestaat uit de onderdelen Depot Gevaarlijk Afval (DGA), Afvalpunten, Transport en Regionaal Sorteer Centrum (RSC). Voor het onderdeel Afvalpunten bestaat een separate afrekening met de stadsdelen. Daarom wordt Afvalpunten afzonderlijk toegelicht.
Het operationeel resultaat 2008 van I&H bedraagt € 0,7 miljoen positief en is daarmee € 1 miljoen hoger dan in 2007 en € 0,1 miljoen lager dan de actualisatie.

2.2 Subresultaatgebied Milieu

Klimaat en luchtkwaliteit

De wereldwijde zorg om de ontwikkelingen met betrekking tot het klimaat vindt ook op Europees en nationaal niveau zijn weerslag in de diverse wettelijke regelingen, plannen en voornemens voor beleid. Ons College wil daarbij aansluiten en zo mogelijk een voortrekkersrol vervullen. De ambitie Amsterdam Topstad is binnen dit resultaatgebied dan ook vertaald in het Milieubeleidsplan 2007-2010 en het motto *Amsterdam duurzaam aan de top*.

In 2008 is het klimaatprogramma *Nieuw Amsterdams Klimaat* vastgesteld en is met de uitvoering ervan begonnen, in samenhang met het *Actieplan Luchtkwaliteit*. Beleid voor luchtkwaliteit en klimaatbeleid versterken elkaar: maatregelen ter vermindering van de luchtverontreiniging én maatregelen voor de overgang naar een meer duurzame energiehuishouding, zoals ons College voor ogen staat, versterken elkaar. Omdat het verkeer zowel luchtverontreinigende stoffen als koolstofdioxide uitstoot, snijdt het mes bij veel maatregelen aan twee kanten.

In 2008 zijn veel maatregelen uitgevoerd: zoals het schoner maken van het eigen gemeentelijk wagenpark, de aanschaf van schonere GVB-bussen, het plaatsen van roetfilters op de huidige GVB-bussen, het aansluiten van woningen op stadsverwarming, de maatregelen uit het deelplan *Voorrang voor een Gezonde Stad*, de invoering per 9 oktober 2009 van de milieuzone voor vrachtauto's, het verbeteren van de doorstroming, schoonmaken van wegen en plaatsen van groen bij de knelpunten, en voorbeeldprojecten met elektrisch vervoer, promotie van de landelijke subsidieregeling roetfilters op dieselauto's (resultaat: 300 Amsterdamse aanvragen in oktober/november i.p.v. 25 per maand).
De (landelijke) saneringstool laat zien dat – wanneer alle maatregelen uit het Actieplan Luchtkwaliteit zijn uitgevoerd, in combinatie met de landelijke maatregelen – de doelstelling zal worden behaald: in 2010 voor fijn stof, en in 2015 voor stikstofdioxide.

Nieuw Amsterdams Klimaat

Het klimaatprogramma *Nieuw Amsterdams Klimaat* brengt de verschillende partijen – maatschappelijke organisaties, bedrijven, de eigen gemeentelijke organisaties en collega-overheden – samen in hun streven een bijdrage te leveren aan het verbeteren van het klimaat. Ons College neemt de verantwoordelijkheid voor de coördinatie van het programma op zich.
Vooruitlopend op landelijke regelingen gaat Amsterdam versneld aan de slag met klimaatneutraal bouwen. Samen met Rotterdam, Arnhem en een aantal bedrijven is een Nationale Waterstofcoalitie gevormd.
De samenwerking met het Midden en Kleinbedrijf (MKB), gericht op energiebesparende maatregelen is geïntensiveerd. Er is onderzoek gedaan naar het mogelijke aandeel van duurzame energie in 2025. Voorts zijn kansrijke gebieden en sectoren voor de productie van deze energie geïnventariseerd. Het Smart Working Centre in Almere is in gebruik genomen.
In september heeft Amsterdam in het kader van de Clinton Global Initiative de tweede Connected Urban Development (CUD) Conferentie belegd[4]. Tijdens de conferentie is gesproken over nieuwe ICT-toepassingen op het gebied van duurzaamheid.

Afhandeling incidenten en risico's

In de afgelopen tijd is naar voren gekomen dat de uitvoering in eerdere jaren heeft geleid tot actuele risico's. Voorbeelden daarvan zijn de dossiers Ceres, Olieverwerking Amsterdam (OVA) en de gebeurtenissen bij de aanleg van de Noord/Zuidlijn.

[4] Amsterdam is samen met San Francisco en Seoul één van de initiatiefnemers van CUD.

De dossiers Ceres en OVA zijn bestuurlijk opgeschaald, beide vanwege de mogelijke landelijke uitstraling.
Noord/Zuidlijn: in vervolg op het Ombudsmanrapport is op meerdere manieren lering getrokken:

- er is een duidelijker scheiding aangebracht tussen de rollen advisering en toezicht. Die scheiding is ook doorgetrokken in de projectorganisatie die binnen de DMB in het leven is geroepen; dit in nauw overleg met het projectbureau Noord/Zuidlijn
- de uitvoering van het verbeterplan is gestart

Dienst Milieu en Bouwtoezicht (DMB)
Naar aanleiding van de diverse incidenten hebben 30 medewerkers deelgenomen aan een training *Leergang bestuurlijke gevoeligheid*. Ten behoeve van de ontwikkeling van het risicomanagement is een dienstbrede inventarisatie van de bestuurlijke risico's opgezet. Ook is een nieuwe managementstructuur doorgevoerd, het Plan *Aanpak Ongewone Voorvallen* geïmplementeerd en het Bouw- en Woningtoezicht (BWT)-arbeidsmarktproject *Handen Ineen* gestart. Als logische vervolgstap zal in de eerste helft van 2009 een externe toets op de ontwikkeling van de dienst plaatsvinden, ter versterking van de ingezette koers naar professionalisering in de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Hieruit zal moeten blijken of de organisatie wat risicomanagement betreft 'in control' is.

Samenwerking handhaving milieuregelgeving

Om de uitvoering van de wettelijke taak tot het uitoefenen van toezicht op de naleving van de milieuregelgeving verder te optimaliseren, is in 2008 nauw samengewerkt met de verschillende handhavingspartners. Deze samenwerking kreeg vorm in gezamenlijke planningen (zoals in het Noordzeekanaalgebied), de jaarlijkse handhavingsestafette en een pilot op het gebied van de scheepsafvalstoffen. Het protocol Aanpak Ongewone Voorvallen (AOV) is getest aan de hand van praktijkoefeningen.

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Uitvoering Actieplan Luchtkwaliteit	Acties uitgevoerd Zie ook Bijlage 3	Onder meer: - Vaststelling Voorrang voor een gezonde stad - Instelling milieuzone - Verbeteren doorstroming - Voorbeeldprojecten elektrisch vervoer	Lasten Baten Saldo	5.000 0 5.000	1.345 0 1.345
Uitvoering Milieubeleidsplan 2007-2010			Lasten Baten Saldo	2.500 0 2.500	5.862 90 5.771
De vergunningverlening en het toezicht op de naleving van de milieuregelgeving zijn op adequaat niveau	Acht afgegeven milieuvergunningen; uitgevoerd 478 integrale controles. Afgegeven bodembeschikkingen: 279; historische onderzoeken: 111, 93% binnen termijn 42 dagen. Prioritering conform Toezichtsplan. 89% geprioriteerde bodemsaneringen tenminste eenmaal bezocht	Afgeven milieuvergunningen en toezien op de naleving ervan	Lasten Baten Saldo	8.500 900 7.700	12.095 1.169 10.926
Uitvoering grote bodemsanerings-projecten			Lasten Baten Saldo	28.700 4.900 23.800	27.957 23.505 4.452

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude rekening	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Milieu					
Lasten +	100,6	79,9	79,9	121,6	71,7
Baten -	65,1	53,3	53,3	83,8	46,2
Saldo	35,5	26,6	26,6	37,8	25,5

Het saldo in het subresultaat gebied Milieu (Dienst Milieu en Bouwtoezicht) bedraagt € 25 miljoen. Dit is € 2 miljoen lager dan begroot. De belangrijkste ontwikkelingen die tot dit saldo geleid hebben zijn:

- bodemsanering: een onderschrijding van € 0,7 miljoen als gevolg van vertraging in de sanering van het Oostergasfabrieksterrein
- op de uitvoering van het Actieplan Luchtkwaliteit is een onderschrijding van € 3,7 miljoen als gevolg van onder meer vertraging door het 'schoner maken' van de aanbestedingsprocedure voor het eigen wagenpark. Dit is overigens noodzakelijkerwijs in te zetten voor proceskosten en cofinanciering van de rijksbijdragen in de periode tot en met 2012. In de jaarrekening is daarom rekening gehouden met toevoeging aan de reserve
- in de actualisatie is de vertraging tot uitdrukking gebracht door verhoging van budget met € 2,1 miljoen waartegenover een onttrekking aan de reserve staat. In de jaarrekening wordt deze opgevoerd als vrijvallende verplichting
- voor klimaat is vanuit prioriteiten in 2008 een budget beschikbaar van € 2,7 miljoen. Hiervan is € 2,4 miljoen besteed. Daarnaast vindt voor een bedrag van € 0,15 miljoen toevoeging aan de reserve plaats ter uitvoering van het in de prioriteiten opgenomen project voor modelwoningen

2.3 Subresultaatgebied Waterbeheer

Dienst Binnenwaterbeheer slaagt er in zijn rol van nautisch vaarwegbeheerder in de doorvaart over de Amsterdamse vaarwegen te blijven garanderen. De besluitvorming over de doorvaartprofielen is afgerond met uitzondering van afspraken in het stadsdeel Oud-West. De aanlegovereenkomst voor woonboten is door de rechter vernietigd, waardoor gezocht moet worden naar alternatieven. Uitsluitsel volgt in 2009. De uitgifte van nieuwe ligplaatsen is daardoor aangehouden.

Heffing en inning van binnenhavengeld (BHG) is steeds verder gedigitaliseerd. Voor de bedrijfsvaart komt 35,7% via internet, 5,8% via SMS binnen. Sinds december 2008 is het kasgeld in de BHG-inning geheel verdwenen. In met name het vierde kwartaal was er een afname van activiteiten in de beroepsvaart. Eerst in 2009 valt te constateren of het hier een trend betreft. De pleziervaart neemt daarentegen nog steeds toe. De verkoop van stickers is met 3,7% gestegen. De handhaving op stickers (wegsleepregeling) is in 2008 aangepast aan het juridisch advies: er is een begunstigingstermijn[5] ingevoerd vóór wegslepen.

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Verbeteren luchtkwaliteit door schoner varen	Intensief overleg over implementatie uitstootvermindering rondvaartbranche Project hierdoor enigszins vertraagd.	Afronden besluitvorming en uitvoering beleidsvoorstellen om uitstoot commerciële passagiersvervoer te verminderen	Lasten	200.000	200.000
			Baten	0	0
			Saldo	200.000	200.000
Veilig en goed gereguleerd bedrijfsmatig passagiersvervoer	Onderzoek toekomst rondvaart plaatsgevonden. Uitkomsten vormen input voor beleidsproces begin 2009.	Start besluitvorming over eventuele nieuwe exploitatievergunningen 2010			

[5] Een begunstigingstermijn is een termijn in een handhavingsbesluit waarbinnen geen dwangsom wordt verbeurd of bestuursdwang feitelijk tenuitvoer zal worden gelegd. Deze termijn stelt een overtreder in de gelegenheid om zelf de overtreding op te heffen.

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten	Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
De Amsterdamse watervergunning	Onderzoek naar Amsterdamse watervergunning aangehouden. Werk-afspraken gemaakt met Waternet over beoordeling aanvragen. Onderzoek gestart. Uitvoering 2009.	Onderzoek naar mogelijkheid van 'één Amsterdamse watervergunning' Optimalisering van dienstverlening bij vergunningverlening (digitaal loket)		
Bevordering dat woonboten in stad zijn vergund	Aanlegovereenkomst door het Hof vernietigd. In 2009 wordt alternatief gepresenteerd. Stadsdeel Centrum heeft voorstel welstandsbeleid gemaakt. Geen prioriteit bij andere stadsdelen. Door vernietiging aanlegovereenkomst houden stadsdelen uitgifte nieuwe ligplaatsen voorlopig aan.	Monitoring en stimuleren gebruik 'eindproducten' project Wow (Wet op de waterhuishouding) Vier stadsdelen experimenteren met aanlegovereenkomst Drie stadsdelen hebben (aanzet gemaakt tot) welstandsbeleid Tussenstand van schouw (realisatie van nieuwe ligplaatsen)		

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude rekening	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Waterbeheer					
Lasten +	16,0	17,8	16,2	16,7	17,0
Baten -	3,7	3,9	3,9	3,9	3,9
Saldo	12,4	13,9	12,3	12,8	13,1

Waternet (Algemene dienst)
De (grond)waterbeheertaken komen ten laste van de algemene dienst. Het saldo komt in 2008 uit op € 6,8 miljoen, tegenover de begroting € 6,9 miljoen, en levert derhalve een voordelig saldo op van € 0,1 miljoen. Dit bedrag is de resultante van een aantal kleinere onder- en overschrijdingen op de diverse onderdelen van de algemene dienst.

Binnenwaterbeheer (BBA)
BBA heeft 2008 afgesloten met een negatief saldo van € 0,58 miljoen ten opzichte van de vastgestelde Begroting 2008. Deze overschrijding is opgebouwd uit € 0,9 miljoen meer uitgaven en € 0,32 miljoen meer inkomsten. De meerkosten zijn te vinden op de posten voor externe inhuur, druk- en bindwerk en de post onderzoek en advies. (daarnaast heeft een afboeking plaatsgevonden van een openstaande BTW vordering uit 2001/2002).
Ten opzichte van de geactualiseerde begroting is het saldo negatief, te weten € 0,19 miljoen. Deze overschrijding is opgebouwd uit € 0,41 miljoen meer uitgaven en € 0,23 miljoen meer inkomsten door hogere opbrengsten binnenhavengeld.

2.4 Subresultaatgebied Afvalwatertransport

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Duurzame en doelmatige inzameling en transport van afvalwater	Circa 23 km riolering gerenoveerd	Beheer en onderhoud rioolgemalen	Lasten	6.700	6.984
			Baten	0	0
			Saldo	6.700	6.984

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
	88% bergbezink-bassins gereed	Beheer leidingstelsel	Lasten	6.600	6.864
			Baten	0	0
			Saldo	6.600	6.864
		Renovatie	Lasten	15.200	12.604
			Baten	0	0
			Saldo	15.200	12.604
	Bij renovaties 80% gecombi-neerd werken gerealiseerd	Calamiteus functieherstel	Lasten	1.700	1.841
			Baten	0	0
			Saldo	1.700	1.841
		Reinigen	Lasten	4.200	4.420
			Baten	0	0
			Saldo	4.200	4.420
		Inspecteren	Lasten	1.600	1.646
			Baten	0	0
			Saldo	1.600	1.646
		Middelen niet te koppelen aan resultaten	Lasten	16.600	16.129
			Baten	0	0
			Saldo	16.600	16.129

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude rekening	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Afvalwatertransport					
Lasten +	54,4	58,2	59,8	59,7	55,3
Baten -	57,5	59,4	59,4	58,6	58,6
Saldo	-3,1	-1,2	0,4	1,1	-3,3

Rioleringstaak

De Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam (DBGA) heeft aangegeven dat de inkomsten rioolheffing € 0,4 miljoen hoger uitkomen dan begroot, maar dat ook de perceptiekosten € 0,2 miljoen hoger uitvallen dan begroot. De kosten van Waternet ten laste van de rioolheffing komen € 2,2 miljoen lager uit dan begroot. Deze twee meevallers van in totaal € 2,4 miljoen, tezamen met de begrote onttrekking van € 0,5 miljoen, leiden per saldo tot een toevoeging aan de voorziening van € 1,9 miljoen. De stand van de voorziening rioolrecht bedraagt dan ultimo 2008 € 0,1 miljoen negatief, hetgeen vrijwel overeenkomt met de bij de Begroting 2009 gegeven Actualisatie 2008.

2.5 Subresultaatgebied Drinkwatervoorziening

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Leveren van 86,74 miljoen m³ drinkwater	85,8 miljoen m³	Zuiveren van drinkwater	Lasten	116.562	114.652
			Baten	117.230	113.565
Leveren van 1,5 miljoen m³ Industriewater	85,8 miljoen m³	Distribueren van Industriewater	Saldo	668	-1.087
Handhaven van 100% leveringszekerheid	> 100% van de storingen binnen 4 uur hersteld	Continue monitoring. Bij storingen binnen één uur ter plaatse, binnen vier uur hersteld (=norm).			

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude rekening	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Drinkwatervoorziening					
Lasten +	115,0	117,3	117,3	115,1	114,7
Baten -	115,0	117,3	117,3	115,2	114,7
Saldo	0	0	0	-0,2	0

Drinkwatertaak

Na dotatie aan de bestemmingsreserve Overnamesommen is het saldo op de drinkwatertaak uitgekomen op € 1,1 miljoen negatief (begroot was € 0,7 miljoen positief). De oorzaak van het achterblijvende resultaat is voornamelijk gelegen in de lagere drinkwaterafzet. De levering 2008 bleef 0,9 miljoen m³ achter bij de begroting. De daling van de afzet manifesteerde zich met name in de zomermaanden juli en augustus en lijkt een gevolg van de natte zomer. Na de zomer herstelde de afzet zich weer tot begrotingsniveau, zodat eventuele gevolgen van een economische achteruitgang voorshands niet aan de orde lijken te zijn.

In de jaarrekening is het bedrag van het tekort (€ 1,1 miljoen) onttrokken aan de egalisatiereserve. De stand van de egalisatiereserve drinkwater bedraagt dan ultimo 2008 circa € 8,9 miljoen. Bij het indienen van de Begroting 2009 is een voorstel gedaan om een deel van deze middelen, (tezamen met besparingen) in te zetten ten behoeve van een tariefsverlaging. Voor 2009 bedraagt de tariefsverlaging 5%.

3 Realisatie prioriteiten 2008

3.1 Realisatie prioriteiten 2008

Prioriteiten die zijn opgenomen in het programakkoord 2006-2010

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1.000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1.000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1.000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Luchtkwaliteit	I	5.000	1.345	3.655		N	2012

Overige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1.000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1.000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1.000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
1 Versnelling gemeentelijk klimaatbeleid	S	400	543			J	
5 Uitvoering Milieubeleidsplan	I	1.130	1.063			J	
(Uitvoering Milieubeleid)			285,7	0		J	-
7 Klimaat	I	1.500	815	150			2009
Klimaat totaal		2.730	2.421	150		N	2009

3.2 Toelichting realisatie prioriteiten

Luchtkwaliteit

Per saldo is de besteding van de prioriteit vrij laag als gevolg van de vrijval van een grote verplichting uit 2007. Het restant van de prioriteitsgelden is in een reserve gestort als financiële dekking voor de uitvoering van het Actieplan Luchtkwaliteit in de periode tot en met 2012. Deze periode loopt gelijk met de periode waarvoor FES-gelden uit het Fonds Economische Structuurversterking zijn toegekend.

Uitvoering Milieubeleidsplan

Van de Milieuprioriteit 2008 is € 0,3 miljoen besteed aan uitvoering Milieubeleid. Grotere posten daarin waren het maken van het tweede duurzaamheidsverslag (€ 75.000), uitvoeren acties geluid (b-lijst: gevelsanering vaststellen en communicatiestrategie bouwlawaai; samen € 50.000), verschillende activiteiten in het kader van duurzaam consumeren en produceren, zoals het organiseren van het Cradle2Cradle congres, milieukeur restaurants, duurzame hotels, beoordeling bouwmaterialen, duurzaam inkopen monitoring (samen € 100.000), diverse activiteiten op klimaatgebied, zoals warmtebeeldcamera, bijdrage ontwikkeling Green Card Amsterdam, bijdrage samenwerken klimaatneutrale steden (samen € 75.000).

Overige prioriteiten

1, 5 en 7 Klimaat

Van de prioriteit voor de uitvoering van het Milieubeleidsplan dient € 0,8 miljoen als dekking voor de uitvoering van het klimaatprogramma. Het totale klimaatbudget komt daarmee uit op € 2,73 miljoen. Rekening houdend met de reservevorming is er een onderschrijding van € 0.2. Deze dient als gedeeltelijke dekking voor de overschrijding in 2007.

Agenda Uitvoering (overige prioriteiten 7 Klimaat)

Met de vaststelling van het klimaatprogramma *Nieuw Amsterdams Klimaat* is de uitvoering voortvarend ter hand genomen. Kern van de aanpak is de samenwerking met tal van bevlogen partners: burgers, organisaties, bedrijven, collega-gemeenten. Vooruitlopend op de vaststelling van het klimaatprogramma werden de onderwerpen (Maatregelen bestaande bouw, Amsterdam Waterstofstad, Vergroenen ICT en Aanpak schoolgebouwen) al opgenomen in de Begroting 2008.

4 Specificatie reserves en voorzieningen

Bedragen x € 1 miljoen	Stand Primo 2008	Mutaties 2008 +/+	Mutaties 2008 -/-	Stand Ultimo 2008
Reserve				
Fonds Luchtkwaliteit		3,7		3,7
Luchtkwaliteit	2,1			2,1
In te verdienen overnamesommen	-5,3	1,3		-4,0
Nazorg Diemerzeedijk	12,4	0,2		12,6
Bodemsaneringsgelden gemeente	3,8		2,0	1,8
Egalisatiereserve (Waternet)	10		1,1	8,9
Milieuprioriteiten	0,5	0,5		0
Overige reserves*	2,6	1,6	1,9	3,4
Totaal reserves	**26,1**	**7,3**	**5,0**	**28,4**
Voorzieningen				
Technische risico's AVI	20,7		16,6	4,1
Projectgeld Volgermeerpolder	15,1		15,1	0
Bodemsanering (OGA)	21,4	4,2	11,6	14,0
Groot onderhoud en vervangingsinvesteringen AVI	10,5	2,7	3,9	9,3
Rioolrecht	-2	1,9	0	-0,1
Projectgeld Diemerzeedijk	2,3		2,3	0
Geluid-, veiligheid- en luchtkwaliteitplan	1,2		1,2	0
Herstructurering (AEB)	0,8		0,4	0,4

Bedragen x € 1 miljoen	Stand Primo 2008	Mutaties 2008 +/+	Mutaties 2008 -/-	Stand Ultimo 2008
Bodemassen	0,3		0,3	0
Groot onderhoud depot gevaarlijk afval	0,4	0,1	0,4	0,1
Wet bodemsanering	0,7		0,7	0
Overige voorzieningen	0,2		0,1	0,1
Totaal voorzieningen	**71,6**	**8,9**	**52,6**	**27,9**
Totaal reserves en voorzieningen	**97,7**	**14,8**	**57,6**	**56,2**

* Dit zijn voornamelijk WW- en Vakantiegeldreserves

4.1 Nieuwe reserves

Fonds Luchtkwaliteit

Een deel van de door de gemeente aan luchtkwaliteit toegekende middelen is in 2008 niet besteed onder andere door de aanwending van rijksgelden voor de milieuzone voor vrachtwagens.
Het rijk heeft ten behoeve van de uitvoering van het Actieplan Luchtkwaliteit in een aantal tranches FES-gelden toegezegd. De 1e tranche bedroeg € 2,54 miljoen, de 2e tranche € 9,88 miljoen en de 3e tranche bedraagt naar verwachting € 14 miljoen. De toekenning van de 3e tranche is echter afhankelijk van een 50% cofinanciering van gemeentelijke gelden.
De niet bestede gemeentelijke middelen zijn de komende jaren noodzakelijk voor het goed kunnen uitvoeren van de maatregelen uit het Actieplan Luchtkwaliteit. Er zijn maatregelen waarvan het rijk de financiering niet honoreert binnen de randvoorwaarden van de rijksgelden. De rijksgelden hebben namelijk de beperking dat ze niet benut mogen worden voor de financiering van het projectmanagement, de huisvesting, de communicatie en het advies en onderzoek ten behoeve van luchtkwaliteit. Daarnaast is ook een reservering nodig voor het oplossen van hardnekkige knelpunten (Westpoort en Tunnelmonden).
In 2008 is vanwege vorenstaande een algemeen fonds luchtkwaliteit gevormd waaraan € 3,7 miljoen is gedoteerd.

Fonds Luchtkwaliteit

Bedragen x € 1 miljoen	2009	2010	2011
Communicatie	0,4	0,4	0,4
Projectmanagement	0,5	0,4	0,3
Huisvesting	0,1	0,1	0,1
Onderzoek en advies	0,3	0,3	0,1
WO / LK	0,2		
Totaal	**1,5**	**1,2**	**0,9**

4.2 Gehandhaafde reserves

Luchtkwaliteit

In deze reserve zijn de middelen gestort, die voornamelijk op de vervanging van het wagenpark van de gemeente betrekking hebben. De voorbereiding hiertoe is gestart. In verband met te volgen aanbestedingsprocedure, konden de hiervoor beschikbare middelen in 2008 nog niet conform de richtlijnen worden verplicht.

In te verdienen overnamesommen

De negatieve reserve neemt in 2008 af met € 1,3 miljoen en bedraagt ultimo 2008 € 4 miljoen. In het jaar 2011 zal de laatste toevoeging plaatsvinden, waardoor deze negatieve reserve zal verdwijnen.

Nazorg Diemerzeedijk

De (rente over de) reserve dient als dekking voor het gemeentelijk aandeel (50%) in de nazorgkosten voor de Diemerzeedijk. De declaraties vanaf 2005 voor de nazorgkosten Diemerzeedijk zijn lager dan verwacht. De niet benutte rente ad € 0,21 miljoen is weer toegevoegd aan de reserve en dient als dekking voor het gemeentelijk aandeel in de kosten van de toekomstige herinvesteringen.

Bodemsaneringsgelden gemeente

In deze reserve is € 0,5 miljoen opgenomen voor onderzoek ter voorbereiding van de sanering van de Zuidergasfabriek. De overige gelden betreffen het gemeentelijk aandeel in de saneringskosten van de Volgermeerpolder en nazorg Westergas.

Omschrijving x € 1 miljoen	Ultimo 2007	Mutatie	Beschikbaar ultimo 2008
Volgermeer	3,3	-2,0	1,25
Zuidergas	0,5		0,5
Westergas aandeel gem.	0,03		0,03
Totaal	**3.8**	**-2,0**	**1.8**

De mutaties zijn het 10% gemeentelijk aandeel in de kosten van de Volgermeer en 10% gemeentelijk aandeel monitoring Westergas.

Egalisatiereserve (Waternet/Drinkwater)

De onttrekking betreft het exploitatieresultaat en bedraagt € 1,1 miljoen. Hiermee komt de stand van de egalisatiereserve ultimo 2008 uit op € 8,9 miljoen.

Milieuprioriteiten

In 2006 is € 33.000 aan de reserve onttrokken voor de subsidieafwikkeling van het aardgassnelvulstation. Ballast Nedam deed in 2008 geen verzoek tot uitbetaling van dit bedrag. Voorlopig is dit bedrag opnieuw toegevoegd aan de reserve.

4.3 Afgewikkelde voorzieningen

De voorzieningen Projectgeld Volgermeerpolder, Projectgeld Diemerzeedijk, Geluid-, veiligheids- en luchtkwaliteitplan, ARC stadsdelen, Wet bodemsanering zijn vrijgevallen en opgenomen op de balans onder de post Vooruit ontvangen bedragen.

Afrekening subsidie NME/MCA

Dit bedrag is in 2008 niet besteed en vrijgevallen.

Voorzieningen Bedragen x € 1 miljoen	31-12-2007	31-12-2007 na correctie	31-12-2008
Volgermeerpolder (uitvoering) krediet 2002-33 / 620	15,15	0	0
Projectgeld Diemerzeedijk	2,4	0	0
VROM wet Bodembescherming overig	0,74	0	0
VROM geluid / veiligheid / lucht	1,22	0	0
Stadsdelen ARC	0,3	0	0
Subsidie NME / MCA	0,02	0,02	0
Vooruitontvangen bedragen overheidslichamen	0	19,75	0
Totaal	**19,77**	**19,77**	**0**

4.4 Gehandhaafde voorzieningen

Voorziening technische risico's AVI

De voorziening bedraagt standaard € 24,5 miljoen, opgebouwd door het niet afrekenen van omzetkortingen zoals opgenomen in de overeenkomsten tussen de samenwerkende gemeenten en ICOVA. Op basis van het risicoprofiel van de Afvalenergiecentrale werden kortingen niet afgerekend tot de stand van € 24,5 miljoen was bereikt (in 2003). Het oorspronkelijke bedrag van de voorziening bedroeg € 25 miljoen, maar werd aangepast aan het BCF-aandeel daarin (€ 0,5 miljoen).
Bij het gekozen afrekentarief van € 68,15 hoort een onttrekking aan de voorziening van € 16,6 miljoen.

Bodemsanering (OGA)

Groot onderhoud en vervangingsinvesteringen AEB

In 2008 is per saldo € 1,2 miljoen aan de voorziening onttrokken.

Rioolrecht

Voorziening rioolheffing

De gemeente Amsterdam bepaalt het beleid met betrekking tot de rioolheffing.
Het verloop van de voorziening is als volgt:

Bedragen x € 1 miljoen	2008
Stand per 1/1	-2,0
Bij: dotatie aan de voorziening	1,9
Af: onttrekking aan de voorziening	0
Stand per 31/12	-0,1

De onttrekking 2008 is als volgt te specificeren:

Bedragen x € 1 miljoen	2008
Lagere uitgaven Waternet gem. taken (dan begroot)	+3,2
Correctie i.v.m. 'brutering' kapitaallasten	- 0,9
BTW op bestratingskosten in rioolrecht (stadsdelen)	- 0,1
Hogere inkomsten DBGA (dan begroot)*	0,4
Hogere perceptieskosten DBGA (dan begroot)*	-0,2
Af: Begrote onttrekking voorziening rioolrecht	- 0,5
Onttrekking aan de voorziening	- 5,1

* Begrote inkomsten DBGA € 55,5 miljoen, gerealiseerd € 55,9 miljoen; begrote perceptiekosten DBGA € 2 miljoen; gerealiseerd, € 2,2 miljoen.

Herstructurering AEB

In 2005 is een voorziening getroffen voor herstructurering naar aanleiding van het ingezette transformatie-proces *Professioneler en Marktgericht Afval Energie Bedrijf*. De voorziening zal naar verwachting in 2009 worden afgewikkeld. In 2008 is € 0,4 miljoen aan de voorziening onttrokken.

Groot onderhoud depot gevaarlijk afval

Ten laste van de exploitatie is een voorziening gevormd voor groot onderhoud en vervangingsinvesteringen voor het depot. In 2008 is per saldo een bedrag besteed van € 0,3 miljoen.

5 Investeringen

5.1 Afvalwatertransport

Renovatie riolering

Het oorspronkelijk bij begroting beschikbaar gestelde krediet bedroeg € 4,6 miljoen. In 2008 is een aanvullend krediet van € 5 miljoen voor de renovatie van rioleringen toegekend. Deze extra krediet-aanvraag was gebaseerd op hogere kosten per km rioolrenovatie en de extra kosten voor de beëindiging van ongezuiverde lozingen in het buitengebied en het versneld preventief vervangen van de riolering in Parkstad. De rioleringswerken zijn veelal gecombineerde werken welke deels op de investeringsstaat worden verantwoord en deels op de exploitatie.

Amsterdams Rioleringsplan (ARP) district Amsterdam (Investering Basisinspanning)

Het ingezamelde vuil- en regenwater in de oude wijken van Amsterdam wordt afgevoerd in een 'gemengd' riool. Wetgeving vereist dat deze riolering aan bepaalde eisen voldoet zodat lozing van het gemengde

afvalwater bij hevige regenbuien op het oppervlaktewater beperkt wordt. De gemengde riolering wordt sinds eind negentiger jaren aangepast. Dit project staat bekend als de basisinspanning en betreft de bouw van Berg Bezink Voorzieningen, het vergroten van diameters van rioolleidingen en het aanpassen en verminderen van riooloverstort putten.

De bouw van circa 40 Berg Bezink Voorzieningen, Berg Bezink Bakken (BBB) en Berg Bezink Leidingen (BBL) is gerealiseerd met uitzondering van een drietal projecten. Het BBB Vijzelgracht is geïntegreerd in het nieuwe station van de Noord-Zuidlijn. De verwachting is dat de realisatie van het BBB vertraging oploopt door de bouwstop in het project Noord-Zuidlijn in de Vijzelgracht ten gevolge van verzakte panden.
Het BBB Haarlemmerplein maakt onderdeel uit van een bouwcomplex van een projectontwikkelaar. Er zijn veel vertragingen geweest, met name veroorzaakt door het niet tijdig verkrijgen van vergunningen voor het bouwwerk. De realisatie van het BBB start naar verwachting in het eerste kwartaal van 2009 en is gereed eind 2009. Het BBB JD Meijerplein wordt gerealiseerd in een bestaand rioolgemaal. De inpassing in het bestaande gemaal heeft veel technische problemen gegeven. Alternatieven voor de bouw van een nieuw BBB in de omgeving waren niet aanwezig. De verwachting is dat dit BBB in de winter van 2009 gereed zal zijn. De verbouwing is inmiddels in volle gang.

Gerealiseerde projecten waarbij diameters van de riolen zijn vergroot betreffen de Emmalaan, Sophialaan, Prins Hendriklaan, Jacob Obrechtstraat (1e fase), Jan Willem Brouwersstraat en het project van Baerlestraat en de Kloveniersburgwal/Oude Turfmarkt. Dit project loopt door in 2009.

Milieu investeringen regenwaterstelsels

In 2008 is een start gemaakt met het nemen van maatregelen in de regenwaterstelsels in hoofdroutes vanwege de infrastructuur van Amsterdam. Deze maatregelen worden genomen bij gecombineerde werkzaamheden met de wegbeheerder. De werkzaamheden op basis van huidig beleid (Kader Richtlijn Water) houden momenteel in dat het regenwater van de hoofdroutes gescheiden wordt naar het oppervlaktewater ten opzichte van het regenwater van de zijstraten. In 2008 is het project Johan Huizingalaan gerealiseerd. De projecten Meer en Vaart en Dijkgraafplein zijn gestart in 2008 en lopen door in 2009.

Investeringen

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2008 (routinematig)	Rekening 2008 (niet routinematig)
Riolering	22,2	0
Drinkwatertaken	19,3	7,4
Totaal	**41,5**	**7,4**

5.2 Drinkwatervoorziening

Er is op de bemeterings- en leidingnetkredieten minder uitgegeven dan begroot. Conform de bestendige gedragslijn wordt restantkrediet niet naar het volgende jaar getransporteerd. Binnen de groep overige kredieten tekent zich een overschrijding af. Deze wordt o.a. veroorzaakt door kosten die gemaakt zijn voor de gelijktijdige uitfasering van het financiële systeem Ross van het voormalige drinkwaterbedrijf en implementatie van het nieuwe werkordersysteem Maximo. Deze overschrijding wordt ruimschoots gecompenseerd door de onderschrijding bij de bemeterings- en leidingnetkredieten. Voor de groepen *winning*, *productie* en *overig* zijn er een aantal kredieten die in de loop van 2008 nog niet volledig tot uitgaaf zijn gekomen. De restantbudgetten worden naar 2009 doorgeschoven.

5.3 Milieu

Met betrekking tot de twee grootste bodemsaneringsprojecten zijn in 2008 door DMB de volgende bedragen uitgegeven:

- 1e uitvoeringsfase Volgermeerpolder € 20,1 miljoen
- uitvoering Oostergasfabriek € 7,0 miljoen

Dekking hiervan komt ten laste van rijksmiddelen, reserves en voorzieningen en het gemeentelijk aandeel in de saneringskosten van de Oostergasfabriek.

Resultaatgebied Economie en haven

1 Bestuurlijke hoofdlijnen

1.1 Inleiding

Het resultaatgebied Economie en haven bevat de volgende subresultaatgebieden:
- havenexploitatie
- economisch beleid/structuur
- toerisme en promotie

De direct bij dit resultaatgebied betrokken diensten zijn:
- Economische Zaken
- Haven Amsterdam

1.2 Kerncijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Totaal resultaatgebied					
Lasten +	161,5	120,1	120,9	121,2	120,0
Baten -	182,4	125,4	125,4	122,1	142,2
Resultaat t.l.v. algemene middelen voor mutaties reserves	- 20,9	- 5,3	- 4,4	- 0,9	- 22,2
Toevoeging minus onttrekking reserves	8,4	- 5,7	- 2,9	- 9,1	6,3
Resultaat t.l.v. algemene middelen na mutaties reserves	- 12,5	- 11,0	- 7,3	- 10,0	- 15,9
Saldo reserves	100,9	89,6	89,6	91,8	107,3
Saldo voorzieningen	53,9	32,9	32,9	32,1	33,2

1.3 Externe ontwikkelingen

Economische ontwikkelingen

2008 is economisch gezien een belangrijk jaar omdat daarin het omslagpunt in de hoogconjunctuur is bereikt. Om goed te kunnen anticiperen op de gevolgen van de kredietcrisis voor de Amsterdamse reële economie, is in november 2008 de Kadernotitie *Kreditietcrisis; quickscan effecten en maatregelen Amsterdam* ingezet.

De internationalisering op het gebied van productie en dienstverlening ontwikkelt zich verder door. Dit komt tot uiting in een toename van internationale handel en investeringen en een toenemend belang van multinationale ondernemingen en internationale migratie. Nog steeds is er een behoorlijke stroom van nieuwe bedrijven die zich oriënteren op *Amsterdam Metropolitan Area*. Het aantal nieuw gecreëerde arbeidsplaatsen loopt echter terug; nieuwe bedrijven openen veelal kleine en middelgrote vestigingen. In 2008 zijn er geen grote nieuwe vestigingen van reeds in Nederland aanwezige internationale bedrijven bijgekomen.

Regionale samenwerking op het gebied van internationale acquisitie is van groot belang. In 2008 is de regionale samenwerking geformaliseerd en is in oktober Amsterdam inBusiness gelanceerd. Amsterdam inBusiness verkoopt de Amsterdam Metropolitan Area en vermarkt zich onder de vlag 'I amsterdam'.

Met de transformatie naar een kenniseconomie waarin het belang van diensten groeit, ligt de nadruk steeds meer op het aanwezige arbeidspotentieel ('human capital'), scholing en aantrekken van talent voor de stad. Met het initiëren van de Duisenberg School of Finance en de bijdrage aan het internationaal onderwijs is een belangrijke voorwaarde geschapen voor het aantrekken van nieuw toekomstig arbeidspotentieel.

Informatisering, ICT in brede zin van het woord, beïnvloedt onze wijze van produceren, consumeren en communiceren. Een goede (lokale en regionale) ICT-infrastructuur wordt een steeds belangrijker fundament van de (toekomstige) kenniseconomie.

Ondanks de kredietcrisis zorgen de schaarste aan grondstoffen en de klimaatverandering voor stijgende prijzen en toenemende aandacht voor duurzame ontwikkeling. Duurzaamheid is een thema waarop steden/regio's zich kunnen onderscheiden. Bovendien vormt duurzame bedrijvigheid een additionele bron van werkgelegenheid en welvaart.

Er ontstaat een grote gemeenschappelijke Europese markt en toenemende beleidsconvergentie tussen landen binnen Europa. Deze groeiende markt ontwikkelt zich tot een thuismarkt voor veel Nederlandse bedrijven. Dit vormt een kans voor uitbreiding van handel en dienstverlening maar leidt ook tot toenemende internationale concurrentie tussen (stedelijke) regio's: het belang van regio-specifieke factoren bij het aantrekken en vasthouden van bedrijvigheid wordt steeds belangrijker.

Activiteiten op het gebied van kennis en innovatie, duurzaamheid en ICT zijn een belangrijk onderdeel van het Basis Uitvoeringsprogramma Economie en het programma Amsterdam Topstad. Ook na de komst van de financiële crisis in 2008 blijft de uitvoering van beide programma's voor ons College van groot belang, ook om de gevolgen van de recessie voor Amsterdam het hoofd te bieden.

Mondiaal, Europees en nationaal beleid rond zeehavens

Relevant voor zeehavens Amsterdam waren de effecten van de implementatie van de 2e fase van de maatregelen die in 2004 zijn gestart op internationaal niveau ten aanzien van Port Security door de International Maritime Organisation (IMO). Daarnaast zijn er de Europese richtlijnen ten aanzien van de marktwerking en de concurrentie tussen en binnen havens – in het kader van het creëren van level playing field –, en het nationale beleid zoals vastgesteld in de nota's *Mobiliteit, Ruimte*, en *Zeehavens*: *Ankers van de Economie* van het rijk.

Vanuit internationaal perspectief is de vorming van een Holland Delta Port van belang. Op vele fronten is in 2008 aan deze samenwerking gewerkt, zoals gezamenlijke promotieactiviteiten, het verbeteren van achterlandverbindingen (Betuweroute) en diverse ondersteunende activiteiten (portsecurity en port community systems). De toegenomen samenwerking met Havenbedrijf Rotterdam is zichtbaar via de ontwikkeling van één nationaal port community systeem (Portinfonet).

In oktober is de MIRT Verkenning en de KKBA (Kentallen Kosten Baten Analyse) opgeleverd. Uit de Verkenning blijkt dat de meest robuuste oplossing de aanleg van een nieuwe grotere sluis is. De KKBA heeft voor deze optie een neutrale uitkomst, wat voor een infrastructureel project goed is. Door het Centraal Planbureau (CPB) is een second opinion over de KKBA uitgebracht. De conclusie is dat de KKBA een realistisch beeld geeft en de juiste berekeningstechnieken gebruikt heeft. Door HA is samen met de regio een rapport gemaakt over de mogelijke financiering van de sluis. Samen met het Ministerie van V&W is in december gewerkt aan de afronding van de business case t.b.v. verder inzicht in mogelijke financiering. Dit is noodzakelijk voor de Minister van V&W om het besluit te kunnen nemen door te gaan met de planstudiefase.

Regionale samenwerking en positionering Zeehavens Amsterdam in Metropoolregio Amsterdam (MRA)

In brede zin wordt het ontwikkelingskader voor het logistieke knooppunt Amsterdam bepaald door het overleg in MRA verband. De verbetering van de zeetoegang is één binnen de MRA. De synergie tussen de luchthaven Schiphol en de haven is in 2008 verder versterkt. Goed voorbeeld is het proefproject met Radio

Frequency Identify Device (RFID) waar bedrijven op Schiphol en de Amsterdamse haven aan deelnamen en uit de gezamenlijk georganiseerde Airport/Seaport bijeenkomsten.

Regionaal belangrijke kaders voor zeehavens Amsterdam zijn het *Masterplan Amsterdam-noordzeekanaal-gebied (ANZKG)* en het *Streekplan Noord-Holland zuid*. Het doel is om het Noordzeekanaalgebied als één gebied te ontwikkelen en te positioneren. De daarop gerichte samenwerking van overheden en bedrijfsleven omvat de economische en commerciële ontwikkeling van het gebied (op basis van het Masterplan ANZKG), de verwerving en exploitatie van terreinen buiten Westpoort (door de NV RON), het nautische beheer – via het Centraal Nautisch Beheer (CNB) – en promotionele activiteiten (via Amports). In het streekplan is voor verdere groei van de havenactiviteiten de locatie Wijkermeer aangewezen.

Kredietcrisis
Door de spreiding over uiteenlopende sectoren kon de Amsterdamse haven conjuncturele schokken in het verleden redelijk opvangen. Hoe dat in dit geval zal zijn is nog moeilijk te voorspellen. In de bulksector is eind 2008 merkbaar dat de grondstoffenhandel stilligt, waarbij de verwachting is dat dit in ieder geval tot begin 2009 doorzet. Internationaal zal de groei van de containeroverslag teruglopen of zelfs stil vallen. Vermoedelijk zal ook de containeroverslag in Amsterdam dit gaan merken. Verder verblijft lading als auto's en grondverzetmachines langer op de terminal. De kredietcrisis en de onzekerheid daarover zal vermoedelijk ook tot gevolg hebben dat bedrijven in het havengebied nieuwe investeringen zullen uitstellen. Vooralsnog gaan geplande investeringen door (Vopak, bouw 100.000 m² loodsen door David Hart, intensiveringen bij BP en Oiltanking).

Structuurvisie
Zowel de provincie Noord-Holland als de gemeente Amsterdam is in 2008 gestart met het opstellen van een nieuwe structuurvisie. Haven Amsterdam participeert in beide structuurvisies. In 2008 is een bijdrage geleverd aan de Vertrekpuntennotie van Amsterdam en de notitie Perspectieven van Noord-Holland. Beide structuurvisies worden in 2009 uitgebracht. In de structuurvisies zal naar verwachting een uitspraak worden gedaan over de uitbreidingsbehoefte van de haven na 2020.

1.4 Doelstellingen en resultaten

Programakkoord 2006-2010

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
1. Amsterdam Topstad (Amsterdam behoort tot de top van internationale steden)	mandje Topstad indicatoren[1]	a. Versterken van het internationale vestigingsklimaat van metropool Amsterdam, tot uitdrukking komend in een verbetering van de positie/score van Amsterdam in de 1-meting 2007 (mandje Topstad indicatoren)	a. Score nulmeting 2006: 6e positie Score 1-meting 2007: 5e positie Score 2-meting 2008: 5e positie	Overall: top-5 positie als Europese vestigingsplaats. Realisering van ambitie per speerpunt (zie bijlage) Dit is een on-going proces dus resultaten geven geen uitputtend overzicht.
	Merkbekendheid 'I Amsterdam'	b. 35% merkbekendheid	b. Onderzoek naar de merkbekendheid vindt digitaal plaats. In de loop van 2009 komen de gegevens beschikbaar	Realiseren 50% merkbekendheid onder relevante internationale doelgroepen
	Aantal via het Evenementenfonds geacquireerde grootschalige evenementen	Minimaal één via het Evenementenfonds geacquireerd grootschalig evenement	Experimenta is een grootschalige, internationale Design Biënnale die om de twee jaar in Amsterdam gaat plaatsvinden. In 2008 heeft het evenement met succes voor het eerst in Amsterdam plaatsgevonden	Minimaal drie
	Aantal nieuwe buitenlandse bedrijven in de regio, waaronder Europese hoofdkantoren	c. Vestiging van 87 nieuwe bedrijven in de regio d. Start v/h regionaal samenwerkingsverband, zoals besloten in de 6e Noordvleugel conferentie.	c. In de regio hebben zich 106 bedrijven gevestigd. d. de regionale samenwerking is in oktober 2008 geformaliseerd.	Vestiging van 310 nieuwe bedrijven in de Amsterdamse regio Regionale samenwerking operationeel
2. Amsterdam versterkt haar positie als internationale toeristische en zakelijke bestemming.	Aantal overnachtingen[2]	Behoud 7e positie op Europese ranglijst toeristensteden in 2008. 2007: 8,7 miljoen overnachtingen.	Amsterdam heeft haar 7e positie behouden In 2008 (periode jan – sept, laatste kwartaal cijfers zijn nog niet bekend) komt het aantal hotelovernachtingen op 6.434.100	2010: 9,5 miljoen overnachtingen, mits mogelijk gemaakt door uitbreiding hotelcapaciteit. Hotelnota loopt tot 2015, dan moeten er 9.000 extra kamers gerealiseerd worden.

1 - Vestiging van internationale bedrijven: aantal nieuwe buitenlandse vestigingen en bijbehorende werkgelegenheid in Europese steden (bron: Buck Consultant International)
- Waardering van het vestigingsklimaat: oordeel van Europese managers over de aantrekkelijkheid van Europese steden om er een bedrijf te vestigen (bron: European Cities Monitor)
- Economische groei en groeiverwachting: macro-economische groeicijfers van Europese steden (bronnen: European Regional Prospects en Eurostat)
- Quality of Living Survey: aantrekkelijkheid van mondiale steden op basis van 39 quality of living indicatoren (bron: Mercer)

2 Hotelcapaciteit is hierbij een benodigde voorwaarde

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
		Behoud top 10-positie in internationale ranglijst congressteden in 2008 (UiA	Amsterdam heeft haar top 10 positie als congresstad weten te behouden (2008: 9e plaats)	Amsterdam blijft in de top 10 Europese toeristen-steden en internationale congressteden
3. Stimuleren van ondernemerschap en ontwikkeling van kleinschalige bedrijfsruimte	Stimulering (startend) ondernemerschap	Continueren van de drie ondernemershuizen en een nieuwe voortzetting van het vierde ondernemershuis i.s.m. de stadsdelen.	Drie ondernemershuizen zijn voortgezet. Financie-ring gegarandeerd tot ultimo 2009.	Met de realisatie en instandhouding van vier ondernemershuizen wordt een stedelijke dekking van ondernemershuizen gerealiseerd.
	Aantal m² gerealiseerde kleinschalige bedrijfsruimte	Realiseren van 20.000 m².	In 2008 is in Amsterdam 26.496 m² kleinscha-lige bedrijfsruimte opgeleverd. Dit is bereikt in 18 projecten, verspreid over de stad.	Realiseren van 60.000 m²
4. Inzetten op het MKB	Waardering onder-nemersklimaat (score bedrijvenpanel)	- Introductie Kansenzones - Oprichting van vier nieuwe ondernemers-organisaties en professionalisering van vier bestaande ondernemersorganisaties	- B&W heeft vier kansenzones aangewezen - Uw Vergadering heeft een investeringsrege-ling voor ondernemers in kansenzones ingesteld - De voorbereiding op de implementatie is afgerond, zodat in 2009 direct van start kan worden gegaan.	- Innovatie gebieds-gerichte aanpak: (Pilot Business Improvement District) - Voorlichting - Organisatiegraad-verbetering
		Start uitvoering Actiepro-gramma PCA 2007-2010	Het actieprogramma 2008 is uitgevoerd. Een nieuw actieprogramma voor 2009 is opgesteld. Loket subsidieregeling veilig ondernemen is ingericht en geopend. In 2008 zijn er 561 aanvragen geweest voor de stimuleringsregeling	
		- Toename met twee KVO's	Twee collectieven van bedrijven hebben een Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) ontvangen	Toename met 13 KVO's

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
5. Inzetten op een efficiënte dienstverlening en een faciliterende overheid, en intensiveren van de samenwerking met het bedrijfsleven	Aantal digitale aanvragen via Loket Amsterdam Beter inzicht in oordeel ondernemers in Loket Amsterdam Dienstverlening verbeteren via Loket Amsterdam	Zie de doelstelling ten aanzien van de processen 'dienstverlenen' en 'regelgeven en handhaven' in het BA Gezien de afspraken in het BA over bovengenoemde processen wordt er hier niet apart over gerapporteerd, maar (specifieker) in de rapportages van het Stedelijk Programma Regelgeving en Handhaving (SPRH)en het Stedelijk Pogramma Dienstverlening	Hierover wordt gerapporteerd door respectievelijk afdeling Dienstverlening FBA en het Stedelijk Programma Regelgeving en Handhaving	Uiteindelijk minimaal 50% van de aanvragen via Loket Waarderingcijfer 7,5 Doorontwikkeling van gemeentebrede aanvraagmogelijkheden en ontwikkeling van een integraal horeca aanvraagformulier voor alle stadsdelen Regie houden op Loket Amsterdam voor het ondernemersdeel (inhoudelijk en doorontwikkeling)
	Aantal vragen beantwoord door Servicedesk Bedrijven	Beantwoording 750 vragen i.v.m. aansluiting 'contact centre 14020'	gemiddeld komen er 15 vragen per week binnen. Dit betekent dat op jaarbasis zo'n 750 vragen beantwoord worden.	Beantwoording 8500 vragen
6. Coördinatie portefeuille Schiphol[3]: instandhouding hub/ netwerkkwaliteit Schiphol en versterking van leefkwaliteit rond de luchthaven (balans optimaliseren lusten en lasten)	- Behoud van de hubstatus en internationale ranking. - Betere balans tussen groei van de luchthaven en leefkwaliteit van de omgeving. - Schiphol blijft in publieke handen. - Uitplaatsen van vluchten naar Lelystad.	- Behoud van Schiphol als belangrijke hub/ mainport en trekker van de regionale (en nationale economie). - Betere balans brengen tussen de belangen van het netwerk (de 'bestemmingenmachine Schiphol') en de omgeving op het gebied van leefbaarheid. Beperking van de hinder in de regio en een duidelijk perspectief voor een robuuste ruimtelijke ontwikkeling in de regio via inzet van wethouder aan Alderstafel.	- Ter consolidering en versterking hub-functie is Schiphol een cross-participatie aangegaan met Aeroports de Paris, waarmee een sterke dual hub moet ontstaan. - Amsterdam heeft het advies van de Alderstafel omarmd, waarmee de balans voor de middellange termijn geborgd wordt.	- [4]Behoud van de hubstatus (mainport) met het hierbij behorende bestemmingen netwerk van KLM/Air France. - Verbetering van het draagvlak door o.a. leefbaarheidsprogramma.
	Doorstart Schiphol Area Development Company (SADC) inhoud geven	Doorstart SADC in enigerlei vorm.	Onderdeel van het Alders-advies is het uitplaatsen van vluchten naar Lelystad en/of Eindhoven; voor de lange termijn met het rijk en de regio in het kader van Randstad Urgent.	Aanpassen structuur SADC aan nieuwe inzichten van ons College (naar een meer regionaal grondbedrijf)

[3] In het Programakkoord 2006-2010 wordt gewezen op de keuze voor Schiphol als mainport. De gemeente Amsterdam kan hier weliswaar invloed op uitoefenen, maar heeft hierin niet de eindregie. In dit kader is er voor gekozen de portefeuille Schiphol (Economische Zaken heeft een coördinerende rol m.b.t. dit dossier binnen de gemeente) onder te brengen bij de overige bestuurlijke aandachtspunten.

[4] Beide resultaten d.m.v. het formuleren van middellange termijnvisie op de ontwikkeling van Schiphol en op te stellen convenanten aan de Alderstafel.

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
7. Basisprogramma Economie	Uitvoeringsdocument	Opstellen van een uitvoerings- document, waarin de beleidsdoelen voor 2009 worden aangegeven inclusief financiering vanuit het Basisprogramma Economie Monitoren van het Basisprogramma Economie	UP 2008 is vastgesteld. Is leidraad voor implementatie ondernemerschap en wijkeconomie	De uitvoeringsdocumenten 2008, 2009 en 2010. Honoreren projecten die bijdragen aan de stimulering van de Amsterdamse economie
8. - Stimuleren en faciliteren optimaal gebruik van Europese subsidies door de gemeente Amsterdam. - Stimuleren en faciliteren samenwerking en kennisuitwisseling met Europese steden. - Belangenbehartiging van Amsterdam bij de Europese instellingen.	Aantal aangevraagde Europese subsidies door de gemeente Amsterdam. Aantal diensten, bedrijven en stadsdelen die onderdeel uitmaken van een Europees netwerk. Aantal voor Amsterdam relevante lobbydossiers waarop het G4-kantoor actief is.	Succesvolle uitvoering van het UP Amsterdam Structuurfondsen 2007-2013: financiële realisatie d.m.v. voldoende Amsterdamse projecten (kwal/kwant). Het succesvol afronden van zes subsidieaanvragen	8 subsidieaanvragen zijn ter hand genomen. *Zie voor een toelichting onderaan deze matrix*	Uitvoering geven het Operationeel Programma West 2007-2013. Dit is het deel waarop Amsterdam aanspraak maakt vanuit het Europees Fonds Regionale Ontwikkeling (EFRO) 2007-2013. Vergroten van de stedelijke dimensie in Europese beleids- en subsidieprogramma's. Uitvoering van Amsterdams beleid, waar mogelijk gecofinancierd vanuit Europese subsidiemiddelen. De gemeentelijke organisatie heeft toegang tot relevante informatie over Europese regelgeving, subsidies en netwerken
9. Herstructurering bedrijventerreinen	Aantal hectares geherstructureerd bedrijventerrein	Start herstructurering Minervahaven	Project is gestart door de aankoop van een kavel in het hart van het gebied. Dit maakt de herontwikkeling van het hele Minervahavengebied mogelijk.	Uitvoering herstructurering Minervahaven[5]
10. Amsterdam als entree voor Europa voor internationale goederenstromen en bedrijven (gateway)	Marktaandeel Hamburg-le Havre range, Versterken Chinese goederenstromen Overslag in tonnen Containeroverslag in TEU	7,5 % Één extra lijndienst op China 88 miljoen ton; 68 miljoen ton in A´dam 500.000 TEU	7,4%[6] (2007), 4de positie 1 extra lijndienst op China 90,9 miljoen ton; 75,8 miljoen ton in A'dam 424.880 TEU	7,5 % (in 2010) 95 miljoen ton in 2010 waarvan 75 in A´dam 700.000 EU in 2010
11. Amsterdam als innovatief- en handelscentrum	Uitbreiding douanevrije zone van Schiphol tot in de haven.	E-Customs in de haven voor deze keten kan in 2008/9 worden gerealiseerd, deelname van circa tien bedrijven met Ceres als beginpunt.	Gestart, vertraagd, nog niet afgerond (zie toelichting)	Zone in de haven gerealiseerd in 2010; deelname 20 à 30 bedrijven aan deze zone.

5 Het initiatief hiertoe ligt niet bij Economische Zaken.
6 De cijfers 2008 worden pas medio 2009 bekend gemaakt

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
12. Creëren van bestuurlijke, promotionele, infrastructureleen commerciële samenwerking tussen de gemeentes in ANZKG, rijk, Schiphol en Rotterdam, zodanig dat Nederland voor logistieke functies in Europa weer 1e plaats gaat innemen.	Samenwerkingsconstructies	Continuering samenwerking Amports, CNB, RON, Masterplan en SADC. Deelname aan de regionale projectgroep 2040, start van een Haventafel.	Gerealiseerd	Keuze gemaakt voor juridische vorm en aansturing Haven Amsterdam.
13. Kennisintensief klimaat o.a. m.b.t. specialistische logistieke dienstverlening	Synergie ICT-systemen tussen overheidsdiensten in het kader van het project Slimme overheid	Portnet: Onderzoek naar de mogelijkheid het haven community systeem Portnet in te zetten voor de ondersteuning van intermodaal vervoer. Project om m.b.v. RFID ladingstromen beter in beeld te krijgen in de regio, daarnaast Cargocard/ Portkey om mensen en lading elektronisch te begeleiden. In 2008 eerste resultaten	Is via de samenwerking tussen HA en HbR opgepakt. Het nieuwe Portinfonet bevat t.z.t. onder andere een strategische tool voor informatie, bv wachtplaatsen, verbindingen met het achterland. Gestart, vertraagd, nog niet afgerond (zie toelichting douanevrije zone) De Cargocard /Portkey heeft nog geen vervolg gekregen als gevolg van personeels-wisselingen	
14. Goede samenwerking met bedrijfsleven en dienstverlening	Periodieke Meting door externen van klanttevredenheid (1x per 2 jaar) over HA	In 2007 klanttevredenheid onderzoek, implementatie verbeterpunten in 2008	Verbeterpunten gerealiseerd; rapportage voortgang elk kwartaal	Gemiddeld een 7
15. Meer bezoekers in Amsterdam	Aantal zeecruises en passagiers Aantal riviercruises en passagiers	In A´dam 89 zeecruises met 146.900 passagiers 1020 riviercruises, met 127.500 passagiers	117 zeecruises met 226.000 passagiers 998 riviercruises met 170.000 passagiers	95 zeecruises, met 154.300 passagiers 1000 riviercruises met 125.000 passagiers
16. Jongeren behalen een startkwalificatie, werken of volgen een traject naar opleiding of werk Voldoende stageplaatsen/ leerwerktrajecten Terugdringen jeugdwerkloosheid	Indirecte bijdrage aan: Nr. 2 aantal voortijdig schoolverlaters Nr. 3 aantal leerlingen zonder stageplaats/ leerwerktraject Nr. 5 aantal jongeren dat na melding bij het jongerenloket terug naar school gaat, aan het werk is of op weg naar werk. Nr. 6 aantal jongeren (27 of jonger) met een uitkering	Participatie in de uitvoering motie 617		

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
17. De Amsterdammer is gekwalificeerd voor de arbeidsmark	Havenvakschool in Amsterdam: opleiden van specifieke werk-nemers voor de haven	Op basis van haalbaar-heidsonderzoek in 2007 opstart Havenvakschool (in relatie tot motie 617)	HLC start 01/01/2009	
18. Voldoende laaggeschoold werk in Amsterdam	BBL-Opleidingstra-jecten en stages bij havenbedrijfsleven	Instroom 30; gediplo-meerde uitstromers 20 (in relatie tot motie 617)	De BBL-opleiding heeft eind 2008 in totaal 35 leerlingen. Nieuwe leerlingen kunnen elke maand instromen. In 2008 zijn 24 leerlingen met diploma uitgestroomd	Jaarlijkse instroom / uitstroom in 2010 van ca 40 leerlingen 50 instromers 40 gediplo-meerde uitstromers
	Vacaturematching vanuit project 'De vaart erin'	Projecten in voorbereiding om jongeren te informeren over de haven zoals HavenGame, Huis van de Haven, WorkWater, Campus New West,Future Expedition. (in relatie tot motie 617)	HavenGame, Campus New West niet gereali-seerd na overleg / besluit projectleider PAO: Huis van de haven, WerkWater, Future Expedition	
	'Gave haven' school project	Kennismaking van basis-schoolleerlingen met de haven (relatie tot motie 617)	200 groepen met in totaal 4000 leerlingen participeerden	
	opleiding 'Toekomst in de Logistiek'	Nieuw per 2007, start 1 aug., ca 20 studenten MBO, samenwerking vindt plaats met Novacollege. in 2008 1ste studenten die van MBO-niveau 4 komen, die groep kan reeds afstuderen met het nieuwe lespakket.	Op 1 januari 2009 gaat het Haven College van start. Dit betreft een regionaal college. Daarnaast wordt onder de naam *Improve your move* een landelijke opleiding ontwikkeld. Het Ministerie heeft haar goedkeuring gegeven en subsidie verstrekt.	
19. Directe werkgelegenheid in havengebied in ANZKG	Directe werkgelegenheid	33.500	33.293	30.000 (in 2010) zie toelichting
20. Amsterdam voldoet in 2010 aan de wettelijke normen voor fijn stof en stikstof-dioxide	32. ontwikkeling lucht-kwaliteit ten opzichte van de normen voor fijn stof en stikstofdioxine	Luchtkwaliteitsmodel Westpoort Monitorsysteem nieuwe kolenterminal		

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
21. Goede toegang tot en bereikbaarheid van de haven	Verbetering zeepoort IJmond	Positieve besluitvorming over bouw 2e sluis	Rapporten MIRT + KKBA + businesscase gereed. Besluitvorming bij voorjaarsnota rijk	Afronding procedures 2e sluis
		Project Optimalisatie scheepsbewegingen afgerond en keten scheepvaart afhandeling werkt efficiënter	Eén werkvloer voor loodsen en verkeersleiding gerealiseerd. In 2009 vindt afronding van het project plaats.	
	Verbetering achterlandverbindingen per spoor, weg en water	Binnenvaart connecties Tracébesluit Westrandweg Tracébesluit Coentunnel Spoorwegprojecten: DEMAZO BOR-regiopakket Amsbarge	Diverse resultaten bereikt, zie toelichting Besluit genomen Onherroepelijk besluit genomen Intentieverklaring om de spoorcorridor Utrecht via Diemen Zuid te laten lopen is getekend. 2de schip met duwbak in aanbouw; samenwerkingsproject gestart	
	Aantal binnenvaartligplaatsen en wachtplaatsen	Onderzoek mogelijke locaties afronden en voorstel inrichting locaties	Onderzoek afgerond, voorstel gedaan, implementatie loopt (o.a. nieuwe Houthaven, ADM)	Keten optimaliseren voor het vervoer per binnenvaartschip met betrokken partijen
	Westpoortbus	Verkenning mogelijke koppeling Westpoortbus met sternet Schiphol en verkenning mogelijkheden tot het meedingen in de concessie voor Westpoort door de Stichting Westpoort Bereikbaar	Verkennend gesprek met Stadsregio, die de concessie 2012 uitzet, gevoerd. HA mag hier begin 2009 een bijdrage aan leveren.	Integratie van besloten vervoer en bestaand openbaar vervoer tot een nieuw vraaggestuurd openbaar vervoer systeem.
22. Duurzaam milieu met goede luchtkwaliteit	Windmolencapaciteit	67 Mw, 37 molens in totaal	27 Mw Afrikahaven extra in 2008 gerealiseerd	Verdere groei windenergie in de haven.
	Verminderen van uitstoot van luchtverontreinigende stoffen door vaartuigen van de gemeente Amsterdam	Doorvoeren maatregelen ter vermindering van de luchtverontreinigende stoffen Monitorsysteem nieuwe kolentermi-nal	Plan van aanpak met maatregel per vaartuig voor alle gemeentelijke vaartuigen is gereed. Directeuren van diensten kunnen de uitvoering ter hand gaan nemen. Gerealiseerd	Vermindering uitstoot koolstofdioxide, stikstofdioxide en fijnstof

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
23. Duurzaam ruimtegebruik	Ruimte-intensivering/ Herstructureringen en indien financieel haalbaar terug nemen c.q. aankopen beschikbaar komende terreinen.	Verwerven nieuwe terrein ADM en terrein van OGA, ca 50 ha	Onderhandelingen ADM lopen. Overeenstemming met OGA bereikt; besluit vorming ons College begin 2009	
	Westpoortbus	Verkenning mogelijke koppeling Westpoortbus met sternet Schiphol en verkenning mogelijkheden tot het meedingen in de concessie voor Westpoort door de Stichting Westpoort Bereikbaar	Verkennend gesprek met Stadsregio, die de concessie 2012 uitzet, gevoerd. HA mag hier begin 2009 een bijdrage aan leveren.	Integratie van besloten vervoer en bestaand openbaar vervoer tot een nieuw vraag gestuurd openbaar vervoer systeem.
24. Bedrijfsmatig goed uitvoerbaar systeem van regionale distributie	Stimuleren vervoer over water Amsbarge (ook richting Schiphol en Almere /Lelystad)	Start proef containerfaciliteiten Flevoland	In 2008 zijn gesprekken gevoerd met Almere, Urk en Lelystad en tevens met Hoorn. Rondje IJsselmeer is gestart. Een pilot met Urk is gestart; deze wordt begin 2009 geëvalueerd.	Bedrijfsmatig goed uitvoerbaar systeem van regionale distributie

2 Bereikte resultaten per subresultaatgebied

2.1 Subresultaatgebied Havenexploitatie

Algemeen

De havenregio van Amsterdam vormt één van de pijlers onder de Amsterdamse economie en is een groeiend internationaal industrieel en logistiek knooppunt. De groei van de haven hangt in grote mate samen met ontwikkelingen elders: in de regio, in Nederland en daarbuiten.

Om de positie van de haven van Amsterdam te verbeteren wordt gewerkt aan een duurzame ontwikkeling van de havenindustriële en logistieke functie in het Amsterdam-Noordzeekanaalgebied (ANZKG). Haven Amsterdam zoekt daarbij samenwerking met andere havenbeheerders, overheden en bedrijfsleven in het havengebied. Hierbij komt het aan op kennisontwikkeling en kennisoverdracht en op verbetering van de dienstverlening en het vestigingsklimaat in de havenregio. De bedrijven in de haven worden ondersteund om hun marktpositie verder uit te bouwen. Daarnaast wordt ingezet op het aantrekken van nieuwe ladingstromen en vestigingen. De toename van de bedrijvigheid is gericht op versterking van de economische structuur en de werkgelegenheid, waarvan ook verwante sectoren kunnen profiteren.

De Amsterdamse havenregio vormt een internationaal logistiek centrum, waar grootschalige op- en overslag van goederen gepaard gaat met verwerking. Juist deze combinatie van overslag en verwerking van goederen maakt dat de Amsterdamse havenregio van groot belang is voor de economie en de werkgelegenheid. De haven kent een sterke verwevenheid met de regionale economie en draagt bij aan de verscheidenheid van activiteiten in de Amsterdamse regio.
De overslag in de Zeehavens Amsterdam bedroeg in 2008 90,9 miljoen ton, dit is 3 ton meer dan de verwachte 88 miljoen ton. Jaarlijks leveren de havens een bedrag van circa € 6 miljard aan toegevoegde waarde. De havens in het ANZKG genereren een directe werkgelegenheid van 33.293 arbeidsplaatsen (bron: Havenmonitor 2006). De Amsterdamse havens nemen daarvan 15.305 directe arbeidsplaatsen voor hun rekening. Samen met de indirecte werkgelegenheid die door de Amsterdamse havenregio wordt gegenereerd is deze economische cluster goed voor 25.746 arbeidsplaatsen.

In november 2008 heeft uw Vergadering de nieuwe havenvisie *Slimme Haven, havenvisie Gemeente Amsterdam 2008-2020*, vastgesteld. Belangrijke onderwerpen en doelstellingen daaruit zijn:

Werk en economie, waarbij:
- het aantal banen met minimaal 15 procent groeit
- de toegevoegde waarde met minimaal 40 procent groeit
- de overslag groeit van 66 miljoen ton in 2007naar 125 miljoen ton in 2020
- Haven Amsterdam selectief is in het toelaten van ladingstromen en vestigingen

Duurzaamheid, waarbij:
- de gemeente wil dat haar haven tot de top van duurzame havens in Europa behoort
- het vervoer per trein en zee-en binnenvaartschip toeneemt
- het vervoer per vrachtwagen vermindert
- innovatieve technieken om geluid- en stofhinder terug te dringen en om duurzame energie op te wekken toegepast worden
- met ingang van 2009 een duurzaamheid- en innovatiefonds van € 2 miljoen per jaar wordt ingesteld

Ruimte, waarbij Haven Amsterdam:
- de gewenste en realiseerbare groei in ieder geval tot 2020 accommodeert op bestaande haventerreinen
- de totale voorraad terreinen in de haven voor havenactiviteiten behoudt

Bereikbaarheid, waarbij:
- uiterlijk in 2016 een nieuwe grote zeesluis in IJmuiden operationeel moet zijn
- de bereikbaarheid over de weg, het water en per spoor in 2020 zo goed zal zijn dat de ladingstromen vlot, veilig, duurzaam en concurrerend kunnen worden vervoerd

Innovatie, waarbij:
- een topinstituut wordt gevormd voor havenlogistiek, haveneconomie en mogelijkheden om havenactiviteiten duurzamer uit te voeren
- met de ondernemers een innovatief klimaat wordt gecreëerd en door netwerkvorming/samenwerking tussen overheden en bedrijven versterkt wordt.

Aantrekkelijkheid, waarbij:
- de haven door de meeste inwoners van Amsterdam weer wordt ervaren als een wezenlijk deel van de stad Amsterdam
- toeristen en recreanten de haven een interessant gebied vinden om te bezoeken
- Ruigoord blijft waar het is, in elk geval gedurende de planperiode

Convenant Houthaven-NDSMwerf

De gemeente Amsterdam (dat wil zeggen, de centrale stad en de stadsdelen Amsterdam-Noord en Westerpark), de provincie Noord-Holland en de havenbedrijven Cargill/Igma, Amfert en Eggerding hebben eind 2008 in mediation overeenstemming bereikt over een convenant over woningbouw op terreinen in de Houthaven en op de voormalige NDSM-werf, en de gevolgen daarvan voor de bedrijven.
De havenbedrijven aanvaarden de voorgenomen woningbouw in de Houthaven en ook het principe van woningbouw op de voormalige NDSM-werf, en aanvaarden bovendien tijdelijke functies in het havengebied, zoals studentenhuisvesting en het vierde Gymnasium. Afgesproken is dat de woningbouw niet ten koste zal gaan van de bestaande milieuruimte van de bedrijven. Daarover worden ook afspraken gemaakt met de toekomstige ontwikkelaars en bewoners. Op deze manier wordt positief samengewerkt aan de ontwikkeling van zowel bedrijven als woningbouw.
De gemeente stelt een fonds van € 9 miljoen in, waaruit de havenbedrijven een bijdrage kunnen krijgen voor innovatieve milieumaatregelen.
De gemeente en de stadsdelen zullen de komende vijftien jaar geen nieuwe woningbouwplannen in procedure brengen die het functioneren van de havenbedrijven in de Coenhaven en de Vlothaven kunnen belemmeren. Zulke plannen kunnen pas na twintig jaar tot uitvoering komen. Als op de lange termijn (na twintig jaar) verdere woningbouw binnen de Ring A10 noodzakelijk wordt gevonden, dan zal de gemeente zich tot het uiterste inspannen om voor de bedrijven alternatieve locaties te vinden.

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Havenexploitatie					
Lasten +	127,4	81,5	81,5	76,2	90,1
Baten -	173,9	120,8	120,8	117,5	134,9
Saldo	- 46,5	-39,3	- 39,3	- 41,3	- 44,8
Waarvan: Exploitatie Haven Amsterdam	46,8	39,5	39,5	41,5	45,0

Het voordelig resultaat bedraagt € 45,0 miljoen. Ten opzichte van de begroting betekent dit een verbetering met € 5,5 miljoen. De verbetering is met name het gevolg van de volgende factoren:

- incidentele baten als gevolg van dividenduitkeringen van Hallum en Hallum Cruise (€ 2,2 miljoen)
- hogere opbrengsten zeehavengeld als gevolg van de toename van de zeehavenoverslag van 66,4 miljoen ton in de begroting tot 75,8 miljoen ton (€ 2,7 miljoen)
- lagere inkomsten uit huren en pachten als gevolg van bij de raming achterblijvende uitgiften van terreinen en verhuur van gebouwen (-/- € 2,9 miljoen)
- lagere uitgaven voor rente en afschrijvingen als gevolg van een bij de Begroting 2007 achtergebleven volume aan investeringen en een gemiddeld langere afschrijvingstermijn dan in de begroting is verondersteld (€ 4,2 miljoen)
- hogere personeelskosten als gevolg van een in de actualisatie verwerkte nominale aanpassing (-/- € 0,7 miljoen), de in de actualisatie verwerkte overdracht van personeel van de afdeling Westpoortbeheer (-/- € 0,8 miljoen), inhuur van personeel ten behoeve van investeringsprojecten (-/- € 0,6 miljoen) en detacheringen (-/- € 0,6 miljoen)
- aan beheer Westpoort doorbelaste personeelskosten (€ 0,5 miljoen)
- een vervroegde afschrijving op Portnet, aangezien deze investering door de met het Rotterdamse Havenbedrijf gestarte ontwikkeling van Portbase, geen waarde meer heeft (-/- € 1,0 miljoen)
- hogere opbrengst rente rekening-courant als gevolg van een hoger rentepercentage en een hoger gemiddeld rekeningsaldo (€ 2,0 miljoen)
- een niet geraamde dotatie aan de voorziening Egalisatie onderhoud voor het groot onderhoud aan de Passenger Terminal Amsterdam (PTA) (-/- € 0,3 miljoen)
- een niet geraamde dotatie aan de reserve Duurzame ontwikkeling (-/- € 0,5 miljoen)

In de jaarrekening is een boekwinst van € 1,7 miljoen verantwoord, welk is gerealiseerd bij de verkoop van de loodsen 5 en 6. De boekwinst is aangewend voor een versnelde afschrijving van de boekwaarde van de IBM loods, welke zal worden gesloopt.

2.2 Subresultaatgebied Economisch(e) beleid/structuur

Algemeen

Binnen dit subresultaatgebied valt ondermeer Schiphol, de herstructurering van bedrijventerreinen, de uitvoering van het Basisprogramma Economie, het optimaliseren van de dienstverlening voor het bedrijfsleven en individuele ondernemers en activiteiten gericht op facilitering van het Midden- en Kleinbedrijf.

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
3a.Continueren van de vier ondernemershuizen i.s.m. de stadsdelen.	Drie ondernemershuizen zijn voortgezet	Financiering gegarandeerd tot ultimo 2009	Lasten Baten Saldo	820 BDU	844
3b. Realiseren van 20.000 m² kleinschalige bedrijfsruimte	In 2008 is in Amsterdam 26.496 m² kleinschalige bedrijfsruimte opgeleverd. Dit is bereikt in 18 projecten, verspreid over de stad	Dit is bereikt in achttien projecten, verspreid over de stad	Lasten Baten Saldo	2.000	1.823

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
4.	- B&W heeft vier kansenzones aangewezen	- Voorbereiding besluitvorming kansenzones	Lasten	1.000	900
- Introductie Kansenzones	- Investeringsregeling voor ondernemers in kansenzones ingesteld	- Procesinrichting samen met partners stadsdelen	Lasten	150	71
- Oprichting van vier nieuwe ondernemers-organisaties en professionalisering van vier bestaande ondernemers- organisaties	- De voorbereiding op de implementatie is afgerond, zodat in 2009 direct van start kan worden gegaan	- Aanbesteding toetsingsbureau investeringsregeling	Lasten	0	0
- Start uitvoering Actieprogramma PCA 2007-2010		- Start voorbereiding samenwerking met banken inzake financiering ondernemers	Lasten	100	107
- Toename twee KVO's			Baten	0	0
	Actieprogramma 2007 PCA is uitgevoerd	Acties uit PCA; wordt separaat over gerapporteerd	Saldo	1.250	1.078
	Toename van twee KVO's is gerealiseerd				
5a. Zie de doelstelling ten aanzien van de processen 'dienstverlenen' en 'regelgeven en handhaven' in het BA Gezien de afspraken in het BA over bovengenoemde processen wordt er hier niet apart over gerapporteerd, maar in de rapportages van het Stedelijk Programma Regelgeving en Handhaving (SPRH)en het Stedelijk Pogramma Dienstverlening	Hierover wordt gerapporteerd door respectievelijk afdeling Dienstverlening FBA en het Stedelijk Programma Regelgeving en Handhaving		Lasten Baten Saldo	Apparaatskosten	
5b.	- Gemiddeld komen er vijftien vragen per week binnen. Dit betekent dat op jaarbasis zo'n 750 vragen beantwoord worden	- Er zijn geen specifieke acties geweest m.b.t. de vragen	Lasten	Apparaatskosten	
- Beantwoording 750 vragen i.v.m. aansluiting 'contact centre 14020'.	- Het overleg gemeente bedrijfsleven is voortgezet	- Het overleg gemeente bedrijfsleven heeft vijf keer plaatsgevonden	Baten Saldo		
- Voortzetting overleg gemeente-bedrijfsleven					
6. Opstellen van een uitvoeringsdocument, waarin de beleidsdoelen voor 2009 worden aangegeven en voor welke projecten geld beschikbaar wordt gesteld uit de middelen van het Basisprogramma Economie. Monitoren van het Basisprogramma Economie.	Uitvoeringsplan 2009 is in concept gereed, Basisprogramma wordt gemonitord	Door kredietcrisis is UP 2009 niet in 2008 vastgesteld omdat gekeken is of middelen geherprioriteerd moesten worden De monitor uitvoeringsprogramma's is in concept opgesteld	Lasten Baten Saldo	Apparaatskosten + uitvoeringskosten 5.000 EZ begroting en 7.600 BDU middelen	1.900 (inclusief vrijval) 6.003 7.675

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
8. Behoud van Schiphol als belangrijke hub/mainport en trekker van de regionale (en nationale economie). Betere balans tussen de belangen van het netwerk (de 'bestemmingenmachine Schiphol' en de belangen van de omgeving op het gebied van omgevings- kwaliteit en leefbaarheid tot stand brengen. Beperking van de hinder in de regio en een duidelijk perspectief voor een robuuste ruimtelijke ontwikkeling in de regio via inzet van wethouder bij Alderstafel. Doorstart SADC in enigerlei vorm.	Met het Aldersadvies kan Schiphol enerzijds selectief verder groeien, en daalt anderzijds het aantal nachtvluchten en daalt het aantal gehinderde huishoudens in Amsterdam met minstens 6000	- Bijdrage leveren aan tot stand koming crossparticipatie Schiphol en Aeroports de Paris om positie dual hub te consolideren en uit te bouwen. - Bijdrage leveren aan tot stand koming Aldersadvies	Lasten Baten Saldo	80 80	62 62
9. Start herstructurering Minervahaven	Herstructurering is gestart	Co-financiering van een kavel in het hart van het gebied.	Lasten Baten Saldo	4.000 door college teruggebracht naar 2.000	In 2009

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Economisch(e) beleid/structuur					
Lasten +	40,7	35,1	20,0	23,0	26,3
Baten -	13,1	8,8	8,8	15,1	15,5
Saldo	27,6	26,3	11,2	7,9	10,8

De rekening vertoont een nadelig resultaat van € 10,8 miljoen. Ten opzichte van de begroting is dit een verbetering met € 0,4 miljoen. De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn:

- de vrijval van reserveringen voor projecten ter stimulering van de economische structuur (€ 2,6 miljoen)
- in de actualisatie verwerkte prijspeilstijging (-/- € 0,4 miljoen)
- het bij Apparaatskosten Economische Zaken verantwoorden van de structurele capaciteit voor Amsterdam Topstad en de capaciteit voor Internationale acquisitie (-/- € 0,8 miljoen)
- hogere apparaatskosten doordat een aantal kosten structureel te laag in de begroting zijn opgenomen (-/- € 0,8 miljoen)
- in de rekening is budgettair neutraal het effect verwerkt van gedetacheerd personeel, ten behoeve van stadsdelen verrichte diensten en het berekenen van handlingskosten aan externe bijdragen/subsidies (€ 0,8 miljoen)
- lagere rente Leningfonds als gevolg van de vervroegde afschrijving van de boekwaarde van de Clipper (€ 0,1 miljoen)
- in 2008 zijn geen vestigingspremies verstrekt als gevolg waarvan de onttrekking aan de reserve Fonds Ontwikkelingsmaatschappij sterk bij de begroting is achtergebleven (€ 0,4 miljoen)
- hogere uitgaven voor Glasvezelnet als gevolg va inhuur externen, kosten juridische advisering en doorberekening van apparaatskosten. De hogere kosten zijn slechts voor een beperkt deel gecompenseerd door hogere inkomsten -/- € 0,3 miljoen)

2.3 Subresultaatgebied Toerisme en promotie

Algemeen

Binnen dit subresultaatgebied vallen activiteiten als het programma Amsterdam Topstad en het aantrekken van buitenlandse bedrijven, de citymarketing en meer specifiek het versterken van de positie van Amsterdam als toeristen- en congresstad.

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
1a. Amsterdam Topstad	Score 2-meting 2008: 5e positie	Uitvoeren 2-meting	Lasten	14.053	13.938
			Baten		4.800
			Saldo	14.053	9.138
1b.	Onderzoek naar de merkbekendheid vindt digitaal plaats.	In de loop van 2009 komen de resultaten	Lasten	2.569	1.474
- Realiseren 35% merkbekendheid onder relevante internationale doelgroepen			Baten		
			Saldo	2.569	1.474
- Minimaal één via het Evenementenfonds geacquireerd grootschalig evenement	Er heeft één grootschalig evenement plaatsgevonden	Internationale Design Biënnale die om de twee jaar in Amsterdam gaat plaatsvinden.			
1c. Vestiging van 87 nieuwe bedrijven in de Amsterdamse regio	106 nieuwe bedrijven in de regio	Landen en sector acquisitie; nieuwe bedrijven begeleiden; oprichting Amsterdam inbusiness (regionale samenwerking)	Lasten	451	451
			Baten		
			Saldo	451	451
2a. Citymarketing	In de loop van 2009 zullen de resultaten bekend worden.	Internationale campagnes, internationale persaanpak, iamsterdam.com, ondersteunen evenementen en verbinden aan I amsterdam.	Lasten	1.000	1.000
			Baten		
			Saldo	1.000	1.000
2b. Behoud 7e positie op Europese ranglijst toeristensteden in 2008. 2007: 8,7 miljoen overnachtingen. Behoud top 10-positie in internationale ranglijst congressteden in 2008 (UiA)	Amsterdam heeft haar 7e positie behouden t/m sept 6.434.100 hotel overnachtingen. Amsterdam heeft 9e plaast als congresstad	Kadernota toerisme Ontdek Amsterdam vastgesteld 1e rapportage voortgangmonitor hotelbeleid vastgesteld Bijdrage aan Pro Congress IV geleverd	Lasten	apparaatskosten	
			Baten		
			Saldo		
7. Succesvolle uitvoering van het UP Amsterdam Structuurfondsen 2007-2013: financiële realisatie d.m.v. voldoende Amsterdamse projecten (kwal / kwant). Het succesvol afronden van zes subsidieaanvragen	Acht subsidie-aanvragen zijn succesvol afgerond	Begeleiden van de subsidie aanvragen	Lasten	apparaatskosten	
			Baten		
			Saldo		

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Toerisme en promotie					
Lasten +	10,9	8,7	24,6	27,8	22,7
Baten -	4,4	3,9	3,9	4,4	3,6
Saldo	6,5	4,8	20,8	23,4	19,1

De rekening vertoont een nadelig resultaat van € 19,1 miljoen. Ten opzichte van de begroting is dit een verbetering met € 1,7 miljoen. De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn:

- hogere opbrengst Holland Casino als gevolg van het door Holland Casino afdragen van het surplus op de bezoekersafdracht (€ 0,3 miljoen)
- een niet geraamde dotatie aan de reserve Holland Casino (-/- € 0,2 miljoen)
- de overdracht van de bijdrage voor de Uitmarkt aan de directie Communicatie van de Bestuursdienst (€ 0,1 miljoen)
- de overdracht van het budget Veiligheidsmaatregelen evenementen aan de directie Communicatie van de Bestuursdienst (€ 0,5 miljoen)
- de overdracht van het budget voor verblijfstoerisme stimulerende evenementen aan de directie Communicatie van de Bestuursdienst (€ 0,4 miljoen)
- het bij de Apparaatskosten Economische Zaken verantwoorden van de ambtelijke capaciteit voor Internationale acquisitie en Topstad (€ 0,8 miljoen)

Voor internationale acquisitie wordt samengewerkt met gemeenten in de regio. De gemeente leveren een bijdrage in de kosten. In 2008 is € 0,3 miljoen bijgedragen. Deze bijdragen leiden tot een intensivering van de acquisitie activiteiten. Voor het resultaat is dit budgettair neutraal.

3 Realisatie prioriteiten 2008

3.1 Realisatie prioriteiten 2008

Prioriteiten die zijn opgenomen in het programakkoord 2006-2010

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1.000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1.000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1.000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Topstad	I	10.500	5.750	4.750	Belangrijk deel is beschikt	Nee	2010
Citymarketing	I	1.000	1.000	0	Werkplan is gerealiseerd	Ja	

Overige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1.000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1.000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1.000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Hotelloods	S	110	80	0	Per 1/3/08 aangesteld	Ja	

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1.000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1.000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1.000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Fonds veiligheids-maatregelen evenementen	S	500	0	0	Budget is overgedragen aan directie Communicatie	n.v.t.	
Kleinschalige bedrijfsruimten	I	1.000	970	0	Projecten nog niet allen gestart/gerealiseerd	Nee	2009
Internationale acquisitie	I	200	200	0	Per 1/1/08 één fte aangesteld + extra middelen	Ja	
Internationale acquisitie China	S	100	89	0	China coördinator aangesteld	Ja	
Uitvoering arbeidsmarkt werkt	I	200	202	0	Middelen ter beschikking gesteld van Platform Arbeids-markt en Onderwijs (PAO)		

3.1 Toelichting realisatie prioriteiten

Topstad

Amsterdam behoort als vestigingslocatie thuis in de top-5 van Europese steden. Om dit te bereiken is het programma Amsterdam Topstad ontwikkeld. Hiertoe zijn acht speerpunten geformuleerd. Gelijktijdige inzet op acht speerpunten is te weinig gericht. Daarom is voor 2008 gekozen om een viertal speerpunten prioriteit te geven namelijk: expats, top opleiding, creatieve talenten en Life Sciences.

Citymarketing

Amsterdam Partners is verantwoordelijk voor de uitvoering van de citymarketing. Er zijn middelen beschikbaar gesteld om het werkplan 2008 te kunnen realiseren; dit is gebeurd.

Hotelloods

Hotelloods is aangesteld en de 1e rapportage van de voortgangmonitor hotelbeleid is vastgesteld. Sinds de vaststelling van de nota Hotelbeleid 2007-2010 (december 2007) zijn 679 nieuwe hotelkamers gerealiseerd. Aan de ambitie uit de nota, om eind 2008 over 50 nieuwe hotellocaties te beschikken, wordt volop gewerkt. Inmiddels zijn 21 nieuwe locaties toegevoegd.

Kleinschalige bedrijfsruimte

Het prioriteitengeld ter hoogte van € 1 miljoen is vrijwel geheel gespendeerd aan de drie projecten Creative Arena, Tweede Oosterparkstraat en Slotermeerlaan.

4 Specificatie reserves en voorzieningen

Bedragen x 1.000	Stand primo 2008	Mutatie 2008		Stand ultimo 2008
		+/+	-/-	
Reserves				
Kapitaaluitbreiding ASP	**2.502**	**0**	**0**	**2.502**
Duurzame ontwikkeling	0	500		500
Holland Casino	0	256	92	163
Afkoopsommen erfpachttermijnen	81.452	7.114	1.009	87.558
Exploitatieverliezen	669	0	0	669
Fonds Strategische projecten	4.046	2.380	1.046	5.380
Promotie Sail	298	90	0	388
Winstdelingsregeling	300	0	120	180
Vakantiegeld (HA)	638	1.106	1.088	676
Wachtgeldfonds	204	372	312	264
Fonds Ontwikkelingsmaatschappij	1.843	1.177	273	2.747
Evenementenfonds	2.569	40	1.474	1.135
Topstad	4.800	4.750	4.800	4.750
Wachtgeldfonds (EZ)	63	97	27	133
Vakantiegeld (EZ)	100	0	0	100
Ruim Baan voor Werk	1.455	0	1.455	0
Totaal reserves	100.940	17.882	11.676	107.147
Voorzieningen				
Touringcarterminal Nieuw Europa	0	1.634	0	1.634
Egalisatie onderhoud infrastructuur	2.241	627	51	2.817
Egalisatie onderhoud vaartuigen	226	50	139	137
Verbeteren achterlandverbindingen	18.982	0	7.205	11.777
Inzamelen scheepsafval	1.374	0	393	981
Wrakkenwet	220	184	184	220
Sonate	68	0	25	43
Beheer baggerstort locaties	5.110	89	0	5.199
Opschonen Archief HA	3	0	3	0
Holland Casino	152	0	152	0
RIS	256	0	256	0
GSB III-gelden	15.009	0	15.009	0
Totaal voorzieningen	**53.884**	**3.261**	**23.844**	**33.301**
Totaal reserves en voorzieningen	**154.824**	**21.143**	**35.520**	**140.448**

4.1 Nieuwe reserves

Nieuwe reserves

Duurzame ontwikkeling

De reserve is een stimuleringsfonds, waarmee HA de ambities uit de Havenvisie 2008 – 2020 met betrekking tot duurzaamheid mede mogelijk wil maken. Het vormen van deze reserve is in de Havenvisie aangekondigd.

Nieuwe reserve Topstad

Uw Vergadering heeft in februari 2009 akkoord gegeven op de toekenning van de € 3,25 miljoen in te oormerken voor Pieken in de Delta projecten. Bij goedkeuring van de projecten zal een extra financiering vanuit Pieken in de Delta komen t.b.v. de projecten te weten Amsterdam human capital, greenlight financials, citymarketing, creatieve maakindustrie, Amsterdam bioport europe, toerisme en fastforward.
Voor de lening aan het Spinoza centrum is € 1 miljoen gereserveerd die in 2009 tot betaling zal komen. Voor het project kwaliteittaxi is een reservering getroffen van € 0.5 miljoen; het opstarten van het project heeft vertraging opgelopen.
Ons College stelt voor een nieuwe reserve Topstad te vormen voor € 4,75 miljoen.

4.2 Gehandhaafde reserves

Amsterdam Science Park
De reserve dient als dekking van het risico van de investering in het Amsterdam Science Park.

Afkoopsommen erfpachttermijnen
De afkoopsommen worden in de reserve gestort en de jaarlijkse erfpachtcanon wordt uit de reserve onttrokken en ten gunste van de exploitatie gebracht. In 2008 is voor € 7,1 miljoen afgekocht. Aangezien vooraf moeilijk te ramen is of de erfpacht wordt afgekocht of dat wordt gekozen voor jaarlijkse canon betaling wordt in de begroting niet uitgegaan van afkoop.

Exploitatieverliezen
De reserve dient ter dekking van exploitatieverliezen voor de Afrikahaven en een deel van de Houtrak-polder. In 2009 wordt voorgesteld de reserve aan te wenden voor de overname van een kade aan de Madagascarhaven.

Fonds Strategische Projecten
De reserve heeft tot doel de concurrentiepositie van de Amsterdamse haven te versterken. In 2008 is € 1,0 miljoen aan de reserve onttrokken. Dit is minder dan in de begroting is geraamd. Ultimo 2008 is € 2,2 miljoen aan verplichtingen aangegaan, zodat er € 2,5 miljoen vrij beslisbaar is.
De verwachting is dat voor 2009 de uitkeringen en verplichtingen uit het Fonds Strategische Projecten harder zullen groeien. Naast de gebruikelijke overwegingen om bedrijven stimulansen te geven voor het behoud en verdere groei van de bedrijvigheid in het Amsterdamse havengebied, zal vanwege de economische teruggang een grotere druk ontstaan om strategisch belangrijke ladingstromen aan HA te binden dan wel naar HA toe te halen.

Fonds Ontwikkelingsmaatschappij (FOM)
De reserve is ingesteld ten behoeve van het aantrekken van internationale bedrijven naar de regio Amsterdam. De toevoeging aan de reserve is het in de begroting opgenomen bedrag, de niet bestede vestigingspremie en de rente over 2008. De onttrekking heeft betrekking op de reguliere kapitaallasten.

Evenementenfonds
De onttrekking betreft bestedingen ten behoeve van het verwerven van grootschalige evenementen. Mede door een bijdrage uit het fonds zijn in 2008 de volgende evenementen gerealiseerd: Experimenta Design, Picnic en Amsterdam Fashionweek.

4.3 Afgewikkelde reserves

In 2008 is de reserve Ruim Baan voor Werk vrijgevallen. De vrijval is ten gunste van de exploitatie gebracht.

4.4 Nieuwe voorzieningen

Touringcarterminal Nieuw Europa
De terminal is een nog te bouwen onderdeel van de Passengers Terminal Amsterdam (PTA). HA is opdrachtgever voor het project, waaraan verschillende gemeentelijke diensttakken een financiële bijdrage leveren. Er is een principe overeenkomst met een projectontwikkelaar over de bouw. De bouw is nog niet gestart. De van de diensttakken ontvangen bijdragen worden in de voorziening gestort tot de bouw van het project start.

4.5 Gehandhaafde voorzieningen

Egalisatie onderhoud infrastructuur
De voorziening is bedoeld voor de uitvoering van groot onderhoud aan verschillende objecten binnen HA en dat niet ten laste van de onderhoudsbegroting kan worden uitgevoerd. Een deel van de voorziening is bestemd voor het groot onderhoud aan de PTA, dat de komende jaren zal plaatsvinden. Aangezien de

daartoe opgebouwde voorziening niet toereikend is, is in 2008 extra € 0,34 miljoen aan de voorziening toegevoegd.

Verbeteren Achterlandverbindingen

De voorziening is bestemd voor een gerichte investering in het inlopen van de achterstand bij de verbindingen met het achterland, die de Amsterdamse haven heeft ten opzichte van concurrerende havens. De aanwending vindt plaats op basis van een overeenkomst met Ceres. In 2008 is € 7,2 miljoen uitgekeerd. Deze uitkering heeft betrekking op de periode van december 2007 tot en met oktober 2008.

Latente bodemverplichtingen

De voorziening dient ter dekking van de nog te verwachten kosten voor het opruimen en/of saneren van terreinen van vertrekkende bedrijven. De door de bedrijven te betalen afkoopsommen worden aan de voorziening toegevoegd.
In 2008 is één afkoopsom aan de voorziening toegevoegd. De onttrekkingen hebben plaatsgevonden hangen samen met de sanering van diverse terreinen. De belangrijkste zijn de sanering van het Smid en Hollander terrein (€ 0,2 miljoen) en de sanering van het GE Plastics terrein (€ 0,1 miljoen).

4.6 Afgewikkelde voorzieningen

In de jaarrekening is de voorziening Opschonen Archief HA en de voorziening RIS afgewikkeld.
Als gevolg van gewijzigde regelgeving is de voorziening GSB III-gelden opgeheven. Het nog beschikbare bedrag wordt nu verantwoord als Vooruitontvangen bedragen.

Met ingang van de Jaarrekening 2008 wordt de voorziening Holland Casino verantwoord als bestemmingsreserve.

5 Investeringen

In 2008 is door Haven Amsterdam € 35,9 miljoen geïnvesteerd in haveninfrastructuur, opstallen en terreinen. In de actualisatie van de Begroting 2008 was voor € 49,2 miljoen aan investeringen voorzien. Van de investeringen heeft € 10,9 miljoen betrekking op vervangingsinvesteringen en € 25,0 miljoen op uitbreidingsinvesteringen.

De belangrijkste investeringen zijn:

- aankoop van een terrein aan de Archangelkade (€ 5,3 miljoen)
- aankoop van een terrein aan de Ankerweg (€ 2,5 miljoen)
- aanleg van een nautische voorziening aan de zuidzijde van de Amerikahaven ten behoeve van Oiltanking (€ 2,7 miljoen)
- uitvoering van de revitalisatie van het Minervahavengebied (€ 2,5 miljoen)
- verlenging van een kade en de aanleg van een ro-ro ponton aan de Westhaven ten behoeve van de All Weather Terminal (€ 2,4 miljoen)
- realisatie van een port community systeem (€ 1,8 miljoen)
- herstructurering van de Hemhavens (€ 1,2 miljoen)
- nieuwbouw van twee vaartuigen: Havendienst 3 en 4 (€ 1,0 miljoen)

Resultaatgebied Facilitair en bedrijven

1 Bestuurlijke hoofdlijnen

1.1 Inleiding

De diensten en dienstonderdelen in het resultaatgebied Facilitair en bedrijven zijn gericht op de levering van goederen en diensten aan andere gemeentelijke organisatieonderdelen en, in geringe mate, aan de markt. De desbetreffende goederen en diensten moeten voor de gemeente als geheel efficiënter en effectiever zijn in vergelijking met die van marktpartijen. Ze moeten ook voorzien in de behoefte aan de kennis die nodig is om de kwaliteit van de behartiging van het publieke belang te garanderen. De rapportageplicht voor facilitaire diensttakken en onderdelen is minder uitgebreid dan die voor de beleidsmatige diensten.
De diensten en bedrijven in dit resultaatgebied zijn gevoelig voor de budgetten bij de gemeentelijke opdrachtgevers. Dit maakt dat ze flexibel moeten kunnen reageren op de vraag bij opdrachtgevers.

Met ingang van de Begroting 2009 (en Actualisatie 2008) is de indeling in subresultaatgebieden gewijzigd.
Het resultaatgebied bevat de volgende subresultaatgebieden:
- Subresultaatgebied Project en beleidsondersteunende taken
- Subresultaatgebied Financiële dienstverlening/activiteiten
- Subresultaatgebied Ruimtelijk gerichte ondersteuning

1.2 Kerncijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Totaal resultaatgebied					
Lasten +	362,8	268,7	277,8	310,3	314,7
Baten -	349,1	251,4	261,5	294,3	304,0
Resultaat t.l.v. algemene middelen voor mutaties reserves	13,7	17,3	16,3	16,0	10,7
Toevoeging minus onttrekking reserves	- 1,8	- 4,8	- 4,8	- 3,3	2,7
Resultaat t.l.v. algemene middelen na mutaties reserves	11,9	12,5	11,5	12,7	13,4
Saldo reserves	31,5	23,7	23,7	28,2	34,0
Saldo voorzieningen	1,3	0,6	0,6	1,2	0,5
Subresultaatgebied Gemeentevervoerbedrijf					
Lasten +	161,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten -	161,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Subresultaatgebied Interne facilitaire dienstverlening					
Lasten +	277,7	262,3	0,0	0,0	0,0
Baten -	266,3	248,7	0,0	0,0	0,0
Saldo	11,4	13,6	0,0	0,0	0,0
Subresultaatgebied Externe facilitaire dienstverlening					
Lasten +	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten -	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Overig facilitair en bedrijven					
Lasten +	16,6	12,6	0,0	0,0	3,0
Baten -	16,1	13,7	0,0	0,0	0,5
Saldo	0,5	- 1,1	0,0	0,0	2,5
Subresultaatgebied Project en beleidsondersteunende taken					
Lasten +	0,0	0,0	127,1	153,3	155,8
Baten -	0,0	0,0	117,1	141,4	145,2
Saldo	0,0	0,0	10,0	11,9	10,6
Subresultaatgebied Financiele dienstverlening / activiteiten					
Lasten +	0,0	0,0	86,2	94,5	98,7
Baten -	0,0	0,0	83,5	90,9	96,9
Saldo	0,0	0,0	2,7	3,6	1,8
Subresultaatgebied Ruimtelijk gerichte ondersteuning					
Lasten +	0,0	0,0	70,7	69,2	126,6
Baten -	0,0	0,0	71,9	71,9	129,1
Saldo	0,0	0,0	- 1,2	- 2,8	- 2,5

Bij de besluitvorming over de Begroting 2009 is overgegaan op een nieuwe indeling van de resultaatgebieden. Daarnaast zijn enkele activiteiten van het resultaatgebied Stedelijk ontwikkeling overgebracht naar dit resultaatgebied. Hieronder is de transformatie van lasten en baten vermeld:

Transformatie oude naar nieuwe subresultaatgebieden Begroting 2008

Bedragen x € 1 miljoen

Naar:		Nieuwe subresultaatgebieden					
		Project en beleids-ondersteunende taken		Financiële dienstverlening		Ruimtelijk gerichte ondersteuning	
Van:		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Oude subresultaatgebieden							
Interne facilitaire dienstverlening	Lasten	126,8		76,7		58,9	
	Baten		116,8		72,9		59,2
Overige faciltair en bedrijven	Lasten	0,3		9,4		2,9	
	Baten		0,3		10,6		2,9
Van resultaatgebied stedelijke ontwikkeling *	Lasten					8,9	
	Baten						9,7
Totaal		**127,1**	**117,1**	**86,1**	**83,5**	**70,7**	**71,8**

* Exploitatie vastgoed en bewonersbegeleiding

Ultimo 2008 bedroeg het nadelig saldo van het resultaatgebied € 12,5 miljoen, € 1,0 miljoen slechter dan begroot. De ontwikkeling van het resultaat wordt hierna per subresultaatgebied toegelicht.

1.3 Externe ontwikkelingen

Contactcenter Amsterdam (FBA)

De komende jaren gaat de rijksoverheid samen met gemeenten, waaronder de gemeente Amsterdam en uitvoeringsorganisaties werken aan één loket, waar burgers en bedrijven met al hun vragen aan de overheid terecht kunnen: het Contact Center Overheid (CCO). De gemeenten worden het loket voor (persoonlijk) contact met de overheid. Met het realiseren van CCO wil de overheid de dienstverlening en informatievoorziening aan burgers en bedrijven verbeteren.

Goudprijs (Stadsbank van Lening)

De goudprijs heeft een direct effect op het resultaat. Deze factor is echter niet te beïnvloeden door de Stadsbank van Lening. De goudprijs was de laatste jaren hoog en vrij stabiel. Sinds de laatste maanden van dit jaar is de goudprijs sterk gestegen door de financiële crisis. Dit effect wordt veroorzaakt doordat beleggers blijkbaar meer zien in goud dan in aandelen. Ondanks het niet toegenomen aantal nieuwe beleningen is de omzet in 2008 door de hoge goudprijs met 9% gestegen t.o.v. 2007. Dit is vooral veroorzaakt door de hogere goudprijs in de 2e helft van 2008.

1.4 Doelstellingen en resultaten

Programakkoord 2006-2010

Maatschappelijk effect:

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Vergroten organiserend vermogen Prestatieverbetering voor de burger	Herontwerp aantal hoofdprocessen bij centrale stad en stadsdelen Uitvoeren organisatie ontwikkelingsprogramma "Beter presteren", langs de lijnen van hoofdprocessen	Zie hieronder	Zie hieronder	Zie hieronder

De bereikte resultaten in 2008 zijn voor de verschillende diensten hieronder in kaart gebracht.

FBA: Dienstverlening

Gedurende het jaar 2008 zouden alle diensten, bedrijven en stadsdelen aangesloten zijn op het Contactcenter Amsterdam (CCA). Dit streven is niet gehaald. Het CCA heeft net als het vorige jaar een negatief exploitatieresultaat gerealiseerd. Om beter grip te krijgen op het Contactcenter is er een verbeterplan opgesteld door het management. Tevens heeft een extern onderzoeksbureau de financiële situatie beoordeeld. Het verbeterplan en het onderzoeksrapport zijn naar ons College gestuurd en bij collegebesluit de dato 28 oktober 2008 is het CCA onder toezichtniveau C geplaatst in verband met de oplopende exploitatietekorten. Tevens is besloten de activiteiten van de afdeling Dienstverlening van BDA/Concern Organisatie per 1 november 2008 over te hevelen naar het FBA. Hierdoor worden zowel het CCA en de activiteiten van Dienstverlening in één organisatie ondergebracht. De directe lijnen versterken de verplichte samenwerking en dragen bij aan adequate en verbeterde dienstverlening aan de burger. Een en ander leidt tot enkele organisatorische aanpassingen die in het eerste kwartaal van 2009 hun beslag kregen.

Stadsbank van Lening: Digitale Dienstverlening

In 2008 is de tweede fase van het project *Betaalgemak* (betalen van rente via internet) uitgevoerd. Met dit project heeft de Stadsbank van Lening een mijlpaal bereikt in de digitale dienstverlening. Deze digitale betaalmogelijkheid wordt aangeboden via *Loket Amsterdam*. Voorwaarde is dat de klant zijn of haar BSN bij de Stadsbank van Lening heeft laten registreren. Ultimo 2008 hebben ca. 80% van de klanten hun BSN laten registreren. De betaalmogelijkheid kwam in maart 2009 beschikbaar. De introductie zal door een promotiecampagne worden ondersteund.

Stadstoezicht: reorganisatie 2008

Het uitgangspunt was om met ingang van 1 januari 2008 een reorganisatie door te voeren. Deze reorganisatie heeft echter maar gedeeltelijk plaatsgevonden. Als gevolg van een door de OR gevoerde juridische procedure en de uitloop van onder andere het project E-Permixx (digitale verkoop van vergunningen en dag- week- en maandkaarten) zijn niet alle Servicepunten gesloten en is bij de afdeling Vergunningen de reorganisatie uitgesteld.

Stadstoezicht: ontvlechting

De centrale stad en de stadsdelen hebben gezamenlijk besloten om de niet-gemeentelijke uitvoeringstaken

(fiscaal parkeermanagement) op termijn, na een fase van verzelfstandiging, te privatiseren. Het in 2008 bekrachtigde besluit bepaalde ook dat de centraal stedelijke regie voor het parkeren op straat en in parkeergebouwen een gemeentelijke taak blijft. Op het moment van ontvlechting wordt deze taak ondergebracht bij de Dienst Infrastructuur Verkeer en Vervoer.
Dit vormde de basis voor de ontvlechting van de taken en daarmee ook van ontvlechting van de organisatie van Stadstoezicht in:

- gemeentelijke toezicht- en handhavingstaken: Dienst Stadstoezicht
- een verzelfstandigde 100% overheids-BV voor de fiscale parkeerhandhaving: Cition BV
- een centrale regieorganisatie Parkeren: Dienst Infrastructuur Verkeer en Vervoer

De formele afronding van dit proces is vertraagd door bezwaren van de OR en vakbonden en zal in de loop van 2009 plaats vinden.

Dienst Advies en Beheer: van 'in liquidatie' naar opheffing

De Dienst Advies en Beheer had per 1 maart 2008 de status van 'in liquidatie' en is per 1 oktober 2008 opgeheven. De verschillende onderdelen (RVE: Resultaat Verantwoordelijke Eenheden) zijn, conform het besluit van 13 november 2007 ondergebracht bij de ontvangende diensten/bedrijven. De RVE Westpoortbeheer is per 1 maart gestopt met haar activiteiten. Een aantal onderdelen is één op één overgegaan naar de ontvangende diensten (DIVV, Dienst Wonen en OGA). Het beheer van het gebied Westpoort is overgenomen door Haven Amsterdam.

Overige bestuurlijke aandachtspunten

Maatschappelijk effect:

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Efficiëntere en effectievere dienstverlening	Kostendekkendheid Marktconformiteit Klanttevredenheid	Zie hieronder	Zie hieronder	

De bereikte resultaten in 2008 zijn voor de verschillende diensten hieronder in kaart gebracht.

ACAM: vermindering administratieve lastendruk

In 2008 is door ACAM een actieve bijdrage geleverd aan de op vermindering van de administratieve lastendruk gerichte wijze van verantwoorden van specifieke uitkeringen. Hiertoe is onder meer ook geparticipeerd in een overleggroep van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. ACAM is betrokken bij gemeentelijke initiatieven om de verantwoording van binnengemeentelijke geldstromen te vereenvoudigen en daarmee de administratieve lastendruk te beperken.

PMB: klantgerichtheid

De kwalitatieve aspecten van de zowel door het PMB als de Wibautgroep geleverde diensten zijn in 2008 getoetst. Een gezamenlijke gespreksronde met de stadsdelen en de regiogemeenten in 2008 heeft geleid tot besluitvorming over een werkwijze richting de stadsdelen en de regio, waarbij door betere coördinatie en bereikbaarheid én door gezamenlijke vraagverkenning zowel de stadsdelen als de regiopartners beter bediend zullen worden.

Stadstoezicht: digitalisering parkeren

Stadstoezicht past in grote mate digitale ontwikkelingen toe voor toezicht en handhaving, met name bij parkeermanagement. Inmiddels wordt 28% van de parkeeromzet (parkeren op straat) digitaal ontvangen (via mobiele telefoon). Stadstoezicht heeft met vier bel- en sms serviceproviders een overeenkomst gesloten. Deze digitalisering vormt de basis voor een geheel nieuwe wijze van parkeerhandhaving; het rijdend scannen van kentekens door een speciaal daarvoor ontwikkelde auto.

2 Bereikte resultaten per subresultaatgebied

2.1 Subresultaatgebied Project en beleidsondersteunende taken

Algemeen

De onderdelen in dit subresultaatgebied kenmerken zich door hun (vaak tijdelijk) ondersteunende en uitvoerende taken op gebied van beleid, projecten en het verzorgen van een efficiënte en integere bedrijfsvoering. In dit subresultaatgebied zijn werkzaam:

- Facilitair Bedrijf Amsterdam (FBA) en daaronder gebracht Mediabeheer en Contact Center Amsterdam (CCA)
- Servicehuis ICT (SHI)
- Adviesgroep Amsterdam (AGA), Bureau Integriteit (BI), Amsterdams Bureau voor de Communicatie (ABC) en Gemeentelijk Wagenparkbeheer, allen ondergebracht bij de Bestuursdienst
- De Samenwerkende Amsterdamse Stadsdelen (SAS) en Het Bureau Servicetaken Onderwijs (BSO) ondergebracht bij DMO
- Materiaaldienst, ondergebracht bij DIVV
- Projectmanagementbureau (PMB)
- Wibautgroep ondergebracht bij PMB

Het werkgebied van de verschillende onderdelen binnen dit subresultaatgebied omvat in de regel de gemeente Amsterdam. In enkele gevallen wordt ook de regio bediend, zoals in het geval van PMB/ Wibautgroep. Hieronder wordt een toelichting gegeven op het resultaat bij de verschillende onderdelen.

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007	Begroting 2008	Actualisatie 2008	Rekening 2008
Subresultaatgebied Project en beleidsondersteunende taken				
Lasten +		127,1	153,3	155,8
Baten -		-117,1	-141,4	-145,2
Saldo		10,0	11,9	10,6

FBA en Mediabeheer

De lasten van het FBA bestaan onder andere uit het beheer van het stadhuis en Muziektheater en worden maar voor een deel gedekt door baten. De lasten bedroegen in totaal € 27,4 miljoen, € 0,6 miljoen minder dan begroot. De baten bedroegen € 17,0 miljoen, € 0,6 minder dan begroot. Circa € 1 miljoen werd onttrokken uit voorzieningen voor het onderhoud van het stadhuis.
De kostendekkende omzet van mediabeheer bedroegen € 3,4 miljoen, € 0,7 miljoen meer dan begroot.

Callcenter Amsterdam (CCA)

De lasten bedroegen € 6,1 miljoen, € 2,3 miljoen meer dan begroot wegens een hogere vraag. De baten zijn echter aanzienlijk minder sterk gestegen dan de lasten. Er was een negatief resultaat begroot van -€ 2,1 miljoen. Het gerealiseerde resultaat is € 1,3 miljoen slechter. Een belangrijke oorzaak is dat de prijs per call niet kostendekkend is, en gebaseerd is op een hoger aantal calls dan in feite is gerealiseerd. Er is dan ook besloten om het tarief verhogen. Ons College heeft besloten tot het instellen van toezichtfase 1 voor het CCA.

Servicehuis ICT (SHI)

SHI/Tranche 1

Tranche 1 betreft de oorspronkelijke servicehuis activiteiten voor de deelnemende diensten. Het SHI mocht onder andere de frictiekosten voor de opheffing van de DAB ten laste van het resultaat brengen. Over 2008 was in totaal een toegestaan tekort -€ 0,4 miljoen. Tranche 1 heeft quitte gedraaid en er is dus een meevaller van € 0,4 miljoen die aan de reserves is toegevoegd.

E-Net

Dit onderdeel heeft een negatief resultaat van -€ 2,6 miljoen. Dit bestaat uit het bedrijfsresultaat 2008 en een reservering van een in 2007 vooruit ontvangen bedrag voor All-IP die op aandringen van de ACAM alsnog als toevoeging (last) aan de reserve in de Jaarrekening 2008 is verantwoord.
In 2008 is gebleken dat de bedrijfsvoering/begroting van dit onderdeel niet op orde was. Met het inzichtelijk maken van de begroting zijn een aantal financiële problemen boven water gekomen die het resultaat met circa € 1,1 miljoen verslechterden. Om nieuwe tegenvallers te voorkomen zijn de begroting en de balans geschoond. Voorts is het management versterkt en wordt de administratieve organisatie verbeterd.

Concern Innovatie en Beleid (CB&I)

Het resultaat na toevoeging van een deel van de winst aan de bedrijfsreserve bedraagt € 0,3 miljoen.

Totaal

Inclusief de mutaties op alle reserves komt daarmee het saldo ten laste van de algemene middelen uit op -€ 2,7 miljoen tegenover -€ 0,2 miljoen begroot.

Amsterdams Bureau voor Communicatie (ABC)

De begroting van het ABC was voorheen onderdeel van het apparaat van de Bestuursdienst en is bij de Actualisatie 2008 als facilitair bedrijf bij dit resultaatgebied ondergebracht: voor 2008 werd een omzet begroot van € 3,9 miljoen met een resultaat van € 0,2 miljoen. In 2008 werd een hogere omzet van € 5,4 miljoen gerealiseerd met een positief resultaat van € 0,8 miljoen. De helft van deze meevaller is toegevoegd aan de bedrijfsreserve.

AdviesGroep Amsterdam (AGA)

De begroting van AGA was voorheen onderdeel van het apparaat van de Bestuursdienst en is bij de Actualisatie 2008 als facilitair bedrijf bij dit resultaatgebied ondergebracht: voor 2008 werd een omzet begroot van € 4,0 miljoen met een resultaat van € 0,6 miljoen. In 2008 werd een hogere omzet van € 5,2 miljoen gerealiseerd met een positief resultaat saldo van € 1,2 miljoen. De helft van de meevaller is toegevoegd aan de bedrijfsreserve.

Bureau Integriteit (BI)

De begroting van BI was voorheen onderdeel van het apparaat van de Bestuursdienst en is bij de Actualisatie 2008 als facilitair bedrijf bij dit resultaatgebied ondergebracht In 2008 bedroegen de lasten € 1 miljoen en de omzet € 0,3 miljoen, iets beter dan begroot.

Bureau servicetaken Onderwijs (onderdeel DMO)

De omzet is € 9,5 miljoen, ongeveer gelijk aan de lasten, € 1,4 miljoen minder dan begroot. De oorzaak hiervan is de overgang van het team Leerlingen Administratie Systeem (LAS) en Leerplicht, RMC en Voortijdig Schoolverlaten (LRV) naar het nieuw gevormde Bureau Leerplicht, verantwoord in het resultaatgebied EJD. Verder waren de personele lasten lager dan geraamd en incidentele kosten door de afbouw muziek luisterlessen (€ 0,3 miljoen).

Samenwerkende Amsterdamse Stadsdelen (SAS)

De omzet is € 2,2 miljoen, gelijk aan de lasten en € 1,9 miljoen meer dan begroot. De oorzaak hiervan de overdracht van het budget Wij Amsterdammers van Platform Amsterdam Samen (+ € 1,6 miljoen). Daarnaast zij de personele lasten lager dan begroot en waren er incidentele extra lasten (€ 0,3 miljoen).

Materiaaldienst

Bij de opheffing van de DAB is dit onderdeel ondergebracht bij DIVV. De omzet bedroeg € 24,4 miljoen iets minder dan begroot. Het resultaat bedroeg € 0,2 miljoen, er was € 0,1 miljoen begroot.

PMB

De totale omzet bedroeg € 19,1 miljoen, € 2,6 miljoen meer dan begroot. Het bedrijfsresultaat bedraagt € 2,7 miljoen, € 1,5 miljoen beter dan begroot. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn meer declarabele uren tegen hogere tarieven. Andere oorzaken zijn minder kosten van externe inhuur en zwangerschaps- en ouderschapsverlof.
Inclusief mutaties reserves bedraagt het netto resultaat ten gunste van de algemene middelen € 2,3 miljoen.

Wibautgroep

De omzet bedroeg € 1,6 miljoen, € 0,9 miljoen meer dan begroot vanwege de personele groei. Het bruto resultaat was bijna € 0,4 miljoen, meer dan € 0,05 miljoen begroot. Met name omdat de omzet per directe medewerker hoger was.

2.2 Subresultaatgebied Financiële dienstverlening/ activiteiten

Algemeen

De onderdelen binnen dit subresultaatgebied richten zich op de financiële activiteiten richting de burger, maar ook richting andere onderdelen binnen het concern Amsterdam. Het betreffen:

- Stadsbank van Lening (SBL)
- Gemeentelijke Dienst Verzekeringszaken (GDV) die samen met de NV Verzekeringsbedrijf Groot Amsterdam VGA Verzekeringen vormt
- ACAM
- Dienst Stadstoezicht
- Facilitaire activiteiten van de Dienst Belastingen (DBGA)
- Stadswarmte (lening aan Westpoort Warmte BV)

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007	Begroting 2008	Actualisatie 2008	Rekening 2008
Subresultaatgebied Financiële dienstverlening/activiteiten				
Lasten +		86,2	94,5	98,7
Baten -		-83,5	-90,9	-96,9
Saldo		2,7	3,6	1,8

Stadsbank van Lening (SBL)

SBL belenen

De omzet bedroeg € 11,7 miljoen, € 2 miljoen meer dan begroot, onder ander door de hoge goudprijs. De lasten waren € 0,9 miljoen hoger vanwege hogere rente rekening-courant (€ 0,5 miljoen) en de wijzigingen in afschrijvingen (€ 0,4 miljoen). Het positief resultaat is € 1,5 miljoen. Hiervan zal € 0,8 miljoen worden gebruikt voor de afwikkeling van de schuld aan de belastingdienst inzake het BTW compensatie-fonds. Per saldo resteert dan € 0,7 miljoen ten gunste van de algemene middelen, conform de begroting.

Gevonden voorwerpen

Sinds 1 februari 2008 heeft de SBL de afhandeling van gevonden voorwerpen overgenomen van de politie Amsterdam omdat dit een gemeentelijke taak is.
De netto lasten in 2008 bedroegen € 0,3 miljoen, iets minder dan begroot.

Verzekeringsbedrijf Groot Amsterdam (VGA)

De rekening van de Gemeentelijke Dienst Verzekeringszaken (GDV) vormt samen met de NV Verzekerings-bedrijf Groot Amsterdam (VGA) de organisatie VGA Verzekeringen. De rekening van de NV VGA zal later worden aangeboden. De dividenduitkering over 2008 is in de Gemeentebegroting 2009 geraamd.
Tussen de GDV en de VGA bestaat een overeenkomst voor kosten gemene rekening, die met de fiscus is overeengekomen in verband met BTW-verrekening. Van de gezamenlijke personeels- en organisatiekosten komt 24% voor rekening van GDV.

De in de rekening verantwoorde lasten (€ 4,1 miljoen) zijn € 2,8 miljoen hoger dan begroot. De oorzaak hiervan is gewijzigde wetgeving waardoor de loongerelateerde kosten volledig bruto in de dienstrekening zijn verantwoord, inclusief het Schadebureau Noord/Zuidlijn. Het resultaat ten laste van de algemene middelen is -€ 0,8 miljoen negatief, iets slechter dan begroot door achterblijvende baten.

ACAM

De in dit resultaatgebied verantwoorde omzet bedroeg € 8,8 miljoen, € 0,2 miljoen meer dan begroot. Het bedrijfsresultaat is € 0,2 miljoen, iets minder dan begroot. Inclusief mutaties reserves bedraagt het netto resultaat ten gunste van de algemene middelen € 0,3 miljoen.

Dienst Stadstoezicht

Parkeerbedrijf

De omzet bedroeg € 41,5 miljoen met een positief resultaat van € 1,3 miljoen, € 1,8 miljoen minder dan begroot, in het bijzonder door een niet voorziene extra afschrijving in E-Permixx (€ 1,2 miljoen) en hogere kosten inhuur (€ 3,1 miljoen) waartegenover een hogere dan verwachte omzet stond (€ 2,1 miljoen).

Toezichtbedrijf

De omzet bedroeg € 14,9 miljoen met een negatief resultaat van -€ 1,2 miljoen, iets slechter dan begroot. De omzet was € 1,5 miljoen hoger dan begroot waartegenover extra inhuur (€ 0,5 miljoen) stond.

Reorganisatiekosten

In de baten en lasten zijn de reorganisatiekosten verwerkt die in feite geen onderdeel zijn van het facilitair bedrijf en in hun geheel ten laste komen van de algemene middelen. De lasten waren met € 2,9 miljoen aanzienlijk lager dan begroot (€ 5,8 miljoen) omdat het gemiddeld aantal RAP-ers (34) lager was dan verwacht (72).

Totaal

In de rekening is een vrijval uit overlopende passiva (+ € 1,3 miljoen) verwerkt. Inclusief mutaties reserves bedraagt het netto resultaat ten laste van de algemene middelen -€ 2,6 miljoen, € 1,4 miljoen beter dan begroot.

Facilitaire activiteiten van de Dienst Belastingen (DBGA)

De omzet in 2008 bedroeg 10,7 miljoen, € 2,3 miljoen meer dan begroot onder andere doordat meer stadsdelen gebruik maakten van de dienstenverlening. Het bedrijfsresultaat was met € 0,2 miljoen conform de begroting.

Stadswarmte (lening Westpoort Warmte BV)

De gemeente heeft in 2008 een lening verstrekt ten behoeve van de aanleg van een warmtenet. De baten en lasten over 2008 bedroegen € 0,3 miljoen.

2.3 Subresultaatgebied Ruimtelijk gerichte ondersteuning

Algemeen

De onderdelen binnen dit subresultaatgebied betreffen de ondersteunende taken, zoals beheer en onderhoud, en productontwikkeling binnen de ruimtelijke sector. De onderdelen binnen dit gebied betreffen:

- Ingenieursbureau Amsterdam (IBA)
- Facilitair bedrijf DRO
- Werk in opdacht gebiedsontwikkeling (OGA)
- Food-Center Amsterdam (FCA)
- Beheer gemeentelijk vastgoed (OGA)
- Procesbegeleiding bewoners (OGA)
- Kenniscentrum Amsterdam (DW)
- Exploitatie Jodenbreestraat 25 (DW)

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007	Begroting 2008	Actualisatie 2008	Rekening 2008
Subresultaatgebied Ruimtelijk gerichte ondersteuning				
Lasten +		70,7	69,2	126,6
Baten -		-71,9	-71,9	-129,1
Saldo		-1,2	-2,8	-2,5

Ingenieursbureau Amsterdam (IBA)

De omzet bedroeg € 30,7 miljoen, € 2,6 miljoen hoger dan begroot door meer opdrachten. Een deel van de omzet (bijna € 5 miljoen) is met externe inhuur gerealiseerd. Het bedrijfsresultaat bedroeg € 2,0 miljoen, € 0,6 miljoen beter dan begroot. Onder de lasten is € 0,4 miljoen opgenomen als toevoeging aan de extracomptabele reserve 'roundabout' (zie paragraaf 4.4).
Inclusief mutaties reserves bedraagt het netto resultaat ten gunste van de algemene middelen € 1,7 miljoen.

Facilitair bedrijf DRO

In 2008 is de omzet met € 1,1 miljoen aan betaalde uren achter gebleven bij de begroting. Het verlies aan omzet is gecompenseerd. In de rekening is budgetneutraal een bedrag van € 5 miljoen aan project-gebonden kosten verantwoord die in de begroting nog niet in dit resultaatgebied waren opgenomen.
De in dit resultaatgebied verantwoorde omzet komt daarmee uit op € 17,2 miljoen, € 3,3 miljoen meer dan begroot.
De rekening vertoont een nadelig resultaat van € 0,1 miljoen, € 0,2 miljoen slechter dan begroot. Dit is vooral het gevolg van detachering van personeel tegen salariskosten en het overhevelen van een taakstelling naar andere onderdelen van DRO.

Werk in opdacht gebiedsontwikkeling (OGA)

De omzet bedroeg € 11,9 miljoen, iets meer dan begroot. Het resultaat bedroeg € 0,1 miljoen.

Jobcenter Amsterdam (FCA)

De omzet bedroeg € 4,1 miljoen, € 1,4 miljoen meer dan begroot, met een positief bedrijfsresultaat van € 1,2 miljoen, hetgeen € 1,4 miljoen beter is dan begroot. De voornaamste oorzaken zijn lagere lasten voor personeel (€ 0,4 miljoen) en onderhoud (€0,4 miljoen), buitengewone baten (€ 0,5 miljoen) en niet begrote rentevergoeding (€ 0,3 miljoen).

Beheer gemeentelijk vastgoed (OGA)

In voorafgaande jaren werden deze lasten en baten verantwoord in het resultaatgebied Stedelijke ontwikkeling. De omzet in 2008 bedroeg € 57,4 miljoen, er was veel minder begroot (€ 8,4 miljoen).
De oorzaak is de niet begrote afstoot van het panden waaronder het voormalige archiefterrein en de beurs van Berlage. Hiertegenover stonden nagenoeg gelijke baten.
Over het geheel van het beheer, inclusief makelaardij, was er positief resultaat van € 0,8 miljoen, iets minder dan begroot.

Procesbegeleiding bewoners (OGA)

In 2008 bedroegen de kosten ten behoeve van de begeleiding van bewoners die door stadsvernieuwing tijdelijk moeten worden geherhuisvest € 1,3 miljoen (iets meer dan begroot). Het grootste deel kon in rekening worden gebracht bij de corporaties. Per saldo resteerde een tekort van € 0,1 miljoen.

Kenniscentrum Amsterdam (DW)

De lasten waren met € 0,7 miljoen € 0,1 miljoen lager dan begroot, waartegen voor een gering bedrag (€ 36.000) vergoedingen stonden.

Exploitatie Jodenbreestraat 25 (DW)

De exploitatiekosten waren € 4,3 miljoen. Er was een positief resultaat van € 0,2 miljoen, zijnde € 0,3 miljoen beter dan begroot.

3 Realisatie prioriteiten 2008

3.1 Realisatie prioriteiten 2008

Prioriteiten die zijn opgenomen in het programakkoord 2006-2010

Niet van toepassing

Overige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1.000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1.000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1.000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Meerjaren onderhoud stadhuis, muziektheater en ambtswoning (FBA)	S	630	630		Vervanging rioolinstallatie Dakbeveiliging Liftrenovatie Vervanging verlichting	J	n.v.t.
Bevordering intergemeentelijke gegevensuitwisseling	S	168			Uitbreiding personeel	J	n.v.t.
Technische centrale infrastructuur Contact Center (FBA)	I	710 (na amendement)	710	Nee	Dekking exploitatietekort	N	n.v.t.

3.2 Toelichting realisatie prioriteiten

Achterstallig onderhoud Stadhuis/ Muziektheater (€ 0,63 miljoen)

In 2008 zijn wederom enkele grote onderhoudsprojecten uitgevoerd. In 2009 zal over de verdere besteding van het meerjaren onderhoudsbudget nadere afspraken worden gemaakt om te voorkomen dat het budget voor niet onderhoud gerelateerde bestedingen wordt gebruikt.

Bevordering intergemeentelijke gegevensuitwisseling (€ 0,2 miljoen)

De beoogde uitbreiding met twee functionarissen heeft plaatsgevonden.

Technische centrale infrastructuur CCA (€ 0,7 miljoen)

Het beschikbare budget is gebruikt als dekking voor het exploitatietekort van CCA.

4 Specificatie reserves en voorzieningen

Bedragen x € 1 miljoen	Stand primo 2008	Mutaties 2008 +/+	Mutaties 2008 -/-	Stand ultimo 2008
Reserves				
Algemene reserve (SHI)	0,2	0,0	0,0	0,2
Algemene reserve (IBA)	2,6	0,4	0,0	3,0
Algemene bedrijfsreserve (PMB)	2,9	0,4	0,0	3,3
Algemene bedrijfsreserve (ACAM)	0,7	0,1	-0,1	0,7
Algemene reserve (Wibautgroep)	0,1	0,1	0,0	0,2
Algemene reserve (Stadstoezicht)	1,8	0,0	-1,5	0,3
Algemene reserve (Stadsbank van Lening)	4,6	0,1	0,0	4,7
Algemene reserve (Materiaaldienst)	2,3	0,1	0,0	2,4
Bedrijfsreserve SHI - ICTB	0,4	0,2	0,0	0,5
Reserve data- en telecommunicatie	0,2	0,0	-0,2	0,0
Bedrijfsreserve AGA	0,1	0,4	0,0	0,5
Bedrijfsreserve Bureau Integriteit	0,0	0,0	0,0	0,0
Bedrijfsreserve ABC-pool	0,0	0,3	0,0	0,3
Reserve Tranche 1/Transformatie (SHI)	3,1	0,4	-0,6	2,9
Reserve ALL IP	0,0	1,3	0,0	1,3
Winstreserve (25%) (IBA)	0,5	0,2	-0,2	0,5
Reserve nieuwe huisvesting (IBA)	0,6	0,0	-0,1	0,5
Ontwikkelingsstrategie Food Center	0,5	0,8	-0,3	1,0
Gemeentelijk Wagenpark Amsterdam	1,3	1,0	-0,5	1,9
Overige reserves	9,6	5,7	-5,4	9,9
Totaal reserves	31,5	11,5	-8,9	34,1
Voorzieningen				
Onderhoudsfonds (FBA)	0,8	0,0	-0,8	0,0
Onderhoudsfonds gebouwen (Stadsbank van Lening)	0,1	0,3	-0,1	0,3
Groot onderhoud gebouw en terrein (Materiaaldienst)	0,1	0,1	0,0	0,1
Overige voorzieningen	0,3	-0,1	-0,2	0,1
Totaal voorzieningen	1,3	0,3	-1,1	0,5
Totaal reserves en voorzieningen	**32,8**	**11,8**	**-9,9**	**34,7**

De meeste facilitaire bedrijven kennen een algemene bedrijfsreserve waarmee de marktrisico's als een tegenvallende omzet kunnen worden opgevangen. In dat geval zijn er regels over de verdeling van eventuele winsten: niet de gehele winst komt ten goede aan de algemene middelen, een deel wordt toegevoegd aan de algemene bedrijfsreserve. De toevoeging aan de algemene bedrijfsreserve is wel aan een maximum gebonden.
Het grootste deel van de overige reserves zijn bedrijfsmatig van aard, in het bijzonder ten behoeve van wachtgeld en vakantiegeld. Per saldo is in 2008 aan deze reserves € 0,4 miljoen toegevoegd.

4.1 Nieuwe reserves

Vanaf 2008 is een aantal nieuwe facilitaire bedrijven afgesplitst van de Bestuursdienst. Hierbij is geregeld dat 50% van een beter resultaat dan begroot, wordt toegevoegd aan een bedrijfsreserve. Hiertoe zijn de volgende reserves in 2008 gevormd:

- bedrijfsreserve Bureau Integriteit, in 2008 is € 1.113 toegevoegd
- bedrijfsreserve AGA, in 2008 is € 0,4 miljoen toegevoegd
- bedrijfsreserve ABC, in 2008 is € 0,3 miljoen toegevoegd

Het SHI heeft in 2008 van de bestuursdienst een bedrag ontvangen voor de ontwikkeling van All-IP. Deze is in de Rekening 2007 op de balans verwerkt op de post vooruit ontvangen bedragen. Op aandringen van ACAM is deze post alsnog als reserve (€ 1,3 miljoen) opgenomen.

4.2 Gehandhaafde reserves

- In 2008 is versneld aan de algemene reserve Stadstoezicht € 1,3 miljoen onttrokken wegens afkoop huur van het pand Daalwijkerdreef
- De reserve gemeentelijk wagenpark is per saldo met het bedrijfsresultaat (€ 0,5 miljoen) toegenomen
- De voeding van de algemene reserve ACAM is 50% van het bruto bedrijfsresultaat en kent een maximale omvang van 10% van de omzet. In 2008 is de reserve per saldo nagenoeg gelijk gebleven
- Van het bedrijfsresultaat is 15% is toegevoegd aan de algemene reserve PMD (€ 0,4 miljoen, niet begroot). 15% van het bedrijfsresultaat is toegevoegd aan de algemene reserve Wibautgroep (€ 0,1 miljoen, niet begroot)
- Aan de algemene reserve IBA en de winstreserve IBA is in totaal € 0,6 miljoen toegevoegd, ruim € 0,3 miljoen meer dan begroot. Aan de winstreserve is € 0,2 miljoen onttrokken (niet begroot) ten behoeve van investeringen in kennis en innovatie
- De helft (€ 0,6 miljoen) van het positieve resultaat van FCA EN € 0,2 miljoen uit de exploitatie (niet begroot) is toegevoegd aan de reserve ontwikkelingstrategie Foodcenter
- De raad van deelnemers van het SHI stelt voor om € 0,4 miljoen toe te voegen aan de reserve Tranche 1/ Transformatie SHI. Het betreft de meevaller van het resultaat ten opzichte van de begroting waarin een tekort van - € 0,4 miljoen was toegestaan. Het voorstel is conform de bestendige gedragslijn. In de begroting was een onttrekking van € 3,1 miljoen aan de Algemene Reserve SHI opgenomen ten behoeve van Tranche1/Transformatie. In 2008 is hiervan € 0,6 miljoen besteed. Conform geldende afspraken mag een deel van het resultaat van het onderdeel CI&B van het SHI worden toegevoegd aan de reserve SHI-ICTB tot een maximaal van 10% van omzet (€ 0,2 miljoen)
- SBL onderkent drie financiële risico's: omzet, goudprijs en rente. De algemene reserve SBL heeft als doel het stabiliseren van de hoogte van het beleentarief. Er was een onttrekking van € 0,4 miljoen geraamd. In de rekening bleek dit niet nodig te zijn en kon € 0,1 miljoen aan de reserve worden toegevoegd
- De negatieve reserve callcenter in de Rekening 2007 is opgeheven en daarmee heeft ook de begrote onttrekking van € 1,5 miljoen in 2008 niet plaatsgevonden
- Daarnaast is € 0,2 miljoen meer onttrokken aan de reserve data- en telecommunicatie. Het betreft de uitbetaling het restant van de reserve aan deelnemer stadsdeel Centrum
- De toevoeging aan de algemene reserve materiaaldienst bedroeg € 0,2 miljoen

4.3 Afgewikkelde reserves

- Algemene reserve (SHI)
- Vakantiegeld Foodcenter (OGA)
- Callcenter (FBA)
- Wagenpark (Bestuursdienst)
- Project 2008, 25% van de Winst (SBL)
- Data- en telecommunicatie (FBA)

4.4 Extracomptabele reserves

Reserve Roundabout IBA

Bij de Rekening 2008 van IBA is gebleken dat er problemen ontstaan als gevolg van de gewijzigde regelgeving bij jaargrensoverschrijdende budgetten. Tot 2008 werden in de jaarrekening de aangegane verplichtingen opgenomen in het overzicht *Restant gehouden bedragen*. Met ingang van de Jaarrekening 2008 is een andere procedure voorgeschreven. Voor aangegane verplichtingen met een omvang van € 50.000 en hoger is voorgeschreven dat deze als bestemmingsreserves in de rekening moeten worden verantwoord. IBA heeft in het kader van de jaaroverschrijdende geldstromen voor Roundabout IBA € 0,4 miljoen als bestemmingsreserve aangemeld. Deze middelen zijn noodzakelijk voor het beter kunnen structureren en stroomlijnen van de bedrijfsprocessen van IBA.
Ons College stelt voor reserve Roundabout IBA te vormen van € 0,4 miljoen.

4.5 Nieuwe voorzieningen

Geen

4.6 Gehandhaafde voorzieningen

- Ten behoeve van het stadhuis is uit het onderhoudsfonds € 0,8 miljoen en de voorziening ontruimings-installatie bijna € 0,2 miljoen onttrokken
- SBL heeft een voorziening groot onderhoud om de kosten van onderhoud gelijkmatig over de tijd te verdelen. Jaarlijks wordt een vast bedrag aan het onderhoudsfonds gedoteerd. De voorziening is in 2008 herzien en loopt tot 2017, de jaarlijkse dotatie vanaf 2008 bedraagt € 0,3 miljoen

4.7 Afgewikkelde voorzieningen

- Ontruimingsinstallatie voor Stadhuis en Muziektheater
- Salarisclaim (Food-Center)

5 Investeringen

Naar zijn aard zijn de investeringen in dit resultaatgebied bedrijfsmatig van aard en in principe rendabel. Over het algemeen worden de investeringen in de vorm van routinematige kredieten bij de begroting ter besluitvorming voorgelegd.

Dienst Stadstoezicht

Van het totaal aan € 25,1 miljoen verstrekte investeringen is in 2008 voor € 5,6 miljoen besteed. Het grootste deel hiervan had betrekking op parkeerautomaten (PIP-2).
Van de € 1,6 miljoen verstrekte kredieten voor huisvesting werd in 2008 € 1,2 miljoen uitgegeven, onder andere voor de verbouwing van het pand Nieuwpoorstraat.

SHI

In totaal is voor € 11,2 miljoen aan kredieten verstrekt (€ 3,8 miljoen BRI en € 7,4 miljoen All-IP). Hiervan is in 2008 € 1 miljoen besteed.

Facilitaire activiteiten van de Dienst Belastingen (DBGA)

Er is begin 2006 een krediet van € 5,5 miljoen verstrekt voor het automatiseringssysteem Neo Tax waarbij was aangegeven dat het krediet in 2005-2007 zou worden besteed, met een mogelijke uitloop naar 2008. De looptijd van het krediet is dus verstreken. De scope van het project en ook het investeringstempo is inmiddels gewijzigd. Dit is vooral het gevolg van voortschrijdend inzicht, nieuwe technieken en externe ontwikkelingen. Dit betreft voortschrijdend inzicht op het gebied van beveiliging, output-management (formulierenbeheer), procesmanagement. Ook is ervoor gekozen binnen budgetten te schuiven om zo aan bepaalde onderdelen meer of minder aandacht te kunnen schenken. Ons College meent (hierin ondersteund door de accountant) dat de scope wijziging past binnen de vrije ruime omschrijving van het krediet. Bovendien is in materiele zin de investering én de aanpassing onvermijdelijk en kan binnen de resterende kredietruimte worden opgevangen.

SBL

In totaal is voor € 9,5 miljoen aan kredieten verstrekt, € 7,2 miljoen voor de verbouwing van het pand Nes en € 2,3 miljoen voor een filiaal in Osdorp. Ten laste hiervan is in 2008 € 1,8 miljoen besteed.

DIVV

De investeringen voor de materiaaldienst is verwerkt in het resultaatgebied Verkeer en infrastructuur waar het overige deel van de baten en lasten van DIVV zijn verantwoord.

Resultaatgebied Stedelijke ontwikkeling

1 Bestuurlijke hoofdlijnen

1.1 Inleiding

Het gewenste effect van het resultaatgebied Stedelijke ontwikkeling is dat Amsterdam een geliefde plek is om te wonen, in een regionale woningmarkt. De ruimte wordt optimaal gebruikt en starters en nieuwe instroom van talent hebben een kans zich te vestigen. In het programakkoord heeft ons College drie speerpunten benoemd: bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling.

Stedelijke ontwikkeling bestaat meestal uit relatief langlopende projecten die, afhankelijk van de omstandigheden, worden bijgestuurd. Daarom zijn veel doelstellingen voor langere tijd vastgelegd. Op globale schaal gebeurt dat met afspraken en convenanten met publieke en private partners, en meer gedetailleerd op stadsdeelniveau met bestemmingsplannen en grondexploitaties.

Het resultaatgebied Stedelijke ontwikkeling bevat de volgende subresultaatgebieden:
- bouwen
- wonen
- ruimtelijke ontwikkeling
- stedelijke vernieuwing

De direct bij dit resultaatgebied betrokken diensten zijn:
- Dienst Ruimtelijke Ordening (DRO)
- Dienst Wonen (DW)
- Dienst Milieu en Bouwtoezicht (DMB)
- Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam (OGA)
- Dienst Persoonsgegevens, onderdeel Geo- en Vastgoedinformatie (DPG-GVI)
- Dienst Maatschappelijke Ontwikkelingen (DMO)

Ook het Accommodatieteam levert een bijdrage aan dit resultaatgebied door de begeleiding van ondernemingen en maatschappelijke organisaties naar een locatie en het zoeken naar functies voor leegstaande panden of nieuwe locaties. Het team bestaat uit de stadsloods (DRO), de kantorenloods (OGA), de hotelloods (EZ) en de bedrijvenloods (EZ).

1.2 Kerncijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Totaal resultaatgebied					
Lasten +	387,2	267,1	257,1	375,2	337,8
Baten -	264,1	185,4	175,6	287,0	489,3
Resultaat t.l.v. algemene middelen voor mutaties reserves	123,1	81,7	81,5	88,2	- 151,5
Toevoeging minus onttrekking reserves	- 43,1	- 7,3	- 7,3	- 9,3	233,7
Resultaat t.l.v. algemene middelen na mutaties reserves	80,0	74,5	74,2	78,9	82,2
Saldo reserves	179,1	267,0	267,0	169,9	412,8
Saldo voorzieningen	1.238,1	1.046,6	1.046,6	1.211,2	1.027,8
Subresultaatgebied Bouwen					
Lasten +	0,0	0,0	46,3	40,2	41,8
Baten -	0,0	0,0	45,7	40,1	43,5
Saldo	0,0	0,0	0,6	0,1	- 1,8
Subresultaatgebied Wonen					
Lasten +	94,4	68,2	35,2	38,6	40,8
Baten -	78,3	44,1	11,3	15,0	17,9
Saldo	16,1	24,1	23,9	23,6	22,8
Subresultaatgebied Ruimtelijke ontwikkeling					
Lasten +	337,8	166,0	154,0	383,8	404,0
Baten -	305,0	139,7	129,2	359,5	382,7
Saldo	32,8	26,3	24,8	24,3	21,3
Subresultaatgebied Stedelijke vernieuwing					
Lasten +	103,7	93,8	82,5	89,0	132,3
Baten -	72,5	69,7	57,6	58,0	92,7
Saldo	31,1	24,1	24,9	31,0	39,6

Bij de besluitvorming over de Begroting 2009 is besloten over te gaan op een nieuwe indeling van de resultaatgebieden. Het subresultaatgebied Bouwen is toen toegevoegd aan het resultaatgebied Stedelijke ontwikkeling. De bij Bouwen verantwoorde middelen (Begroting 2008 - nieuwe indeling) zijn voor wat betreft de baten afkomstig van het oude subresultaatgebied Wonen, € 32,9 miljoen, het 'oude' Ruimtelijke ontwikkeling, € 12,1 miljoen, en € 0,7 miljoen komt uit het 'oude' Stedelijke ontwikkeling. De betreffende lasten komen van Wonen, € 32,8 miljoen, Ruimtelijke ontwikkeling, € 11,5 miljoen, en Stedelijke vernieuwing, € 2 miljoen. Daarnaast is met de nieuwe indeling € 0,3 miljoen aan lasten verschoven van Wonen naar Stedelijke vernieuwing.

In dit resultaatgebied maken mutaties in reserves een groot deel uit van de baten en de lasten. Hier staan in veruit de meeste gevallen andere maar gelijke baten en lasten tegenover. Om die reden is het resultaat vóór mutaties reserves van weinig informatieve waarde. In aparte paragrafen wordt de ontwikkeling beschreven van de reserves en voorzieningen die betrekking hebben op de ruimtelijke fondsen. Paragraaf 6 gaat in op het Vereveningsfonds en het Stimuleringsfonds staat in paragraaf 7.

Ultimo 2008 bedroeg het nadelig saldo van het resultaatgebied Stedelijke ontwikkeling ruim € 82 miljoen. De ontwikkeling van het resultaat wordt hierna per subresultaatgebied toegelicht.

1.3 Externe ontwikkelingen

Kredietcrisis

De voorliggende Jaarrekening 2008 vermeldt op verschillende terreinen effecten van de heersende kredietcrisis. Voor de Stedelijke ontwikkeling zijn deze effecten met name in het laatste kwartaal van 2008 zichtbaar geworden. In zijn algemeenheid leidt de kredietcrisis tot lagere grondopbrengsten en

hogere grondkosten bij met name kantoren en het duurdere woningsegment en in wat mindere mate bij bedrijventerreinen. Projectontwikkelaars blijken moeilijker aan de benodigde financiering te komen. De Projectbureaus IJburg en Noordwaarts ervaren een teruglopende vraag en een tegenvallende voorverkoop van woningen. Projectbureau Zuidoostlob signaleert stagnatie aan de aanbodkant: door gebrek aan financieringsmogelijkheden worden projecten niet of verlaat opgestart (GETZ, Overamstel, Holendrecht). Het niet volgens planning starten van projecten leidt in sommige situaties tot vertraging bij het genereren van de opbrengsten in grondexploitatieprojecten, maar ook tot minder inkomsten voor bijvoorbeeld procesbegeleiding van bewoners. Daarnaast leidt vertraging tot hogere rentelasten. Ook het verkopen van commercieel vastgoed en de afdracht erfpacht ondervinden hinder van de kredietcrisis.

Wijkaanpak

In Amsterdam zijn 17 buurten in negen stadsdelen onderdeel van de wijkaanpak. De wijkaanpak heeft een looptijd van 10 jaar. Doelstelling is dat alle buurten in die periode op Normaal Amsterdams Peil (NAP) komen. In 2008 zijn de definitieve Buurt Uitvoeringsprogramma's bij het ministerie van WWI ingediend. Vervolgens is in nauwe samenwerking met de stadsdelen de uitvoering van de programma's voortvarend van start gegaan. In 2008 zijn ook de contouren van de financiering door het rijk en de corporaties duidelijker geworden. In 2009 zullen de eerste resultaten van de wijkaanpak zichtbaar moeten worden.

Generaal pardon en de huisvesting van statushouders

Amsterdam moet voor 1 januari 2010 1.222 personen vanuit de 'Pardonregeling' huisvesten. Tot en met 2008 zijn 820 'pardonners' gehuisvest, zodat tweederde van de taakstelling is vervuld.

ISV-3

In 2008 is duidelijkheid ontstaan dat ook na 2010 door het rijk middelen beschikbaar zullen worden gesteld voor Stedelijke Vernieuwing. De G4 hebben gezamenlijk een document opgesteld om te bewerkstelligen dat voldoende middelen beschikbaar komen en onder de juiste voorwaarden. Het lijkt er echter op dat de geldstroom voor ISV in de derde periode verder zal dalen en het aandeel voor Amsterdams binnen die geldstroom eveneens.

Bestuurlijke boete

Samen met de partners van de G-4 heeft de gemeente Amsterdam zich ingezet voor een aanpassing van de Huisvestingswet die het opleggen van een bestuurlijke boete bij bepaalde vormen van woonfraude mogelijk gemaakt. Met name het 'lik op stuk' karakter van de boete maakt het mogelijk om meer effectief tegen woonfraude op te treden. Naar verwachting zal het parlement in de loop van 2009 goedkeuring verlenen.

Kraken en leegstand

Zomer 2008 hebben de Tweede Kamerfracties van CDA, VVD en Christenunie een wetsvoorstel Kraken en Leegstand naar de Raad van State gestuurd, waarin een kraakverbod is opgenomen. Amsterdam is namens de G4 fel tegen dit voorstel gekant en heeft op verschillende manieren hiertegen geageerd. Naar verwachting zal het wetsvoorstel, inclusief advies van de Raad van State, begin 2009 naar de Tweede Kamer gaan.

Wetgeving basisregistraties

Op het gebied van Geo-informatie is in 2008 verder gewerkt aan de voorbereiding van de invoering van landelijke wetgeving Basisregistraties Personen en Vastgoed en de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (Wkpb).

Regionale samenwerking

De systematische uitbouw vanaf 2001 van de regionale samenwerking in de Noordvleugel van de Randstad onder leiding van Amsterdam en Noord-Holland is eind 2007 op de 7de Noordvleugelconferentie bekroond met de nieuwe naamgeving *Metropoolregio Amsterdam* (MRA) en met een gezamenlijk Ontwikkelingsbeeld 2040. Voor de MRA zijn voor de lange termijn vier speerpunten bepaald:

- Stedelijke intensivering en transformatie
- Metropolitane bereikbaarheid en OV-systeem
- Metropolitane landschappen
- Duurzaamheid, waaronder klimaatbestendigheid

In 2008 zijn elf studies verricht voor de metropolitane ambitie van de regio. Op de MRA-conferentie in april 2009 wordt de stand opgemaakt en zal de regio een 'bod aan het rijk' doen, waarin grote ontwikkelingsprojecten in samenhang zullen worden geagendeerd.

Omgevingsvergunning (Wabo)

De voorbereidingen voor de invoering van de omgevingsvergunning volgens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) liggen op koers, maar door vertraging in de parlementaire besluitvorming is de invoeringsdatum een jaar opgeschoven, naar 1 januari 2010. De omgevingsvergunning betreft een geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, ruimte, natuur en milieu.

1.4 Interne ontwikkelingen

Ontwikkelingsalliantie

Per 1 september 2007 is de Ontwikkelingsalliantie opgericht, een samenwerkingsverband van de diensten DIVV, DRO, IBA, OGA, EZ en PMB. In 2008 is hard gewerkt aan de verdere samenwerking en vormgeving van de Alliantie. Ons College heeft begin 2009 kennis genomen van de voortgangsrapportage. Besluitvorming over de ombuiging van € 5 miljoen en huisvesting wordt separaat aan uw Vergadering voorgelegd.

Koers Nieuw West

Koers Nieuw West (KNW) is het sociaal economische kopprogramma voor de vier westelijke stadsdelen. Het programma loopt van 2006 tot en met 2010 en moet een forse bijdrage leveren aan het bereiken van de Normaal Amsterdams Peil voor de bevolking van Nieuw West. In oktober 2008 heeft uw Vergadering besloten om van het programma KNW een coalitieproject van de betreffende stadsdelen én de centrale stad te maken.

Personele bezetting bij bouw- en woningtoezicht

In 2008 is geen verbetering gekomen in de verhouding tussen het werkaanbod en de beschikbare capaciteit ten behoeve van de uitvoering van de taken van het bouw- en woningtoezicht. Ons College heeft ingestemd met een tijdelijke maatregel, waarmee prioriteiten gesteld zijn bij uitvoering van de taak van het bouw- en woningtoezicht; niet alle werkzaamheden konden op het door VROM vereiste adequate niveau worden uitgevoerd.

1.5 Doelstellingen en resultaten

Afgelopen jaar zijn de bestuurlijk relevante doelstellingen onder het kopje ruimtelijke ontwikkeling naar twee thema's heringericht. Onder Metropool vallen alle werkzaamheden die betrekking hebben op de te ontwikkelen strategie van metropoolvorming in de Amsterdamse regio. Amsterdam, stelt het collegeprogramma, eindigt niet bij de gemeentegrenzen. Ook de ambitie van ons College om Amsterdam terug te brengen in de top 5 van aantrekkelijke Europese steden sluit hier naadloos bij aan. De projecten die onder dit thema vallen hebben veelal een regionaal perspectief, scheppen voorwaarden voor regionale economische ontwikkeling en dragen bij aan de inbedding van Amsterdam in de nationale en internationale netwerken. Het gaat om de Ontwikkelingsstrategie Amsterdam Metropool, de Structuurvisie, Randstad 2040, IJmeer-Almere en de samenwerking met Haarlemmermeer.

Het tweede thema is Transformatie. Hieronder vallen alle werkzaamheden die bijdragen aan verbetering van de ruimtelijke opbouw van het bestaand stedelijk gebied. Dit is een lastige opgave. Er moet ruimte gevonden worden voor 70.000 woningen in bestaand stedelijk gebied. Daarnaast moet actief worden ingespeeld op (toekomstige) eisen van bewoners, maatschappelijke instellingen en bedrijven. Tegelijk moeten oplossingen worden gezocht in functiemenging, hergebruik van het bestaande, ruimtelijke samenhang en dubbel ruimtegebruik. Specifiek gaat het om Noordoostwaarts, Zuidwaarts, Westwaarts, Wibautas, Museumplein, evenementenstad, aantrekkende stadsmilieus, klimaatbestendigheid tegen water en watercompensatie.

1.3 Doelstellingen en resultaten

Programakkoord 2006-2010

Maatschappelijk effect: Amsterdam is een geliefde plek is om te wonen, in een regionale woningmarkt.
De ruimte wordt optimaal gebruikt en starters en nieuwe instroom van talent hebben een kans zich te vestigen.

Bouwen

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Streven startbouw 20.000 woningen	Aantal in aanbouw genomen woningen (monitor=basisbestand)	5.000 woningen	4.400	2006: 6.464 2007: 4.386 2008: 4.400 totaal: 15.250
	2-jaarlijkse meting differentiatie woningvoorraad - Goedkope huur 58% - Middeldure huur 17% - Dure huur 1% - Goedkope en middeldure koop 13% - Dure koop 11%		Resultaat meting 2008: - goedkope huur 53% - middeldure huur 21% - 12% goedkope en middeldure koop - 1% dure huur - 15% dure koop	Resultaat meting 2010: - 49% goedkope huur - 35% middelbare huur en goedkope en middeldure koop - 17% dure huur en dure koop
30% sociale huurwoningen op grote locaties en in de herstructurering (6.500 woningen)	Sociale huur	1.500 woningen		2006: 2.442 2007: 1.217 2008: 1.354 totaal: 4.993
Binnen 30% sociaal: zorgwoningen, woningen voor grote huishoudens en eenheden voor studenten en jongeren	In aanbouw genomen sociale huurwoningen: - aantal zorgwoningen - aantal grote woningen - aantal eenheden - aantal overig	- 350 zorgwoningen - 423 grote woningen - 245 eenheden - 673 overig (totaal 1.691)	In mei 2009 rapporteert de AFWC over het bereikte resultaat in 2008	- 1.500 zorgwoningen - 1.500 grote woningen - 1.000 eenheden - 2.500 overig (totaal 6.500)
Voldoende ruimte voor toekomstige stedelijke ontwikkelingen van Amsterdam in Vereveningsfonds en Stimuleringsfonds	Stand algemene reserve Vereveningsfonds[1]		- € 56,6 miljoen (na aftrek van € 7,2 miljoen Bouwen aan de Stad en € 90 miljoen reserve kredietcrisis)	Streven is een positieve Algemene reserve in 2010 van minimaal
Verlagen leegstand van kantoren	Percentage leegstand	Gezien de mismatch zal nog sprake zijn van een overaanbod. Op langere termijn (na 2010) is een structurele leegstand van tussen de 5% en 8% gezond.		
	Herontwikkeling m^2 kantoorruimte	100.000 m^2	44.000 m^2 omzetting gerealiseerd 115.000 m^2 omzetting gestart; 85.000 m^2 omzetting gepland; 348.000 m^2 in initiatieffase	Transformatie van tenminste 400.000 m^2

[1] In de loop van 2008 is de systematiek voor het bepalen van de investeringsruimte aangepast. In de nieuwe systematiek wordt naast de stand van de Algemene Reserve als indicator voor de investeringsruimte in het Vereveningsfonds ook rekening gehouden met aanvullende indicatoren, zoals de positieve grondexploitatieplannen én de gekwantificeerde risico's op alle actieve grondexploitatieplannen. Oftewel, een breder en meerzeggend instrumentarium.

Wonen

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2007	Resultaten 2007-2010
Bevorderen doorstroming	Gemiddelde inschrijfduur starters (2006: 6,5 jaar) Gemiddelde inschrijfduur doorstromers (2006: 13,8 jaar)	Starters 5¾ jaar Doorstromers 14 jaar	In mei 2009 rapporteert de AFWC over het bereikte resultaat in 2008	In 2009: Starters 5½ jaar Doorstromers 13 jaar
Vergroting woningaanbod in het middensegment	Aantal woningen in het middensegment volgens definities woonvisie	128.000 woningen	117.000 woningen	In 2010: 135.000 woningen
Harde aanpak illegale verhuur en huurpiraten	Aantal Zoeklichtprojecten	Zes projecten	Negen projecten en één quickscan	24 projecten
	Aantal in behandeling genomen meldingen m.b.t. onrechtmatige bewoning	900 in behandeling genomen	918 in behandeling genomen	3.600 in behandeling genomen
	Aantal vrijgekomen en rechtmatig verhuurde woningen	400 rechtmatig verhuurde woningen	906 rechtmatig verhuurde woningen	1.600 rechtmatig verhuurde woningen
	Aantal handhavingsbesluiten	600 besluiten	1.004 besluiten	2.400 besluiten
	Aantal beëindigingen van illegale activiteiten van woning- en kamerbemiddelingsbureaus (wkb's)	50 beëindigingen wkb's	69 beëindigingen wkb's	200 beëindigingen wkb's
Versterking bewoners-organisaties	Wijksteunpunten in alle stadsdelen	In elk stadsdeel een steunpunt 75% bekendheid	In alle stadsdelen zijn wijk-steunpunten operationeel en goed bekend	In alle stadsdelen een operationeel steunpunt

Ruimtelijke Ontwikkeling

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Bevorderenmetro-poolvorming	Ruimtelijk structurele samenhang tussen stad en regio	Besluitvorming door rijk en regio over verstedelijking Almere, Markermeer, IJmeer en aanverwante projecten	Amsterdam en rijk zijn partners bij Schaalsprong Almere, toekomst Markermeer afgerond, Masterplan Almere Pampus afgerond, OV SAAL, 1e fase.	Programmatische en financiële afspraken met het rijk
		Voortgaande regionale samenwerking; bijdrage an rijksbesluiten Schiphol, A6-A9, voorbereiden Structuurvisie, opstellen Ruimtelijk-economische agenda	Draagvlak Metropool is versterkt; Randstad 2040 is uitgebracht; Ruimtelijk-economische agenda is uitgebracht, Locatiebeleid is vastgesteld	Concretisering planvorming Noordvleugel producten Uitwerken Interface met diensten, stadsdelen en regio Ruimtelijk Economische Agenda
	Verstreken van Amsterdamse economie	Ontwikkeling mainport in evenwicht met leefbaar-heid, besluitvorming rijk over toekomst Schiphol	Actualisering Visie Schiphol, studie binnen-stedelijke verstedelijking, onderzoek metropolitane strategie haven en luchthaven	Uitvoering realisatie programma Mainport
		Plan van Aanpak om leegstand tegen te gaan, stimuleren kleinschalige bedrijvigheid	Handboek kleinschalige bedrijvigheid is gereed	Uitvoering realisatiefase
Transformatie van de ruimtelijke opbouw van bestaand stedelijk gebied	Ontwikkeling creatieve stad	Uitvoering acties Creatieve As	Uitvoeringsprogramma Creatieve Industrie	Uitvoering acties Creatieve As
	Stedelijke Recreatie	Ruimtelijke inbreng accommodatieplan, opwaardering Sloterplas, inpassing waterrecreatie	Acties uitgevoerd	Ruimtelijke inbreng accommodatieplan, opwaardering Sloterplas, inpassing waterrecreatie
	Wonen en slim ruimtegebruik	Stadsdelen gaan nota gevonden grond gebruiken, uitvoering nota Stadsvorm en actieplan luchtkwaliteit	Notitie 'stof tot nadenken'; uitvoering pilots luchtkwaliteit	Gevonden Grond in realisatie; uitvoering actieplan luchtkwaliteit
		Planvorming Overamstel; Voorbereiding bestem-mingsplan Amstel III	Twee bestemmingsplannen in procedure	Uitvoeringsfase Nieuw bestemmings-plan Amstel III
	Ruimtelijke inpassing stedelijk leven	Implementatie van de ''waartsen'	Noordoostwaarts: verken-ning (brug)verbinding IJ, Kompaseiland Zuidwaarts: verbindingen Buitenveldert, Sportas, Westwaarts: samenwerking Zaanstad	Uitwerking van het Waartsen concept met de regio

Overige bestuurlijke aandachtspunten

Maatschappelijk effect: Amsterdam is een geliefde plek is om te wonen, in een regionale woningmarkt. De ruimte wordt optimaal gebruikt en starters en nieuwe instroom van talent hebben een kans zich te vestigen.

Ruimtelijke Ontwikkeling

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2007	Resultaten 2007-2010
Voortgang en uitvoering van acht grootstedelijke projecten in coalitie binnen de vier projectbureaus: - Noordwaarts - IJburg inclusief Zeeburgereiland - Zuidelijke IJ-oevers inclusief Coördinatie Stationseiland - Zuidoostlob inclusief Sciencepark en Middenmeer	De projecten zijn in verschillende stadia van voorbereiding en uitvoering. Over de voortgang wordt jaarlijks verslag gedaan in het Financieel Perspectief en jaarverslagen diensten. Ook zijn projecten onderdeel van het PRI (programma ruimtelijke Investeringen)	Programma's per project	Verslaglegging resultaten per project	Programma's per project NV Zuidas geeft vorm aan ontwikkeling Zuidas
Ontwikkeling van drie grootstedelijke bedrijvenlocaties binnen de twee werkgebieden: - Westpoort inclusief Sloterdijk en Teleport - Riekerpolder				
Zuidas	De oprichting van de NV Zuidas voor de realisatie van het Dok-model	NV Zuidas	Zuidas is diensttak gemeente; Voortgang planvorming op de flanken; Aanstelling rijksvertegenwoordiger voortgang Zuidasontwikkeling	NV Zuidas
Bewaken stedelijke samenhang	Aantal geactualiseerde bestemmingsplannen	Actualisering drie á vier plannen	Drie plannen in concept gereed	Jaarlijks drie á vier bestemmingsplannen
	Olympische ambitie	Ruimtelijk programmatische verkenning Olympische Spelen	Verkenningen en tentoonstellingen	

Wonen

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2007	Resultaten 2007-2010
De wettelijke taken bouw- en woningtoezicht voor de grootstedelijke gebieden en projecten worden op adequaat niveau uitgevoerd	- Vergunningverlening vindt plaats binnen de wettelijke termijnen - Toetsing vindt plaats conform de wettelijke voorschriften	- Afgeven ca. 900 beschikkingen; ca. 2.500 deelgoedkeuringen; - uitvoeren ca. 600 controles; - ca. 12.000 welstandsadviezen	- 1.471 Beschikkingen; 1.238 deelgoedkeuringen - Aantal controles onbekend - 10.824 adviezen (stad en stadsdelen	De wettelijke taken worden adequaat uitgevoerd

Stedelijke vernieuwing

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2007	Resultaten 2007-2010
Tempo van realisering van de plannen voor de stedelijke vernieuwing	Percentage plannen uitgevoerd/in uitvoering	70% van de plannen in uitvoering	100% van de plannen is in uitvoering	100% van de plannen is in uitvoering

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2007	Resultaten 2007-2010
Realisatie Meerjarig OntwikkelingsProgramma 2005-2009	Akkoord van het rijk op verantwoordings-rapportage	Realisatie MOP + definitieve toekenning ISV middelen		

2 Bereikte resultaten per subresultaatgebied

2.1 Subresultaatgebied Bouwen

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Regie Woningbouwproductie					
Start bouw 5000 woningen	4400	Aanjagen woningbouwproductie, voortgang afspraken 'bouwen aan de stad'	Lasten	6.200	5.600
			Baten	4.500	4.100
			Saldo	1.700	1.600
Verlagen leegstand kantoren 100.000 m²	44.000 m²	Inzet van de Kantorenloods			
Realisatie woningen voor studenten (1600), 1600 jongerenwoningen en behoud bestaande locaties containerwoningen	155 woningen opgeleverd, planaanbod 3.016 studenten-woningen, totaal 517 WLW-eenheden, 2095 eenheden be-houden op bestaande locaties	Inzet van OGA, Kantorenloods, accommodatieteam, woningbouwregisseur en anderen			

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Bouwen					
Lasten +			46,3	40,2	41,8
Baten -			45,7	40,1	43,0
Saldo			0,6	0,1	- 1,8

Het positief resultaat van het subresultaatgebied Bouwen bedraagt € 1,8 miljoen. Ten opzichte van de begroting betekent dit een verbetering van het resultaat met € 1,9 miljoen.
De afgelopen jaren heeft uw vergadering omvangrijke middelen uitgetrokken om de woningbouw, inclusief studenten- en jongerenhuisvesting, te stimuleren. De ontwikkeling van de beschikbare middelen in 2008 was als volgt:

- de lasten en de baten voor Regie woningproductie zijn met € 1,3 miljoen en € 0,2 miljoen respectievelijk € 0,5 miljoen en € 0,6 miljoen lager dan begroot
- de reserve aanjagen productie/jongerenhuisvesting: een dotatie van € 2,1 miljoen en een onttrekking van € 0,2 miljoen. Voorzien was dat deze reserve in 2008 opgeheven zou kunnen worden. Om administratieve redenen is voortzetting gewenst

- aan de reserve 'aanjagen Woningbouw' is in 2008 € 2,9 miljoen onttrokken. Er is € 0,8 miljoen gedoteerd en € 3,7 miljoen onttrokken. Per saldo is € 0,5 miljoen minder onttrokken dan begroot.
  Dit komt vooral doordat de kosten in het kader van de studentenhuisvesting voor de verplaatsing van containers en het oplossen van knelpunten in het kader van de studentenhuisvesting nog niet zijn geëffectueerd

2.2 Subresultaatgebied Wonen

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000[2]	Realisatie x € 1.000
4.200 aanvragen voor een indicatie, 1.600 kandidaten begeleid en 250 verblijfsgerechtigden gehuisvest	4.788 aanvragen voor een indicatie, 1.522 kandidaten begeleid en 1.069 verblijfsgerechtigden gehuisvest	Het huisvesten van mensen met een bijzonder woonprobleem	Lasten	3.968	3.555
			Baten	50	280
			Saldo	3.918	3.275
			Lasten	500	372
Het leveren van bestuursproducten, het implementeren en monitoren van woonbeleid	Vele beleidsproducten, waaronder: per krachtwijk programma uitvoering; lobby ISV3, initiatieven CO^2-reductie woningen; huisvesten en dienstverlening doelgroepen; tussenstand 'bouwen aan de stad'; onderhouden netwerk	Het formuleren van woonbeleid en het coördineren van de stedelijke vernieuwing	Lasten	3.216	3.159
			Baten	33	89
			Saldo	3.183	3.070
700 subsidiebesluiten, beheren van leningen (5,2 mld.), beheren van 40 woonwagens en 163 standplaatsen, het verstrekken van 200 startersleningen	535 subsidiebesluiten, beheren van leningen (5,8 mld.), beheren van 38 woonwagens en 163 standplaatsen, het verstrekken van 20 startersleningen	Subsidieverlening en financieel beheer	Lasten	2.218	2.021
			Baten	253	297
			Saldo	1.965	1.724
Het informeren van 47.500 burgers over het woonbeleid van Amsterdam	49.796 burgers geïnformeerd (balie, brief/mail en telefoon), 1.129.345 bezoeken aan de Wonensite	Het vergroten van de toegankelijkheid van de woningmarkt door het leveren van informatiediensten	Lasten	2.179	2.168
			Baten	28	69
			Saldo	2.151	2.099
Het verstrekken van 15.320 vergunningen[3]	15.626 vergunningen verstrekt	Het toezicht houden op naleving van de Huisvestingsverordening d.m.v. vergunningen	Lasten	2.075	2.062
			Baten	553	658
			Saldo	1.522	1.404
650 handhavingsbesluiten, waarvan 50 beëindigingen van illegale activiteiten WKB	1.004 handhavingsbesluiten, waarvan 69 beëindigingen van illegale activiteiten WKB	Het optreden bij overtredingen tegen wet- en regelgeving	Lasten	1.635	1.419
			Baten	20	404
			Saldo	1.451	1.015
Het organiseren van zes Zoeklichtprojecten met de binnen- en buitengemeentelijke Zoeklichtpartners	Negen Zoeklichtprojecten en één quickscan georganiseerd	Het organiseren van samenwerking met andere partijen op de woningmarkt om te komen tot een effectieve aanpak van overtreders	Lasten	996	941
			Baten	13	30
			Saldo	983	911
Het voor B&W afhandelen van 600 bezwaarschriften en 100 beroepsprocedures	740 bezwaarschriften afgehandeld, 151 beroepsprocedures gevoerd	Vertegenwoordigen van de gemeente in bezwaar en beroepsprocedures Algemene Wet bestuursrecht	Lasten	1.472	1.409
			Baten	422	390
			Saldo	1.050	1.019

[2] De ramingen van lasten en baten zijn conform Bedrijfsplan 2008 Dienst Wonen. De gewijzigde lasten en baten zijn het gevolg van verwerkte prioriteiten en de financiële verwerking van de afwikkeling van bezwaarschriften door DW voor DZS.

[3] In de Begroting 2008 is abusievelijk het aantal van 18.000 woningbetrekkingen als te bereiken resultaat genomen in plaats van het aantal van 15.320 woningbetrekkingen met vergunning. Het verschil tussen beide getallen is het aantal woningbetrekkingen zonder vergunning (in Zuidoost een afgegeven verklaringen voor huisbewaring).

Bouw- en woningtoezicht

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Bouw- en gebruiksgerelateerde vergunningen: ca. 900 beschikkingen; ca. 2.500 deelgoedkeuringen; ca. 600 controles;	- 1.471 Beschikkingen; 1.238 deelgoedkeuringen	Afgeven van beschikkingen waaronder bouwvergunningen, sloopvergunningen, monumentenvergunningen, gebruiksvergunningen, woningonttrekking, evenementenvergunningen; het uitvoeren van toezichtcontroles	Lasten Baten Saldo	6.970 6.530 440	9.390 9.002 387
Handhaving	- 95 Handhavingszaken	Bestuurlijke handhaving en surveillance			
Bezwaar en beroep	- 31 Beroepsprocedures	Verweer in Bezwaar- en beroepsprocedures			
Adviseren en informeren		Coördinatie, beleidsadvisering, ondersteuning			
Welstandsadviezen: ca. 12.000 (stad en stadsdelen)	10.824 adviezen (stad en stadsdelen)	Afgeven van adziezen op aanvragen om bouwvergunningen	Lasten Baten Saldo	920 920 0	1.164 1.144 20

Financiële toelichting

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Wonen					
Lasten +	94,4	68,2	35,2	38,6	40,8
Baten -	78,3	44,1	11,3	15,0	17,9
Saldo	16,1	24,1	23,9	23,6	22,8

Het nadelig resultaat van het subresultaatgebied Wonen bedraagt € 22,8 miljoen. Ten opzichte van de begroting betekent dit een verbetering van het resultaat met € 1,1 miljoen. Hieronder de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Apparaatskosten
Onderdeel van dit subresultaatgebied zijn de apparaatskosten van de Dienst Wonen en een deel van de apparaatskosten van de Dienst Milieu en Bouwtoezicht.
Ten opzichte van de begroting zijn de apparaatskosten van de Dienst Wonen € 0,4 miljoen lager. Belangrijke ontwikkelingen zijn extra incidentele baten (ESF en binnengemeentelijke dienstverlening) en meer inkomsten door uit handhavingsactiviteiten en de uitvoering van de pardonregeling.
De apparaatskosten van het onderdeel Bouwtoezicht van de Dienst Milieu en Bouwtoezicht zijn per saldo € 0,1 miljoen hoger uitgevallen. De lasten en de baten stegen respectievelijk met € 3,7 miljoen en € 3,5 miljoen ten opzichte van de begroting. De reden daarvoor is een verhoogde productiviteit.

Subsidies volkshuisvesting
In de Actualisatie 2008 is een dubbeltelling van € 1 miljoen gecorrigeerd. Ten opzichte van de Begroting 2008 nemen in de Rekening 2008 de lasten hierdoor met € 1 miljoen af.

2.3 Subresultaatgebied Ruimtelijke ontwikkeling

Over de planvorming en grondproductie van de Zuidas wordt een apart jaarverslag 2008 opgesteld. Dit jaarverslag geeft uitsluitend inzicht in de kosten bestuurlijk toezicht Zuidas.

Ruimtelijk structurele samenhang tussen stad en regio

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Besluitvorming door rijk en regio over verstedelijking Almere, Markermeer, IJmeer en aanverwante projecten	Amsterdam en rijk zijn partners bij Schaalsprong Almere, toekomst Markermeer afgerond, Masterplan Almere Pampus afgerond, OV SAAL, 1e fase.	Deelname aan projecten	Lasten	1.387	1.928
			Baten	0	0
			Saldo	1.387	1.928
Voortgaande regionale samenwerking; bijdrage an rijksbesluiten Schiphol, A6-A9, voorbereiden Structuurvisie, opstellen Ruimtelijk-economische agenda	Draagvlak Metropool is versterkt; Randstad 2040 is uitgebracht; Ruimtelijk-economische agenda en Programma Ruimtelijke Investeringen zijn uitgebracht, Locatiebeleid is vastgesteld	Coördinatie van de Metropool-regio, deelname aan diverse projecten, opstarten structuurvisie			

Versterken van de Amsterdamse economie

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Ontwikkeling mainport in evenwicht met leefbaarheid, besluitvorming rijk over toekomst Schiphol	Actualisering Visie Schiphol, studie binnenstedelijke verstedelijking, onderzoek metropolitane strategie haven en luchthaven	Overleg Schiphol	Lasten	513	494
			Baten	0	0
			Saldo	513	494
Plan van Aanpak om leegstand tegen te gaan, stimuleren kleinschalige bedrijvigheid	Handboek kleinschalige bedrijvigheid is gereed	Opstellen Plan van Aanpak, binnengemeentelijk overleg			

Ontwikkeling creatieve stad

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Uitvoering acties Creatieve As	Uitvoeringsprogramma Creatieve Industrie	Deelname gemeentelijk team, ambtswoningoverleg, advisering over initiatieven	Lasten	150	130
			Baten	0	0
			Saldo	150	130

Stedelijke recreatie

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Ruimtelijke inbreng accommodatieplan, opwaardering Sloterplas, inpassing waterrecreatie	Acties uitgevoerd. Notities jachthavens vrijwel afgerond	Opstellen notities en beleidsplannen	Lasten	320	296
			Baten	0	0
			Saldo	320	296

Wonen en slim ruimtegebruik

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Stadsdelen gaan 'gevonden grond' gebruiken, uitvoering Nota Stadsvorm en actieplan luchtkwaliteit	Notitie 'stof tot nadenken'; uitvoering pilots luchtkwaliteit	Opstellen notitie en entameren discussie. Uitvoering twee pilots, Taskforce WOLK (Woningbouw en Luchtkwaliteit)	Lasten	171	148
			Baten	0	0
			Saldo	171	148
Planvorming Overamstel; Voorbereiding bestemmingsplan Amstel III	Projectbesluiten Amstel II, Sloterdijk I in productie	Twee bestemmingsplannen in procedure			

Ruimtelijke inpassing stedelijk leven

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Implementatie van de 'waartsen'	Noordoostwaarts: verkenning (brug)verbinding IJ, Kompaseiland Zuidwaarts: verbindingen Buitenveldert, Sportas, Westwaarts: samenwerking Zaanstad	Overleg en afstemming binnen de gemeenten en daarbuiten	Lasten	1.708	1.723
			Baten	0	0
			Saldo	1.708	1.723

Activiteiten ter bevordering van de stedelijke samenhang

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Actualisering 3 a 4 plannen	plannen Westhaven en Alfadrie-hoek in concept gereed. Sloterdijk: afronding voorschriften	Voorbereiden bestemmingsplannen	Lasten	2.424	2.477
			Baten	76	79
			Saldo	2.348	2.398
	Werkinstructie voor het nieuwe projectbesluit, informatie en cursussen over nieuwe WRO	Waarborgen juridische kwaliteitszorg, binnengemeentelijke afstemming, presentaties nieuwe WRO			

Bestuurlijk toezicht Zuidas

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Oprichting onderneming Zuidas Oprichten gemeentelijk beleid toetsing Zuidas producten	Oprichting onderneming is uitgesteld	Juridische, technische en organisatorische adviezen over oprichting onderneming Zuidas	Lasten	1.200	894
			Baten	0	0
			Saldo	1.200	894

Dienstverlening en voorlichting in de Zuiderkerk

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
	85.000 bezoekers, 538.294 hits website, 10 tentoonstellingen, 39 groepsbezoeken	De Zuiderkerk functioneert als hét informatiecentrum voor Ruimte, Bouwen en Wonen. Samenwerking met andere partijen	Lasten	877	927
			Baten	293	397
			Saldo	584	530

Onderdeel Vastgoedinformatie

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Beheren basisregistraties Administratief vastgoed: adressen en gebouwen, koppelen percelen, verwerken gegevens stadsdelen	Verwerking dossiers dossiers stadsdelen loopt niet optimaal	Aanlevering stadsdelen is optimaal	Lasten	7.300	7.700
			Baten	1.900	3.700
			Saldo	5.400	4.600
Grootschalige geometrie: borgen actualiteit	Borgen actualiteit	Borgen actualiteit			
Regierol gemeentelijke vastgoedinformatie Reglementering vastgoedinformatie, beheersen geometrische grondslag Amsterdam	Reglement is vastgesteld, beheersen geometrische grondslag Amsterdam	Implementatie nieuw systeem, beheersen geometrische grondslag Amsterdam			
Advies en opdrachten diensten en bedrijven: kostendekkend GIS-advies, uitvoeren meetboutennet, kaarten, uitvoeren projecten	GIS-advies achtergebleven bij planning. Uitvoeren meetboutennet	Betaald GIS-advies, uitvoeren meetboutennet, geen extra projecten			

Voortgang en uitvoering van 8 grootstedelijke projecten in coalitie binnen de 4 projectbureaus

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Noordwaarts	- planvorming: uitspraak RvS bestemmingsplan Overhoeks; ontwerp bestemmingsplan Buiksloterham; investeringsbesluiten Stationsgebied en Nieuwe Purmerweg CAN; start strategiefase Sixhaven en Hamerstraatgebied; start projectbesluit en MER NDSM-werf - grondproductie: start 1e fase woningbouw Overhoeks, planvertraging door kredietcrisis; grote vorderingen bodemsanering en bouwrijp maken Buiksloterham; oplevering Elzenhagen Noord	Compleet overzicht van activiteiten in jaarverslag OGA	Lasten	7.784	9.132
			Baten	6.000	7.451
			Saldo	1.784	1.681

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
IJburg	- planvorming: bestemmings-plan en MER 2e fase in procedure, afronden strategienota, DO Oostelijke ontsluiting, - grondproductie: 970 woningen en 7300 m² voorzieningen in aanbouw genomen. Verder: aanleg openbare ruimte en fasesplitsing hoogspanningslijnen volgens planning; uitvoering steigers vertraagd;		Lasten Baten Saldo	9.680 7.875 1.805	8.700 7.149 1.521
Zeeburgereiland	- planvorming: MER in procedure, start stedenbouwkundig plan Sluisbuurt, voorbereiden verkeersbesluit IJburglaan - grondproductie: Start graven geulen RI-oost, nieuwe ontsluiting Sluisbuurt, ontrumingen en slaap Sluisbuurt	Compleet overzicht van activiteiten in jaarverslag DRO	Lasten Baten Saldo	1.719 1.719 0	1.866 1.667 199
Zuidelijke IJ-oevers inclusief Coördinatie Stationseiland	- Westerdokseiland: strategiefase Stenen Hoofd; PvE Westertoegang; uitvoering IJdock - Stationseiland: onderzoek aanpassing Masterplan en plaatsing 10.000 fietsenstallingen; onderzoek toekomst NACO-gebouw; - Oosterdokseiland: verplaasting Amstelbotel; VO ODEbrug; herstart plan Kop Dijksgracht; opening conservatorium; Oostelijke Handelskade: opening Zouthaven; onderzoek combinatie school en hotel Kop Java; uitstel oplevering Pakhuis Afrika tot 2009; start bouw Argentinië; vertraging voortgang Nieuw Europa	Compleet overzicht van activiteiten in jaarverslag OGA	Lasten Baten Saldo	3.066 2.846 220	4.019 4.019 0
Zuidoostlob algemeen	- AMC: Bouwvergunning Science Lab; samenwerking overeenkomst AMC - Holendrecht: verkavelingsplan; schetsontwerp winkelcentrum; opening station; - Amstel III: dummy visie Amstel III; start bouw Rivakavel; onderzoek Herontwikkeling Atlascomplex - Overamstel: Sloop en bouwrijp RWZI, bestemmingsplan; globaal SP NUON-terrein; Bestemmingsplan bedrijventerrein Overamstel - Centrumgebied Zuidoost: planvoorbereiding Arena Towers, start bouw Endemol, afronding station Bijlmer ArenA	Compleet overzicht van activiteiten in jaarverslag OGA	Lasten Baten Saldo	8.933 5.656 3.277	8.510 5.259 3.251

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Sciencepark Amsterdam	bouwrijp maken terreinen en infrastructuur; oplevering woonblokken en inrichting openbare ruimte; vertraging bij gronduitgifte; extra bouw studentenwoningen;	Compleet overzicht van activiteiten in jaarverslag OGA	Lasten	779	1.461
			Baten	779	1.461
			Saldo	0	0
Middenmeer	uitwerken plannen TOG, DO Station en tunnel	Compleet overzicht van activiteiten in jaarverslag OGA	Lasten	500	377
			Baten	500	377
			Saldo	0	0
Wibaut aan de Amstel	- Instellingsbesluit projectbureau Wibaut aan de Amstel - Oosteramstel: voortgang planontwikkeling Parooldriehoek en Amstelcampus; start kleine initiatieven; - Amstelpoort:	Compleet overzicht van activiteiten in jaarverslag OGA	Lasten	250	266
			Baten	0	0
			Saldo	250	266

Ontwikkeling van 3 grootstedelijke bedrijvenlocaties binnen de twee werkgebieden

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Westpoort	- Teleport Sloterdijk I en II: Voorbereiden samenwerkingsovereenkomst NS over Sloterdijk, start bouw uitbreiding Kadaster en kantoor KPN, voorbereidingen congreshotel, opening station Hemboog - Sloterdijk III: zes van veertien geplande kavels uitgegeven, sanering kartbaan, aanleg infrastructuur deels volgens planning - Sloterdijk IV (de Heining): vertraging in stedenbouwkundig Plan - Westrandweg: voorbereidend werk voor tracéebesluit (zomer 2009)	Compleet overzicht van activiteiten in jaarverslag OGA	Lasten	2.077	807
			Baten	879	185
			Saldo*	1.198	358*
				* na correctie oude boeking	
Riekerpolder	Start bouw kantoor en garage PWC, uitstel 2e fase, oplevering Atradiusgebouw, onderzoek toekomst MacDonald's kavel	Compleet overzicht van activiteiten in jaarverslag OGA			

Toetsing, fondsbeheer en grondprijsbeleid

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Stand Algemene reserve Vereveningsfonds - € 36,2 miljoen	€ - 56,6 miljoen (na aftrek van € 7,2 miljoen Bouwen aan de Stad en € 90 miljoen reserve kredietcrisis)	Toetsing zes Financiële Perspectieven; opstellen 26 plantoetsen; afsluiting 24 grondexploitaties; uitvoeren grondprijsbeleid, opstellen 799 grondprijstoetsen	Lasten	93.700	329.700
			Baten	95.000	333.700
			Saldo	-1.400	-4.000

Opdrachtgever gebiedsontwikkeling

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Uitvoering bestuurlijk jaarplan OGA,	Uitvoering gerealiseerd. Mijlpaal: Opening Bijlmer Parktheater mei 2009	o.a. planbegeleiding Cultuurgebouw Anton de Kom, Westrandweg, kennisoverdracht Suriname, parkmanagement, rekenen en tekenen	Lasten	1.300	3.400
			Baten	0	200
			Saldo	1.300	3.200

Vastgoedadvisering

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Advies over vastgoed, afzetbaarheid en opbrengsten vastgoed 400 betaalde adviezen	Doelen grotendeels bereikt, veel aandacht beleidsproducten Kaders&Fondsen	Advies over vastgoed, afzetbaarheid en opbrengsten vastgoed 400 betaalde adviezen	Lasten	1.700	1.600
			Baten	700	500
			Saldo	1.000	1.200

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Ruimtelijke ontwikkeling					
Lasten +	337,8	166,0	154,0	383,8	404,0
Baten -	305,0	139,7	129,2	359,5	382,7
Saldo	32,8	26,3	24,8	24,3	21,3

Het nadelig resultaat van het subresultaatgebied Ruimtelijke ontwikkeling bedraagt € 21,3 miljoen.
Ten opzichte van de begroting betekent dit een verbetering van het resultaat met € 3,5 miljoen.
De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn:

- extra inzet voor het Jaarprogramma van de Dienst Ruimtelijke Ordening ten behoeve van het project Duurzame Metropool en bestuurshulp (-/- € 0,5 miljoen)
- in 2008 zijn aanloopkosten voor de Ontwikkelingsalliantie verantwoord (€ 0, 4 miljoen). Deze kosten zijn ten laste van de bij de Rekening 2007 getroffen reservering gebracht
- lagere uitgaven bij Publieksvoorlichting Zuiderkerk, doordat veel exposities in samenwerking met/ gefinancierd door derden hebben plaatsgevonden (€ 0,1 miljoen)
- lagere uitgaven Planvorming IJburg als gevolg van vertraging bij de planvorming voor de 2e fase en vrijval van verplichtingen. De lagere uitgaven leiden deels tot een lagere bijdrage uit de grondexploitatie. Het effect op het resultaat bedraagt € 0,4 miljoen)
- in de rekening zijn de baten en lasten Planvorming niet opgenomen. De kosten (€ 3,1 miljoen) zijn rechtstreeks ten laste van het ISV gebracht. Voor het resultaat heeft dit geen effect.
- bij de besluitvorming over de Begroting 2008 werd verwacht dat in 2008 de Zuidas Onderneming zou zijn opgericht. Als gevolg daarvan zijn de planvormingskosten niet in de begroting opgenomen. In mei 2008 heeft ons College de Begroting 2008 Planvorming Zuidas vastgesteld. In de rekening is een bedrag van € 18,7 miljoen verantwoord. De kosten zijn volledig ten laste van de grondexploitaties gebracht
- van de prioriteit Bestuurlijke begeleiding Zuidas (€ 1,2 miljoen) is in 2008 een bedrag van € 0,9 miljoen) besteed. Het restant is opgenomen op een bestemmingsreserve
- lagere planvormingskosten voor de Werkgebieden (€ 0,8 miljoen)
- hoger nadelig resultaat Diverse projecten OGA (-/- € 1,9 miljoen). Van deze verslechtering heeft € 1,0 miljoen betrekking op de financiële afwikkeling van het Cultuurgebouw Zuidoost
- in 2008 heeft een niet geraamde besteding ten laste van de reserve Broedplaatsen plaatsgevonden (€ 0,5 miljoen). De besteding heeft geen effect voor het resultaat

Een substantieel deel van de baten en lasten in dit subresultaatgebied hangen samen met mutaties in het Vereveningsfonds. Paragraaf 6 gaat hier nader op in.

2.4 Subresultaatgebied Stedelijke vernieuwing

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000	Realisatie x € 1.000
Implementatie van het Sociaal Structuurplan	Sociaal economische agenda is voorgelegd aan bestuurders Amsterdam en Almere	Coördinatie Sociaal Structuurplan, initiatieven ontwikkelen voor 'witte vlekken'	Lasten	70	47
			Baten	0	0
			Saldo	70	47
Sociaal stevig op de kaart zetten bij fysieke investeringen	publicaties over maatschappelijk vastgoed zoals het Timorplein. Amsterdamse professionals zijn beter bereikbaar, maatschappelijk vastgoed wordt sneller ontwikkeld	Bijhouden programma maatschappelijke investeringen; participatie in grootstedelijke projecten, ondersteuning aan de stadsdelen	Lasten	60	83
			Baten	0	0
			Saldo	60	93
Coördinatie sociaal domein grotestedenbeleid	Coördinatie uitvoering actieplan verantwoording GSB, nieuwe afspraken rijksconvenant m.b.t. vrouwenopvang	Stimuleren en bewaken voortgang van uitvoering GSB III	Lasten	250	250
			Baten	0	0
			Saldo	250	250

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Stedelijke vernieuwing					
Lasten +	103,7	93,8	82,5	89,0	132,3
Baten -	72,5	69,7	57,6	58,0	92,7
Saldo	31,1	24,1	24,9	31,0	39,6

Het negatieve resultaat van het subresultaatgebied Stedelijke vernieuwing bedraagt € 39,6 miljoen. Ten opzichte van de begroting betekent dit een verslechtering van het resultaat met € 8,6 miljoen. De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn:

Programma maatschappelijke investeringen
Van de projecten uit het Programma Maatschappelijke Investeringen (PMI) 2008 is een bijdrage van € 3,2 miljoen voor de sporthal Zeeburgereiland niet verleend. Voor een PMI 2007 project is € 1,6 miljoen ten laste van de Rekening 2008 gebracht. Aldus is € 1,6 miljoen minder uitgegeven dan begroot. De niet bestede middelen zijn toegevoegd aan de reserve PMI.

Koers nieuw west
In 2008 is € 8,1 miljoen besteed, dat is € 0,1 miljoen meer dan begroot. € 7,6 miljoen is verstrekt aan bureau Koers Nieuw West, verder is aan ISH institute een subsidie verleend van € 1,6 miljoen, die voor € 0,5 miljoen is gedekt uit middelen uit middelen Koers Nieuw West.

Wijkaanpak
Ten behoeve van de wijkaanpak is dit jaar in twee tranches een bedrag van € 14,9 miljoen ter beschikking gesteld. Van dit bedrag is € 5,8 miljoen in de geactualiseerde begroting opgenomen. Het overige deel, € 9,4 miljoen, is een toegestane overschrijding. Daarnaast is nog een bedrag van € 0,3 miljoen extra ter beschikking gesteld voor bewonersinitiatieven. Het gehele budget van € 15,2 miljoen is besteed in 2008: € 13,7 miljoen is als subsidie beschikt, € 1,2 miljoen is besteed aan programmakosten en € 0,3 miljoen is uitgekeerd aan de huurdersvereniging Amsterdam als trekker van het experiment met vouchers ten behoeve van bewonersinitiatieven.

3 Realisatie prioriteiten

3.1 Realisatie prioriteiten 2008

Prioriteiten die zijn opgenomen in het programakkoord 2006-2010

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag x € 1.000	Ultimo 2008 betaald en verplicht x € 1.000	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve x € 1.000	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Wijksteunpunten Wonen	I	1.000	1.000		Zie toelichting	J	
Programma Maatschappelijke Investeringen	I	14.700	8.326	6.374	PMI Project aanvragen 2008 toegekend.	N	2013
Koers Nieuw West (PA middelen sociale infrastructuur)	I	2.800	2.800	0		J	
Koers Nieuw West (inzet vrijval BWS	I	3.100	3.100	0	Middelen overgemaakt naar Koers Nieuw West	J	
Koers Nieuw West (PA middelen Kinderen Eerst)	I	2.100	2.100	0		J	

Overige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag x € 1.000	Ultimo 2008 betaald en verplicht x € 1.000	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve x € 1.000	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Uitvoering plan jongeren huisvesting	I	300	300		6 woon-leer-werktrajecten zijn opgestart	J	
Structuurvisie	I	150	150	0	Gemeente breed in de steigers gezet met consultatieronde, vertrek-punten en voorbereiden publiekscampagne.	N (meerjarig incidentele prioriteit)	eind 2009 wordt de concept tructuurvisie aangeboden aan B&W
Westwaarts/ Haven-stad	I	150	150	0	Bandbreedtedocument opgesteld; Regionale positionering van de Haven (concept); Verkenning naar verbindingen Coördinatie Westwaarts Plan van aanpak Havensafari	N (meerjarig incidentele prioriteit)	2009

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag x € 1.000	Ultimo 2008 betaald en verplicht x € 1.000	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve x € 1.000	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Almere/IJmeer	I	100	100	0	Afronding project Toekomst Markermeer-IJmeer, Deelname project Masterplan Almere-Pampus, inbreng in Schaalsprong Almere	J	1 juli 2008
Waterbank	I	60	58	0	concept rapportage gereed	J	Uitwerking in 2009
Museumplein	I	180	187	0	Visie museumplein opgeleverd en tentoon-stelling gerealiseerd	J	Start uit-voering van onderdelen in 2009-2010
Ruimtelijk-economi-sche ambitie	I	150	104	0	Rapportage gereed Studie Stratagem naar metropolitane strategie van haven en luchthaven	J	
Kompaseiland	I	125	125	0	Verkenning naar mogelijke invulling van kompaseiland	J	
Kantorenloods	I	150	150	0	Jaarlijks (2008,2009 en 2010) 150.000 m^2 kantoren transformeren	N	2010
Wibaut aan de Amstel	I	250	250 (is in 2008 aan Stadsdeel Oost/ WGM betaald)	0	Instellingsbe-sluit en bestuurlijk overleg gestart	J	2008
Handhaving tunnelwetgeving	I	62	62	-	Start implementatie tunnelwetgeving	J	n.v.t.
Aanjagen breedbanddiensten	I	300 300	773	0 -	Amsterdam loopt wereldwijd voorop in gebruik van breedband	J	2008
Onderhandelingen glasdeelname gemeente					Aansluiting van alle Amsterdamse adressen glasvezelnet	J	2008

3.2 Toelichting realisatie prioriteiten

De toelichting betreft de prioriteiten die niet volledig zijn gerealiseerd.

Westwaarts/Haven-Stad en Structuurvisie

De prioriteiten Westwaarts/Haven-Stad en Structuurvisie zijn meerjarig incidenteel. In het Jaarverslag 2009 zal verslag worden gedaan van de realisatie van de projecten.

Kantorenloods

Eind 2008 is 44.000 m² kantoorruimte omgezet, waarmee de doelstelling voor de transformatie van kantoor-ruimte (100.000 m² omzetten) voor 2008 niet wordt gehaald. De prioriteit is meerjarig tot en met 2010.

Meerjarig Programma Maatschappelijke Investeringen (PMI)

Ultimo 2008 zijn 129 projecten in de PMI-database opgenomen. In 2008 zijn voor circa 20 projecten de bouwwerkzaamheden gestart. Conform de PMI bestedingsvoorwaarden moet oplevering van deze projecten plaatsvinden binnen 3 kalenderjaren vanaf het begrotingsjaar waarvoor de bijdragen zijn toegekend. De

projecten waarvoor de bijdragen in 2008 zijn toegekend moeten uiterlijk 31 december 2011 zijn opgeleverd. Projecten waarvan de bouw in 2010 start moeten uiterlijk 31 december 2013 zijn opgeleverd.

4 Specificatie reserves en voorzieningen

4.1 Reserves en voorzieningen

Bedragen x € 1 miljoen	Stand 01/01/2008	Mutaties 2008 +/+	Mutaties 2008 -/-	Stand 31/12/2008
Naam				
Vereveningsfonds	1.102,9	318,5	327,9	1.093,5
Stimuleringsfonds	237,5	60,2	30,2	267,5
Reserves				
Besluit Woninggebonden Subsidies 5e fonds	4,2	1,6	2,7	3,1
Aanjagen productie / jongerenhuisvesting	0,0	2,1	0,2	2,0
Creatieve Hotspots	0,0	0,7	0,4	0,3
Woon-, Leer- en Werktrajecten	0,0	0,3	0,3	0,0
Strategische ruimtelijke projecten	3,4	0,0	0,0	3,4
Aanjagen woningbouwproductie	8,9	0,8	3,7	6,0
Aanloopkosten ontwikkelingsalliantie	0,8	0,0	0,4	0,4
Reserve Programma Maatschappelijke Investeringen	0,7	7,1	0,7	7,1
Bestuurlijke Begeleiding Zuidas	0,0	1,2	0,9	0,3
Koers Nieuw West	0,1	0,0	0,1	0,0
Overige reserves	4,2	3,0	3,0	4,2
Totaal reserves	**22,3**	**16,8**	**12,4**	**26,7**
Voorzieningen				
AMH-fonds	16,4	2,3	3,2	15,5
Verschillen Trafoleningen	0,6	0,5	0,8	0,3
Parkeergarages Bijlmermeer	6,1	0,0	0,0	6,1
BWS Rente	22,3	4,3	2,8	23,8
Impulsbudget stedelijke vernieuwing	0,0	0,1	0,1	0,0
Starterslening	5,5	0,1	0,1	5,5
Overige voorzieningen	3,6	1,4	3,3	1,8
Totaal voorzieningen	**54,5**	**8,6**	**10,2**	**52,9**

De reserves en voorzieningen binnen de ruimtelijke fondsen worden apart besproken: het Vereveningsfonds (VE-fonds) in paragraaf 6 en het stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SFV) in paragraaf 7.

4.2 Nieuwe reserves en voorzieningen

Creatieve hotspots

Uw Vergadering heeft in 2008 de gewijzigde Subsidieverordening Stedelijke Vernieuwing 2006 vastgesteld. Onderdeel van de nieuwe verordening is de subsidiering van creatieve hotspots. In de subsidiebeschikking is vastgelegd dat de uitvoering loopt tot 1 januari 2010. Voor de uitvoering is vanuit het programma Amsterdam Topstad € 0,8 miljoen beschikbaar. In 2008 is hiervan € 0,7 miljoen beschikbaar gesteld. In 2008 zijn hiermee drie projecten gesubsidieerd voor een bedrag van € 0,4 miljoen. De resterende € 0,3 miljoen wordt gereserveerd om deze na 2008 in te zetten voor de verdere uitvoering van de subsidieregeling.

Woon, werk en leertrajecten

De reserve Woon, werk en leertrajecten houdt verband met de in de Begroting 2008 opgenomen prioriteit van € 0,3 miljoen voor het financieel ondersteunen van woon/werk/leertrajecten. In 2008 zijn zes projecten geselecteerd waaraan € 0,3 miljoen is toegezegd.

Bestuurlijke begeleiding Zuidas

Bij de Begroting 2009 heeft uw Vergadering bij het besluit over de prioriteit 2009 voor de bestuurlijke begeleiding Zuidas mee gewogen dat de voor 2008 toegekende prioriteit in 2008 nog niet volledig besteed zou worden. Bij de bepaling van de hoogte van de toe te kennen prioriteit 2009 heeft uw Vergadering hiermee rekening gehouden. Het restant van de prioriteit wordt gereserveerd, zodat deze kan worden aangewend voor in 2009 te verrichten werkzaamheden.

Overige reserves

Aan het onderdeel Overige reserves in de bovenstaande tabel is Reserve restant gehouden bedragen toegevoegd. Deze reserve wordt ingesteld om administratieve redenen en is van bedrijfsmatige aard.

4.3 Gehandhaafde reserves en voorzieningen

Strategische ruimtelijke projecten

Uw vergadering heeft besloten deze reserve in zijn geheel te besteden als subsidie voor de vestiging van de hotelschool in de Zuidas. De uitgifte heeft in 2008 nog niet plaatsgevonden.

Aanjagen woningbouwproductie

Aanjagen productie/jongerenhuisvesting

De ontwikkeling van is deze reserves is toegelicht in het subresultaatgebied bouwen.

Reserve Programma Maatschappelijke Investeringen

Deze reserve dient ter dekking van het meerjarig Programma Maatschappelijke Investeringen (PMI). In 2008 heeft voor een PMI-project uit 2007 een onttrekking plaatsgevonden van € 0,7 miljoen. Conform de begroting is € 5,5 miljoen aan de reserve gedoteerd. Tevens zijn de niet bestede middelen voor het PMI 2008 toegevoegd aan de reserve (€ 1,6 miljoen).

Reserve en voorzieningen Besluit woninggebonden Subsidies (BWS)

Het BWS is een in 2004 beëindigde rijksregeling op basis waarvan de gemeente bijdragen ontving, die vervolgens werden doorgegeven aan bewoners. In het kader van de regeling zijn in het verleden reserves en voorzieningen gevormd, waarvan de besteding in het verleden bestuurlijk is vastgelegd. Formeel is het BWS een budget van de stadsregio, maar het dagelijks bestuur hiervan heeft besloten dat deze bij de gemeente blijft.

De reserve BWS 5de fonds wordt gevoed met inkomsten uit het antispeculatiebeding en winstnemingen uit de afkoopregeling particuliere woningverbetering (€ 1,6 miljoen). De onttrekkingen (€ 2,7 miljoen) bestonden uit vrijval en mutaties in verplichtingen. Bij deze reserve is er sprake van een vrijval van € 2,2 miljoen.
Door opschoning van oude verplichtingen vertoont de voorziening BWS vrije ruimte in 2008 een vrijval van € 0,9 miljoen ten gunste van het rekeningresultaat.
De voorziening BWS rente dient om het verschil in kasritme tussen enerzijds de betaling van de subsidie van VROM aan de gemeente en anderzijds de betalingen van de gemeente aan de subsidieontvangers te overbruggen. De verschillen in de gehanteerde rentepercentages kunnen leiden tot vrijval. Dit was in 2008 echter niet het geval.

Voorziening Amsterdamse Middensegment Hypotheek (AMH)-fonds

De voorziening is bedoeld voor de financiering van de Amsterdamse Middensegment Hypotheek. De toevoegingen bestaan uit bijdragen uit grondexploitaties (€ 1,4 miljoen) en rentebijschrijvingen (€ 0,9 miljoen). Naar aanleiding van inkomenstoetsen, elke drie jaar, wordt een deel van het aflossingsvrije/renteloze deel verschoven naar het deel waarover rente wordt betaald. Deze rente wordt in het fonds gestort.

In 2008 is € 3,2 miljoen onttrokken aan rentebijdragen. Ultimo 2008 bedroeg de stand van de voorziening € 15,5 miljoen.

Overige reserves en voorzieningen

De EU heeft uit het Europees Fonds voor de Regionale Ontwikkelingen (EFRO) bijdragen toegezegd voor het gebied West binnen de ring (EFRO Urban 2) en voor de gebieden Groot Oost en Zuidoost (EFRO Doelstelling 2). Aan deze reserves werd in 2008 € 1,8 miljoen onttrokken.

De reserve Aanloopkosten ontwikkelingsalliantie is gevormd om de kosten te dekken die verband houden met het veranderingstraject. In 2008 is besteed € 0,4 miljoen, het restant ultimo 2008 is verplicht.

De voorziening herstructurering goedkope woningvoorraad wordt als gevolg van gewijzigde regelgeving in het vervolg opgenomen bij de overlopende passiva 'vooruitontvangen bijdragen rijk en Europese Unie'.

De voorziening Parkeergarages Bijlmermeer wordt gebruikt voor de afwikkeling van de voorfinanciering van de bijdrage van het Centraal Fonds Volkshuisvesting in de kosten van de sloop van parkeergarages.

De voorziening verschillen trafoleningen betreft een oude regeling waarmee de gemeente aan particuliere woningeigenaren leningen verstrekte als voorfinanciering voor rijksbijdragen voor renovatie. De toevoegingen en onttrekkingen betreffen de afwikkeling hiervan. In 2008 is € 0,5 miljoen toegevoegd en € 0,3 miljoen onttrokken.

Daarnaast worden in het resultaatgebied een aantal reserves en voorzieningen verantwoord die gering in omvang zijn en/of betrekking hebben op de bedrijfsvoering (zoals vakantiegeld en inactieven).

4.4 Afgewikkelde reserves en voorzieningen

Onderstaande reserveringen zijn in het verleden getroffen, als gevolg van volledige besteding en of bestuurlijke besluitvorming zijn ze niet langer nodig:

- Koers nieuw West
- vakantiegeld DAB-westpoort
- Geluidsanering A-10 woningen
- Naijleffecten
- EFRO D2 Groot Oost
- Kwaliteitsverbetering bedrijfsterreinen
- Discontinuïteitsreserve uitzendfunctie
- Meerjarenplan onderhoud Foodcenter

5 Investeringen

De investeringen hebben nagenoeg geheel betrekking op grondexploitaties, die comptabel niet als investering in de rekening worden verantwoord, maar als onderhanden werk. Het is moeilijk om de mutaties goed te ramen omdat deze afhangen van de voortgang van projecten en marktomstandigheden. Gedurende de uitvoering van de grondexploitaties, die plaatsvinden onder verantwoordelijkheid van de centrale stad, worden de uitgaven en inkomsten tot planafsluiting als voorraden geactiveerd en komen op de balans tot uiting in de stand van het Grondproductiekapitaal.

- De opbrengsten van de grootstedelijke grondexploitaties in 2008 (= vermindering van het Grondproductiekapitaal) waren met € 156 miljoen aanzienlijk lager dan begroot (€ 564 miljoen). Het belangrijkste deel van de opbrengsten bestaat uit gronduitgiften (90 miljoen in 2008) naast terugontvangen BTW en subsidies
- De kosten (= vermeerdering van het Grondproductiekapitaal) bedroegen € 225 miljoen, eveneens minder dan begroot, aan kosten was begroot € 456 miljoen

Over heel 2008 was een afname van het Grondproductiekapitaal begroot. Deze afname is niet gerealiseerd. Ten opzichte van 2007 is in 2008 het Grondproductiekapitaal opgelopen met € 69 miljoen. De positieve stand van het Grondproductiekapitaal aan het eind van 2008 betekent dat in de lopende plannen tot en met 2008 meer is besteed dan ontvangen uit gronduitgifte en andere bronnen.

Bedragen x € 1 miljoen	2004	2005	2006	2007	2008
Opbrengsten (= vermindering)	-230	-186	-136	-311	-156
Kosten (= vermeerdering)	356	379	244	197	225
Netto vermeerdering	126	194	107	-114	69
Stand ultimo	248	441	549	435	504

Gespecificeerd naar de verschillende clusters projecten was in 2008 de ontwikkeling als volgt:

Grondproductiekapitaal 2008 Bedragen x € 1 miljoen	Uitgaven	Opbrengsten
IJburg	55	-26
Noordwaarts	54	-15
Zuidas	45	-11
Zuidelijke IJ-oevers	28	-40
Stationseiland	3	-2
Oga Werkgebieden	3	-11
Wibaut aan de Amstel / Zuidoostlob	19	-45
Overig	18	-6
Totaal	225	-156

6 Het vereveningsfonds

6.1 Algemeen

De financiële resultaten van de meeste grondexploitaties van de centrale stad en de stadsdelen worden verantwoord in het Vereveningsfonds (VE-fonds).
Het VE-fonds is onderverdeeld in:

- de algemene voorziening tekorten grondexploitatie ter dekking van de tekorten van vastgestelde grondexploitaties. Voor elke vastgestelde grondexploitatie met een geraamd negatief resultaat, is in het VE-fonds een voorziening opgenomen gelijk aan het geraamde tekort. Zonodig wordt de voorziening elk jaar aangepast op basis van de actuele inzichten in de geraamde tekorten. Bij de afsluiting van een verliesgevend plan vindt een onttrekking aan de voorziening plaats die gelijk is aan het gerealiseerde tekort
- clusters van samenhangende grondexploitaties waarbinnen de saldi van winstgevende plannen worden gebruikt ter dekking van verliesgevende plannen en planoverstijgende kosten (zoals infrastructuur), voor zover passend binnen de bestuurlijk vastgestelde financiële kaders. Het betreft IJburg, vernieuwing Bijlmer, Zuidas, Overhoeks, herstructurering bedrijfsterreinen, vernieuwing Bijlmermeer en twaalf clusters van voormalige ISV-plannen. Elk jaar wordt per cluster de reserve en voorziening opgerent en zonodig aangepast
- bestemmingsreserves voor de dekking van specifieke kosten in de sfeer van grondexploitaties of andere bestuurlijk vastgestelde projecten. Deze worden jaarlijks geïndexeerd en zonodig aangepast
- de algemene reserve is tenslotte het bedrag dat beschikbaar is voor de dekking van tegenvallers in lopende negatieve plannen en eventuele nieuwe grondexploitaties met een geraamd negatief resultaat

Uit het VE-fonds worden bijdragen verstrekt aan de voorzieningen bodemsanering en eerste verstratingen die in andere resultaatgebieden worden verantwoord.

6.2 Ontwikkelingen in 2008

Ultimo 2008 waren in het VE-fonds 148 plannen opgenomen, waaronder ook de clusters van met elkaar samenhangende (deel)plannen. In 2008 zijn 10 plannen toegevoegd en er zijn 15 plannen afgesloten.

In 2008 zijn de Grondprijzenbrief en Handleiding grondprijsbepaling voor 2009 opgesteld. Omdat het effect van de kredietcrisis op de grondwaarden op het moment van het voorbereiden van beide stukken nog niet bekend was, is besloten de grondprijzen voor 2009 vooralsnog te bevriezen op het niveau van 2008. De functies waarvoor vaste lage grondprijzen gelden (onder andere sociale woningbouw en maatschappelijk vastgoed) zijn geïndexeerd met het inflatiepercentage.

In 2008 is de nota *Analyse van het Amsterdamse Grondbeleid* gepubliceerd. Het hierin geschetste beleid betekent een continuering van het reeds eerder bestuurlijk vastgestelde beleid.

Het huidige Grondexploitatie en Planning Systeem[4] (GEPS) kent een deels verouderde programmatuur en functioneert niet optimaal. Om deze manco's te verhelpen en vernieuwde werkprocessen binnen het grondexploitatiebeheer beter te ondersteunen, is in 2008 gestart met het project Planex (Planexploitatiesysteem).

De toevoegingen en onttrekkingen binnen het VE-fonds laten zich lastig ramen omdat deze sterk afhangen van inherent onzekere marktontwikkelingen, terwijl ook de ongewisse doorloop van juridische procedures de ramingen van financiële stromen lastig maakt. Om die reden richt de toelichting zich vooral om de gerealiseerde mutaties en minder op de oorzaken van de afwijking ten opzichten van de begroting.

Naar de voorlopige inschattingen eind 2008 zullen de gevolgen van de kredietcrisis een negatieve invloed op de grondexploitatieplannen hebben van € 90 miljoen. Vooruitlopend op de aanpassing van de voorziening voor plantekorten ten laste van de Algemene Reserve is een bedrag van € 90 miljoen afgezonderd.

Een andere opmerking vooraf is dat in het bijzonder de ontwikkeling van de voorzieningen voor verliesgevende grondexploitaties is gebaseerd op opgaven van planbeheerders najaar 2008 (het zogeheten herfst-RAG[5]). Het is echter mogelijk dat sommige wijzigingen bestuurlijk niet zullen worden geaccordeerd. Dit kan pas in de loop van 2009 duidelijk worden.

Reserves en voorzieningen VE-fonds

Bedragen x € 1 miljoen		Ultimo 2007	Toevoeging	Onttrekking	Ultimo 2008
R.	IJburg reserve	0,0	13,4	13,4	0,0
V.	IJburg voorziening	395,9	13,9	8,6	401,1
R.	IJburg scholen	1,0	0,0	0,0	1,0
R.	Vernieuwing Bijlmermeer reserve	16,4	7,4	0,0	23,7
V.	Vernieuwing Bijlmermeer voorziening	61,0	2,1	4,6	58,5
R.	Herstructurering Bedrijfsterreinen reserve	4,7	0,7	0,5	5,0
V.	Herstructurering Bedrijfsterreinen voorziening	1,8	0,5	0,0	2,3
R.	Zuidas reserve	0,0	133,1	1,9	131,2
V.	Zuidas voorziening	100,7	3,5	104,2	0,0
R.	Overhoeks reserve	5,6	1,2	0,2	6,6
V.	Overhoeks Grondexploitatie voorziening	43,3	1,5	0,9	44,0
R.	Programakkoord 1998 investeringsprojecten	12,7	0,2	0,4	12,5
R.	Programakkoord 1998 vrije ruimte	16,2	0,4	1,6	15,0
R.	Aankoop scholen	1,3	0,0	0,0	1,4
V.	Verplaatsing RWZI	83,0	2,9	0,0	85,9
R.	Nieuw Sloten	0,2	0,0	0,1	0,1
R.	Verlaging Nieuw Leeuwarderweg	16,3	0,4	0,0	16,7
V.	Algemene voorziening tekorten grondexploitatie	371,3	13,0	136,6	247,8
Totaal bestemmingsreserves en voorzieningen		**1.131,4**	**194,4**	**273,0**	**1.052,8**

4 Het systeem voor het opzetten, beheer en monitoren van de grondexploitaties

5 RAG: Resultaat Actieve Grondexploitaties

	Grondexploitaties	-28,5	23,7	51,7	-56,6
	Opvang gevolgen kredietcrisis	0,0	90,0	0,0	90,0
	Bouwen aan de stad	0,0	7,2	0,0	7,2
R.	Algemene reserves VE-fonds	-28,5	120,9	51,7	40,7
	Totaal VE-fonds RG SO	1.102,9	315,2	324,7	1.093,5
	Waarvan reserves	74,4	156,9	18,1	213,3
	Waarvan voorzieningen	1.057,0	37,4	254,9	839,6

IJburg

De reserve IJburg en de voorziening IJburg zijn bestemd voor de dekking van de verliesgevende grondexploitaties van IJburg.

De belangrijkste ontwikkelingen in 2008 zijn:
- aan rente is € 13,9 miljoen op de voorziening
- actualisatie leidt tot een verlaging van de voorziening met € 8,6 miljoen ten gunste van de bestemmingsreserve
- op basis van het besluit in het kader van de Begroting 2009 is het financieel kader van IJburg herzien met als gevolg een vrijval van € 6,9 miljoen ten gunste van de Algemene Reserve
- aan de bestemmingsreserve is voor inrichting park en natuurzone ARK € 1 miljoen toegevoegd vanuit de bestemmingsreserve Programakkoord 1998 vrije ruimte
- correcties van administratieve aard bij de bestemmingsreserve:
  - het terugdraaien van de aanzuivering vanuit de Algemene Reserve ultimo 1997 van € 6,4 miljoen
  - het ultimo 2008 aanzuiveren vanuit de Algemene Reserve met € 3,7 miljoen

Nieuwbouw scholen IJburg

De reserve is gevormd voor het dekken van het verschil tussen de normkosten en de werkelijke kosten van nieuw te bouwen scholen op IJburg. In 2008 is er niet gedeclareerd. De reserve wordt jaarlijks geïndexeerd.

Vernieuwing Bijlmermeer

Momenteel bestaat dit cluster uit twintig actieve plannen, die samen een negatief saldo hebben van € 58,5 miljoen. De voorziening Vernieuwing Bijlmermeer bedraagt daarom eind 2008 € 58,5 miljoen; de bestemmingsreserve bedraagt € 23,7 miljoen.

De belangrijkste ontwikkelingen in 2008 zijn:
- bijschrijven van rente op de voorziening en de reserve van in totaal € 2,7 miljoen
- de actualisatie van grondexploitaties zorgt voor een verlagend effect op de voorziening van € 4 miljoen ten gunste van de bestemmingsreserve
- in 2008 is het plan Grunder/Grubbehoeve (Voorzieningenstrook Grubbehoeve Oost) afgesloten met een overschot van € 2,2 miljoen ten gunste van de bestemmingsreserve

Herstructurering bedrijventerreinen

Uw Vergadering heeft een programma vastgesteld van te herstructureren bedrijventerreinen. Deze reserve verevent de resultaten van de betreffende grondexploitaties. Ultimo 2008 bedraagt de voorziening € 2,3 miljoen, de bestemmingsreserve bedraagt € 5,0 miljoen.
De belangrijkste mutaties in 2008 waren:
- bijschrijving van rente op de reserve en de voorziening van in totaal € 0,2 miljoen
- een verhoging van de voorziening bij de actualisatie met € 0,4 miljoen ten laste van de bestemmingsreserve
- in 2008 is het plan Keurenplein afgesloten, met een overschot van € 0,6 miljoen. Dit bedrag is toegevoegd aan de bestemmingsreserve

Zuidas

De resultaten van de grondexploitaties (flanken) zijn gereserveerd als bijdrage van de gemeente in de kosten van het dok. De bestemmingsreserve bedraagt ultimo 2008 € 131,2 miljoen. Bij de Begroting 2008 zijn abusievelijk de proceskosten Zuidas niet voorgelegd, in maart 2009 heeft dit alsnog plaatsgevonden.
Bij de begrotingsbehandeling 2009 is besloten om het projectbudget van € 13,5 miljoen voor dokontwikkeling/tunnelbouw onder te brengen in het functionele deelplan 580.01 Projectbudget Zuidas.

Dit zal bij het Lente-RAG 2009 worden verwerkt. In de aandeelhoudersvergadering heeft het Ministerie van Financiën aangegeven dat bij onverhoopt afstel van dokontwikkeling 50% van deze kosten voor haar rekening komt.

De belangrijkste mutaties in 2008 waren:
- toevoeging aan de voorziening van € 3,5 miljoen aan rente
- met ingang van de Jaarrekening 2008 worden alle actieve grondexploitaties geclusterd. Dit besluit is genomen bij de begrotingsbehandeling voor 2009. Dit heeft tot gevolg dat geen voorziening meer is benodigd voor de grondexploitaties met een negatief saldo, omdat ook de grondexploitaties met een positief resultaat in de voorziening worden betrokken. Dit betekent dat voor de plancluster Zuidas de voorziening van € 104,2 miljoen in de Jaarrekening 2008 geheel kan vrijvallen ten gunste van de bestemmingsreserve
- uw Vergadering besloot bij de begrotingsbehandeling 2009 een reservering te treffen van € 28 miljoen voor de aankoop van een module goedkoop segment woningbouw op het Zuidasdok. Omdat voor het dok nog geen investeringsbesluit is genomen, is voor de module goedkoop segment Zuidas nog geen voorziening getroffen

Overhoeks
Aan de reserve 'voorziening grondexploitatie en voorziening bodemsanering' is € 1,8 miljoen aan rente bijgeschreven. De voorziening voor de grondexploitatie is bij de actualisatie verlaagd met een bedrag van € 0,7 miljoen. Dit bedrag is ten gunste gebracht van de bestemmingsreserve Overhoeks. De totale toevoeging aan de bestemmingsreserve in 2008 bedroeg € 1,2 miljoen.

Programakkoord 1998 investeringsprojecten
De reserve programakkoord 1998 investeringsprojecten is gevormd nadat voor het programakkoord 1998-2002 vier projecten zijn aangewezen, waarvan de kosten uit het VE-fonds zouden worden gedekt: Holterbergweg, Natuurontwikkeling IJmeer, IJweg en Noordzeeweg. De eerste twee projecten zijn inmiddels volledig gerealiseerd. In 2008 is de reserve geïndexeerd met € 0,2 miljoen.

In 2008 is voor de IJweg en de Noordzeeweg in totaal € 0,4 miljoen gedeclareerd. In 2008 heeft besluitvorming plaatsgevonden met betrekking tot een kredietaanvraag van € 2,0 miljoen voor de proceskosten coördinatie 2e Coentunnel-Westrandweg. De dekking voor dit krediet is gevonden in de vrije ruimte van een eerder toegekend bedrag, namelijk kosten in verband met het aanpassen van lokale infrastructuur ad € 3,0 miljoen.

Programakkoord 1998 vrije ruimte
In het kader van de Begroting 2000 is bepaald dat een bedrag van € 27,7 miljoen in de programakkoordperiode 1998-2002 gereserveerd wordt voor zes projecten. Hiervan zijn er inmiddels twee, warmtelevering IJburg en OV-verbinding De Aker, volledig afgerond. In 2004 is als indexering € 0,4 miljoen aan de reserve toegevoegd. De onttrekkingen waren voor de inrichting van een park en natuurzone ARK, hiervoor is in 2008 een bedrag van € 0,6 miljoen gedeclareerd. Daarnaast is een bedrag van € 1 miljoen overgeheveld naar de bestemmingsreserve voor het plancluster IJburg. Ten slotte is € 0,1 miljoen gedeclareerd voor de realisatie van sociaal culturele voorzieningen op IJburg.

Aankoop scholen
De reserve is gevormd voor het afdekken van risico's van de exploitatie van aangekochte vrijkomende panden van beroepsonderwijs en volwasseneneducatie. Uw Vergadering heeft besloten dat de reserve ook kan worden ingezet als dekking voor de risico's van de exploitatie van voormalige ROC-panden. De reserve wordt jaarlijks geïndexeerd.
In 2008 is niets onttrokken. In 2008 heeft uw Vergadering ingestemd met een onttrekking van € 0,4 miljoen voor de aankoop van een terrein van ROCvA. Deze onttrekking heeft in 2008 nog niet plaatsgevonden. De bestemmingsreserve kan daarna afgewikkeld worden.

Verplaatsing Rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI)
De omvang van de voorziening wordt bepaald door het gemeentelijke aandeel in de kosten van de RWZI, na aftrek van de potentiële grondopbrengst van de door verplaatsing vrijkomende terreinen.
Het project is voltooid, in 2009 wordt de voorziening afgewikkeld. In 2008 is € 2,9 miljoen aan rente bijgeschreven.

Nieuw Sloten

De reserve dient als dekking voor na-ijlende kosten die het stadsdeel in rekening kan brengen. In 2008 is hiertoe € 0,1 miljoen onttrokken, de reserve wordt jaarlijks geïndexeerd.

Verlaging Nieuwe Leeuwarderweg

De reserve dient ter dekking van de kosten van het omlaag brengen van de Nieuwe Leeuwarderweg, in samenhang met het aanleggen van de Noord/Zuidlijn. In 2005 is met de uitvoering begonnen en de reserve zal in de komende jaren worden besteed. In 2008 is € 0,4 miljoen toegevoegd als indexering.

Algemene voorziening tekorten grondexploitatie

De algemene voorziening tekorten grondexploitaties bevat alle actieve grondexploitaties met een negatief saldo. De vaststelling van nieuwe plannen, de afsluiting van plannen en verandering van de saldi van doorlopende plannen beïnvloeden het saldo. Voor de positieve plannen geldt dat bij de planafsluiting het overschot vrijvalt ten gunste vaan de Algemene Reserve Vereveningsfonds.

De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

- daling van de voorziening in 2008 met € 91,8 miljoen als gevolg van planafsluitingen
- rente bijschrijving in 2008 van € 13 miljoen
- verlaging van de voorziening met € 47,7 miljoen na de actualisatie van de lopende grondexploitaties
- verhoging van de voorziening met € 2,9 miljoen in verband met de toevoeging van twee nieuwe negatieve plannen in 2008 (Restwerkenplannen voor de Aker en De Oostoever)

6.3 Algemene Reserve Vereveningsfonds

Voor het perspectief van het VE-fonds is de algemene reserve de belangrijkste indicator. De Algemene Reserve is de zogenoemde vrije ruimte in het VE-fonds, die vooral dient als buffer voor tegenvallers in lopende plannen en als dekking voor nieuwe verliesgevende plannen. De Algemene Reserve wordt hoofdzakelijk gevoed uit de resultaten van afgesloten positieve plannen.

De stand van de Algemene Reserve bedraagt ultimo 2008 € 40,7 miljoen positief (inclusief de subreserves Bouwen aan de Stad voor € 7,2 miljoen en Opvangen gevolgen kredietcrisis voor € 90 miljoen). Dat betekent dat de Algemene reserve in enge zin (het 'vrije vermogen') is gedaald tot -/- € 56,6 miljoen. Ten opzichte van de Rekening 2007 is de stand van de totale Algemene Reserve toegenomen met € 62,0 miljoen. Deze stijging is in onderstaande tabel gespecificeerd.

Ontwikkeling Algemene Reserve VE-fonds in 2008

Bedragen x € 1 miljoen	Ultimo 2007	Mutaties 2008	Ultimo 2008
Verrekening negatieve bestemmingsreserves		3,6	
Rente en indexering		0,3	
Vrijval		60,3	
Beloning/bijdragen stadsdelen planafsluitingen		-1,2	
Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS)		40,6	
Aanvullend Convenant Erfpacht (ACE)		0,3	
Apparaatskosten toets-en vermogensbeheer OGA		-3,9	
Bodemsanering		-5,2	
Voorlopige voorziening eerste verstrating		-2,1	
Overheveling Algemene Reserve Bouwen aan de Stad		-2,5	
Reservering module goedkoop segment Zuidas		-28,0	
Dotatie Subreserve Opvangen gevolgen Kredietcrisis		-90,0	
Overig		-0,3	
Vrije ruimte binnen Algemene Reserve	-28,5	-28,0	-56,5
Subreserve Opvangen gevolgen Kredietcrisis	0,0	90,0	90,0
Subreserve Bouwen aan de Stad	0,0	7,2	7,2
Totaal Algemene Reserve	**-28,5**	**69,2**	**40,7**

Het merendeel van de mutaties in bovenstaande tabel heeft een incidenteel karakter. Er mag hier dus geen structurele ontwikkeling in worden gezien; BLS-inkomsten zullen vanaf nu minimaal zijn en plannen zullen in de nabije toekomst zich niet zo positief ontwikkelen (minder vrijval). Verder worden de effecten van de kredietcrisis met de dag zichtbaarder, hoewel nog geen sprake is van een eenduidig, helder te kwantificeren beeld. Op basis van de inzichten tot ultimo 2009 is dit effect vooralsnog geschat op € 90 miljoen. In de jaarrekening is voor dit bedrag binnen de Algemene Reserve een verbijzonderde reserve ingesteld van € 90 miljoen.

In de overeenkomst van de gemeente met de corporaties getiteld 'Bouwen aan de Stad' is vastgelegd dat de corporaties voor elke verkochte sociale woning een bijdrage van € 3.000 en later € 5.000 in het VE-fonds storten. De bijdragen zullen worden gebruikt als dekking voor grondexploitaties met sociale huurwoningen. Met ingang van 2008 worden ontvangen bijdragen toegevoegd aan de subreserve Bouwen aan de Stad.

Ook de meerjarenanalyse toont dat niet wordt voldaan aan de eis van 'zicht op een positieve stand van de Algemene Reserve van € 50 miljoen over vijf jaar'. Integendeel, de meerjarenanalyse van de ontwikkeling van het Vereveningsfonds wijst op basis van de inzichten april 2009 op een sterke afname van de Algemene Reserve over vijf jaar naar circa -/- € 37 miljoen ultimo 2013. Dit betekent dat op dit moment geen nieuwe 'negatieve plannen' tot het Vereveningsfonds kunnen worden toegelaten.

7 Het stimuleringsfonds volkshuisvesting

7.1 Algemeen

Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SFV) kent twee dekkingsbronnen met ieder een eigen bestemmingsrichting:

- de opbrengsten uit de verkoop van de Kabeltelevisie Amsterdam, het zogeheten SFV-KTA deel. Dit deel wordt besteed aan de vernieuwing van de Bijlmermeer, de realisatie van huurwoningen in de uitbreidingsgebieden en volkshuisvestingsinitiatieven in de vooroorlogse stad
- de opbrengsten uit de meerwaarde die ontstaat doordat bij de conversie van tijdelijke naar permanente erfpachtcontracten van woningbouwcorporaties, deze laatste worden afgekocht. Dit zogeheten erfpachtdeel (SFV-EP) is grotendeels bestemd voor de herstructurering van de naoorlogse wijken Parkstad en Noord

De Commissie Stimuleringsfonds doet ons College voorstellen over de besteding van de middelen uit het SFV.

7.2 KTA-deel stimuleringsfonds

In 2001 heeft uw Vergadering besloten het KTA-deel aan te wenden voor:

- een aantal grote projecten (onder meer IJburg en het vernieuwingsplan Bijlmermeer)
- transformatie van de woningvoorraad in stedelijke vernieuwingsplannen, onder andere om woningen te kunnen samenvoegen en om subsidies te kunnen verstrekken voor rolstoelgeschikte woningen (ROWO's) en wonen in beschermde omgeving (WIBO's)

In 2008 is voor de verschillende projecten € 3,7 miljoen aan de reserve onttrokken. Ultimo 2008 bedroeg de reserve € 16 miljoen. Voor het grootste deel heeft uw Vergadering al besloten over de besteding hiervan, voornamelijk voor projecten op IJburg (€ 2,3 miljoen), vernieuwing Bijlmermeer (€ 1,5 miljoen) en voor de doeleinden waartoe besloten is bij de Begroting 2009. Onverdeeld is ultimo 2008 € 5,5 miljoen.

7.3 Erfpachtdeel Stimuleringsfonds

De grond waarop corporaties hun woningen hebben gebouwd, is grotendeels uitgegeven in tijdelijks erfpacht. Gemeente en corporaties hebben in 1997 afgesproken dat bij expiratie van de tijdelijke erfpachtcontracten, deze worden omgezet in voortdurende erfpachtcontracten en dat de corporaties de canon over een periode van 75 jaar afkopen. Door afkoop ontstaat voor de gemeente meerwaarde omdat de afkoopsom hoger is dan de boekwaarde van de grond. Op grond van de gemaakte afspraak zal de gemeente deze meerwaarde storten in het SFV-EP. Dit deel van het fonds is vooral bedoeld voor de herstructurering van bestaande woongebieden in Parkstad en Noord. De geraamde voeding van het SFV-EP tot 2020 bedraagt € 387 miljoen (netto contante waarde per 1-1-2008).

Het SFV-EP bestaat uit twee onderdelen die ieder de helft van de meerwaarde als voeding hebben:
- SFV-EP *gronddeel* ter dekking van tekorten in de grondexploitaties. Hieraan wordt daarnaast toegevoegd de bijdragen van de corporaties uit hoofde van het Aanvullend Convenant Erfpacht (ACE, de grondwaarde indien in SV-plannen in Parkstad de uit te geven grond met meer dan 10% toeneemt) en een bijdrage van € 2.000,- per verkochte woning
- SFV-EP *vastgoeddeel* ter dekking van onrendabele investeringen in de volkshuisvesting

In de afgelopen jaren heeft uw Vergadering al een groot deel van de middelen die tot 2020 beschikbaar komen gereserveerd voor specifieke SV-plannen. Voor elk SV-plan heeft uw Vergadering een taakstellend budgettair kader vastgesteld met en bijdrage uit het gronddeel en vastgoeddeel van het SFV-EP.

Het gronddeel is opgedeeld in de volgende aan elkaar gerelateerde onderdelen:
- de reserve voor nieuwe negatieve grondexploitaties én de dekking voor niet voorziene toekomstige tegenvallers in vastgestelde exploitaties met daarbinnen de reserve knelpuntenpot SFV en de reserve Parkstad
- de voorziening nodig voor de dekking van de negatieve saldi van alle vastgestelde grondexploitaties onder de werkingssfeer van het SFV

Het verloop van het SFV-erfpacht gronddeel in 2008 was als volgt:

Bedragen x € 1 miljoen	Ultimo 2007	Toevoeging	Onttrekking	Ultimo 2008
Knelpuntenpot SFV	14,3	0,5	2,8	12,0
Parkstad	0	1,3	1,3	0
Algemeen deel	12,5	23,2	11,7	24,0
Totaal reserve SFV-EP gronddeel	26,8	25,0	15,6	36,0
SFV-erfpacht gronddeel voorziening	126,6	14,6	6,0	135,2

In 2008 werden vier grondexploitaties vastgesteld, waarvan één met een geraamd positief saldo van € 4,8 miljoen en drie met een negatief resultaat van per saldo € 10,1 miljoen. Er zijn in 2008 vier plannen afgesloten met in totaal een negatief saldo negatief € 2,7 miljoen en een vrijval naar de reserve van € 1,8 miljoen. Eind 2008 waren er veertig actieve plannen.

Aan het SFV-erfpacht *vastgoeddeel* is in 2008 is € 4,1 miljoen onttrokken voor de door uw Vergadering reeds vastgestelde bestemmingen. De toevoeging aan het vastgoeddeel bedroeg € 20,6 miljoen. Ultimo 2008 is er € 13,3 miljoen aan openstaande verplichtingen voor rolstoelgeschikte woningen, nieuwbouw grote woningen en wonen in een beschermde omgeving.

Bedragen x € 1 miljoen	Ultimo 2007	Toevoeging	Onttrekking	Ultimo 2008
SFV-erfpacht vastgoeddeel	64,4	20,6	4,8	80,2

Resultaatgebied Bestuur en concern

1 Bestuurlijke hoofdlijnen

1.1 Inleiding

Ons College werkt zijn ambities uit langs twee lijnen en hanteert hierbij een offensieve bestuursstijl.
De eerste lijn is het niveau van de centrale stad, waar aan een slagvaardig en collegiaal bestuur wordt gewerkt. Met oog daarop heeft ons College een stadsmanagementteam (StadsMT) ingesteld. De gemeentesecretaris is voorzitter van het StadsMT en algemeen directeur van de centrale stad.
De tweede lijn betreft de stadsdelen. Ons College heeft met de Dagelijks Besturen het *Bestuursakkoord stad en stadsdelen 2006-2010* gesloten om een aantal speerpunten gezamenlijk en slagvaardig uit te voeren.
In de betreffende portefeuillehoudersoverleggen kunnen nu politiek-bestuurlijk bindende afspraken gemaakt worden, bij meerderheid van stemmen.

De dagelijkse sturing op de uitvoering van het Bestuursakkoord en het Bedrijfsvoeringsakkoord is per speerpunt opgedragen aan bilaterale bestuurlijke koppels. Om de voortgang van de uitvoering te volgen wordt gewerkt met een gezamenlijke uitvoeringsagenda bestuursakkoord aan de hand waarvan bestuurlijke rapportages plaatsvinden.

Het resultaatgebied Bestuur en concern bevat de volgende subresultaatgebieden:
- bestuur
- bestuursondersteuning
- concernontwikkeling
- burgerzaken
- griffie
- rekenkamer
- ombudsman
- onderzoek en statistiek
- archief

De direct bij dit resultaatgebied betrokken diensten zijn:
- Rekenkamer Amsterdam
- Raadsgriffie
- Gemeentelijke Ombudsman
- Bureau Onderzoek en Statistiek
- Stadsarchief Amsterdam
- Bestuursdienst Amsterdam
- Dienst Persoons- en Geo-informatie
- Servicehuizen Personeel en ICT

1.2 Kerncijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Totaal resultaatgebied					
Lasten +	140,3	128,2	131,8	153,7	160,6
Baten -	43,6	32,7	32,9	34,2	48,9
Resultaat t.l.v. algemene middelen voor mutaties reserves	96,7	95,5	99,0	119,6	111,7
Toevoeging minus onttrekking reserves	1,3	- 0,8	- 0,7	- 19,1	- 16,1
Resultaat t.l.v. algemene middelen na mutatie reserves	98,0	94,7	98,2	100,5	95,6

1.3 Externe ontwikkelingen

N.v.t.

1.4 Doelstellingen en resultaten

Programakkoord 2006-2010

Maatschappelijk effect:

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Verbeteren klanttevredenheid vergeleken met andere steden	64. Uitvoering benchmark in VNG verband klanttevredenheidsmeting en klantonderzoek	Te bereiken resultaat 2008 is 7,5	7,6	2010 is 7,8
Verbeteren klanttevredenheid vergeleken met andere steden	65. Aantal gemeentelijke organisaties die voldoen aan de dienstverleningsnormen	Vaststellen SCA Burger Service Code Als diensten hun afspraken niet nakomen krijgen burgers een bosje bloemen	De Burger Service Code is vastgesteld en wordt geïmplementeerd	Alle gemeentelijke organisaties scoren minimaal voldoende op de verschillende dienstverleningsnormen, met een stijgende lijn

Overige bestuurlijke aandachtspunten

Maatschappelijk effect:

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Bereikbaarheid voor de burger van alle diensten en stadsdelen via alle kanalen van *Antwoord* (14 020, Amsterdam.nl)	Informatie over alle gemeentelijke organisaties is beschikbaar via *Antwoord*.	Veertien stadsdelen en overige diensten zijn aangesloten	Een groot deel van stadsdelen en diensten is aangesloten. In 1e kwartaal 09 zijn alle diensten en stadsdelen aangesloten	Kwaliteit van de vragen en antwoorden op gewenst niveau brengen/houden 80% van de informatievragen beantwoord in 1e lijn

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
Programmaorganisatie Dienstverlening / Oprichting gemeenschappelijke organisatie voor *Antwoord* (stad/stadsdelen)	Regieorganisatie voor uitvoering van de gemeenschappelijke visie op dienstverlening	Gemeenschappelijke aansturing *Antwoord*. Onderzoek doen en adviezen geven m.b.t. stroomlijnen processen	Samen met de stadsdelen en diensten worden processen ten aanzien van aansluiting op het CCA gestroomlijnd	Eenduidiger processen back -offices. Organisatie professionaliseren
Digitale dienstverlening via de website in de top 10 van beste overheidssites	Vernieuwing met o.a. - persoonlijke internetpagina (PIP) - uitbreiding formulieren online en transactie- diensten - DZS-zorgloket Wmo[1] integrale vergunning aanvraag voor ondernemers[2] - digitaal Expat-loket[3] online o.a. WOZ, - bestemmingsplannen - parkeervergunningen, - afsprakensysteem (BAVAK) - aansluiting op landelijk Bedrijvenloket[4]	Continu in de top 10	Amsterdam staat op nummer 17. Plan opgesteld voor nummer 1 positie	Nummer 1 in 2010

Uitvoering business cases Dienstverlening

1. Terugdringen aantal websites		Reductie met minimaal 50	16 sites onder www.amsterdam.nl gebracht en 37 sites opgeheven	Verdere beperking: naar één site Amsterdam.nl
2. Van fysiek naar digitaal		100 formulieren digitaal	42 digitale formulieren ontworpen en gedigitaliseerd die gekoppeld zijn aan backoffice systemen van DWI, SBL en DBGA	Optimaal digitaal aanbod
3. Loketfuncties van diensten naar stadsdelen		Tenminste drie concrete producten komen nieuw beschikbaar via de loketten van de stadsdelen	Is onderdeel geworden van uitvoeringsagenda en wordt daarmee uitgevoerd in 2009	Uitbreiding van taken aan loketten op basis van aanvullend onderzoek

1 Uitvoering door DZS (uitvoering Wmo).

2 Uitvoering door Programma Regelgeving en Handhaving (o.a. horeca-, omgeving- en Evenementenvergunningen).

3 en 4 Initiatief bij EZ.

De centrale stad en de stadsdelen hebben samen een nieuwe visie op dienstverlening opgesteld: *Amsterdam=1*. Deze visie wordt in een zogenaamde uitvoeringsagenda geoperationaliseerd, waarin staat aangegeven welke resultaten uit het Bestuursakkoord en Amsterdam=1 in de periode 2009-2010 behaald moeten worden. Naar verwachting wordt de uitvoeringsagenda in januari 2009 bestuurlijk vastgesteld.

2 Bereikte resultaten per subresultaatgebied

2.1 Subresultaatgebied Bestuur

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Bestuur					
Lasten +	5,6	5,8	5,8	5,6	5,7
Baten -	0,2	0,0	0,0	0,0	0,3
Saldo	5,3	5,8	5,8	5,6	5,4

Het lagere saldo wordt enerzijds veroorzaakt door de lagere vergoeding en tegemoetkoming raadsleden (€ 0,1 miljoen), de lagere tegemoetkoming raadsfracties (€ 0,4 miljoen) en de lagere kosten voor de uitkerings- en pensioenvoorziening voor raadsleden (€ 0,2 miljoen) en door de hogere kosten wethoudersassistenten (€ 0,2 miljoen) anderzijds.

2.2 Subresultaatgebied Bestuursondersteuning

Algemeen

In dit subresultaatgebied ligt de nadruk op de integrale strategisch-inhoudelijke advisering van ons College en op de ondersteuning en verzorging van de totale logistiek rondom (de voorbereiding van)besluitvorming en informatievoorziening door ons College en door individuele portefeuillehouders.

Integrale bestuursadvisering

Ons College heeft eerder, met de instelling van het Stads-MT en de samenwerking met de stadsdelen door middel van een bestuursakkoord en bedrijfsvoeringsakkoord, de koers ingezet voor een meer samenhangende aansturing van de ontwikkeling en bedrijfsvoering van de gemeentelijke organisatie.
In 2008 is als aanvulling op het Stads-MT het Overleg Algemeen Directeuren (OAD) opgericht. Het Stads-MT (de gemeentesecretaris met vijf dienstdirecteuren) agendeert toponderwerpen en faciliteert initiatieven. Besluitvorming vindt vervolgens plaats door OAD of algemeen directeur.
In 2008 is de bestuursadvisering op onderdelen geherstructureerd. Dit betekent onder meer dat de (integrale) bestuursadvisering zich richt op politiek gevoelige, risicovolle en domeinoverstijgende onderwerpen, dat diensten volledig verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van flappen en dat de bewaking van besluitvormingsproces, planning en control gebeurt op basis van risicoanalyse.
Verder wordt binnen de Bestuursdienst Amsterdam gewerkt aan de gefaseerde ontwikkeling van een beleidsmonitor. Daartoe zijn in 2008 verkenningen uitgevoerd en afwegingen gemaakt. De integrale beleidsmonitor is één van de instrumenten voor beleidscontrol.

Regionale samenwerking

Stadsregio Amsterdam

De Stadsregio Amsterdam kent een eigen begrotings- en verantwoordingscyclus. Verantwoording gebeurt in het jaarverslag van de Stadsregio.

Regio Randstad

In kader van de regionale ontwikkeling hebben de G4 de jaarlijkse conferentie gehouden, waarin onder meer de gezamenlijke Haagse en Brusselse agenda's zijn vastgesteld. Daarnaast voerden de vier burgemeesters regelmatig via videoconferenties overleg. De S9 gemeentesecretarissen (negen gemeentesecretarissen van Randstadoverheden, te weten Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Almere, Provinciesecretaris

Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland en Provinciesecretaris Flevoland) hebben op 27 september 2008 afgesproken om vier keer per jaar bijeen te komen. Amsterdam is voorzitter. Mogelijke agendapunten voor de toekomstige S9- overleggen zijn de voortgang van Randstad Urgent en de bredere ontwikkeling van de Randstad.

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Bestuursondersteuning					
Lasten +	86,2	72,7	70,1	72,2	85,8
Baten -	32,2	19,5	18,8	19,2	32,6
Saldo	54,0	53,2	51,3	53,0	53,2

In 2008 is er een aantal budgetten overgeheveld van en naar het subresultaatgebied Concernontwikkeling (€ 2,8 miljoen) en van diverse andere subresultaatgebieden (totaal € 0,8 miljoen), waardoor afwijkingen ontstaan van de vastgestelde begroting. De relevante afwijkingen worden toegelicht.

Bestuursdienst
Ten opzichte van de vastgestelde begroting zijn de lasten in de actualisatie gedaald met € 3,6 miljoen en zijn de baten gedaald met € 5,3 miljoen. In de Actualisatie 2008 waren de belangrijkste mutaties:

- als gevolg van nominale ontwikkelingen € 1,4 miljoen hogere lasten en € 0,2 miljoen hogere baten
- incidentele lagere lasten vanwege de toevoeging van de prioriteit voor digitaal archief aan een reserve van € 0,8 miljoen, waardoor kapitaallasten in de toekomst ten laste van de reserve kunnen worden gebracht
- structurele verhoging lasten met € 0,2 miljoen in verband met kosten voor de staf van Wagenpark en overheveling van twee fte van de Dienst Amsterdam Beheer naar de Bestuursdienst
- overheveling van facilitaire onderdelen van resultaatgebied Bestuur en concern naar resultaatgebied Facilitair en bedrijven verlagen de lasten en baten met € 5,1 miljoen

Ten opzichte van de geactualiseerde begroting zijn de lasten van de personele budgetten € 2,8 miljoen hoger. Daarnaast zijn de baten van de personele budgetten € 3,9 miljoen hoger. Per saldo betreft dit een onderschrijding van € 1,1 miljoen op het personele budget.
Op de materiële budgetten resteert per saldo een onderuitputting van € 0,3 miljoen ten opzichte van de geactualiseerde begroting.

Communicatie
Het verschil ten opzichte van de vastgestelde begroting bedraagt voor de lasten € 2,3 miljoen. Hiervan wordt € 1,5 miljoen verklaard uit aanpassingen in de actualisatie door overheveling van budgetten vanuit andere (sub)resultaatgebieden, waaronder het veiligheidsfonds (€ 0,5 miljoen) en het budget voor verblijftoerisme stimulerende evenementen (€ 0,5 miljoen). De baten zijn € 1,4 miljoen hoger.
Per saldo resteert een onderschrijding ten opzichte van de geactualiseerde begroting van € 0,6 miljoen, die vooral ontstaan is doordat lasten konden worden doorberekend.

Adviesorganen
In de actualisatie zijn de budgetten voor de adviesraden samengevoegd, waardoor per saldo een overschrijding van € 0,6 miljoen is ontstaan. Hierin is een overschrijding begrepen van € 0,1 miljoen op het budget voor de Raad voor de Stadsdeelfinanciën, onder andere vanwege de kosten van het onderzoek financiële verhouding centrale stad – stadsdelen (prioriteit 2007).

Juridische kosten
Ten opzichte van de begroting zijn de lasten € 1,0 miljoen hoger dan begroot. De baten zijn € 0,3 miljoen hoger dan begroot. Per saldo bedraagt de overschrijding € 0,7 miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door € 0,9 miljoen hogere kosten voor juridische advisering.

Ontwikkelingssamenwerking en internationale contacten
De uitgaven zijn € 0,1 miljoen hoger dan begroot. Er is € 0,05 miljoen ten behoeve van de aardbeving in China beschikbaar gesteld. Deze kosten worden ten laste van het rampenfonds gebracht. De kosten van het staatsbezoek van de president van Ghana bedroegen € 0,03 miljoen. Dit staatsbezoek werd pas laat bekend, zodat het niet meer mogelijk was alle kosten in te passen binnen de bestaande budgetten.

Gemeenschappelijke regeling samenwerkingsverband Randstad
Ons College heeft eind 2007 ingestemd met de opheffing van Regio Randstad per 1 januari 2008. Er zijn geen liquidatiekosten in rekening gebracht zodat dit budget (€ 0,2 miljoen) komt vrij te vallen.

2.3 Organen ter ondersteuning van de Gemeenteraad

Raadsgriffie

De Raadsgriffie draagt zorg voor een optimale logistieke ondersteuning van de raadsleden bij de uitoefening van hun kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende taken en verantwoordelijkheden.

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Griffie					
Lasten +	2,6	3,0	3,0	3,1	2,2
Baten -	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo	2,5	2,9	2,9	3,1	2,1

Het saldo is € 0,8 miljoen lager uitgevallen dan begroot. De belangrijkste afwijkingen is een onderschrijding van € 1,0 miljoen op het raadsbudget, omdat er in 2008 geen raadsonderzoeken of enquêtes gehouden zijn. Er is € 0,14 miljoen gedoteerd aan de reserve raadsonderzoeken om deze aan te vullen tot het maximale saldo van € 1,5 miljoen.

Rekenkamer

De Rekenkamer onderzoekt de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. Van haar werkzaamheden in 2008 doet zij verslag in haar jaarrapportage over 2008.

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Rekenkamer					
Lasten +	1,7	1,7	1,7	1,6	1,9
Baten -	0,8	0,7	0,7	0,6	0,8
Saldo	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1

Het saldo inclusief mutaties reserves is ruim € 0,1 miljoen nadeliger uitgevallen. De belangrijkste oorzaken zijn:
- € 0,3 miljoen hogere lasten, vooral door hogere uitgaven voor externen
- € 0,1 miljoen hogere baten, doordat meer onderzoekscapaciteit is ingezet voor aan de rekenkamer aangesloten deelnemers, te weten de gemeenten Zaanstad, Stadsdeel Centrum en de gezamenlijke stadsdelen

De Rekenkamer heeft het Presidium in 2008 een verwachte begrotingsoverschrijding gemeld van € 0,16 miljoen. Het Presidium heeft ingestemd met het voorstel van de Rekenkamer om de overschrijding

in 2009 en 2010 te compenseren. De Rekenkamer heeft maatregelen genomen, gericht op het reduceren van kosten en de vermindering van aantal en omvang van producten, om in de volgende jaren een sluitende begroting te realiseren.

Ombudsman

De Ombudsman doet onafhankelijk onderzoek naar aanleiding van klachten van burgers en stelt op eigen initiatief onderzoek in naar de gedragingen van gemeentelijke diensten en stadsdelen. In de Jaarrekening 2008 van de ombudsman wordt hierover gerapporteerd.

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Ombudsman					
Lasten +	1,8	1,7	1,7	1,7	1,8
Baten -	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
Saldo	1,7	1,5	1,5	1,7	1,7

Ten opzichte van de Begroting 2008 is het saldo € 0,2 miljoen hoger uitgevallen. De belangrijkste afwijkingen zijn:

- € 0,05 miljoen nominale aanpassingen
- € 0,09 miljoen lagere inkomsten werkzaamheden voor derden
- Met ingang van de Actualisatie 2008 (doorwerkend naar 2009) zijn de nieuwe inkomsten niet meer begroot; de hiermee samenhangende uitgaven waren namelijk niet in de begroting geraamd. De Begroting 2008 was niet in evenwicht
- € 0,02 miljoen hogere uitgaven voor automatisering en druk en bindwerk, dit laatste in verband met hogere oplage van rapporten van uitgevoerde jaarplanonderzoeken en andere onderzoeken

2.4 Subresultaatgebied Onderzoek en statistiek (O+S)

O+S ondersteunt het beleidsproces met relevante beleidsinformatie en heeft een regiefunctie op het terrein van de bestuurlijke informatievoorziening. Vanuit deze regiefunctie op het gebied van bestuurlijke informatievoorziening en voor meer synergie op onderzoeksgebied is in opdracht van ons College in 2008 met diensten en stadsdelen verder aan het onderzoeksprogramma gewerkt. Het doel is om met stadsdelen en diensten te komen tot een programmering van onderzoek zodat dubbelingen worden voorkomen en kennis wordt verspreid over verrichte en te verrichten onderzoeken. Het programma moet zorgen voor meer samenhang, afstemming en zo mogelijk thematische clustering van onderzoek.

In 2008 is Stadstat openbaar gemaakt. Via internet kunnen burgers en andere belangstellenden volgen in hoeverre de ambities die zijn vastgelegd in het programakkoord daadwerkelijk worden waargemaakt. Bij de openbaarmaking is extra aandacht besteed aan het beschikbaar maken van doelstellingen uit het programakkoord, inclusief de nulmeting. Voor communicatie is de mogelijkheid geschapen om op het niveau van thema's naar de voortgang te kijken als aanvulling op de resultaatgebieden. Ook kunnen bezoekers van de site via postcode en straatnaam gegevens over buurten zichtbaar maken.
Met de stadsdelen vindt overleg plaats over het ontwikkelen van applicaties op stadsdeelniveau.

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Onderzoek en Statistiek					
Lasten +	5,1	5,1	5,1	5,2	5,4
Baten -	3,2	3,0	3,0	3,2	3,5
Saldo	1,9	2,1	2,1	2,0	2,0

Ten opzichte van de Begroting 2008 is sprake van een verbetering van dit saldo met € 0,1 miljoen.
De verbetering is voornamelijk te relateren aan een groter aantal projecten dat is uitgevoerd.

2.5 Subresultaatgebied Stadsarchief (SAA)

SAA heeft zich in 2008 gericht op twee speerpunten, het optimaliseren van de digitale dienstverlening en het aanbieden van een breed palet van dienstverlening in De Bazel, het gebouw waarin het archief gevestigd is.

Bouw digitaal bewaardepot

Na een succesvol afgeronde aanbestedingprocedure is in december 2008 het contract getekend voor de aanschaf van de beheermodule van het E-depot. Het E-depot bedient zowel de burgers van Amsterdam als de onderdelen van het Concern Amsterdam door het opnemen, beheren en beschikbaar stellen van digitale bestanden en metadata (gegevens die de karakteristieken van bepaalde gegevens beschrijven, data over data). Met de aanschaf van de beheermodule is SAA in staat de blijvend te bewaren digitale informatie langdurig te beheren en toegankelijk te houden. In februari 2009 heeft de technische oplevering plaatsgevonden.

Regelgeving en regie

Op het gebied van standaardisatie zijn twee richtlijnen ontwikkeld: metadata en technische bestandsformaten. Deze zullen in 2009 worden vastgesteld en geïmplementeerd. In de tweede helft van 2008 is gewerkt aan een grondige herziening van het Besluit Informatiebeheer, zodat het nu beter geschikt is voor het beheren van digitale informatie. Dit besluit maakt het mogelijk om op termijn over te schakelen naar een vorm van systeemtoezicht, waarbij de archiefinspectie meer een tweedelijns karakter krijgt. Voorts is gewerkt aan de totstandkoming van concernrichtlijnen en aanbevelingen ten aanzien van het gebruik van metadata, technische bestandsformaten voor tekstdocumenten en digitalisering van bestaande fysieke documenten. Zowel het Besluit Informatiebeheer als de concernrichtlijnen en aanbevelingen zullen in de eerste helft van 2009 worden vastgesteld.

Ondersteuning bij digitalisering in de stad

De sectie Advisering en Ondersteuning heeft in 2008 veel ondersteuning geleverd bij de digitaliseringsprojecten van de bouw- en woningtoezichtarchieven van de stadsdelen De Baarsjes, stadsdeel Centrum, Oost-Watergraafsmeer en Zuideramstel.

Bereik SAA bij burgers

Het totale aantal unieke bezoekers aan de website van het Stadsarchief bedroeg dit verslagjaar 538.858 (i.e. 1475 per dag). Wanneer het herhaalbezoek wordt meegerekend waren er bijna 2.500 bezoekers per dag.

Proefjaar

Vanaf augustus 2007 tot het einde van 2008 heeft het Stadsarchief de verschillende producten en de publieke belangstelling daarvoor in kaart gebracht. Om inzicht in de waardering voor de producten van het Stadsarchief te krijgen zijn drie publieksonderzoeken gehouden. Aan de hand van de uitkomsten zijn door het Stadsarchief besluiten genomen over de openingstijden, de aard en wijze van presenteren, welke soort evenementen te organiseren en over de wijze van dienstverlening. In het proefjaar is ook onderzoek verricht naar de werking van het beveiligingsconcept en de wijze waarop het gebouwenbeheer moet worden vormgegeven. Deze twee onderzoeken op het gebied van de bedrijfsvoering hebben nuttige gegevens opgeleverd die bij de aanpassing van de organisatie zullen worden gebruikt.

Bereik burgers

Of het publieksconcept succes heeft kan worden beoordeeld aan de hand van de bezoekersaantallen. Totdat het gebouw De Bazel in gebruik werd genomen kwamen jaarlijks circa 30.000 bezoekers naar het Stadsarchief. Dit aantal is verviervoudigd: het Stadsarchief mocht in 2008 bijna 120.000 bezoekers verwelkomen. Daarvan kwamen er 96.421 voor tentoonstellingen, rondleidingen en evenementen. Ruim een kwart van deze bezoekers is geregistreerd als tentoonstellingsbezoeker, voor de exposities over het Aanzien van Amsterdam (2.000), Benno Premsela (5.212), Wim van der Linden (7.417), Sporen door de stad (3.400) en Christiaan Andriessen (9.088). Het geschatte aantal bezoekers voor de gratis toegankelijke Schatkamer en de filmzaal bedraagt 30.000. De dagelijkse rondleidingen en de groepsrondleidingen trokken bijna 20.000 deelnemers. De grote evenementen als de Museumn8 en het Monumentenweekend zijn als publiekstrekkers van belang met respectievelijk 4.150 en ruim 8.000 bezoekers. Met deze aantallen is de doelstelling ruimschoots gehaald.

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Archief					
Lasten +	12,3	10,4	13,4	28,3	29,0
Baten -	4,3	2,7	3,1	17,7	18,4
Saldo	8,0	7,7	10,2	10,6	10,6

Als gevolg van de nieuwe indeling is het deel van de exploitatie van het Stadsarchief dat voorheen werd geraamd in het resultaatgebied Cultuur en monumenten, overgeheveld naar dit subresultaatgebied.
De lasten en baten stijgen met € 14,7 miljoen als resultaat van de overdracht van de reserve Nieuwbouw Stadsarchief. Deze overdracht is saldoneutraal. In de actualisatie was dit al opgenomen. Het voordelige saldo van € 1,2 miljoen heeft als voornaamste oorzaak hogere huur- en legesopbrengsten en doorberekende lasten (€ 0,9 miljoen) en lagere kapitaallasten (€ 0,2 miljoen).

2.6 Subresultaatgebied Concernontwikkeling

Algemeen

De gemeente Amsterdam wil toegroeien naar een topfitte, efficiëntere en effectievere organisatie en vindt het belangrijk de uitvoering te versterken. Daarom is in 2008 een traject ingezet dat moet resulteren in minder, maar sterkere, diensten en stadsdelen. Inzake de stadsdelen onderzocht de commissie Mertens hoe het bestuurlijk stelsel verbeterd zou kunnen worden. Aandachtpunten waren daarbij onder andere de taakverdeling en samenwerking tussen de diensten en stadsdelen en de gewenste omvang van een stadsdeel. De commissie bracht in januari 2009 haar advies uit.

In 2008 heeft de verbeterde samenwerking tussen de verschillende gemeentelijke organisaties verder vorm gekregen:

- de Sociale Alliantie – een verband van DWI, DMO, DZS, DW, GGD – en de Ontwikkelingsalliantie – waarin DIVV, DRO, IBA, OGA, EZ en PMB zijn geassocieerd – hebben hun samenwerking versterkt, beleidsmatig en op het gebied van de interne bedrijfsvoering
- met de oprichting van de Servicehuizen Personeel en ICT (SHP en SHI) zijn de gemeentelijke organisatieonderdelen een alliantie aangegaan om de gemeentelijke bedrijfsvoering te verbeteren. Inmiddels is het Servicehuis Personeel in het 4e kwartaal 2008 daadwerkelijk van start gegaan met drie diensten
- het Servicehuis Financiën, in oprichting, heeft ervoor gekozen de dienstverlening te ontwikkelen vanuit de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling. Daarmee staat het Servicehuis Financiën aan het begin van een ontwikkeltraject

Tenslotte zijn de voorbereiding van de verzelfstandiging van het Afval Energiebedrijf en van de parkeeractiviteiten van de Dienst Stadstoezicht in 2008 gestart en lopen door tot in 2009. Het Amsterdams Historisch Museum is per 1 januari 2009 verzelfstandigd.

Dienstverlening

In overleg met de stadsdelen wordt gewerkt aan een gemeenschappelijke visie op dienstverlening, waaruit het heronwerp volgt van het proces Dienstverlenen. Dit herontwerp beoogt een gezamenlijke realisatie van de dienstverleningsdoelstellingen.
Het is onderdeel van het 'Bestuursakkoord stad stadsdelen 2006-2010' en de 'Bedrijfsvoeringstoets'.

Het programma Dienstverlening is per 1 juli 2008 geëindigd. De activiteiten zijn ondergebracht in een afdeling. Deze afdeling is per 1 november 2008 ondergebracht biij het Facilitair Bedrijf Amsterdam waar ook het Contact Center Amsterdam is ondergebracht. Hiermee zijn kanalen voor telefonie, e-mail en internet in één hand gebracht, waardoor op termijn kanaalsturing mogelijk is. De afdeling Dienstverlening blijft, zoals het programma, verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het dienstverleningsconcept van de gemeente Amsterdam en voor de monitoring van de uitvoering.

ICT ontwikkelingen

In 2008 begon de vernieuwingsslag binnen de ICT met de instelling van de Werkgroep Doorlichting ICT. In september 2008 heeft deze werkgroep op basis van de onderzoeksbevindingen van McKinsey een adviesrapport uitgebracht. Ons College besloot naar aanleiding daarvan in oktober 2008 en van de adviezen van het OAD, een vernieuwingstraject op gang te brengen. In 2008 is met de instelling van de Werkgroep Doorlichting ICT een vernieuwingsslag ingezet op het gebied van het beheer en de organisatie van de ICT van de gemeente Amsterdam. Daarnaast wordt voor een goed beheer van de generieke voorzieningen – zoals de authenticatie en de autorisatievoorziening – een Demand Organisatie ontwikkeld. De Demand Organisatie regelt een eenduidig opdrachtgeverschap voor de generieke voorzieningen die door Servicehuis ICT (SHI) worden beheerd. De Demand Organisatie articuleert de vraag van de diensten en ook van de stadsdelen ten behoeve van de ontwikkeling en het beheer van concernbrede ICT voorzieningen. Een verdere bijdrage aan de organisatieontwikkeling vormt het ontwikkelprogramma voor de zogeheten Mid-Office voorziening dat door de directie Concern Organisatie is geformuleerd en in besluitvorming gebracht, zodat het in 2009 kan worden gerealiseerd.
Het door uw Vergadering geïnitieerde programma *Open.Amsterdam* is uitgevoerd. Op basis van de resultaten en uitkomsten van dit programma heeft ons College in oktober besloten de standaard open werkplek geleidelijk in te voeren.

Grote ICT-projecten

In het verlengde van de besluitvorming door ons College over de inrichting van de concernbrede ICT-organisatie (Doorlichting ICT) startte in 2008 de ontwikkeling van beleid voor een efficiëntere en effectievere realisatie van dienstoverstijgende, grote ICT projecten. Dat beleid zal bestaan uit een set van complementaire maatregelen: financiële, organisatorische en beleidsmaatregelen. Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2009 zal nadere besluitvorming plaatsvinden. De huidige stand van zaken is dat de realisatie van (grote) ICT projecten zal worden ondergebracht bij de nieuw op te richten directie ICT. Die nieuwe directie gaat generieke ICT-projecten zelf uitvoeren en zal de specifieke clusterprojecten toetsen op passingen binnen kaders van beleid, kwaliteit en architectuur.

Programma Basisregistraties en ICT infrastructuur

Belangrijkste doelstelling van het programma Basisregistraties en ICT-infrastructuur (BRI) is voldoen aan het (wettelijke) principe *eenmalig vastleggen en meervoudig gebruiken* van gegevens. Het programma BRI voorziet in basisregistraties voor personen, vastgoed en bedrijven die volgens dit principe doorontwikkeld zijn en ontsloten. Aan BRI nemen zowel de diensten deel die belast zijn met de uitvoering van de basisregistraties (DPG en DBGA) als diensten die gegevens afnemen van deze registraties (DWI, DBGA, DMO, OGA, et cetera). De ingangstermijn voor de Wet basisregistratie personen is 1 januari 2009, waarbij de overgangstermijn voor het volledig voldoen aan de wetgeving op de basisregistratie Personen loopt tot 1 januari 2010. In het algemeen kan gesteld worden dat de basisregistraties zijn ingericht en er grote slagen zijn gemaakt in de volledigheid, de actualiteit en de bereikbaarheid van de bestanden.

Persoon- en adresgegevens

In 2008 stond de realisatie en in het in gebruik nemen van de technische koppelingen centraal.
Inmiddels maken alle gegevensafnemende diensten en stadsdelen in hun processen gebruik van authentieke gegevens uit de basisregistraties personen en adressen. Zij zijn overigens zelf verantwoordelijk voor de manier waarop dat gebruik plaatsvindt.

Vastgoedgegevens

In 2008 zijn de bestanden met gebouwengegevens van de vastgoedregistratie geschoond. De Versa-applicatie (een bouw- en woningtoezichtsysteem) van DMB en acht stadsdelen is op deze registratie aangesloten. De aansluiting van een aantal van de overige stadsdelen is in voorbereiding. Verder is in 2008 het Horeca-systeem gekoppeld.
De bedoeling is om nog in 2008 de ontwikkelingen aan DIVA (distributie vastgoedgegevens) af te ronden (het testen en operationaliseren loopt door in het eerste kwartaal van 2009). Belangrijke voortgang is geboekt in het digitaliseren van bouwdossiers en bouwvergunningen, zowel bij DMB als bij de stadsdelen. Inmiddels worden bij het Stadsarchief voorbereidingen getroffen om, gelet op het archiveren van digitale bouwdossiers, op deze ontwikkeling te anticiperen.

Modern werkgeverschap

In 2008 was er een aantal speerpunten voor de handhaving van de gemeente Amsterdam als een van de aantrekkelijkste werkgevers binnen de overheid. Want de gemeentelijke organisatie vergrijst en er komen steeds minder jongeren op de arbeidsmarkt. Daar komt bij dat een divers personeelsbestand dat een afspiegeling is van de Amsterdamse bevolking, belangrijk is voor een goede dienstverlening. Om het jonge en diverse talent op de arbeidsmarkt te kunnen aantrekken – en te behouden – zal de gemeente Amsterdam een moderne werkgever moeten zijn met een aansprekend loopbaanbeleid, dat interne mobiliteit bevordert, goede arbeidsvoorwaarden biedt waarbinnen individuele keuzen mogelijk zijn en stageplaatsen aanbiedt. Met oog op dat laatste wijst ons College er nadrukkelijk op dat de gemeentelijke organisatie haar maatschappelijke verantwoordelijkheid als grote werkgever in Amsterdam moet nemen, door ook jongeren die minder kansrijk zijn op de arbeidsmarkt de mogelijkheid te geven stage te lopen. Tenslotte zij opgemerkt dat Amsterdam zich – volgens het Intermediair Imago Onderzoek – ook in 2008 met trots kan en mag profileren als de populairste gemeentelijke werkgever.

Speerpunten 2008

- *Corporate University* is omgedoopt tot Amsterdam Academie en in december 2008 is onder haar vlag een nieuwe opleidingsbrochure uitgegeven met daarin alle opleidingen die in 2009 gemeentebreed worden aangeboden
- *Stagebeleid:* Hoewel de norm voor 2008 werd verhoogd van twee naar drie stagiairs per 50 fte, wist een aantal diensten en stadsdelen deze nieuwe norm als halverwege het jaar te halen; niettemin is het noodzakelijk blijvend te investeren in stagebeleid
- *Traineepool:* De doelstelling 25 trainees voor Pool 11 te werven is gehaald en de daarmee samenhangende doelstelling, een diversiteitpercentage van 35% zelfs ruimschoots (40%).
- *Strategisch personeelsbeleid* startte als project in 2008; er is een uitvoeringsagenda opgesteld op basis van een visiedocument waarin gefocust wordt op organisatie van het werk, identiteit, employability en diversiteit
- *Mobiliteitsbeleid:* In 2008 is gestart met het project 'MO-routekaart' ten behoeve van identificatie en ontwikkeling van gemeentelijk (management-) talent. Het eindresultaat daarvan voor 2009 is:
  - een (jaarlijks te houden) talentenschouw onder de managers 13+ en MT-leden
  - circa 150 strategische managementfuncties zijn vastgesteld
  - start van een ontwikkeltraject in G4-verband dat managementtalent begeleidt in de ontwikkeling naar de eindverantwoordelijke topfuncties
  - start van een (pilot) ontwikkeltraject binnen de gemeente Amsterdam dat managementtalent begeleidt in de ontwikkeling naar de circa 100 strategische managementfuncties (exclusief de eindverantwoordelijke topfuncties)
- *Arbeidsmarktcommunicatie:* In 2008 is een mix van (communicatie)middelen ingezet voor de handhaving van de gemeente Amsterdam als een van de aantrekkelijkste overheidswerkgevers:
  - deelname aan een aantal belangrijke carrièrebeurzen om werken bij de gemeente 'live' onder de aandacht te brengen van de verschillende doelgroepen
  - extra wervingsactiviteiten voor schaarse doelgroepen als Bouw- en Woning Inspecteurs
  - maandelijkse plaatsing van een verzameladvertentie in de krant
  - nieuw beeldmateriaal (in samenwerking met het programma *Diversiteit* vervaardigd) waaruit de diverse samenstelling van het gemeentelijke personeelsbestand goed naar voren komt

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Concernontwikkeling					
Lasten +	11,5	10,3	13,8	17,6	18,2
Baten -	3,0	4,0	4,7	8,3	9,2
Saldo	8,5	6,3	9,1	9,3	9,0

In 2008 is er een aantal budgetten overgeheveld van en naar het subresultaatgebied Bestuursondersteuning, waardoor afwijkingen ontstaan van de vastgestelde begroting. De relevante afwijkingen worden toegelicht.

Privatisering en verzelfstandiging
De lasten vallen ruim € 0,1 miljoen lager uit dan begroot en de opbrengsten vallen ruim € 0,3 miljoen lager uit dan begroot. Per saldo ontstaat een nadelig saldo van € 0,2 miljoen. Dit wordt voornamelijk verklaard door advieskosten voor het project Hermes (de omkeerbare kruisparticipatie van NV Luchthaven Schiphol in de Franse luchthavengroep Aèroports de Paris).

ICT-beleid
In de actualisatie zijn de alle ICT-budgetten van de Bestuursdienst samengevoegd. Tevens zijn in de actualisatie de budgetten E-gov afgeraamd, doordat de activiteiten zijn overgedragen aan het Servicehuis ICT. De kosten voor ontwikkeling van gemeentelijke systemen zijn € 1,0 miljoen hoger en de baten zijn € 0,7 miljoen hoger dan de geactualiseerde begroting wat resulteert in een nadelig saldo van € 0,3 miljoen. De kosten voor governance voor generieke systemen zijn in het overgangsjaar 2008 bij de opdrachtnemer Bestuursdienst hoger uitgevallen dan verwacht. Deze extra kosten van € 0,3 miljoen zijn aan de Bestuursdienst als opdrachtgever doorberekend door het Servicehuis ICT.

Inkoop
De afdeling Concern Inkoop heeft in 2008 forse besparingen gerealiseerd; in het kader van de 10% operatie is € 2,0 miljoen gefactureerd aan gemeentelijke diensten en bedrijven. De lasten voor de inkoopactiviteiten vallen lager uit dan de begroting. Per saldo leveren de inkoopactiviteiten een voordeel op van € 0,2 miljoen ten opzichte van de geactualiseerde begroting.

Personeelsbeleid en organisatieontwikkeling
In de actualisatie zijn de budgetten met betrekking tot personeelsbeleid en organisatieontwikkeling toegevoegd. Ten opzichte van de geactualiseerde begroting resteert een onderschrijding van € 0,3 miljoen.

Contactcenter
In de actualisatie is het budget voor dienstverlening (€ 0,4 miljoen) van het contactcenter overgeheveld naar het Facilitair Bedrijf.

Onderzoeken
In de actualisatie zijn de budgetten voor onderzoek van de Bestuursdienst samengevoegd.
De onderschrijding ten opzichte van de geactualiseerde begroting bedraagt per saldo € 0,3 miljoen en bestaat voornamelijk uit:
- lagere lasten voor het Servicehuis Financiën (€ 0,4 miljoen)
- overschrijding van € 0,2 miljoen vanwege de kosten ten gevolge van de ontruiming van De Hallen en het Polderweggebied.
- diverse onderschrijdingen op onderzoeksbudgetten (€ 0,1 miljoen)

2.7 Subresultaatgebied Burgerzaken

Overige bestuurlijke aandachtspunten

Maatschappelijk effect:

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
1a. Elektronische dienstverlening is verder uitgebouwd tot dertien burgerzakenproducten en er is een centrale backoffice elektronische verhuizingen	Tien burgerzaken-producten beschikbaar via internet	Tien burgerzaken-producten beschikbaar via internet	Tien burgerzaken-producten zijn beschikbaar via internet	Uitbreiding met drie extra producten lukt niet vanwege ICT problematiek.
1b. Een efficiënte toekomst met vaste kwalitatief uitstekende dienstverlening burgerzaken, rekening houdend met ontwikkelingen zoals digitalisering Uitvoering vastgesteld scenario toekomst burgerzaken;	De prijs/kwaliteit-verhouding kan beter	De prijs/kwaliteit-verhouding kan beter	Gerichte opleiding personeel gerealiseerd; Invoering digitaal afspraken maken; Digitale verhuismutaties woningbouwvereniging; tarieven DPG zijn niet verhoogd	Gerichte opleiding personeel; Digitalisering verbeteren; Tarieven naar gemiddelde 100.000 plus gemeenten.
1c. Tevreden expats: potentiële expats kunnen voor hun vertrek naar Nederland informatie opvragen	Expats kunnen hun weg in Amsterdam moeilijk vinden	Ontwikkeling (elektronisch) Expatcenter Amsterdam Area	Expat loket functioneert tot tevredenheid van klanten en bestuur	Expat loket functioneert tot tevredenheid van klanten en bestuur
1d. Uit meting klanttevredenheid blijkt dat DPG voldoet aan Burger Service Code Kwaliteitsnormering/ benchmarking	Telefonische bereikbaarheid kan beter	Telefonische bereikbaarheid verbeteren	Is gerealiseerd. Voldoen aan normen Burger Service Code	Voldoen aan normen Burger Service Code

Maatschappelijk effect:

2. Eenmalige gegevensverstrekking door de burger is een feit BRI-diensten zijn in 2009 aangesloten op de Basisregistratie Personen. Uitrol distributieapplicatie Paraplu gereed in samenhang met uitfasering GBS	Burgers moeten meerdere malen gegevens verstrekken De aansluiting verloopt volgens planning	Burgers moeten meerdere malen gegevens verstrekken De aansluiting verloopt volgens planning	Raadpleegschermen Basisregistratie gereed; applicatie koppelingen in 1e kwartaal 2009	Basisregistratie functioneert tot tevredenheid burger en bestuur

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten 2008	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
	Maatschappelijk effect:			
3a. De basisgegevens zijn betrouwbaar Het verschil tussen administratie en feitelijk situatie is teruggebracht tot 12% in 2009	1-meting geeft aan in 2008 14% verschil (-1 %)	1-meting geeft een lager % aan dan voor 2007.	1-meting geeft aan in 2008 14,3%; het verschil met 2007 is - 0,7 %	2- meting doel is 12%
Ontwikkeling basisregistraties: alle gemeentelijke diensten zijn aangesloten in 2009	Dienst Wonen is aangesloten	Dienst Wonen is aangesloten	Alle BRI diensten zijn aangesloten	Alle diensten zijn aangesloten
3b. Door actieve bestrijding fraudegevallen, publieksacties en samenwerking in projecten met andere diensten is de kwaliteit GBA verbeterd	Te veel fraudegevallen	Minder fraudegevallen Samenwerking verbeteren	 Bij handhaving in kader zoeklicht acties met dienst Wonen en dienst Werk en Inkomen	Minder fraudegevallen Samenwerking uitbreiden

Financiële toelichting cijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Subresultaatgebied Burgerzaken					
Lasten +	21,5	18,1	18,1	24,7	25,0
Baten -	6,4	3,8	3,8	10,5	10,4
Saldo	15,1	14,3	14,3	14,2	14,6

Er komt per saldo € 14,6 miljoen ten laste van de algemene middelen, dit is het saldo van baten en lasten inclusief mutaties in reserves. Ten opzichte van de Begroting 2008 is sprake van een verbetering van € 0,3 miljoen. De vrijval van de voorziening elektronische verkiezingen is de belangrijkste reden voor de verbetering.

3 Realisatie prioriteiten 2008

3.1 Realisatie prioriteiten 2008

Overige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1.000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1.000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1.000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Luchtkwaliteit	I	5.000	1.345	3.655		N	2012
Businesscase digitaal archief	I3.10	800	n.v.t.	n.v.t.	Is in de actualisatie van de Begroting 2008 omgezet naar reserve digitaal archief, zodat de kapitaallasten van de investering in de komende jaren gedekt kunnen worden	n.v.t.	n.v.t.
Eén website	I4.9	258	156	102	Er zijn 19 sites opgeheven en 16 onder Amsterdam.nl gebracht. Daarnaast is met DIVV afgesproken, dat zij 18 sites opheffen en drie converteren. Deze conversie is nog niet afgerond	N	2009
Motie nachtburgemeester	Motie	51	10	41	Er ligt een plan, dat in 2009 zal leiden tot uitvoering van de motie	N	2009
Nationale viering bevrijding	S4.2	25	25		Bedrag is beschikbaar gesteld aan nationaal 4 en 5 mei comité ten behoeve van het feest op de Amstel op 5 mei	J	
Servicehuis Financiën	I3.10	800	709	101	In 2008 is de prioriteit besteed aan het ontwerp, de revisie, realisatie en de voorbereidingen van de implementatie van het Servicehuis Financiën. Belangrijk onderdeel hierin is de opzet en inrichting van de ICT infrastructuur ten behoeve van de dienstverlening van het SHF. Parallel aan de ICT is ook vooruitgang geboekt binnen de werksporen Financiën en Personeel, waardoor implementatie van de eerste drie deelnemende diensten conform de, in de stuurgroep vastgestelde, planning uitgevoerd kon worden. Het niet toekennen van de aangevraagde prioriteit 2009 heeft als gevolg dat er geen budget meer beschikbaar is om de werkzaamheden te continueren en binnen de vastgestelde planning te blijven. Momenteel worden de gevolgen hiervan in detail uitgewerkt.	N	n.n.b.

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1.000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1.000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1.000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Amsterdams Historisch Museum	I4.16	75	85	0	Het betreft de uitvoeringsfase van de verzelfstandiging van AHM. De kosten betreffen met name kosten inzake juridische ondersteuning	J	1/1/2009
Stadstoezicht	I4.17	75	n.v.t.	n.v.t.	Betreft uitvoeringsfase positionering Stadstoeizcht. Het budget zal overgemaakt worden aan Stadstoezicht	N	1/4/2009
Beheer en oprichting deelnemingen	I4.18	150	313		Op deze prioriteit zijn ook de kosten van het project 'Hermes' van € 216.000 verantwoord. Hiervoor is een toegestane overschrijding van € 200.000 aanwezig. De resterende € 35.000 van de prioriteit valt vrij.	J	1/1/2009
Businesscase All IP	I3.10	1.700	1.700		Er is een rendabel krediet verstrekt, waarmee tevens het beleid voor concernbrede invoering van digitale telefonie is uitgewerkt en vastgesteld. SHI heeft de verantwoordelijkheid gekregen voor de realisatie van de business case, hetgeen via de aansluiting van 18.000 gemeentelijke nummers gerealiseerd zal gaan worden in de komende 6 jaar	J	
Stadstat	S1.1	80	77		In 2008 is Stadstat openbaar gemaakt	J	
COR	I4.14	165	193		Aangezien 2008 het eerste volle jaar van functioneren van de COR wordt, is sprake van een nulmeting. Het beschikbare budget van € 165.000 is overschreden met € 25.197	J	
Bestuursakkoord	I4.15	250	92	161	In juni is de nieuwe visie op dienstverlening in de bestuurlijke conferentie besproken. Vanaf de zomer werken stadsdelen en diensten samen de operationalisering van deze visie in de vorm van een gezamenlijke uitvoeringsagenda. De centrale afdeling dienstverlening coördineert de agenda voor de diensten en stemt af met de stadsdelen. Naar verwachting lopen de werkzaamheden voor de opzet en invulling van de uitvoeringsagenda door tot in de eerste helft van 2009. Daarom wordt voorgesteld een deel van de toegekende prioriteit over te hevelen naar 2009	N	2009
Overheidsloket	motie	10	10		De prijs voor de beste dienstverlening zal in januari 2009 worden uitgekeerd	J	Januari 2009

Omschrijving prioriteit	S/I*	Beschikbaar gesteld bedrag (x € 1.000)	Ultimo 2008 betaald en verplicht (x € 1.000)	Voorstel om ultimo 2008 op te nemen in reserve (x € 1.000)	Omschrijving gerealiseerd resultaat	Prioriteit volledig uitgevoerd (J/N)	Uiterste datum geplande uitvoering
Controle adresgegevens en aanpak ID fraude	I	190	190	n.v.t.	Hoge kwaliteit basisregistratie personen. Voorkomen van misbruik voorzieningen en uitkeringen	J	n.v.t.
Terugmelding Wet GBA	I	60	60	n.v.t.	Verbetering kwaliteit GBA terugmelding afnemers	J	n.v.t.
Geschiedenis van Amsterdam	I	76	76	n.v.t.	Het bedrag is ter beschikking gesteld aan de Jan Wagenaarstichting voor het realiseren van een Nederlanstalige en een Engelstalige samenvatting van de reeks Geschiedenis van Amsterdam	J	n.v.t.

3.2 Toelichting realisatie prioriteiten

Amsterdams Historisch Museum (AHM)

Omdat het AHM eind 2007 onverwacht nog met een aantal rekeningen kwam voor wat betreft de onderzoeksfase van het verzelfstandigingstraject, is er een overschrijding in 2008 ter hoogte van die bedragen. Het gaat om een bedrag van € 20.300.

Stadstoezicht

Het budget voor de ontvlechting Stadstoezicht wordt verantwoord bij de betreffende dienst. Het budget van € 75.000 wordt overgemaakt aan de dienst.

Afvalenergiebedrijf (AEB)

Dedicated bestuursadvisering AEB

Het betreft hier de inhuur van tijdelijke capaciteit ten behoeve van bestuursadvisering AEB. Dit is ingevuld door een detachering van iemand vanuit het AEB om de verzelfstandiging voor te bereiden.

Deelnemingen

Het grootste deel van de prioriteit is besteed aan de oprichting van het Fabchannel. Daarnaast zijn er nog juridische kosten gemaakt voor onder andere de oprichting van de Beurs van Berlage.
Aan project *Hermes* is in totaal € 216.000 besteed. In de begroting waren deze kosten niet meegenomen. De resterende € 35.000 van de prioriteit valt vrij in de algemene middelen.

Centrale Ondernemingsraad

In 2007 is de centrale ondernemingsraad (COR) opgericht en heeft daarvoor een incidenteel budget ontvangen van € 239.000. De COR is halverwege 2007 gestart, waardoor in dat jaar maar een klein gedeelte van dit budget is benut. Hoeveel er daadwerkelijk voor een heel jaar benodigd was, was in 2007 nog niet te overzien. Nu de COR ruim een jaar aan de slag is, blijkt dat er in 2008 € 192.997 nodig was.

Terugmelding Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (Wet GBA)

Aantal terugmeldingen: 40.350 (2007: 35.600)
Adresonderzoeken: 24.000 (2007: 19.500)

Controle adresgegevens en aanpak identiteitsfraude

- 'Pas in de was' (betreft de vernietiging van het reisverleden door o.a. bolletjes slikkers): 1228 (2007: 873). De stijging komt door nieuwe wetgeving met strengere regels.
- Documentfraude: 212 (2007: 187)
- Look-a-like (het reisdocument van iemand anders gebruiken): 67 schriftelijk (2007: 193) en 350 mondelinge adviezen

- Trainingen: er zijn veel trainingen en workshops gegeven aan binnen- en buitengemeentelijke instanties; totaal 68
- Er is 22 keer deelgenomen aan politieacties op het terrein van documentfraude

Geschiedenis van Amsterdam

Er zijn aan het Stadsarchief Amsterdam (SAA) structurele noch incidentele prioriteiten toegekend. Wel heeft het SAA als 'doorgeefluik' gefunctioneerd bij de incidentele prioriteit van de Jan Wagenaarstichting.
Voor het realiseren van een Nederlandstalige en een Engelstalige samenvatting van de reeks 'Geschiedenis van Amsterdam' door de Jan Wagenaar Stichting is door tussenkomst van het SAA een bedrag van € 76.000 beschikbaar gesteld. Volgens de rapportage van de stichting de dato 5 november 2008 zal deze incidentele prioriteit binnen het afgesproken kader worden gerealiseerd.

Stadstat

In 2008 is Stadstat openbaar gemaakt. Burgers en andere belangstellende kunnen via internet volgen in hoeverre de ambities die zijn vastgelegd in het programakkoord daadwerkelijk worden waargemaakt. Bij het maken van de site is veel aandacht besteed aan de vormgeving en de navigatie. Burgers kunnen met een kaart van de stad als hulpmiddel snel zicht krijgen op de toestand van de stad per resultaatgebied. Bezoekers kunnen via postcode of straatnaam direct naar de buurt van hun keuze. Maar ook kan informatie via de collegebrede thema's zichtbaar gemaakt worden. Bijvoorbeeld door middel van pop ups, zodat snel duidelijk is of beleidsvoornemens wel nagekomen worden. De site bevat links naar nadere informatie, vooral op sites gerelateerd aan stadsdelen. Ultimo 2008 resteert er van de prioriteit van € 80.000 een bedrag van € 2.902. Dit bedrag wordt in 2009 besteed.

4 Specificatie reserve en voorzieningen

Bedragen x € 1 miljoen	Stand Primo 2008	Mutaties 2008 +/+	Mutaties 2008 -/-	Stand Ultimo 2008
Reserves				
Digitaal archief Bestuursdienst	0	0,8	0,0	0,8
Dienstverlening	0	0,2	0,0	0,2
Egalisatiereserve P-beheer	0	0,1	0,0	0,1
Digitalisering Archieven	0	0,1	0,0	0,1
Digitaal afspraken BZ	0	0,1	0,0	0,1
WW-uitkeringen DPG	0	0,4	0,0	0,4
BRI (basisregistraties en ICT) (DPG)	0	3,4	1,3	2,1
Vakantiegeld, wachtgelden, WW	3,5	3,3	2,9	3,9
Rampenfonds	0,9	0,0	0,0	0,9
Bouwfraudegelden	0,2	0,0	0,0	0,2
Reserve bestuursondersteuning	0,9	0,3	0,8	0,4
Reserve concernontwikkeling	0,1	0,2	0,1	0,2
Vierjarige reserve raadsgriffie	0,0	0,1	0,0	0,1
Raadsonderzoeken	1,4	0,1	0,0	1,5
Egalisatiereserve P-net	0,5	0,0	0,2	0,3
Egalisatiereserve tarief personeelsvoorzieningen	0,1	0,0	0,0	0,1
Kwaliteit authentieke registraties	0,2	0,0	0,1	0,1
Handhaving adrescontroles	0,1	0,0	0,0	0,1
Nieuwbouw Stadsarchief	14,7	0,0	14,7	0,0
Ontwikkelkosten basisregistratie en ICT infrastructuur	4,9	0,0	4,9	0,0
Totaal reserves	**27,3**	**8,7**	**24,7**	**11,3**
Voorzieningen				
Commissie sanering Slotervaart	0,0	3,7	1,2	2,5
Groot onderhoud (Stadsarchief)	0,4	0,1	0,4	0,2
Vicarygoederen, gildenfondsen, liefdadigheiddoelen	1,0	0,0	0,0	1,0
Pensioenfondsen, privatiseringen, voormalig personeel	23,0	0,9	3,0	20,9
Elektronisch stemmen	0,4	0,0	0,4	0,0
Gezondheidsonderzoek Bijlmer	0,3	0,0	0,3	0,0
Totaal voorzieningen	**25,2**	**4,8**	**5,4**	**24,6**
Totaal reserves en voorzieningen	**52,5**	**13,5**	**30,1**	**35,9**

4.1 Nieuwe reserves

Digitaal archief

Er is in 2008 een prioriteit van € 0,8 miljoen toegekend voor een digitaal archief voor de Bestuursdienst. Omdat het een investering betreft worden de kosten geactiveerd en komen de kapitaallasten ten laste van de exploitatie. Derhalve is de prioriteit in een reserve gestort, zoals bij de actualisatie aangegeven, waarna de kapitaallasten hieruit gedekt kunnen worden.

Dienstverlening

Het betreft het restant op de incidentele prioriteit die is toegekend voor dienstverlening.

Egalisatiereserve personeelvoorzieningen

Deze reserve heeft als doel de tarieven van het Servicehuis Personeel te egaliseren. Ultimo van het jaar wordt bekeken of het tarief aangepast dient te worden. Op basis van deze bevindingen vindt er een onttrekking of dotatie plaats. In 2008 wordt een klein positief exploitatieresultaat toegevoegd aan deze reserve.

Digitalisering Archieven en Digitaal afspraak maken Burgerzaken
Dit betreffen jaaroverschrijdende geldstromen van de Dienst Persoons- en Geoinformatie waarvoor, conform regelgeving, een reserve wordt gevormd.

Reserve Handhaving adrescontroles
De reserve is bestemd voor projectkosten in verband met extra handhavingactiviteiten. De laatste uitgaven zullen in 2009 plaatsvinden.

WW-uitkeringen DPG
In verband met de overgang van het onderdeel Geo-informatie van de Dienst Advies en Beheer naar DPG is er voor dat onderdeel bij de Dienst Persoons- en Geo-informatie een nieuwe bestemmingsreserve voor toekomstige WW-uitkeringen gevormd.

4.2 Gehandhaafde reserves

Wachtgelden, WW, vakantiegeld
Dit betreft een groot aantal bedrijfsmatige reserves van diensten, waarvan de activiteiten onder dit resultaatgebied vallen, te weten de Bestuursdienst, de Dienst Persoons- en Geo-informatie, de Dienst Onderzoek en Statistiek, de Gemeentelijke Ombudsman, de Raadsgriffie, de Rekenkamer Amsterdam, het Servicehuis Personeel, het Servicehuis ICT, het Stadsarchief en de voormalige wethouders.

Rampenfonds
Aan de reserve rampenfonds (€ 0,9 miljoen) mag volgens raadsbesluit worden onttrokken zonder dat dit tevoren geraamd is. In 2008 is € 0,05 miljoen onttrokken ten behoeve van de aardbeving in China. De rente over het saldo is aan de reserve toegevoegd.

Bouwfraudegelden
De reserve bouwfraudegelden is bestemd voor de ontwikkeling en implementatie van het concept Advocaat in loondienst en een inhaalslag in afhandeling beroep- en bezwaarschriften. In 2008 is geen beroep gedaan op de reserve.

Bestuursondersteuning en Concernontwikkeling
Aan de reserves Bestuursondersteuning en Concernontwikkeling van de Bestuursdienst zijn niet geraamde toevoegingen gedaan in verband met in 2008 niet tot besteding gekomen budgetten (voornamelijk incidentele prioriteiten). Het betreft:
- ontvangen bijdragen van stadsdelen voor het nog uit te voeren juridisch opleidingsprogramma (€ 0,2 miljoen)
- prioriteit één website (€ 0,1 miljoen)
- prioriteit nachtburgemeester (€ 0,04miljoen)
- onderzoek Afval Energiebedrijf (€ 0,05 miljoen)
- prioriteit Servicehuis Financiën (€ 0,1 miljoen)

De onttrekkingen bestaan uit diverse posten waarvoor deze reserves waren gevormd bij de Rekening 2007.

Vierjarige reserve raadsgriffie
De reserve is gevormd voor de extra kosten van de gemeenteraadsverkiezingen. De dotatie vindt plaats ten laste van het raadsbudget.

Raadsonderzoeken
Aan deze reserve is € 0,01 miljoen toegevoegd, waarmee deze reserve ultimo 2008 op haar maximum van € 1,5 miljoen komt. Er is niet aan onttrokken.

Egalisatiereserve P-net
Deze reserve heeft als doel de tarieven van het P-net te egaliseren. Aan het eind van het jaar wordt bekeken of het tarief aangepast dient te worden. Op basis van deze bevindingen vindt er een onttrekking of dotatie plaats.

In 2008 wordt € 0,2 miljoen – zijnde het negatieve exploitatieresultaat – onttrokken aan deze reserve. De stand van de reserve ultimo 2007 bedraagt € 0,2 miljoen.

Reserve Kwaliteit authentieke registratie personen

De reserve is bestemd om extra maatregelen te treffen, zoals een publiekscampagne of opleiding personeel, of controle acties om de kwaliteit van de basisregistraties op een aanvaardbaar peil te brengen of te houden. Looptijd van de reserve is tot 2010. De stand ultimo bedraagt € 0,1 miljoen.

4.3 Afgewikkelde reserves

Nieuwbouw Stadsarchief

De reserve Nieuwbouw Stadsarchief is overgedragen aan de algemene dienst en is nu opgenomen is de exploitatie van het Stadsarchief.

Ontwikkelkosten basisregistraties en ICT-infrastructuur

De reserve ontwikkelkosten basisregistraties en ICT-infrastructuur is in 2008 geheel aangewend.

4.4 Extracomptabele reserves

Werkplekonderzoek en uitwerking kantoorconcept Bestuursdienst

In het kader van het vervolgonderzoek Huisvesting stadhuis waartoe in 2008 door ons College is besloten, wordt uw Vergadering verzocht een bedrag van € 50.000 te reserveren, waarvan € 20.000 is bedoeld voor werkplekonderzoek en € 30.000 voor het uitwerken van een kantoorconcept voor de Bestuursdienst. Het vervolgonderzoek huisvesting stadhuis moet leiden tot een rapportage over de mogelijke gezamenlijke en ongedeelde huisvesting van het stadsdeel Centrum, de Bestuursdienst en het Facilitair Bedrijf Amsterdam en de financiële consequenties daarvan, waarbij specifieke aandacht zal zijn voor een efficiencyslag door het introduceren van nieuwe vormen van werken.

Werkgeverschap

Verzocht wordt, ten behoeve van werkgeverschap een bedrag van € 19.000 reserveren, waarvan € 10.000 voor het realiseren van systeemkoppelingen vanwege samenwerking tussen ConcernOrganisatie, Juridische Zaken en het Servicehuis Personeel, € 5.000 voor lay-out en drukkosten inzake NRGA-cursussen, € 8.000 voor het in 2009 geplande evaluatieonderzoek van het cafetariamodel. Het betreft uitgaven voor het going concern.

Strategisch personeelsbeleid, uitvoering visiedocument

Het voor 2008 vrijgemaakte bedrag voor het project strategisch personeelsbeleid is grotendeels besteed aan de opzet van een visiedocument. In 2009 gaat het project over naar de uitvoeringsfase. In die fase zal het beleid concreet worden omgezet naar deelprojecten, zoveel mogelijk uitgevoerd in samenwerking met de partners binnen de Amsterdamse gemeentelijke organisatie. Ondersteuning via inhuur is op onderdelen niet uitgesloten. Voorgesteld wordt het restant van 2008 (€ 20.000) over te hevelen naar 2009, zodat het ten goede kan komen aan de uitvoeringsagenda.

Organisatieontwikkeling

In 2008 zijn belangrijke initiatieven opgestart op het gebied van organisatie ontwikkeling van het concern Amsterdam. Het beschikbare budget in 2009 is met € 70.000 naar verwachting te krap. Om deze reden is verzocht het overschot van € 12.000 te reserveren. Tevens wordt verzocht een bedrag van € 12.500 te reserveren voor het afronden van de agenda voor organisatieontwikkeling. Door onvoorziene activiteiten en de daaruit voortvloeiende noodzakelijke aanpassingen in de rapportage worden meer kosten gemaakt dan oorspronkelijk voorzien. Tot slot is nog € 7.000 gewenst voor de regie en het meten van resultaten uit het Bedrijfsvoeringsakkoord/Middelenakkoord. In totaal gaat het om uitgaven voor het going concern van € 31.500.

Screeningsonderzoeken inkoop

In 2009 worden hoge uitgaven verwacht voor uit te voeren screeningsonderzoeken. Een deel van deze uitgaven waren eigenlijk voor 2008 gepland, namelijk voor de screening van de potentiële leveranciers voor de raamcontracten ICT-dienstverlening. Vanwege een aantal redenen (zoals de herziene focus op de gemeentelijke ICT-functie) is dit grote aanbestedingstraject twee maanden vooruitgeschoven, waardoor screening niet meer in december 2008, maar begin 2009 plaats vond. Hierdoor zal in de bestedingen een verschuiving plaatsvinden naar 2009. Het gaat om een potentieel groot aantal leveranciers en dus wordt rekening gehouden met circa 20 screeningsonderzoeken, voor een totale waarde van € 100.000. Het budget, dat in 2009 beschikbaar is, is niet toereikend. Vanwege beide voornoemde redenen wordt verzocht een bedrag van € 100.000 te reserveren.

G4-conferentie

In 2008 is de gemeente Amsterdam aangewezen als voorzitter van de G4 en organiseert de G4 conferentie op 21 maart 2009. In de Begroting 2009 zijn hiervoor geen middelen opgenomen. Uw Vergadering wordt verzocht hiervoor alsnog een bedrag van € 75.000 toe te voegen aan de reserve concernontwikkeling. Dit bedrag is gebaseerd op kostenramingen van Den Haag en Rotterdam die de conferentie in de voorgaande jaren hebben georganiseerd.

4.5 Nieuwe voorzieningen

Commissie sanering Slotervaart

Op 15 april 2008 heeft ons College ingestemd met de afkoop van de wachtgeldkosten van onze ex-medewerkers van het Slotervaartziekenhuis door het College Sanering Zorginstellingen voor € 3.657.488. De afkoopsom wordt ondergebracht in deze nieuwe voorziening. Afgesproken is een jaarlijkse rentevergoeding van 2,83%, ten behoeve van de toekomstige wachtgelduitkeringen.

4.6 Gehandhaafde voorzieningen

Groot onderhoud Stadsarchief

Het Stadsarchief heeft in 2008 een meerjaren onderhoud programma voor het bouwkundig onderhoud en het onderhoud aan installaties op laten stellen. Als eerste activiteit is gepland de vervanging van de dakbedekking. Het was de bedoeling de vervanging in 2008 te starten en in 2009 af te ronden. In verband met weersomstandigheden is nog niet begonnen met de vervanging dakbedekking, de verwachting dat de werkzaamheden vanaf maart 2009 worden uitgevoerd. De stand van de voorziening ultimo 2008 bedraagt € 0,2 miljoen.

Vicarygoederen, gildefondsen en liefdadigheidsdoelen

Over de voorzieningen vicarygoederen, gildefondsen en liefdadigheidsdoelen (totaal € 1 miljoen) heeft de gemeente geen bestedingsvrijheid.

Pensioenfondsen, privatiseringen, voormalig personeel

Het Servicehuis Personeel beheert een aantal pensioenfondsen en voorzieningen die gevormd zijn bij privatiseringen. Alle kosten van voormalige diensttakken worden hier verantwoord.

4.7 Afgewikkelde voorzieningen

Gezondheidsonderzoek Bijlmer

De voorziening gezondheidsonderzoek Bijlmer is afgewikkeld, waarbij de voorziening vrijwel geheel tot besteding is gekomen.

5 Investeringen

De Bestuursdienst heeft in 2008 in totaal € 1,2 miljoen geïnvesteerd, waarvan € 0,7 miljoen in het ICT-project Open Amsterdam.

Het Servicehuis Personeel geeft in de periode 2006 t/m 2010 uitvoering aan het Programma Personeel.
Het programma bestaat uit een drietal stromen: het inrichten van de organisatie van het Servicehuis Personeel, het vormgeven aan de nieuwe HR-processen en het implementeren van de nieuwe processen bij de deelnemende organisaties.
In 2008 zijn de eerste drie processen gerealiseerd, verlof, verzuim en declareren, waarna begonnen is aan de ontwikkeling en bouw van de resterende processen.
In november en december zijn achtereenvolgens het stadsdeel Oost-Watergraafsmeer, de Bestuursdienst, de Dienst Belastingen, het stadsdeel Osdorp en het Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam gestart met het nieuwe digitale zelfbedieningssysteem Mijn Personeelsnet.
Op basis van het resultaat 2008 en de bijstelling van de begroting Programma Personeel komt dit voor de totale programmabegroting op hoofdlijnen op het volgende neer:

	Bedrag in €	%
Rekening 2006 t/m 2008	8.37	70%
Begroting deelprojecten 2009 & 2010	3.0	25%
Vrije ruimte	0.6	5%
Totaal investering Programma Personeel	11.9	
Waarvan uitgegeven in 2008	4,9	

Het Servicehuis Personeel verwacht de nog te verrichten activiteiten van 2009 en 2010 binnen het krediet van € 11,9 miljoen te kunnen realiseren.

Het Stadsarchief deed elf investeringen, waarvan er zeven conform begroting zijn uitgevoerd.
De investering voor de vervanging van het financieel systeem van het Stadsarchief gaat niet door. Gelet op de ontwikkelingen m.b.t. het Servicehuis Financiën en de aanbesteding voor een gemeentelijk financieel systeem, is besloten het systeem niet te vervangen.
De investeringen ABS Archeion en digitaal depot zijn vertraagd. Een lange voorbereiding is nodig gebleken. De verwachting is dat deze investeringen meerdere jaren beslaan.

Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing

Algemeen

Het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) is onderdeel van het Grotestedenbeleid III. Het budget is de rijksbijdrage aan het gemeentelijke investeringsprogramma stedelijke vernieuwing, zoals dat is vastgelegd in het door uw Vergadering vastgestelde Meerjarenontwikkelingsprogramma. Het jaar 2008 is het vierde jaar van de tweede periode ISV (2005-2009). De rekening ISV is een bundeling van bestedingsgegevens van veertien stadsdelen en zes centrale beheerders (diensten, bedrijven en de directie OOV).

Budget en uitgaven 2008

Ten opzichte van de eerste ISV-periode is het jaarlijkse ISV-budget voor Amsterdam in de tweede ISV-periode scherp gedaald. In het voorjaar van 2009 zal er zekerheid over de continuering van de rijksbijdrage voor het ISV en de hoogte van de Rijksbijdrage 2010-2014 komen.

Jaarlijks wordt de verdeling van de ISV-middelen vastgesteld. De toegekende budgetten dienen binnen drie jaar te worden uitgegeven en komen meestal niet in het jaar van toekenning tot besteding. In het kader van Agenda Uitvoering is in de begroting 2008 een prioriteit ISV toegekend van € 3,5 miljoen. Deze prioriteit werd toegezegd vanwege de gekrompen Rijksbijdrage ISV en een correctie voor inflatie.
Het uitgavenniveau 2008 is het totale bedrag dat is besteed in het jaar 2008, dus zowel ten laste van het ISV-bedrag 2008 als ten laste van de in voorgaande jaren toegekende budgetten. De volgende tabel toont het budgettaire kader en de feitelijke uitgaven over de jaren.

Bedragen x € 1 miljoen	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Budgettaire kader	133,2	120,7	118,5	78,7	73,2	56,1	60,2
Totale uitgaven ISV+SVF	46,5	149,1	145,6	128,6	101,7	81,3	49,9

Het totale uitgavenbedrag van € 49,9 miljoen in 2008 ligt lager dan in voorgaande jaren, dit is het effect van de verlaagde rijksbijdrage per 2005. In 2008 had van de uitgaven € 17,4 miljoen betrekking op de centrale stad en € 32,5 miljoen op stadsdelen.

Rekeningresultaat 2007

Het resultaat over 2008 is € 445.080 negatief. Het resultaat is het saldo van een aantal voor- en nadelige ontwikkelingen. Daarnaast wordt er bij de berekening van het saldo rekening gehouden met de BTW-component van het ISV, welke bij de Rekening 2008 uit het ISV-fonds wordt gehaald en wordt gedoteerd aan de Algemene Middelen. Deze wordt vooralsnog gesteld op € 2,7 miljoen.

Voordelige ontwikkelingen (€ 1,1 miljoen)

- een groot bedrag aan vrijval ad. € 2,2 miljoen bij posten Woningverbetering en A&O;
- een bedrag ad. € 0,3 miljoen valt vrij op posten Bodemsanering
- op knelpuntposten van stadsdelen valt totaal € 0,5 miljoen vrij
- bij Economische Zaken valt € 0,1 miljoen vrij

In de Begroting 2007 was al geanticipeerd op vrijval voor een bedrag van € 2,0 miljoen, maar die € 2 miljoen moet eerst worden 'inverdiend'. Het voordelige effect bij de rekening is dus € 1,1 miljoen.

Nadelige ontwikkelingen (€ 1,6 miljoen)

- een tegenvaller treedt op in verband met een lager bedrag aan gekweekte rente (circa € 1,5 miljoen). De raming voor 2008 is gedaan in januari 2007 ten behoeve van de Financiële Meerjarenraming 2008-2011. De bestedingen voor 2006 en verder waren toen nog niet bekend en zijn te laag geraamd, waardoor de omvang van het fonds (grondslag voor renteraming) te hoog geraamd is
- tenslotte treedt een relatief kleine tegenvaller op in verband met ongunstiger definitieve uitkomst van de Rekening 2007. De tegenvaller bedraagt ca. € 68.000

Bestuurlijk uitgangspunt in de afgelopen jaren was steeds, dat de rekeninguitkomst wordt verrekend met het budgettaire kader van de volgende begroting, in dit geval de begroting 2010. Dit betekent dat het te verdelen budget in 2010 moet worden verlaagd met € 445.080.

Het budgettaire kader (ISV 3) voor 2010 en verder is op dit moment nog niet zeker.

Nog te besteden bedragen en omvang voorzieningen

Het tijdverschil tussen de bestemming van de middelen en de daadwerkelijke uitgaven maakt dat in de afgelopen jaren flinke voorzieningen zijn opgebouwd. Het totale nog te besteden bedrag, inclusief een aantal nog niet afgewikkelde posten uit het Stadsvernieuwingsfonds (de voorloper van het ISV), is € 152,8 miljoen. Daarbij is rekening gehouden met de uitname van de BTW-component ad € 2,7 miljoen. De verdeling is als volgt:

Bedragen x € 1 miljoen	2008
Diensten en Bedrijven Centrale Stad	89,5
Stadsdelen ongeoormerkte sleutelbedrag	60,0
Stadsdelen geoormerkte specifieke posten (knelpunten)	3,3
Totaal	152,8

Van het nog te besteden bedrag door diensten en bedrijven van € 89,5 miljoen, heeft € 46,6 miljoen betrekking op posten uit de ISV 1 periode (vóór 2005). Op grond van bestedingstermijn van drie jaar had dit bedrag reeds besteed moeten zijn. Het niet tot uitgaaf komen is vaak gelegen in vertraging van projecten, waarvan de ISV-bijdrage slechts één van de dekkingsbronnen is. Als de ISV-bijdrage zou vervallen vanwege de bestedingstermijn van drie jaar, komt de volledige dekking van het project in gevaar. Ook bij de staddelen is sprake van substantiële openstaande bedragen. Het saldo ultimo 2008 in de eigen fondsen bedraagt circa € 60 miljoen. Dat is ongeveer 2 ½ maal het jaarlijks versleutelde bedrag.

Relatie nog te besteden bedrag en omvang centrale voorzieningen

De sleutelbedragen worden direct naar de stadsdelen overgemaakt; de bedragen voor diensten en knelpunten stadsdelen (samen € 92,8 miljoen) staan op de centrale voorzieningen, totdat ze tot besteding komen.
In de centrale voorzieningen is per ultimo 2008 echter een bedrag van € 81,6 miljoen opgenomen (post overlopende passiva ISV-fonds). Het verschil van € 11,2 miljoen wordt als volgt verklaard:

- de rijksbetalingen zijn ongelijk verdeeld over de vijf jaar van de ISV-periode. Binnengemeentelijk is besloten de verschillen te egaliseren. In de jaren 2005, 2006, 2007 is totaal € 11,3 miljoen minder dan het gemiddelde niveau ontvangen. Dit bedrag wordt in 2009 extra uitgekeerd
- vrijval in de Rekening 2007 (onder andere de veegactie) die reeds is toegevoegd aan het budgettair kader 2009 (-/- € 0,5 miljoen)
- het negatieve rekeningresultaat over 2008 leidt tijdelijk tot een tekort in de voorziening (€ 445.080)

Bij de bepaling van het bedrag in het ISV-fonds ultimo 2008 is rekening gehouden met de uitname van de BTW-component ad € 2,7 miljoen.

De voorzieningen ISV en Stadsvernieuwingsfonds zijn cijfermatig in het hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen verantwoord.

Toelichting op de voorziening ISV

De dotatie van € 64,2 miljoen betreft vooral de ontvangen rijksbijdrage (€ 55,1 miljoen), de prioriteit ISV 2008 (€ 3,5 miljoen) en de rente over de voorziening (€ 5,5 miljoen). De onttrekking van € 49,9 miljoen betreft de uitgaven van centrale diensten en bedrijven (€17,4 miljoen) en de stadsdelen (€ 32,5 miljoen).

Toelichting nog actieve posten voormalig Stadsvernieuwingsfonds

Conform de Overgangswet Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing is eind 2004 het Stadsvernieuwingsfonds volledig afgewikkeld. Deze afwikkeling hield in dat met ingang van 2005 richting rijk niet meer gerapporteerd hoefde te worden.
Interngemeentelijk was het fonds ultimo 2004 nog niet geheel afgewikkeld omdat nog sprake was van een beperkt aantal actieve posten die in 2005 en later tot verrekening moeten komen. Per 31-12-2008 resteert een bedrag van bijna € 3,7 miljoen voor subsidies monumentenzorg. Alles is erop gericht om het Stadsvernieuwingsfonds ultimo 2009 geheel afgewikkeld te hebben. Eventuele vrijval op voormalige posten Stadsvernieuwingsfonds wordt betrokken bij de bepaling van het budgettair kader ISV.

Algemene dekkingsmiddelen

1 Kerncijfers

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007 oude indeling	Begroting 2008 oude indeling	Begroting 2008 nieuwe indeling	Actualisatie 2008 nieuwe indeling	Rekening 2008 nieuwe indeling
Totaal resultaatgebied					
Lasten +	1.272,3	1.355,8	1.355,3	1.363,7	1.386,7
Baten -	2.621,9	2.530,8	2.530,3	2.733,5	2.877,3
Resultaat t.l.v. algemene middelen voor mutaties reserves	- 1.349,6	- 1.175,0	- 1.175,1	- 1.369,9	- 1.490,6
Toevoeging minus onttrekking reserves	191,8	99,9	99,9	126,2	171,1
Resultaat t.l.v. algemene middelen na mutaties reserves	- 1.157,8	- 1.075,2	- 1.075,2	- 1.243,7	- 1.319,5
Saldo reserves	4.471,8	4.492,9	4.492,9	4.612,7	4.642,8
Saldo voorzieningen	89,0	114,5	114,5	77,6	73,3
Subresultaatgebied Uitkering Gemeentefonds					
Lasten +	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten -	1.241,9	1.288,0	1.288,0	1.307,1	1.351,1
Saldo	- 1.241,9	- 1.288,0	- 1.288,0	- 1.307,1	- 1.351,1
Subresultaatgebied Uitkering Stadsdeelfonds					
Lasten +	557,3	578,0	577,5	596,9	603,0
Baten -	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0
Saldo	557,3	577,5	577,5	596,9	603,0
Subresultaatgebied Belastingen					
Lasten +	33,2	34,6	34,6	35,6	36,4
Baten -	186,8	180,8	180,8	182,9	199,4
Saldo	- 153,5	- 146,2	- 146,2	- 147,3	- 163,0
Subresultaatgebied Erfpacht					
Lasten +	375,2	286,9	286,9	352,7	391,6
Baten -	554,7	365,5	365,5	429,0	458,4
Saldo	- 179,5	- 78,5	- 78,5	- 76,3	- 66,8
Subresultaatgebied Financiering					
Lasten +	284,2	315,5	315,5	316,3	306,3
Baten -	338,2	348,8	348,8	371,2	373,1
Saldo	- 54,1	- 33,4	- 33,4	- 54,9	- 66,8
Subresultaatgebied Deelnemingen					
Lasten +	12,1	15,7	15,7	15,7	12,7
Baten -	63,1	30,1	30,1	182,2	182,3
Saldo	- 51,0	- 14,4	- 14,4	- 166,5	- 169,6
Subresultaatgebied Overige algemene dekkingsmiddelen					
Lasten +	395,6	363,5	363,6	345,8	421,0
Baten -	430,9	455,7	455,8	434,2	526,2
Saldo	- 35,3	- 92,2	- 92,1	- 88,3	- 105,2

2 Bereikte resultaten per subresultaatgebied

2.1 Gemeentefonds

De uitkering uit het gemeentefonds over 2008 bedraagt € 1.351 miljoen. Dit is € 63 miljoen hoger dan geraamd in de begroting. Ten opzichte van de actualisatie is de gemeentefondsuitkering € 44 miljoen hoger.

Bedragen x € 1 miljoen	Begroting 2008	Actualisatie 2008	Rekening 2008
Algemene uitkering gemeentefonds	1.212	1.228	1.256
Behoedzaamheidsreserve 2007	6	-	-
Integratie-uitkering WMO	65	68	69
Overige integratie-uitkeringen	5	5	5
Decentralisatie-uitkeringen		5	21
Totaal	**1.288**	**1.307**	**1.351**

In de Actualisatie 2008 is de raming van de gemeentefondsuitkering 2008 met € 19,1 miljoen naar boven bijgesteld. De belangrijkste redenen daarvoor zijn:

- een hoger accres (€ 11,8 miljoen)
- de ontwikkeling van de landelijke uitkeringsbasis leidt tot een stijging van de algemene uitkering (€ 15,5 miljoen)
- de daling van de Amsterdamse uitkeringsbasis (-/- € 4,6 miljoen), voor een belangrijk deel veroorzaakt door de daling van het aantal uitkeringsgerechtigden
- de behoedzaamheidsreserve over 2007 wordt in 2008 niet uitgekeerd (-/- € 5,7 miljoen)
- de accres ontwikkeling over 2007 was lager dan de uitname van de behoedzaamheidsreserve in dat jaar. Dit heeft geleid tot een extra uitname ten laste van het accres 2008 (-/- € 7,2 miljoen, waarvan -/- € 3,6 miljoen incidenteel)
- een nadelig 'weglekeffect' OZB in het gemeentefonds (-/- € 7,7 miljoen)
- toename van het aantal integratie-uitkeringen (€ 5,5 miljoen)
- een bijgesteld budget voor de uitvoering van de Wmo (€ 3,6 miljoen)
- diverse taakmutaties die een wisselend effect hebben op de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Het totale effect voor de actualisatie bedraagt € 7,9 miljoen

Ten opzichte van de actualisatie is de gemeentefondsuitkering over 2008 € 42,6 miljoen hoger. Dit is het gevolg van:

- een hoger accres (€ 3,6 miljoen)
- uitkering verdeelreserve 2006 (€ 0,9 miljoen)
- daling landelijke uitkeringsbasis leidt tot een hogere uitkering (€ 1,8 miljoen)
- de stijging Amsterdamse uitkeringsbasis (€ 18,3 miljoen)
- daling van het accres voor de gerichte verdeling voor de invoering van de Wabo (-/- € 1,8 miljoen)
- taakmutaties in de september- en decembercirculaire (€ 3,4 miljoen),
- nieuwe decentralisatie-uitkeringen (€ 16,2 miljoen)
- verrekening met voorgaande jaren (€ 1,4 miljoen)

De behoedzaamheidsreserve 2007 is in 2008 niet tot uitkering gekomen.

2.2 Stadsdeelfonds

De totale uitkering uit het stadsdeelfonds was in 2008 € 25,5 miljoen hoger dan begroot.

Dit is het gevolg van de volgende structurele ontwikkelingen:

- de ontwikkeling van de uitkeringsfactor door accres en ontwikkeling van de landelijke uitkeringsbasis (€ 11,6 miljoen)

- taakmutaties in het gemeentefonds die relevant zijn voor het stadsdeelfonds (€ 3,8 miljoen)
- aandeel in de ontwikkeling van de WOZ-waarden en de negatieve inkomstenmaatstaf in het gemeentefonds (per saldo € 3,3 miljoen)
- ontwikkeling van de Amsterdamse uitkeringsbasis (-/- € 2,0 miljoen)
- vergoeding voor erfpachtbeheer voor Stadsdeel Centrum (€ 0,2 miljoen)
- aanpassing van het aandeel in de opbrengsten uit afkoop einde tijdvak particulier (€ 0,1 miljoen)

Daarnaast waren zijn er nog een aantal incidentele posten relevant. Het gaat om:
- ontwikkeling landelijke uitkeringsbasis 2007 uit de maartcirculaire (€ 3,5 miljoen)
- ontwikkeling uitkeringsfactor gemeentefonds 2007 (€ 0,4 miljoen)
- nominale ontwikkeling over specifieke uitkeringen 2006 (€ 0,1 miljoen)
- er heeft een verrekening met de stadsdelen plaatsgevonden op grond van de Jaarrekening 2007 (€ 1,6 miljoen). Deze post is reeds als last in de Jaarrekening 2007 verantwoord en heeft derhalve geen effect op het resultaat over 2008

Er is een post 'nog aan stadsdelen uit te keren' opgenomen van € 4,5 miljoen. Deze bestaat uit verrekening in de uitkering van het gemeentefonds die nog niet in de bevoorschotting of begroting van het stadsdeelfonds zijn verwerkt. Deze post bedraagt € 4,5 miljoen en bestaat uit verrekeningen over 2006 en 2007, aantallen ontwikkeling 2008 en enkele aanpassingen uit de decembercirculaire van het gemeentefonds die nog niet in het stadsdeelfonds 2008 zijn verwerkt.

2.3 Belastingen

De opbrengst van de belastingmiddelen, inclusief de afwikkelingsverschillen van oude jaren (€ 9,0 miljoen), komt € 15,3 miljoen hoger uit dan de geactualiseerde begroting. Dit is vooral een gevolg van hogere opbrengsten bij de OZB en de toeristenbelasting. In onderstaand tabel wordt hier nader op ingegaan:

Bedragen x € 1 miljoen	Totale meeropbrengst	Waarvan 2008	Waarvan oude jaren
OZB	5,5	1,3	4,2
Toeristenbelasting	11,5	7,4	4,1
Overig	-/- 1,7	-/- 2,4	0,7
Totaal	**15,3**	**6,3**	**9,0**

De uitvoeringskosten van de Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam (DBGA) geven een overschrijding te zien van € 0,8 miljoen. DBGA heeft in het verslagjaar moeten investeren om mee te kunnen doen aan een aantal wettelijke ontwikkelingen (o.a. de Overtijdwet, de basisregistratie WOZ) en te voldoen aan de eisen die worden gesteld door het Convenant Dienstverlening en de GIBN. DBGA heeft zoveel mogelijk getracht hiervoor middelen te vinden in zijn eigen begroting. De genoemde overschrijding bleek voor DBGA echter onvermijdelijk.
De baten van de zogenaamde Gewone Dienst (waaronder vervolgingskosten, invorderingsrente en oninbaar, alsnog geïnd) vielen € 1,5 miljoen hoger uit dan in de actualisatie verwacht.

2.4 Erfpacht

In 2008 is een nieuw beleidskader vastgesteld waarbij het accent ligt op flexibilisering van de erfpachtvoorwaarden. De 'vervroegde herziening tijdvak' voor bedrijven is in 2008 gerealiseerd. De overige wijzigingen ten behoeve van herontwikkeling en het vergroten van de transparantie bij canonherziening bij einde tijdvak zijn in voorbereiding.
Om het maatschappelijk draagvlak te bevorderen, zijn in 2008 20 cursussen gegeven voor makelaars en is een traject gestart om de communicatie over erfpacht verder te professionaliseren.
Medio 2008 is het besluit genomen om de organisatie van het erfpachtproces te wijzigen, waarmee de regierol van het Ontwikkelingsbedrijf versterkt zal worden. Dit zal naar verwachting bijdragen aan de vergroting van het maatschappelijk draagvlak voor het erfpachtstelstel. De nieuwe organisatie start medio 2009. Om de overgang van personeel en werkzaamheden soepel te laten verlopen is binnen Bureau Erfpacht een projectorganisatie ingericht.

De baten en lasten van het erfpachtbedrijf hebben zich als volgt ontwikkeld:

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007	Begroting 2008	Rekening 2008
Lasten			
Rente over het grondkapitaal	28,4	32,5	33,2
Afdrachten aan het SFV en het VE-fonds	28,0	19,1	54,3
Apparaatskosten Erfpachtbedrijf	4,8	5,3	5,1
Overige lasten	5,0	5,2	4,6
Totaal lasten	**66,3**	**62,2**	**97,2**
Baten			
Canonopbrengsten	84,8	87,7	83,4
Afkoopsommen	336,2	253,6	293,4
Overige baten	9,1	10,9	8,4
Totaal baten	**430,1**	**352,2**	**385,2**
Resultaat voor bestemming reserves	363,8	290,1	288,0
Netto toevoeging reserves erfpacht *	-291,9	-224,4	-234,2
Erfpacht resultaat	**71,9**	**65,6**	**53,8**
Onttrekking reserve meerwaarden afkoopsommen	79,4	13,0	13,0
Saldo erfpacht tbv algemene dekkingsmiddelen	151,3	78,6	66,8

* het totaal aan ontvangen afkoopsommen wordt aan de reserve toegevoegd, de meerwaarde die een andere bestemming krijgt wordt aan de reserve onttrokken (€ 59 miljoen).

Baten

De canonopbrengsten zijn voor de algemene middelen het belangrijkste onderdeel van de baten.
De realisatie in 2008 was met € 83,4 miljoen, € 4,3 miljoen lager dan begroot door de ontbinding van een in 2007 uitgegeven erfpachtrecht en restitutie van canon in de afwikkeling van een aantal projecten rondom de 'vernieuwing Bijlmermeer'.
Erfpachters kunnen kiezen om de canonbetalingen voor het resterende deel van hun 50-jarige tijdvak af te kopen. De ontvangen afkoopsommen zijn lastig te ramen omdat deze afhangen van het moment waarop (soms omvangrijke) erfpachtcontracten worden afgesloten en van de keuze van erfpachters om al dan niet af te kopen. In 2008 werd aan afkoopsommen € 293,4 miljoen ontvangen, € 42,8 miljoen minder dan in 2007.
De overige baten van het erfpachtbedrijf (€ 8,4 miljoen) bestaan voornamelijk uit rentevergoedingen wegens te laat betalen van canons en afkoopsommen. Deze baten vertonen naar hun aard een onzekere ontwikkeling.

Meerwaarde afkoopsommen

Bij tussentijdse afkoop van erfpachtrechten wordt de afkoopsom afgeleid van de actuele grondwaarde, die door indexering hoger kan zijn dan de oorspronkelijke grondwaarde. Het verschil is de zogeheten meerwaarde. De totale ontvangen meerwaarde in 2008 van € 59,3 miljoen is als volgt besteed:

Meerwaarde afkoop canon door particulieren
De meerwaarde bij afkoop door particuliere erfpachters komt geheel ten goede van het erfpachtresultaat en daarmee van de algemene middelen. De opbrengst over 2008 was met € 5,1 miljoen aanzienlijk lager (€ 5,5 miljoen) dan begroot en zelfs € 11,4 miljoen lager dan in 2007. De belangrijkste oorzaak van deze tegenvaller is de kredietcrisis waardoor particulieren lastiger de afkoop van hun toekomstige canons kunnen financieren en er dus voor kiezen om canon te blijven betalen.

Meerwaarde afkoop canon door corporaties
De gemeente is met de corporaties overeengekomen om de meerwaarde bij de afkoop van contracten van corporaties te storten in het erfpachtdeel van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SFV). Deze afdrachten vertonen over het algemeen een grillig verloop, omdat het afhankelijk is van het tempo waarmee corporaties erfpachtcontracten omzetten. In 2008 bedroegen de opbrengsten € 36,2 miljoen, terwijl € 19 miljoen was begroot. De ontwikkeling van het SFV wordt bij het resultaatgebied Stedelijke ontwikkeling toegelicht.

Overige besteding meerwaarde afkoopsommen
- op basis van een besluit van het College uit 2000 is een deel van de gerealiseerde meerwaarde

(€ 8,7 miljoen waarvan € 2,7 miljoen in voorafgaande jaren) ten gunste van de betreffende grondexploitatie gebracht
- Uit hoofde van de overeenkomsten Aanvullend Convenant Erfpacht (ACE) en 'Bouwen aan de Stad' van de gemeente met de corporaties werd in 2008 een deel van de meerwaarde toegevoegd aan het vereveningsfonds en het deel van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting voor Parkstad (in totaal € 9,4 miljoen)

Toevoeging afkoopsommen aan de Reserve afkoopsommen
De opbrengsten van de afkoopsommen na aftrek van de meerwaarde worden gestort in de reserve Afkoopsommen en hebben geen effect op het resultaat. Wel worden door afkoop de rentelasten en de canonopbrengsten structureel lager. De netto toevoeging bedroeg € 234,1 miljoen, € 57,6 miljoen minder dan in 2007.

Lasten
De voor het resultaat relevante lasten bestaan grotendeels uit de rente over het canonbetalende deel van de grondwaarde, gefinancierd door het Leningfonds tegen de omslagrente (3,5% in 2008). De rentelasten in 2008 bedroegen € 33,2 miljoen, iets lager dan begroot door enerzijds de daling van het aandeel canonbetalende erfpachtrechten en anderzijds hogere rentelasten.
Aan apparaatskosten (€ 5,1 miljoen) en overige kosten (€ 7,2 miljoen) werd samen € 2,1 miljoen minder uitgegeven dan begroot, onder andere door lagere kapitaallasten en minder uitgaven voor communicatie.

Saldo
Het saldo van het erfpachtbedrijf dat beschikbaar is voor de algemene middelen bedroeg in 2008 € 53,8 miljoen, € 11,8 miljoen lager dan begroot en € 18,1 miljoen minder dan in 2007. Voor het saldo opgenomen onder het subresultaatgebied 'erfpacht' moet hierbij worden opgeteld de jaarlijkse onttrekking met € 13 miljoen van de reserve Afkoopsommen waarmee uw Vergadering in 2004 heeft ingestemd.

Grondwaarde
Het in de grond geïnvesteerde vermogen dat door het Ontwikkelingsbedrijf (Bureau Erfpacht) wordt beheerd betreft ongeveer € 5 miljard (zie ook de balans opgenomen in de bijlagen) en is als volgt te splitsen:

Bedragen x € 1 miljoen	Begroting 2008	Toename	Realisatie 2008
Boekwaarde canonbetalende rechten	946,2	21,2	967,4
Boekwaarde afgekochte rechten	4.002,9	81,1	4.083,9
Totale boekwaarde erfpachtgronden	4.949,1	103,3	5.051,3

2.5 Financiering

In totaal wordt € 69,3 miljoen aan bespaarde rente over eigen financieringsmiddelen ten gunste van de algemene dienst gebracht. Dit is € 23,5 miljoen hoger dan geraamd. De oorzaken daarvan zijn:
- de hogere stand per 1 januari 2008 van de reserves en voorzieningen dan bij de begroting geraamd. Hierdoor ontstaat een volume-effect van € 11,2 miljoen
- het werkelijke rentepercentage bedroeg 4,25%, terwijl bij het opmaken van de begroting voor 2008 was uitgegaan van 4%. De hogere rente opbrengst bedraagt circa € 2,1 miljoen
- de opbrengst inflatiecorrectie Noord/Zuidlijn (€ 14,4 miljoen) is ruim € 10 miljoen hoger dan geraamd, vooral door de hogere reservering van middelen dan in de begroting was geraamd

2.6 Deelnemingen

Bij deelname in vennootschappen is sprake van kapitaalverstrekking door de gemeente. De rentelasten van deze kapitaalverstrekking worden deels verantwoord door de afzonderlijke diensten. Voor een aantal deelnemingen gebeurt dat op gemeentelijk niveau. De boekwaarde van deze deelnemingen is circa € 360 miljoen. De rentelasten hierover, die ten laste komen van de algemene dienst, bedroegen in 2008 circa € 12,7 miljoen. De dividendopbrengsten van deze deelnemingen bedroegen € 182 miljoen. Dit bedrag is fors hoger dan het geraamde bedrag van € 30 miljoen.

Grote uitschieters daarbij zijn Schiphol en NUON. Schiphol keerde in 2008 in totaal € 500 miljoen superdividend aan haar aandeelhouders, waarvan ongeveer € 109 miljoen aan Amsterdam. Door de goede resultaten van NUON over 2007 is de dividenduitkering fors hoger uitgevallen dan begroot. Daarnaast heeft NUON in 2008 nog een extra dividend uitgekeerd, wat voor Amsterdam neerkomt op nog ruim € 4 miljoen extra.

2.7 Overige algemene dekkingsmiddelen

Dit subresultaatgebied is een verzameling van diverse onderdelen. Op hoofdlijnen kan dit subresultaatgebied worden onderverdeeld naar algemene begrotingsposten, apparaatskosten en mutaties in reserves.

Algemene begrotingsposten
Ten opzichte van de begroting zijn de lasten € 97 miljoen lager en de baten € 16 miljoen lager. Per saldo een verbetering van € 81 miljoen.

Er zijn vier posten waar zowel de lasten als de baten lager of hoger zijn. Dit heeft per saldo geen effect op het resultaat. Het gaat om de gemeentelijke bijdrage voor ISV (€ 4 miljoen), Noord/Zuidlijn (€ 1 miljoen), dotatie aan voorziening ISV (-/- € 57 miljoen) en uitgaven/ontvangsten reserve bedrijfsvoering OGA (€ 3 miljoen).

Verder zijn de lasten lager als gevolg van:
- in de begroting geraamde stelposten die niet in de rekening worden verwerkt (het gaat om de stelposten 'Kapitaallasten van onrendabele investeringen' van -/- € 38 miljoen, 'Nog te verwerken posterioriteiten' van -/- € 1 miljoen, de post 'overdracht kerntaken politie' -/- € 1 miljoen en de post 'onvoorzien' -/- € 2 miljoen).
- lagere lasten op de post 'lasten concerncontroller niet tot vorenstaande behorende' (-/- € 0,5 miljoen). Het oorspronkelijk begrote bedrag betrof een stelpost voor de te verwachten stijging van de lonen op grond van de nieuwe CAO. Deze kosten zijn verwerkt in de dienstbegroting. De geboekte € 15,5 miljoen hangt samen met de overdracht van reserves aan OGA en aan de Brandweer.
- in de rekening is de geraamde storting in de voorziening juridische risico's niet geboekt (-/- € 5 miljoen)

De lagere baten zijn het gevolg van:
- in de begroting geraamde stelposten worden in de rekening niet geboekt (het gaat om de stelposten 'Niet tot uitgaaf komende kapitaallasten' van -/- € 27 miljoen, 'Niet tot uitgaaf komende prioriteiten' van -/- € 3 miljoen en 'nog te verwerken prioriteiten' van -/- € 21 miljoen)
- hogere baten 'concerncontroller niet tot vorenstaande behorende' (€ 62 miljoen). Deze post bestaat grotendeels uit het rekeningresultaat 2007. Deze valt vrij ten gunste van de exploitatie en is gereserveerd voor de dekking van de incidentele ruimte in 2009. Daarnaast zit in deze post ook de vrijval van de BTW-component van het ISV en een positieve afwikkeling van de NV Werk.
- hogere ontvangsten ten gunste van reserves concerncontroller (€ 23 miljoen). Het gaat hier om ontvangsten in verband met de overdracht van reserves van het Stadsarchief en de Beurs van Berlage. Met de ontvangsten voor de Beurs van Berlage zijn nieuwe reserves gevormd. De overgedragen reserves van het stadsarchief zijn vrijgevallen

Apparaatskosten
Op dit onderdeel zijn de indirecte lasten en baten van een aantal diensten verwerkt. Per saldo is dit onderdeel vrijwel neutraal. Het saldo in de begroting bedroeg -/- € 1,2 miljoen. Ten opzichte van de begroting zijn de lasten zijn € 79 miljoen hoger en de baten € 76 miljoen. In de Rekening 2008 bedraagt het saldo -/- € 4,1 miljoen. Per saldo een verslechtering van -/- € 2,9 miljoen.

Dit is het gevolg van:
- een positief saldo van € 2,1 miljoen op het resultaat van de interne lasten en baten van DRO, DMO en DIVV.
- een negatief saldo bij de Dienst Advies en Beheer (DAB) van -/- € 5,0 miljoen. In verband met de opsplitsing van dit organisatieonderdeel is een deel van het personeel van Westpoortbeheer toegevoegd aan het onderdeel Directie/Staf. De overige onderdelen zijn overgedragen aan andere gemeentelijke diensten

Mutatie reserves
De toevoeging aan reserves bedraagt € 81,4 miljoen en onttrekking € 124,6 miljoen. Aan de reserves is € 75 miljoen meer toegevoegd dan begroot. De onttrekking aan de reserves is € 10 miljoen hoger dan begroot.
De grootste afwijkingen van de lasten ten opzichte van de begroting zijn de toevoegingen aan de reserve Beurs van Berlage (€ 5,9 miljoen), egalisatie reserve kapitaallasten De Bazel (€ 14 miljoen), reserve incidenteel 2009 (€ 51,8 miljoen) en de reserve bedrijfsvoering OGA (€ 3,3 miljoen).

De grootste afwijking van de baten ten opzicht van de begroting zijn de onttrekkingen aan de reserve incidentele ruimte 2008 (€ 2 miljoen), reserve aanjagen woningbouw (€ 4,5 miljoen) en de onttrekking aan de reserve bedrijfsvoering OGA (€ 3,4 miljoen).

De mutatie op de reserves die in dit resultaatgebied worden verantwoord komen niet overeen met het overzicht reserves. Dit komt omdat een deel van de mutaties in andere resultaatgebieden is begroot en verantwoord.

3 Specificatie reserves en voorzieningen

Bedragen x € 1 miljoen	Stand Primo 2008	Mutaties 2008 +/+	Mutaties 2008 -/-	Stand Ultimo 2008
Reserves				
Reserve incidentele ruimte 2008	60,4	0	60,4	0
Aanjagen woningbouwproductie	4,5	0	4,5	0
Beurs van Berlage	0	5,9	0	5,9
Deelneming GVB	78,8	0	0	78,8
Egalisatie kapitaallasten de Bazel	0	14	14	0
Incidenteel 2009	0	51,8	0	51,8
Reserve deelnemingen 2007	31	0	31	0
Afkoopsommen erfpacht	3.848,90	293,4	59,3	4.083,00
Weerstandsvermogen	143,2	8	8	143,2
Meerwaarden afkoopsommen Grondbedrijf	89,6	0	13	76,6
Egalisatiefonds kapitaallasten	130,3	0	7	123,3
Reserve fusie waterbeheer	61,7	2,2	3,7	60,2
Reserve Bouwfonds	7,3	0	0	7,3
Egalisatiereserve splitsingsunit	2,8	0,2	0	3
Reserve bedrijfsvoering (OGA)	2,1	3,3	3,5	1,9
Algemene reserve (DRO)	1,3	0,5	0	1,8
Afkoopsommen erfpacht 2e termijn	0,9	0	0	0,9
Afkoop winstrechten Energie Noord-West	2,8	0,1	2,9	0
Garantiefonds Gemeentelijke Kredietbank Amsterdam	0,1	0,4	0,1	0,4
Vakantiegeld reserves	2,2	3,1	3,3	2
WW/wachtgeld reserves	4,0	1,0	2,4	2,6
Totaal reserves	4.471,90	383,9	213,1	4.642,70
Voorzieningen				
Risico's Beurs van Berlage	0	1	0	1
Juridische risico's	45,2	1,5	1,9	44,8
Afwikkeling oude stadsvernieuwingsverplichtingen Amsterdam	16,9	0	16,9	0
Garanties, geldleningen en claims	21,2	0	0	21,2
Verstrekte geldleningen	2,6	0,2	0	2,8
Voorziening voor contractkosten energie deelnemingen	2,7	0	0	2,7
Sophia Augusta / Lopez Suasso	0,3	0,3	0	0,6
Willet Holthuysen	0,1	0	0	0,1
Totaal voorzieningen	89	4,4	20,2	73,2
Totaal reserves en voorzieningen	4.560,9	388,3	233,3	4.715,9

3.1 Nieuwe reserves

- Incidenteel 2009: dit betreft het resultaat 2007 dat conform de bestuurlijke bestendige gedragslijn is toegevoegd aan de incidentele begrotingsruimte 2009. In 2009 zal het volledige bedrag van € 51,8 miljoen worden onttrokken
- Beurs van Berlage: deze reserve betreft de waardering van de kapitaalverstrekking ten behoeve van de deelneming in de Beurs van Berlage. De rente over deze reserve dient ter dekking van de rentelast van deze kapitaalverstrekking. De toevoeging van € 5,9 miljoen is reeds gemeld in de Actualisatie 2008

3.2 Gehandhaafde reserves

- Weerstandsvermogen. Een uitgebreide toelichting op de ontwikkeling in 2008 is opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen

- Deelneming GVB: de reserve betreft de waardering in de deelneming NV GVB. De rente over deze reserve dient ter dekking van de rentelast over de boekwaarde van de deelneming in NV GVB. Er zijn geen mutaties geweest in 2008

- Afkoopsommen erfpacht: in deze reserve worden de van erfpachters ontvangen afkoopsommen gestort. De rente over de reserve dient als dekking voor de rentelasten over de waarde van de in erfpacht uitgegeven grond. Begroot was een toevoeging van € 224 miljoen. Uiteindelijk is ultimo 2008 € 293 miljoen toegevoegd en € 59 miljoen onttrokken. In paragraaf 2.4 wordt uitgebreid ingegaan op deze reserve

- Meerwaarden afkoopsommen Grondbedrijf: de bedragen waarmee de erfpachtafkoopsommen de grondwaarde overtreffen, werden tot 2001 door OGA afgedragen aan de algemene dienst. Vanaf 2001 geldt een andere beleidslijn. Conform het toenmalige Financieel Meerjarenperspectief valt vanaf 2005 uit de reserve jaarlijks een bedrag van € 13 miljoen vrij ten gunste van de algemene dienst. Vanaf 2009 is dit bedrag verlaagd naar € 7 miljoen, maar in 2008 is conform begroting € 13 miljoen onttrokken

- De belangrijkste ontwikkelingen in de reserve bedrijfsvoering van het OGA zijn:
  - vrijval van € 1,7 miljoen TCN assets ten behoeve van de kwaliteitsverbetering Teleport ten gunste van het VE-fonds
  - gelijke toevoeging en onttrekking van € 1,4 miljoen ter dekking van tekort van het project Cultuurgebouw Zuidoost
  - resultaten facilitaire onderdelen van het OGA (toevoeging van € 1,3 miljoen in 2008)
  - toevoeging van € 1,3 miljoen, zijnde een deel van het positieve resultaat van het facilitair onderdeel van het OGA
  - toevoeging van € 0,2 miljoen subsidie ten behoeve van Parkmanagement

- De reserve Erfpacht 2^{e} termijn wordt gevoed door vrijval uit de reserve afkoopsommen bij herziening van rechten. De vrijval ontstaat indien een recht in het 1ste tijdvak is afgekocht, maar in het 2de tijdvak canon wordt betaald. Deze reserve valt niet goed te ramen, maar de jaarlijkse dotatie is gering (in 2008 € 39 duizend). De stand ultimo 2008 bedraagt € 0,9 miljoen

- Egalisatiefonds kapitaallasten: de door de gemeente te betalen rentelasten worden doorbelast aan de overige onderdelen van de begroting. Verschillen tussen betaalde en doorberekende rentelasten worden in principe toegevoegd of onttrokken aan het Egalisatiefonds kapitaallasten. Hierdoor wordt het mogelijk ontwikkelingen van de marktrente op een gematigde wijze in de begroting te verwerken. Inmiddels is de situatie al een aantal jaren zo dat de omvang van het egalisatiefonds zich op een adequaat niveau bevindt en het jaarlijkse overschot op de doorbelaste rente vrij valt ten gunste van vooral algemene dienst en stadsdelen. Voor 2008 werd een tekort op de doorbelasting van de rente verwacht. De werkelijke onttrekking 2008 bedraagt € 7 miljoen in plaats van € 10 miljoen

- Reserve fusie waterbeheer: bij de overgang van de gemeentelijke waterkwaliteits- en kwantiteitstaken naar de stichting Dienst Waterbeheer en Riolering in 1997 zijn afkoopsommen verkregen die gedurende een aantal jaren (tot 2047) ten gunste van de algemene dienst vrijvallen. Toevoeging en onttrekking zijn conform begroting

- Reserve Bouwfonds: deze reserve is in 2000 gevormd uit de opbrengst van de verkoop van de aandelen in de NV Bouwfonds Nederlandse Gemeenten. De rente over de reserve vormt de dekking voor de vervallen dividendopbrengst en de rentelast over een deel van het aandelenkapitaal in de NV Zeedijk. Conform begroting zijn er geen toevoegingen of onttrekkingen geweest

- Egalisatiereserve splitsingsunit: de reserve splitsingsunit dient ter verevening van de kosten voor het maken van splitsingen van erfpachtrechten voor corporaties en de hiervoor ontvangen vergoedingen die in de tijd niet gelijk lopen. Aan deze reserve is € 0,2 miljoen toegevoegd. Dit is € 0,3 miljoen lager dan begroot

- Garantiefonds Gemeentelijke Kredietbank Amsterdam: indien de Gemeentelijke Kredietbank (GKA) bij het verstrekken van een persoonlijke lening, waarbij een schuldregeling met schuldeisers wordt getroffen en waarbij sprake is van problematische schulden (ziekenfonds, huur, energie), teveel risico loopt, kan de GKA, als de cliënt te eniger tijd alsnog niet aan zijn of haar verplichtingen kan voldoen, een beroep doen op een garantiefonds. Aan het Garantiefonds wordt jaarlijks een bedrag van circa € 0,4 miljoen gedoteerd. De dotatie is alleen nominaal aangepast. Er wordt vanuit gegaan dat voor eenzelfde bedrag een beroep op het Garantiefonds wordt gedaan. In 2008 is in werkelijkheid slechts € 0,1 miljoen onttrokken; begroot was € 0,4 miljoen

- Vakantiegeld reserves: aan de vakantiegeld reserves is € 3,1 miljoen toegevoegd en € 3,3 miljoen ontrokken. Per saldo bedraagt de stand ultimo 2008 € 2 miljoen. Dit is conform begroting

- WW/wachtgeld reserves: aan de WW/wachtgeld reserves is € 1,0 miljoen toegevoegd en € 2,4 miljoen onttrokken. De stand ultimo 2008 bedraagt € 2,6 miljoen. Hoewel de mutaties afwijken, is de stand aan het eind van het jaar conform begroting

3.3 Afgewikkelde reserves

- Reserve incidentele ruimte 2008: Dit betreft het resultaat 2006 dat conform de Begroting 2008 is toegevoegd aan de incidentele begrotingsruimte
- Aanjagen woningbouwproductie: reserve is overgedragen aan OGA
- Reserve deelnemingen 2007: deze reserve is in 2007 gevormd voor de dekking van de begroting 2008. In 2008 is volledige bedrag vrijgevallen conform begroting
- Afkoop winstrechten Energie Noord-West: in het kader van de uit de privatisering van het voormalige energiebedrijf voorkomende vervolgstappen in 1998 zijn de afkoopsommen verkregen die tot 2008 ten gunste van de algemene dienst vrijvallen. Toevoeging en onttrekking conform begroting
- Egalisatie kapitaallasten de Bazel: deze reserve is in 2008 conform begroting toegevoegd aan de incidentele ruimte

3.4 Nieuwe voorzieningen

Risico's Beurs van Berlage: deze voorziening dient om mogelijk onvoorziene risico's met betrekking tot de Beurs van Berlage op te vangen. In 2008 is € 1,0 miljoen toegevoegd. Dit is reeds gemeld in de Actualisatie 2008

3.5 Gehandhaafde voorzieningen

- Juridische risico's: deze voorziening is bedoeld om juridische risico's te dekken die de gemeente loopt. Aan deze voorziening in 2008 € 1,5 miljoen toegevoegd en € 1,9 miljoen onttrokken.

- Garanties, geldleningen en claims: deze voorziening in 2008 hebben zich geen mutaties ten laste of ten gunste van deze voorziening voorgedaan

- Verstrekte geldleningen: op aan derden verstrekte geldleningen wordt een opslag in rekening gebracht, die wordt toegevoegd aan deze voorziening ter dekking van mogelijke terugbetaalrisico's. In 2008 is € 0,2 miljoen toegevoegd aan deze voorziening. De stand ultimo 2008 bedraagt € 2,8 miljoen

- Voorziening voor contractkosten energie deelnemingen: deze voorziening is bedoeld voor het dekken van de afwikkelingskosten van de verkoop van de aandelen UNA en de fusiecontracten NUON. Zowel bij de verkoop van de aandelen UNA als bij de fusie van ENW en NUON is de gemeente Amsterdam als aandeelhouder verplichtingen aangegaan. Om de aanspraak op deze verplichtingen zoveel mogelijk te beperken is het regelmatig noodzakelijk externe adviseurs in te schakelen. Begrote onttrekking in 2008 is € 0,7 miljoen

- Sophia Augusta / Lopez Suasso; Dit is een legaat. De toevoeging betreft waardevermeerdering. De stand ultimo 2008 bedraagt € 0,6 miljoen

3.6 Afgewikkelde voorzieningen

- Afwikkeling oude stadsvernieuwingsverplichtingen Amsterdam (SVF): Conform de Overgangswet Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing is eind 2004 het SVF afgewikkeld, wat inhield dat er richting het Rijk niet meer gerapporteerd hoefde te worden. Intern-gemeentelijk is het fonds nog niet geheel afgewikkeld. Ultimo 2008 rest nog een bedrag van € 3,7 miljoen (voor subsidies monumentenzorg). Het streven is om het SVF ultimo 2009 geheel afgewikkeld te hebben. Eventueel vrijvallende bedragen en gekweekte rente in het SVF worden toegevoegd aan het ISV-fonds

- ISV-fonds: Voor zover de jaarlijks toegekende ISV-budgetten (voorheen Stadvernieuwingsfonds) nog niet zijn besteed, worden ze opgenomen in de post overlopende passiva. Vorig jaar werd het ISV-fonds nog verantwoord als voorziening bij algemene dekkingsmiddelen. Vanaf Begroting 2008 zijn de voorzieningen ISV (en SVF) niet langer opgenomen als voorziening maar als overlopende passiva. Voor meer inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar het onderdeel ISV in de jaarrekening. De omvang van de voorziening in de verantwoording het onderdeel ISV wijkt overigens af van de bedragen in het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen, omdat de grondslag, mede door de verantwoordingsvereisten van het Rijk, afwijkt. In het onderdeel ISV worden in tegenstelling ook de nog niet bestede sleutelbedragen van de stadsdelen opgenomen

4 Investeringen

Er is begin 2006 een krediet van € 5,5 miljoen verstrekt voor het automatiseringssysteem Neo Tax van DBGA, waarbij was aangegeven dat het krediet in 2005-2007 zou worden besteed, met een mogelijke uitloop naar 2008. De looptijd van het krediet is dus verstreken. De scope van het project en het investeringstempo is inmiddels gewijzigd. Dit is vooral het gevolg van voortschrijdend inzicht, nieuwe technieken en externe ontwikkelingen. Dit betreft voortschrijdend inzicht op het gebied van beveiliging, output-management (formulierenbeheer) en procesmanagement. Ook is ervoor gekozen binnen budgetten te schuiven om zo aan onderdelen meer of minder aandacht te kunnen schenken. Hierdoor wordt in formele zin afgeweken van het raadsbesluit waarbij het krediet werd verstrekt. De scopewijziging valt, ook volgens de accountant, binnen de vrij ruime omschrijving van het verleende krediet.

4 Gemeentebrede aspecten

Risico's en weerstandsvermogen
Financiering
Lokale heffingen
Verbonden partijen
Onderhoud van kapitaalgoederen
Gemeentelijk grondbeleid
Bedrijfsvoering
Duurzaamheid
Personeel, organisatie en informatie

1 Risico's en weerstandsvermogen

In paragraaf 1 wordt allereerst het wettelijk kader en het risicobeleid van de gemeente Amsterdam beschreven. Vervolgens komen het risicomanagement in de bedrijfsvoering (paragraaf 2), projecten (paragraaf 3) en gemeentebrede risico's (paragraaf 4) aan bod. De actuele ontwikkeling van de ongedekte risico's, het risicoprofiel, wordt in paragraaf 4 beschreven. Om deze ongedekte risico's op te kunnen vangen is weerstandscapaciteit nodig (paragraaf 5).

1.1 Het wettelijke kader en de Notitie Risicomanagement

Een risico is het gevaar van verlies of schade als gevolg van interne of externe omstandigheden. Een risico is het product van de kans dat de schade of verlies zich voordoet en de omvang daarvan. Het B*esluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten* (BBV) schrijft voor dat de gemeente jaarlijks de weerstandscapaciteit en de risico's inventariseert en hierover beleid formuleert. Artikel 11 van het BBV definieert het weerstandsvermogen als de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's, waarvoor geen specifieke voorzieningen zijn getroffen (ongedekte risico's).

Het beleid ten aanzien van risicomanagement binnen de gemeente Amsterdam is vastgelegd in de Notitie Risicomanagement. Deze notitie is op 14 mei 2008 door uw Vergadering vastgesteld en bevat een aantal uitgangspunten:

- risicomanagement is om ervoor te zorgen dat risico's tijdig worden geïdentificeerd en beheerst waardoor doeleinden optimaal kunnen worden gerealiseerd, risicomanagement is dus geen controle instrument maar een sturingsinstrument
- risicomanagement is maatwerk
- risicomanagement is te onderscheiden in drie beheersingsniveaus:
  - de diensten (de reguliere bedrijfsvoering)
  - projecten (reguliere en bijzondere)
  - bestuursdienst (gemeentebrede en dienstoverstijgende risico's)
- directeuren van diensten en projecten zijn zelf primair verantwoordelijk voor het risicomanagement, dat is vastgelegd in hun persoonlijke management doelstellingen

Ons College heeft de gemeentesecretaris belast met de implementatie van de notitie risicomanagement. Er is een ambtelijke stuurgroep implementatie risicomanagement in het leven geroepen waarin ook de stadsdelen zijn vertegenwoordigd.
Daarnaast zet ons College ook andere middelen in om risico's te onderkennen en te beheersen:

- de periodieke Integrale Meting Bedrijfsvoering (IMB) geeft aan of een dienst de bedrijfsvoeringsrisico's voldoende beheerst. Indien nodig worden aanbevelingen gedaan voor verbetering. In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt hier nader op ingegaan
- de inzet van juridische kwaliteitszorg is een tweede instrument voor risicomanagement in de bedrijfsvoering. De Bestuursdienst heeft sinds 2002, in opdracht van uw Vergadering, activiteiten ondernomen om de juridische kwaliteit van het gemeentelijke handelen te optimaliseren. Voorbeelden zijn de opzet van een systeem van juridische control, juridische nulmetingen en een juridisch scholingsprogramma voor juristen en niet-juristen. Ook worden diensten en stadsdelen ondersteund op gebied van Europese Regelgeving
- het Bureau Integriteit adviseert diensten en stadsdelen bij het in kaart brengen van integriteitsrisico's en de beheersing van dit soort risico's, onder andere door de training morele oordeelsvorming

1.2 Risicomanagement in de bedrijfsvoering

De diensten zijn zelf verantwoordelijk voor het tijdig onderkennen van risico's en het nemen en naleven van maatregelen. Risico's die inherent zijn aan de bedrijfsprocessen en waarvan de omvang en kans op realisatie substantieel zijn, dienen te zijn afgedekt met specifieke voorzieningen. Voor diensten waarvan de lasten worden gedekt door kostendekkende tarieven van gebruikers, geldt als richtlijn dat de dekking van risico's in de tarieven moet zijn verwerkt.

Aan de diensten is gevraagd om in hun rekening inzicht te geven in de wijze waarop zij hun risicomanagement waarborgen. Dit blijkt op uiteenlopende wijzen te gebeuren. De verschillen zijn ten dele te verklaren door het feit dat bedrijfsprocessen naar hun aard sterk uiteenlopen. Dat heeft ook zijn neerslag in de verschillen in risico's en de wijze waarop die worden beheerst. Diensten geven aan het risicomanagement in te vullen door opleiding van medewerkers en het maken van risicoanalyses en procesbeschrijvingen. Veel diensten kondigen voor 2009 verdere verbeteringen aan.

1.3 Risicomanagement van projecten

Voor projecten is risicomanagement een essentieel onderdeel van de projectbeheersing. Uw Vergadering heeft op 14 mei 2008 de *Regeling Risicovolle Projecten* vastgesteld. De regeling bevat (extra) eisen waaraan de sturing en beheersing van risicovolle projecten in de opzet en uitvoering moet voldoen, zodat zij – de projecten – 'in control' zijn. De eisen bieden, mits goed toegepast, waarborgen dat het risicomanagement van deze projecten op orde is. De regeling geeft verder voorschriften over de informatievoorziening richting ons College en uw Vergadering.
Tot nu toe zijn er na de inwerkingtreding van de Regeling Risicovolle Projecten de volgende projecten onder de werking van de regeling gebracht:

- Noord-Zuidlijn (opzet voortgangsrapportages aangepast, met name wat betreft ontwikkeling risico's)
- AMSYS (toezegging startnotitie bij kredietbesluit)
- uitbreiding glasvezelnet (toezegging startnotitie bij ondertekening overeenkomst met private partijen)
- project 1012 (toezegging startnotitie bij strategiebesluit)
- herstel HRC AVI (ons College heeft besloten de regeling toe te passen bij kredietbesluit)
- renovatie stadhuis (toegezegd bij vaststelling voorbereidingskrediet)

De in mei 2008 vastgestelde herziene gemeentelijke richtlijn kredietbeheer, is een ander instrument voor risicobeheersing bij projecten. De richtlijn bevat algemene en specifieke voorschriften voor grote projecten, waaronder de uitvoering van een uitgebreide risicoanalyse en het leveren van voortgangsrapportages.

De uitvoering van (middel)grote ICT projecten is een aandachtspunt. In 2008 heeft ons College een extern onderzoek laten uitvoeren naar het gemeentelijk ICT beleid. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt hier uitgebreider op in gegaan.

1.4 De gemeentebrede en dienstoverschrijdende risico's

Een analyse van risico's laat soms resterende risico's zien die niet via de geijkte instrumenten (waaronder het treffen van voorzieningen) kunnen worden gedekt. Een bijzonder aandachtspunt daarbij zijn de risico's met kleine kansen en grote gevolgen. Diensten moeten in hun jaarrekening inzicht bieden in de omvang van de resterende risico's in termen van minimale en maximale kansen op voorkomen en minimale en maximale omvang. Dit biedt op zich een basis voor een kwantitatieve onderbouwing van de noodzakelijke omvang van de Algemene Risico Reserve (ARR). Ons College meent echter dat het niet verstandig is om hierop al te zeer te leunen: veel diensten en projecten hebben nog geen volledig kwantitatief beeld van hun resterende risico's. Afgezien daarvan zal het altijd lastig zijn om gemeentebrede, vaak minder concrete, risico's te kwantificeren. Ons College kiest daarom voor de benadering waarbij het zwaartepunt ligt op implementatie van het risicomanagement bij diensten en projecten. Dat zal dan leiden tot een beter onderbouwde kwantificering van de resterende risico's.

1.5 De ontwikkeling van resterende risico's in 2008

Deze paragraaf beschrijft de ontwikkelingen in 2008 van majeure resterende risico's die in de jaarrekeningen van de diensten zijn vermeld, onderverdeeld in bestaande, vervallen en nieuwe risico's. Vanwege de bijzondere positie van de Noord/Zuidlijn in het risicoprofiel van de gemeente besteden wij eerst apart aandacht aan dit project.

1.5.1 De Noord/Zuidlijn

Actuele prognose kosten en risico's

Het projectbureau Noord/Zuidlijn heeft evenals voorgaande jaren een prognose einde werk opgesteld met als peildatum 31 december 2008. De prognose is separaat aan uw Vergadering aangeboden.

De prognose einde werk is € 320 miljoen hoger dan het door uw Vergadering in 2008 vastgestelde budget van € 2298,1 miljoen (prijspeil 2008). In deze prognose zijn voor het eerst inbegrepen de beheersingskosten van de risico's. In de rapportage wordt een bandbreedte (binnen 5% en 95% overschrijdingskans) van € 30 miljoen aangegeven.

Verschil (x € 1 miljoen) budget – prognose	Projectkosten (excl. risicofonds)	Risico's[1]	Projectkosten (incl. risicofonds)
Bouwkosten	-/- 26,1	-/- 173,6	-/- 199,7
Bijkomende kosten	-/- 31,5	-/- 7,4	-/- 38,9
VAT-kosten	-/- 23,9	-/- 30,6	-/- 54,5
Totaal	-/- 81,5	-/- 211,6	-/- 293,1
Kosten beheersmaatregelen			-/- 25,0
Totaal inclusief kosten beheersmaatregelen			**-/- 318,1**
Financiële bandbreedte risicoprofiel (5% en 95% overschrijdingskans)			+ of – 30
Totaal verwachte verschil vierde kwartaal 2008			**-/- 288 – -/- 348**

Systeemwijzigingen

1. Tot nu toe is de omvang van het risicofonds gebaseerd op de mediaan van de hierboven genoemde bandbreedte. Ons College acht het verantwoord om het Projectbureau een inspanningsverplichting te geven het project te realiseren op de onderkant van de hierboven genoemde bandbreedte. Dit betekent dat het College uitgaat van een toename van het budget met € 290 miljoen tot € 2588,1 miljoen.

2. De posten in het risicofonds die betrekking hebben op risico's met 100% kans en een bandbreedte van de mogelijke schade van maximaal 30%, zijn overgeheveld van het risicofonds naar de projectkosten. In totaal betreft dit € 192 miljoen. Deze interne verschuiving heeft voor het totale budget geen gevolgen. De samenstelling van het budget wordt nu als volgt:

Bedragen x € 1 miljoen Prijspeil 2008	Budget 2008	Extra budget	Actueel budget
Projectkosten excl. Risicofonds	2114,2	+281,4	2395,6
Risicofonds	183,9	+8,7	192,6
Projectbudget	2289,1	290,1	2588,1

In hoofdstuk 2 Bestuurlijke hoofdlijnen wordt ingegaan op de dekking van het extra budget.

Resterende risico's

In het bovenstaande raming is geen rekening gehouden met een aantal geïdentificeerde risico's. In de raadsvoordracht bij de 4e kwartaalrapportage 2008 zijn deze opgenomen.
In deze raadsvoordracht is ook uitvoerig ingegaan op de conclusies van de externe auditcommissie Korf/Horvat. Een van hun adviezen is een integrale aanpak van het project aanleg Noord/Zuidlijn en AMSYS, waaronder ook de financiële prognose. Ons College heeft deze aanbevelingen overgenomen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de raadsvoordracht.

[1] Gebaseerd op de 50% waarde van de C-risico's (voor beheersing) + het gemiddelde van de 50% waarden van de E-risico's voor beheersing en na beheersing, exclusief kosten van de beheersmaatregelen.

1.6 Ontwikkeling van bestaande risico's

1.6.1. Grondexploitatie en vereveningsfonds

Een bijzonder punt van aandacht zijn de risico's bij de gemeentelijke grondexploitaties. De centrale stad en de stadsdelen investeren jaarlijks grote bedragen ten behoeve van de grondexploitatie. Deze investeringen moeten worden terugverdiend door gronduitgifte in erfpacht. Het niveau van de gronduitgiftes is sterk afhankelijk van investeringsbereidheid van marktpartijen, concurrentie tussen steden, rentestand en koopkrachtontwikkeling. Een lokale overheid heeft hier in beperkte mate invloed op. De risico's worden gedekt in het Vereveningsfonds (VE-fonds). Dit fonds is een verzameling van reserves en voorzieningen ten behoeve van de grondexploitaties van zowel de centrale stad als de stadsdelen. Daarnaast worden de tekorten in de grondexploitaties van stedelijke vernieuwingsplannen (voornamelijk in Noord en de westelijke tuinsteden) gedekt uit het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.

Het gemeentelijke beleid is er op gericht dat deze fondsen voldoende dekking moeten bieden voor de (soms forse) risico's van lopende grondexploitaties. Naar de huidige voorlopige inschattingen zullen de gevolgen van de kredietcrisis een negatieve invloed op de plannen hebben van € 90 miljoen. Vooruitlopend op de aanpassing van de voorziening voor plantekorten ten laste van de Algemene reserve van het VE-fonds is een bedrag van € 90 miljoen afgezonderd. Daarnaast is het wenselijk dat het VE-fonds ruimte biedt om nieuwe grondexploitaties ter hand te nemen. Ons College houdt vast aan de beleidslijn dat de ARR niet beschikbaar is als extra buffer voor risico's binnen de grondexploitaties. In de Hoofdlijnen bij deze rekening, het resultaatgebied Stedelijke ontwikkeling als de verplichte paragraaf Grondbeleid wordt uitgebreid ingegaan op de actuele ontwikkelingen in de gemeentelijke grondexploitaties en de beheersing van risico's daarbinnen.

Polderweggebied/sanering Oostergasfabriek/Volgermeerpolder
De nazorgactiviteiten in het kader van de grondwatersanering zijn nog niet gedekt. Dit risico treedt op na 2013. Een ander risico is de bijdrage van het ministerie van VROM van € 6,4 miljoen. De definitieve toekenning van de bijdrage vindt plaats bij de vaststelling van het meerjarenprogramma 2010-2014 van VROM. Daarbij wordt ook de indexering van het project Volgermeerpolder (€ 6,7 miljoen) meegenomen. Het gemeentelijke aandeel in de sanering van de Volgermeerpolder bedraagt 10%, het aandeel van het rijk bedraagt 90%.
Een nieuw risico, van onbekende omvang, is de aanvoer van voldoende grond van de juiste kwaliteit op het juiste moment. Het aanbod in de markt is slecht, waardoor er rekening gehouden moet worden met extra kosten voor de aankoop van grond. Ook is vanaf 2008 de grondbehoefte meer specifiek geworden. Daarnaast loopt er een onderzoek naar de meest effectieve aanpak om de vereiste waterkwaliteit te bereiken.

1.6.2 OV Chipkaart

DIVV is geen opdrachtgever OV meer, en de reserves OV zijn overgedragen aan de huidige opdrachtgever, de Stadsregio. Het GVB wil DIVV echter houden aan de ambtelijke overeenkomst uit 2004 waarin DIVV als opdrachtgever OV is opgenomen. Volgens de berekeningen van het GVB bedraagt het risico € 10,6 miljoen. Ons College is van mening dat een eventuele claim gericht zou moeten zijn aan de Stadsregio.

1.6.3 Onderhoudskosten oeverconstructies

De stadsdelen kunnen een beroep doen op de centrale stad voor de dekking van de kosten van groot onderhoud en vervanging van oeverconstructies van de Amstel, het IJ en secundaire vaarwegen. Dit risico bedraagt € 3 miljoen structureel op jaarbasis.

1.6.4 Tweede sluis

Het ontbreken van duidelijkheid over het realiseren van de tweede grote sluis kan op termijn een belemmering vormen voor de ontwikkeling van de Amsterdamse haven. Eind 2008 heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden. Op hoofdlijnen is er overeenstemming met het ministerie over de uitgangspunten en aannames van de business case waarin diverse financieringsconstructies, bijdragen en kostenverdelingen concreet worden gemaakt. In het voorjaar van 2009 zal met het ministerie over de mogelijke dekking verder worden gesproken.

1.6.5 Garage Markenhoven en Piet Hein Garage

In Markenhoven zijn enige tekortkomingen aan de constructie vastgesteld. Het onderzoek naar de schade is gereed. De adviezen uit het onderzoek zullen in 2009 leiden tot een vervolgopdracht voor het uitvoeren van aanvullend onderzoek en herstel. De verdeling van de kosten moet worden afgestemd met de Vereniging van Eigenaren Markenhoven.
Voor de garage onder de Passengers Terminal (Piet Hein Garage) is voor een onderzoek naar de optredende scheurvorming een verkennend gesprek gevoerd met een deskundig bureau. Eind december 2008 is er lekkage opgetreden. Er zijn opdrachten verstrekt voor injecteer werkzaamheden, reinigen van afvoeren en afvoerroosters. Onderzoek naar de voorwaarden in de splitsingsakte zal duidelijkheid moeten verschaffen of dit een gemeenschappelijk bouwdeel betreft en kosten gedeeltelijk verhaalbaar zijn.

1.6.6 Renovatie Oostlijn

Het project Renovatie Oostlijn kent diverse risico's, zoals tunnelveiligheid, systeemintegratie vluchtwegmaatregelen en buitendienststellingen. De maximale schade van het restrisico is inmiddels afgenomen tot € 1,8 miljoen. De kans op schade is klein, doordat het project volledig gedekt wordt door de bijdrage van de Stadsregio. Daarnaast bestaat nog het risico van nieuwe wet- en regelgeving over vluchtwegmaatregelen die tot meerkosten zouden kunnen leiden. De kans van optreden is 25% en de omvang van de mogelijke schade is nog onbekend.

1.6.7 Vervanging sluisdeuren

Verwacht wordt dat de *Wet aanvullende hydraulische randvoorwaarden* in de *Wet op de waterkeringen* wordt opgenomen. Naar verwachting zullen acht deursets van sluizen niet voldoen aan deze randvoorwaarden. Het is nog onduidelijk of en zo ja, hoeveel het rijk zal bijdragen. Als aanpassing nodig is en het rijk niet bijdraagt, zijn de kosten voor Amsterdam. De maximale schade wordt geraamd op € 20 miljoen met een kans van 75% dat de wet van kracht wordt verklaard.

1.6.8 Continuering ISV

De vermindering van het ISV-budget vormt een risico, omdat het ISV deels wordt ingezet als dekking voor uitgaven die in de loop van de jaren structureel zijn geworden. De huidige ISV periode eindigt na 2009 en de hoogte van de rijksbijdrage in de nieuwe periode 2010-2015 ligt nog niet vast. Het is waarschijnlijk dat de rijksbijdrage lager zal zijn dan in de afgelopen periode.

1.6.9 Gemeentelijke belastingen

Door de aard van de werkzaamheden en de fiscaaljuridisch aspecten, is het niet goed mogelijk een volledig beeld te geven van de omvang van de risico's. Vooral in de bezwaar- en beroepssfeer doen zich ontwikkelingen voor die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de opbrengst van de belastingmiddelen. De geschillen hebben veelal effect over meerdere jaren, omdat een definitieve uitspraak vaak lang op zich laat wachten. Sinds de begroting 2009 hebben zich meerdere ontwikkelingen voorgedaan die leiden tot een verlaging van het risico van € 1,6 miljoen naar € 0,8 miljoen, aangaande risico's voor OZB van grote objecten.

1.6.10 Westrandweg / tweede Coentunnel

De aanleg van de Westrandweg kent diverse risico's. In maart 2008 is het tracébesluit Westrandweg genomen. De uitgaven voor het verwerken van bodemas in het tracé worden door de gemeente Amsterdam voorgefinancierd ten behoeve van Rijkswaterstaat. De definitieve afrekening van de openstaande vordering vindt plaats nadat het tracébesluit onherroepelijk van kracht is, naar verwachting in het voorjaar 2009.
Dit risico bedraagt maximaal € 7,6 miljoen met een kans van optreden van 25%.
Ook bestaat het risico dat het rijk de door de gemeente voorgefinancierde BTW niet vergoedt, maximale schade is € 3 miljoen.
Verder wordt uit het gronddepot hergebruikte grond geleverd. Mocht het tracé niet doorgaan, dan zijn de kosten van het opruimen van de grond voor rekening van de gemeente.
Bij de aanvraag van het voorbereidingskrediet voor de Amsterdamse inbreng bij het rijksproject Westrandweg/tweede Coentunnel zijn de volgende risico's geïnventariseerd:

- de kosten van zandlevering zijn, in de kredietaanvraag opgenomen, € 0,3 miljoen. Omdat Amsterdam een toezegging heeft gedaan zonder beperkingen, kan dit leiden tot een hogere kostenpost
- de kostentoerekening van de verlenging van de overspanning van het viaduct in verband met de aanleg van een fietspad is nog onduidelijk
- niet tijdige beëindiging van gebruiksrechten van benodigde gronden
- het verleggen van waterleidingen op niet-Amsterdamse gronden en de verkeersafwikkeling

Deze risico's worden geschat op maximaal € 2,35 miljoen en minimaal € 1,2 miljoen met een kans van optreden van 50%.

1.6.11 Uitvoering Wet werk en bijstand (WWB)

De gemeente beschikt over een risicoreserve van € 45 miljoen voor het dekken van het risico dat uitkeringslasten WWB hoger zullen zijn dan het budget dat van het rijk wordt ontvangen. De reserve is opgebouwd uit de overschotten op de gebudgetteerde bijstandslasten tot en met 2006. In 2007 was er – voor het eerst sinds de invoering van de wet in 2004 – sprake van een gering tekort van € 0,4 miljoen. In 2008 was weer sprake van een gering overschot van € 0,3 miljoen.
Een betrouwbare raming van de ontwikkeling van het totale uitkeringsbestand is moeilijk te geven. De kans is echter groot dat het tekort de komende jaren door de kredietcrisis flink kan oplopen. De tekorten worden ten laste gebracht van de risicoreserve, die daardoor mogelijk in 2010 al uitgeput is.

1.6.12 Nieuwe wet ambulancezorg

De wet is in december 2008 door de Eerste Kamer goedgekeurd en de invoering vindt op 1 januari 2011 plaats. De GGD en VZA werken nu samen in de stichting Regionale Ambulance Voorziening Agglomeratie Amsterdam (RAVAA). Deze nieuwe wet heeft gevolgen voor de wijze waarop de ambulancezorg in de regio georganiseerd wordt. Er kan per regio maar één vergunningverlener zijn. Eind 2008 is een overleg gestart tussen de RAVAA-partners om de mogelijkheden te verkennen. De omvang van het risico is onbekend.

1.6.13 Verbreding A9/A10

Eind 2007 is de overeenkomst 'stroomlijnalternatief planstudie Schiphol Amsterdam Almere' ondertekend. Amsterdam heeft – onder voorwaarden – een bijdrage van € 70 miljoen toegezegd. Hieraan ligt ten grondslag dat Amsterdam door de beoogde inpassing van de Gaasperdammerweg extra grondopbrengsten kan realiseren, die als gemeentelijke bijdrage worden ingebracht (€ 25 miljoen). Daarnaast worden de A9 en de A10 verbreed, waarvoor het rijk grond van de gemeente moet verwerven. Vastgelegd is dat dit gebeurt voor het resterende bedrag van € 45 miljoen. Met deze bijdragen 'in natura' wordt in principe geen beslag gelegd op de gemeentebegroting. Er resteren nog twee risico's:

- in het besluit is een verwacht en nog ongedekt verlies van erfpachtinkomsten van € 5 à 10 miljoen aangekondigd. Nadere uitwerking van de nu voorliggende inpassingvariant laat een verliespost van circa € 4 miljoen zien (boekwaardeverlies). Deze inpassingvariant is nog niet definitief, al ligt het niet voor de hand dat deze nog substantieel wijzigt. Een eventueel gewijzigde inpassingvariant kan tot een andere uitkomst leiden

- het is nog onzeker of de gebiedsontwikkeling bij de Gaasperdammerweg per saldo het volledige bedrag van € 25 miljoen kan genereren

1.6.14 Overige risico's in verband met claims voor geleden schade en arbitragezaken

Steeds vaker eisen bedrijven (en burgers) schadevergoeding indien voor hen nadelige besluiten van de gemeente door de rechter worden vernietigd.
Specifiek zijn de volgende risico's te noemen:

- claims van bollenboeren wegens waterschade. Het risico is geschat op € 2,7 miljoen exclusief rente. Het is wachten op de uitspraak door de rechtbank
- claims van Frankrijk op teruggave van betaalde schadevergoeding vanwege zoutlozingen, € 2,9 miljoen exclusief rente
- claims van eigenaren van percelen wegens verzakking als gevolg van werkzaamheden, van € 1,0 miljoen afgenomen naar € 0,4 miljoen

1.6.15 Overige fiscale risico's

- het risico bestaat dat de wetgeving aangepast wordt, waardoor kunstinstellingen en bibliotheken BTW technisch niet meer als ondernemer worden aangemerkt. In dat geval kan het Amsterdams Historisch Museum (AHM) de BTW over niet-belaste prestaties – bijvoorbeeld gratis toegang museumweek – niet verrekenen met de uitgaven die het museum hiervoor doet. Dit kan leiden tot een structurele lasten-verhoging van € 0,8 miljoen
- vanaf 2008 is de Brandweer Amsterdam overgegaan naar de Gemeenschappelijke regeling Brandweer Amsterdam Amstelland. De gronden en panden zijn in erfpacht uitgegeven aan de nieuwe organisatie. Omdat de panden als overheid zijn aangeschaft bestaat het risico (€ 1,0 miljoen) dat alsnog herzienings-BTW moet worden betaald en de bij BTW compensatiefonds geclaimde BTW moet worden terugbetaald
- In 2008 heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan inzake de aftrekbaarheid van BTW bij openbaar vervoer projecten. Dit betekent dat de gemeente bij de aanleg van de Noord/Zuidlijn optreedt als ondernemer en het BTW risico van € 15 miljoen vervalt. De uitspraak heeft ook gevolgen voor andere openbaar vervoer projecten van de gemeente. Het BTW risico voor de projecten Renovatie Oostlijn en Ruim Baan is € 4,4 miljoen. Over de gevolgen van de uitspraak voor de andere projecten geeft de Belastingdienst begin 2009 duidelijkheid
- De gemeentelijke bijdrage aan het startercentrum zou met terugwerkende kracht onder het BTW-regime kunnen vallen, het project zelf is afgerond. Dit risico bedraagt € 0,4 miljoen en loopt in 2011 af

1.6.16 Parkeergarages

De afkoopsom voor de exploitatie van een aantal garages in Zuidoost is waarschijnlijk onvoldoende om tot het geplande jaar 2011 dekking te geven. Dit hangt sterk samen met diverse plannen van het stadsdeel Zuidoost, die onvoldoende (snel) leiden tot overdracht van garages aan het stadsdeel. Ons College overlegt met het stadsdeel om de overdracht te versnellen dan wel het financiële knelpunt op te lossen.
Daarnaast is in de 10% operatie als incidentele taakstelling de verkoop van gemeentelijke parkeergarages opgenomen. Als gevolg van de kredietcrisis is de verwachting dat de opbrengst lager uit zal vallen dan verwacht.

1.6.17 Project Hogesluis

De renovatie van deze brug is vanwege de ouderdom en complexe omgeving risicovol. De uitkering van een rijksmonumentensubsidie van € 1,1 miljoen als onderdeel van het uitvoeringskrediet is in het jaarplan 2009 als onzeker gemeld. De subsidieaanvraag is niet gehonoreerd en er is daarom een aanvraag voor 2009 bij het ISV ingediend, hiervan bestaat het risico van gedeeltelijke toekenning.
Daarnaast is het project vertraagd door de aanvraag van benodigde extra vergunningen, is de schade aan het natuursteen groter gebleken bij een tekort aan materiaal, en zijn er claims van omgevingspartijen. Deze risico's worden op maximaal € 2,0 miljoen geschat met een kans van 25%.

1.6.18 Vervanging oever Amsterdam-Rijnkanaal

Gebleken is dat de vervanging van een deel van de oever van het Amsterdam-Rijnkanaal hoger is dan waarvan het stadsdeel uitging. Het risico is geschat op € 6 miljoen.

1.6.19 Gemeentegaranties

De gemeente Amsterdam verleent gemeentegaranties, wat een risico voor de gemeente met zich mee kan brengen. Door de kredietcrisis zien we een stijging van het aantal aanvragen voor garanties. De gemeente hanteert een zeer terughoudend beleid bij de beoordeling van deze aanvragen (zie paragraaf Financiering). Op dit moment zijn er geen aanwijzingen van een mogelijk beroep op de garantiestellingen.
Er is een aantal garantstellingen op het beleidsterrein wonen, in het kader van de overeenkomst met het Nationaal Restauratiefonds (NRF), het Waarborgfonds sociale woningbouw (WSW). Bij deze garantstellingen heeft gemeente een tertiaire achtervangpositie en loopt dus een zeer beperkt risico.
Daarnaast participeert de gemeente in het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW), waardoor inwoners van Amsterdam kunnen deelnemen aan de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) voor de aankoop en renovatie van woningen. Ultimo 2008 was bedroeg de gemeentelijke garantie in de NHG € 2,3 miljard. Het risico inzake de NHG wordt klein geschat, 5%, maar bij een langdurige recessie kan het fondsvermogen zodanig afnemen dat aanspraak op de achtervang door gemeente en rijk wordt gedaan in de vorm van het verstrekken van renteloze leningen aan het WEW. Uw Vergadering heeft in 2000 bepaald dat de risico's die in de toekomst worden geëffectueerd in het kader van de achtervang geheel afgedekt dienen te worden binnen de dan beschikbare budgetten van de beleidssector Volkshuisvesting.

1.7 Vervallen risico's

De volgende risico's zijn in 2008 komen te vervallen.

1.7.1 Dwangsom niet tijdig beslissen

Het risico op dwangsommen na invoering van de wet op 1 januari 2010 is vervallen. Er zijn acties in gang gezet om de achterstanden in 2009 weg te werken waardoor het risico beheerst wordt.

1.7.2 Sanering Haven

De gemeentelijke risico's van kosten voor bodemsanering van haventerreinen worden maximaal geschat op € 37 miljoen. Op grond van de Wet bodembescherming, zullen de kosten voor de gemeente de komende jaren echter aanzienlijk lager liggen, omdat er geen urgente saneringsverplichting is. Door de haven is een voorziening van € 10,5 miljoen getroffen waarvan de verwachting is dat deze toereikend is.

1.7.3 BTW claim bij de stadsbank van Lening

In 2007 heeft de Stadsbank van Lening een bezwaar ingediend tegen het besluit van de Belastingdienst dat de Stadsbank gedeclareerde BTW niet mag declareren bij het BTW compensatiefonds (BCF). In 2008 is het bezwaar afgewezen. Overeengekomen is dat de Stadsbank de tot ultimo 2008 gedeclareerde BTW voor 50% wordt kwijtgescholden. Het terug te betalen bedrag komt daarmee op € 1,9 miljoen. Vanaf 2009 kan de Stadsbank geen BTW meer declareren bij het BCF.

1.7.4 BTW risico Noord/Zuidlijn

De Hoge Raad heeft in september 2008 uitspraak gedaan. De gemeente wordt als ondernemer aangemerkt, waarmee het BTW risico van € 15 miljoen is vervallen.

1.7.5 Uitvoering onderhoud Basisweg

Het eerder vermelde risico dat de gemeente de kosten van de slechte kwaliteit van het onderhoud Basisweg niet kan verhalen heeft zich daadwerkelijk voorgedaan. De kosten kunnen binnen het krediet en in het programma Groot Onderhoud Hoofdnet Auto worden opgevangen.

1.7.6 Verbouwing de Bazel

De Bazel is opgeleverd. Met een van de aannemers wordt nog onderhandeld over de schade als gevolg van de vertraging in de oplevering.

1.8 Nieuwe risico's relevant voor de weerstandscapaciteit

1.8.1 Kredietcrisis

De kredietcrisis vormt een substantieel risico voor de gemeentelijke financiën. In dit stadium is het echter niet mogelijk om hier kansen en bedragen aan te koppelen. In de Financiële Hoofdlijnen van deze rekening wordt nader ingegaan op de kredietcrisis.

1.8.2 Stadstoezicht

In 2009 worden de activiteiten ten behoeve van het fiscaal parkeren overgedragen aan Cition BV en de parkeerregie aan DIVV. Aan de ontvlechting is een aantal risico's verbonden die samen met de beheersmaatregelen in het ontvlechtingbesluit van ons College in oktober 2008 zijn toegelicht:

- het risico dat de komende jaren voor overtollig wordende zogeheten Mulder BOA's en stafmedewerkers geen nieuw werk zal worden gevonden. De maximale schade ligt in de orde van € 10 miljoen
- het project invoering van E-permixx is essentieel voor de beoogde winstgevendheid van Cition BV. De gemeente draagt het risico van een niet tijdige levering van de beoogde kwaliteit
- de vertraging van de ontvlechting een risico voor de voortgang van de noodzakelijke kwaliteitsverbetering

1.8.3 Noorderpark

Voor een aantal investeringen in het Noorderpark is uit een Europees samenwerkingsproject (Sustainable & Accessible Urban Landscapes (SAUL)) subsidie ontvangen. Het project is in juni 2006 afgerond. Over twee onderwerpen is nog discussie met de accountant. De omvang van deze risico's is maximaal € 0,3 miljoen met een kans van 10% en een risico van € 0,5 miljoen met een kans van 50%.

1.8.4 Dekking initiële kosten Metromorfose

De initiële kosten van Metromorfose, de afgeblazen voorganger van het project Renovatie Oostlijn, zijn in het verleden gemaakt. In 2007 is met de Stadsregio afgesproken dat deze tekorten ingebracht kunnen worden bij herbestedingsvoorstellen voor de vrijval in het Meerjarig Onderhoudsplan GVB en het Meerjarig Vervangingsplan Tram. Omdat nog niet bekend is wanneer en in welke mate de vrijval optreedt, is dit nog een risico, met een omvang van € 6,5 miljoen en een kans van 10%.

1.8.5 Busstation Buikslotermeerplein en fietsenstalling

Er is van uitgegaan dat de Stadsregio een bijdrage zal geven in dekking van de voorbereidingskosten. De beschikking is echter nog niet aanwezig. Het risico bedraagt € 1,1 miljoen met een kans van 10%.

1.8.6 Schadeclaim inburgering

De uitvoerders van de Wet Inburgering hebben door het lage aantal inburgeraars in 2007 exploitatieverliezen geleden van € 21 miljoen. Naar verwachting zullen zij als compensatie een bedrag van € 7 miljoen claimen bij de gemeente.

1.8.7 Volwasseneneducatie

De afspraken in het kader van GSB III voor volwasseneneducatie worden waarschijnlijk niet gehaald. De beschikbare middelen zijn inmiddels volledig besteed. De geplande midterm review met het rijk medio 2008 heeft niet plaatsgevonden vanwege de introductie van het participatiefonds. Derhalve konden de afspraken met het rijk niet worden bijgesteld.

1.8.8 Rijksregeling voor Antillianen/Arubanen.

Het jaar 2008 is het laatste jaar van de rijksregeling Antillianen/Arubanen in haar huidige vorm. Van het verleende bedrag van € 2,1 miljoen is € 1,7 miljoen uitgegeven. Echter, als verantwoording moeten ook in de SISA bijlage de te behalen resultaten worden benoemd. Hoewel het hier gaat om een inspanningsverplichting, loopt DMO het risico het totale bedrag van € 1,7 miljoen terug te moeten betalen omdat er geen enkele prestatie-indicator is opgenomen.

1.8.9 Overige risico's in verband met claims voor geleden schade en arbitragezaken

- Bij de aanleg van nieuwe riolering en persleidingsysteem (RWZI) zijn geschillen met aannemers ontstaan die nog niet zijn afgerond, de maximale schade kan € 1,0 miljoen bedragen
- de strafzaak rond de Probo Koala gaat binnenkort van start, met het risico van een veroordeling tot een boete, gevolgd door privaatrechtelijke claims

1.9 De ontwikkeling van de Algemene Risico Reserve in 2008

Er is geen wettelijke norm voor de omvang van de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit kan bestaan uit algemene reserves, bestemmingsreserves, stille reserves en onbenutte belastingcapaciteit. De weerstandscapaciteit van de gemeente Amsterdam bestaat uit de Algemene Risico Reserve (ARR) en dient om restrisico's op te vangen. Het gaat in het bijzonder om mogelijke toekomstige financiële tegenvallers die nog onvoldoende hard zijn (in omvang en kans op realisatie) om een expliciete voorziening te rechtvaardigen. Het beleid betreffende deze reserve is vastgelegd in de Notitie Risicomanagement.

Ons College hanteert een dynamische methode bij de bepaling van de ARR waarbij wij uw Vergadering jaarlijks een voorstel doen voor een aanpassing van de ARR, op basis van de ontwikkeling van risico's, met inachtneming van beschikbare andere voorzieningen en reserves. Uitgangspunt is dat alle mogelijke tegenvallers zich nooit op hetzelfde moment in hun maximale omvang zullen voordoen.
Ultimo 2007 bedroeg de ARR € 143,2 miljoen en daarnaast nog € 44,6 miljoen specifiek als dekking voor de risico's uit hoofde van de WWB. Verder is in dit verband nog relevant de algemene voorziening voor juridische risico's waarvan de omvang ultimo 2008 € 44,8 miljoen bedroeg.
Het algemene deel van de ARR wordt jaarlijks geïndexeerd met de prijsstijging (in 2008 € 8,0 miljoen). Hier staat een nagenoeg gelijk bedrag tegenover dat, conform besluitvorming in eerdere jaren, wordt onttrokken omdat in 2007 een CAR-verzekering is afgesloten voor de bouw van de Noord/Zuidlijn.
In 2008 zijn sommige resterende risico's afgenomen of zelfs vervallen en zijn nieuwe risico's ontstaan. Voor de dekking van de risico's van de Noord/Zuidlijn doen wij uw Vergadering een apart voorstel. Voor wat betreft de overige risico's ziet ons College geen redenen voor een toevoeging of onttrekking van de ARR.

Weerstandscapaciteit (bedragen x € 1 miljoen)	Risico WWB	Algemene Risico Reserve
Stand 01-01-2008	44,6	143,2
Onttrekking verzekering Noord/Zuidlijn		-8,1
Toevoeging inflatie		8,0
Overschot uitkeringslasten	0,3	
Onttrekking		
Stand ultimo 2008	**44,9**	**143,1**

2 Financiering

2.1 Inleiding

2.1.1 Algemeen

De financiering van gemeenten moet plaatsvinden binnen de voorwaarden die zijn vastgelegd in de *Wet financiering decentrale overheden* (Wet fido). Het belangrijkste uitgangspunt van deze wet is het beheersen van de uit de treasuryfunctie (mogelijk) voortvloeiende risico's. Dat uit zich in twee kwalitatieve randvoorwaarden voor het door gemeenten te voeren treasurybeleid:

- het aangaan en verstrekken van leningen evenals het verlenen van garanties is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak
- uitzettingen (het beleggen van overtollige gelden) en het gebruik van derivaten (producten waarmee bijvoorbeeld renterisico's kunnen worden afgedekt) moeten een prudent karakter hebben en mogen niet gericht zijn op het genereren van inkomsten waarmee overmatige risico's worden genomen

Met deze beide randvoorwaarden wordt het bankieren, zoals het bewust aantrekken van gelden om deze uit te lenen met als doel het genereren van inkomsten verboden. Door eisen te stellen aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm worden de renterisico's van achtereenvolgens de korte en de lange schuld begrensd. Tot slot is in de wet opgenomen dat de gemeenten verplicht zijn twee treasury-instrumenten in te voeren:

- het door uw Vergadering vaststellen van een treasurystatuut
- het in de gemeentebegroting en -rekening opnemen van een financieringsparagraaf

Uw Vergadering heeft in januari 2002 het treasurystatuut vastgesteld. Hierin is de bestuurlijke infrastructuur voor de uitvoering van de treasuryfunctie vastgelegd. Dit statuut behelst de beleidsmatige vaststelling van de uitgangspunten, doeleinden, de organisatorische en financiële kaders, de informatievoorziening en de administratieve organisatie. Het statuut geldt zowel voor de centrale stad als voor de stadsdelen. De monetaire functie waarvan de treasury-activiteiten deel uitmaken, is niet overgedragen aan de stadsdelen maar op de zogenaamde A-lijst geplaatst.

In de financieringsparagraaf van de gemeenterekening wordt vooral aandacht besteed aan de verantwoording ten opzichte van de begroting. Ook wordt aangegeven of de gemeente binnen de wettelijke randvoorwaarden voor het renterisico en de kasgeldlimiet is gebleven.

2.1.2 Publieke taak

Gemeenten kunnen, zoals gezegd, uitsluitend geldleningen aangaan, middelen uitzetten en garanties en leningen verstrekken voor de uitoefening van de publieke taak. Uw Vergadering bepaalt in belangrijke mate het kader daarvan. Regelmatig wordt een beroep gedaan op zowel de stadsdelen als de centrale stad om leningen te verstrekken of te garanderen. Als die verzoeken worden ingewilligd, gaan de stadsdelen en de centrale stad nieuwe financiële risico's aan. Wij zullen erop toezien dat daarbij het begrip 'publieke taak'

niet zodanig wordt opgerekt dat in strijd met de bedoelingen van de Wet fido en het treasurystatuut wordt gehandeld.

2.1.3 Algemene ontwikkelingen

Ook in 2008 waren er grote fluctuaties op de geld- en kapitaalmarkt. De rente op langlopende leningen (10-jarige staatsleningen) schommelde tussen 3,46 en 4,86%. Het gemiddelde rentepercentage voor de 10-jarige staatsleningen kwam uit op 4,25 tegen 4,29 gemiddeld in 2007. Het jaar 2008 werd getypeerd door de kredietcrisis. Vóór de kredietcrisis werd de lange termijnrente van staatsleningen gehanteerd als benchmark voor het aantrekken van lange termijn leningen. Vanaf de tweede helft van 2008 moeten lagere overheden een groter risico-opslag betalen ten opzichte van die benchmark omdat de banken bij wie ze moeten financieren ook zelf een hogere risico-opslag moeten betalen. De gemeente Amsterdam heeft er in 2008 geen last van gehad omdat alle langlopende leningen in het begin van 2008 zijn aangetrokken.

Rente 10 jaars benchmark in 2008 (gemiddeld 4,25 %)

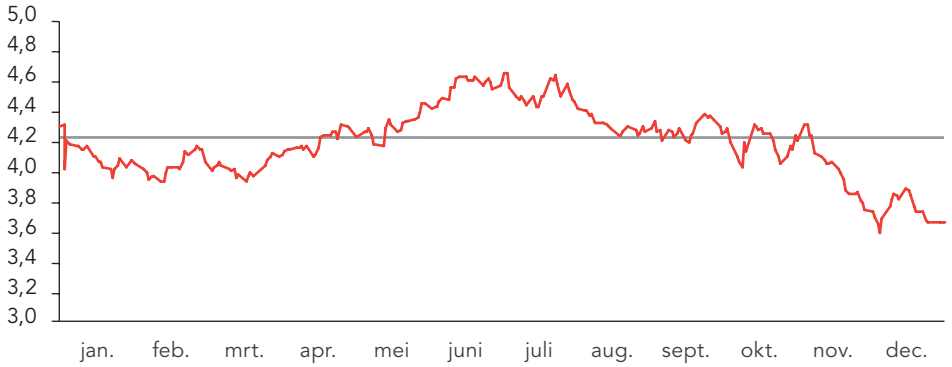

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft de herfinancieringsrente aan het eind van het jaar in een aantal stappen verlaagd van 4,25% naar 2,5%. Hierdoor daalde de korte rente (1 maands Euribor, zie grafiek hierna) aan het eind van het jaar, maar kwam voor het gehele jaar uit op een gemiddelde van 4,27 %. Als gevolg van de kredietcrisis en zeker na de val van de Amerikaanse bank Lehman Brothers is het vertrouwen van banken in elkaars kredietwaardigheid erg laag. Hierdoor is er sprake van een risico-opslag op de 1 maands Euribor die het verminderde vertrouwen weerspiegelt. Omdat de risico-opslag veel hoger was naarmate de looptijd van leningen langer was, heeft de gemeente een groot deel van de korte financiering (< 1jaar) op dagbasis gefinancierd. Zo werd deze risico-opslag grotendeels vermeden en kon de gemeente profiteren van de door de Europese Centrale Bank verlaagde herfinancieringsrente. Daardoor heeft Amsterdam voor de aangetrokken korte leningen in 2008 gemiddeld 3,93 % betaald. Dit is een stuk lager dan de gemiddelde 1 maands Euribor (4,27%).

1 maands Euribor in 2008 (gemiddeld 4,27 %)

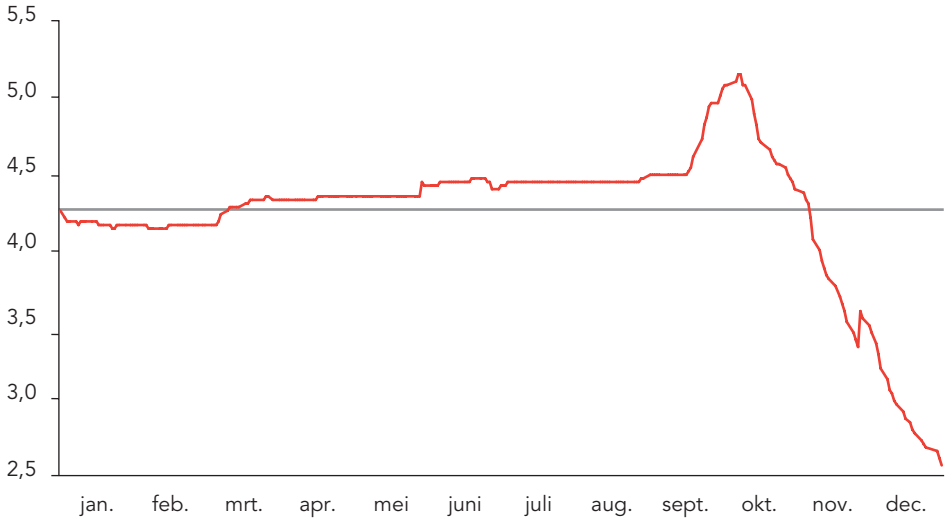

2.2 Kasgeldlimiet & renterisiconorm

2.2.1 Kasgeldlimiet (kortlopende schuld < 1 jaar)

In de Wet fido is een begrenzing (kasgeldlimiet) opgenomen van de kortlopende middelen die gemeenten mogen opnemen. Deze begrenzing is nu vastgesteld op een maximum percentage van het (netto) begrotingstotaal. Zonder deze beperking zouden gemeenten alles met kortlopende middelen kunnen financieren. Door de grote fluctuaties in de korte rente zou daardoor het begrotingsevenwicht in gevaar kunnen komen. Het streven van Amsterdam is erop gericht om, binnen de wettelijke grenzen van de kasgeldlimiet, een zo groot mogelijk deel van de financieringsbehoefte te dekken met kortlopende leningen. Dat heeft een aantal voordelen. Ten eerste is de rente op kortlopende leningen vrijwel altijd lager dan op langlopende leningen. Ten tweede ontstaat meer flexibiliteit als grote bedragen eerder dan verwacht worden ontvangen. Er hoeven dan geen tijdelijke, overtollige geldmiddelen te worden uitgeleend.

In onderstaande tabel wordt de voor 2008 geldende kasgeldlimiet afgezet tegen de werkelijke ontwikkeling van de netto vlottende schuld. Hieruit blijkt dat de gemeente het gehele jaar gemiddeld ruim binnen deze limiet is gebleven. Zowel in de eerste als de laatste maand is er sprake geweest van een overschrijding van de limiet maar deze wordt door de onderschrijdingen in de overige maanden ruimschoots gecompenseerd, waardoor is voldaan aan de eisen die de Wet fido stelt.

Tabel Kasgeldlimiet vlottende schuld (bedragen x € 1 miljoen)

	2007	2008
Grondslag (omvang begroting per 1 januari)	4.259	4.808
Toegestane kasgeldlimiet (8,5% van de grondslag)	385	409
Gemiddelde netto vlottende schuld	374	234
Ruimte (+) / overschrijding (-)	**11**	**175**

2.2.2 Renterisiconorm (langlopende schuld > 1 jaar)

De begrenzing van de renterisico's op de gemeentelijke langlopende geldleningenportefeuille (zowel opgenomen als uitgezet) vindt plaats door het vaststellen van een renterisiconorm. Dat is een maximum percentage van deze portefeuille, waarvan in enig jaar de rente door herfinanciering of renteherziening wijzigt. Het percentage is door de minister van Financiën vastgesteld op 20; dat komt overeen met een

gemiddelde rentevaste periode van vijf jaar. Stijgt de marktrente in een jaar sterk, dan werkt dat door in maximaal 20% van de gemeentelijke, langlopende geldleningenportefeuille.

In onderstaande tabel wordt deze norm afgezet tegen de feitelijke situatie. Daaruit komt naar voren dat de gemeente ruimschoots aan de risiconorm voldoet.

Tabel Renterisiconorm en renterisico op vaste schuld (bedragen x € 1 miljoen)

	2007 (werkelijk)	2008 (begroting)	2008 (werkelijk)
Stand van de vaste schuld per 1 januari	2.390	2.309	2.318
Renterisiconorm (20% van de vaste schuld)	478	462	464
Feitelijk renterisico op vaste schuld	169	187	187
Ruimte (+) / overschrijding (-)	**309**	**275**	**277**

2.3 Het Leningfonds

2.3.1 Algemeen

De gemeentelijke uitgaven worden bij een sluitende begroting gedekt door inkomsten. In de praktijk lopen de uitgaven en inkomsten niet gelijk op: gedurende het jaar ontstaan tekorten en overschotten. De financiering heeft tot doel die tijdelijke tekorten en overschotten op een voor de gemeente zo voordelig mogelijke wijze op te vangen door het aantrekken en uitzetten van gelden. Daarnaast ontplooit de gemeente investeringsactiviteiten. Ook voor de financiering hiervan worden gelden aangetrokken. Amsterdam heeft op dit moment een aanzienlijk bedrag aan reserves en voorzieningen. Totdat deze worden gebruikt voor het doel waarvoor ze zijn bestemd, gebruikt Amsterdam dit bedrag voor interne financiering. De hierdoor bespaarde rente wordt ten laste van het Leningfonds gebracht. Voor zover er geen andere besluiten over zijn genomen, komt deze rente ten gunste van het jaarresultaat.

De rentelasten die samenhangen met de financiering van de investeringen, worden door een omslagstelsel doorberekend aan de gemeentelijke organisatieonderdelen die investeringen in hun beheer hebben. Dit wordt het omslagrentepercentage genoemd (3,5% in 2008). Daarbij is het streven een evenwichtige ontwikkeling van dit percentage, waarbij schommelingen van de percentages op de geld- en kapitaalmarkt gematigd doorwerken in de omslagrente. Dat voorkomt verstoring van het (meerjarig) begrotingsbeeld. Een en ander wordt geëffectueerd met behulp van het egalisatiefonds.

Dit jaar is voor het tweede jaar de post doorbelaste rente lager dan de aan derden betaalde rentelasten. De oorzaak vindt met name zijn grondslag in het verschil tussen de raming en de realisatie van de interne rekening-courantverhouding (zie 2.3.3).

Voor het tweede jaar op een rij daalt het egalisatiefonds doordat de betaalde rente hoger bleek dan de doorbelaste omslagrente. Dit jaar zijn de betaalde rentelasten € 7 miljoen hoger dan de doorbelaste rente. Dit bedrag wordt aan het egalisatiefonds onttrokken.

Mutaties Egalisatiefonds (bedragen x € 1 miljoen)	
Boekwaarde 31 december 2007	130,3
Onttrekking 2008	7,0
Boekwaarde 31 december 2008	**123,3**

2.3.2 Het omslagrekeningpercentage

Hieronder staat een meerjarig overzicht van de ontwikkeling van de omslagrente in vergelijking met die van de kapitaalmarktrente waartegen Amsterdam kan lenen. Uit de grafiek blijkt dat de schommelingen van de marktpercentages gematigd doorwerken in het omslagpercentage.

Omslagrente versus lange marktrente in procenten

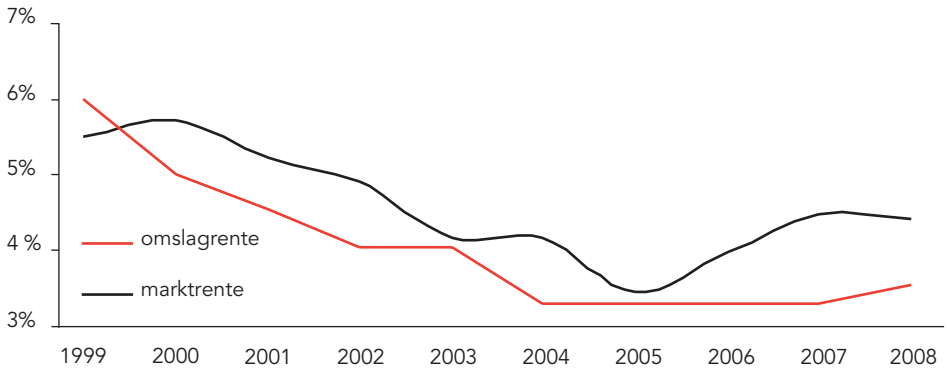

2.3.3 Het rekening-courantpercentage

Behalve het omslagrentepercentage is ook het rekening-courantpercentage van belang. Ons College wijst de gemeentelijke organisatieonderdelen aan waarmee over het dagelijkse positieve of negatieve rekening-courantsaldo rente wordt verrekend. Het doel hiervan is het bevorderen van een zo optimaal mogelijk middelenbeheer. Daarnaast is het verrekenen van rente over de saldi essentieel bij de onderdelen die op bedrijfsmatige grondslagen moeten opereren en daarvoor de juiste tarieven moeten kunnen vaststellen. Als voorbeeld kunnen alle bedrijven worden genoemd. Ook met de stadsdelen wordt rente verrekend. De afrekening met de aangewezen organisatieonderdelen vindt achteraf plaats op basis van het gemiddelde, werkelijke 1-maands Euribor-percentage van het kalenderjaar. Dit gemiddelde is over 2008 afgerond uitgekomen op 4,25 %. Het begrote percentage voor 2008 was 4,0 %. In 2008 fluctueerde het rekening-courantpercentage sterk door de kredietcrisis en de koppeling aan de Euribor tarieven.

2.3.4 Opgenomen langlopende geldleningen

Zie voor informatie over de opgenomen langlopende geldlening hoofdstuk 5 Balans met toelichting.

2.3.5 Verstrekte langlopende geldleningen

Op 7 december 2004 heeft ons College de uitvoeringsregels voor het verstrekken van leningen en het garanderen van leningen aan derden aangepast en aangescherpt.

Deze aanpassing was nodig omdat uw Vergadering op 16 juni 2004 de Verordening over de uitgangspunten van het financiële beleid en beheer en de inrichting van de financiële organisatie (ex artikel 212 van de Gemeentewet) heeft vastgesteld. Op basis van deze verordening moet ons College een aantal nadere uitvoeringsregels vaststellen. Een daarvan is de regeling rond het verstrekken en het garanderen van leningen aan derden.

In genoemde verordening is in artikel 8 vastgelegd dat ons College pas een besluit neemt over het verstrekken van een lening of een garantie, als uw Vergadering in de gelegenheid is gesteld haar wensen en bedenkingen kenbaar te maken.
Het garanderen van leningen kan in dit verband gelijk worden gesteld aan het verstrekken van leningen. Immers, bij het niet nakomen van de financiële verplichtingen door de lener moet de gemeente in feite de lening van de bankinstelling overnemen en wordt de garantie automatisch een lening.

De belangrijkste uitgangspunten in dit uitvoeringbesluit voor de centrale stad zijn:
a. zeer terughoudend beleid bij het verstrekken van leningen en garanties
b. bestuurlijke toetsing vooraf door ons College
c. altijd uitgaan van marktconforme rente bij het verstrekken van leningen
d. inachtneming van artikel 8 van de Verordening ex artikel 212 Gemeentewet door ons College bij de besluitvorming over het verstrekken van leningen en garanties. Met andere woorden: er worden geen

garanties en leningen verstrekt zonder dat uw Vergadering haar wensen en bedenkingen heeft kunnen uiten.

Bij het beoordelen van verzoeken om leningen of garanties wordt in elk geval nagegaan of er een waarborgfonds bestaat voor de sector waarin de instelling werkzaam is. Voor de volgende sectoren bestaan waarborgfondsen:
- Sociale Woningbouw (WSW)
- Eigen Woningen (WEW)
- Zorg (WfZ)
- Sport (SWS)
- Kinderopvang

Aan instellingen in deze sectoren die gebruik kunnen maken van de waarborgfondsen worden geen leningen of garanties verstrekt. Bij een aantal van de waarborgfondsen is de gemeente achtervang. Dat houdt dus al een risico in. Het zou vreemd zijn als Amsterdam dan ook nog risico's zou nemen door zelf garant te staan voor individuele leningen.

Amsterdam heeft in het verleden veel leningen en garanties verstrekt aan instellingen waarvoor toen niet, maar nu wel een waarborgfonds bestaat. Het beleid van Amsterdam is om deze leningen en garanties alsnog, althans zoveel mogelijk, onder te brengen bij een van de waarborgfondsen. Daarvoor is de medewerking van zowel de instelling als de geldgever noodzakelijk. Bij aanpassing van de leningvoorwaarden of bij het aantrekken van een nieuwe lening door de instelling, is het meestal mogelijk deze medewerking te krijgen. Er zal op die momenten actief druk worden uitgeoefend om de garantie bij een waarborgfonds onder te brengen. Dit actieve beleid heeft er al toe geleid dat het overgrote deel van de garanties aan de woningbouwverenigingen bij het WSW is ondergebracht. Op dit moment speelt het onderbrengen van de garanties vooral in de zorgsector. Het waarborgfonds voor de zorg (WfZ) bestaat pas enkele jaren.

In de huidige portefeuille zijn de volgende categorieën te onderscheiden:
- voormalige gemeentelijke onderdelen, vaak als onderdeel van het onderhandelingsresultaat bij externe verzelfstandiging
- organisaties waarmee de gemeente een nauwe subsidierelatie heeft
- organisaties die, al dan niet in samenwerking met derden, in het leven worden geroepen ter bevordering van door de gemeente gewenste activiteiten en waarbij directe gemeentelijke financiële inbreng van doorslaggevend belang is
- overige organisaties, waarbij de overwegingen om tot leningverstrekking over te gaan in het (verre) verleden liggen

Mutaties verstrekte leningen langlopende geldleningen (bedragen x € 1 miljoen)	
Boekwaarde 31 december 2007 *(exclusief financiering stadsdelen)*	885
Nieuwe verstrekte leningen	66
Subtotaal	951
Totaal aflossingen	54
Boekwaarde 31 december 2008	**897**

Binnen het kader van dit zeer terughoudende beleid heeft de gemeente in 2008 leningen verstrekt aan de regionale brandweer (€ 45,8 miljoen), Westpoort Warmte BV (€ 11,8 miljoen), de Beurs van Berlage Vastgoed BV (€ 5,8 miljoen), de NV Economisch Herstel Zeedijk (€ 1,5 miljoen), de Vereniging Dierenopvang Amsterdam (€ 0,2 miljoen) en de stichting het Ketelhuis (€ 0,1 miljoen).

De belangrijkste overige verstrekte langlopende geldleningen zijn (schuldrestant per 31-12-2008):
- GVB Activa BV (€ 369,3 miljoen)
- Woningbouwverenigingen (€ 356 miljoen)
- Regionale Brandweer (€ 45,8 miljoen)
- NV Stadsgoed (€ 28,1 miljoen)
- BV Exploitatiemaatschappij Carré (€ 16,7 miljoen + achterstallige aflossingen)
- Gemeentelijke Kredietbank Amsterdam BV (onderdeel van DWI € 13,7 miljoen)
- Stadsschouwburg (€ 11,9 miljoen)

- Westpoort Warmte BV (€ 11,8 miljoen)
- NV Zeedijk (€ 11,5 miljoen)
- Stichting Pantar (€ 8 miljoen)
- Beurs van Berlage Vastgoed BV (€ 5,8 miljoen)
- Stichting Slotervaartziekenhuis (€ 4,6 miljoen)
- Afvalservice West (€ 4,5 miljoen)
- GVB Veren BV (€ 4,5 miljoen)
- Stichting SIA-kunstijsbaan Jaap Eden (€ 1,3 miljoen)
- Het Waterlaboratorium NV (€ 1,3 miljoen)
- Leaseplan (€ 43,3 miljoen)

Het totaalbedrag aan verstrekte leningen is in 2008 gestegen. De belangrijkste oorzaak is de overgang van de Brandweer naar de regionale Brandweer. Hierbij is de interne kapitaalverstrekking (€ 45,8 miljoen) omgezet in een langlopende lening. Verder zijn aan Westpoort Warmte BV en aan de Beurs van Berlage Vastgoed BV nieuwe leningen verstrekt. De overige verstrekte geldleningen nemen van jaar tot jaar af. Dat komt vooral door de aflossingen van woningbouwverenigingen (€ 36 miljoen in 2008).

Garantstellingen worden gemeld in de jaarrekeningen van de betreffende diensten en bedrijven.

De lening- en garantieportefeuille vergt veel aandacht. Enerzijds gaat die aandacht zitten in het beoordelen van nieuwe aanvragen. Zoals boven beschreven, voert de gemeente daarbij een zeer terughoudend beleid dat niet altijd kan rekenen op begrip bij de aanvragers. Voorts moet de kredietwaardigheid worden beoordeeld van de instellingen waaraan leningen worden verstrekt of waarvoor garanties zijn gegeven. Steeds meer voormalige publieke sectoren worden op basis van nieuwe wetgeving met marktwerking geconfronteerd. Daardoor wijzigt het risicoprofiel van deze instellingen en dus ook de positie van de gemeente als lening- of garantieverstrekker. Verder zien we een toename van de aanvragen van leningen en garanties vanwege de kredietcrisis.

2.3.6 Overige uitzettingen

De gemeente Amsterdam heeft het fonds Bereikbaarheidsoffensief Noordelijke Regio (BONR) in de gelegenheid gesteld overtollige middelen via de gemeente te beleggen (€ 60 miljoen) bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Normaliter neemt de gemeente geld op van het fonds BONR, maar door de kredietcrisis was dit vanwege de hoge risico-opslag niet aantrekkelijk. De lening is tegen dezelfde rente en voorwaarden opgenomen van het fonds BONR als belegd bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

3 Lokale Heffingen

3.1 De belangrijkste ontwikkelingen in 2008

De navolgende ontwikkelingen hebben zich in 2008 voorgedaan of zijn dat jaar van invloed geweest op de uitvoering van het beleid.

3.1.1 Jaarlijkse herwaardering/taxatiefrequentie

Met ingang van 1 januari 2007 vindt er jaarlijks herwaardering plaats van woningen en bedrijfsruimten in de gemeente Amsterdam. De verwachting is dat jaarlijkse taxatie zal leiden tot een actueler inzicht in de stand van zaken van de waarde van het areaal. Dit zal financiële sturing en planning beter mogelijk maken. De marktontwikkelingen kunnen gedoseerd in een taxatie tot uitdrukking komen waardoor belastingdrukverschuivingen minder schoksgewijs zullen optreden.

3.1.2 Verbreed rioolrecht

Op 26 juni 2007 is het wetsvoorstel gemeentelijke watertaken, waarin de verbrede rioolheffing is opgenomen, door de Eerste Kamer aangenomen. Hierin wordt ook een gemeentelijke zorgplicht geïntroduceerd voor doelmatige inzameling van overtollig regen- en grondwater, waarbij bepaalde kosten die de gemeente maakt in het tarief verdisconteerd kunnen worden. In het wetsvoorstel is voor gemeenten een overgangstermijn van twee jaar opgenomen waarin overgeschakeld kan worden van de huidige rioolrechten naar de nieuwe rioolheffing. Amsterdam voerde reeds met ingang van 2008 de brede rioolheffing in.
In 2008 is onderzoek gedaan naar een mogelijk nieuwe heffingsmaatstaf voor de rioolheffing.

3.1.3 Fiscale beslistermijn

Op 1 januari 2008 trad de Wet versterking fiscale rechtshandhaving (grotendeels) in werking, waardoor de afhandelingstermijn voor bezwaarschriften in fiscale zaken is verkort. Voor gemeenten heeft dit tot gevolg dat de termijnen voor de afhandeling van bezwaren zijn gewijzigd. Voorheen gold een termijn van één jaar voor de afhandeling van WOZ-bezwaren en bezwaren tegen gemeentelijke heffingen. In de nieuwe wet moet de beslissing voor het einde van het jaar genomen worden – tenzij bezwaren in het laatste kwartaal zijn binnengekomen – waarbij de gemeente dertien weken over de afhandeling mag doen. De mogelijkheid om deze dertien wekentermijn met een jaar te verlengen blijft bestaan, maar hij wordt in een later jaar ook ingekort tot zes weken.

3.1.4 Dwangsom bij niet tijdig beslissen door overheid

Het wetsvoorstel dat het mogelijk maakt om een dwangsom te vragen bij niet tijdig beslissen, is door de Eerste Kamer aangenomen. De wet zal op 1 januari 2010 inwerking treden en zal ook gelden voor beslissingen op bezwaarschriften en kwijtscheldingsverzoeken. De dwangsom kan naarmate de termijn verder wordt overschreden oplopen tot € 1.260.

3.1.5 Wetswijziging vereenvoudigde Bankbeslag

Een belangrijk element van de op 1 januari 2008 (grotendeels) in werking getreden Wet versterking fiscale rechtshandhaving is de zogenaamde 'bankvordering', een nieuw instrument binnen de wettelijke verhaalsmogelijkheden. De bankvordering houdt in dat een bank op vordering van de ontvanger verplicht is uit het tegoed dat een belastingschuldige bij de bank heeft de belastingschuld te betalen. De vordering is te beschouwen als een vereenvoudigd derdenbeslag onder de bank. De nadere uitwerking van de bankvordering zal op een later moment bij ministeriële regeling plaatsvinden. Naar verwachting zal deze regeling ook gaan gelden voor de lokale overheden.

3.1.6 Tarieven stadsdelen

In 2008 zijn de stadsdelen verder gegaan met de uitwerking van de voorstellen voor uniformere tarieven en vergroting van de inzichtelijkheid. De stand van zaken is als volgt:

- de legestabel voor 'overige' tarieven is in 2009 grotendeels uniform
- bij bouwleges is gekozen voor een vergelijkbaar degressief tarief. Elf van de veertien stadsdelen hebben de voorstellen van de stuurgroep overgenomen. In 2010 zullen dat er twaalf zijn. Met uitzondering van Centrum en Oost-Watergraafsmeer vallen alle stadsdelen in 2010 binnen de afgesproken bandbreedte van 20%. De tarieven zijn nog niet geheel kostendekkend (uitgaande van het afgesproken model van kostentoerekening). Het streven is om dit te verbeteren door middel van efficiencyverbeteringen en niet door verhoging van tarieven

Voor de afvalstoffenheffing hebben zes van de veertien stadsdelen de afgesproken standaard kostentoerekening geïmplementeerd. Tien van de twaalf stadsdelen vallen binnen de afgesproken bandbreedte van 30%. Twee stadsdelen (Osdorp en Centrum) vallen buiten de bandbreedte, omdat de betreffende deelraden het voorstel tot verhoging van het tarief niet hebben overgenomen.

3.2 Gevoerd beleid

In het Programakkoord 2006 – 2010 is in het hoofdstuk Financiën opgenomen dat ons College streeft naar lage lokale lasten. Dit komt tot uiting in lage tarieven.

	Tarief 2008*
Gebruikersbelasting	
▪ bedrijfsruimten	€ 3,21
Eigenarenbelasting	
▪ bedrijfsruimten	€ 4,01
▪ woonruimten	€ 1,45

* Tarief per waarde-eenheid van € 2.500

3.2.2 Rioolheffing

De gemeente heft rioolheffing van burgers en bedrijven met een aansluiting op de gemeentelijke riolering. In 2008 wordt 98,5% van de (begrote) kosten gedekt uit de (begrote) opbrengsten. Het tarief voor 2008 bedroeg € 131,93 per aansluiting op het gemeentelijke rioleringstelsel.

3.2.3 Hondenbelasting

Het houden van een hond wordt door de gemeente belast met hondenbelasting. De gemeente hanteerde voor 2008 een ongedifferentieerd tarief per hond van € 96,34 en een apart vast tarief voor geregistreerde kennels van € 366,30. Voor politiehonden, blindengeleide honden en speciaal opgeleide honden voor mensen met een handicap wordt vrijstelling verleend.

3.2.4 Toeristenbelasting

Het tarief van deze belasting is al jaren een vast percentage (5%) van de overnachtingvergoeding (exclusief ontbijt) in hotels en andere belastingplichtige objecten zoals campings. De belastingopbrengst is dus afhankelijk van de bezettingsgraad en de kamerprijzen.

3.2.5 Vermakelijkheidsretributie

De vermakelijkheidsretributie wordt geheven van de aanbieders van vermaak op het water tegen vergoeding. De heffing kende in 2008 twee vaste tarieven per persoon: € 0,55 voor rondvaartboten en € 0,27 voor waterfietsen (en stationerende vaartuigen).

3.2.6 Overige gemeentelijke belastingen en heffingen

De bevoegdheden ten aanzien van een deel van de lokale heffingen zijn overgedragen aan de stadsdelen. De belangrijkste heffingen die door de stadsdelen worden geheven zijn de afvalstoffenheffing, reinigingsrecht bedrijven, precariobelasting en de leges. De opbrengsten worden verantwoord in de jaarrekeningen van de stadsdelen en niet in de gemeentelijke jaarrekening. Heffingen die door centrale diensten worden geheven – leges en rechten – komen in de volgende paragraaf aan de orde.

3.3 Opbrengsten lokale heffingen

De opbrengsten van de belastingen die door Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam (DBGA) worden geheven, geven over het belastingjaar 2008 de volgende realisatie te zien. Het gaat, op de rioolheffing na, in alle gevallen om algemene dekkingsmiddelen.

Bedragen x € 1.000	Begroting 2008	Actualisatie 2008	Realisatie 2008
rioolheffing	48.365	48.347	47.788
OZB gebruik	35.437	33.243	36.045
OZB eigenaren	100.595	99.038	101.371
RRB gebruik	15	15	22
RRB eigenaren	336	336	350
toeristenbelasting	22.235	23.491	30.938
vermakelijkheidsretributie	1.519	1.685	1.692
hondenbelasting	1.708	1.646	1.749
reclamebelasting	257	180	294
precario/liggeld woonschepen	53	32	54

Door afwikkelingsverschillen over vroegere belastingjaren kan de realisatie afwijken van het rekeningcijfer; de toelichting daarop is opgenomen in de paragraaf algemene dekkingsmiddelen.

Hieronder wordt ingegaan op de opbrengsten van de overige lokale heffingen.

3.3.1 Zeehavengeld

De inkomsten uit zeehavengeld zijn toegenomen van € 40,0 miljoen in de geactualiseerde begroting tot € 42,9 miljoen. Dit is een zeer forse stijging ten opzichte van het voorgaande jaar (€ 36,2 miljoen). De stijging van 18,5% overstijgt ruimschoots de eerdere prognoses die opgesteld zijn in verband met het dossier van de tweede zeesluis. De toename van zeehavengeld overtreft de stijging van de goederenoverslag (11,5%), doordat de gemiddelde opbrengst per ton is gestegen. De belangrijkste oorzaak hiervan is de relatieve toename van olieproducten in het totale ladingpakket.

3.3.2 Binnenhavengeld

De Dienst Binnenwaterbeheer heft het binnenhavengeld.

Inkomsten (in €)	raming 2008	Realisatie 2008
beroepsvaart	4.289.000	4.663.107
pleziervaart	915.500	1.026.245

De inkomsten van de beroepsvaart waren 8,9% hoger dan de begroot. In het algemeen is de aangiftebereidheid groter en wordt er sneller betaald. Dit had tot gevolg dat het aantal naheffingen is gedaald. De gestegen opbrengst van de pleziervaart is het gevolg van handhavingsacties in 2007 en 2008. Hierdoor worden er structureel meer stickers verkocht. Aangifte via internet vond bij 35,7% van de opbrengst plaats, bij een doelstelling van 40%. Aangifte via SMS vond bij 5,8% van de aangiften beroepsvaart plaats (doelstelling was 7%).

3.3.3 Leges

De legesopbrengst van het Stadsarchief liet een recordomzet zien van ruim € 228.000. De archiefbank en de beeldbank leverden daarvoor belangrijke bijdragen. Ook werden veel hoge resolutie scans uit het voormalige Centraal Tekeningen Archief (CTA) geleverd aan gemeentelijke diensten en bedrijven. Analoog aan de praktijk van andere archieven is het de bezoekers aan het Stadsarchief toegestaan zelf digitale opnames te maken van stukken uit de archieven en collecties. De bezoekers zijn bijzonder tevreden met deze mogelijkheid, die wel tot gevolg heeft dat de inkomsten uit kopiëren teruglopen. Door de steeds snellere, vaak digitale levering wordt het spoedtarief steeds minder gehanteerd.

De opbrengst van de bouwleges die door de Dienst Milieu en Bouwtoezicht (DMB) worden geheven, bedroegen € 8.969.000 (de raming was € 6.634.000). De hogere opbrengsten zijn veroorzaakt doordat in 2008 1529 legesgenererende aanvragen zijn binnengekomen, terwijl de begroting was gebaseerd op 900

legesgenererende aanvragen. De gemiddelde bouwsom steeg van € 1,4 miljoen in 2007 naar € 1,9 miljoen in 2008.
De voor de vergunningverstrekking gemaakte kosten bedroegen € 7.390.000 (raming: € 6.634.000).
De hogere kosten zijn eveneens een gevolg van het hogere aantal aanvragen. In verband met het capaciteitstekort kon gemiddeld slechts 29,4 uur besteed worden aan een aanvraag, waar 33,1 uur gemiddeld was gepland.

In 2008 zijn bij DMB 10.841 makelaarsfaxen binnengekomen met een gerealiseerde opbrengst van € 232.829 (raming € 69.600). De kosten waren € 199.982 (raming € 69.600).
Het aantal makelaarsfaxen is conjunctuurgevoelig en laat zich moeilijk begroten.

Namens ons College worden door DMB vergunningen voor vuurwerkverkoop afgegeven. De opbrengst daarvan bedroeg in 2008 € 7.366, bij een inzet van in totaal 113 uur. Voor de stadsdelen wordt de verzegeling geluidbegrenzers in rekening gebracht, in 2008 voor een bedrag van € 21.000, waar 281 uur werk tegenover stond. Beide leges zijn bijna kostendekkend.

De gerealiseerde legesinkomsten van de Dienst Persoonsgegevens en Geo-informatie (DPG) zijn € 949.384. De inkomsten zijn € 29.000 lager dan de kosten. Het dekkingspercentage is gemiddeld 97%. Het dekkingstekort wordt voornamelijk veroorzaakt door het lagere rijkstarief voor de burgerlijke stand (dekking 90%).
De overige leges zijn nagenoeg kostendekkend.

De Dienst Wonen heft leges voor de administratieve afhandeling van aanvragen voor vergunningen op grond van de Huisvestingsverordening en de Verordening op de Woning- en kamerbemiddelingsbureaus.
In 2006 is onderzoek gedaan naar de mate van kostendekkendheid van het afhandelen van huisvestingsvergunningen, vergunningen voor tijdelijke verhuur en vergunningen voor woning- en kamerbemiddelingsbureaus. Een voorstel om de leges voor huisvestingsvergunningen te verhogen is door uw Vergadering verworpen.
In de tabel hierna zijn de begrote en de gerealiseerde afhandelingskosten en legesopbrengsten in 2008 aangegeven.

	Kosten		Legesopbrengsten	
Bedragen x € 1.000	Begroting 2008	Rekening 2008	Begroting 2008	Rekening 2008
Huisvestingsvergunningen	1.367	1.137	395	346
Vergunning tijdelijke verhuur	145	205	124	224
Vergunning woning- en kamerbemiddeling	174	166	7	19
Totaal	1.686	1.508	526	589

De opbrengst van de door Haven Amsterdam geheven leges voor vergunningen was € 27.808; de kosten waren € 26.856. De opbrengst van de door de Dienst Binnenwaterbeheer geheven kostendekkende leges bedroeg € 12.368.

3.3.4 Parkeren

De opbrengst parkeergelden van de Dienst Stadstoezicht was bij de Jaarrekening 2008 € 11,6 miljoen hoger dan voorzien in de Begroting 2008 en overtrof de Rekening 2007 met € 4,9 miljoen.
Van het totaal van circa € 104,7 miljoen aan ontvangen parkeerinkomsten wordt € 19,0 miljoen afgedragen aan het Mobiliteitsfonds. De afdracht aan de stadsdelen bedraagt derhalve € 85,7 miljoen.

Kerncijfers (bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2007	Begroting 2008	Rekening 2008
1. Opbrengsten	99,9	93,1	104,8
2. Waarvan voor opdrachtgevers	81,6	76,4	85,7
3. Waarvan voor centrale stad	18,2	16,7	19,0

De tabel hieronder geeft het resultaat op parkeren weer voor de gemeente Amsterdam. Het betreft hier het saldo van de door de Dienst Stadstoezicht (DST) geïnde parkeeropbrengsten en de in rekening gebrachte kosten voor de parkeerhandhaving. Hierin zijn niet begrepen de opbrengsten en kosten van de parkeerhand-

having in stadsdeel Oud Zuid (automaten, vergunningen en handhaving fiscaal) en van de stadsdelen De Baarsjes en Bos en Lommer (vergunningen en handhaving fiscaal). De opbrengsten van Parkeer & Bel voor deze drie stadsdelen zijn wel begrepen in de cijfers.

Resultaat parkeren voor de gemeente Amsterdam (bedragen x € 1 miljoen)	Rekening 2007	Begroting 2008	Rekening 2008
Parkeeropbrengsten DST gebieden	99,9	93,1	104,8
Af: Door DST in rekening gebrachte kosten	38,2	36,2	40,2
Netto resultaat parkeren	**61,7**	**56,9**	**64,6**

De inkomsten uit betaald parkeren betreffen de in het jaar daadwerkelijk ontvangen bedragen (kasstelsel). De toename van de parkeeropbrengsten is in hoofdlijnen het resultaat van gebiedsuitbreiding, hogere tarieven voor vergunningen en hogere inkomsten uit naheffingsaanslagen, onder andere als gevolg van een toename van het aantal naheffingsaanslagen. De opbrengst wegslepen is vrijwel gelijk aan 2007, het aantal versleepte auto's steeg licht.

Bedragen x € 1 miljoen	Rekening 2007	Begroting 2008	Rekening 2008
Wegslepen	1,5	1,3	1,5
Parkeergelden	70,6	66,4	73,5
Naheffingsaanslagen	11,9	9,6	12,4
Parkeervergunningen	15,0	15,3	16,7
Parkeerterreinen en verhuur parkeervakken	0,8	0,5	0,7
Totaal	**99,9**	**93,1**	**104,8**

Deze stijging van de inkomsten in 2008 ten opzichte van 2007 wordt verklaard uit:

▪ uitbreiding zone betaald parkeren	+ € 1,9 miljoen
▪ toename Parkeer en Bel stadsdeel Oud Zuid	+ € 1,7 miljoen
▪ hogere opbrengsten vergunningen	+ € 1,0 miljoen
▪ hogere inkomsten uit naheffingsaanslagen	+ € 0,5 miljoen
▪ lagere inkomsten uit verhuur parkeerterreinen	- € 0,1 miljoen
▪ afname parkeergelden	- € 0,1 miljoen
Totaal ten opzichte van 2007	**+ € 4,9 miljoen**

3.3.5 Parkeergelden

De parkeergelden betreffen de opbrengsten uit automaten, opbrengsten van de verkoop van dag-, week-, maand-, smart- en toeristenkaarten (DWMST) en kraskaarten. In 2008 is een algemene tariefstijging doorgevoerd en werd de zone voor betaald parkeren uitgebreid met delen van Slotervaart en IJburg. De opbrengsten uit automaten bedroegen € 50,7 miljoen (2007: 50,5). De opbrengsten uit Parkeer & Bel bedroegen in 2008 € 20,7 miljoen (2007: € 12,3). De daling van de opbrengsten uit DWMST-kaarten wordt daarmee ruimschoots gecompenseerd. In 2008 zijn meer dan 3,5 miljoen transacties met een mobiele telefoon gedaan (2007: 2,1).

3.3.6 Naheffingsaanslagen

De opbrengst naheffingsaanslagen is gestegen met in totaal € 0,5 miljoen ten opzichte van 2007. Er is sprake van een iets hogere productie van naheffingsaanslagen in 2007. Het tarief van de naheffingsaanslag is in 2008 niet verhoogd. Om misbruik te voorkomen is DST eind 2007 gestart met het aanpakken van wanbetalers door het aanbrengen van de wielklem. Het totaal aan opbrengsten van deze aanpak was circa € 0,1 miljoen.

3.3.7 Vergunningen

De stijging van de inkomsten uit de vergunningen moet vrijwel geheel toegeschreven worden aan de tariefsverhogingen in de stadsdelen Centrum, Oud-West, Westerpark en Zeeburg.

3.4 Lokale lastendruk

Over de lokale lastendruk wordt jaarlijks door diverse organisaties gepubliceerd. In deze publicaties wordt voor het bepalen van de lastendruk veelal uitgegaan van verschillende gegevensverzamelingen en verschillende rekenmethoden. In de ene publicatie wordt gewerkt met gemiddelden, in de andere worden verschillende standaardprofielen onderscheiden of wordt alleen een aantal tevoren geselecteerde heffingen opgenomen. En vrijwel altijd gaat het dan om de lasten voor bewoners en worden bedrijven buiten beschouwing gelaten. Gelet op de bezwaren die kleven aan de diverse publicaties, wordt al jaren volstaan met de onderlinge vergelijking van de verschillende woonlasten en tarieven in de vier grote steden.

In de tabel zijn de standaard woonlasten weergegeven voor een meerpersoonshuishouden met een woning van gemiddelde waarde, zoals die zijn opgenomen in het Belastingoverzicht Grote Gemeenten 2009 van COELO. Het gaat daarbij om onroerendezaakbelasting (OZB), afvalstoffenheffing en rioolheffing waarbij de afvalstoffenheffing binnen gemeente Amsterdam wordt geheven door de afzonderlijke stadsdelen. Bovendien wordt bij rioolheffing per heden uitgegaan van de gemiddelde omvang van huishoudens in de desbetreffende gemeente.

Tabel: Woonlasten 2005-2009 meerpersoonshuishoudens in euro

Jaar	Amsterdam **	Rotterdam	Den Haag	Utrecht	Gemiddeld
2005	624	656	634	705	655
2006*	526	500	510	599	534
2007	539	553	540	666	574
2008	563	577	550	684	599
2009	542	609	549	704	601

* De OZB voor gebruikers van woningen is per 2006 afgeschaft

** Amsterdam: afvalstoffenheffing op basis van gemiddelde van de stadsdelen

In de volgende tabel wordt een overzicht gegeven van de tarieven van de belastingmiddelen, die het grootste deel van de woonlasten voor huishoudens vormen. Bij de OZB is het tarief een percentage van de WOZ-waarde. Bij de afvalstoffenheffing is voor Amsterdam het niet gewogen gemiddelde van de tarieven van de stadsdelen genomen.

Belastingtarieven grote steden 2009 meerpersoonshuishoudens

	Amsterdam	Rotterdam	Den Haag	Utrecht	Gemiddeld	Amsterdam t.o.v. gemiddelde
OZB eigendom woningen (%)	0,05315	0,1103	0,0659	0,0935	0,08	- 34%
Rioolheffing eigenaren (€)	138,53	173,08	118,14	205,24	158,75	- 13%
Afvalstoffenheffing (€)	297,79	248,25	309,00	261,00	279,01	7%

3.5 Kwijtscheldingsbeleid

3.5.1 Voorstellen wijziging kwijtscheldingsregeling

In het voorjaar van 2008 zijn voorstellen ingediend voor herziening van de Invorderingswet 1990. Een daarvan is het voorstel gemeenten de mogelijkheid te geven een eigen kwijtscheldingsbeleid te ontwikkelen. Hiermee is gehoor gegeven aan twee al langer levende wensen, namelijk kwijtschelding voor kleine zelfstandigen mogelijk te maken en de vermogensvrijstelling gelijk te stellen aan die van de Wet werk en bijstand. Beide vraagstukken zijn op 18 maart 2008 voorgelegd aan de WIK (Interdepartementale Werkgroep Inkomensbeleid/Kwijtscheldingsbeleid van het ministerie van Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid). Naar alle waarschijnlijkheid zullen het ministerie van Financiën en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) in het voorjaar van 2009 duidelijkheid geven over de verdere uitvoering.

3.5.2 Automatische kwijtschelding

Uit de evaluatie van de pilot met het landelijke Inlichtingen Bureau (IB) bleek dat er bij de additionele automatische posten een zekere mate van onzekerheid was ten aanzien van de rechtmatigheid. Dit hield verband met onzekerheden die optraden bij de vaststelling van de gezinssituatie van het aan het IB aangeleverde aantal huishoudens. Ter voorkoming hiervan is voor de uitvoering van de automatische kwijtschelding in 2008 een tweetal extra voorwaarden vastgesteld:

- bij de bestandssamenstelling werden alleen de huishoudens aangeleverd waarvan de gezinssamenstelling en het type gezinshuishouding met zekerheid was vast te stellen
- daar waar sprake was van onzekerheid ten aanzien van de inkomenssituatie binnen een huishouden werd de post niet verder getoetst maar aangemerkt als `uitval`

Deze voorwaarden resulteerden in een lager aantal automatische kwijtscheldingen in vergelijking met 2007. Om toch zoveel mogelijk burgers in aanmerking te laten komen voor de automatische kwijtschelding is het bestand tevens aan de Dienst Werk en Inkomen aangeboden. Daarnaast zijn er 9.000 verkorte aanvraagformulieren verstuurd naar burgers die in het voorgaande jaar op basis van de bestandskoppeling met IB in aanmerking kwamen voor automatische kwijtschelding en dit jaar door de andere opzet niet. In totaal zijn er voor de deadline 7.450 ingevulde verkorte formulieren voor de deadline retour gekomen en behandeld.

In de Actualisatie 2008 is aangegeven dat de totaal verleende kwijtschelding voor belastingjaar 2008 ruim € 3 miljoen zou dalen ten opzichte van de begroting. Deze actualisatie was gebaseerd op drie factoren, te weten een aantrekkende economische conjunctuur, een daling in het aantal automatische kwijtscheldingen en vooral de wetswijziging in de Invorderingswet 1990. Echter, door een grote instroom aan kwijtscheldingsverzoeken in 2008 is bovengenoemde daling in de 9 maandsrapportage bijgesteld met € 0,5 miljoen aan te verwachten hogere kosten voor de centrale stad. In de periode september tot en met december 2008 is er vanuit de dwangbevel- en beslagfase nog een onverwacht grote stroom kwijtscheldingsverzoeken binnengekomen, die wellicht verband houdt met de huidige economische ontwikkelingen. In elk geval was er eind 2008 sprake van een toename van het aantal toegewezen kwijtscheldingsverzoeken. Met oog op de huidige werkvoorraad en het geprognosticeerde aantal aanslagen 2008 dat in 2009 ambtshalve bij de behandeling van de verzoekschriften 2009 zal worden toegewezen, is het bedrag aan verleende kwijtscheldingen 2008 vastgesteld op € 13.229.000, waarvan € 4.465.000 voor rekening van de centrale stad komt.

4 Verbonden partijen

4.1 Inleiding

De paragraaf verbonden partijen geeft inzicht in het beleid en de veranderingen inzake derde rechtspersonen waarin de gemeente een financieel én bestuurlijk belang heeft. Het gaat hierbij om privaatrechtelijke rechtspersonen (vennootschappen en stichtingen) en om publiekrechtelijke rechtspersonen. De gemeente gaat de relatie met de verbonden partijen aan vanuit een publiek belang. De invulling van het publieke belang komt in de desbetreffende resultaatgebieden in de begroting en jaarrekening aan de orde.

Deze paragraaf gaat allereerst in op de bestuurlijke relevante zaken met betrekking tot de verbonden partijen. Daarna volgt informatie over de huidige verbonden partijen en over trajecten waarbij gemeentelijke diensten hergepositioneerd worden en daarbij het karakter van verbonden partij krijgen.

Meer informatie over de verbonden partijen van de gemeente is te vinden in de jaarplannen van de afzonderlijke diensttakken en de website www.deelnemingen.amsterdam.nl.

4.2 Heroverweging gemeentelijke deelnemingen

Conform het gemeentelijke deelnemingenbeleid zijn in 2007 alle gemeentelijke deelnemingen heroverwogen. Dit houdt in dat alle deelnemingen zijn beoordeeld op hun waarde voor het publieke belang, op financiële risico's en de corporate governance. Naar aanleiding van deze analyse is besloten om 24 van de 41 deelnemingen aan te houden. Van de zeventien overige deelnemingen staan er zeven op de lijst om (op termijn) afgestoten te worden. Voor tien deelnemingen is een afwijkend besluit genomen (bijvoorbeeld liquidatie of evaluatie). Zoals in de afgelopen periode zal ook de komende tijd uitvoering gegeven worden aan de besluiten die bij de heroverweging genomen zijn.

De heroverweging leidde onder andere tot het inzicht dat de bestuurlijke besluitvorming niet voor alle gemeentelijke deelnemingen de juiste procedures volgt. Om dit op te lossen koos ons College in maart 2008 bij besluit voor een transparante en uniforme verdeling van de beslissingsbevoegdheid bij aandeelhoudersbesluiten.

4.3 Doelgericht op afstand

Begin 2008 werd het bestuurlijke traject van het beleidsstuk Doelgericht op afstand afgerond. Doelgericht op afstand vervangt beleidsstukken uit 2002 en 2003 over deelnemingen, vertegenwoordigingen en privatiseringen, uitplaatsingen en verzelfstandigingen. Het stuk heeft als doel de samenhang tussen de drie beleidsvelden duidelijk te maken en te versterken. Daarnaast is het beleid geactualiseerd en de leesbaarheid verbeterd. Aangezien de ervaringen met de beleidsstukken overwegend positief waren, zijn de al bestaande beleidslijnen voortgezet.

4.4 Opbrengsten en lasten

Bij deelname in vennootschappen is sprake van kapitaalverstrekking door de gemeente. De rentelasten van deze kapitaalverstrekking worden deels verantwoord door de afzonderlijke diensten. Voor een aantal deelnemingen gebeurt dat op gemeentelijk niveau. De boekwaarde van deze deelnemingen is circa € 360 miljoen. De rentelasten hierover, die ten laste komen van de algemene dienst, bedroegen in 2008 circa € 13 miljoen. De dividendopbrengsten van deze deelnemingen bedroegen € 182 miljoen. Dit bedrag is fors hoger dan het geraamde bedrag van € 30 miljoen.

Grote uitschieters daarbij zijn Schiphol en NUON. Schiphol keerde in 2008 in totaal € 500 miljoen superdividend aan haar aandeelhouders, waarvan ongeveer € 109 miljoen voor Amsterdam. Door de goede resultaten van NUON over 2007 is de dividenduitkering fors hoger uitgevallen dan begroot. Daarnaast heeft NUON in 2008 nog een extra dividend uitgekeerd, wat voor Amsterdam neerkomt op nog ruim € 4 miljoen extra.

4.5 Nieuwe en afgestoten deelnemingen

In de zomer van 2008 is er een nieuwe eigendomsstructuur voor de Beurs van Berlage ontstaan. Amsterdam werkt nu samen met drie externe partijen aan een rendabele versterking van de culturele, creatieve, publieke en maatschappelijke functie van de Beurs.

In het kader van de ontvlechting van Dienst Stadstoezicht is in december 2008 Cition BV opgericht. In Cition BV wordt de fiscale parkeerhandhaving van Dienst Stadstoezicht ondergebracht. Daadwerkelijke overdracht van personeel en activiteiten is voorzien in 2009.

In december 2008 is Hotel Vieux, de Oude Doelen BV geliquideerd. Dit is conform de afspraken van de Heroverweging gemeentelijke deelnemingen. Tot slot is in 2008 gestart met de verkoopprocedure van de aandelen in NV Het Havengebouw.

4.6 Belangrijke deelnemingen: NUON, Schiphol, GVB en Zuidas (i.o.)

Bij de behandeling van de Heroverweging gemeentelijke deelnemingen is met uw Vergadering afgesproken dat uw Vergadering in ieder geval betrokken wordt als afstoting van één van de volgende deelnemingen aan de orde mocht komen:

- NV NUON
- GVB Holding NV
- RAI Holding BV
- AT5
- NV Luchthaven Schiphol
- BV Exploitatie Maatschappij Carré
- NV Zeedijk

In 2008 zijn, zoals verwacht, de deelnemingen NUON, Schiphol, GVB en Zuidas (i.o.) belangrijke bestuurlijke onderwerpen geweest.

4.6.1 NUON

De gemeente Amsterdam wordt als één van de aandeelhouders van NUON aangesproken op de kwaliteit en milieueffecten van de energievoorziening. 2008 stond in het teken van de voorbereidingen voor de verkoop van de aandelen in het commerciële deel van NUON.

4.6.2 Schiphol

In 2008 hebben de aandeelhouders van Schiphol besloten in te stemmen met een samenwerking door Schiphol met Aéroports de Paris in de vorm van een kruisparticipatie waarbij beide ondernemingen 8% van elkaars aandelen kopen en beide ondernemingen ook een vertegenwoordiging krijgen in elkaars raad van commissarissen. Dit is een belangrijke stap voor de luchthaven Schiphol om de mainportpositie steviger te verankeren en daarmee het Amsterdamse publieke belang te kunnen borgen.

In 2008 heeft Schiphol in totaal € 500 miljoen superdividend aan haar aandeelhouders uitgekeerd, waarvan ongeveer € 109 miljoen voor Amsterdam.

4.6.3 GVB

Per 1 januari 2007 is GVB verzelfstandigd. Bij de verzelfstanding zijn de bevoegdheden van directie, Raad van Commissarissen en aandeelhouder statutair vastgelegd. Op basis hiervan zijn onder andere in het voorjaar 2008 de strategische visie en de jaarplannen voor Activa BV en Veren BV (twee dochtermaatschappijen van GVB Holding NV) ter goedkeuring voorgelegd aan ons College als enig aandeelhouder.

Om de lange termijn belangen van de beschikbare strategische middelen zoals vervoersmiddelen, huisvesting en ICT te garanderen zijn deze bij de verzelfstandiging van het GVB ondergebracht in een aparte (Activa) BV. De gemeente houdt hier toezicht op. Om de onafhankelijkheid van Activa BV daadwerkelijk te waarborgen zijn afspraken gemaakt met GVB en Stadsregio dat Activa BV als apart organisatieonderdeel gaat functioneren. Dit zorgt tevens voor een level playing field bij eventuele toekomstige aanbestedingen: bij wisseling van concessiehouder kunnen de activa eenvoudig worden overgedragen. De afspraken zijn in 2008 verder uitgewerkt en geïmplementeerd, zodat Activa BV per 1 januari 2009 als zelfstandig functionerende entiteit binnen GVB werkt. 2009 geldt daarbij als proef- en evaluatiejaar. Voor 1 januari 2010 dient Activa BV definitief vormgegeven te zijn.

De gunningprocedure voor het openbaar vervoer in concessiegebied Amsterdam vanaf 2012 is door Stadsregio Amsterdam in 2008 gestart. In het najaar van 2008 heeft de stadsregio besloten de concessie bij

voorkeur te verlenen door middel van een procedure voor inbesteding, mits GVB markconform opereert. Daarnaast dient GVB het karakter te hebben van een 'interne exploitant', zoals gedefinieerd door de Europese Unie. Deze voorkeur strookt met het standpunt van ons College.

4.6.4 Zuidas (i.o.)

De ontwikkeling van de Zuidas is een groot en dynamisch project bestaande uit een groot infraproject (dok) en een omvangrijk vastgoedprogramma. Om dit te realiseren werd gekozen voor een publieke-private samenwerking in de vorm van een private onderneming waarvan gemeente en rijksoverheid beiden voor 20% aandeelhouder zijn en waarbij de overige aandelen in handen zijn van private partijen. De reden hiervoor is, naast risicodeling en een betere risico-beheersing, dat zo een toets door de markt verkregen wordt.

Het jaar 2008 stond in het teken van het prospectus. Eind 2007 heeft Zuidas een prospectus uitgebracht ten behoeve van de veiling van aandelen. In 2008 is hier veel over gediscussieerd met uw Vergadering, de rijksoverheid en private partijen. In de zomer heeft Credit Suisse een advies uitgebracht hoe te komen tot een succesvolle veiling. De kredietcrisis maakte dat privaten minder belangstelling kregen om risicodragend te participeren en dat de veiling, in elk geval voorlopig, geen doorgang zal vinden. Dit maakt dat publieke partijen zich zijn gaan bezinnen op de wijze waarop de samenwerking vormgegeven zal moeten worden. Daarbij wordt onder meer onderzocht op welke manier private participatie binnen het project het meest effectief is.

4.7 Ontvlechting Stadstoezicht en verzelfstandiging Afval Energie Bedrijf en Amsterdamse Historisch Museum

De onderzoeksfase rond de ontvlechting van parkeeractiviteiten van de Dienst Stadstoezicht is afgerond met een positief besluit door uw Vergadering op 4 juni 2008. De uitvoeringsfase is hiermee formeel van start gegaan. In het besluit zijn de uitgangspunten voor ontvlechting vastgesteld. De beoogde datum van 1 januari 2009 is niet gehaald omdat de medezeggenschapstrajecten nog afgerond moeten worden. Verwacht wordt dat de ontvlechting medio 2009 zal plaatsvinden.

Ook het Afval Energie Bedrijf (AEB) zat in 2008 middenin het traject van verzelfstandiging. In het voorjaar van 2008 is de 'denkfase' aan uw Vergadering voorgelegd. Dit heeft geleid tot het besluit van ons College om de volgende fase, de onderzoeksfase in te gaan. De onderzoeksfase wordt afgerond met een definitief besluit tot wel of niet verzelfstandigen. De onderzoeksfase loopt nog vanwege de problematiek rondom de HR-centrale die veel managementaandacht en politieke aandacht gevergd heeft en er meer tijd dan verwacht besteed is aan het ontwikkelen van een strategie (een belangrijk onderdeel van de onderzoeksfase) voor de komende jaren.

Tot slot het Amsterdams Historisch Museum. Eind januari 2008 heeft de besluitvorming Afronding onderzoeksfase verzelfstandiging AHM plaatsgevonden. In 2008 is de uitvoeringsfase succesvol afgerond met een voor alle partijen set bevredigende set van afspraken, onder meer over beheer van de gemeentelijke collectie en de gebouwen die in eigendom van de gemeente blijven. Het Amsterdams Historisch Museum is per 1 januari 2009 verzelfstandigd.

4.8 Stadsdelen: verbonden partijen

De stadsdelen worden beschouwd als verbonden partijen van de centrale stad. De onderlinge verhoudingen en visie zijn geregeld in de verordening op de stadsdelen, de verordening op het Stadsdeelfonds en het in 2007 gesloten Bestuursakkoord.

De stadsdelen zijn zelfstandig bevoegd tot het behartigen van de publieke belangen door middel van verbonden partijen. Deze verbonden partijen worden begroot en verantwoord in de stadsdeelbegrotingen en zijn niet opgenomen in de gemeenterekening 2008.

4.9 Gemeenschappelijke regelingen

Naast de privaatrechtelijke rechtspersonen kent de gemeente gemeenschappelijke regelingen. Belangrijke gemeenschappelijke regelingen zijn: Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR), Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, Stadsregio Amsterdam en de recreatieschappen. Voor laatstgenoemde geldt dat in 2008 Haarlemmermeer Groen is samengevoegd met Recreatieschap Spaarnwoude.

5 Onderhoud van kapitaalgoederen

5.1 Inleiding

Deze paragraaf geeft uw Vergadering inzicht in de onderhoudssituatie van de kapitaalgoederen die in bezit zijn van de gemeente Amsterdam.

De Jaarrekening 2008 geeft voor het onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen ten opzichte van de Begroting 2008 in totaal een groei van € 5,5 miljoen (2%) te zien. Hoger dan begroot waren de bestedingen in de categorieën *Wegen*: € 2 miljoen (24%), *Water*: € 3,2 miljoen (54%) en *Gebouwen*: € 2,4 miljoen (17%), terwijl *Openbare verlichting* € 2,6 miljoen (10%) op de begroting achterbleef. De vergelijking van begroting en jaarrekening geeft verder geen grote verschillen te zien. Dat is anders bij de vergelijking van de Jaarrekeningen over 2007 en 2008. In de Jaarrekening 2008 is de besteding voor het onderhoud van kapitaalgoederen in totaal € 67,2 miljoen (39%) hoger dan in de Jaarrekening 2007. Dat komt voor 80% op het conto van *Infrastructuur metro/tram* waarvoor de besteding meer dan verdubbelde. Ook werd in 2008 meer besteed in de categorieën *Openbare verlichting*: € 4,2 miljoen (21%), *Wegen*: € 3,3 miljoen (47%), *Water*: € 3,7 miljoen (68%) en *Installaties, machines en apparaten*: € 5,4 miljoen (31%).

Tabel: Onderhoudslasten (bedragen x € 1 miljoen)

Categorie	Rekening 2007	Begroting 2008	Rekening 2008
Wegen	7,0	8,3	10,3
Bruggen	5,9	6,3	6,1
Sluizen en oevers	1,6	1,6	1,4
Tunnels	2,8	2,2	2,6
Kades/steigers	0,3	0,6	0,7
Riolering	36,4	34,4	34,4
Water	5,5	6,0	9,2
Groen	0,9	1,0	1,0
Gebouwen	16,9	14,2	16,6
Materieel	0,3	0,3	0,3
Verkeersregelinstallaties	5,5	5,8	5,9
Openbare verlichting	19,7	26,5	23,9
Infrastructuur metro/tram	54,3	106,1	106,6
Installaties, machines en apparaten	17,3	22,8	22,7
Totaal	**174,5**	**236,1**	**241,6**

5.1.1 Liquidatie Dienst Advies en Beheer (DAB)

DAB kreeg per 1 maart 2008 de status 'in liquidatie' waarna hij op 1 oktober 2008 werd opgeheven als gemeentelijke dienst. De *Resultaat Verantwoordelijke Eenheden* (RVE's) zijn bij verschillende diensten ondergebracht en in de dienstbegrotingen van de ontvangende diensten opgenomen. De tabel hieronder geeft een overzicht van de verplaatsing van de onderdelen die van belang zijn voor het onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen.

Tabel: Liquidatie Dienst Advies en Beheer

Onderdeel (RVE) Dienst Advies en Beheer	Ontvangende Dienst
1. Beheer en Onderhoud Westpoort	Haven Amsterdam
2. Food Center Amsterdam	Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam
3. Amsterdamse Bos + Sporthallen Zuid	Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling
4. Parkeergebouwen	Bestuursdienst Amsterdam
5. Materiaaldienst + Gladheidbestrijding	Dienst Wonen

5.1.2 Brandweer over naar Veiligheidsregio

Op 1 januari 2008 werd de Veiligheidsregio bestuurlijk en juridisch ingesteld en fuseerde de Amsterdamse Brandweer met de vijf overige gemeentelijke brandweerkorpsen in de regio tot één Regionale Brandweerorganisatie. De regionalisering van de brandweer moet leiden tot een slagvaardigere, effectievere en efficiëntere inzet van mensen en middelen voor rampenbeheersing, brandweerzorg en hulpverlening. De betekenis voor deze paragraaf is dat de Brandweer niet langer vertegenwoordigd is in de categorie *Gebouwen*.

5.1.3 Beheren op Niveau, een nieuwe visie op het beheer van de stedelijke infrastructuur

De infrastructuur in Amsterdam verkeert in redelijke staat. De meeste arealen bevinden zich op een verzorgd niveau of er zijn maatregelen genomen waardoor dit niveau zal worden gerealiseerd. Naar aanleiding van de bestuurlijke wens meer inzicht te krijgen in kwaliteitsniveaus voor beheer en het uitgavenpatroon, bracht ons College in januari 2008 de *Nota BoN* (Beheren op Niveau) uit die in november door uw Vergadering is vastgesteld. In deze visie op het beheer van de stedelijke infrastructuur zijn – vanuit het perspectief van de gebruiker – een viertal kwaliteitsniveaus ontwikkeld, *minimum, sober, verzorgd* en *top*. Per kwaliteitsniveau wordt de mate van veiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid beschreven die de stad van het betreffende niveau mag verwachten. Deze kwaliteitsbeelden hebben een integraal karakter, terwijl de relatie tussen investeringen, activiteiten en kwaliteitsniveaus zo veel mogelijk is geëxpliciteerd. Daardoor biedt de nota het bestuur een helder overzicht van de keuzemogelijkheden en de (financiële) consequenties die daaraan verbonden zijn.

In september 2008 heeft ons College gekozen voor het kwaliteitsniveau *verzorgd* – dat is gebaseerd op de huidige staat van beheer en de ingezette verbeteracties – als algemeen na te streven en te handhaven onderhoudsniveau. Dit niveau bevorderd bijvoorbeeld de bereikbaarheid door een goede afstemming bij het uitvoeren van onderhoudswerken en anticipeert zodanig op incidenten dat er wanneer die zich voordoen nauwelijks omgereden hoeft te worden. Andere kenmerken van dit niveau zijn toenemende verkeersveiligheid en afnemende aan geluid en verontreinigde lucht gerelateerde overlast. Maar ook het behouden van de schoonheid van de monumentale bruggen en sluizen door het snel verwijderen van *klad en plak* is inherent aan niveau *verzorgd*. Om dit kwaliteitsniveau stadsbreed te kunnen doorvoeren zal ons College de stadsdelen vragen zich bij de nieuwe visie aan te sluiten.

5.2 Wegen

Een belangrijke graadmeter voor de technische staat van de wegen van het hoofdnet auto is het percentage slechte wegen. Dat percentage is sinds 2000 van 38% naar 16% gedaald. Dit is grotendeels het gevolg van het aanpakken van een aantal wegen buiten de reguliere beheerbudgetten om. Het komt regelmatig voor dat wegen die tot het hoofdnet auto behoren binnen grote (vaak grootstedelijke) projecten worden aangepakt. Daarnaast heeft in het kader van de vaststelling van het *Beleidskader Hoofdnetten* en de nota *Stedelijke Infrastructuur*, als onderdeel van de Verordening op de Stadsdelen, een uitruil plaatsgevonden. Daarbij werden wegen door de centrale stad overgedragen aan stadsdelen en vice versa. Over het algemeen verkeren de door de stadsdelen overgedragen wegen in een betere staat van onderhoud dan de wegen die de centrale stad overdroeg. Overigens is in de Begroting 2008 separaat geld vrijgemaakt om – volgens het principe 'schoon door de poort' – de aan de stadsdelen overgedragen wegen op te knappen.

Bij de Begroting 2007 is een ontwikkeling ingezet naar een meer rompmatige financiering van het beheer van de wegen van het hoofdnet auto. Hierdoor kon het jaarlijkse programma Groot Onderhoud worden uitgebreid, wat vervangingsonderhoud minder noodzakelijk maakt. Het groot onderhoud betreft de vervanging van de toplaag en veelal ook (delen van) de ondergrond op (delen van) de rijbanen op het hoofdnet auto. In een enkel geval wordt bij groot onderhoud een (geringe) wijziging in het profiel doorgevoerd. Veel ingrijpender zijn de vervangings- en reconstructieprojecten, waarbij wegen 'van gevel tot gevel' worden aangepakt, waarbij ook functionele aanpassingen plaatshebben.

Het huidige onderhoudsniveau van het net bevindt zich tussen sober en verzorgd. De structurele jaarlijkse uitbreiding van het programma Groot Onderhoud zal de technische staat op termijn op het niveau *verzorgd* moeten brengen. Daarnaast zijn verkeersveiligheid en doorstroming belangrijke factoren, waarvoor specifieke programma's lopen, bijvoorbeeld voor de aanpak van black-spots en voor de bevordering van de doorstroming op de diverse hoofdnetten.

De stadsdelen zijn verantwoordelijk voor het dagelijkse beheer, zodat hun inspanningen van invloed zijn op de optimalisering van de activiteiten van de centrale stad. Dat betekent meer dan in het verleden toegezien moet worden op adequaat beheer bij de stadsdelen. Wordt geconstateerd dat het laatste niet het geval is dan moeten de stadsdelen daarop worden aangesproken.

5.2.1 Haven Amsterdam (HA)

De staat van onderhoud van de wegen en het groen is redelijk goed tot goed. In het najaar van 2008 ontving Haven Amsterdam van ORAM/EZ de prestigieuze prijs voor het best onderhouden bedrijfsterrein van Amsterdam. In de gebieden Teleport en Sloterdijk 3 staat de kwaliteit van de infrastructuur onder grote druk, in verband met de aanleg van een aantal grote werken door derden. (Voorplein Station Sloterdijk, Westrandweg). Mede door de opstart van deze grote werken is onderhoud aan de omliggende wegen beperkt tot het hoogst noodzakelijke.

5.3 Bruggen

Op dit moment geldt voor het beheer en onderhoud van bruggen het kwaliteitsniveau *verzorgd*. Veel monumentale objecten zijn recent gerenoveerd. De middelen zijn voldoende voor dagelijks beheer maar schieten tekort voor de extra aandacht die de monumentale en beeldbepalende bruggen met het oog op hun schoonheid nodig hebben. De uitstraling van deze objecten zal daarom verminderen en de gemiddelde staat van onderhoud zal dalen naar niveau sober. Onderzoek in het kader van BON, zal een antwoord moeten geven op de vraag of, en in hoeverre, deze achteruitgang met de beschikbare middelen kan worden voorkomen.

5.4 Sluizen en oevers

5.4.1 Sluizen

Het kwaliteitsniveau van beheer en onderhoud van sluizen is op een verzorgd niveau. Ook voor de monumentale sluizen is een extra inspanning nodig om te voorkomen dat de gemiddelde staat van onderhoud weer naar een sober niveau zal dalen.

5.4.2 Oevers

De toestand van de oevers en de scheepvaartvoorzieningen komt over het algemeen op het niveau verzorgd. Dat wil zeggen dat dit areaal veilig gehouden wordt en dat is voldoende. Vervanging vindt alleen plaats als funderingen onherstelbaar zijn aangetast en het duidelijk is dat de oever of de kade verzakt of dat er instorting dreigt. Steigers e.d. worden vervangen wanneer gebruikers risico lopen op letselschade. Een beperkte verhoging van het huidige structurele budget in de rompbegroting, zoals gevraagd in de nota

BON, is nodig om het veiligheidsniveau op termijn te kunnen garanderen. Ook hier zal het onderzoek naar doelmatig beheer moeten uitwijzen of met de beschikbare middelen het onderhoudsniveau kan worden gehandhaafd.

In de *Nota Stedelijke Infrastructuur 2006* is de verdeling van verantwoordelijkheden tussen centrale stad en stadsdelen aangaande het groot onderhoud en de vervanging van kades en oevers niet volledig vastgelegd. Op basis van een vervolgonderzoek op onderdelen zijn voorstellen in behandeling met betrekking tot de verdeling van de verantwoordelijkheden voor beheer en onderhoud en voor een nieuwe financiële regeling met betrekking tot vervanging van kaden en oevers langs hoofd- en secundaire vaarwegen.

5.5 Tunnels

De tunnels in beheer en onderhoud zijn de IJtunnel, de Piet Heintunnel en de Arenatunnel. Het kwaliteitsniveau van beheer van en onderhoud aan deze autotunnels ligt tussen de niveaus minimaal en sober. Het aantal storingen is de afgelopen jaren fors toegenomen en de tunnels voldoen niet aan de nieuwe, strengere eisen die aan de veiligheid van tunnels worden gesteld. De komende jaren zal flink geïnvesteerd worden in de renovatie van de IJtunnel enerzijds en in maatregelen om aan de nieuwe wet voor tunnelveiligheid te kunnen voldoen anderzijds. Voor het begrotingsjaar 2009 zijn extra financiële middelen toegekend voor het onderhoud van de tunnels, zodat het niveau verzorgd bereikt zal kunnen worden.

5.6 Kades en steigers

5.6.1 Steigers

De onderhoudssituatie van de steigers is goed. De nieuwe grote stalen steigers die de oude houten steigers hebben vervangen functioneren goed en hebben weinig gebruiksschade. Door de stijgende druk van binnenvaart en Rijncruises – en door de invoering van de *portsecurity*-maatregelen – dreigt enerzijds een tekort aan ligplaatsen en worden anderzijds steigers steeds intensiever gebruikt. Op een aantal locaties zijn met stalen palen extra ligplaatsen gecreëerd. Door de sterke groei van de overslag in de haven in de afgelopen jaren is er behoefte aan een groot aantal nieuwe steigers. Onderzocht wordt waar in de beperkte ruimte op het water deze ligplaatsen kunnen worden ontwikkeld. De Gibraltarhaven (voormalig ADM), de Houthaven en het oostelijk havengebied zijn de gebieden waar in 2008 nieuwe ligplaatsen zijn (en zullen worden) aangelegd.
Het project IJsei achter het Centraal Station waarvan de eerste steiger in 2007 is overgedragen, liep in 2008 veel vertraging op waardoor de voorgenomen overdracht van de overige steigers moest worden uitgesteld.

5.6.2 Kades

De staat van onderhoud van de kades is redelijk tot goed te noemen, met uitzondering van die in de Suezhaven en de Westhaven, waar de onderhoudssituatie slecht tot zeer slecht is. In 2007 en 2008 is de kade bij Ceres op diverse plaatsen hersteld. In verband met een waarneembare afname van kwaliteit van een aantal stalen damwandconstructies is de controle op de kwaliteit van een aantal kades verscherpt en de frequentie van inspectie verhoogd. Bij de lichterinstallatie IJ-palen in IJmuiden zijn alleen kleine onderhoudswerkzaamheden verricht. In het kader van Arbo wordt onderzocht of de installatie op de bok moet worden uitgebreid of aangepast

5.7 Rioleringen

Binnen de categorie *rioleringen* wordt onderscheid gemaakt tussen het rioolstelsel en rioolgemaal, die elk een eigen beleidskader kennen.

5.7.1 Beleidskader rioolstelsel

Het onderhoud van het rioolstelsel bestaat uit:

- reinigen: rioolreiniging heeft tot doel de afvoer- en bergingscapaciteit van het vuilwater- en regenwaterriool te handhaven, inspectie mogelijk te maken, aantasting tegen te gaan en de vuiluitworp op het oppervlaktewater en wateroverlast te beperken. Het beleid is preventief te reinigen om calamiteiten te voorkomen
- inspecteren: de inspectie van de riolering is gericht op het in kaart brengen van de constructieve toestand van het rioolstelsel en het functioneren van het openbare riool. Het beleid is preventief te inspecteren om calamiteiten te voorkomen
- renovatiewerkzaamheden: gericht op het in stand houden van de functionaliteit van het openbare rioolstelsel. Door het repareren en vervangen van riolen worden calamiteiten en overlast voorkomen. Het beleid is er op gericht om – voor zover mogelijk – de renovatiewerkzaamheden gezamenlijk met andere Amsterdamse diensten/bedrijven uit te voeren om zodoende kosten te besparen en overlast te beperken
- calamitieus functieherstel: gericht op het onder alle omstandigheden in stand houden van de functie van het riool, de kolken, de vuil- en regenwaterputten alsmede de kolken met aansluitingen

5.7.2 Beleidskader rioolgemalen

In 2008 is het Beheerplan van Bemaling goedgekeurd. In 2009 en 2010 zal onderhoudsmanagement ingevoerd worden op basis van een weging tussen prestatie, risico's, kosten en de sturing daarop. Het onderhoudsmanagementsysteem *Maximo* zal hierbij leidend zijn. Dit zal resulteren in een grotere doelmatigheid. Als onderdeel van dit plan worden de kosten per object op een uniforme wijze geprognosticeerd wat een nieuw inzicht kan geven bij het opstellen van de begroting.

5.8 Water

5.8.1 Beleidskader drinkwatertaak

De operationele drinkwatertaken in opdracht van de gemeente Amsterdam worden uitgevoerd door de sector Drinkwater van Waternet. Deze sector continueert het beleid voor onderhoud, verregaande automatisering en optimalisering en bouwt dat verder uit.
Het onderhoud van de kapitaalgoederen heeft twee componenten: onderhoud aan het leidingnet en onderhoud aan de drinkwaterzuiveringsinstallaties. Vooral door de ontwikkeling van IJburg is het leidingnet gegroeid. Er zijn geen grote veranderingen doorgevoerd in de drinkwaterproductie. De staat van het onderhoud van het leidingnet is goed te noemen. Het onderhoud wordt door middel van assetmanagement gestuurd: vervanging en onderhoud van het leidingnet istoestandsafhankelijk; productielocaties worden onderhouden en vervangen op basis van vastgestelde risico's ten aanzien van veiligheid, kwaliteit, kwantiteit, imago, milieu en (financiële) schade.

5.9 Groen

5.9.1 Amsterdamse Bos

De gemeente Amsterdam beheert in het Amsterdamse Bos ongeveer 1000 hectare groen – met daarin wegen en paden, water, bruggen, oevers, gebouwen en materieel. In 2008 is het onderhoud aan het groen van het Amsterdamse Bos van de Dienst Advies en Beheer (DAB) overgegaan naar de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO).

5.9.2 Haven Amsterdam

De schaalvergroting die het gevolg is van de samenvoeging van het areaal Haven en DAB Westpoortbeheer is doorgevoerd in de diverse jaarcontracten (Maaiwerkzaamheden, Reiniging, Winterdienst, Onderhoud Plantvakken, Onderhoud Watergangen). In 2008 zijn circa 350 bomen geplant in het nieuwe ontwikkelingsgebied ten zuidwesten van Ruigoord.

5.10 Gebouwen

5.10.1 Haven Amsterdam

De afgelopen jaren is het bestand aan loodsen in eigendom van Haven Amsterdam sterk gereduceerd doordat een groot aantal verouderde loodsen zijn gesloopt dan wel zijn overgedragen aan de huurders van terreinen als de Vlothaventerminal met als voorwaarde dat die ze op korte termijn slopen. Deze beleidslijn zal de komende jaren worden voortgezet omdat veel van de loodsen verouderd en rijp voor de sloop zijn.

5.10.2 Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO)

Sporthallen Zuid/Amsterdamse Bos
De Sporthallen Zuid en het onroerend goed van en in het Amsterdamse Bos (circa 100, veelal kleine, gebouwen) zijn per 1 maart 2008 van de Dienst Advies en Beheer (DAB) voor administratief beheer overgedragen aan DMO. Sporthallen Zuid is een aantal jaren geleden intern gerenoveerd waarbij de vervanging van het platte dak en de gevel niet zijn meegenomen. Uit een eerste inventarisatie blijkt dat het achterstallig onderhoud aan de platte daken en de gevel circa € 400.000 bedraagt. Voor de vervanging c.q. herstelwerkzaamheden wordt in 2009 een kredietvoorstel gedaan.

Cultuur onder Dak
In de *Nota Cultuur onder Dak* die in maart 2008 door uw Vergadering is aangenomen wordt het voornemen uitgesproken om cultuurpanden met een grootstedelijke uitstraling die in bezit zijn van de stadsdelen over te dragen aan de centrale stad. In 2008 heeft de overdracht van elf panden uit Stadsdeel Centrum als pilot gefungeerd. Deze panden zijn per 31 december 2008 overgedragen aan de centrale stad en worden door DMO beheerd. DMO heeft het Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam (OGA) ingeschakeld om een groot deel van de feitelijke beheertaak uit te voeren. Met de overdracht van de cultuurpanden gingen ook negen woningen over naar de centrale stad. Het betreft de volgende elf cultuurpanden.

- Amsterdams Marionettentheater (Nieuwe Jonkerstraat 8)
- De Balie (Kleine Gartmanplantsoen 10)
- FOAM (Keizersgracht 609 – 613)
- Hollandsche Schouwburg (Plantage Middenlaan 24)
- De Melkweg (Lijnbaansgracht 234 A)
- Multatulimuseum (Korsjespoortsteeg 20)
- Nederlands Instituut voor Mediakunst (Keizersgracht 264)
- Paradiso (Weteringschans 6 – 8)
- Rembrandthuis (Jodenbreestraat 4)
- Rozentheater (Rozengracht 117)
- De Waag Society (Nieuwmarkt 4)

5.10.3 Overdracht Foodcenter

Het beheer van de panden van het Foodcenter Amsterdam is per 1 januari 2008 door de Dienst Advies en Beheer overgedragen aan het Ontwikkelingsbedrijf. De objecten worden zo optimaal mogelijk geëxploiteerd binnen de kaders van de functie van het Foodcenter. De tabel hieronder geeft een overzicht van de staat van onderhoud van de gebouwen.

Tabel: Overzicht staat van onderhoud Foodcenter

Onderdeel Foodcenter	Staat van onderhoud
Bedrijfspand A16	Goed
Bedrijfspand O5	Redelijk
Bedrijfspand P13	Matig
Groente- en fruithal	Zeer slecht
Bedrijfspand Koelhuis	Redelijk/matig
Complex Broodfabriek	Redelijk
Complex Jan van Galenstraat	Redelijk
Hoofdkantoor FCA	Goed

5.11 Verkeersregelinstallaties

De staat van onderhoud van de verkeersregelinstallaties, inclusief de verkeersinformatiesystemen en de dynamische verkeersinformatiesystemen is redelijk. Het beheer is erop gericht dat de reguliere levensduur van 18-20 jaar wordt gehaald en zo mogelijk verlengd. De onderhoudsstaat van de verkeersregelinstallaties is zowel qua fysieke staat van het areaal alsmede de kwaliteit van de regelprogramma's *verzorgd*. Het schoon en heel houden van de infrastructuur is geborgd via het afsluiten van contracten voor klad- en plakvrij houden enerzijds en schilderen van de installaties anderzijds.

Lopende ontwikkelingen voor de komende periode zijn:
- het bevorderen van de verkeersveiligheid door het aanpakken van verkeersonveilige geregelde kruispunten
- het verbeteren van de doorstroming door netwerk- en strengsgewijs te gaan regelen (groene golven op de corridors en het optimaliseren van prioriteit voor het openbaar vervoer, o.a. door lijnsgewijze aanpak van tramlijnen)
- de vergroting van de leefbaarheid door dynamische akoestische signalering voor visueel gehandicapten; dynamische wachttijdvoorspelling voor fietsers en voetgangers
- vergroten van de duurzaamheid en verlengen van de levensduur van de masten de uitleggers en portalen door middel van een regulier schilderprogramma

5.11.1 Verkeersinformatiesystemen

Zowel de vaste als de dynamische systemen zijn in goede staat, op niveau *verzorgd*. Voor de vaste systemen wordt bewegwijzering voor auto- en fietsverkeer aangelegd en onderhouden volgens landelijke richtlijnen. Deze richtlijnen vormen eveneens het referentiekader voor het beheer van het voetgangerssysteem in de binnenstad. Op het moment van schrijven worden aanpassing en uitbreiding van het verwijssysteem voor voetgangers voorbereid.
De ontwikkeling van de afgelopen jaren m.b.t. de meer dynamische systemen is gekoppeld aan de ambities t.a.v. het verbeteren van het verkeerbeheer. Zo worden er scenario's ontwikkeld waarmee maximale benutting, betrouwbare reistijden en minimale omgevingshinder bewerkstelligd kunnen worden. Geavanceerde systemen zijn een groeiende markt. Deze systemen kennen overigens een stevig investeringsniveau en relatief hoge beheerkosten, dat laatste mede als gevolg van snelle afschrijving. De bijdrage aan de nieuwbouw van geavanceerde systemen is opgenomen in het meerjarenvoorstel *Mobiliteitsfonds*.

5.11.2 Verkeersmanagement

Momenteel bestaat het verkeersmanagement uit de verkeersleiding bij de tunnelbewaking, uit incidentmanagement op corridors en uit het coördinatiestelsel. Na de besluitvorming over de kerntaken van de politie komt daar het operationeel aansturen van de verkeerslichten bij. Een sober onderhoudsniveau is geborgd, maar de ambitie ligt hoger. Een verkeersmanagementcentrale van waaruit de belangrijkste verkeersaders in de gaten gehouden kunnen worden en maatregelen genomen is in ontwikkeling. Dat maakt afstemming van verkeerssystemen mogelijk, zoals bijvoorbeeld groene golven, maar ook kan op onvoorziene omstandigheden gereageerd worden. Ook kan de weggebruikers informatie gegeven worden via DRIP's (Dynamische Route Informatie Panelen). Nagegaan wordt hoe verkeerssystemen optimaal kunnen worden

aangewend ten gunste van de bereikbaarheid en de leefbaarheid van de stad. Voor de grootste knelpunten zijn scenario's opgesteld en de verkeerslichten van de openbaar vervoerlijnen zijn gescreend en verbeterd.

5.12 Openbare verlichting

De staat van de openbare verlichting is op een verzorgd niveau, zij het dat de installatie op het aspect aardingsveiligheid *minimaal* tot *sober* scoort. In 2008 is het expertiseonderzoek uitgevoerd. Het rapport is aangeboden aan de wethouder die instemde met de voorgestelde maatregelen. In 2006 heeft uw Vergadering het beleidsplan *Openbare Verlichting 2005-2015* vastgesteld, waarin de ambities met betrekking tot aanleg, beheer,wijziging en vervanging zijn vastgelegd. In 2007 werd het *Beheerplan Openbare Verlichting* opgesteld en het *Meerjaren Vervangingsprogramma 2008-2012* wordt in 2009 geactualiseerd. Een integrale aanpak, bestaande uit inspectie, het objectbeheer en het vervangingsprogramma, beoogt de openbare verlichting op een verzorgd niveau te houden. De middelen zijn daarvoor aanwezig via de functionele begroting en de rompmatige kredieten.

5.12.1 Stadsilluminatie

Er vinden visuele en (eens in de twee á drie jaar) integrale inspecties plaats en op basis van de hieruit voortvloeiende rapportages wordt een voortschrijdend meerjarig vervangingsprogramma opgesteld dat vervolgens in jaarschijven en projecten wordt vertaald. Het toenemende aantal storingen noopt tot een analyse op basis waarvan besloten zal worden of installaties die niet aan de normen voldoen vroegtijdig in het meerjarige vervangingsprogramma opgenomen zullen moeten worden. Momenteel wordt nagegaan of – en hoe – de processen bij storingen en onderhoud geoptimaliseerd kunnen worden.

5.12.2 Stadsklokken

De stadsklokken van Amsterdam worden beheerd onder de paraplu van de openbare verlichting. In de functionele begroting voor openbare verlichting is hiervoor dan ook een bedrag gereserveerd. Twee keer per jaar (bij ingang van de zomer- en de wintertijd) worden de klokken visueel geïnspecteerd. Eens per drie jaar vindt er integrale inspectie plaats met een grondige schouw en analyse van de technische staat, op basis waarvan het meerjarige vervangingsprogramma geactualiseerd wordt.

5.13 Infrastructuur metro/tram

5.13.1 Metro

De staat van onderhoud van de infrastructuur metro vertoont een wisselend beeld. Op de Oostlijn is de infrastructuur verouderd en is de technische levensduur overschreden. De andere lijnen zijn op een verzorgd niveau. Via het Meerjaren Vervangingsprogramma Metro (MVP-M), waarin onder meer het project Renovatie Oost Lijn is opgenomen, wordt, in samenspraak met de stadsregio, de komende jaren veel geïnvesteerd om de metro-infrastructuur op het gewenste niveau te krijgen. Het topniveau, zoals weergegeven in MetroMorfose, waarbij ook de architectuur van de stations zou worden aangepakt, is financieel onhaalbaar gebleken. Belangrijk onderdeel van het MVP-M is de (tunnel)veiligheid, die in 2008 verbeterd is door vervanging van de metrosporen in de tunnel en door het aanleggen aldaar van ontsporingsrails en vluchtpaden. Ook startte in 2008 een onderzoek naar de mogelijkheden het kwaliteitsniveau de metrostations verder te verhogen (richting *top*); de (financiële) haalbaarheid daarvan zal in 2009 blijken.

5.13.2 Tram

De technische staat van de traminfrastructuur bevindt zich net onder het niveau verzorgd. De technische staat is goed en de middelen zijn aanwezig om dat niveau te handhaven. Op het gebied van stoegankelijkheid en doorstroming zijn echter verbeteringen gewenst. Van de tramhalten is 45% opgehoogd

maar voor de overige 55% (275 halten) is nog een aanzienlijk budget benodigd. Gerichte slimme maatregelen ter bevordering van doorstroming kunnen, zeker bij een lijngewijze aanpak, goede resultaten opleveren qua regelmaatbeheersing en stiptheid. Het zal de algemene kwaliteit ten goede komen, zeker vanuit het perspectief van de reizigers. Het meerjarenvoorstel Mobiliteitsfonds voorziet hierin financieel, zodat het niveau *verzorgd* haalbaar is.

5.14 Installaties, machines en apparaten

Deze categorie behelst voornamelijk het onderhoud aan de afvalverwerkende installaties van het Afval Energie Bedrijf (AEB), te weten de Afval Energie Centrale (AEC), de Hoog Rendement Centrale (HRC), het Depot Gevaarlijk Afval en het Regionaal Sorteer Centrum. Deze installaties zijn in het bezit van AEB, de NV AEC en de NV HRC.

De AEC is inmiddels 15 jaar in productie en kent achterstand in onderhoud. Reactief onderhoud wordt omgezet naar preventief onderhoud waarvoor een meerjarig onderhoudsprogramma is opgesteld. Onderhoudsbudgetten zijn in de meerjarenbegroting opgehoogd. Voor de nieuwe fabriek HRC geldt een ander aandachtspunt: na oplevering van de fabriek in 2007 blijkt deze nog niet productiegereed. In 2008 is een plan gepresenteerd om, door extra onderhoud en het wegwerken van verborgen gebreken, de HRC medio 2009 alsnog in productie te nemen, waarvoor uw Vergadering eind 2008 een extra krediet van € 30 miljoen beschikbaar heeft gesteld.

6 Gemeentelijk grondbeleid

6.1 Inleiding

Amsterdam voert een actief grondbeleid:
- de gemeente (her)ontwikkelt actief locaties voor woningen, kantoren, bedrijfsterreinen om de gewenste ruimtelijke ontwikkeling te realiseren. Het betreft grondproductie op basis van door uw Vergadering vastgestelde grondexploitaties
- de gemeente geeft bouwrijpe grond uit in erfpacht en beheert uitgegeven erfpachtrechten

De vaststelling van de grondprijs is voor beide taken van essentieel belang. De grondprijzen moeten de gewenste ontwikkeling mogelijk maken en tevens bijdragen aan een stabiele ontwikkeling van de vastgoedmarkt. Daarnaast is de hoogte van de grondprijzen ook bepalend voor de te genereren opbrengsten in de plangebieden.

6.2 Grondprijsbeleid

De gemeente voert een functioneel grondprijsbeleid. Dit houdt in dat de grondprijs per locatie is gerelateerd aan de te realiseren bestemming of functie. Voor commerciële woon- en werkfuncties wordt de grondprijs vastgesteld op basis van de residuele waarde van het betreffende stuk grond: de commerciële nieuwbouwwaarde (verkoopprijs of beleggingswaarde) van het vastgoed vermindert met de bouwkosten en de bijkomende kosten van het gebouw. De gemeente hanteert hierbij de genormeerd residuele methode, waarbij per functie uitgegaan wordt van gemiddelde bouw- en bijkomende kosten, gebaseerd op een aantal referentieprojecten.

Voor niet commerciële functies, zoals sociale woningbouw, maatschappelijke en sociale voorzieningen wordt gewerkt met vaste grondprijzen. Deze grondprijzen worden sinds 2008 jaarlijks geïndexeerd. Dit als uitvloeisel van het akkoord *Bouwen aan de stad*, waarin de gemeente en de gezamenlijke corporaties tot

indexering van de grondprijzen voor sociale huurwoningen hebben besloten. Bij datzelfde akkoord is de stad op basis van de woningmarktsituatie in drie gebieden verdeeld, met elk hun eigen grondprijsniveau voor sociale huurwoningen. Voor de overige niet commerciële functies gelden standaard grondprijzen die in de gehele stad gelijk zijn.

De hoofdlijnen en bandbreedten van de grondprijsbepaling voor de belangrijkste ruimtelijke functies (wonen, werken, recreëren, enzovoort) worden door uw Vergadering jaarlijks vastgesteld. Ons College werkt deze hoofdlijnen in de *Handleiding Grondprijsbepaling* uit in concrete grondprijzen per functie, locatie en bebouwingstype. In bijzondere gevallen kan door de directeur Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam (OGA) – daartoe gemandateerd door ons College – worden besloten hiervan af te wijken. Voor het jaar 2009 zijn eind 2008 echter nog geen nieuwe grondprijsniveaus vastgesteld. De kredietcrisis en daaruit voortvloeiende onzekerheden over de economische ontwikkelingen in het algemeen en de vastgoedmarkten in het bijzonder hebben geleid tot het voorstel aan uw Vergadering om de residueel vastgestelde grondprijzen voor 2008 voorlopig door te zetten in 2009. Indien in de eerste maanden van 2009 alsnog meer helderheid gaat ontstaan over de prijsniveaus op de verschillende vastgoedmarkten, dan zal OGA alsnog geactualiseerde grondprijsniveaus voorleggen ter vaststelling.

Toepassing van de grondprijssystematiek vindt plaats volgens de uitgangspunten van de zogenoemde Bouwenvelopsystematiek. Deze is in 2005 geïntroduceerd als onderdeel van De Grote Vereenvoudiging (DGV). Met DGV werden drie doelen beoogd: versnelling van de woningproductie, transparantie van werkprocessen en kostenbeheersing. In 2008 is het initiatief genomen en de aanzet gegeven tot een integrale evaluatie van DGV om in beeld te brengen of de indertijd gestelde doelen zijn gerealiseerd. De wethouder Grondzaken heeft de Commissie toegezegd de evaluatie voor het zomerreces 2009 te zullen voorleggen.

De gemeentelijke grondproductie wordt uitgevoerd door stadsdelen en, voor zover het gaat om grote, complexe en risicovolle projecten, door de centrale stad, of door de stadsdelen en de centrale stad gezamenlijk (coalitieprojecten). Een essentieel kenmerk is dat de resultaten van vrijwel alle grondexploitaties gemeentebreed worden verevend. In een uitzonderlijk geval, zoals de Zuidas, worden de resultaten geoormerkt voor een specifiek doel. Bij de Zuidas worden (positieve) saldi aangewend voor de gemeentelijke bijdragen aan het dok. Voor de grondexploitaties van stedelijke vernieuwingsplannen bestaat een apart budgettair kader.

6.3 Nieuwe ontwikkelingen

Per 1 juli 2008 is de nieuwe *Wet ruimtelijke ordening* (Wro) van kracht geworden. Onderdeel van de wet is de *grondexploitatiewet*. Deze wet verplicht ertoe om kosten van gebiedsontwikkelingen te verhalen op particuliere grondeigenaren als deze eigenaren door het realiseren van bouwplannen profiteren van de mogelijkheden die bestemmingsplannen of projectbesluiten bieden. Het vehikel daarvoor is het exploitatieplan. Binnen OGA is kort voor de inwerkingtreding van de wet een werkgroep opgericht die nagaat wat de wet voor de Amsterdamse praktijk betekent. Het werk van de werkgroep bestaat uit het inventariseren van cases in Amsterdam waar particulier grondeigendom noopt tot het maken van exploitatieplannen, expertise te ontwikkelen met betrekking tot verschillende aspecten van het exploitatieplan en anterieure overeenkomsten, informeren van en ondersteuning bieden aan de planeigenaren en nagaan of er als gevolg van de grondexploitatiewet aanpassingen moeten worden aangebracht in werkprocessen.

Al enige jaren bestaat er een probleem op de markt voor kantoorgebouwen en bedrijfsterreinen. In enkele gebieden in de stad is sprake van structurele leegstand, soms een substantieel deel van de voorraad. Vanuit verschillende oogpunten vraagt dat om actie. Sprake is van inefficiënt gebruik van schaarse ruimte en van ongewenste ruimtelijk economische ontwikkelingen. Een dreigende olievlekwerking van deze negatieve ontwikkelingen leidt op termijn mogelijk tot imagoschade en verlies van werkgelegenheid en vastgoedwaarde. Deze problematiek vraagt om een structurele aanpak. De opzet is dat dit vorm krijgt door middel van een bestuursopdracht voor de transformatie van kantoren en bedrijfsterreinen. Daarin moet beschreven worden op welke onderdelen aanvullend beleidskader noodzakelijk is om de transformatieopgave daadwerkelijk te laten slagen.

Tot slot wordt gewerkt aan de vormgeving van meer regionale samenwerking op ruimtelijk vlak. Vooralsnog wordt met name gericht op de versterking van de Schiphol Area Development Company (SADC), waarin de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer, de provincie Noord Holland en het bedrijf Schiphol samenwerken teneinde de realisering van luchthavengebonden functies te verbeteren en te vergemakkelijken. In 2008 zijn reeds vergaande voorbereidingen getroffen van bestuurlijke besluitvorming over een nieuwe overeenkomst tussen de deelnemende partijen. Op basis hiervan wordt de slagkracht van SADC vergroot via vergroting van het aandelenkapitaal en/of uitbreiding van grondposities.

In het resultaatgebied Stedelijke ontwikkeling wordt ingegaan op de ontwikkeling van de lopende grondexploitaties.

7 Bedrijfsvoering

7.1 Bedrijfsvoeringsverklaring & Integrale Meting Bedrijfsvoering

7.1.1 Algemeen

Elke gemeentelijke organisatie moet haar taken vervullen zoals deze door het gemeentebestuur zijn vastgesteld. Adequate bedrijfsvoering, dat wil zeggen goede interne sturing en beheersing van primaire en ondersteunende processen, is een essentieel instrument om er voor te zorgen dat die taken ook daadwerkelijk en goed worden uitgevoerd.
Uitgangspunten bij goede bedrijfsvoering zijn doelmatigheid en doeltreffendheid (efficiency en effectiviteit). Bedrijfsvoering heeft een afgeleide betekenis: de gedachtevorming begint bij een visie op de stad, staat dan stil bij de beleidsdoelen en de gemeentelijke organisatie die daarbij passen en eindigt bij de daaruit voortvloeiende eisen aan de bedrijfsvoering.

Sinds 2005 beschikt ons College over een samenhangend instrumentarium voor sturing en bewaking van de bedrijfsvoering op de langere termijn. De basis voor dit instrumentarium is een door ons College vastgestelde set van 28 concernbreed geldende normen voor de bedrijfsvoering, verdeeld over vijf disciplines – financiën en processturing; juridische kwaliteitzorg (inclusief inkoop); informatie (ICT en informatiebeheer); P&O (inclusief integriteit); communicatie en dienstverlening. Hiermee wordt de diensttakken een duidelijke en compacte maatstaf geboden voor zorgvuldige beoordeling of de feitelijke stand van zaken overeenkomt met concernbreed geldende normen. Deze normen stimuleren de directeuren van de diensten en bedrijven tot een zorgvuldige beoordeling van de kwaliteit van de eigen bedrijfsvoering. Ons College verschaffen ze op de belangrijkste terreinen inzicht in de stand van de bedrijfsvoering van zowel de individuele diensten en bedrijven als van de gemeente als geheel. Om na te kunnen gaan in hoeverre de gemeentelijk organisaties aan de normen voldoen voerde ons College twee (elkaar aanvullende en versterkende) instrumenten in. Jaarlijks leggen alle gemeentelijke diensten en bedrijven een Bedrijfsvoeringsverklaring (BVV) af.

De Bedrijfsvoeringsverklaring (BVV) wordt ingevuld aan de hand van de concernnormen voor de bedrijfsvoering. Deze normen vormen tevens het uitgangspunt voor de Integrale Meting Bedrijfsvoering (IMB), een periodiek audit-instrument dat bij alle diensten en bedrijven eens in de vier jaar als onafhankelijke toets op de afgegeven BVV wordt toegepast. Dit control-instrument levert diensten en bedrijven het inzicht op in hoeverre ze voldoen aan de op concernniveau gestelde minimale eisen op het gebied van bedrijfsvoering en primaire en ondersteunende bedrijfsprocessen. Naar aanleiding van de uitkomsten van de IMB worden er aanbevelingen gedaan en prioriteiten gesteld voor verbetervoorstellen. Hierbij is de aandacht vooral gericht op risico's, dat wil zeggen hiaten in de bedrijfsvoering die kunnen leiden tot (imago)schade, vertraging bij de uitvoering van het beleid of onnodige juridische procedures. Een IMB wordt afgesloten met een eindrapport,

waarin ook standaard ruimte is ingericht voor mogelijke verbeteradviezen. Doel is ook dat de bevindingen en aanbevelingen worden meegenomen in de jaarlijkse overleggen over begroting en jaarrekening.

7.2.1 Globaal overzicht resultaten ingediende bedrijfsvoeringsverklaringen

Om uw Vergadering per bedrijfsvoeringonderdeel een beeld te geven van de invulling door de diensten van de bedrijfsvoeringsverklaring zijn de antwoorden en toelichtingen van diensten weergegeven op de schaal *voldoet aan de norm, voldoet deels aan de norm, voldoet niet aan de norm en* – als een dienst een norm niet op zichzelf van toepassing acht – *n.v.t.*. In de tabel hieronder zijn de verklaringen per bedrijfsvoering-onderdeel geconsolideerd (zie Tabel 1). Dit maakt het mogelijk om globaal tendensen te signaleren op basis waarvan verder aan risicobeheersing en verbetering van het instrumentarium gewerkt kan worden.

Tabel 1: Score op hoofdlijnen (op basis van gewogen gemiddelde) volgens opgave diensten en bedrijven

Normen (percentages)	Voldoet				Voldoet deels				Voldoet niet				N.v.t.			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
Financiën en Processturing	69	56	67	61	29	27	22	20	1	1	2	3	1	3	0	0
Juridische Kwaliteitszorg (incl. Inkoop)	51	47	53	51	38	29	31	23	8	5	4	4	3	5	3	4
Informatie (ICT en Informatiebeheer)	58	58	59	57	40	25	30	25	2	3	2	2	0	1	0	1
Personeel en Organisatie	76	61	69	68	21	23	21	16	1	1	1	1	1	2	0	1
Communicatie en Dienstverlening	78	63	70	63	17	14	15	13	2	1	2	2	3	7	5	6

Vergeleken met vorig jaar wordt er op alle vijf de bedrijfvoeringsonderdelen minder aan de normen voldaan. Aanscherping van de discipline bij de invulling van de bedrijfsvoeringsverklaringen lijkt dus geboden, ook al gezien de volgende observaties:

- het invullen van de bedrijfsvoeringsverklaringen gaat kwalitatief achteruit: door de bank genomen is er (nog) te weinig controleerbare onderbouwing voor de oordelen van de diensten zelf
- soms komen dezelfde aangekondigde verbeteracties jaarlijks terug, waardoor het een papieren cyclus dreigt te worden, zonder daadwerkelijke verbeteringen
- de koppeling van de BVV aan de adviezen uit de bij de diensten en bedrijven uitgevoerde IMB's wordt zeer dikwijls niet gemaakt

7.2.2 Evaluatie eerste vierjarige cyclus IMB

In 2005 is het door ons College vastgestelde programma voor de IMB van start gegaan en in 2008 werd met de vierde jaarcyclus (waarin het Afval Energie Bedrijf, Stadsarchief Amsterdam, VGA Verzekeringen, Ingenieursbureau en de Dienst Onderzoek en Statistiek werden doorgelicht) het eerste IMB-programma afgesloten. Alle diensten en bedrijven zijn nu één keer aan een IMB-meting onderworpen.

Het eerste IMB-programma is in eind 2008, begin 2009, tijdens twee bijeenkomsten met ervarings-deskundigen geëvalueerd. Daar werd onder ander geconcludeerd dat het instrument IMB veel informatie oplevert, vooral doordat de methode het bestuderen van stukken en het afnemen van interviews combineert, terwijl het hanteren van een standaard aanpak de uniforme toepassing en efficiënte uitvoering bevordert. Ook werd er een aantal verbeterpunten geformuleerd, met implicaties voor de korte termijn, bijvoorbeeld:

- de concernnormen – in 2004 door het College vastgesteld – zijn aan herziening toe, moeten worden geactualiseerd èn scherper geformuleerd, met als beoogd eindresultaat is een herziene, compacte set normen, die de komende IMB-cyclus van vier jaar zal worden gebruikt
- diensten moeten verbeterpunten gestructureerd oppakken en de Bestuursdienst moet volgen of dit ook daadwerkelijk gebeurt. De Bestuursdienst heeft daarmee in de 9-maandsrapportage 2008 overigens een (voorzichtig) begin gemaakt met het vragen van informatie aan de diensten en bedrijven over de voortgang van aangekondigde (verbeter)acties

Voor de middellange termijn is het belangrijk te constateren dat de gemeentelijke bedrijfsvoering sterk in ontwikkeling is. Vooral het instrument risicomanagement springt daarbij in het oog, de implementatie waarvan de komende jaren haar beslag zal krijgen.

7.3 BVV volgens opgave diensten en bedrijven over 2008

7.3.1 Bedrijfsvoeringsonderdeel Financiën en Processturing

Analyse bij BVV volgens opgave diensten en bedrijven

Over het algemeen kan worden gesproken van een gecontroleerd begrotingsproces bij de diensten. Er is voldoende zicht op interne factoren die het resultaat van de reguliere activiteiten beïnvloeden. Een knelpunt bij het opstellen van begrotingen blijft de sterke afhankelijkheid van activiteiten met externe omgevingsfactoren.
Over de financiële stand van zaken wordt door het merendeel van de diensten via een kwartaalrapportage aan de directie gerapporteerd.
Op een enkele dienst na is men van mening dat aan norm *Het begrotingsproces biedt inzicht in de keuzemogelijkheden voor het bestuur* wordt voldaan. Een goede onderbouwing hiervoor kan echter bijna geen enkele dienst geven. In de loop der tijd is duidelijk geworden dat deze norm niet concreet genoeg is geformuleerd, zodat elke dienst hier zijn eigen invulling aan geeft. De normen van de BVV worden in 2009 gescreend op actualiteit en geëvalueerd op doeltreffendheid en eenduidigheid. Het valt te verwachten dat deze norm wordt vervangen.

Ondanks dat bijna 80% (38% geheel en 28% deels) van de diensten van mening is dat zij hun risicovolle bedrijfsprocessen efficiënt, effectief en met meerwaarde voor de klant hebben ingericht, blijkt uit de tussen 2005 en 2008 uitgevoerde IMB's dat de prestaties op dit terrein toch nog voor verbetering vatbaar zijn. Bij veel diensten was men nog niet in staat risicovolle bedrijfsprocessen van de dienst te benoemen noch waren deze processen vastgelegd.
Het besef van het belang van het opstellen van een procesmodel, het vastleggen en toegankelijk maken van procesbeschrijvingen is de afgelopen vier jaar na het uitvoeren van IMB's bij de diensten behoorlijk toegenomen. Ondanks dat de scores nog wat (te) positief ogen zijn deze in ieder geval een stuk reëler dan die uit de BVV's van vier jaar geleden.

7.3.2 Bedrijfsvoeringsonderdeel Juridische Kwaliteitszorg (inclusief inkoop)

Analyse bij BVV volgens opgave diensten en bedrijven

Op het gebied van juridische kwaliteitszorg (jkz) geven de diensten zich nog steeds minder vaak een 'voldoende' dan op de andere normen uit de bedrijfsvoeringsverklaring. Geconsolideerd wordt in de BVV's door de diensten in 51% van de afzonderlijke beoordelingen een voldoende bij de negen juridische kwaliteitsnormen gegeven. Ten opzichte van 2007 is, volgens opgave van de diensten, dit percentage het zelfde gebleven. Resultaten uit de eerste volledige 4-jaars cyclus IMB's laten op bepaalde jkz-normen zelfs een nog minder gunstig beeld zien.

Wat gaat goed volgens opgave diensten en bedrijven

- de 'traditionele' juridische bedrijfsvoeringsaspecten (zoals mandaat en opleidingsbeleid voor juristen) zijn over het algemeen voldoende en adequaat vorm gegeven. Naar aanleiding van de gehouden IMB's hebben bijvoorbeeld vrijwel alle diensten hun mandaat- en volmachtregeling geactualiseerd. Een zelfde situatie doet zich voor bij het actueel houden van de verordeningen
- De inkoopfunctie heeft de aandacht, zowel kwantitatief (realiseren van besparingen en het aannemen van inkoop- en aanbestedingsprofessionals) als kwalitatief (professionalisering en rechtmatigheid). Samenwerking en professionalisering op het gebied van inkoop groeit, volgens de lijn van het Bedrijfsvoeringakkoord tussen stadsdelen en Centrale Stad. In 2009 komen er herziene uitgaves van de nota *Inkoop en aanbesteden* en de leidraad *Duurzaam inkopen*, en zal een protocol *social return* uitgegeven worden
- Direct zichtbare inkoopsamenwerking is te vinden in de gemeentebrede raamcontracten die een grote deelname kennen, van zowel diensten en bedrijven als van stadsdelen. Raamcontracten worden gezien als een goede route naar rechtmatigheid en doelmatigheid en als dragers voor duurzaam inkopen en *social return*. Verder zijn ze een noodzakelijke voorwaarde voor de realisering van de inkoopdoelstelling uit operatie 10%. In 2008 heeft Concern Inkoop twaalf Europese aanbestedingen uitgevoerd, voor negen nieuwe gemeentebrede raamcontracten en drie herhalingstrajecten. Eind 2008 waren er twintig raamcontracten, met een inkoopvolume van ca. € 105 miljoen, een groei t.o.v. 2007 van € 20 miljoen, en een gerealiseerde besparing van ca. € 13 tot € 16 miljoen, een groei t.o.v. 2007 van € 1 tot 3 miljoen. Ook andere gemeentelijke organisaties hebben raamcontracten gerealiseerd, zoals de uniformkleding

door Stadstoezicht. Eén raamcontract (de Microsoft Enterprise Agreement) is niet verlengd, op basis van een raadsbesluit uit 2005

Wat beter moet volgens opgave diensten en bedrijven
Hoewel diensten op verschillende cruciale juridische bedrijfsvoeringsaspecten plannen voor verbetering hebben, is opvallend dat deze vaak al enige jaren in de BVV's worden opgevoerd, zonder dat er daadwerkelijk wordt overgegaan tot uitvoering. Uit de uitgevoerde IMB's blijkt dat veel diensten hierdoor nog te veel risico's lopen. Dit doet zich vooral voor op het terrein van het kennisniveau van niet-juridisch personeel en in de ondersteunende processen in de dienst. Uit de verrichte metingen volgt dat in veel gevallen de juridische kennis behorend tot het primaire proces (zoals erfpacht bij OGA en gezondheidsrecht bij de artsen GGD) goed op peil is. Dat is anders wanneer het in de diensten om de niet-reguliere processen gaat, zoals inkoop en aanbesteding. Bovendien wordt de traagheid zichtbaar waarmee nieuwe juridische dossiers, zoals staatssteun, invoering van de vierde tranche Awb en de Wet dwangsom, in de processen en het beleid van diensten aandacht krijgen.

Capaciteit en bezetting
53% van de diensten verklaart in de BVV dat zij, in kwantitatief en kwalitatief opzicht, over voldoende juridische expertise te beschikken voor het uitvoeren van de primaire en ondersteunende (staf-)taken van de eigen organisatie. En 22% geeft aan daar deels over te beschikken. Niettemin blijkt uit de Jaarrekening 2008 dat de totale kosten voor de tijdelijke inhuur van juridisch medewerkers ruim € 1,4 miljoen bedroeg. Dit valt slechts deels te verklaren door personeelsverloop en de daaraan vaak gepaarde (tijdelijke) onderbezetting.

De meeste diensten geven niet concreet aan hoe groot op fte-basis de benodigde juridische capaciteit is of zou moeten zijn. Dit zal deels te maken hebben met het feit dat juridische kennis en vaardigheden niet alleen bij de dienstjuristen en/of juridisch medewerkers aanwezig behoort te zijn, maar dat diensten ook wordt gevraagd scherp in beeld te hebben of de benodigde juridische kennis aanwezig moet zijn bij het overige personeel. Het beeld dat uit de BVV's naar voren komt, is dat er nog steeds te weinig wordt gestuurd op wat er in huis moet zijn voor een adequate juridische functie. Slechts een enkele dienst geeft aan dat de juridische functie en activiteiten zijn vastgelegd in functieomschrijvingen.

Externe inhuur
Doordat de benodigde juridische formatie en expertise onvoldoende scherp in beeld is, hebben diensten blijkens de opgave ook moeite om vooraf te bepalen wat intern moet of kan worden gedaan of bij externe juridische adviseurs, zoals bijvoorbeeld de eigen Amsterdamse Huisadvocaat of de externe gemeenteadvocaat NautaDutilh, moet worden uitgezet. Het gebrekkige inzicht in de benodigde juridische formatie lijkt er mede de oorzaak voor dat in 2008 opnieuw een stijging is te zien van de kosten voor externe juridische advisering. Dat doet zich zowel voor bij de tijdelijke inhuur van juridisch personeel (€ 1,4 miljoen) als bij procesvertegenwoordiging/advisering door externe advocatenkantoren (€ 5,6 miljoen).

Juridisch opleidingsbeleid
Veel dienstakken melden dat er in 2008 aandacht is besteed aan de juridische bijscholing van het juridisch personeel. Sommige diensten geven aan dat er ook is gewerkt aan de kennisvergroting bij niet-juridisch medewerkers. In het oog springt het feit dat de meeste diensten de zogenaamde 'juridische functie' nog steeds eng opvatten, dat wil zeggen dat men daar uitsluitend de juridisch medewerkers toe rekent. Scholing respectievelijk bijscholing van de niet-juridisch medewerkers en het management, die in de dagelijkse praktijk vrijwel allemaal met juridische aspecten te maken hebben, lijkt bij de meeste diensten geen (structureel) aandachtspunt te zijn.

7.3.3 Bedrijfsvoeringsonderdeel Informatie (ICT en informatiebeheer)

ICT: Analyse bij BVV volgens opgave diensten en bedrijven
Net als in 2007 blijkt uit de bedrijfsvoeringsverklaringen van de diensten en bedrijven dat er meer aandacht is voor informatiebeleid en -voorziening. De ontwikkeling van de gemeentelijke informatievoorziening werd in 2008 met kracht voortgezet. De centrale elementen hierin zijn kwaliteitsverbetering door verregaande standaardisatie en verbetering van de elektronische dienstverlening (via internet) aan de Amsterdammer. Voor een meer adequate en meer persoonlijk gerichte dienstverlening vindt men de ontwikkeling gezamenlijke gemeentelijke Amsterdamse ICT-faciliteiten van groot belang.

De ontwikkeling van een mid-office, waarmee in 2008 is gestart, levert in de toekomst de verbindende schakels tussen burgers, bedrijven en gemeentelijke organisaties processen en applicaties, zoals één gedeeld klantenmagazijn en faciliteiten voor binnengemeentelijke gegevensuitwisseling (een zogenaamde 'servicebus'). Het mid-office zorgt ervoor dat de reeds bekende gegevens zodanig met elkaar worden verbonden dat de burger van Amsterdam niet elke keer gegevens hoeft door te geven bij de diverse gemeentelijke diensten.

Informatiebeveiliging verdient meer aandacht van de organisaties. De elektronische dienstverlening blijft groeien, zodat het waarborgen van de veiligheid en de zorgvuldigheid nog urgenter wordt.
In 2008 is op het gebied van informatiebeveiliging te weinig vooruitgang geboekt. Zestien organisaties (55%) voldoet niet aan de gemeentelijke informatiebeveiligingsnorm (GIBN). Uit de evaluatie door de stuurgroep *Informatiebeveiliging* blijkt dat bij de helft van de organisaties het beveiligingsniveau verhoogd is, maar bij de andere verlaagd. Dit beeld en de identificatie van de daaraan verbonden risico's zijn consistent met de conclusies uit *Doorlichting ICT*.

Het merendeel van de organisaties is ervan doordrongen dat het koppelen van gegevens ten behoeve van dienstverlening en handhaving geen inbreuk mag doen op de privacy van de burgers. De organisaties lijken voldoende aandacht te besteden aan privacy- en/of WBP-aspecten van de informatievoorziening, want 85% van hen geeft aan dat aan de gestelde norm wordt voldaan.

De nota *ICT-standaardisatie* en het *Statuut voor de Informatievoorziening* zijn (nagenoeg) over de hele linie geadopteerd. Het aantal organisaties dat voldoet aan de norm is met 90% hoog. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het statuut en de nota inmiddels onderdeel uitmaken van de ICT-bedrijfsvoering. De nota ICT-standaardisatie en het Statuut voor de Informatievoorziening zullen in het komende jaar als normen voor de bedrijfsvoering vervangen worden door het meer omvattende beleid dat is opgenomen in het *Informatiebeleidsplan* en het *Handboek Architectuur*.

Van de organisaties geeft 48% aan een of meer (grote) als risicovol te bestempelen ICT-projecten uit te voeren. Deze projecten lijken niet in alle gevallen volledig onder controle te zijn. In het algemeen is het wenselijk de kwaliteit van de uitvoering van (middel-)grote ICT-projecten verder te verhogen.

Documentaire Informatievoorziening (DIV): Analyse bij BVV volgens opgave diensten en bedrijven

DIV is het inhoudelijke beheer van papieren, digitale of anders gevormde informatie. DIV gaat onder meer over ordenen en toegankelijk maken van informatie, zorgen dat informatie duurzaam bewaard kan worden gedurende de wettelijke bewaartermijn, en indien van toepassing, de vernietiging van informatie. Ten aanzien van de documentaire informatievoorziening vormen de *Archiefwet 1995* en de daarop gebaseerde wet- en regelgeving, waaronder het *Besluit Informatiebeheer 1997*, de gemeentelijke norm.

Uit de BVV's over 2008 kan afgeleid worden dat de meeste organisatieonderdelen beschikken over een behoorlijk functionerende DIV en dat de informatiehuishouding redelijk op orde is. Dat wil zeggen dat er beleid is vastgesteld (documentaire structuurplannen), dat verantwoordelijkheden voor de diverse aspecten van het informatiebeheer zijn vastgelegd en dat er procedures zijn vastgesteld voor postbehandeling en archiefbeheer. Maar ook dat er dossieroverzichten zijn en goede archiefruimten en dat duidelijk is welke informatie wanneer voor vernietiging in aanmerking komt – en in dat geval ook daadwerkelijk vernietigd *wordt*. De bevindingen van de gemeentearchivaris – als belast met het toezicht op het informatiebeheer van de organisatieonderdelen – bevestigen en nuanceren dat beeld. Uiteraard valt bij alle organisatieonderdelen op detailniveau het nodige te verbeteren, hetgeen in de meeste BVV's onderkend wordt.

Informatiebeheer is allang geen zaak meer van uitsluitend DIV-specialisten. De tijd van een centraal beheerd, compleet en actueel archief ligt ver achter ons. Mede door de digitale ontwikkelingen wordt informatie deels beheerd door de behandelende ambtenaren. Dit maakt het voortdurend creëren van bewustwording van het grootste belang. De meeste organisatieonderdelen maken hier serieus werk van.

Het beheer van digitale informatie blijft het belangrijkste punt van zorg en aandacht, zeker in relatie tot de papieren informatie. Veel organisaties stellen dat ze al hun originele informatie op papier bewaren en dat alle digitale informatie uit kopieën bestaat, terwijl dat zeker niet strookt met de werkelijkheid. Denk bijvoorbeeld aan websites en databases. Dit zijn originele digitale 'archiefstukken'. Wijd verbreid is de

situatie dat informatie over eenzelfde zaak ('dossier') in papieren en digitale vorm aanwezig is, zonder dat de relatie tussen die twee duidelijk is, vooral als het om de authenticiteit gaat. In vrijwel alle gevallen ontbreekt het een organisatie aan voldoende overzicht over hun eigen digitale archiefbestanden, niet in technische zin, maar juist inhoudelijk: welke informatie zit waar, is die informatie authentiek, kan die informatie na verloop van tijd vernietigd worden? En zo ja, wanneer? En waarom? En: zijn voldoende maatregelen getroffen om de informatie duurzaam te bewaren en leesbaar en interpreteerbaar te houden? Met alle inspanningen die concern Amsterdam zich getroost om digitaal te gaan werken zijn dat vragen die te vaak *niet* gesteld worden. Hetgeen ook geldt voor vraagstukken rond het digitaliseren van informatie, een noodzaak om volledig digitaal te kunnen gaan werken.

Wat goed gaat volgens opgave diensten en bedrijven

- het merendeel van alle organisaties draagt zorg voor een behoorlijke en zorgvuldige wijze van verwerking van persoonsgegevens
- bijna alle organisaties handelen volgens het Statuut voor de Informatievoorziening en de nota ICT Standaardisatie
- beleidsmatige aanpak van de informatiehuishouding en duidelijk beleggen van de functie documentaire informatievoorziening, zodat het informatiebeheer inhoudelijk goed geregeld is. Informatie is daardoor in de regel snel terug te vinden en het is ook duidelijk wat de status is (authentiek, wel of niet voor vernietiging in aanmerking komend en zo ja, wanneer). Dit geldt voor de informatie in niet-digitale vorm
- steeds meer bewustwording onder behandelende ambtenaren van het belang van een adequaat ingerichte informatiehuishouding

Wat beter moet volgens opgave diensten en bedrijven

- van de organisaties voldoet slechts minder dan de helft aan de gemeentelijke informatiebeveiligingsnorm (GIBN). Vanuit de Stuurgroep Informatiebeveiliging zijn mede op basis van de uitkomsten van de Doorlichting ICT acties en maatregelen genomen om de informatiebeveiliging te verbeteren
- hoewel er meer aandacht is voor de risico's m.b.t. grote ICT-projecten, moet de kwaliteit van de uitvoering van (middel)grote ICT-projecten nog verder worden verhoogd. Van de organisaties geeft bijna de helft aan een (of meerdere) risicovolle project uit te voeren
- het inhoudelijke beheer van digitale informatie loopt waar het om originele informatie gaat (bijvoorbeeld websites, databases) qua niveau sterk achter bij het beheer van originele papieren informatie. Aan de relatie tussen digitale en niet-digitale informatie die betrekking heeft op dezelfde zaak wordt te weinig aandacht besteed; digitalisering van informatie gebeurt te ondoordacht

7.3.4 Bedrijfsvoeringsonderdeel Personeel en Organisatie

Analyse bij BVV volgens opgave diensten en bedrijven

Ruim 90% van de diensten voldoet aan de meeste bedrijfsvoeringsnormen op het gebied van personeel en organisatie. Aan de nieuwe bedrijfsvoeringsnorm agressie en geweld wordt door 50% van de diensten voldaan, waarbij aangetekend moet worden dat voor deze norm pas in de loop van december 2008 het gemeentebrede kader is vastgesteld.
Op de terreinen rechtspositie, functiegebouw, arbo en diversiteit verklaren 26 diensten te handelen conform het gemeentelijke beleid en geldende wet- en regelgeving terwijl twee diensten verklaren deels aan deze norm te voldoen. 100% van de diensten verklaren dat de door hun benodigde stuurinformatie aansluit op het concernsysteem P-net. Daarnaast geeft 85% van de diensten aan volledig te voldoen aan de gestelde normen voor personeelsontwikkeling. Bij 40% van de diensten en bedrijven is in 2008 een onderzoek naar medewerkertevredenheid uitgevoerd, waarbij de score – gemiddeld – ruim 7 bedroeg. Alle diensten geven aan te handelen conform de *Gedragslijn informatieverschaffing integriteitschendingen* en het mandaat *Rechtspositie*. Een achttal diensten geeft aan nog geen volledig en actueel overzicht te hebben van risicovolle functies en kwetsbare processen, maar geven aan in 2009 aan deze norm te zullen voldoen.

Wat goed gaat volgens opgave diensten en bedrijven

- de meeste diensten geven aan dat zij een geactualiseerd maatwerkplan diversiteit hebben
- alle diensten en bedrijven handelen conform de handleiding Persoonsgebonden Kosten van leden van ons College en directeuren van de gemeente Amsterdam
- alle nieuwe medewerkers leggen een ambtseed af

- de meeste diensten geven aan dat zij de functietyperingen hebben opgezet conform het MRF/MRI systeem
- de diensten geven aan dat zij handelen conform het nieuwe NRGA, met een enkele uitzondering op het terrein van reiskostenvergoeding woon- werkverkeer
- de meeste diensten hebben een eigen personeelsontwikkelingsbeleid en voeren jaarlijkse functionerings- en beoordelingsgesprekken

Wat beter moet volgens opgave diensten en bedrijven
- ondanks de inspanningen van de diensten blijft aandacht voor het terugdringen van het ziekteverzuim noodzakelijk. De directeuren van de diensten die boven de norm zitten, maken voor 2009 een resultaatafspraak met de gemeentesecretaris over het ziekteverzuimpercentage
- het actualiseren van de beschrijvingen van risicovolle functies en kwetsbare processen
- het opstellen van een organisatiespecifiek protocol met concrete doelstellingen geformuleerd binnen het gemeentebrede kader 'Agressie en Geweld tegen ambtenaren gemeente Amsterdam'
- sommige diensten geven aan dat zij het Strategisch Personeelsbeleid nader dienen in te vullen

7.3.5 Bedrijfsvoeringsonderdeel Communicatie en Dienstverlening

Analyse bij BVV volgens opgave diensten en bedrijven

Uit de bedrijfsvoeringsverklaringen van de diensten blijkt dat het merendeel van mening is dat communicatiefunctie op orde is; slechts een enkele dienst geeft andersluidende signalen. De communicatieafdeling krijgt een duidelijker plaats binnen de organisatie, er komt extra formatie en communicatieplannen vormen steeds vaker de basis voor de werkzaamheden.
De huisstijl is bij alle diensten ingevoerd zodat nu toepassing – en de handhaving – daarvan centraal staat. De handhaving van *Wet openbaarheid van bestuur* (Wob), de *Wet bescherming persoonsgegevens* (Wbp) en de *Inspraakverordening* wordt door iedere dienst waarvoor dat relevant is positief beoordeeld. Het totale beeld wijkt daarmee opnieuw nauwelijks af van de resultaten van het voorgaande jaar.

Communicatie door de eigen bril

Het afgelopen jaar is uitgebreid onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de communicatie bij diensten en bedrijven (en stadsdelen). Er zijn grote verschillen geconstateerd in de rol en positie van de communicatiefunctie bij verschillende onderdelen, die een sterk effect hebben op het eindresultaat. De bevindingen zijn met alle hoofden communicatie besproken en vaak ook voorgelegd aan directeuren van diensten.
De volgende conclusies zijn getrokken:
- de focus van communicatie ligt bij het Bestuur. Maak van communicatie een staffunctie en positioneer de afdeling centraal. Uitvoer en strategie moeten niet gesplitst worden, al moet communicatie zich meer gaan richten op strategische advisering. Maar de interne communicatie wordt steeds belangrijker gezien alle ontwikkelingen binnen concern Amsterdam komende jaren
- communicatie moet haar kritische rol, en haar signalering- en spiegelfunctie behouden, maar op een andere manier invulling geven aan deze functie. Er moet blijvend geïnvesteerd worden in verdere professionalisering van de afdeling, en ruimte zijn voor de kritische rol, binnen en buiten. Daarnaast moet er meer naar de competenties van de communicatieprofessionals gekeken worden en naar de behoeften van het bestuur en de organisatie
- voor het communicatiever maken van de organisatie werken enkele afdelingen met een ontwikkelprogramma (factor C)
- veel communicatie afdelingen moeten het netwerk verbreden, beter weten waar de doelgroepen zich bevinden en hoe deze op de juiste manier te bereiken zijn
- de directie Communicatie richt zich meer en meer op het beheer en ontwikkeling van corporate communicatie, het delen van kennis en uitlenen van expertise

7.4 Bevindingen en analyse Bedrijfsvoeringsverklaring & IMB's

7.4.1 Algemeen

In de IMB's is geconstateerd dat de diensten de BVV grotendeels juist hebben ingevuld. Dit betekent niet dat de verklaringen ook volledig waren ingevuld. Sommige BVV's wijken af van de afgegeven invulinstructie. Wat vaak ontbreekt, is de verklaring of aan de norm wel, niet of deels wordt voldaan. Het opvolgen van de invulinstructie is van belang, zodat er na de eerste IMB-cyclus een uniform beeld kan ontstaan. Daarnaast hebben diensten, overigens wisselend per organisatie, per bedrijfsvoeringsonderdeel moeite met het inschatten van de mogelijke lacunes en risico's. Daar staat tegenover dat de diensten voorafgaand aan de meting vaak zelf aangaven waar mogelijk 'blinde vlekken' konden worden geconstateerd. Vaak wordt in de BVV's een gunstiger beeld geschetst ten opzichte van de in de IMB onderzochte feitelijke gang van zaken. Daarnaast is geconstateerd dat enkele diensten bij het invullen van de BVV niet refereren aan uitkomsten van de gehouden IMB en dientengevolge het oordeel van de IMB-team niet meenemen in de verklaring.

7.4.2 Wat gaat goed

Mede door de eerder uitgevoerde juridische nulmetingen is in een aantal diensten meer aandacht waar te nemen voor juridische kwaliteitszorg. Weinig verwonderlijk is dat na de eerste meting vaak in de eerste plaats is ingezet op actualisatie van de mandaat- en volmachtregeling, aangezien dit dicht tegen de bekende juridische inhoud aanzit. Ook is er ook steeds meer aandacht voor het opschonen van het eigen verordeningenbestand

7.4.3 Wat moet beter

- Diensten opereren veelal activiteitgericht – daar waar wel procesgericht gewerkt wordt is vaak sprake van onvoldoende interne controle op de werking

- Informatiebeveiliging: van de organisaties voldoet slechts minder dan de helft aan de gemeentelijke informatiebeveiligingsnorm (GIBN). Vanuit de Stuurgroep Informatiebeveiliging zijn mede op basis van de uitkomsten van de Doorlichting ICT acties en maatregelen genomen om de informatiebeveiliging te verbeteren

- Verzuim: ondanks de inspanningen van de diensten blijft aandacht voor het terugdringen van het ziekteverzuim noodzakelijk. De directeuren van de diensten die boven de norm zitten, maken voor 2009 een resultaatafspraak met de gemeentesecretaris over het ziekteverzuimpercentage

- Benodigd juridisch kennisniveau: investeringen zullen met name moeten worden gedaan in het benodigde basale kennispeil bij niet-juridisch personeel: in feite worden namelijk de meeste publiekrechtelijke besluiten, de privaatrechtelijke overeenkomsten met marktpartijen en het beleid door niet-juristen voorbereid. Zo lang de benodigde kennis voor de dagelijkse praktijk bij deze grote categorie ambtenaren niet op voldoende niveau is en bij personeelsverloop op peil blijft, zullen zich situaties blijven voordoen waarin de juridische problematiek niet (tijdig) wordt onderkend, zoals het herkennen van staatssteunaspecten in bijvoorbeeld subsidiebeslissingen

- Juridisch opleidingsbeleid: de meeste diensten schetsen in de BVV een te rooskleurig beeld van de juridische kwaliteit van het eigen personeel. Uit de tot nu toe uitgevoerde IMB's volgt namelijk, dat structureel juridisch opleidingbeleid voor het zittende personeel en aandacht voor de benodigde juridische expertise tijdens werving- en selectie van nieuw personeel in de meeste diensten niet aanwezig is. Binnen de diensten volgen medewerkers weliswaar op eigen verzoek juridische (bij-)scholingsprogramma's, maar niet op basis van het door het management gewenste respectievelijk vooraf bepaalde juridisch opleidingsniveau voor de specifieke functies in hun eigen onderdelen. Overkoepelend en structureel juridisch opleidingsbeleid is vrijwel in geen enkele dienst aanwezig. De

'wenslijstjes' voor het volgen van juridische trainingen worden bovendien in het leeuwendeel van de gevallen alleen door het juridisch personeel ingediend, dikwijls in de jaarlijkse functioneringsgesprekken. Kenmerkend is ook dat investering in de juridische kennis zich voornamelijk richt op de primaire processen en niet op de ondersteunde werkzaamheden, zoals inkoop en aanbesteden die vaak op stafniveau worden uitgevoerd

- Juridische capaciteit: uit de IMB's volgt dat het management van de meeste diensten moeite heeft met het bepalen van de benodigde juridische capaciteit. Hierbij gaat het dan niet alleen over het bepalen van de noodzakelijke formatie in het primaire proces, maar ook om de benodigde capaciteit in de voorkomende ondersteunende (en staf) functies goed in te schatten. Dit brengt met zich mee dat hierdoor regelmatig van onderbezetting sprake is in het primaire proces, waardoor er een onhaalbare werkvoorraad op de juridische staf drukt of zaken aan (dure) externen moeten worden uitbesteed

7.5 Ingezette vernieuwingen: de 9 maandsrapportage als tussenstand & resultaatafspraken directeur

7.5.1 Algemeen

In 2008 zijn twee vernieuwingen doorgevoerd waarvan ons College verwacht dat ze de sturing en de bewaking van de gemeentelijke bedrijfsvoering aanzienlijk zullen verbeteren. Het betreft de inschakeling van de 9 maandsrapportage voor het opmaken van de tussenstand van de in de voorgaande BVV aangekondigde maatregelen en verbeteracties en de integratie van de PMD-cyclus in de planning en controlcyclus. Hieronder worden deze verbeteringen kort besproken.

7.5.2 De 9 maandsrapportage als tussenstand

In december 2007 heeft ons College uw Vergadering voor het eerst een 9 maandsrapportage voorgelegd. Deze rapportage maakt deel uit van systeem van tussentijdse (bestuurs)rapportages over de uitvoering van de begroting. Dat systeem kent twee onderdelen, de reguliere actualisatie die inzicht geeft in de financiële stand van zaken na de eerste vier maanden van het lopende begrotingsjaar – die als onderdeel van de begroting begin juni wordt ingediend – en de 9 maandsrapportage, die dat inzicht biedt na afloop van het derde kwartaal. De 9 maandsrapportage komt tot stand op basis van gesprekken tussen dienstcontrollers en bestuursadviseurs van de directie Concern Financiën, onder gebruikmaking van bestaande interne rapportages van een dienst of bedrijf. De bestuursadviseurs van Concern Financiën nemen begin oktober contact met de controllers van de diensten op om vast te stellen of er op het niveau van de subresultaat-gebieden waarbinnen een dienst opereert (relevante) financiële ontwikkelingen zijn die afwijken van de begroting.
In 2008 stelde ons College in de 9 maandsrapportage ook de bedrijfsvoeringsverklaring tussentijds aan de orde gesteld. Bijvoorbeeld om te zien hoe het er voorstaat met in die verklaring aangekondigde verbeter-maatregelen, plannen van aanpak en dergelijke. Nagegaan wordt aan welke normen diensten en bedrijven deels of helemaal niet voldoen. Daarna wordt in de BVV's van de betreffende diensten en bedrijven opgezocht wat een dienst heeft toegezegd te gaan doen aan het geheel of gedeeltelijk achterblijven op een of meerdere normen. Tijdens de gesprekken kan dan worden nagegaan of en in hoeverre dat is nagekomen, zodat er een tussenstand kan worden opgemaakt.

7.5.3 Resultaatafspraken directeur

Ons College heeft besloten de PMD-cyclus te integreren in de planning en controlcyclus. Dit betekent dat het speciale PMD-format dat de directeuren van diensten en bedrijven in oktober ter invulling werd toegestuurd vanaf 2010 niet langer gebruikt wordt. In plaats daarvan worden de managementdoelstellingen van de directeuren, onder de naam *resultaatafspraken directeur*, vastgelegd in de *Verwijzingstabel resultaat-afspraken directeur*. Deze tabel verwijst naar de vindplaatsen in de begroting van de doelstellingen op het gebied van *Uitvoering, Samenwerking, Bedrijfsvoering en Risicomanagement* die de resultaatafspraken

vormen. Deze tabel wordt als bijlage aan de begroting van de diensten en bedrijven toegevoegd. Voor de sturing en de bewaking van de gemeentelijke bedrijfsvoering zijn de resultaatafspraken (doelstellingen) betreffende de bedrijfsvoering van belang. Ze worden opgenomen in de verplichte paragraaf *Bedrijfsvoering* van de begroting. Daaruit volgt dat verwijzingstabel naar de pagina van deze paragraaf verwijst waar zich de bewuste afspraak of doelstelling bevindt.

Werkwijze

Organisaties die op een van de volgende onderdelen niet voldoen aan de betreffende norm nemen een – met de gemeentesecretaris afgestemde – doelstelling op.

a. Dienstverlening ▶ Norm: organisaties die niet rapporteren over, en/of niet voldoen aan de normen van de Servicecode Amsterdam (waaronder wettelijke termijnen voor de afhandeling van brieven, bezwaarschriften, klachten en vergunningen) nemen een doelstelling op
b. Integriteit ▶ Norm: organisaties maken een beargumenteerde selectie van twee tot vier wettelijke normen uit het *Wetsinstrument voor integriteitbeleid* en voeren die gedurende het jaar uit. Directeuren die daar behoefte aan hebben kunnen advies vragen aan Bureau Integriteit over een effectieve prioriteitstelling
c. Verzuim ▶ Norm: organisaties met hoge attentiewaarden, d.w.z. met een kort verzuim in de jaarrekening 2008 (tot één jaar) dat 25 % hoger is dan de Verbaannorm in de jaarrekening 2008, nemen een verzuim-doelstelling op waarbij de Verbaannorm per eind december 2010 gehaald moet zijn
d. Diversiteit ▶ Norm: een directeur/stadsdeelsecretaris van een organisatie die niet voldoet aan de concernnorm voor diversiteit (27% allochtonen eind 2010, en 44 % vrouwen eind 2010), is verplicht om in een plan van aanpak diversiteitsdoelstellingen op te nemen en over de acties en behaalde resultaten te rapporteren
e. Diversiteit op managementniveau ▶ Norm: bij elke vacature op MT niveau wordt een allochtoon of vrouw geworven totdat het MT uit 25 % allochtone en 50 % vrouwelijke managers bestaat (exclusief de eindverantwoordelijke topfunctionaris
f. Stagiaires ▶ Norm: op iedere 50 FTE moeten drie stageplaatsen geboden worden waarvan minimaal één op (V)MBO niveau

Voor met de gemeentesecretaris afgestemde doelstellingen wordt per doelstelling het onderstaande sjabloon ingevuld. Het ingevulde sjabloon wordt opgenomen in de verplichte paragraaf *Bedrijfsvoering* van de (definitieve) Begroting 2010 van de diensten en bedrijven.

Doelstelling bedrijfsvoering:	
Onze vragen	Uw antwoorden
1. Voldoet uw dienst bij het opstellen van de begroting aan de normen van de bestuurlijk vastgestelde aandachtspunten? Zo nee, welke doelstelling neemt u voor het jaar 2010 op?	
2. Welke acties gaat u ondernemen om de norm te Bereiken?	
3. Kunt u per actie aangeven wanneer deze gerealiseerd moet zijn?	
4. Op welk wijze is vast te stellen of de doelstelling is behaald? Aanbevolen wordt om de meetbare resultaten zoveel als mogelijk te onderbouwen met benchmarks, klanten- en/of medewerkers tevredenheidonderzoeken et cetera.	

Bij de jaarrekening vindt verantwoording plaats over de voortgang en de realisatie van de resultaatafspraken in de Verantwoordingstabel resultaatafspraken directeur. Deze tabel wordt tegelijk – zij het separaat – met de jaarrekening aangeleverd. Daarmee integreert de nieuwe werkwijze ook de totstandkoming van het oordeel van de betreffende portefeuillehouder over de voortgang en de realisatie van de PMD's (in de nieuwe situatie: de resultaatafspraken directeur) in de reguliere P&C-cyclus.

7.6 Conclusie en raadsaandachtspunten

Gezien bovenstaande analyse komt ons College tot de volgende conclusies:

7.6.1 Speerpunten voor 2009

t.a.v. Financiën en Processturing

- een correcte respons van de diensten en bedrijven op de informatievraag over hun BVV 2008 voor de 9 maandsrapportage, opdat een adequate tussenstand kan worden opgemaakt ten aanzien van de in die BVV gemaakte afspraken

t.a.v. Juridische kwaliteitszorg (inclusief Inkoop)

- optimalisering van juridische kwaliteitszorg is pas mogelijk indien de diensten, beter dan nu, scherp in beeld hebben over welke juridische kennis en vaardigheden de organisatie dient te beschikken, zowel bij het juridisch als niet-juridisch personeel. Op basis daarvan kan dan goed worden bepaald wat door de lijn en wat door de juridische staf of wat eventueel door externen moet worden gedaan. Aandacht moet derhalve uitgaan naar bepaling van de totaal benodigde juridische formatie en naar structureel opleidingsbeleid (met name voor niet-juridisch personeel). Deze noodzakelijke investeringen door de meeste diensten moet ook leiden tot het terugbrengen van de kosten van externe inhuur, zowel op het terrein van tijdelijk personeel als wat betreft de kosten voor procesvertegenwoordiging en advisering

t.a.v. Informatie (ICT en informatiebeheer)

- Een voorwaarde voor het op een efficiënte en effectieve wijze behalen van de ambities voor de stad is een generieke I&A infrastructuur. In mei 2008 is de werkgroep doorlichting gestart met een onderzoek. Hieruit is gebleken dat de informatiebeveiliging van de gemeente op dit moment niet op orde is. En dat de ICT functie niet voldoende effectief en efficiënt is ingericht. Als we op de huidige weg doorgaan worden de ambities, waar ICT een belangrijke bijdrage aanlevert, niet gehaald
  Daarom heeft de werkgroep doorlichting de volgende speerpunten voor 2009 geformuleerd:
  - aanstellen directeur ICT
  - aanpak informatiebeveiliging
  - aanzet tot inrichten clusters van diensten en stadsdelen
  - inzicht in financiën van de ICT
  - architectuur en de vraag wat we samen gaan doen (generiek) en wat binnen de clusters blijft (specifiek)
  - de werving van een directeur ICT en de ontwikkeling van het ICT personeel
  - uitwerken en inrichten van een Dienst ICT

t.a.v. Personeel en Organisatie

- het actualiseren van de beschrijvingen van risicovolle functies en kwetsbare processen

8 Duurzaamheid

8.1 Inleiding

Het (inter)nationale belang van duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen wordt steeds duidelijker. Daarom vond ons College het de hoogste tijd aan de hand van de beschikbare informatie compact en systematisch inzicht te geven in de stand van zaken (én in de verbeterpunten) aangaande duurzaamheid in Amsterdam. Dat leidde ertoe dat Amsterdam in 2006 als eerste gemeente een duurzaamheidsverslag uitbracht – over het voorgaande jaar 2005. In april 2008 verscheen het tweede duurzaamheidsverslag – over 2007 –, dat als ondertitel *Kwaliteit van leven* heeft. Deze titel staat voor een ambitie die breder is dan het milieuvraagstuk alleen. Het gaat ook om de duurzame ontwikkeling van de stad, om de balans tussen het welbevinden van mensen, de zorg voor het milieu en de economische voordelen, kort gezegd, om de balans tussen *people*, *planet* en *profit*. Het doel van duurzame ontwikkeling is te kunnen 'voorzien in de

behoeften van het heden zonder schade te doen aan de mogelijkheden van toekomstige generaties om in hun behoeften te voorzien'[1].

8.2 Kwalitatief en kwantitatief rapporteren

Het is een belangrijke ontwikkeling dat ook de stad Amsterdam verantwoording aflegt over haar aan duurzaamheid gekoppelde economische, milieugerelateerde en sociale prestaties, net zo als over haar prestaties op financieel gebied. Ons College is voornemens het duurzaamheidsverslag op termijn op te nemen in het financiële jaarverslag. De eerste stap was de koppeling van de informatievraag over indicatoren voor duurzaamheid aan de informatievraag voor de Jaarrekening 2007. Hieraan geven wij in deze jaarrekening over 2008 een vervolg. Maar ook nu beperken we ons tot het geven van inzicht in het hoe en waarom van de informatievraag en de respons van de diensten en bedrijven. En we trekken voorzichtig, in het besef dat er nog veel gedaan moet worden aan definiëring, differentiering en verfijning van de informatievraag, enkele algemene conclusies uit de gegevens die zijn binnengekomen.

Niettemin maken deze gegevens een eerste, zij het dan ook betrekkelijke, kwantitatieve rapportage mogelijk over onderwerpen die voor de gemeentelijke huishouding van belang zijn (energie, water, afval, transport enzovoort) en die bijdragen aan het gemeentelijke profiel als aantrekkelijke werkgever. Het *Duurzaamheidsverslag Amsterdam 2007* geeft een kwalitatief beeld van de prestaties, over de volle breedte van de duurzaamheidaspecten: economie, milieu en sociaal. Amsterdam is een van de weinige Europese steden die zo over duurzaamheid rapporteert.

Het verzamelen van de milieugegevens zowel over de gemeentelijke diensten en de stadsdelen als over de staat van het milieu, gecombineerd met de gegevens van de Staat van de Stad zoals O&S die uitbrengt, maken het steeds beter mogelijk de duurzame ontwikkeling van Amsterdam te beoordelen. Intensieve evaluatie van de verzamelde gegevens zal ons College in de toekomst in staat moeten stellen een steeds objectiever en scherper beeld te geven van de duurzaamheid van de stad. Ons College streeft ernaar om nog voor het einde van de collegeperiode een duurzaamheidsverslag over de gehele periode te maken. Dat zou eind 2009, uiterlijk januari 2010 moeten verschijnen.

8.3 Informatievraag

Bij de bepaling van de onderwerpen en de aspecten die in het duurzaamheidsverslag aan de orde komen, is aansluiting gezocht bij het raamwerk voor verslaggeving van het Global Reporting Initiative (GRI). Deze organisatie is gebaseerd op een omvangrijk internationaal netwerk van deskundigen uit alle maatschappelijke sectoren dat sinds de aanvang in 1997 de bevordering en ondersteuning van een duidelijke en open communicatie over duurzame ontwikkeling als missie heeft. De urgentie en de schaal van de risico's en gevaren voor de collectieve duurzaamheid maken een wereldwijd gemeenschappelijk kader van concepten, consistent taalgebruik en meetmethoden noodzakelijk. GRI geeft richtlijnen voor rapportage over de prestaties van een organisatie op het terrein van duurzaamheid. Omdat toepassing van het gehele stelsel van GRI (raamwerk en richtlijnen) nog niet haalbaar is, heeft ons College voor een aantal elementen gekozen waarop daadwerkelijke sturing en benchmarking mogelijk is. Deze praktische benadering kreeg haar beslag in een format Duurzaamheidsindicatoren dat vragen bevat in de categorieën Milieu eigen organisatie en Personeel eigen organisatie. Deze informatievraag richt zich uiteraard op de belasting die de gemeentelijke organisatie zelf vormt voor het milieu, met als doel deze belasting te kunnen verminderen of zelfs vermijden. Voor de Jaarrekening 2008 werd de informatievraag verder gedifferentieerd en werd er een aantal rubrieken toegevoegd. Het format vraagt gegevens die het mogelijk maken bijvoorbeeld het verbruik van energie, water en papier maar ook de afvalproductie en het aantal autokilometers te relateren aan de oppervlakte van het kantoor of het aantal werknemers. Ook wordt navraag gedaan naar het aandeel van deze posten in het totaal van de kosten. Dit soort gegevens maakt benchmarking mogelijk en daarmee het bepalen van de relatieve gemeentelijke impact op het milieu. Verder wordt gevraagd naar duurzaam inkopen en het al dan niet hebben van een milieuzorgsysteem. Ook sociale aspecten komen aan bod, bijvoorbeeld de verhouding tussen mannen en vrouwen op de hogere functieniveaus.

[1] World Commission of Environment and Development. Our Common Future. Oxford 1987, p. 43

8.4 Respons

Op het Afval Energie Bedrijf, Waternet en de Ombudsman (die evenals vorig jaar niet tijdig over de gegevens kon beschikken) na, hebben alle gemeentelijke diensten en bedrijven op de informatievraag gereageerd, een response van 91%. Hieronder zijn de aangeleverde gegevens per rubriek samengevat, waarna daaruit in het kort enkele conclusies worden getrokken met betrekking tot de doelstelling van ons College dat de gemeentelijke organisatie in 2015 klimaatneutraal is.

8.4.1 Energie en water

Van de diensten beschikt 30% – 9 van de 29 – niet over een eigen meter voor elektriciteit, gas en/of water en betaalt voor deze kosten via de huur of de servicekosten. Om die reden is de nieuwe rubriek *servicekosten per m²* toegevoegd. De gemiddelde daarvoor te betalen bedragen liggen rond de € 70/m². Er zijn echter uitschieters naar boven (€400/m²) en naar beneden (€17,22/m²). Er zal dus beter moeten worden omschreven wat onder de servicekosten wordt verstaan. Slechts één van de diensten bleek niet in staat te zijn de hoogte van de servicekosten op te geven.

- 48,2% van de diensten – 14 van de 29 – geeft aan groene stroom te gebruiken. Daarvan dekken negen diensten (64%) hun elektriciteitsbehoefte voor 100% met groene stroom, voor de overige vijf ligt dat tussen de 75% en 15%. In totaal gebruikt dus bijna een derde (31%) van de diensten en bedrijven – 9 van de 29 – uitsluitend groene stroom
- het sommeren van het elektriciteitsverbruik levert ruim 33,7 miljoen KWh op. Hierin ontbreken de diensten en bedrijven die het verbruik als servicekosten betalen. Grofweg is het verbruik 97,5 KWh/m²/a c.q. 3680 KWh/fte/a
- voor verwarming verbruiken de diensten en bedrijven (exclusief zij die servicekosten betalen) ruim 2,7 miljoen m³ aardgas. Gerelateerd aan vloeroppervlak en formatie is dat respectievelijk 7,8 m³/m²/a en 295 m³/fte/a
- 48,2% van de diensten – 14 van de 29 – geeft het waterverbruik aan. Gerelateerd aan vloeroppervlak en formatie is dat respectievelijk 375 l/m²/a en 19.300 l/fte/a.

8.4.2 Papierverbruik

Het nauwkeurigst is gerapporteerd over het papierverbruik. Van de diensten en bedrijven kon 90% – 26 van de 29 – dat verbruik opgeven, soms tot op het vel nauwkeurig. Gesommeerd is het verbruik ruim 108.000 pakken papier per jaar of wel ruim 54 miljoen vel A4. Omgerekend is dat 15,8 pak papier/fte/a. Op basis van extrapolatie van deze gegevens naar alle werknemers van de gemeente komt het papierverbruik van de hele organisatie uit op 250.000 pakken papier/a en blijft daarmee op het niveau van 2007. Een manier om papier te besparen is dubbelzijdig printen en kopiëren. Opmerkelijk genoeg gebeurt dit slechts bij (46%) –12 van de 26 – diensten en bedrijven.

8.4.3 Kosten

Voor de diensten en bedrijven maken de milieukosten (energie, water, papier, afval en reizen) maximaal 5% van de totale kosten voor een arbeidsplaats (loonkosten, huisvestingskosten, overhead) uit. In totaal geven de diensten aan milieukosten ruim 9,4 miljoen euro uit (energie 71%, water 2%, papier 7%, afvalverweking 4% en transport 16%).

8.4.4 Transport

Om hun taken goed te kunnen uitoefenen rijden ambtenaren van de rapporterende diensten jaarlijks ruim 3 miljoen km, oftewel ruim 75 keer de aarde rond. Slechts vier diensten geven aan dat daarbij ook wel eens een verkeersovertreding wordt gemaakt. Die diensten geven € 5821,70 uit aan verkeersboetes, die – zo deelde een dienst expliciet mee – op de overtreders worden verhaald. Deze diensten waren verantwoordelijk voor 12% van de autokilometers.

8.4.5 Woon- werkverkeer

Voor het eerst is gevraagd naar de manier waarop de ambtenaren naar hun werk gaan. Het openbaar vervoer en de fiets zijn daarbij de absolute winnaar. Meer dan de helft komt per openbaar vervoer en nog eens ruim een derde (met uitschieters naar 58%) komt per fiets. De auto komt uit op rond de 2%.

8.4.6 Personeel eigen organisatie

De gemeente is als werkgever in staat om zowel in de functies tot schaal 11 als ook daarboven de verhouding man/vrouw evenwichtig te laten zijn. De opleidingsbudgetten variëren van € 560 tot € 2.800 per fte, maar liggen gemiddeld in de buurt van de € 1.500 per fte.

8.4.7 Duurzaam inkopen

Voor wat betreft het duurzaam inkopen is de vraagstelling voor verbetering vatbaar. Zeker met het jaar 2010 in het verschiet, waarin de gemeente zich verplicht om 75% duurzaam in te kopen of aan te besteden, geven de vragen slechts een diffuus beeld van de vorderingen. Zo zegt 31% van de diensten en bedrijven – 9 van de 29 – richtlijnen voor duurzaam inkopen en aanbesteden te hebben en te gebruiken. 34% van de diensten – 10 van de 29 – zegt daarvoor concern inkoop en/of gemeentelijke mantelcontracten te gebruiken, terwijl eenzelfde aantal aangeeft dergelijke richtlijnen niet te hebben noch te gebruiken.

8.4.8 Duurzaamheidsindicatoren en klimaatneutraliteit

De gemeente Amsterdam heeft als doelstelling haar eigen organisatie in 2015 klimaatneutraal te hebben gemaakt. Dit houdt in dat het energieverbruik zo veel mogelijk is teruggebracht en ingevuld met duurzame energie, en dat de resterende hoeveelheid CO_2-uitstoot wordt gecompenseerd in speciaal geselecteerde compensatieprojecten van hoge kwaliteit. In het CO_2-jaarverslag dat in 2009 voor het eerst zal verschijnen wordt de voortgang van deze doelstelling gemonitord.

Op basis van de hierboven besproken duurzaamheidsindicatoren kunnen in het licht van deze doelstelling alvast enkele voorlopige (en voorzichtige) conclusies worden getrokken:

- servicekosten in de huisvesting van diensten (30%) die in een gehuurd gebouw zitten of die onderhuren van een andere dienst zijn een black box in het energie-, warmte- en waterverbruik. Deze diensten zouden gerichte vragen naar de verdeling van de kosten over de verschillende aspecten aan de verhuurder moeten stellen. De servicekosten lopen te veel uiteen om daaruit goede conclusies te trekken. Ook is het voor deze diensten lastiger om gericht te kiezen voor inkoop van groene stroom
- de milieukosten vormen geen grote kostenpost, maar zijn met oog op de doelstelling om in 2015 een klimaatneutrale organisatie te zijn, wel degelijk van belang. Nu gebruikt bijvoorbeeld nog maar 31% van de diensten voor 100% groene stroom, 17% gebruikt deels groene stroom en de rest (52%) niet
- de vermindering van het papierverbruik is evenzeer van belang. Het is interessant de 625 ton papier die jaarlijks wordt verbruikt af te zetten tot de hoeveelheid afval die wordt afgevoerd: 548 ton. De mogelijkheden om digitaal op te slaan, te verzenden, te lezen, te bewerken et cetera zijn bijna onbeperkt, dus het papierverbruik moet sterk verlaagd kunnen worden
- in het woon-werkverkeer zijn ambtenaren goede uitvoerders van het gemeentelijk beleid. Zij gebruiken voor 80-90% de fiets en het openbaar vervoer. Echter, als zij voor hun werk moeten reizen, dan is de auto het favoriete vervoermiddel. Ook dat transport zal in 2015 schoon moeten zijn

9 Personeel, organisatie en informatie

9.1 Formatie

Uit cijfers die de diensten en bedrijven opgeven blijkt dat het totale aantal medewerkers werkzaam bij de gemeente Amsterdam (exclusief de stadsdelen) in 2008 is gedaald met 390 medewerkers. De formatie 2008 is ten opzichte van 2007 met 852 full-time equivalenten (fte) gedaald.
De belangrijkste verklaring voor de daling is de overgang van de Brandweer naar de Veiligheidsregio, met ingang van 2008. Wordt de Brandweer buiten beschouwing gelaten, dan geeft de formatie in 2008, ten opzichte van 2007, een daling te zien van 7 fte (8875 minus 8868), maar stijgt de bezetting in fte met 337 (8789 minus 8452).
Deze stijging kent een aantal redenen. De belangrijkste zijn:

- toename aantal (regionale) taken en opdrachten
- versterking van de bedrijfsvoering en toekenning prioriteiten
- betere afstemming van de personele bezetting op de formatie, onder andere door versterking van de arbeidsmarktcommunicatie

De formatie ten opzichte van de personele bezetting in fte laat een positief saldo zien van 79 fte. In de bijlage is een overzicht per dienst opgenomen van de formatie en bezetting.

	Rekening 2007	Begroting 2008	Rekening 2008
Formatie in fte	9720	9634	8868
Bezetting in fte	9234	8496	8789
Bezetting absoluut aantal	9952	9149	9562

(cijfers exclusief de stadsdelen; Rekening 2007 en Begroting 2008 inclusief Brandweer)

9.2 Inhuur externen

Voor de Jaarrekening 2008 is de diensten en bedrijven gevraagd om behalve op de tot nog toe gebruikelijke wijze over de inhuur van externen te rapporteren, deze inhuur in hun opgave verder te expliciteren, opdat meer inzicht ontstaat in de opbouw van de inhuur conform de vastgestelde definitie *inhuur externen*.

Volgens de oude manier van registreren is er in 2008 binnen de gemeente Amsterdam ruim € 17 miljoen meer besteed aan de inhuur van externen dan in 2007. Hierbij zij aangetekend dat het overgrote deel daarvan op het conto komt van de Noord/Zuidlijn. Dit heeft een boekhoudkundige verandering als oorzaak, die voorvloeit uit de samenvoeging van het adviesbureau en het projectbureau Noord/Zuidlijn.

De diensten en bedrijven geven op dat zij in 2008, volgens de nieuwe methode gemeten, voor € 77 miljoen hebben ingehuurd, wat 14,7 % van de personeelskosten uitmaakt. Omdat bij de nieuwe methode onderscheid wordt gemaakt tussen (niet) beleidsgevoelige inhuur en ondersteuning bedrijfsvoering, is vergelijking met voorgaande jaren niet mogelijk.

De diensten geven voor de omstandigheid dat zij meer aan de inhuur van externen besteed hebben de volgende redenen op:

- de spanning is tussen capaciteitsvraag en beschikbare capaciteit
- een deel van de vacatures kan niet tijdig kunnen ingevuld worden
- toenemende capaciteitsvraag
- (flexibele) opvang piekbelastingen
- specifieke inhuur voor organisatieontwikkeling en verbetering bedrijfsvoering
- incidentele projecten
- voorkomende behoefte aan zeer specifieke expertise

Inmiddels zijn, ter beperking van de inhuur van externen, een aantal maatregelen ingevoerd, zoals een herdefiniëring van het begrip externe inhuur, de invoering van een gedragscode inhuur externen en de verbetering van de informatievoorziening. De uitkomsten van het op verzoek van uw Vergadering gehouden onderzoek naar de inhuur van externen – met als doel deze inhuur substantieel te verminderen – en een overzicht van de op basis daarvan ontwikkelde verdere maatregelen, worden uw Vergadering in de Voorjaarsnota aangeboden.

In deze jaarrekening is in het hoofdstuk *Cijfermatige overzichten* onder *personele overzichten* een apart overzicht van de opgaven externe inhuur per dienst opgenomen, zowel volgens de oude methode als de nieuwe methode. In de tabellen hieronder zijn die opgaven samengevat voor het hele concern.

Opgave inhuur externen volgens de nieuwe methode

Personeel van derden 2008 Bedragen in €	Rekening	Waarvan externe financiering	Totaal excl. externe financiering
Totaal inbesteding	40.739.505	8.882.057	31.857.448
Totaal uitbesteding	70.239.365	30.929.412	39.309.953
Totaal externe inhuur volgens definitie	95.757.447	18.640.083	77.117.364
Totaal	206.736.317	58.451.552	148.284.765

Onderverdeling naar soorten externe inhuur volgens definitie

Personeel van derden Bedragen in €	Totaal	Waarvan externe financiering	Totaal exclusief externe financiering
Ondersteuning bedrijfsvoering	52.626.764	14.010.684	38.616.080
Niet beleidsgevoelige inhuur	17.595.449	2.359.653	15.235.796
Beleidsgevoelige inhuur	25.535.234	2.269.746	23.265.488

Opgave inhuur externen volgens de oude methode

Personeel van derden Bedragen in €	Rekening 2006	Rekening 2007	Rekening 2008
Uitzendkrachten	30.874.927	46.776.157	41.189.816
Inhuur binnen gemeente	21.320.018	9.247.904	26.139.610
Overige inhuur externen	14.552.990	54.717273	77.446.285
Totaal	97.428.141	110.741.333	144.775.711

(Cijfers over 2008 zijn inclusief Noord-Zuidlijn)

9.3 Ziekteverzuim

Ons College heeft in 2003 een *target* voor het verzuim korter dan 1 jaar vastgelegd van 4,5%, te behalen in 2008. Deze target werd niet gehaald, het verzuim korter dan 1 jaar over 2008 bedraagt 5,2%, een daling overigens ten opzichte van 2007 van 0,3%. Uit de door de diensten en bedrijven geleverde gegevens over het kortdurend verzuim over 2008 blijkt dat vijftien diensten en bedrijven onder de voor hen geldende Verbaannorm zijn uitgekomen en twaalf erboven. Bij dertien diensten en bedrijven is het totale ziekteverzuim gedaald, wat leidde tot een daling van dat totale ziekteverzuim binnen het concern Amsterdam van 6,0% in 2007 naar 5,8% in 2008. Deze afname van 0,2 procent is op zichzelf positief te noemen, maar dat neemt niet weg dat blijvende aandacht voor verzuimbeheersing noodzakelijk. In de resultaatafspraken van de dienstdirecteuren (voorheen de PMD-cyclus) zal de diensten die in 2008 een ziekteverzuimpercentage boven de vastgestelde norm hadden, voor 2009 een doelstelling voor het verzuim gegeven worden die gericht is op de bovengenoemde *target*.

Verzuimpercentage	2005	2006	2007	2008
% < 1 jaar	6,5%	5,5 %	5,5 %	5,2%
totaal % incl >1 jaar	7,7 %	6,3 %	6,0 %	5,8%

Het ziekteverzuimpercentage in de gemeentelijke sector over 2007 bedroeg 5,5 procent en bij de G4 6,3 procent; de cijfers over 2008 waren op het moment van schrijven nog niet bekend.

9.4 Topinkomens

Sinds 1 maart 2006 is de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (WOPT) van kracht. Dit betekent dat elke instelling – die overwegend uit publieke middelen wordt gefinancierd – jaarlijks informatie over topinkomens moet publiceren en inkomens boven de norm bekend maken bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het gaat hierbij om belastbare jaarinkomens per individuele functionaris hoger dan de vastgestelde norm. Publicatie wordt gerelateerd aan de functienaam. Jaarlijks wordt het gemiddeld belastbaar jaarloon van de ministers vastgesteld in een ministeriële regeling. Het normbedrag over 2008 bedraagt € 181.000,- (2006: € 171.000, - en 2007 € 169.000).
Uit het onderzoek naar de jaarinkomens 2008 binnen de gemeente Amsterdam bleek een van de medewerkers bij de diensten en bedrijven een jaarinkomen te hebben gehad, hoger dan het vastgestelde normbedrag voor 2008.

9.5 Modern werkgever

9.5.1 Personeelsontwikkeling en arbeidsmarktcommunicatie

In 2008 was er een aantal speerpunten voor de handhaving van de gemeente Amsterdam als een van de aantrekkelijkste werkgevers binnen de overheid. Want de gemeentelijke organisatie vergrijst en er komen steeds minder jongeren op de arbeidsmarkt. Daar komt bij dat een divers personeelsbestand dat een afspiegeling is van de Amsterdamse bevolking, belangrijk is voor een goede dienstverlening. Om het jonge en diverse talent op de arbeidsmarkt te kunnen aantrekken – en te behouden – zal de gemeente Amsterdam een moderne werkgever moeten zijn met een aansprekend loopbaanbeleid, dat interne mobiliteit bevordert, goede arbeidsvoorwaarden biedt waarbinnen individuele keuzen mogelijk zijn en stageplaatsen aanbiedt. Met oog op dat laatste wijst ons College er nadrukkelijk op dat de gemeentelijke organisatie haar maatschappelijke verantwoordelijkheid als grote werkgever in Amsterdam moet nemen, door ook jongeren die minder kansrijk zijn op de arbeidsmarkt de mogelijkheid te geven stage te lopen. Tenslotte zij opgemerkt dat Amsterdam zich – volgens het Intermediair Imago Onderzoek – ook in 2008 met trots kan en mag profileren als de populairste gemeentelijke werkgever.

9.5.2 Speerpunten 2008

- *Corporate University* is omgedoopt tot Amsterdam Academie en in december 2008 is onder haar vlag een nieuwe opleidingsbrochure uitgegeven met daarin alle opleidingen die in 2009 gemeentebreed worden aangeboden
- *Stagebeleid:* Hoewel de norm voor 2008 werd verhoogd van twee naar drie stagiairs per 50 fte, wist een aantal diensten en stadsdelen deze nieuwe norm halverwege het jaar te halen; niettemin is het noodzakelijk blijvend te investeren in stagebeleid
- *Traineepool*: De doelstelling 25 trainees voor Pool 11 te werven is gehaald en de daarmee samenhangende doelstelling, een diversiteitpercentage van 35%, zelfs ruimschoots (40%).
- *Strategisch personeelsbeleid* startte als project in 2008; er is een uitvoeringsagenda opgesteld op basis van een visiedocument waarin gefocust wordt op organisatie van het werk, identiteit, employability en diversiteit
- *Mobiliteitsbeleid*: In 2008 is gestart met het project 'MO-routekaart' ten behoeve van identificatie en ontwikkeling van gemeentelijk (management-) talent. Het eindresultaat daarvan voor 2009 is:
  - een (jaarlijks te houden) talentenschouw onder de managers 13+ en MT-leden
  - circa 150 strategische managementfuncties zijn vastgesteld
  - start van een ontwikkeltraject in G4-verband dat managementtalent begeleidt in de ontwikkeling naar de eindverantwoordelijke topfuncties
  - start van een (pilot) ontwikkeltraject binnen de gemeente Amsterdam dat managementtalent begeleidt in de ontwikkeling naar de circa 100 strategische managementfuncties (exclusief de eindverantwoordelijke topfuncties)
- *Arbeidsmarktcommunicatie*: In 2008 is een mix van (communicatie)middelen ingezet voor de handhaving van de gemeente Amsterdam als een van de aantrekkelijkste overheidswerkgevers:
  - deelname aan een aantal belangrijke carrièrebeurzen om werken bij de gemeente 'live' onder de aandacht te brengen van de verschillende doelgroepen

- extra wervingsactiviteiten voor schaarse doelgroepen als Bouw- en Woning Inspecteurs
- maandelijkse plaatsing van een verzameladvertentie in de krant
- nieuw beeldmateriaal (in samenwerking met het programma *Diversiteit* vervaardigd) waaruit de diverse samenstelling van het gemeentelijke personeelsbestand goed naar voren komt

9.6 Arbeidsvoorwaarden

In 2008 is de Nieuwe Rechtspositie Gemeente Amsterdam (NRGA) vastgesteld en geïntroduceerd. In de afgelopen jaren is de gehele rechtspositie inhoudelijk gescreend, van overbodige ballast ontdaan en qua tekst gemoderniseerd en toegankelijker gemaakt.

De inhoud van de CAO sector gemeenten 2007-2009 is in het eerste kwartaal 2008 vastgesteld, en vervolgens in het tweede kwartaal verwerkt in de Amsterdamse rechtspositie. Belangrijke wijzigingen zijn de salarisverhoging, in twee stappen van 2,2 %, met 4,4% en de verhoging van de eindejaarsuitkering in twee stappen van 0,5% en 1,5%, met 2%. De bovenwettelijke sociale zekerheid is aangepast waarbij de primaire focus is verlegd van uitkering naar re-integratie. En om de ontwikkeling van het personeel een impuls te geven, kunnen alle medewerkers eens per vijf jaar aanspraak maken op een loopbaanadvies. De geplande onderhandelingen over een beperkt pakket aanvullende Amsterdamse arbeidsvoorwaarden zijn van het laatste kwartaal 2008 verschoven naar begin 2009.

9.7 Functiegebouw

In 2008 zijn alle functies – op die van vier diensten en stadsdelen na – geactualiseerd, getoetst en zichtbaar gemaakt voor de gebruikers van het digitale functiewaarderingssysteem. In het najaar van 2008 is het project Functiegebouw geëvalueerd. Het eindrapport bevat aanbevelingen voor het beheer en onderhoud en de verdere ontwikkeling van het gemeentelijke functiegebouw.

9.8 ICT en organisatieontwikkeling

In 2008 is met de instelling van de Werkgroep *Doorlichting ICT* een vernieuwingsslag ingezet op het gebied van het beheer en de organisatie van de ICT van de gemeente Amsterdam. Daarnaast wordt voor een goed beheer van de generieke voorzieningen – zoals de authenticatie en de autorisatievoorziening – een *Demand Organisatie* ontwikkeld. De Demand Organisatie regelt een eenduidig opdrachtgeverschap voor de generieke voorzieningen die door Servicehuis ICT (SHI) worden beheerd. De Demand Organisatie articuleert de vraag van de diensten en ook van de stadsdelen ten behoeve van de ontwikkeling en het beheer van concernbrede ICT voorzieningen. Een verdere bijdrage aan de organisatieontwikkeling vormt het ontwikkelprogramma voor de zogeheten Mid-Office voorziening dat door de directie Concern Organisatie is geformuleerd en in besluitvorming gebracht, zodat het in 2009 kan worden gerealiseerd.
Het door uw Vergadering geïnitieerde programma *Open.Amsterdam* is uitgevoerd. Op basis van de resultaten en uitkomsten van dit programma heeft ons College in oktober besloten de standaard open werkplek geleidelijk in te voeren.

9.9 Grote ICT-projecten

In het verlengde van de besluitvorming door ons College over de inrichting van de concernbrede ICT-organisatie (Doorlichting ICT) startte in 2008 de ontwikkeling van beleid voor een efficiëntere en effectievere realisatie van dienstoverstijgende, grote ICT projecten. Dat beleid zal bestaan uit een set van complementaire maatregelen: financiële, organisatorische en beleidsmaatregelen. Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2009 zal nadere besluitvorming plaatsvinden. De huidige stand van zaken is dat de realisatie van (grote) ICT projecten zal worden ondergebracht bij de nieuw op te richten directie ICT. Die nieuwe directie gaat generieke ICT-projecten zelf uitvoeren en zal de specifieke clusterprojecten toetsen op passingen binnen kaders van beleid, kwaliteit en architectuur.

9.10 Programma Basisregistraties en ICT infrastructuur

Belangrijkste doelstelling van het programma Basisregistraties en ICT-infrastructuur (BRI) is voldoen aan het (wettelijke) principe *eenmalig vastleggen en meervoudig gebruiken* van gegevens. Het programma BRI voorziet in basisregistraties voor personen, vastgoed en bedrijven die volgens dit principe doorontwikkeld zijn en ontsloten. Aan BRI nemen zowel de diensten deel die belast zijn met de uitvoering van de basisregistraties (DPG en DBGA) als diensten die gegevens afnemen van deze registraties (DWI, DBGA, DMO, OGA, et cetera). De ingangstermijn voor de Wet basisregistratie personen is 1 januari 2009, waarbij de overgangstermijn voor het volledig voldoen aan de wetgeving op de basisregistratie Personen loopt tot 1 januari 2010. In het algemeen kan gesteld worden dat de basisregistraties zijn ingericht en er grote slagen zijn gemaakt in de volledigheid, de actualiteit en de bereikbaarheid van de bestanden.

9.10.1 Persoon- en adresgegevens

In 2008 stond de realisatie en in het in gebruik nemen van de technische koppelingen centraal.
Inmiddels maken alle gegevensafnemende diensten en stadsdelen in hun processen gebruik van authentieke gegevens uit de basisregistraties personen en adressen. Zij zijn overigens zelf verantwoordelijk voor de manier waarop dat gebruik plaatsvindt.

9.10.2 Vastgoedgegevens

In 2008 zijn de bestanden met gebouwengegevens van de vastgoedregistratie geschoond. De Versa-applicatie (een bouw- en woningtoezichtsysteem) van DMB en acht stadsdelen is op deze registratie aangesloten. De aansluiting van een aantal van de overige stadsdelen is in voorbereiding. Verder is in 2008 het Horeca-systeem gekoppeld.
De bedoeling is om nog in 2008 de ontwikkelingen aan DIVA (distributie vastgoedgegevens) af te ronden (het testen en operationaliseren loopt door in het eerste kwartaal van 2009). Belangrijke voortgang is geboekt in het digitaliseren van bouwdossiers en bouwvergunningen, zowel bij DMB als bij de stadsdelen. Inmiddels worden bij het Stadsarchief voorbereidingen getroffen om, gelet op het archiveren van digitale bouwdossiers, op deze ontwikkeling te anticiperen.

5 Balans met toelichting

Balans met toelichting

Verkorte gemeentebalans per 31 december 2008 (bedragen x € 1 miljoen)

	2007	2008		2007	2008
Immateriële vaste activa	10,9	15,1	Eigen vermogen	5.187,2	5.698,8
			Resultaat	51,8	109,1
Materiële vaste activa	8.039,9	7.662,4	Voorzieningen	2.239,1	1.625,0
Financiële vaste activa	2.660,4	3.433,2	Langlopende schulden	2.475,1	2.552,4
Subtotaal	10.711,2	11.110,7	Subtotaal	9.953,2	9.985,3
Vlottende activa	1.551,1	1.789,9	Vlottende passiva	2.309,1	2.915,3
Totaal	**12.262,3**	**12.900,6**	**Totaal**	**12.262,3**	**12.900,6**
			Garantieverplichtingen	8.540,2	9.811,5

In dit hoofdstuk worden alle in bovenstaande verkorte gemeentebalans genoemde posten toegelicht, met uitzondering van de vlottende activa en passiva. Daarna wordt een aantal specifieke onderwerpen behandeld. Zie ook het hoofdstuk Bestuurlijke hoofdlijnen, onderdeel Financieel.

Immateriële vaste activa

Mutaties immateriële vaste activa (bedragen x € 1 miljoen)	
Boekwaarde 31 december 2007	10,9
Investeringen	6,4
subtotaal	17,3
Afschrijvingen	2,2
Boekwaarde 31 december 2008	15,1

Onder immateriële vaste activa worden alleen nog begrepen de kosten van onderzoek en ontwikkeling. Daarnaast kunnen op deze post ook de kosten verbonden aan het afsluiten van geldleningen worden verantwoord.

Deze post heeft zich de afgelopen tien jaar als volgt ontwikkeld:

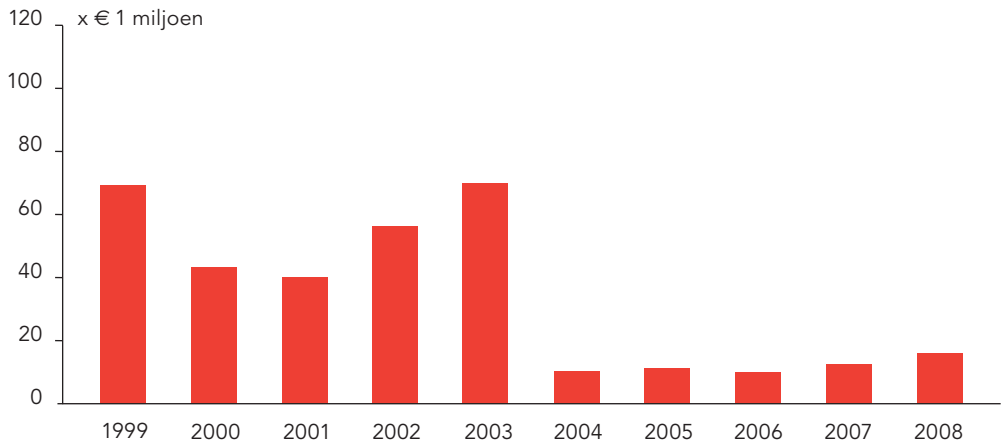

De boekwaarde van de immateriële vaste activa is in 2008 gecorrigeerd na afschrijvingen per saldo met € 4,2 miljoen toegenomen.

Materiële vaste activa

Mutaties materiële vaste activa (bedragen x € 1 miljoen)		
Boekwaarde 31 december 2007		8.039,9
Investeringen	535,7	
Overdrachten	13,6	
Toename		549,3
Subtotaal		8.589,2
Afschrijvingen	134,3	
Desinvesteringen	757,3	
Overdrachten	35,2	
Afname		926,8
Boekwaarde 31 december 2008		7.662,4

Onder materiële vaste activa worden begrepen:
- gronden en terreinen (€ 5.393 miljoen)
- bedrijfsgebouwen (€ 695 miljoen)
- grond-, weg- en waterbouwkundige werken (€ 574 miljoen)
- vervoermiddelen (€ 11 miljoen)
- machines, apparaten en installaties (€ 120 miljoen)
- overige (€ 113 miljoen)
  Dit betreft een restcategorie waarin ook de niet nader onderverdeelde materiële vaste activa zijn opgenomen

Onder de materiële vaste activa met maatschappelijk nut worden begrepen:
- overige materiele vaste activa, investeringen in de openbare ruimte (€ 732 miljoen)
- woonruimten (€ 24 miljoen)
- gronden en terreinen (€ 0,2 miljoen)

Deze post heeft zich de afgelopen tien jaar als volgt ontwikkeld:

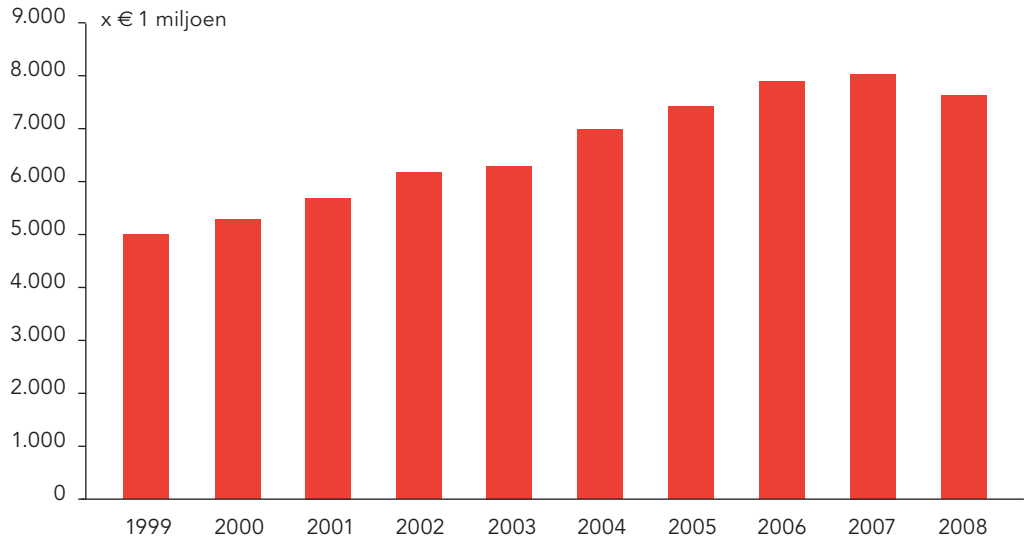

De totale boekwaarde van de materiële vaste activa is per saldo met € 377 miljoen afgenomen.
De in omvang belangrijkste mutatie is administratief en betreft de NV Afval-energiebedrijf (€ 718 miljoen). Een belangrijke vermindering is verder de overgang van de Brandweer naar de regionale brandweer (€ 36 miljoen). Daarentegen nam het in grondwaarden geïnvesteerde vermogen bij het Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam toe (€ 251 miljoen). De Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling investeerde € 62 miljoen in gebouwen.

Belangrijkste gronden en terreinen:
- het gemeentelijk in erfpacht uitgegeven of uit te geven grondbezit in beheer bij het Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam (€ 5.051 miljoen)
- het gemeentelijk in erfpacht uitgegeven of uit te geven grondbezit in beheer bij Haven Amsterdam (€ 256 miljoen)

Belangrijkste bedrijfsgebouwen:
- de panden van de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (€ 351 miljoen)
- het Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam (onroerend goed permanent bezit € 36 miljoen)
- de panden van de Dienst Werk en Inkomen (€ 67 miljoen)
- de panden van Waternet (€ 44 miljoen)
- het pand van het Stadsarchief (€ 27 miljoen)
- het stadhuis (€ 26 miljoen)
- de parkeergebouwen- en garages (€ 79 miljoen)
- de gebouwen van Haven Amsterdam (€ 19 miljoen)
- de gebouwen van de GGD (€ 16 miljoen)
- het gebouw van de Stadsbank van Lening (€ 10 miljoen)
- het gebouw van het Afval- Energiebedrijf (€ 6 miljoen)

Belangrijkste grond-, weg- en waterbouwkundige werken:
- rioleringswerken en -gemalen en de leidingen c.a. ten behoeve van de drinkwaterlevering (€ 401 miljoen)
- de infrastructuur van de haven (€ 149 miljoen)

Belangrijkste vervoermiddelen:
- Haven Amsterdam (€ 8 miljoen)

Belangrijkste machines, apparaten en installaties:
- de afvalverwerkingsinstallatie (€ 26 miljoen)
- de machines, apparaten en installaties ten behoeve van de drinkwaterlevering (€ 32 miljoen)
- de parkeerautomaten c.a. (€ 20 miljoen)
- de installaties van het Stadsarchief (€ 9 miljoen)
- de installaties van de GGD (€ 12 miljoen)
- de installaties van Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (€ 6 miljoen)
- de installaties van het Servicehuis ICT (€ 4 miljoen)

Financiële vaste activa

Mutaties financiële vaste activa (bedragen x € 1 miljoen)		
Boekwaarde 31 december 2007		2.660,4
Investeringen		1.282,5
Subtotaal		3.942,9
Afschrijvingen	100,2	
Desinvesteringen	409,5	
Afname		509,7
Boekwaarde 31 december 2008		3.433,2

Onder financiële vaste activa worden begrepen:
- overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van een jaar of langer (€ 1.344 miljoen waaronder de kapitaalverstrekking aan stadsdelen met € 1.087 miljoen)
- deelnemingen en leningen aan deelnemingen (€ 1.498 miljoen)
- geldleningen verstrekt aan woningbouwcorporaties (€ 356 miljoen)
- overige verstrekte langlopende geldleningen (€ 195 miljoen)
- bijdragen in activa van derden (€ 40 miljoen)

Om redenen van vergelijkbaarheid is het onderdeel kapitaalverstrekking aan diensten en bedrijven uitgezonderd van deze ontwikkelingsschets over de afgelopen tien jaar:

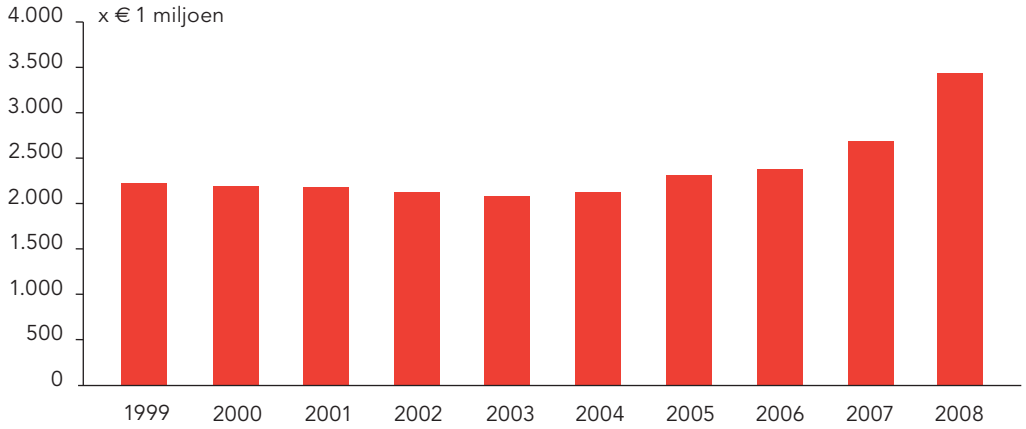

De totale boekwaarde van de financiële vaste activa is per saldo met € 775 miljoen toegenomen. De toename bestaat voor € 1.283 miljoen aan investeringen vermindert met € 100 miljoen aan aflossingen en € 408 miljoen aan desinvesteringen. De in omvang belangrijkste mutatie is administratief en betreft de NV Afval-energiebedrijf (€ 706 miljoen). De kapitaalverstrekking aan stadsdelen nam per saldo toe met € 41 miljoen.

Belangrijkste verstrekte langlopende geldleningen aan deelnemingen:
- GVB Activa BV (€ 369,3 miljoen)
- NV Carré (€ 16,7 miljoen + achterstallige aflossingen)
- NV Zeedijk (€ 11,5 miljoen)
- Beurs van Berlage Vastgoed BV (€ 5,8 miljoen)
- Economische Zaken, diverse leningen (€ 5,9 miljoen)
- GVB Veren BV (€ 4,5 miljoen)

Belangrijkste overige langlopende geldleningen:
- Regionale Brandweer Amsterdam-Amstelland (€ 45,8 miljoen)
- Leaseplan (€ 43,3 miljoen)
- NV Stadsgoed (€ 28,1 miljoen)
- Gemeentelijke Kredietbank (€ 13,7 miljoen)
- Stichting Stadsschouwburg (€ 11,9 miljoen)
- Westpoort Warmte BV (€ 11,8 miljoen)
- Haven Amsterdam Investeringsmaatschappij Noordzeekanaalgebied CV (€ 10,3 miljoen)
- Dienst Wonen (€ 7 miljoen)
- Stichting Pantar (€ 8,0 miljoen)
- Stichting Slotervaartziekenhuis (€ 4,6 miljoen)
- Stichting Afvalservice West (€ 4,5 miljoen)
- Economische Zaken, diverse leningen (€ 2,9 miljoen)
- Waterlaboratorium NV (€ 1,3 miljoen)
- Stichting SIA-Kunstijsbaan Jaap Eden (€ 1,3 miljoen)
- Woningbouwverenigingen (€ 356 miljoen)

Belangrijkste deelnemingen:
- NV Afvalenergiebedrijf (€ 706 miljoen)
- NV NUON (€ 181,5 miljoen)
- NV Gemeentevervoerbedrijf (€ 78,8 miljoen)
- NV Administratiekantoor Stadion Amsterdam (€ 31,6 miljoen)
- Amsterdam RAI BV (€ 22,7 miljoen)
- NV Luchthaven Schiphol (€ 16,9 miljoen)
- Amsterdam Participatie Glasvezel BV (€ 6 miljoen)
- NV Verzekeringsbedrijf Groot Amsterdam (€ 9,4 miljoen)
- NV Stadsherstel (€ 8,3 miljoen)
- Economische Zaken, diverse deelnemingen (€ 9,1 miljoen)
- NV Zeedijk (€ 6,5 miljoen)

Reserves

Mutaties reserves (bedragen x € 1 miljoen)	
Boekwaarde 31 december 2007	5.187,2
Toevoeging	1.082,6
Subtotaal	6.269,8
Onttrekking	571,0
Boekwaarde 31 december 2008	5.698,8

In de bijlagen is een overzicht van alle algemene en bestemmingsreserves per resultaatgebied opgenomen. Elders in deze rekening is meer uitgebreid ingegaan op de ontwikkeling van de algemene en bestemmingsreserves.

In de verkorte balans hiervoor is separaat opgenomen het resultaat over 2008 (€ 109,1 miljoen).

Voorzieningen

Mutaties voorzieningen (bedragen x € 1 miljoen)		
Boekwaarde 31 december 2007		2.239,1
Toename		113,3
Subtotaal		2.352,4
Aanwending	479,9	
Overboeking naar overlopende passiva i.v.m. gewijzigde rijksregelgeving	247,5	
Afname		727,4
Boekwaarde 31 december 2008		1.625,0

In de bijlagen is een overzicht opgenomen van alle voorzieningen per resultaatgebied. Elders in de rekening wordt uitgebreider ingegaan op de ontwikkeling van de voorzieningen.

Langlopende geldleningen

Mutaties langlopende schulden (bedragen x € 1 miljoen)	
Boekwaarde 31 december 2007	2.475,1
Toevoeging	286,9
subtotaal	2.762,0
Afname	209,6
Boekwaarde 31 december 2008	2.552,4

De langlopende schulden zijn in 2008 met € 77,3 miljoen toegenomen.
Deze post heeft zich de afgelopen tien jaar als volgt ontwikkeld:

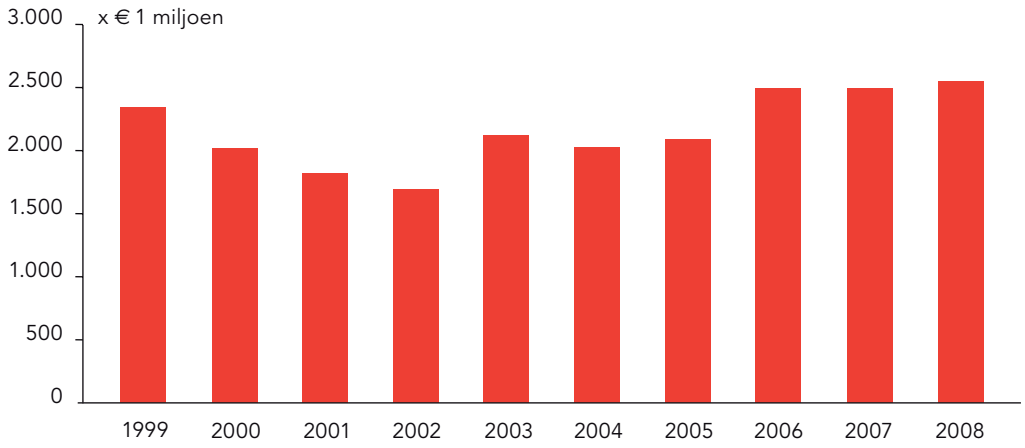

In 2008 is de omvang van de opgenomen leningen licht toegenomen. De toename van de investeringen werd onder andere gecompenseerd door ontvangen dividenden (waaronder superdividend Schiphol € 109 miljoen).

Kerncijfers leningportefeuille:

	2005	2006	2007	2008
Aantal geldleningen	171	145	147	147
Gemiddelde resterende looptijd in maanden	99	104	98	91
Gewogen gemiddeld rentepercentage	4,21	4,16	4,16	4,17

In de financieringsparagraaf in het jaarverslag treft u meer informatie over de gemeentelijke financiering.

Vermogenspositie

Onderhavige balansposities dienen nadrukkelijk in samenhang te worden bezien met (nog) niet in die posities tot uitdrukking komende verplichtingen/risico's. In dat verband is van belang dat onderdeel van de balanspost eigen vermogen is het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen bedraagt ultimo 2008 € 143,2 miljoen plus € 45 miljoen specifiek voor de risico's samenhangend met de Wet werk en bijstand. In de paragraaf Risico's en weerstandsvermogen in deze rekening wordt nader ingegaan op de aan het weerstandsvermogen ten grondslag liggende risico's, risico's waarvan de aard dusdanig is dat het nog niet opportuun is daar voorzieningen voor te treffen. Het gaat daarbij om onderwerpen als grote infrastructurele projecten zoals de Noord/Zuidlijn, de gemeentelijke grondexploitaties – investeringen daarin moeten door erfpachtuitgifte worden terugverdiend – en onzekerheden over de rijksgeldstromen. Daarnaast is sprake van de nodige risico's op fiscaal/juridisch terrein.

Waardering aandelen

De waardering van aandelen op de nominale of de verkrijgingswaarde leidt tot forse afwijkingen met de actuele waarde van de desbetreffende ondernemingen, hoe moeilijk deze ook is vast te stellen. Van twee belangrijke deelnemingen wordt hierna naast de huidige waardering ook enig inzicht gegeven in de meer actuele waarde. Daarbij hebben wij ons beperkt tot het uit de jaarstukken 2007 blijkende eigen vermogen, hetgeen nadrukkelijk iets anders is dan de bij eventuele verkoop te realiseren marktprijs, waarbij met name ook de toekomstige ontwikkelingen een rol spelen:

- NV NUON: het 9,2%-aandeel van de gemeente is gewaardeerd op € 181,5 miljoen. Het daarmee overeenkomende aandeel in het eigen vermogen van NUON bedraagt circa € 577 miljoen
- NV Luchthaven Schiphol: het 21,8%-aandeel van de gemeente is gewaardeerd op € 16,8 miljoen. Het daarmee overeenkomende aandeel in het eigen vermogen van Schiphol bedraagt € 629 miljoen

Garantieverplichtingen

Van de garantieverplichtingen kan het volgende overzicht worden gegeven (bedragen x € 1 miljoen):

Sector		Ultimo 2007		Ultimo 2008
Volkshuisvesting		8.441,2		9.702,9
▪ met contragarantie	0,6		0,2	
▪ zonder contragarantie	47,1		43,6	
▪ besluit woninggebonden subsidiecomplexen				
▪ risico overgenomen door Waarborgfonds sociale woningbouw	696,2		589,4	
▪ achtervangpositie bij het Waarborgfonds sociale woningbouw	5.189,9		6.707,3	
▪ nationale hypotheekgarantie	2.488		2.344	
▪ nationaal restauratiefonds	19,4		18,4	
Welzijnssector		3,2		19,3
Kantoorgebouw Waterbeheer en Rioolwaterzuivering		65,5		62,6
Stadsverwarming Westpoort		10,2		10,2
Overig		20,1		16,5
Totaal		**8.540,2**		**9.811,5**

De categorie overig bevat ondermeer de afgegeven garanties voor de WRA-groep, de NV Stadsherstel, de Nederlandse Pijpleidingmaatschappij en het Waterlaboratorium.

Voor de overige categorieën (inkoop-, afname- en leveringsverplichtingen, operational lease- en huurverplichtingen en subsidieverplichtingen) geldt dat de financiële gevolgen van de bestaande verplichtingen (structureel) in de (meerjaren) gemeentebegroting zijn gedekt.

Voor overige financiële risico's wordt verwezen naar de risicoparagraaf.

Afstemming binnengemeentelijke vorderingen

Binnengemeentelijke vorderingen en schulden vallen in de gemeentebalans, op een bedrag van € 0,4 miljoen na, tegen elkaar weg. De afgelopen 10 jaar heeft het afstemmingsverschil zich als volgt ontwikkeld (bedragen x € 1 miljoen):

Jaar	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
verschil	8,2	11,2	7,2	2,5	6,1	-3,7	-0,7	-0,9	-0,1	-0,4

Hoewel er op dit moment geen reden is tot zorg, bergt het afstemmingsverschil wel een potentieel gevaar in zich. Het verschil kan namelijk -maar niet noodzakelijkerwijs- van invloed zijn op het rekeningresultaat: baten worden in eerdere jaren verantwoord dan de daarmee corresponderende lasten. In een organisatie met een omvang als de gemeente Amsterdam zal dit altijd wel in zekere mate het geval zijn, maar er dient voor te worden gewaakt dat het verschil een te grote omvang krijgt.

6 Cijfermatige overzichten

Leeswijzer
Programmarekening
Baten en lasten per resultaatgebied
Recapitulatie resultaatgebieden
Resultaatbestemming
Balans met bijlagen
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen
Personele overzichten inclusief topinkomens

Leeswijzer

Door vaststelling van de in dit onderdeel opgenomen overzichten stelt uw Vergadering de inkomsten, uitgaven en toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves over 2008 vast. Daarnaast verleent uw Vergadering ons College décharge voor het gevoerde financiële beleid.

In dit onderdeel zijn de volgende overzichten opgenomen:
1. de programmarekening
2. de begrotingsposten, ingedeeld naar resultaatgebieden
3. de in de rekening verwerkte voorgestelde resultaatbestemming
4. de gemeentebalans
5. de mutaties in de vaste activa
6. de mutaties in de reserves en voorzieningen, ingedeeld naar resultaatgebieden
7. de verantwoording van de van het rijk ontvangen specifieke uitkeringen
8. personele bezetting, ziekteverzuim, inhuur externen en topinkomens

ad. 1

Dit betreft een overzicht van de baten en lasten voor resultaatbestemming per resultaatgebied, de algemene dekkingsmiddelen en de resultaatbestemming (de voorgestelde mutaties in de reserves).

ad. 2

Dit betreft alle begrotingsposten, inclusief voorgestelde resultaatbestemming, per resultaatgebied en een recapitulatie daarvan.

ad. 3

Dit betreft een totaaloverzicht van alle in de rekening verwerkte mutaties in de reserves.

ad. 4

Dit betreft de totale gemeentebalans na eliminatie van alle binnengemeentelijke vorderingen en schulden.

ad. 5

Dit betreft een overzicht van de totale investeringen, afschrijvingen, desinvesteringen en binnengemeentelijke overdrachten van vaste activa.

ad. 6

Dit betreft alle reserves en voorzieningen per resultaatgebied, inclusief de voorgestelde resultaatbestemming.

ad. 7

Dit betreft de verantwoording van een groot deel van de in 2008 ontvangen specifieke uitkeringen van het rijk, ook wel bekend als Single Information Single Audit (SiSa).

ad. 8

Dit betreft de personele bezetting per dienst, inclusief personeel van derden, het ziekteverzuim per dienst afgezet tegen de Verbaannorm en het overzicht van topinkomens (de ambtenaren met een inkomen hoger dan de zogenaamde Balkenendenorm).

Programmarekening 2008

	Rompbegroting 2008 €	Gewijzigde Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
Lasten			
Openbare orde en veiligheid	112.717.460	127.655.460	127.494.840
Werk en inkomen	978.928.890	998.528.890	982.866.166
Zorg	292.904.890	305.528.570	321.112.762
Educatie & jeugd en diversiteit	176.429.520	202.744.520	196.076.903
Verkeer en Infrastructuur	367.190.380	391.858.190	417.371.542
Openbare ruimte, groen, sport en recreatie	48.870.550	81.014.430	52.067.238
Cultuur en monumenten	122.495.370	136.746.520	137.991.403
Milieu en water	463.442.820	472.197.820	407.981.854
Economie en haven	106.526.330	120.136.330	120.014.829
Facilitair en bedrijven	267.188.530	268.898.280	314.676.202
Stedelijke ontwikkeling	209.082.670	267.146.920	337.820.270
Bestuur en concern	122.983.400	128.013.400	160.635.971
Totaal lasten	3.268.760.810	3.500.469.330	3.576.109.980
Baten			
Openbare orde en veiligheid	25.592.990	25.592.990	22.725.932
Werk en inkomen	787.824.310	787.824.310	782.274.250
Zorg	127.421.240	132.690.000	163.469.283
Educatie & jeugd en diversiteit	92.079.940	94.079.940	99.131.513
Verkeer en Infrastructuur	240.283.720	240.283.720	260.524.256
Openbare ruimte, groen, sport en recreatie	5.903.580	5.903.580	3.809.343
Cultuur en monumenten	14.699.900	14.699.900	17.240.951
Milieu en water	451.257.010	451.982.010	373.307.847
Economie en haven	125.364.870	125.364.870	142.199.711
Facilitair en bedrijven	251.743.650	251.743.650	303.950.082
Stedelijke ontwikkeling	156.922.890	185.363.890	489.337.714
Bestuur en concern	32.106.430	32.456.430	48.925.488
Totaal baten	2.311.200.530	2.347.985.290	2.706.896.370
Saldo lasten en baten	**957.560.280**	**1.152.484.040**	**869.213.610**
Algemene dekkingsmiddelen			
Uitkering gemeentefonds	1.287.996.810	1.287.996.810	1.351.054.319
Uitkering stadsdeelfonds	-575.094.130	-577.544.130	-602.953.483
Belastingen	146.182.560	146.182.560	163.092.085
Erfpacht	289.973.410	289.973.410	288.126.849
Financiering	30.001.970	30.001.970	59.668.024
Deelnemingen	17.332.020	14.432.020	169.643.391
Overige algemene dekkingsmiddelen	-216.248.780	-15.975.020	61.989.119
Totaal algemene dekkingsmiddelen	980.143.860	1.175.067.620	1.490.620.304
Resultaat voor onttrekking/toevoeging aan reserves	22.583.580	22.583.580	621.406.694
Onttrekkingen aan reserves	332.581.180	332.581.180	571.044.422
Toevoegingen aan reserves	-355.164.760	-355.164.760	-1.083.400.670
Resultaat na onttrekking/toevoeging aan reserves	0	0	109.050.446

Resultaatgebied 10 — Lasten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Openbare orde en veiligheid			
	Sub-rsg 10.1 Openbare orde en veiligheid	**41.589.799,04**	**39.839.690**	**42.260.774**
1400301	Projecten veiligheidsbeleid	5.460.002,87	0	19
1400302	Bestuursdwang, openbare orde en veiligheid	396.879,51	414.080	0
1400304	Commissies en secretariaten politieorganen	350.318,07	363.020	483.994
1400305	Commissie van toezicht voor Amsterdamse politiecellen	29.750,63	29.610	0
1400307	Kosten secretariaat Regionaal College Politie Amstelland	8.549,42	35.210	0
1400308	Buro Halt	569.997,77	613.570	85.402
1400402	Wachtgelden Amsterdamse Politiekapel	94.723,23	192.090	0
1400601	Veiligheidsplan	10.019.182,83	10.087.170	22.431.693
1400602	Agressie en geweld	4.861.151,00	5.592.800	0
1400603	Aanpak harde kern jeugd	2.464.749,53	2.000.000	0
1400604	Aanpak overlast	2.502.500,00	6.426.310	0
1400605	Informatiehuishouding radicalisering	366.308,15	481.440	504.466
1400606	Bestuurlijke bestrijding (georganiseerde) criminaliteit	1.012.425,96	2.678.510	2.785.666
1400607	Vreemdelingenbeleid	686.849,02	1.108.940	919.213
1400608	Overige veiligheidsprojecten	274.193,21	225.360	0
1400609	Cameratoezicht	1.002.499,55	0	0
1400610	Stedelijk project Toezicht en Handhaving	1.869.972,95	833.000	1.090.175
2110202	Fietsendiefstalpreventie	200.000,00	200.000	162.300
6200403	Jeugd en Veiligheid	9.032.799,34	8.558.580	9.380.627
9801002	Dotatie reserve Aankopen Van Traa-team (BDA)	0,00	0	1.026.206
9801018	Dotatie reserve gevolgen vreemdelingenwetgeving	0,00	0	420.665
9801024	reseve OOV (BMO)	386.946,00	0	2.970.348
	Sub-rsg 10.2 Sociale veiligheid openbaar vervoer	**9.657.884,00**	**10.316.400**	**9.832.074**
2120104	Sociale veiligheid openbaar vervoer	9.657.884,00	10.316.400	9.832.074
	Sub-rsg 10.3 Brandveiligheid en rampenbestrijding	**2.931.111,32**	**5.359.770**	**6.434.065**
1200103	Kapitaallasten verstrekte geldlening aan Regionale Brandweer Amsterdam Amstelland	0,00	0	1.637.002
1200201	Veiligheidsregio	2.251.951,00	2.184.980	237.071
1200301	Crisisbeheersing	679.160,32	74.790	781.101
1200303	Functioneel leeftijdsontslag Brandweer	0,00	3.000.000	3.000.000
1200304	Opdrachtgeverschap lokale brandweerzorg	0,00	100.000	0
9801050	Dotatie reserve Brandweer (BMO)	0,00	0	778.891
	Sub-rsg 10.4 Brandbestrijding	**80.002.935,06**	**74.642.380**	**74.164.037**
1200101	Brandweerzorg	73.466.112,10	69.777.090	66.693.129
1200102	Brandweer Opleidingscentrum	2.640.054,42	2.362.510	0
1200104	Bijdrage aan regionale Brandweer	0,00	0	7.470.908
9801601	Dotatie reserve vakantiegeld (Brandweer)	2.331.070,18	2.502.780	0
9801608	Dotatie reserve WW (Brandweer)	765.698,36	0	0
9801609	Dotatie reserve nieuwe kazerne Westerpark	800.000,00	0	0
	Totaal van de lasten	134.181.729,42	130.158.240	132.690.950
	Totaal van de baten	36.195.749,23	27.933.030	30.328.191
	Nadelig saldo	**97.985.980,19**	**102.225.210**	**102.362.759**
	Resultaat voor bestemming	97.177.177,52	102.062.470	104.768.908
	Dotaties	4.283.714,54	2.502.780	5.196.110
	Onttrekkingen	3.474.911,87	2.340.040	7.602.259
	Resultaatbestemming	808.802,67	162.740	-2.406.149
	Resultaat na bestemming	**97.985.980,19**	**102.225.210**	**102.362.759**

Resultaatgebied 10 — Baten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Openbare orde en veiligheid			
	Sub-rsg 10.1 Openbare orde en veiligheid	**21.458.255,07**	**16.226.520**	**20.599.242**
1400302	Bestuursdwang, openbare orde en veiligheid	248.520,40	5.310	0
1400304	Commissies en secretariaten politieorganen	422.319,34	440.510	560.387
1400305	Doorberekening presentiegelden en overige kosten commissie van toezicht voor Amsterdamse politiecellen	29.751,00	29.610	0
1400307	Ontvangsten in verband met het Regionaal College Politie Amstelland	93.302,72	124.090	0
1400308	Rijksbijdrage Buro Halt	533.394,85	497.390	0
1400601	Veiligheidsplan/GSB	9.597.325,00	7.907.390	8.277.712
1400602	Agressie en geweld	257.832,40	0	0
1400605	Informatiehuishouding radicalisering	580.609,50	481.440	508.793
1400606	Bestuurlijke bestrijding (georganiseerde) criminaliteit	712.146,91	546.050	2.229.816
1400607	Vreemdelingenbeleid	140.815,95	0	217.082
1400608	Overige veiligheidsprojecten	85.000,00	0	0
1400610	Stedelijk project Toezicht en Handhaving	869.602,00	0	1.845.034
6200403	Rijksbijdrage Sociale Integratie en Veiligheid (onderdeel preventie jeugdcriminaliteit)	6.752.868,00	6.194.730	6.829.067
9801002	Onttrekking reserve Aankopen Van Traa-team (BDA)	893.104,00	0	0
9801018	Onttrekking reserve gevolgen vreemdelingenwetgeving	241.663,00	0	0
9801024	reseve OOV (BMO)	0,00	0	131.351
	Sub-rsg 10.2 Sociale veiligheid openbaar vervoer	**0,00**	**0**	**355.427**
2120104	Sociale veiligheid openbaar vervoer	0,00	0	355.427
	Sub-rsg 10.3 Brandveiligheid en rampenbestrijding	**287.165,19**	**0**	**1.902.614**
1200103	Rentebaten verstrekte geldlening aan Regionale Brandweer Amsterdam Amstelland	0,00	0	1.637.002
1200201	Veiligheidsregio	0,00	0	237.077
	Sub-rsg 10.4 Brandbestrijding	**14.450.328,97**	**11.706.510**	**7.470.908**
1200101	Brandweerzorg	9.637.808,17	6.956.720	0
1200102	Brandweer Opleidingscentrum	2.472.375,93	2.409.750	0
9801601	Onttrekking reserve vakantiegeld (Brandweer)	2.258.310,87	2.340.040	0
9801603	Onttrekking reserve vakantiegeld Brandweer (rekening 2008)	0,00	0	1.307.280
9801608	Onttrekking reserve WW (Brandweer)	81.834,00	0	1.833.628
9801609	Onttrekking reserve nieuwe kazerne Westerpark	0,00	0	4.330.000
	Totaal van de baten	36.195.749,23	27.933.030	30.328.191

Resultaatgebied 20 — Lasten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Werk en inkomen			
	Sub-rsg 20.1 Inkomen	**582.118.768,40**	**566.078.500**	**565.346.895**
6100102	Bijstand aan thuiswonende personen van 65 jaar en ouder	24.169.980,40	27.043.950	25.989.396
6100103	Bijstand aan thuiswonende personen jonger dan 65 jaar	462.188.026,64	451.657.920	448.830.053
6100202	Bijstandsbesluit zelfstandigen	6.600.776,87	5.378.940	6.797.544
6100301	Bijstand aan ondernemers in de binnenvaart	0,00	0	-55.563
6100401	Uitvoeringskosten bijstandsverlening Dienst Werk en Inkomen	69.272.969,53	64.525.120	63.329.352
6100501	Bijstand aan elders verzorgden/verpleegden (niet krachtens rijksgroepsregeling)	2.880.780,57	3.247.380	3.298.513
6120101	Uitvoering van de Wet Inkomensvoorziening oudere en oudere gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers	3.063.184,67	3.021.880	3.570.612
6120102	Uitvoering van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen	1.183.541,64	1.259.020	1.185.345
6120103	Wet Inkomensvoorziening Kunstenaars	4.671.471,42	3.770.850	5.178.527
6120201	Uitvoeringskosten inkomensvoorzieningen Dienst Werk en Inkomen	3.922.834,66	3.635.940	4.000.116
9800117	Dotatie weerstandsvermogen (WWB)	0,00	0	314.000
9804521	Dotatie reserve vakantiegeld (DWI)	2.789.000,00	2.537.500	2.909.000
9804528	Dotatie reserve frictiekosten huisvesting (DWI)	376.202,00	0	0
9804533	Dotatie reserve rechtmatigheidsonderzoeken (DWI)	1.000.000,00	0	0
	Sub-rsg 20.2 Armoedebestrijding	**63.679.606,38**	**65.123.280**	**77.392.790**
6140101	Bijzondere bijstand	23.933.038,10	13.337.530	30.241.330
6140201	Armoedebeleid	22.292.674,32	31.395.330	26.727.921
6140203	Kwijtschelding OZB	206.924,00	0	0
6140204	Kwijtschelding afvalstoffenheffing	6.611.793,00	6.720.000	4.518.371
6140205	Minima Zonder Marge	130.000,00	119.260	0
6140206	Stadspas	2.100.486,08	2.067.600	2.962.427
6140207	Woonlastenfonds	1.296.008,00	5.037.500	4.230.708
6140208	Flankerend bijstandbeleid	531.999,66	457.900	359.350
6140209	Uitvoeringskosten armoedebestrijding Dienst Werk en Inkomen	5.962.356,17	5.333.830	8.105.119
6140210	Uitkeringen uit reserves en voorzieningen	360.869,23	387.000	50.782
6140211	Stichting Bijzondere Noden	251.316,99	252.330	196.157
8220615	Uitvoering VRH (Vangnet Regeling Huursubsidie)	2.140,83	15.000	625
	Sub-rsg 20.3 Werk	**348.211.491,54**	**369.864.610**	**343.349.481**
6110101	Sociale Werkvoorziening	66.622.595,00	64.231.410	71.008.275
6110102	Pantar	4.279.631,12	5.926.650	6.639.717
6110106	Kapitaallasten van verstrekte geldleningen WRA-groep	425.520,83	401.770	401.771
6110108	Werkfonds WIW (DMO)	3.935.972,34	30.000.000	16.199.799
6110109	Werkfonds WIW (DWI)	200.353.807,22	204.700.000	185.811.873
6110201	Uitvoeringskosten werkgelegenheid Dienst Werk en Inkomen	60.541.338,42	57.851.160	55.703.627
6110401	Stelpost werk	2.193.080,00	1.121.490	0
6110404	Voorziening declaratie WIW/Kinderopvang	3.402.217,34	0	100.265
6110410	Kinderopvang bijstandsgerechtigden	2.808.257,88	2.769.990	3.426.181
6110412	Stelpost werk (DWI)	774.404,67	1.112.140	1.966.520
6110413	Gemeentelijke middelen WWB werkbudget	1.640.245,48	1.750.000	1.487.032
6110415	Gemeentelijk overig	638.441,24	0	604.421
6110416	No risk polis jongeren	595.980,00	0	0

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Werk en inkomen			
	Sub-rsg 20.1 Inkomen	**514.450.736,39**	**498.699.320**	**498.529.582**
6100102	Bijstand aan thuiswonende personen van 65 jaar en ouder	24.169.980,40	27.043.950	25.989.396
6100103	Bijstand aan thuiswonende personen jonger dan 65 jaar	462.188.026,64	435.642.920	448.830.053
6100202	Bijstandsbesluit zelfstandigen	6.348.777,03	5.359.780	8.211.404
6100302	WWB budget	-446.333,54	0	-1.451.897
6100501	Bijstand aan elders verzorgden/verpleegden (niet krachtens rijksgroepsregeling)	2.880.780,57	3.247.380	3.298.512
6120101	Uitvoering van de Wet Inkomensvoorziening oudere en oudere gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers	3.394.603,06	3.701.170	3.795.230
6120102	Uitvoering van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen	1.196.227,64	1.253.840	1.258.725
6120103	Wet Inkomensvoorziening Kunstenaars	4.671.471,42	3.770.850	5.178.527
9800104	weerstandsvermogen (WWB)	355.000,00	0	0
9800117	Onttrekking weerstandsvermogen (WWB)	0,00	16.015.000	0
9804521	Onttrekking reserve vakantiegeld (DWI)	2.791.000,00	2.500.000	2.789.000
9804526	Onttrekking reserve transformatiekosten (DWI)	4.434.117,00	0	0
9804527	Onttrekking reserve kosten Laarderhoutweg (DWI)	352.011,17	164.430	164.430
9804528	Onttrekking reserve frictiekosten huisvesting (DWI)	615.075,00	0	376.202
9804533	Onttrekking reserve rechtmatigheidsonderzoeken (DWI)	1.500.000,00	0	90.000
	Sub-rsg 20.2 Armoedebestrijding	**8.272.374,46**	**6.671.240**	**9.012.036**
6140101	Bijzondere bijstand	7.649.357,41	6.279.370	7.741.880
6140201	Armoedebeleid	50.000,00	0	0
6140206	Stadspas	448.017,05	391.870	1.205.156
9804534	Reserve KOA	125.000,00	0	65.000
	Sub-rsg 20.3 Werk	**281.359.766,58**	**301.453.180**	**280.118.838**
6110101	Rijksbijdrage Sociale Werkvoorziening	66.622.595,00	64.231.410	71.008.275
6110106	Rente van verstrekte geldleningen WRA-groep	425.520,83	401.770	401.771
6110108	Werkfonds WIW (DMO)	3.982.531,34	30.000.000	16.199.799
6110109	Werkfonds WIW (DWI)	200.928.099,46	206.500.000	188.909.122
6110404	Voorziening declaratie WIW/Kinderopvang	0,00	0	1.056.515
6110410	Kinderopvang bijstandsgerechtigden	0,00	0	32.163
6110412	Stelpost werk (DWI)	0,00	0	5.198
6110414	Vrijval voorziening navordering Sportbeheer	6.686.079,95	0	0
6110415	Gemeentelijk overig	1.234.421,24	0	604.421
9801006	Onttrekking reserve Cofinanciering Urban/D2 (BDA)	1.148.287,76	0	0

Resultaatgebied 20				Lasten
		Rekening	Begroting	Rekening
Volgnummer	Omschrijving	2007	2008	2008
		€	€	€
	Werk en inkomen			
	Totaal van de lasten	994.009.866,32	1.001.066.390	986.089.166
	Totaal van de baten	804.082.877,43	806.823.740	787.660.456
	Nadelig saldo	**189.926.988,89**	**194.242.650**	**198.428.710**
	Resultaat voor bestemming	197.414.508,82	210.704.580	200.591.916
	Dotaties	4.165.202,00	2.537.500	3.223.000
	Onttrekkingen	11.652.721,93	18.999.430	5.386.206
	Resultaatbestemming	-7.487.519,93	-16.461.930	-2.163.206
	Resultaat na bestemming	**189.926.988,89**	**194.242.650**	**198.428.710**

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Werk en inkomen			
9804505	Onttrekking reserve Huisvesting kinderopvang Triade (DWI)	300.000,00	320.000	320.000
9804529	Onttrekking reserve vakantiegeld werkarrangementen (DWI)	32.231,00	0	0
9804530	Onttrekking reserve ESF-gelden jongerenloketten (DWI)	0,00	0	1.581.574
	Totaal van de baten	804.082.877,43	806.823.740	787.660.456

Resultaatgebied 30 — Lasten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Zorg			
	Sub-rsg 30.1 Maatschappelijke zorg	**128.904.050,79**	**173.660.610**	**204.700.257**
1200302	Gemeenschappelijke regeling geneeskundige hulp bij rampen	3.626.905,72	3.025.430	2.528.153
1400501	Boedelbeheer	945.470,34	1.012.920	923.389
6200301	Maatschappelijke opvang en drugshulpverlening	64.605.760,46	57.761.460	66.035.101
6200302	Subsidies t.b.v. diverse instellingen Maatschappelijke Dienstverlening	1.029.797,00	1.052.300	104.049
6200303	Subsidie voor activiteiten ten behoeve van lichamelijk gehandicapten	159.233,00	171.090	0
6200305	Invoeringskosten WMO	2.695.911,31	0	261.414
6200313	Apparaatskosten DZS	2.775.040,92	2.894.670	2.924.685
6200601	Dienstverlening aan (ex-)gedetineerden en/of hun slachtoffers	-4.526,00	23.520	350
6200801	Uitkeringen uit reserves en voorzieningen	0,00	0	4.000
6200802	Flankerend ouderenbeleid	-14.014,00	0	0
6200803	Wonen, Zorg en Dienstverlening	3.423.322,72	4.289.750	5.259.229
6200805	Seniorenraad	743,22	0	0
6201102	Wachtgelden subsidieportefeuille Maatschappelijke Gezondheidszorg	0,00	600	0
6201103	Uitkeringen uit reserves en fondsen	0,00	0	127.947
6201105	Pensionontruimingen	290.230,77	276.890	232.499
6201106	Inkomensbeheer en Uitvaarten	644.673,28	487.200	756.098
6201107	Uitvoeringskosten maatschappelijke zorg Dienst Werk en Inkomen	845.726,27	812.150	609.535
6210102	Centrale opvang asielzoekers/VVTV (vergoedingen)	82.311,55	65.000	2.700
6220101	WMO Hulp bij het Huishouden	60.507.465,94	51.583.880	53.069.103
6220102	Subsidieregelingen in het kader van de WMO	5.010.586,00	5.111.380	-156.498
6220103	Vergoedingen aan stadsdelen in het kader van de WMO	1.000.000,00	1.000.000	1.022.500
6220104	Maatschappelijk meedoen	0,00	1.225.000	5.064.778
6220105	Eigen kracht conferenties	0,00	750.000	31.404
6520101	WMO aanvullend openbaar vervoer	8.573.620,81	13.140.840	12.024.830
6520201	WMO verstrekkingen woonvoorzieningen	11.972.862,57	14.218.970	12.633.319
6520203	WMO apparraatskosten woonvoorzieningen	981.940,00	1.092.210	794.550
6520301	WMO verstekkingen vervoersvoorzieningen	17.257.266,84	19.759.880	16.989.554
6520302	WMO apparaatskosten vervoersvoorzieningen	2.012.284,90	1.513.220	1.257.760
6520401	WMO overige lasten	617.266,75	948.980	1.399.103
6520402	WMO Indicaties	1.340.296,44	2.469.220	2.420.831
6520403	WMO Overige apparaatskosten	2.529.388,73	3.416.550	4.706.277
6520501	Stimuleringsfonds gehandicapten	-238.425,00	0	-146.628
7140105	Subsidies t.b.v. diverse instellingen gezondheidszorg	532.809,00	544.580	521.787
7140106	Versterking cliëntorganisaties	1.545.646,25	1.625.790	1.651.437
7140107	Overige subsidies gezondheidszorg	479.432,00	437.980	55.370
7140109	Geestelijke gezondheidszorg	169.927,00	168.860	4.050
9802311	reserve Friends (programma depressie) (GGD)	185.559,84	0	0
9802312	reserve JGZ invoer 10 jarigen (GGD)	516.190,08	0	0
9802313	reserve Samen Starten (GGD)	378.692,81	0	525.000
9802314	reserve Omvangrijke en niet jaarlijks terugkerende kosten (GGD)	1.154.594,66	0	0
9802316	Dotatie reserve invoer KIDOS prioriteit 2008	0,00	0	867.000
9803730	Dotatie egalisatiereserve WMO	0,00	1.531.240	0

Resultaatgebied 30				Baten
		Rekening	Begroting	Rekening
Volgnummer	Omschrijving	2007	2008	2008
		€	€	€
	Zorg			
	Sub-rsg 30.1 Maatschappelijke zorg	**68.752.179,51**	**47.242.240**	**66.105.665**
1200302	Gemeenschappelijke regeling geneeskundige hulp bij rampen	3.448.878,01	2.844.860	2.421.653
1400501	Boedelbeheer	797.752,43	770.950	741.291
6200301	Rijksbijdrage maatschappelijke opvang en verslavingszorg	45.913.615,40	41.925.040	49.097.769
6200305	Invoeringskosten WMO	432.940,50	0	645.001
6200313	Apparaatskosten DZS	70.790,00	0	0
6200801	Ontrekkingen aan voorzieningen	0,00	0	4.000
6200803	Onttrekkingen aan voorzieningen	5.495,00	0	0
6201103	Onttrekkingen aan voorzieningen	0,00	0	127.847
6201105	Pensionontruimingen	7.394,49	15.230	24.961
6201106	Inkomensbeheer en Uitvaarten	598.897,79	414.120	790.527
6210102	Centrale opvang asielzoekers/VVTV (vergoedingen)	113.085,79	65.000	208
6220101	WMO Hulp bij het Huishouden	10.279.069,48	0	7.536.211
6220104	Maatschappelijk meedoen	0,00	0	38.500
6520101	WMO aanvullend openbaar vervoer	201.709,46	983.410	1.171.022
6520201	WMO verstrekkingen woonvoorzieningen	569.837,57	0	-79
6520302	WMO apparaatskosten vervoersvoorzieningen	9.091,54	0	0
6520403	WMO Overige apparaatskosten	90.152,54	0	0
7140107	Overige subsidies gezondheidszorg	75.000,00	0	0
9802311	reserve Friends (programma depressie) (GGD)	0,00	0	7.247
9802312	reserve JGZ invoer 10 jarigen (GGD)	0,00	0	516.190
9802313	reserve Samen Starten (GGD)	0,00	0	289.924
9802314	reserve Omvangrijke en niet jaarlijks terugkerende kosten (GGD)	295.378,02	0	0
9802315	Onttrekking reserve Weerbaarheidstraining LVG-meisjes (GGD)	0,00	0	104.137

Resultaatgebied 30				Lasten
Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Zorg			
9803801	Egalisatiereserve WVG (DZS)	9.133.400,00	0	382.382
9803807	Reserve HAG (prostitutiecentrum)(DZS)	456.878,00	0	148.008
9803808	Reserve Vakantiegeld (DZS)	228.145,03	0	192.728
9803809	Reserve WW-uitkering (DZS)	137.957,63	0	72.327
9803810	Reserve Mantelzorgers (DZS)	1.539.927,00	0	418.471
9803813	Dotatie reserve eergeweld, begeleiding en opvang slachtoffers	0,00	0	141.353
9803814	Dotatie reserve Eigen Kracht Centrale (DZS)	0,00	0	718.596
9803815	Dotatie reserve Amsterdam voor Elkaar aanvragen (DZS)	0,00	0	618.807
9803816	Dotatie reserve Maatschappelijke dienstverlening aan thuiswonenden ouderen (DZS)	0,00	0	161.940
9803817	Dotatie reserve WMO Pilots en Kwaliteitsverbetering open-einde regelingen (DZS)	0,00	0	4.517.593
9803818	Dotatie vergoeding experiment woningaanpassingen mantelzorgers	0,00	0	127.896
	Sub-rsg 30.2 Openbare gezondheidszorg	**114.839.998,45**	**115.602.250**	**133.893.869**
7110401	Spoedeisende medische hulp	17.942.626,49	16.608.520	19.226.594
7120501	Kapitaallasten van verstrekte geldleningen Stichtingen Slotervaartziekenhuis/Poort/Sarphatihuis	274.555,18	233.370	274.555
7140101	Infectieziekten	23.129.189,30	21.586.060	31.823.449
7140102	Openbare geestelijke gezondheidszorg	17.679.558,82	17.234.130	19.675.262
7140103	Onderzoek gezondheidsbevordering/-beleid	7.109.824,99	8.678.580	8.795.838
7140201	Milieu & Gezondheid	4.716.278,65	4.515.730	4.905.482
7140202	Algemene gezondheidszorg	3.182.657,87	3.320.280	3.588.899
7140203	Overige activiteiten	2.581.050,62	8.267.720	6.383.205
7140302	Arbo frictiekosten	93.455,26	0	14.433
7150101	Jeugdgezondheidszorg	35.096.698,27	34.203.860	33.312.369
9802305	Dotatie reserve WW-uitkeringen (GGD)	1.001.370,00	954.000	1.040.196
9802306	Dotatie reserve vakantiegeld (GGD)	138.663,16	0	2.962.692
9802307	Dotatie reserve Research en Development (GGD)	1.763.003,00	0	1.205.000
9802310	Dotatie reserve streeklaboratorium	131.066,84	0	0
9802335	Dotatie reserve Ontbijt en Lunch Schoolgaande Jeugd (GGD)	0,00	0	168.717
9802337	Dotatie reserve GGZ-Preventie (GGD)	0,00	0	219.925
9802339	Dotatie reserve Voorzorg (GGD)	0,00	0	297.253
	Totaal van de lasten	323.970.298,29	308.013.810	335.898.646
	Totaal van de baten	162.084.796,74	134.752.800	172.405.505
	Nadelig saldo	**161.885.501,55**	**173.261.010**	**163.493.141**
	Resultaat voor bestemming	152.908.245,93	172.838.570	157.643.479
	Dotaties	16.765.448,05	2.485.240	14.785.884
	Onttrekkingen	7.788.192,43	2.062.800	8.936.222
	Resultaatbestemming	8.977.255,62	422.440	5.849.662
	Resultaat na bestemming	**161.885.501,55**	**173.261.010**	**163.493.141**

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Zorg			
9803740	Onttrekking reserve WVG Stimuleringsfonds	461,00	0	0
9803751	Onttrekking reserve HAG (Prostitutiecentrum)	0,00	223.630	0
9803803	Reserve 24-uurs opvang (DZS)	15.750,00	0	254.000
9803804	Reserve Wet Maatschappelijke Ondersteuning (DZS)	1.535.394,12	0	0
9803805	Reserve motie Olmer (DZS)	726.170,50	0	239.180
9803806	Reserve Supportvoorzieningen Zuidoost (DZS)	3.500.000,00	0	0
9803807	Reserve HAG (prostitutiecentrum)(DZS)	0,00	0	393.320
9803808	Reserve Vakantiegeld (DZS)	65.315,87	0	162.829
9803810	Reserve Mantelzorgers (DZS)	0,00	0	1.539.927
	Sub-rsg 30.2 Openbare gezondheidszorg	**93.332.617,23**	**87.510.560**	**106.299.840**
7110401	Spoedeisende medische hulp	15.730.872,22	14.833.020	18.119.175
7120501	Rente van verstrekte geldleningen	274.555,18	233.370	274.555
	Stichtingen Slotervaartziekenhuis/Poort/Sarphatihuis			
7140101	Infectieziekten	21.005.054,54	18.199.100	28.926.646
7140102	Openbare geestelijke gezondheidszorg	8.808.646,90	7.260.540	10.013.816
7140103	Onderzoek gezondheidsbevordering/-beleid	4.262.336,62	4.718.090	4.459.785
7140201	Milieu & Gezondheid	3.404.086,64	3.358.450	3.403.424
7140202	Algemene gezondheidszorg	3.002.042,73	2.777.160	3.262.548
7140203	Overige activiteiten	2.376.775,43	5.338.600	4.650.541
7140302	Arbo frictiekosten	2.697.000,00	0	204.040
7150101	Jeugdgezondheidszorg	30.121.524,05	28.953.060	27.555.842
9802301	Onttrekking reserve Gezondheidscentra (GGD)	0,00	0	39.307
9802305	Onttrekking reserve WW-uitkeringen (GGD)	948.279,00	888.880	884.828
9802306	Onttrekking reserve vakantiegeld (GGD)	0,00	0	2.884.525
9802307	Onttrekking reserve Research en Development (GGD)	580.236,47	950.290	1.121.434
9802309	Onttrekking reserve geïntegreerde voorziening	121.207,45	0	287.844
9802310	Onttrekking reserve streeklaboratorium	0,00	0	211.530
	Totaal van de baten	162.084.796,74	134.752.800	172.405.505

Resultaatgebied 40 — Lasten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Educatie & jeugd en diversiteit			
	Sub-rsg 40.1 Educatie	**190.277.939,94**	**152.977.690**	**139.711.958**
4220101	Pensioenkosten voormalige kleuterleidsters	181.335,27	220.000	143.220
4300101	Van Detschool	43.644,95	71.040	68.223
4310101	Kapitaallasten onderwijshuisvesting openbaar voortgezet speciaal onderwijs	2.150.886,68	2.066.200	1.887.519
4330101	Kapitaallasten onderwijshuisvesting bijzonder voortgezet speciaal onderwijs	2.069.766,72	1.646.230	1.633.740
4410101	Kapitaallasten onderwijshuisvesting openbaar voortgezet onderwijs	5.310.586,96	4.324.170	3.616.262
4420101	Kapitaallasten verstrekte geldleningen SMOA	13.422,82	6.710	6.711
4430101	Kapitaallasten onderwijshuisvesting bijzonder voortgezet onderwijs	13.585.944,84	17.976.540	9.655.835
4800401	Stedelijk Onderwijsbeleid	20.441.174,70	19.639.520	17.338.720
4800402	Stedelijk onderwijsbeleid nieuw GSB III	28.191.538,76	28.745.820	33.351.853
4800403	Gesubsidieerde instellingen onderwijs	583.826,60	736.340	587.873
4800407	Nieuwkomersbeleid	13.007.619,35	5.859.980	7.949.708
4800408	Apparaatskosten Onderwijs	2.862.158,29	2.970.110	3.090.075
4800410	Voortijdig schoolverlaten	6.768.834,36	4.815.210	9.100.476
4800411	Continuering aanpak achter de voordeur	0,00	1.700.000	0
4800412	Experiment lunch op school	0,00	1.050.000	0
4800503	Ziektekostenvergoeding gepensioneerden	14.948,11	29.000	22.706
4800701	Financiële gelijkstelling in het onderwijs	1.962.690,00	0	3.732.014
4800801	Incidentele lasten onderwijshuisvesting	2.330.244,06	6.693.570	12.367.282
4800802	Subsidie kapitaallasten stadsdelen speciaal basisonderwijs	0,00	0	1.213.819
4820101	Volwasseneneducatie	12.533.489,87	12.513.300	12.823.405
4820102	Oudkomersbeleid	-1.370.039,91	0	552.750
4820103	Inburgeringstrajecten	4.787.358,75	5.000.000	5.606.090
4820104	Wet Inburgering	70.648.508,76	35.518.320	11.947.677
9803709	Dotatie reserve inburgeringstrajecten	1.260.000,00	0	0
9803725	Dotatie reserve Kwaliteit Onderwijs (DMO)	0,00	0	1.116.000
9803728	Dotatie reserve Bureau Leerplicht Plus (DMO)	0,00	0	1.900.000
9803757	Dotatie reserve panden onderwijshuisvesting	2.900.000,00	1.395.630	0
	Sub-rsg 40.2 Bibliotheken	**10.581.927,55**	**14.554.380**	**25.427.624**
5100101	Bibliotheken	10.551.035,52	14.536.760	19.510.189
5100103	Kapitaallasten van verstrekte geldleningen Stichting Buurtcentra/Stichting Openbare Bibliotheek	30.892,03	17.620	17.435
9803761	Dotatie reserve Openbare Bibliotheek (DMO)	0,00	0	5.900.000
	Sub-rsg 40.3 Diversiteit	**9.416.459,34**	**10.426.850**	**10.902.450**
5110201	Organisaties op specifieke terreinen van de emancipatie	716.627,00	752.890	843.283
5110202	Subsidies vrouwenemancipatie	118.342,00	127.980	116.710
5110203	Subsidies homo-emancipatie	199.414,44	302.750	285.006
6300102	Allochtonenorganisaties	1.714.027,40	2.242.560	2.303.106
6300110	Plan van aanpak diversiteitsbeleid (DMO)	1.290.215,31	1.783.140	1.378.859
6300201	Adviesraden voor het minderhedenbeleid	68.109,37	79.960	0
9220142	Wij Amsterdammers	5.309.723,82	5.137.570	5.198.486
9801054	Dotatie reserve Wij Amsterdammers (BMO)	0,00	0	577.000
9803726	Dotatie reserve Vrouwenemancipatie (DMO)	0,00	0	200.000

Resultaatgebied 40				Baten
		Rekening	Begroting	Rekening
Volgnummer	Omschrijving	2007	2008	2008
		€	€	€
	Educatie & jeugd en diversiteit			
	Sub-rsg 40.1 Educatie	146.926.306,10	95.605.610	89.157.909
4420101	Rente van verstrekte geldleningen SMOA	13.422,82	6.710	6.711
4430101	Onderwijshuisvesting bijzonder voortgezet onderwijs (huur)	2.912.381,27	1.800.000	0
4800401	Rijksbijdrage Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid en overige rijksbijdragen	8.620.746,38	1.163.380	3.089.698
4800402	Rijksbijdragen onderwijsbeleid GSB III	28.276.873,00	28.834.690	33.351.860
4800403	Overige rijksbijdragen onderwijs	0,00	130.390	0
4800407	Rijksbijdragen nieuwkomersbeleid en Antillianen/Arubanen	13.514.915,00	6.307.520	8.374.251
4800410	Rijksbijdrage voortijdig schoolverlaten	6.900.431,00	5.042.630	8.600.484
4800701	Financiële gelijkstelling in het onderwijs	1.981.200,00	0	3.921.774
4800801	Onderwijshuisvesting	-1.498.243,75	0	1.860
4820101	Rijksbijdrage volwasseneneducatie	11.687.169,00	11.687.170	11.989.302
4820102	Rijksbijdrage oudkomersbeleid	0,00	3.880	552.751
4820104	Wet Inburgering	66.810.378,00	35.967.820	11.947.681
9803703	Onttrekking reserve interculturele verhoudingen in het onderwijs (DMO)	540.589,98	0	510.456
9803709	Onttrekking reserve inburgeringstrajecten	2.284.593,00	0	2.437.592
9803711	Onttrekking reserve oudkomers t.b.v. Herinrichting Inburgering Amsterdam 2007	1.473.716,00	0	0
9803757	Onttrekking reserve panden onderwijshuisvesting	2.810.902,00	4.661.420	4.250.499
9803773	Onttrekking reserve Krachtenbundeling SO (DMO)	35.222,40	0	0
9803792	Onttrekking reserve SO VSO kenniseconomie	416.000,00	0	0
9803793	Onttrekking reserve VVE kenniseconomie	146.010,00	0	122.990
	Sub-rsg 40.2 Bibliotheken	**313.888,03**	**8.115.710**	**24.822.127**
5100101	Onttrekking reserve bibliotheken	0,00	0	10.484.892
5100103	Rente van verstrekte geldleningen Stichting Buurtcentra/ Stichting Openbare Bibliotheek	30.892,03	17.620	17.435
9803761	Onttrekking reserve Openbare Bibliotheek (DMO)	282.996,00	8.098.090	14.319.800
	Sub-rsg 40.3 Diversiteit	**0,00**	**0**	**169.441**
6300110	Plan van aanpak diversiteitsbeleid (DMO)	0,00	0	48.195
9220142	Wij Amsterdammers	0,00	0	121.246

Resultaatgebied 40 — Lasten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Educatie & jeugd en diversiteit			
	Sub-rsg 40.4 Jeugd	**31.779.001,22**	**26.181.230**	**33.400.746**
6200402	Welzijnsvoorzieningen voor jongeren	2.715.750,00	2.756.500	2.856.877
6300101	Sociaal cultureel werk/stedelijk jeugd- en jongerenwerk	21.852.737,83	19.506.840	21.486.630
6300103	Apparaatskosten Jeugd	838.409,78	908.260	952.557
6300104	Identiteitsgebonden vrijwillig jeugd- en jongerenwerk	169.690,00	173.070	180.356
6300105	Kinderwerk	945.201,00	959.740	986.040
6300109	XXXS Card	885.691,72	821.930	637.931
6300111	Hefboom sociaal domein	0,00	1.000.000	489.070
6500101	Kinderdagverblijven en naschoolse opvang	1.346.428,89	54.890	2.138.410
9801048	Dotatie reserve Sociaal domein (BMO)	0,00	0	372.875
9803718	Reserve Jong Amsterdam/Kinderen Eerst	3.025.092,00	0	0
9803729	Dotatie reserve Van Acht tot Acht arrangementen (DMO)	0,00	0	1.100.000
9803731	Dotatie reserve Bijzondere Trajecten Risicojongen (DMO)	0,00	0	2.200.000
	Totaal van de lasten	242.055.328,05	204.140.150	209.442.778
	Totaal van de baten	157.343.875,05	106.839.450	122.997.850
	Nadelig saldo	**84.711.453,00**	**97.300.700**	**86.444.928**
	Resultaat voor bestemming	87.715.454,38	108.664.580	96.945.390
	Dotaties	7.185.092,00	1.395.630	13.365.875
	Onttrekkingen	10.189.093,38	12.759.510	23.866.337
	Resultaatbestemming	-3.004.001,38	-11.363.880	-10.500.462
	Resultaat na bestemming	**84.711.453,00**	**97.300.700**	**86.444.928**

Resultaatgebied 40				Baten
		Rekening	Begroting	Rekening
Volgnummer	Omschrijving	2007	2008	2008
		€	€	€
	Educatie & jeugd en diversiteit			
	Sub-rsg 40.4 Jeugd	**10.103.680,92**	**3.118.130**	**8.848.373**
6200402	Werkvoorzieningen voor jongeren	0,00	0	24.847
6300101	Rijksbijdrage GSB III risicojongeren	7.579.478,00	2.868.130	6.538.018
6300109	XXXS Card	320.543,92	250.000	58.368
6300111	Hefboom sociaal domein	0,00	0	950
6500101	Rijksbijdragen kinder-, tiener- en naschoolse opvang	4.595,00	0	1.190
9803708	Onttrekking reserve Opvoeden in de buurt	2.199.064,00	0	0
9803718	Reserve Jong Amsterdam/Kinderen Eerst	0,00	0	2.225.000
	Totaal van de baten	157.343.875,05	106.839.450	122.997.850

Resultaatgebied 50				Lasten
Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Verkeer en Infrastructuur			
	Sub-rsg 50.1 Exploitatie openbaar vervoer	**241.556.034,61**	**31.156.970**	**44.835.845**
2110218	Mobiliteit en openbaar vervoer	0,00	9.660.000	2.663.044
2120109	Kapitaallasten van verstrekte geldleningen GVB Activa BV	14.825.130,81	14.770.320	15.046.698
2120206	Uitgaven personeelsvoorziening GVB	5.399.999,00	5.400.000	5.400.000
2120504	Vervangen bussen GVB	1.330.904,80	1.326.650	1.304.571
2140105	Uitgaven uit het Mobiliteitsfonds voor behoud en verbeteren OV	0,00	0	10.271.678
2230103	Pontveren Noordzeekanaal	220.000.000,00	0	9.789.845
9809524	Dotatie reserve Gratis openbaar vervoer (dIVV)	0,00	0	360.009
	Sub-rsg 50.2 Infrastructuur	**338.043.085,11**	**138.534.930**	**335.423.037**
2100103	Vergoeding voor wegenbeheer door waterschappen	414.329,00	405.960	376.284
2100104	Onderhoud en vervanging van de hoofdinfrastructuur	2.266.059,00	14.207.810	3.883.388
2100106	Uitgaven ten laste van reserve beheer stedelijke infrastructuur	0,00	0	23.452
2100205	Beheer en onderhoud verkeerstunnels	4.522.688,00	5.544.770	4.612.980
2100301	Onderhoud bruggen en viaducten (Centrale Stad)	5.832.035,00	6.178.130	6.103.917
2100401	Openbare verlichting	9.805.162,00	10.643.690	11.066.508
2100403	Reclame	298.636,00	350.640	313.316
2100502	Gladheidsbestrijding hoofdinfrastructuur exclusief Noord en Zuidoost	952.265,00	1.382.950	1.158.252
2110101	Verkeerssystemen	5.376.711,00	5.805.190	5.904.937
2120202	Bijdrage beheer en onderhoud railinfrastructuur	66.767.102,00	64.413.510	61.909.176
2120203	Bijdrage busstation Centraal Station (IJsei)	9.165.886,00	12.000.000	7.256.848
2120207	Strategisch beheer Activa BV	62.452,00	200.000	229.523
2120301	Spoorbaan Amsterdam-Utrecht, inclusief bijbehorende viaducten, alsmede enige kunstwerken in andere spoorbanen	212.934,00	240.700	215.075
2120514	Omgevingsmanagement Noord/Zuidlijn	-97.957,00	0	0
2120515	Uitgaven gemeentelijk aandeel Noord/Zuidlijn	217.810.265,00	0	31.840.675
2120516	Gemeentelijk aandeel IJ-tram	0,00	0	8.547.724
2140109	Uitgaven uit het Mobiliteitsfonds voor goed beheerde stedelijke infrastructuur	0,00	0	1.777.043
2210103	Onderhoud van havens, vaarten, kaaimuren en andere waterwerken (Centrale Stad)	404.788,00	1.566.690	318.359
2230101	Exploitatie pontveren	7.575.057,00	8.215.610	7.826.812
2230102	Kapitaallasten van verstrekte geldleningen GVB Veren BV	227.750,11	192.750	198.977
2400101	Sluizen en waterkeringen	1.203.923,00	1.154.770	1.164.411
9809507	Dotatie reserve Gemeentelijk aandeel kosten Noord/Zuidlijn (DIVV)	3.013.000,00	0	166.896.329
9809518	Dotatie dynamisch verkeersmanagement	0,00	2.930.360	0
9809519	Dotatie reserve lijn 5	0,00	1.113.000	0
9809520	Dotatie langzaamverkeer passage CS	0,00	1.988.400	0
9809521	Dotatie reserve NDSM-veer	2.230.000,00	0	0
9809522	Dotatie reserve beheer stedelijke infrastructuur	0,00	0	13.799.051
	Sub-rsg 50.3 Verkeers- en vervoersbeleid	**6.342.956,00**	**6.375.010**	**43.318.808**
2110203	Subsidie Echte Nederlandse Fietsers Bond	118.030,00	120.110	101.100
2110206	Bestuurshulp van de Dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer	456.486,00	491.880	445.513
2110207	Verkeersveiligheid	5.294,00	0	0
2110208	Coördinatie uitvoering	2.464.078,00	2.558.290	2.307.455
2110209	Verkeer en Vervoer	3.623.171,00	3.506.300	3.512.920

Resultaatgebied 50				Baten
		Rekening	Begroting	Rekening
Volgnummer	Omschrijving	2007	2008	2008
		€	€	€
	Verkeer en Infrastructuur			
	Sub-rsg 50.1 Exploitatie openbaar vervoer	**301.592.232,81**	**79.183.830**	**86.745.719**
2120109	Rente van verstrekte geldleningen GVB Activa BV	14.825.130,81	14.770.320	15.046.698
2120201	Rijksbijdrage exploitatie openbaar vervoer	66.767.102,00	64.413.510	61.909.176
2230103	Pontveren Noordzeekanaal	220.000.000,00	0	9.789.845
	Sub-rsg 50.2 Infrastructuur	**125.712.101,11**	**25.241.690**	**90.876.526**
2100202	Ontvangen annuïteit werkgelegenheidsimpuls IJ-tunnel	6.684,00	0	0
2100205	Beheer en onderhoud verkeerstunnels	23.341,00	0	0
2100301	Huurinkomsten bruggen en viaducten (Centrale Stad)	14.021,00	164.710	115.186
2100401	Openbare verlichting	1.165.992,00	900.000	1.181.977
2100403	Reclame	1.412.896,00	2.090.660	1.806.381
2110101	Verkeerssystemen	443.034,00	438.390	429.740
2120512	Inflatiecorrectie Noord/Zuidlijn	3.013.000,00	0	0
2230101	Exploitatie pontveren	3.124.323,00	891.760	470.000
2230102	Rente van verstrekte geldleningen GVB Veren BV	227.750,11	192.750	198.977
2400101	Sluizen en waterkeringen	3.742,00	0	0
2400103	Bijdragen aan het onderhouden van dijken	0,00	540	0
9809506	Onttrekking reserve Gemeentelijk aandeel in kosten busstation/ auto-onderdoorgang CS (DIVV)	9.165.886,00	12.000.000	7.256.848
9809507	Onttrekking reserve Gemeentelijk aandeel kosten Noord/Zuidlijn (DIVV)	103.510.265,00	0	73.037.004
9809514	Onttrekking reserve inrichting Wibautas (DIVV)	0,00	0	1.300.000
9809518	Onttrekking dynamisch verkeersmanagement	1.434.701,00	3.688.000	2.598.940
9809519	Onttrekking reserve lijn 5	2.098.290,00	1.113.000	371.612
9809520	Onttrekking langzaamverkeer passage CS	68.176,00	3.316.000	1.634.419
9809521	Onttrekking reserve NDSM-veer	0,00	445.880	451.990
9809522	Onttrekking reserve beheer stedelijke infrastructuur	0,00	0	23.452
	Sub-rsg 50.3 Verkeers- en vervoersbeleid	**871.327,00**	**760.000**	**17.768.144**
2110206	Bestuurshulp van de Dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer	0,00	0	22.550
2110208	Coördinatie uitvoering (inkomsten)	811.327,00	760.000	783.817
2110209	Verkeer en Vervoer	60.000,00	0	77.535

Resultaatgebied 50 — Lasten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Verkeer en Infrastructuur			
2110213	Stelpost bezuiniging apparaatskosten DIVV	-647.740,00	-658.030	-658.030
2110217	Strategisch beheer CFA	323.637,00	356.460	403.620
2140106	Uitgaven uit het Mobiliteitsfonds voor betere luchtkwaliteit in de stad	0,00	0	3.740.222
2140107	Uitgaven uit het Mobiliteitsfonds voor beter bereikbaarheid in stad en regio	0,00	0	7.101.173
2140108	Uitgaven uit het Mobiliteitsfonds voor een veiliger stad	0,00	0	4.770.487
2140110	Uitgaven uit het Mobiliteitsfonds voor fietsendiefstalpreventie	0,00	0	915.884
2140203	Kapitaallasten parkeergarages	0,00	0	343.464
9809505	Dotatie reserve Gemeentelijk aandeel in kosten en risico's IJtram (DIVV)	0,00	0	7.100.000
9809523	Dotatie reserve Voorrang Gezonde Stad	0,00	0	13.235.000
	Sub-rsg 50.4 Parkeren	**185.588.667,00**	**191.759.240**	**182.699.792**
2140102	Uitgaven uit het Mobiliteitsfonds	18.983.051,00	39.816.640	851.155
2140103	Betaald parkeren (beheer Dienst Stadstoezicht)	99.868.548,00	93.117.900	104.751.959
2140104	Mobiliteitsfonds	105.504,00	103.470	103.462
2140206	Exploitatie parkeergebouwen OGA (Parkeergebouwen)	16.967.462,00	19.379.760	20.425.962
2140207	Exploitatie parkeergebouwen dIVV (Parkeergebouwen)	7.945.704,00	8.092.720	8.212.063
2140208	Exploitatie parkeergebouwen Parkeergebouwen	3.188.261,00	3.077.440	3.559.498
9600149	Dienst Advies en Beheer - Parkeergebouwen	6.264.085,00	6.663.760	6.500.447
9804091	Dotatie reserve bewonersgarages Zuidoost (DAB - Parkeergebouwen)	89.101,00	74.550	66.798
9804093	Dotatie reserve vakantiegeld (DAB - Parkeergebouwen)	115.000,00	115.000	115.000
9809503	Dotatie Mobiliteitsfonds - algemene reserve (DIVV)	5.750.649,00	0	3.424.587
9809504	Dotatie Mobiliteitsfonds - bestemmingsreserve (DIVV)	26.311.302,00	21.318.000	34.688.861
	Sub-rsg 50.5 Kapitaallasten activa algemene dienst	**43.112.991,28**	**46.149.320**	**45.216.297**
2100102	Kapitaallasten wegen (gehele stad)	9.625.298,00	10.603.040	10.051.611
2100206	Kapitaallasten verkeerstunnels	6.549.904,00	6.643.230	6.641.974
2100302	Kapitaallasten bruggen (gehele stad)	5.501.322,00	5.881.300	6.390.575
2100402	Kapitaallasten openbare verlichting	8.976.200,00	10.183.460	9.557.555
2110103	Kapitaallasten verkeerssystemen	3.803.329,00	4.274.400	4.147.286
2110105	Kapitaallasten infrastructuur IJ-oevers	24.474,00	24.980	24.991
2110212	Kapitaallasten huisvesting Nieuwe Vaart	208.310,00	204.280	204.275
2120302	Kapitaallasten spoorbaan Amsterdam-Utrecht inclusief viaducten	674.769,00	682.630	678.017
2120304	Kapitaallasten Hemspoorlijn	608.352,28	610.980	610.971
2210102	Kapitaallasten havens, vaarten enz. (gehele stad)	1.308.905,00	1.338.500	1.392.050
2400102	Kapitaallasten sluizen en waterkeringen	502.548,00	619.700	576.058
3100411	Kapitaallasten illuminatie van de stad	546.312,00	614.170	541.041
8100104	Kapitaallasten ruimtelijke ordening	4.783.268,00	4.468.650	4.399.893
	Sub-rsg 50.6 Kapitaallasten activa openbaar vervoer	**3.886.905,00**	**5.422.030**	**5.563.398**
2120508	Kapitaallasten Noord/Zuidlijn	0,00	5.123.680	5.123.681
2120509	Kapitaallasten IJ-tram	3.589.459,00	0	66.369
2120510	Kapitaallasten overige railverbindingen	297.446,00	298.350	373.348
	Totaal van de lasten	818.530.639,00	419.397.500	657.057.177
	Totaal van de baten	610.497.580,92	293.329.730	402.471.186
	Nadelig saldo	**208.033.058,08**	**126.067.770**	**254.585.991**
	Resultaat voor bestemming	311.813.070,08	151.574.470	156.847.286
	Dotaties	37.509.052,00	27.539.310	239.685.635
	Onttrekkingen	141.289.064,00	53.046.010	141.946.930
	Resultaatbestemming	-103.780.012,00	-25.506.700	97.738.705
	Resultaat na bestemming	**208.033.058,08**	**126.067.770**	**254.585.991**

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Verkeer en Infrastructuur			
2140203	Kapitaallasten parkeergarages	0,00	0	343.464
9809505	Onttrekking reserve Gemeentelijk aandeel in kosten en risico's IJtram (DIVV)	0,00	0	8.547.724
9809509	Onttrekking Risicoreservering IJsei (DIVV)	0,00	0	7.100.000
9809523	Onttrekking reserve Voorrang Gezonde Stad	0,00	0	893.054
	Sub-rsg 50.4 Parkeren	**182.321.920,00**	**188.144.210**	**207.014.428**
2140101	Afdracht Mobiliteitsfonds aan algemene dienst	0,00	0	700.000
2140102	Voeding Mobiliteitsfonds	23.469.235,00	27.349.760	24.631.232
2140103	Betaald parkeren (beheer Dienst Stadstoezicht)	99.868.548,00	93.117.900	104.751.959
2140206	Exploitatie parkeergebouwen OGA (Parkeergebouwen)	15.652.692,00	16.001.790	18.216.531
2140207	Exploitatie parkeergebouwen DIVV (Parkeergebouwen)	9.580.358,00	10.222.180	10.629.026
2140208	Exploitatie parkeergebouwen Parkeergebouwen	2.355.215,00	2.483.500	2.853.346
9600149	Dienst Advies en Beheer - Parkeergebouwen	6.384.126,00	6.485.950	6.500.447
9804091	Onttrekking reserve bewonersgarages Zuidoost (DAB - Parkeergebouwen)	922.147,00	668.490	772.950
9804093	Onttrekking reserve vakantiegeld (DAB - Parkeergebouwen)	115.000,00	115.000	115.000
9809503	Onttrekking Mobiliteitsfonds - algemene reserve (DIVV)	4.747.302,00	0	5.833.890
9809504	Onttrekking Mobiliteitsfonds - bestemmingsreserve (DIVV)	19.227.297,00	31.699.640	32.010.047
	Sub-rsg 50.5 Kapitaallasten activa algemene dienst	**0,00**	**0**	**0**
	Sub-rsg 50.6 Kapitaallasten activa openbaar vervoer	**0,00**	**0**	**66.369**
2120509	IJ-tram	0,00	0	66.369
	Totaal van de baten	610.497.580,92	293.329.730	402.471.186

Resultaatgebied 60 — Lasten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Openbare ruimte, groen, sport en recreatie			
	Sub-rsg 60.1 Beheer openbare ruimte	**14.655.425,12**	**24.556.270**	**23.364.212**
2100101	Onderhoud en beheer van het openbaar areaal in Westpoort	8.245.510,36	8.618.650	4.038.911
2100107	Bijdrage van de gemeente in de kosten van het onderhoud en de vernieuwing van wegen in het havengebied	3.053.318,00	3.127.080	3.266.205
5600105	Beleidscapaciteit openbare ruimte en groen	1.255.402,00	1.490.640	1.683.983
5600107	De rode loper	26.837,00	0	61.261
5600111	Reiniging/intensivering schone stad	0,00	1.000.000	5.540
5600112	Museumplein	0,00	2.962.500	115.427
5600113	Leidseplein	0,00	6.000.000	0
5600115	Stadsergonoom	0,00	100.000	0
5600201	Kapitaallasten speelplaatsen en -vijvers	131.990,00	117.360	115.482
8210202	Kapitaallasten voorbereiding openbare werken	6.219,00	6.040	6.043
8300118	Dotatie voorziening 1e verstrating	243.506,00	134.000	2.398.844
8300203	Beheer centrumgebied Zuidoost	468.783,76	0	710.016
9803206	Dotatie reserve De Rode Loper	1.000.000,00	1.000.000	1.000.000
9803208	Dotatie WW-reserve (DRO)	223.859,00	0	0
9803210	Dotatie reserve Museumplein (DRO)	0,00	0	2.962.500
9803211	Dotatie reserve Hot spots verloedering (DRO)	0,00	0	1.000.000
9803212	Dotatie reserve Leidseplein (DRO)	0,00	0	6.000.000
	Sub-rsg 60.2 Groengebieden in en nabij de stad	**23.546.919,39**	**29.613.730**	**29.293.714**
5600101	Kapitaallasten investeringsbijdragen aan stadsdelen (groenfonds)	1.696.523,00	1.731.980	1.757.788
5600102	Kapitaallasten openbaar groen (gehele stad)	1.340.143,00	1.074.510	1.073.900
5600103	Amsterdamse Bos	5.854.945,00	5.806.480	5.997.155
5600106	Incidentele groenmiddelen	2.128.249,00	2.900.500	3.118.893
5600108	Groenmiddelen 2007-2010	0,00	6.200.000	179.257
5600114	Sloterplas en parken	0,00	8.000.000	96.200
5600116	ISV/SVF (DRO)	3.221.989,00	0	0
5600301	Bijdrage aan de Stichting Gooisch Natuurreservaat	149.324,00	104.160	140.547
5600303	Bijdrage aan het Recreatieschap Het Twiske	263.484,00	251.700	258.125
5600304	Bijdrage aan het Recreatieschap Waterland	110.926,00	111.180	89.064
5600305	Bijdrage aan het Recreatieschap Vinkeveense Plassen	219.818,00	225.330	225.300
5600306	Bijdrage aan het Recreatieschap Spaarnwoude	58.116,00	103.430	87.453
5600307	Kapitaallasten van verstrekte geldleningen Stichting Hortus	21.885,32	25.820	19.925
5600308	Bijdrage aan het Groengebied Amstelland	1.198.196,00	1.178.220	1.246.498
5600311	Groene Plantage inclusief subsidie Hortus	687.404,00	747.000	748.352
5600312	Personele inzet recreatieschappen	47.150,00	41.600	42.862
5600313	Bijdrage aan het recreatieschap Haarlemmermeer Groen	63.286,00	31.860	0
8300107	Uitgaven ten laste van de reserve Groeifonds Groen Zuidas	395.481,07	500.000	12.395
9803108	Dotatie reserve Groeifonds Groen Zuidas (OGA)	0,00	489.960	0
9803204	Dotatie reserve Groenmiddelen (DRO)	6.000.000,00	0	0
9803213	Dotatie reserve Sloterplas en parken (DRO)	0,00	0	8.000.000
9803214	Dotatie reserve Groenmiddelen 2007-2010 (DRO)	0,00	0	6.200.000
9804013	Dotatie reserve vakantiegeld (DAB - Amsterdamse Bos)	90.000,00	90.000	0
	Sub-rsg 60.3 Sportdeelname en -stimulering	**5.240.261,62**	**5.581.850**	**7.636.568**
5300201	Amsterdamse Sportraad	186.715,24	189.610	168.776
5300202	Sportbeleid en sportservicebureau	2.026.535,75	1.310.120	2.217.952
5300212	Sportstimulering jongeren	3.027.010,63	4.082.120	3.918.612
9803723	Dotatie reserve Impuls Brede School (DMO)	0,00	0	1.331.228
	Sub-rsg 60.4 Topsport	**493.480,00**	**805.210**	**1.017.680**
5300215	Topsport	493.480,00	805.210	1.017.680

Resultaatgebied 60				Baten
Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Openbare ruimte, groen, sport en recreatie			
	Sub-rsg 60.1 Beheer openbare ruimte	**3.646.034,55**	**2.693.220**	**357.014**
2100101	Inkomsten uit uitvoering voor externe partijen (Westpoort), uitvoering gladheidsbestrijding en verkoop van zout aan stadsdelen	2.284.469,90	2.693.220	0
8300118	Vrijval voorziening 1e verstrating	799.343,00	0	0
8300203	Beheer centrumgebied Zuidoost	468.161,65	0	174.786
9803206	Onttrekking reserve De Rode Loper	26.837,00	0	61.261
9803208	Onttrekking WW-reserve (DRO)	67.223,00	0	0
9803210	Onttrekking reserve Museumplein (DRO)	0,00	0	115.427
9803211	Onttrekking reserve Hot spots verloedering (DRO)	0,00	0	5.540
	Sub-rsg 60.2 Groengebieden in en nabij de stad	**6.568.122,39**	**4.370.170**	**4.202.542**
5600103	Ontvangen huur en pacht Amsterdamse Bos	299.341,00	292.010	354.526
5600116	ISV/SVF (DRO)	3.221.989,00	0	0
5600304	Recreatieschap Waterland	69.201,00	65.000	71.812
5600307	Rente van verstrekte geldleningen Stichting Hortus	21.885,32	25.820	19.925
8300107	Ontvangsten ten gunste van de reserve Groeifonds Groen Zuidas	0,00	489.960	0
9803108	Onttrekking reserve Groeifonds Groen Zuidas (OGA)	395.481,07	500.000	12.395
9803204	Onttrekking reserve Groenmiddelen (DRO)	2.462.725,00	2.900.500	3.327.390
9803213	Onttrekking reserve Sloterplas en parken (DRO)	0,00	0	96.200
9803214	Onttrekking reserve Groenmiddelen 2007-2010 (DRO)	0,00	0	179.257
9804012	Onttrekking reserve Compensatie kappen bomen (DAB - Amsterdamse Bos)	0,00	0	24.037
9804013	Onttrekking reserve vakantiegeld (DAB - Amsterdamse Bos)	90.000,00	90.000	117.000
9804014	Onttrekking reserve afwikkeling verzelfstandiging camping (DAB - Amsterdamse Bos)	7.500,00	6.880	0
	Sub-rsg 60.3 Sportdeelname en -stimulering	**2.191.625,41**	**1.386.840**	**1.839.115**
5300201	Amsterdamse Sportraad	0,00	0	3.432
5300202	Sportbeleid en sportservicebureau	889.070,61	549.750	848.184
5300212	Sportstimulering jongeren	1.302.554,80	837.090	987.499
	Sub-rsg 60.4 Topsport	**0,00**	**0**	**0**

Resultaatgebied 60				Lasten
Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Openbare ruimte, groen, sport en recreatie			
	Sub-rsg 60.5 Sportvoorzieningen en -accommodaties	**9.104.425,33**	**9.555.800**	**9.638.806**
5300102	Kapitaallasten van verstrekte geldleningen Stichting SIA	103.250,80	91.650	91.651
5300103	Subsidies sportaccommodaties	3.665.482,60	4.190.440	3.985.447
5300106	Exploitatie Sporthallen Zuid	2.004.500,00	1.887.060	2.293.559
5300107	Exploitatie overige gemeentelijke sportaccommodaties	991.141,00	930.100	745.241
5300204	Apparaatskosten Sport	2.313.050,93	2.429.550	2.522.908
9804072	Dotatie reserve vakantiegeld (DAB - Sporthallen Zuid)	27.000,00	27.000	0
	Sub-rsg 60.6 Dieren	**6.868.189,00**	**12.508.530**	**12.609.986**
1400201	Dierenbescherming Amsterdam	636.037,00	1.154.960	1.142.118
1400202	Kapitaallasten van verstrekte geldlening Vereniging Dierenopvangcentrum Amsterdam	0,00	0	4.022
5600310	Subsidie Koninklijk Zoölogisch Genootschap Natura Artis Magistra	6.232.152,00	11.353.570	6.463.846
9803732	Dotatie reserve Bijdrage masterplan Artis	0,00	0	5.000.000
	Totaal van de lasten	59.908.700,46	82.621.390	83.560.966
	Totaal van de baten	15.330.881,15	16.839.390	15.159.280
	Nadelig saldo	**44.577.819,31**	**65.782.000**	**68.401.686**
	Resultaat voor bestemming	40.413.074,38	75.110.850	48.257.895
	Dotaties	7.340.859,00	1.606.960	31.493.728
	Onttrekkingen	3.176.114,07	10.935.810	11.349.937
	Resultaatbestemming	4.164.744,93	-9.328.850	20.143.791
	Resultaat na bestemming	**44.577.819,31**	**65.782.000**	**68.401.686**

Resultaatgebied 60 — Baten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Openbare ruimte, groen, sport en recreatie			
	Sub-rsg 60.5 Sportvoorzieningen en -accommodaties	**2.925.098,80**	**8.332.610**	**8.689.478**
5300102	Rente van verstrekte geldleningen Stichting SIA	103.250,80	91.650	91.651
5300103	Subsidies sportaccommodaties	0,00	0	22.812
5300106	Exploitatie Sporthallen Zuid	1.748.512,00	589.750	939.470
5300107	Exploitatie overige gemeentelijke sportaccommodaties	946.988,00	212.780	224.115
9803710	Onttrekking reserve Sportaccommodatiefonds (DMO)	99.348,00	7.411.430	7.411.430
9804072	Onttrekking reserve vakantiegeld (DAB - Sporthallen Zuid)	27.000,00	27.000	0
	Sub-rsg 60.6 Dieren	**0,00**	**56.550**	**71.131**
1400202	Rente van verstrekte geldlening Vereniging Dierenopvangcentrum Amsterdam	0,00	0	4.022
5600310	Koninklijk Zoölogisch Genootschap Natura Artis Magistra	0,00	56.550	67.109
	Totaal van de baten	15.330.881,15	16.839.390	15.159.280

Resultaatgebied 70 — Lasten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Cultuur en monumenten			
	Sub-rsg 70.0 Cultuur en monumenten	**0,00**	**0**	**586.678**
9804032	Dotatie reserve Amsterdams Restauratiefonds (DAB Bureau Monumenten en Archeologie)	0,00	0	586.678
	Sub-rsg 70.1 Cultureel erfgoed	**9.378.891,74**	**9.758.830**	**11.476.255**
5410202	Kapitaallasten torens, poorten, monumenten en fonteinen	178.712,00	177.750	178.500
5410206	Bureau monumentenzorg	6.271.793,00	5.472.880	4.837.863
5410207	Portugees Israëlitische Synagoge	0,00	1.000.000	0
5410301	Stadsarchief Amsterdam	2.796.867,92	2.977.970	5.329.062
5410306	Kapitaallasten stadsarcheologie	38.067,00	38.230	38.233
9800411	Dotatie reserve opdrachten fotografen (Stadsarchief)	15.000,00	15.000	15.000
9804031	Dotatie reserve vakantiegeld (DAB - Archeologie en Monumentenzorg)	78.451,82	77.000	77.597
9804033	Dotatie reserve Portugees/Israelische Synagoge (DAB/Archeologie en Monumenten)	0,00	0	1.000.000
	Sub-rsg 70.2 Cultuureducatie en -participatie	**10.966.929,00**	**13.122.440**	**13.912.351**
5110105	Kunsteducatie	10.406.290,00	10.816.740	11.138.380
5400404	Kunstraad	399.790,00	405.700	417.070
5400701	Matchingproject actieplan cultuurbereik	0,00	0	504.012
5400713	Talentontwikkeling en vrije tijd	0,00	1.900.000	1.709.999
9803716	Reserve Cultureel Beleggen	160.849,00	0	142.890
	Sub-rsg 70.3 Musea	**23.710.633,53**	**27.996.590**	**32.337.066**
5410102	Exploitatie Amsterdams Historisch Museum en Museum Willet-Holthuysen	9.500.502,01	10.366.560	13.329.455
5410104	Kapitaallasten van verstrekte geldlening SSMA	0,00	19.530	19.532
5410120	Gesubsidieerde musea	1.902.456,52	1.928.770	1.976.198
5410121	Subsidie en kapitaallasten Stedelijk Museum Amsterdam	12.100.664,52	15.545.090	14.534.294
5410201	Stichting Stedelijk Museum Amsterdam (kapitaallasten verstrekte geldlening)	58.596,66	0	0
5410303	Koninklijk Instituut voor de Tropen	44.356,00	51.640	0
9803786	Dotatie reserve nieuwbouw Stedelijk Museum	0,00	0	1.508.000
9805102	Dotatie reserve Personele lasten ATV i.v.m. pensioen (AHM)	20.000,00	20.000	20.000
9805103	Dotatie reserve aankopen (AHM)	21.649,20	0	0
9805104	Dotatie reserve vakantiegeld (AHM)	0,00	0	257.930
9805106	Dotatie reserve wachtgeldkosten (AHM)	62.408,62	65.000	57.066
9805110	Dotatie reserve incidentele prioriteit nieuw depot (AHM)	0,00	0	634.591
	Sub-rsg 70.4 Theaters en concertzalen	**56.876.865,66**	**58.292.520**	**57.056.238**
5400204	Beheerskosten Muziektheater	2.433.460,00	2.445.650	2.464.456
5400305	Instellingen theater	21.666.639,37	22.984.520	20.435.704
5400306	Instellingen muziek	25.743.493,95	25.836.070	26.157.328
5400307	Instellingen dans	5.648.519,64	5.733.780	5.798.081
5400308	Kapitaallasten van verstrekte geldlening Carré	892.620,01	800.370	887.537

Resultaatgebied 70				Baten
		Rekening	Begroting	Rekening
Volgnummer	Omschrijving	2007	2008	2008
		€	€	€
	Cultuur en monumenten			
	Sub-rsg 70.0 Cultuur en monumenten	0,00	0	0
	Sub-rsg 70.1 Cultureel erfgoed	5.878.625,44	1.591.670	2.331.360
5410206	Bureau monumentenzorg	5.263.896,00	1.087.470	965.930
5410301	Stadsarchief Amsterdam	517.429,41	412.200	1.271.138
9800411	Onttrekking reserve opdrachten fotografen (Stadsarchief)	17.837,03	15.000	15.840
9804031	Onttrekking reserve vakantiegeld (DAB - Archeologie en Monumentenzorg)	79.463,00	77.000	78.452
	Sub-rsg 70.2 Cultuureducatie en -participatie	1.478.687,00	1.066.900	1.640.293
5110105	Rijksbijdrage kunsteducatie en onttrekking aan voorziening	92.570,00	0	0
5400701	Rijksbijdrage matchingproject actieplan cultuurbereik	835.357,00	835.360	1.344.369
9803716	Reserve Cultureel Beleggen	0,00	0	43.384
9803760	Onttrekking reserve Kunstenplan 2001-2008 (DMO)	369.260,00	185.540	185.540
9803762	Onttrekking reserve wachtgelden Muziekschool (DMO)	149.000,00	46.000	50.000
9803765	Onttrekking reserve Kunstenplan 2001 - 2004 (frictiekosten) (DMO)	0,00	0	17.000
9803789	Onttrekking reserve aandeelhouderschap kunst en cultuur (DMO)	32.500,00	0	0
	Sub-rsg 70.3 Musea	2.609.649,90	1.311.130	4.965.660
5410102	Exploitatie Amsterdams Historisch Museum en Museum Willet-Holthuysen	1.781.437,42	1.221.600	4.433.914
5410104	Rente van verstrekte geldlening SSMA	0,00	19.530	19.532
5410121	Rijksbijdrage werkgelegenheidsimpuls nieuwbouw Stedelijk Museum	301.000,00	0	200.000
5410201	Stichting Stedelijk Museum Amsterdam (rentebaten verstrekte geldlening)	58.596,66	0	0
9803785	Reserve ombouw voltage Stedelijk Museum	460.819,00	0	0
9805102	Onttrekking reserve Personele lasten ATV i.v.m. pensioen (AHM)	0,00	70.000	0
9805103	Onttrekking reserve aankopen (AHM)	0,00	0	61.435
9805104	Onttrekking reserve vakantiegeld (AHM)	7.796,82	0	250.779
	Sub-rsg 70.4 Theaters en concertzalen	6.221.303,82	6.380.410	3.665.780
5400305	Instellingen theater	2.400.537,45	2.614.370	-99.869
5400306	Instellingen muziek	2.436.013,67	2.473.540	2.385.979
5400308	Rente van verstrekte geldlening Carré	892.620,01	800.370	887.537

Resultaatgebied 70 — Lasten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Cultuur en monumenten			
5400309	Kapitaallasten van verstrekte geldlening Stichting Stadsschouwburg Amsterdam	492.132,69	492.130	492.132
9803768	Dotatie reserve urgent onderhoud cultuurinstellingen (DMO)	0,00	0	821.000
	Sub-rsg 70.5 Lokale media	**5.647.563,14**	**5.045.240**	**5.141.254**
5800204	Lokale media (DMO)	4.948.173,25	5.030.200	5.126.200
5800205	Kapitaallasten verstrekte geldlening AT5	18.719,89	15.040	15.054
9803763	egalisatiereserve AT5 (DMO)	680.670,00	0	0
	Sub-rsg 70.6 Overige kunsten	**20.357.207,21**	**22.707.900**	**23.404.957**
5400101	Beeldende kunst	2.172.810,96	2.044.720	2.060.698
5400102	Film, fotografie en nieuwe media	2.284.317,00	2.302.040	2.352.600
5400104	Letteren	341.970,00	347.100	356.610
5400401	Amsterdams Fonds voor de Kunst	0,00	1.000.000	1.000.000
5400402	Infrastructuur (AFK)	8.375.780,00	7.357.980	7.506.590
5400601	Amateuristische kunstbeoefening	658.575,00	667.620	634.565
5400703	Apparaatskosten Kunst	1.693.744,96	1.766.910	1.837.306
5400704	Investeringen en (achterstallig) onderhoud kunstaccommodaties	1.640.142,45	4.286.770	3.795.402
5400709	Kapitaallasten van verstrekte geldleningen Stichting Filmhuis/Stichting Muziekschool	2.473,96	0	38.145
5400712	Flexibele ruimte en uitvoering kunstenplan	1.009.422,53	2.910.640	2.494.734
5800201	Subsidie Stichting World Press Photo	23.390,00	24.120	0
8220612	Broedplaatsen	1.804.015,35	0	525.663
9802614	Dotatie reserve Broedplaatsen (Dienst Wonen)	350.565,00	0	0
9803722	Dotatie reserve programmering Muziekgebouw aan het IJ (DMO)	0,00	0	500.000
9803724	Dotatie reserve overdracht 11 Cultuurpanden (DMO)	0,00	0	302.644
	Totaal van de lasten	126.938.090,28	136.923.520	143.914.799
	Totaal van de baten	23.697.497,22	15.897.090	19.272.694
	Nadelig saldo	**103.240.593,06**	**121.026.430**	**124.642.105**
	Resultaat voor bestemming	105.236.260,62	122.046.620	120.750.452
	Dotaties	1.389.593,64	177.000	5.923.396
	Onttrekkingen	3.385.261,20	1.197.190	2.031.743
	Resultaatbestemming	-1.995.667,56	-1.020.190	3.891.653
	Resultaat na bestemming	**103.240.593,06**	**121.026.430**	**124.642.105**

Resultaatgebied 70				Baten
Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Cultuur en monumenten			
5400309	Rente van verstrekte geldlening Stichting Stadsschouwburg Amsterdam	492.132,69	492.130	492.133
	Sub-rsg 70.5 Lokale media	**2.938.875,89**	**2.259.650**	**2.274.934**
5800202	Vrijval voorziening AT5	18.719,89	0	0
5800204	Kabelgelden UPC	2.797.966,00	2.122.420	2.137.690
5800205	Rente verstrekte geldlening AT5	0,00	15.040	15.054
9803763	egalisatiereserve AT5 (DMO)	122.190,00	0	0
9803770	Onttrekking reserve AT5	0,00	122.190	122.190
	Sub-rsg 70.6 Overige kunsten	**4.570.355,17**	**3.287.330**	**4.394.667**
5400101	Rijksbijdrage beeldende kunst	2.605.874,00	2.605.870	2.605.874
5400402	Infrastructuur (AFK)	100.000,00	0	0
5400703	Apparaatskosten Kunst	5.546,86	0	6.693
5400704	Kunstaccommodaties	0,00	0	314.644
5400709	Rente van verstrekte geldleningen Stichting Filmhuis/ Stichting Muziekschool	2.473,96	0	38.145
5400712	Flexibele ruimte en uitvoering kunstenplan	-640.500,00	0	222.188
8220612	Broedplaatsen	350.565,00	0	0
9802614	Onttrekking reserve Broedplaatsen (Dienst Wonen)	1.804.015,35	0	525.663
9803767	Onttrekking vereveningsreserve Kunstenplan 2005-2008	154.960,00	681.460	681.460
9803769	Onttrekking reserve Kunstenplan 2001-2004 (DMO)	187.420,00	0	0
Totaal van de baten		23.697.497,22	15.897.090	19.272.694

Resultaatgebied 80 — Lasten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Milieu en water			
	Sub-rsg 80.1 Afvalverwerking	**162.482.385,11**	**204.395.500**	**156.637.999**
2210106	Baggerslibverwerking J. v. Riebeeckhaven	518.355,00	1.080.940	813.519
7210102	Kapitaallasten stadsdeelwerven	1.053.435,24	1.023.760	1.023.761
7210201	Depot Gevaarlijk Afval	7.901.383,00	7.064.270	7.764.859
7210202	Afvalverwerkingsinrichting Amsterdam	100.638.908,70	92.680.000	95.593.089
7210203	Gemeentelijke afvalsorteerstations	11.003.547,39	10.324.010	11.547.694
7210204	Regionaal Sorteer Centrum	782.347,99	716.750	708.517
7210205	Kapitaallasten van verstrekte geldlening Stichting Afvalservice West	222.708,75	234.950	212.445
7210206	HR Centrale	38.821.895,04	89.945.820	37.885.115
9806002	Dotatie reserve Toekomstige WW-uitkeringen (AEB)	516.892,00	50.000	261.000
9806003	Dotatie reserve vakantiegeld (AEB)	10.025,00	1.275.000	828.000
9806004	Dotatie reserve REB-gelden (AEB)	1.012.887,00	0	0
	Sub-rsg 80.2 Afvalwatertransport	**54.390.311,00**	**58.153.170**	**54.375.873**
7220101	Projecten rioolrecht	619.048,00	594.930	592.444
7220103	Rioolgemalen	7.378.149,00	7.590.230	7.220.286
7220104	Perceptiekosten rioolrecht	2.038.056,00	2.034.700	2.194.379
7220108	Rioleringstaken	40.771.775,00	44.508.440	39.901.272
7220116	Dotatie voorziening rioolrecht	0,00	0	1.913.780
7220117	Vermindering grondwateroverlast	0,00	500.000	0
7220401	Bestuurshulp (Waternet)	272.460,00	289.840	260.312
7220402	Huis- en kolkaansluitingen	3.310.823,00	2.635.030	2.293.400
	Sub-rsg 80.3 Drinkwatervoorziening	**114.978.797,34**	**117.293.840**	**114.716.240**
3300201	Exploitatie door de Gemeentewaterleidingen	102.443.245,00	114.492.720	113.330.919
3300202	Kapitaallasten van verstrekte geldleningen Het Waterlaboratorium	73.960,34	63.840	63.840
9806301	Dotatie egalisatiereserve (Waternet)	6.607.472,00	668.280	0
9806303	Dotatie reserve in te verdienen bemeteringskosten (Waternet)	4.078.343,00	748.000	0
9806305	Dotatie reserve in te verdienen overnamesommen (Waternet)	1.775.777,00	1.321.000	1.321.481
	Sub-rsg 80.4 Milieu	**100.635.214,01**	**79.873.550**	**71.477.201**
7220403	Peilfilternet (voormalige opdrachten Omegam)	414.937,00	438.030	469.893
7220404	Peilfilternet	149.863,00	148.360	110.001
7220405	Grondwaterzorg	1.191.900,00	382.490	436.620
7220406	Analyse bedrijfsafvalwater	75.630,00	103.090	75.502
7230102	Klimaatprogramma	0,00	0	2.510.224
7230103	Geluidwerende voorzieningen	58.783,00	59.300	58.981
7230104	Bevordering van het milieubesef	247.126,25	242.400	218.242
7230105	Dienst Milieu en Bouwtoezicht (milieu)	24.783.556,20	15.460.520	15.899.782
7230107	Luchtkwaliteit	0,00	5.000.000	1.345.777
7230108	Bodemsanering	49.727.215,68	27.677.310	26.999.274
7230109	Gronddepots	4.193.237,52	4.473.440	4.793.342
7230110	Bijdrage Vereveningsfonds aan bodemsanering	0,00	0	109.234
7230111	Uitvoering Milieubeleidsplan	0,00	1.130.000	285.718
7230112	Versnelling gemeentelijk klimaatbeleid	0,00	1.900.000	0
7230113	Bodemcoördinatie	841.209,67	961.500	909.984
7230114	Subsidie NME-Centrum	477.210,75	530.900	556.140
7230115	Geotechnisch archief	26.354,00	81.350	201.768
7230116	Budget voor ten behoeve van de stadsdelen uit te voeren milieutaken	5.633.671,09	6.312.000	5.786.647
7230117	Onderhoud Diemerzeedijk (Waternet)	912.088,00	1.152.390	1.004.225
7230118	Onderhoud Diemerzeedijk (DMB)	1.164.528,17	980.000	958.381
8300115	Dotatie voorziening bodemsanering	7.492.704,00	12.000.000	3.993.186

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Milieu en water			
	Sub-rsg 80.1 Afvalverwerking	**169.049.779,87**	**222.075.830**	**155.077.480**
7210201	Depot Gevaarlijk Afval	7.558.383,00	7.124.140	8.375.125
7210202	Afvalverwerkingsinrichting Amsterdam	101.149.856,09	92.680.000	95.593.090
7210203	Gemeentelijke afvalsorteerstations	11.003.547,39	10.324.010	11.407.595
7210204	Regionaal Sorteer Centrum	844.298,25	780.000	770.109
7210205	Rente van verstrekte geldlening Stichting Afvalservice West	222.708,75	234.950	212.445
7210206	HR Centrale	43.784.571,39	109.607.730	37.885.116
9806002	Onttrekking reserve Toekomstige WW-uitkeringen (AEB)	937.605,00	50.000	65.000
9806003	Onttrekking reserve vakantiegeld (AEB)	91.252,00	1.275.000	769.000
9806004	Onttrekking reserve REB-gelden (AEB)	3.457.558,00	0	0
	Sub-rsg 80.2 Afvalwatertransport	**57.483.185,00**	**59.401.180**	**58.619.567**
7220108	Rioleringstaken	807.160,00	0	0
7220109	Vrijval voorziening egalisatie rioolrecht	0,00	500.000	0
7220116	Vrijval voorziening rioolrecht	5.146.694,00	500.000	0
7220402	Heffing voor het opbreken van de openbare weg ten behoeve van particuliere riolen	3.740.874,00	2.872.180	2.719.062
7260101	Rioolrechten	47.788.457,00	55.529.000	55.900.505
	Sub-rsg 80.3 Drinkwatervoorziening	**114.978.797,34**	**117.293.840**	**114.716.240**
3300201	Exploitatie door de Gemeentewaterleidingen	111.619.059,00	116.230.000	113.564.946
3300202	Rente van verstrekte geldleningen Het Waterlaboratorium	73.960,34	63.840	63.840
9806301	Onttrekking egalisatiereserve (Waternet)	0,00	0	1.087.454
9806302	Onttrekking reserve mitigering overgangsregeling bemetering (Waternet)	0,00	1.000.000	0
9806303	Onttrekking reserve in te verdienen bemeteringskosten (Waternet)	3.285.778,00	0	0
	Sub-rsg 80.4 Milieu	**65.137.003,54**	**53.270.210**	**45.966.644**
7230102	Klimaatprogramma	0,00	0	90.089
7230104	Bevordering van het milieubesef	0,00	0	21.607
7230105	Dienst Milieu en Bouwtoezicht (milieu)	10.439.609,19	8.499.990	8.486.230
7230108	Rijksbijdrage op grond van de Wet Bodem Bescherming	37.466.644,19	23.084.580	22.274.867
7230109	Gronddepots	4.193.236,66	4.445.500	4.793.346
7230110	Bijdrage Vereveningsfonds ten behoeve van bodemsanering	0,00	12.000.000	4.102.420
7230113	Bodemcoördinatie	8.333.913,67	945.780	909.984
7230117	Onderhoud Diemerzeedijk	912.088,00	1.152.390	1.004.225
7230118	Onderhoud Diemerzeedijk (DMB)	1.466.460,94	1.820.470	1.230.311

Resultaatgebied 80 — Lasten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Milieu en water			
9801909	Dotatie reserve dienstverlening DMB (Milieu)	5.651,00	0	0
9801911	Dotatie reserve vakantiegeld (DMB)	480.072,89	0	553.576
9801912	Dotatie reserve Diemerzeedijk (DMB)	326.475,79	840.470	213.678
9801914	Dotatie reserve milieuproducten (DMB)	33.000,00	0	0
9801917	Dotatie reserve Luchtkwaliteit (DMB)	2.400.000,00	0	0
9801934	Dotatie reserve modelwoningen (DMB)	0,00	0	150.000
9801935	Dotatie reserve Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen (DMB)	0,00	0	182.330
9801936	Dotatie reserve Fonds Luchtkwaliteit (DMB)	0,00	0	3.654.696
	Sub-rsg 80.5 Waterbeheer	**16.016.038,22**	**17.827.510**	**17.964.626**
2210101	Dienst Binnenwaterbeheer Amsterdam	11.145.660,87	10.970.750	11.993.726
2210104	Diep en schoonhouden van sluizen	18.896,00	67.180	43.240
2210105	Onderhoud poldergangen	748.322,00	523.870	981.257
2210107	Baggeren/drijfvuilvissen	3.805.249,00	3.989.550	3.804.448
2210109	Gangbaar houden sluizen	65.418,00	105.910	65.461
7220102	Grondwaterzorg in het kader van de Wet Verbrede Watertaken	0,00	1.646.880	970.247
7220409	Waterbeheer IJburg	79.833,00	80.370	80.923
9804801	Dotatie reserve Aanleg standaardligplaatsen (BBA)	0,00	0	12.060
9804802	Dotatie reserve vakantiegeld (BBA)	0,00	308.000	13.264
9804803	Dotatie reserve WW-gelden (BBA)	152.659,35	135.000	0
	Totaal van de lasten	448.502.745,68	477.543.570	415.171.939
	Totaal van de baten	410.304.098,61	455.908.510	378.282.866
	Nadelig saldo	**38.198.647,07**	**21.635.060**	**36.889.073**
	Resultaat voor bestemming	30.916.171,35	20.215.810	34.674.007
	Dotaties	17.399.255,03	5.345.750	7.190.085
	Onttrekkingen	10.116.779,31	3.926.500	4.975.019
	Resultaatbestemming	7.282.475,72	1.419.250	2.215.066
	Resultaat na bestemming	**38.198.647,07**	**21.635.060**	**36.889.073**

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Milieu en water			
9801904	Onttrekking reserve Bodemsaneringsgelden gemeente (DMB)	1.394.434,61	1.321.500	2.005.118
9801909	Onttrekking reserve dienstverlening DMB (Milieu)	0,00	0	36.422
9801911	Onttrekking reserve vakantiegeld (DMB)	609.718,44	0	480.073
9801914	Onttrekking reserve milieuproducten (DMB)	0,00	0	531.952
9801917	Onttrekking reserve Luchtkwaliteit (DMB)	320.897,84	0	0
	Sub-rsg 80.5 Waterbeheer	**3.655.332,86**	**3.867.450**	**3.902.935**
2210101	Dienst Binnenwaterbeheer Amsterdam	1.066.189,49	970.300	1.576.114
2210107	Opbrengst drijfvuilvissen	21.923,00	18.150	10.239
2210110	Havengeld binnenvaart	2.547.684,95	2.599.000	2.316.582
9804801	Onttrekking reserve Aanleg standaardligplaatsen (BBA)	2.709,94	0	0
9804802	Onttrekking reserve vakantiegeld (BBA)	16.825,48	280.000	0
	Totaal van de baten	410.304.098,61	455.908.510	378.282.866

Resultaatgebied 100 — Lasten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Economie en haven			
	Sub-rsg 100.2 Havenexploitatie	**127.388.028,75**	**81.507.730**	**90.138.405**
2200101	Exploitatie Haven Amsterdam	120.293.299,24	77.313.690	78.298.324
2200102	Leges Haven Amsterdam	1.668,33	0	26.856
2200105	Vergoeding Haven Amsterdam	239.360,00	251.330	251.330
9803501	Dotatie reserve afkoopsommen van erfpachttermijnen (HA)	2.913.121,80	10	7.114.382
9803502	Dotatie fonds strategische projecten (HA)	2.380.180,00	2.380.180	2.380.180
9803503	Dotatie fonds promotie Sail 2010 (HA)	90.000,00	90.000	90.000
9803508	Dotatie reserve duurzaamheid (HA)	0,00	0	500.000
9803510	Dotatie reserve vakantiegeld (HA)	1.155.543,35	1.071.340	1.105.606
9803513	Dotatie reserve wachtgeld (HA)	314.856,03	401.180	371.727
	Sub-rsg 100.4 Economisch(e) beleid/structuur	**35.930.818,91**	**35.144.980**	**36.270.516**
2300101	Plan van aanpak Schiphol	192.210,24	80.280	62.402
3100301	Onderzoek, statistiek en informatie	113.979,95	114.380	169.687
3100404	Internationale acquisitie	1.515.901,06	1.935.880	2.034.659
3100501	Stimulering economische structuur	16.351.508,86	12.626.880	11.201.719
3100502	Amsterdam Topstad	8.572.050,30	14.052.500	13.937.564
3100505	Kapitaallasten van verstrekte geldleningen Zeedijk	413.058,80	312.490	484.791
3100902	Apparaatskosten Economische Zaken	4.396.564,84	3.935.990	6.629.864
3100903	Bevordering werkgelegenheid (motie Asscher)	0,00	200.000	202.029
3200301	Fonds Ontwikkelingsmaatschappij	1.587.284,27	652.840	273.571
9805604	Dotatie Fonds Ontwikkelings Maatschappij (EZ)	1.175.753,42	1.058.180	1.177.473
9805605	Dotatie WW-reserve (EZ)	61.000,00	70.000	96.757
9805606	Dotatie reserve Ruim Baan voor Werk	1.451.221,91	0	0
9805607	Dotatie reserve vakantiegeld (EZ)	100.285,26	105.560	0
	Sub-rsg 100.5 Toerisme en promotie	**15.654.020,42**	**8.660.070**	**11.487.805**
3100401	Toerisme en promotie	7.749.940,42	8.554.420	6.442.033
3100407	Uitmarkt	104.080,00	105.650	0
9805608	Dotatie reserve deelneming Topstad (EZ)	4.800.000,00	0	4.750.000
9805609	Dotatie reserve Evenementenfonds (EZ)	3.000.000,00	0	40.000
9805611	Dotatie reserve Holland Casino (EZ)	0,00	0	255.772
	Totaal van de lasten	178.972.868,08	125.312.780	137.896.726

Resultaatgebied 100				Baten
		Rekening	Begroting	Rekening
Volgnummer	Omschrijving	2007	2008	2008
		€	€	€
	Economie en haven			
	Sub-rsg 100.2 Havenexploitatie	**173.910.363,65**	**120.760.700**	**134.889.100**
2200101	Exploitatie Haven Amsterdam	169.850.154,39	116.186.030	131.306.839
2200102	Leges Haven Amsterdam	487,84	0	27.808
9803501	Onttrekking reserve afkoopsommen van erfpachttermijnen (HA)	661.561,24	578.330	1.008.999
9803502	Onttrekking fonds strategische projecten (HA)	1.798.003,17	2.500.000	1.045.795
9803510	Onttrekking reserve vakantiegeld (HA)	1.265.700,52	1.071.340	1.068.046
9803513	Onttrekking reserve wachtgeld (HA)	334.456,49	425.000	311.616
9803514	Onttrekkking reserve winstdeling(HA)	0,00	0	119.997
	Sub-rsg 100.4 Economisch(e) beleid/structuur	**13.129.945,62**	**8.762.240**	**10.964.138**
2300101	Plan van aanpak Schiphol	0,00	0	14.150
3100301	Onderzoek, statistiek en informatie	33.927,50	0	42.500
3100404	Internationale acquisitie	72.200,00	0	355.492
3100501	Stimulering economische structuur inclusief rijksbijdrage	8.684.958,88	7.674.780	7.420.555
3100502	Amsterdam Topstad	0,00	0	10.835
3100505	Rente van verstrekte geldleningen Zeedijk	413.058,80	312.490	484.791
3100902	Apparaatskosten Economische Zaken	1.614.249,37	0	774.401
3200301	Fonds Ontwikkelingsmaatschappij	133.203,06	0	106.063
9805602	Onttrekking reserve Aandelen Amsterdam Clipper Beheer (EZ)	453.780,22	0	0
9805604	Onttrekking Fonds Ontwikkelings Maatschappij (EZ)	1.587.284,27	687.680	273.256
9805605	Onttrekking WW-reserve (EZ)	50.841,71	0	27.182
9805606	Onttrekking reserve Ruim Baan voor Werk	0,00	0	1.454.913
9805607	Onttrekking reserve vakantiegeld (EZ)	86.441,81	87.290	0
	Sub-rsg 100.5 Toerisme en promotie	**4.396.817,88**	**3.878.730**	**8.022.125**
3100401	Toerisme en promotie	1.591.317,88	1.191.570	1.656.277
9805608	Onttrekking reserve deelneming Topstad (EZ)	0,00	0	4.800.000
9805609	Onttrekking reserve Evenementenfonds (EZ)	2.805.500,00	2.687.160	1.473.848
9805611	Onttrekking reserve Holland Casino (EZ)	0,00	0	92.000
	Totaal van de baten	191.437.127,15	133.401.670	153.875.363
	Totaal van de lasten	178.972.868,08	125.312.780	137.896.726
	Voordeling saldo	**12.464.259,07**	**8.088.890**	**15.978.637**
	Resultaat voor bestemming	4.065.866,73	10.949.240	22.184.882
	Dotaties	17.441.961,77	5.176.450	-17.881.897
	Onttrekkingen	9.043.569,43	8.036.800	11.675.652
	Resultaatbestemming	8.398.392,34	-2.860.350	6.206.245
	Resultaat na bestemming	**12.464.259,07**	**8.088.890**	**15.978.637**

Resultaatgebied 110 — Lasten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Facilitair en bedrijven			
	Sub-rsg 110.0 Facilitair en bedrijven	**57.573,00**	**0**	**1.312.188**
9801109	Dotatie reserve Tranche1/Transformatie (SHI)	57.573,00	0	0
9801112	Dotatie reserve ALL IP	0,00	0	1.312.188
	Sub-rsg 110.1 Gemeentevervoerbedrijf	**161.163.731,00**	**0**	**0**
2120101	Gemeentevervoerbedrijf: exploitatie openbaar vervoer	82.333.357,00	0	0
9800144	Deelneming GVB	78.830.374,00	0	0
	Sub-rsg 110.2 Interne facilitaire dienstverlening	**277.678.554,68**	**262.491.460**	**297.574.922**
0020201	Facilitair Bedrijf Amsterdam	28.373.400,30	28.032.750	27.436.422
0020203	Mediabeheer	3.279.394,19	3.273.990	3.929.486
0020306	Servicehuis ICT	37.358.378,00	38.045.630	38.671.923
0020519	Integriteitsbeleid	128.327,38	169.690	1.252.643
0020702	Contactcenter (FBA)	3.412.014,90	3.810.120	6.146.463
4800406	Bureau Servicetaken Onderwijs (DMO)	9.923.729,50	10.918.910	9.487.414
8100102	Dienst Ruimtelijke Ordening - Overige opdrachten	17.109.134,00	13.778.380	17.357.269
8300130	Werken in opdracht gebiedsontwikkeling	0,00	11.889.500	11.986.352
9220203	Gemeentelijke Dienst Verzekeringszaken	1.102.031,56	1.254.000	4.101.305
9220226	Kenniscentrum Amsterdam	724.423,68	772.520	684.591
9220227	Exploitatie Jodenbreestraat 25	2.741.884,37	4.400.360	4.335.587
9220229	Ingenieursbureau Amsterdam	25.459.468,73	26.669.480	28.656.348
9220240	Materiaaldienst	24.317.662,00	24.530.500	24.222.804
9220241	Stichting Voertuigbeheer Amsterdam	24.048.600,44	388.860	13.470.553
9220246	Projectmanagementbureau	14.163.986,67	15.228.320	16.414.374
9220247	ACAM Accountancy en Advies	8.474.770,89	8.200.000	8.489.734
9220249	Wibautgroep	626.678,06	656.990	1.223.053
9220250	Dienst Stadstoezicht	57.032.122,00	56.485.450	62.164.270
9400103	Dienst Belastingen: overige activiteiten	7.853.636,00	8.148.770	10.494.892
9800202	Dotatie reserve Wachtgeld (FBA)	118.083,88	40.000	125.546
9800205	Dotatie reserve vakantiegeld (FBA)	406.787,72	438.650	478.988
9800208	Dotatie reserve Callcenter	2.346.986,34	0	0
9800301	Dotatie reserve vakantiegeld (GDV)	40.799,81	1.000	266.935
9800302	Dotatie reserve WW (GDV)	10.845,98	0	59.223
9801102	Dotatie reserve BRI Tranche 2	240.000,00	0	0
9801103	Dotatie reserve WW en wachtgeld (SHI)	124.586,00	150.000	127.650
9801104	Dotatie reserve vakantiegeld (SHI)	449.926,00	465.000	489.582
9801105	Dotatie bedrijfsreserve SHI - ICTB	3.061.280,00	0	404.447
9801106	Dotatie reserve voicemail (E-Net)	136.000,00	0	0
9801107	Dotatie reserve telecommunicatie (E-Net)	126.514,00	0	0
9802901	Dotatie winstreserve (IBA)	274.755,52	192.400	226.652
9802902	Dotatie algemene reserve (IBA)	136.601,00	53.530	381.311
9802903	Dotatie reserve wachtgeld (IBA)	175.305,67	22.820	197.716
9802906	Dotatie reserve vakantiegeld (IBA)	945.103,77	965.000	962.495
9803401	Dotatie egalisatiereserve commerciële activiteiten (Dienst Belastingen)	132.708,00	33.500	34.946
9803402	Dotatie reserve incassobureau (Dienst Belastingen)	17.477,00	4.170	13.465
9804061	Dotatie algemene reserve Materiaaldienst	138.156,00	108.000	128.133
9804062	Dotatie reserve vakantiegeld (Materiaaldienst)	89.017,00	87.000	104.085
9804601	Dotatie reserve professionalisering (PMB)	0,00	157.870	0
9804602	Dotatie algemene reserve (PMB)	296.300,01	0	381.770
9804603	Dotatie reserve WW-verplichtingen (PMB)	59.880,00	0	46.473
9804604	Dotatie reserve vakantiegeld (PMB)	421.170,00	477.150	392.945

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Facilitair en bedrijven			
	Sub-rsg 110.0 Facilitair en bedrijven	0,00	0	0
	Sub-rsg 110.1 Gemeentevervoerbedrijf	**161.163.731,00**	**0**	**0**
2120101	Gemeentevervoerbedrijf: exploitatie openbaar vervoer	78.830.374,00	0	0
9806601	Onttrekking algemene reserve (GVB)	76.372.677,00	0	0
9806605	Onttrekking reserve vakantiegeld (GVB)	5.960.680,00	0	0
	Sub-rsg 110.2 Interne facilitaire dienstverlening	**266.296.389,90**	**248.988.290**	**282.926.711**
0020201	Facilitair Bedrijf Amsterdam	18.057.097,85	17.620.840	17.047.900
0020203	Mediabeheer	3.279.394,19	3.266.280	3.929.487
0020306	Servicehuis ICT	35.591.845,00	34.781.630	37.377.270
0020519	Integriteitsbeleid	237.222,02	271.550	314.848
0020702	Contactcenter (FBA)	1.996.539,80	1.636.160	2.699.253
4800406	Bureau Servicetaken Onderwijs (DMO)	9.965.909,50	10.961.070	9.530.118
8100102	Dienst Ruimtelijke Ordening - Overige opdrachten	15.974.941,00	13.902.410	17.209.636
8300130	Werken in opdracht gebiedsontwikkeling	0,00	11.898.610	11.921.835
9220203	Gemeentelijke Dienst Verzekeringszaken	438.884,92	670.000	3.342.299
9220226	Kenniscentrum Amsterdam	38.018,21	39.420	39.393
9220227	Exploitatie Jodenbreestraat 25	4.259.611,39	4.305.550	4.562.183
9220229	Ingenieursbureau Amsterdam	27.460.258,72	28.083.010	30.692.148
9220240	Materiaaldienst	24.656.682,00	24.612.570	24.435.453
9220241	Stichting Voertuigbeheer Amsterdam	25.367.765,61	381.600	14.001.596
9220246	Projectmanagementbureau	16.400.444,77	16.450.920	19.089.852
9220247	ACAM Accountancy en Advies	8.580.588,89	8.615.000	8.846.819
9220249	Wibautgroep	756.468,13	715.420	1.611.056
9220250	Dienst Stadstoezicht	54.039.163,00	52.672.950	57.853.503
9400103	Dienst Belastingen: overige activiteiten	8.454.379,00	8.299.470	10.681.262
9800202	Onttrekking reserve Wachtgeld (FBA)	198.325,49	40.000	51.561
9800204	Onttrekking reserve data- en telecommunicatie (FBA)	205.985,41	0	205.745
9800205	Onttrekking reserve vakantiegeld (FBA)	440.850,97	456.400	420.970
9800208	Onttrekking reserve Callcenter	1.415.475,10	1.463.460	0
9800301	Onttrekking reserve vakantiegeld (GDV)	38.617,26	0	182.591
9800302	Onttrekking reserve WW (GDV)	12.882,72	0	52.652
9801101	Onttrekking algemene reserve (SHI)	3.461.280,00	3.061.000	606.812
9801102	Onttrekking reserve BRI Tranche 2	0,00	185.000	0
9801104	Onttrekking reserve vakantiegeld (SHI)	457.228,00	465.000	509.239
9801106	Onttrekking reserve voicemail (E-Net)	0,00	0	389
9801107	Onttrekking reserve telecommunicatie (E-Net)	0,00	0	44.705
9802901	Onttrekking winstreserve (IBA)	0,00	0	231.911
9802902	Onttrekking algemene reserve (IBA)	6.350,00	0	0
9802903	Onttrekking reserve wachtgeld (IBA)	17.377,93	0	84.239
9802905	Onttrekking reserve Nieuwe Huisvesting (IBA)	321.744,75	105.000	109.772
9802906	Onttrekking reserve vakantiegeld (IBA)	879.052,25	859.000	972.123
9803401	Onttrekking egalisatiereserve commerciële activiteiten (Dienst Belastingen)	0,00	57.500	0
9803402	Onttrekking reserve incassobureau (Dienst Belastingen)	0,00	80.000	0
9804062	Onttrekking reserve vakantiegeld (Materiaaldienst)	85.449,00	87.000	89.017
9804601	Onttrekking reserve professionalisering (PMB)	45.725,00	50.000	6.000
9804604	Onttrekking reserve vakantiegeld (PMB)	344.454,57	388.420	421.170

Resultaatgebied 110				Lasten
		Rekening	Begroting	Rekening
Volgnummer	Omschrijving	2007	2008	2008
		€	€	€
	Facilitair en bedrijven			
9804701	Dotatie algemene bedrijfsreserve (ACAM)	1.000,00	0	61.000
9804702	Dotatie reserve WW-uitkeringen (ACAM)	102.220,44	90.000	90.185
9804703	Dotatie reserve vakantiegeld (ACAM)	395.633,87	355.000	375.955
9804901	Dotatie algemene reserve (Wibautgroep)	51.650,00	3.210	113.040
9804902	Dotatie reserve WW-verplichtingen (Wibautgroep)	8.794,00	4.670	6.980
9804903	Dotatie reserve vakantiegeld (Wibautgroep)	17.694,00	20.120	32.737
9805001	Dotatie algemene reserve (Stadstoezicht)	-605.589,00	666.670	0
9805002	Dotatie reserve vakantiegeld (Stadstoezicht)	1.829.225,00	1.501.480	1.547.180
	Sub-rsg 110.4 Overig facilitair en bedrijven	**16.577.156,25**	**12.581.050**	**27.251.238**
0020517	ABC-pool	0,00	0	4.613.187
0020518	Adviesgroep Amsterdam	0,00	0	3.965.092
3100201	Food Center Amsterdam	3.228.054,17	2.868.220	2.861.003
3100802	Stadsbank van Lening	10.286.882,00	9.095.840	9.952.252
3100803	Gevonden voorwerpen	0,00	0	380.629
3300203	Kapitaallasten van verstrekte geldleningen Westpoort Warmte BV	0,00	0	200.700
9220237	Samenwerkende Amsterdamse stadsdelen	794.888,05	280.000	2.177.856
9801021	reserve AGA (BDA)	134.492,00	0	360.754
9801046	Dotatie reserve Wagenpark (BMO)	0,00	0	997.708
9801047	Dotatie reserve Bureau Integriteit (BMO)	0,00	0	1.133
9801049	Dotatie reserve ABC Pool (BMO)	0,00	0	294.946
9801108	Bedrijfsreserve ICTB (SHI)	55.740,00	0	193.482
9804082	Reserve Wagenpark Amsterdam (dAB-Wagenpark)	1.319.165,17	0	0
9807001	Dotatie winstreserve projecten (Stadsbank van Lening)	5.163,00	24.990	0
9807002	Dotatie algemene reserve (Stadsbank van Lening)	0,00	0	116.000
9807007	Dotatie reserve Opknappen/onderhoud Nes 57b (Stadsbank van Lening)	0,00	0	62.000
9807009	Dotatie reserve vakantiegeld (Stadsbank van Lening)	179.272,00	270.000	232.480
9807010	Dotatie WW reserve (SBL)	51.953,00	42.000	50.591
9807201	Dotatie reserve Afkoopsommen erfpachttermijnen (Food Center)	62.546,86	0	5.192
9807204	Dotatie reserve vakantiegeld (Food Center)	12.000,00	0	0
9807205	Dotatie reserve ontwikkelingsstrategie Food Center	447.000,00	0	786.233
	Totaal van de lasten	455.477.014,93	275.072.510	326.138.348
	Totaal van de baten	443.579.978,89	262.700.080	312.804.189
	Nadelig saldo	**11.897.036,04**	**12.372.430**	**13.334.159**
	Resultaat voor bestemming	13.718.900,39	17.154.630	10.726.120
	Dotaties	92.704.191,04	6.174.230	11.462.146
	Onttrekkingen	94.526.055,39	10.956.430	8.854.107
	Resultaatbestemming	-1.821.864,35	-4.782.200	2.608.039
	Resultaat na bestemming	**11.897.036,04**	**12.372.430**	**13.334.159**

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Facilitair en bedrijven			
9804608	Onttrekking reserve huisvesting en meubilair (PMB)	0,00	0	13.348
9804701	Onttrekking algemene bedrijfsreserve (ACAM)	199.020,00	0	50.000
9804702	Onttrekking reserve WW-uitkeringen (ACAM)	45.554,94	75.000	0
9804703	Onttrekking reserve vakantiegeld (ACAM)	386.362,51	360.000	374.396
9804903	Onttrekking reserve vakantiegeld (Wibautgroep)	0,00	19.570	17.694
9805001	Onttrekking algemene reserve (Stadstoezicht)	467.333,00	550.000	1.501.582
9805002	Onttrekking reserve vakantiegeld (Stadstoezicht)	1.712.107,00	1.501.480	1.794.884
	Sub-rsg 110.4 Overig facilitair en bedrijven	**16.119.857,99**	**13.711.790**	**29.877.478**
0020517	ABC-pool	0,00	0	5.448.051
0020518	Adviesgroep Amsterdam	0,00	0	5.197.410
3100201	Food Center Amsterdam	2.878.048,97	2.674.720	4.075.793
3100802	Stadsbank van Lening	10.995.938,00	9.604.470	11.627.951
3100803	Gevonden voorwerpen	0,00	0	36.410
3300203	Rente van verstrekte geldleningen Westpoort Warmte BV	0,00	0	200.700
9220237	Samenwerkende Amsterdamse stadsdelen	794.348,53	280.000	2.177.856
9801046	Onttrekking reserve Wagenpark (BMO)	0,00	0	466.672
9807001	Onttrekking winstreserve projecten (Stadsbank van Lening)	262.998,00	112.700	87.000
9807002	Onttrekking algemene reserve (Stadsbank van Lening)	0,00	366.930	0
9807006	Onttrekking reserve Betaalautomaten (Stadsbank van Lening)	62.490,00	214.130	20.818
9807007	Onttrekking reserve Opknappen/onderhoud Nes 57b (Stadsbank van Lening)	62.000,00	0	0
9807009	Onttrekking reserve vakantiegeld (Stadsbank van Lening)	185.893,00	270.000	211.740
9807010	Onttrekking WW reserve (SBL)	6.388,00	10.000	0
9807201	Onttrekking reserve Afkoopsommen erfpachttermijnen (Food Center)	15.122,00	0	33.986
9807204	Onttrekking reserve vakantiegeld (Food Center)	12.000,00	0	11.591
9807205	Onttrekking reserve ontwikkelingsstrategie Food Center	844.631,49	178.840	281.500
	Totaal van de baten	443.579.978,89	262.700.080	312.804.189

Resultaatgebied 120 — Lasten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Stedelijke ontwikkeling			
	Sub-rsg 120.1 Wonen	**94.420.119,06**	**68.227.950**	**75.169.178**
8200101	Bijdragen voor woningexploitatie en -bouw	321.481,66	450.000	1.577.570
8200102	Kapitaallasten woningbouw	21.817.088,77	22.449.700	19.159.938
8220101	Dienst Wonen	18.599.478,98	19.204.900	20.069.697
8220106	Dienst Milieu en Bouwtoezicht (bouwtoezicht)	6.857.735,22	8.978.600	12.640.104
8220302	Bijdrage voor woonwagenlocaties (beheer, begeleiding en exploitatie)	795.797,75	616.820	609.043
8220303	Tekort in de exploitatiekosten van woningwetwoningen, vallende onder de bijdrageregelingen 1950 en 1960	1.541,52	1.000	316
8220306	Huisvesting statushouders	373.457,09	500.000	371.799
8220607	Kapitaallasten in verband met aankoop complex Ganzenhoef	268.828,72	257.740	261.256
8220614	Subsidies Volkshuisvesting	3.697.282,00	4.719.790	3.804.306
8220620	Uitgaven ten laste van het AMH-fonds	7.404.936,60	400.000	2.282.126
8220624	Uitgaven ten laste van de reserve betaalbare woningen IJburg	-130.814,08	0	0
8220625	Uitgaven ten laste van de reserve aanjagen productie/jongerenhuisvesting	7.765.317,00	0	180.000
8220636	Uitgaven ten laste van de voorziening BWS vrije ruimte	0,00	500.000	895.986
8220637	Uitgaven ten laste van de voorziening BWS rente	4.829.447,00	5.200.000	4.263.830
8220638	Uitgaven ten laste van de reserve aanjagen woningbouw	6.803.333,07	3.772.400	3.490.248
8220639	Uitgaven ten laste van de voorziening Izmit rampenbestrijding	8.222,65	0	0
8220648	Voorz Starterslening	4.500.000,00	0	77.941
8220649	Ontvangsten t.g.v. de reserve Creatieve Hotspots	0,00	0	412.876
8220650	Ontvangsten t.g.v. de reserve Woon-, Leer- en Werktrajecten	0,00	0	300.000
9801910	Dotatie reserve dienstverlening DMB (Stedelijke ontwikkeling)	11.177,00	0	0
9801915	Dotatie reserve eigen risico WW (DMB)	158.236,86	0	174.014
9802618	Reserve betaalbare woningen IJburg (Dienst Wonen)	0,00	0	16.678
9802625	Dotatie reserve aanjagen productie/jongerenhuisvesting (Dienst Wonen)	0,00	0	2.136.000
9802632	Dotatie WW-fonds (Dienst Wonen)	406.227,49	300.000	291.893
9802633	Dotatie reserve vakantiegeld (Dienst Wonen)	401.954,48	460.000	413.701
9802634	Dotatie reserve Creatieve Hotspots (DW)	0,00	0	720.000
9802636	Dotatie reserve Restantgehouden bedragen (DW)	0,00	0	267.500
9803115	Dotatie reserve aanjagen woningbouw (OGA)	9.529.389,28	417.000	752.356
	Sub-rsg 120.2 Ruimtelijke ontwikkeling	**337.835.923,54**	**166.040.470**	**464.229.038**
8100101	Dienst Ruimtelijke Ordening - Ruimtelijke Ordening	7.268.366,00	7.653.670	8.585.257
8100103	Amsterdamse Raad voor de Stadsontwikkeling	353.263,08	361.550	0
8100107	Planvorming IJburg	7.925.285,00	9.570.000	8.570.605
8100108	Planvorming Zuidas	14.922.934,00	0	18.672.655
8100109	Planvorming IJ-oevers	2.833.186,59	3.066.010	4.019.962
8100110	Planvorming Zeeburgereiland	1.684.942,00	1.950.000	1.866.368
8100111	Planvorming Middenmeer Noord	342.549,06	500.010	377.130
8100112	Planvorming Stationseiland	0,00	3.145.000	0
8100113	Planvorming Science Park	1.843.144,28	779.010	1.461.221
8100114	Geo- en Vastgoedinformatie	7.591.340,00	7.263.990	7.643.592
8100116	Planvorming Noordwaarts	7.192.035,14	7.784.010	3.003.700
8100117	Planvorming Zuidoostlob	3.544.570,70	8.933.000	8.509.690

Resultaatgebied 120				Baten
Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Stedelijke ontwikkeling			
	Sub-rsg 120.1 Wonen	**78.341.141,53**	**44.132.060**	**52.315.054**
8200101	Bijdragen voor woningexploitatie en -bouw	321.481,66	450.000	1.577.570
8200102	Kapitaallasten woningbouw	21.817.088,77	22.449.700	19.159.938
8220101	Dienst Wonen	1.516.208,39	970.380	2.216.495
8220106	Dienst Milieu en Bouwtoezicht (bouwtoezicht)	10.067.862,21	8.532.920	12.076.965
8220302	Woonwagens en woonwagenlocaties	361.838,68	378.660	355.497
8220620	Ontvangsten ten gunste van het AMH-fonds	7.404.936,60	400.000	2.282.126
8220625	Ontvangsten ten gunste van de reserve aanjagen productie / jongerenhuisvesting	0,00	0	2.136.000
8220636	Ontvangsten ten gunste van de voorziening BWS vrije ruimte	3.597.279,60	1.000.000	1.791.972
8220637	Ontvangsten ten gunste van de voorziening BWS rente	4.829.447,00	5.200.000	4.263.830
8220638	Ontvangsten ten gunste van de reserve aanjagen woningbouw	7.912.389,28	0	171.470
8220639	Ontvangsten ten gunste van de voorziening Izmit rampenbestrijding	8.222,65	0	0
8220648	Voorz Starterslening	4.500.000,00	0	77.941
8220649	Uitgavan t.l.v. de reserve Creatieve Hotspots	0,00	0	720.000
8220650	Uitgaven t.l.v. de reserve Woon-, Leer- en Werktrajecten	0,00	0	300.000
9801910	Onttrekking reserve dienstverlening DMB (Stedelijke ontwikkeling)	0,00	0	156.054
9801916	Ontrekking reserve extra controle BWT 2007 (DMB)	300.000,00	0	0
9802612	Onttrekking reserve onderhoud woonwagens/locaties (Dienst Wonen)	21.986,57	0	0
9802618	Reserve betaalbare woningen IJburg (Dienst Wonen)	-130.814,08	0	0
9802625	Onttrekking reserve aanjagen productie/ jongerenhuisvesting (Dienst Wonen)	7.765.317,76	0	180.000
9802632	Onttrekking WW-fonds (Dienst Wonen)	564.734,61	518.000	364.768
9802633	Onttrekking reserve vakantiegeld (Dienst Wonen)	479.828,76	460.000	417.418
9802634	Onttrekking reserve Creatieve Hotspots (DW)	0,00	0	412.876
9803115	Onttrekking reserve aanjagen woningbouw (OGA)	7.003.333,07	3.772.400	3.654.134
	Sub-rsg 120.2 Ruimtelijke ontwikkeling	**305.041.743,78**	**139.683.550**	**441.514.528**
8100101	Dienst Ruimtelijke Ordening - Ruimtelijke Ordening	76.307,00	76.160	79.119
8100103	Amsterdamse Raad voor de Stadsontwikkeling	705,80	830	0
8100107	Planvorming IJburg	6.391.650,00	7.765.000	7.149.049
8100108	Planvorming Zuidas	13.320.179,00	0	18.672.655
8100109	Planvorming IJ-oevers	2.833.186,59	2.846.010	4.019.961
8100110	Planvorming Zeeburgereiland	1.684.942,00	1.750.000	1.667.433
8100111	Planvorming Middenmeer Noord	342.549,06	500.010	377.130
8100112	Planvorming Stationseiland	0,00	3.145.000	0
8100113	Planvorming Science Park	1.843.144,28	779.010	1.461.220
8100114	Geo- en Vastgoedinformatie	2.477.050,00	1.894.880	3.701.615
8100116	Planvorming Noordwaarts	5.739.465,70	6.000.010	1.323.147
8100117	Planvorming Zuidoostlob	1.171.378,89	5.656.000	5.259.048

Resultaatgebied 120				Lasten
Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Stedelijke ontwikkeling			
8100118	Aanleg van een tijdelijk strand op IJburg	663.115,00	100.000	99.118
8100119	Publieksvoorlichting Zuiderkerk	875.447,00	876.960	926.532
8100120	Planvorming werkgebieden	0,00	2.077.320	775.560
8100121	Projectbureau Wibaut aan de Amstel	56.468,47	250.000	265.922
8100125	Bestuurlijke begeleiding Zuidas	0,00	1.200.000	894.047
8100127	Diverse projecten OGA	0,00	1.300.000	3.420.559
8300102	Exploitatie Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam (grondproductie en vastgoed)	43.033.327,69	0	0
8300113	Uitgaven ten laste van de reserves grondexploitatie en vereveningsfonds	13.776.086,74	0	0
8300114	Dotatie voorziening voor plantekorten vereveningsfonds	117.831.018,08	28.028.000	40.829.697
8300121	Glasvezelnet	1.161.280,12	810.000	1.246.926
8300123	Warmtenet	124.396,23	0	193.481
8300131	Regie productie	0,00	1.959.910	1.345.540
8300132	Toetsing en fondsbeheer	0,00	2.874.640	3.605.511
8300133	Vastgoedadvisering	0,00	1.692.680	1.608.112
8300134	Beheer gemeentelijk vastgoed	0,00	7.493.210	56.608.607
8300135	Procesbegeleiding bewoners	0,00	1.415.370	1.342.696
8300207	Uitgaven ten laste van de algemene reserve grondexploitatie	0,00	18.047.170	6.297.877
8300208	Uitgaven ten laste van bestemmingsreserves vereveningsfonds	2.901.878,69	15.678.480	1.194.776
9803102	Dotatie Algemene Reserve Vereveningsfonds (OGA)	60.075.724,49	21.778.000	121.904.928
9803103	Dotatie Bestemmingsreserves Vereveningsfonds (OGA)	39.178.733,64	7.253.550	155.892.707
9803113	Dotatie reserve vakantiegeld (OGA)	1.516.345,24	1.440.000	1.363.899
9803114	Dotatie reserve inactieven (OGA)	464.775,56	575.000	360.217
9803118	Egalisatiereserve Noordwaarts	454.500,74	0	0
9803219	Dotatie reserve Bestuurlijke Begeleiding Zuidas(DRO)	0,00	0	1.200.000
9804051	Dotatie reserve vakantiegeld (DAB - Geo- en Vastgoedinformatie)	221.210,00	183.930	142.146
	Sub-rsg 120.3 Stedelijke vernieuwing	**103.653.131,97**	**93.757.600**	**138.352.513**
3100508	Kapitaallasten van verstrekte geldlening Stadsgoed	1.443.505,18	1.702.910	1.357.717
5110205	Grote stedenbeleid	250.000,00	0	113.470
6200701	Sociaal structuurplan	5.593.952,82	5.251.940	5.527.968
6200702	Koers Nieuw West	2.700.000,00	8.000.000	8.100.000
6200703	Programma Maatschappelijke Investeringen	1.262.210,00	14.700.000	8.325.712
6200704	Wijkaanpak	0,00	0	15.176.188
8200103	Stadsmariniers	0,00	700.000	0
8210315	EZ Stedelijke Ontwikkeling (ISV)	0,00	600.000	109.597
8210319	Stenen voor Sociaal	0,00	0	-43.875
8220103	Uitgaven ten laste van de reserve BWS 5e fonds	-2.143.487,16	1.500.000	571.349
8220110	Verschillen Trafoleningen	769.981,52	0	0
8220401	Uitgaven ten laste van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting - KTA-deel	8.614.872,67	7.500.000	3.652.987
8220402	Uitgaven ten laste van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting - erfpachtdeel vastgoed	4.052.700,00	7.000.000	4.804.500

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Stedelijke ontwikkeling			
8100119	Publieksvoorlichting Zuiderkerk	273.056,00	292.840	396.460
8100120	Planvorming werkgebieden	0,00	878.900	417.232
8100121	Projectbureau Wibaut aan de Amstel	454.500,74	0	0
8100127	Diverse projecten OGA	0,00	0	194.695
8300102	Exploitatie Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam (grondproductie en vastgoed)	29.189.016,31	0	0
8300113	Ontvangsten ten gunste van de reserves grondexploitatie en vereveningsfonds	73.237.441,54	0	0
8300114	Vrijval voorziening voor plantekorten vereveningsfonds	11.449.265,85	0	166.251.307
8300121	Glasvezelnet	75.402,00	0	131.836
8300123	Warmtenet	124.396,23	0	193.480
8300131	Regie productie	0,00	704.000	211.666
8300132	Toetsing en fondsbeheer	0,00	0	1.325.058
8300133	Vastgoedadvisering	0,00	677.000	457.653
8300134	Beheer gemeentelijk vastgoed	0,00	8.444.770	57.421.689
8300135	Procesbegeleiding bewoners	0,00	1.295.000	1.292.889
8300207	Bijdragen uit grondexploitaties ten gunste van de algemene reserve grondexploitatie	0,00	49.806.000	90.156.487
8300208	Ontvangsten ten gunste van bestemmingsreserves vereveningsfonds	7.614.822,00	7.253.550	6.175.643
9800501	Onttrekking reserve vakantiegeld (GISAR)	5.491,74	0	0
9800502	Onttrekking reserve WW (GISAR)	11.529,25	0	0
9803102	Onttrekking Algemene Reserve Vereveningsfonds (OGA)	69.641.260,49	22.281.170	51.684.010
9803103	Onttrekking Bestemmingsreserves Vereveningsfonds (OGA)	66.206.128,74	15.678.480	18.103.622
9803105	Onttrekking reserve Kwaliteitsverbetering bedrijfsgebieden (OGA)	8.036.319,35	0	0
9803107	Onttrekking Discontinuïteitsreserve uitzendfunctie (OGA)	50.380,00	0	71.987
9803113	Onttrekking reserve vakantiegeld (OGA)	1.450.130,28	1.440.000	1.331.882
9803114	Onttrekking reserve inactieven (OGA)	319.484,47	335.000	460.832
9803118	Egalisatiereserve Noordwaarts	56.468,47	0	0
9803207	Onttrekking reserve Integraal informatiebeheer (DRO)	89.882,00	0	115.333
9803209	Onttrekking reserve Tijdelijk Strand IJburg	695.000,00	0	0
9803215	Onttrekking reseve Ontwikkelingsalliantie (DRO)	0,00	0	378.857
9803219	Onttrekking reserve Bestuurlijke Begeleiding Zuidas(DRO)	0,00	0	894.047
9804051	Onttrekking reserve vakantiegeld (DAB - Geo- en Vastgoedinformatie)	181.210,00	183.930	137.486
	Sub-rsg 120.3 Stedelijke vernieuwing	**72.535.282,36**	**69.695.390**	**101.671.282**
3100508	Rente van verstrekte geldlening Stadsgoed	1.443.505,18	1.702.910	1.357.717
5110205	Grote stedenbeleid	250.000,00	0	113.472
6200701	Sociaal structuurplan	3.836.196,58	3.642.900	3.918.932
8210315	EZ Stedelijke Ontwikkeling (ISV)	0,00	600.000	109.597
8220103	Ontvangsten ten gunste van de reserve BWS 5e fonds	4.833.986,80	600.000	1.595.131
8220402	Ontvangsten ten gunste van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting - erfpachtdeel vastgoed	13.312.959,65	11.250.000	20.620.592

Resultaatgebied 120 — Lasten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Stedelijke ontwikkeling			
8220602	Bureau Parkstad	3.273.869,20	0	0
8220604	Informatiecentrum Parkstad	689.513,16	0	0
8220609	Uitgaven ten laste van de voorzieningen trafoleningen	322.327,89	1.935.000	479.247
8220631	Uitgaven ten laste van de voorziening Geluidsanering Woningen A-10	943,30	0	0
8220644	Dotatie impulsbudget stedelijke vernieuwing	0,00	0	97.500
8300103	Afdracht ten gunste van het Stimuleringsfonds volkshuisvesting, vastgoeddeel	27.998.465,72	9.548.000	18.039.308
8300116	Dotatie voorziening Stimuleringsfonds gronddeel	10.793.699,79	4.646.720	14.562.894
8300209	Uitgaven ten laste van de reserve gronddeel Stimuleringsfonds	1.766.825,00	2.201.410	3.183.540
9802602	Dotatie reserve BWS 5e fonds (Dienst Wonen)	4.833.986,80	600.000	1.578.452
9802606	Dotatie Stimuleringsfonds Volkshuisvesting, erfpachtdeel vastgoed (Dienst Wonen)	13.312.959,65	11.250.000	20.620.592
9803104	Dotatie reserve Gronddeel Stimuleringsfonds (OGA)	17.279.016,43	16.621.620	24.983.299
9803715	Reserve Koers Nieuw West	100.000,00	0	0
9803720	Dotatie reserve Programma Maatschappelijke Investeringen	737.790,00	0	7.112.077
	Totaal van de lasten	535.909.174,57	328.026.020	677.750.729
	Totaal van de baten	455.918.167,67	253.511.000	595.500.864
	Nadelig saldo	**79.991.006,90**	**74.515.020**	**82.249.865**
	Resultaat voor bestemming	123.105.179,36	81.783.030	-151.517.444
	Dotaties	148.682.027,66	60.879.100	339.930.459
	Onttrekkingen	191.796.200,12	68.147.110	106.163.150
	Resultaatbestemming	-43.114.172,46	-7.268.010	233.767.309
	Resultaat na bestemming	**79.991.006,90**	**74.515.020**	**82.249.865**

Resultaatgebied 120 — Baten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Stedelijke ontwikkeling			
8220602	Bureau Parkstad	1.275.616,07	0	0
8220604	Informatiecentrum Parkstad	689.513,16	0	0
8220609	Ontvangsten ten gunste van de voorziening trafoleningen	322.327,89	1.935.000	957.849
8220631	Ontvangsten ten gunste van de voorziening Geluidsanering Woningen A-10	943,30	316.830	0
8220644	Ontvangen bijdragen impulsbudget stedelijke vernieuwing	0,00	0	97.500
8300105	Ontvangsten ten gunste van het Gronddeel Stimuleringsfonds	0,00	19.096.000	23.408.488
8300116	Vrijval voorziening Stimuleringsfonds gronddeel	1.109.146,00	0	3.266.804
8300209	Ontvangsten ten gunste van de reserve gronddeel Stimuleringsfonds	16.412.559,09	7.073.620	18.425.356
9802602	Onttrekking reserve BWS 5e fonds (Dienst Wonen)	4.033.119,84	2.100.000	2.749.575
9802605	Onttrekking Stimuleringsfonds Volkshuisvesting, KTA-deel (Dienst Wonen)	8.614.872,67	7.500.000	3.652.987
9802606	Onttrekking Stimuleringsfonds Volkshuisvesting, erfpachtdeel vastgoed (Dienst Wonen)	4.052.700,00	7.000.000	4.804.500
9803104	Onttrekking reserve Gronddeel Stimuleringsfonds (OGA)	12.347.836,13	6.878.130	15.754.992
9803715	Reserve Koers Nieuw West	0,00	0	100.000
9803720	Onttrekking reserve Programma Maatschappelijke Investeringen	0,00	0	737.790
	Totaal van de baten	455.918.167,67	253.511.000	595.500.864

Resultaatgebied 140 — Lasten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Bestuur en concern			
	Sub-rsg 140.1 Bestuur	**5.590.933,43**	**5.761.830**	**5.745.116**
0010101	Vergoeding en tegemoetkoming aan raadsleden	1.556.152,00	1.622.830	1.480.392
0010102	Tegemoetkoming raadsfracties	1.451.313,00	1.932.470	1.573.992
0010103	Uitkerings- en pensioenvoorziening raadsleden	253.011,00	163.830	-34.321
0010201	Jaarwedde enz. van de burgemeester	208.855,53	208.350	251.010
0010202	Jaarwedden enz. van de wethouders	975.834,55	909.330	931.349
0010203	Uitkeringen en pensioenen aan gewezen wethouders en weduwen van (gewezen) wethouders	582.134,79	503.780	919.500
0020104	Wethoudersassistenten	533.755,40	421.240	593.223
9220147	Bestuursakkoord	1.250,00	0	0
9801020	Reserve vakantiegeld wethouders (BDA)	28.627,16	0	29.971
	Sub-rsg 140.2 Bestuursondersteuning	**86.221.608,87**	**72.748.280**	**85.761.050**
0020101	Jaarwedde enz. van de secretaris	175.933,49	181.880	181.274
0020102	Bestuursdienst	53.637.396,15	46.583.790	51.486.461
0020204	Communicatie	4.261.413,21	3.383.550	5.662.390
0020205	Onderzoek sector Algemeen Bestuur	181.580,00	183.530	0
0020207	Adviesorganen	216.363,12	202.370	856.797
0020303	Informatiebeleid	1.866.342,78	2.020.240	0
0020401	Juridische kosten (abonnement gemeenteadvocaat, rechtsgedingen)	2.640.448,11	161.420	1.168.329
0020520	Uitvoering Bestuursopdrachten	5.449.694,58	7.685.140	6.229.400
0020521	Personeelsbeleid	1.069.709,40	1.501.120	0
0020804	Gemeentelijke onderscheidingen en representatie	10.128,34	7.840	0
0020810	Subsidie 4 en 5 mei comité en nationale feestdagen	265.250,00	314.510	0
0050101	Stadsregio Amsterdam	1.515.483,00	1.547.090	1.553.953
0050102	Bestuurlijk stelsel	78.856,23	84.770	94.446
0050103	Ontwikkelingssamenwerking/internationale contacten	1.376.346,72	733.910	918.448
0050104	Gemeenschappelijke regeling samenwerkingsverband randstad	168.773,64	165.880	0
0050105	Kosten van personeel werkzaam bij de Stadsregio Amsterdam	3.390.205,42	2.928.000	3.496.286
0060201	Kosten bestuurshulp ACAM Accountancy en Advies	139.900,00	150.000	124.655
5110204	Wetenschappelijk onderzoek, congressen en manifestaties SB	466.028,31	160.950	0
8100106	Onderzoeken en overige budgetten sector SB	87.807,95	57.770	0
9220111	Verzekering tegen fraude	95.459,00	96.930	95.459
9220116	Personeelskosten voormalige diensttakken	5.760.561,25	4.433.400	8.887.580
9220146	Van ongeduld naar actie	758.468,71	0	0
9220211	Personeelsbeheer	0,00	0	1.955.250
9801001	Dotatie Rampenfonds (internationale hulpverlening) (BDA)	54.130,00	59.190	33.170
9801010	Dotatie reserve vakantiegeld (BDA)	1.209.011,67	0	1.298.315
9801012	Dotatie reserve WW (BDA)	11.529,25	0	64.123
9801022	Reserve Bestuursondersteuning (BMO)	880.224,00	0	311.871
9801025	Reserve Digitaal Archief (BMO)	0,00	0	800.000
9801053	Dotatie reserve Dienstverlening (BMO)	0,00	0	160.751
9801202	Reserve WGF (SHP)	27.254,74	0	0
9801203	Dotatie reserve vakantiegeld (SHP)	112.128,15	80.000	140.039
9801215	Dotatie WW-reserve (SHP)	53.750,21	25.000	37.157
9801217	Dotatie reserve vakantiegeld VWS (SHP)	162.127,54	0	120.559
9801220	Dotatie egalisatiereserve P-Net (SHP)	75.670,90	0	0
9801221	Dotatie egalisatiereserve tarief personeelsvoorzieningen SHP	23.633,00	0	25.524
9801222	Dotatie egalisatiereserve P-beheer (SHP)	0,00	0	58.813

Resultaatgebied 140				Baten
		Rekening	Begroting	Rekening
Volgnummer	Omschrijving	2007	2008	2008
		€	€	€
	Bestuur en concern			
	Sub-rsg 140.1 Bestuur	**242.691,52**	**0**	**345.933**
0010201	Jaarwedde enz. van de burgemeester	536,84	0	56.196
0010202	Jaarwedden enz. van de wethouders	51.097,11	0	0
0010203	Uitkeringen en pensioenen aan gewezen wethouders en weduwen van (gewezen) wethouders	175.956,00	0	261.110
0020104	Wethoudersassistenten	15.101,57	0	0
9801020	Reserve vakantiegeld wethouders (BDA)	0,00	0	28.627
	Sub-rsg 140.2 Bestuursondersteuning	**32.228.315,14**	**19.546.520**	**32.560.972**
0020102	Bestuursdienst	13.625.234,69	5.598.030	9.530.269
0020204	Communicatie	2.579.300,33	1.029.290	2.456.314
0020207	Adviesorganen	0,00	0	71.480
0020303	Informatiebeleid	390.695,83	630.950	0
0020401	Juridische kosten	194.145,09	17.860	298.644
0020520	Uitvoering Bestuursopdrachten	5.586.416,77	7.549.100	6.113.860
0020521	Personeelsbeleid	439.441,02	74.220	0
0050102	Bestuurlijk stelsel	51.497,00	0	13.087
0050103	Ontwikkelingssamenwerking/internationale contacten	129.668,43	59.190	70.557
0050104	Gemeenschappelijke regeling samenwerkingsverband randstad	0,00	0	0
0050105	Doorberekende kosten van personeel werkzaam bij de Stadsregio Amsterdam	3.397.528,93	2.928.000	3.496.285
5110204	Wetenschappelijk onderzoek	17.840,00	0	0
8100106	Onderzoeken en overige budgetten sector SB	31.754,00	0	0
9220116	Personeelskosten voormalige diensttakken	1.990.890,70	1.489.500	5.897.700
9220211	Personeelsbeheer	0,00	0	2.014.060
9801001	Onttrekking Rampenfonds (internationale hulpverlening) (BDA)	550.000,00	0	50.000
9801008	Onttrekking reserve wachtgeld (BDA)	43.944,50	40.380	32.380
9801010	Onttrekking reserve vakantiegeld (BDA)	1.146.660,23	0	1.203.520
9801012	Onttrekking reserve WW (BDA)	154.716,00	100.000	0
9801013	Onttrekking reserve bouwfraudegelden (BDA)	1.440.748,16	0	0
9801016	Onttrekking reserve opdrachtgeverschap Rokin Groep (BDA)	32.500,00	0	0
9801017	Onttrekking reserve doorontwikkeling P-Net (BDA)	73.700,00	0	0
9801022	Reserve Bestuursondersteuning (BMO)	0,00	0	830.866
9801025	Reserve Digitaal Archief (BMO)	0,00	0	26.709
9801202	Reserve WGF (SHP)	53.750,21	0	0
9801203	Onttrekking reserve vakantiegeld (SHP)	100.502,82	0	111.770
9801215	Onttrekking WW-reserve (SHP)	1.461,78	0	325
9801217	Onttrekking reserve vakantiegeld VWS (SHP)	195.918,65	30.000	136.631
9801220	Onttrekking egalisatiereserve P-Net (SHP)	0,00	0	206.515

Resultaatgebied 140 — Lasten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Bestuur en concern			
	Sub-rsg 140.3 Concernontwikkeling	**11.463.070,07**	**10.345.070**	**18.182.559**
0020208	Onderzoeken op financieel terrein	439.703,59	1.156.040	1.691.498
0020209	Knelpunten financieel-administratieve sector	0,00	0	0
0020216	Privatisering en verzelfstandiging	-378.405,82	650.000	511.417
0020301	Informatica stimuleringsbeleid	-3.000,00	0	0
0020302	ICT beleid	3.096.337,84	4.337.650	6.959.276
0020304	Informaticabeleid	0,00	0	0
0020305	ICT-projecten	-90.954,74	1.154.910	0
0020308	Inkoop	800.769,77	1.136.060	719.010
0020310	Ontwikkelkosten bedrijfsplan basisregistraties en ICT-infrastructuur	1.320.148,00	0	4.931.860
0020311	Stroomlijning financiële gegevens	-10.382,10	0	0
0020506	Centrale commissie Georganiseerd Overleg	632.084,19	407.750	0
0020508	Faciliteiten vrouwen- en allochtonenoverleg	45.606,60	42.660	0
0020509	Personeelsbeleid en organisatieontwikkeling	442.507,16	520.310	2.573.993
0020512	Sociaal Voorzieningenfonds Gemeentepersoneel Amsterdam	56.128,03	43.670	0
0020701	Contactcenter (BDA)	3.354.734,55	896.020	645.505
9801023	Reserve Concernontwikkeling (BMO)	127.941,00	0	150.000
9804043	Dotatie reserve ontwikkelkosten basisregistratie en ICT-infrastructuur (DAB - Directie en Staf)	1.629.852,00	0	0
	Sub-rsg 140.4 Burgerzaken	**21.502.066,00**	**18.130.130**	**24.991.181**
0030101	Dienst Persoonsgegevens	20.830.788,00	18.109.830	20.247.049
9802001	Dotatie reserve WW-uitkeringen (DPG)	151.667,00	20.300	225.934
9802002	Dotatie reserve vakantiegeld (DPG)	519.611,00	0	525.231
9802005	Dotatie reserve BRI (Basisregistratie en ICT) (DPG)	0,00	0	3.386.857
9802006	Dotatie reserve Digitaliseren Archieven	0,00	0	92.135
9802007	Dotatie reserve Digitaal Afspraken BZ (DPG)	0,00	0	132.826
9804052	Dotatie reserve WW-uitkeringen (DPG/GVI)	0,00	0	381.149
	Sub-rsg 140.5 Griffie	**2.586.480,00**	**2.992.340**	**2.180.669**
0060101	Raadsbudget	-72.755,00	1.572.310	524.189
0060103	Griffie	1.190.396,00	1.274.650	1.418.929
0060203	Onderzoeksbudget Rekeningencommissie	4.020,00	34.500	3.138
9801301	Dotatie reserve vakantiegeld (Raadsgriffie)	35.048,00	43.580	32.520
9801302	Dotatie reserve WW (Raadsgriffie)	18.615,00	18.270	15.096
9801303	Dotatie vierjarige reserve Raadsgriffie	48.310,00	49.030	49.643
9801304	Reserve Raadsonderzoeken (Griffie)	1.362.846,00	0	137.154
	Sub-rsg 140.6 Rekenkamer	**1.718.872,00**	**1.661.450**	**1.911.445**
0060204	Rekenkamer	1.665.239,00	1.577.820	1.858.429
9801401	Dotatie reserve vakantiegeld (Rekenkamer)	37.926,00	63.330	37.611
9801402	Dotatie reserve WW (Rekenkamer)	15.707,00	20.300	15.405
	Sub-rsg 140.7 Ombudsman	**1.806.034,36**	**1.655.530**	**1.818.153**
0020805	Bureau Gemeentelijke Ombudsman	1.736.225,98	1.600.760	1.757.296
9801701	Dotatie reserve vakantiegeld (Ombudsman)	44.105,38	36.500	43.682
9801702	Dotatie reserve WW (Ombudsman)	25.703,00	18.270	17.175

Resultaatgebied 140				Baten
Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Bestuur en concern			
	Sub-rsg 140.3 Concernontwikkeling	**2.957.476,06**	**4.006.210**	**9.198.581**
0020208	Onderzoeken op financieel terrein	150.000,00	0	136.141
0020216	Privatisering en verzelfstandiging	0,00	350.000	17.711
0020302	ICT beleid	303.600,00	29.420	983.956
0020305	ICT-projecten	0,00	1.154.830	0
0020308	Inkoop	1.204.460,06	2.295.810	2.341.421
0020506	Centrale commissie Georganiseerd Overleg	248.006,00	0	0
0020508	Faciliteiten vrouwen- en allochtonenoverleg	37.250,00	0	0
0020509	Personeelsbeleid en organisatieontwikkeling	123.994,00	175.500	317.614
0020512	Sociaal Voorzieningenfonds Gemeentepersoneel Amsterdam	0,00	650	0
0020701	Contactcenter (BDA)	23.800,00	0	341.940
9800408	Onttrekking reserve huisstijl (Stadsarchief)	45.000,00	0	0
9800409	Onttrekking reserve doelmatig verhuizen (Stadsarchief)	44.470,00	0	0
9800413	Onttrekking reserve ingebruikneming de Bazel (Stadsarchief)	200.000,00	0	0
9801019	Onttrekking reserve Multichannel/Burger Koning	576.896,00	0	0
9801023	reserve Concernontwikkeling (BMO)	0,00	0	127.941
9804043	Onttrekking reserve ontwikkelkosten basisregistratie en ICT-infrastructuur (DAB - Directie en Staf)	0,00	0	4.931.857
	Sub-rsg 140.4 Burgerzaken	**6.364.413,00**	**3.783.010**	**10.428.302**
0030101	Dienst Persoonsgegevens	4.698.364,00	2.770.850	7.515.599
0040101	Leges Dienst Persoonsgegevens	908.706,00	1.012.160	949.385
9802001	Onttrekking reserve WW-uitkeringen (DPG)	102.291,00	0	85.588
9802002	Onttrekking reserve vakantiegeld (DPG)	514.261,00	0	516.531
9802003	Onttrekking reserve kwaliteit authentieke registraties	3.500,00	0	84.942
9802004	Onttrekking reserve handhaving adrescontroles	137.291,00	0	4.400
9802005	Onttrekking reserve BRI (Basisregistratie en ICT) (DPG)	0,00	0	1.271.857
	Sub-rsg 140.5 Griffie	**46.793,39**	**43.580**	**35.048**
0060101	Raadsbudget	1.035,00	0	0
0060103	Griffie	14.358,39	0	0
9801301	Onttrekking reserve vakantiegeld (Raadsgriffie)	28.458,15	43.580	35.048
9801302	Onttrekking reserve WW (Raadsgriffie)	2.941,85	0	0
	Sub-rsg 140.6 Rekenkamer	**779.560,00**	**692.430**	**774.319**
0060204	Rekenkamer	743.867,00	630.320	693.161
9801401	Onttrekking reserve vakantiegeld (Rekenkamer)	35.693,00	62.110	37.926
9801402	Onttrekking reserve WW (Rekenkamer)	0,00	0	43.232
	Sub-rsg 140.7 Ombudsman	**132.189,25**	**124.300**	**137.310**
0020805	Bureau Gemeentelijke Ombudsman	93.929,50	89.320	90.703
9801701	Onttrekking reserve vakantiegeld (Ombudsman)	38.259,75	34.980	40.101
9801702	Onttrekking reserve WW (Ombudsman)	0,00	0	6.506

Resultaatgebied 140 — Lasten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Bestuur en concern			
	Sub-rsg 140.8 Onderzoek en Statistiek	**5.094.962,95**	**5.093.310**	**5.446.670**
9220224	Onderzoek en Statistiek	4.786.376,91	5.093.310	5.122.618
9802401	Dotatie reserve WW-uitkeringen (O+S)	232.490,03	0	235.380
9802402	Dotatie reserve vakantiegeld (O+S)	76.096,01	0	88.672
	Sub-rsg 140.9 Archief	**12.344.080,29**	**10.372.600**	**23.620.399**
5410307	Stadsarchief Amsterdam (Bestuur en Concern)	11.280.802,00	10.059.230	23.245.891
9800402	Dotatie reserve Nieuwbouw (Stadsarchief)	700.000,00	0	0
9800403	Dotatie reserve Toekomstige WW-uitkeringen (Stadsarchief)	23.632,62	3.160	32.410
9800404	Dotatie reserve vakantiegeld (Stadsarchief)	339.645,67	310.210	342.098
	Totaal van de lasten	148.328.107,97	128.760.540	169.657.242
	Totaal van de baten	50.314.762,43	33.939.610	74.080.361
	Nadelig saldo	**98.013.345,54**	**94.820.930**	**95.576.881**
	Resultaat voor bestemming	96.719.813,05	95.556.970	112.483.774
	Dotaties	8.027.282,33	747.140	8.221.271
	Onttrekkingen	6.733.749,84	1.483.180	25.128.164
	Resultaatbestemming	1.293.532,49	-736.040	-16.906.893
	Resultaat na bestemming	**98.013.345,54**	**94.820.930**	**95.576.881**

Resultaatgebied 140 — Baten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Bestuur en concern			
	Sub-rsg 140.8 Onderzoek en Statistiek	**3.230.802,49**	**3.042.310**	**3.485.351**
9220224	Onderzoek en Statistiek	2.953.541,33	2.874.310	3.195.331
9802401	Onttrekking reserve WW-uitkeringen (O+S)	203.490,03	168.000	213.924
9802402	Onttrekking reserve vakantiegeld (O+S)	73.771,13	0	76.096
	Sub-rsg 140.9 Archief	**4.332.521,58**	**2.701.250**	**17.114.545**
5410307	Stadsarchief Amsterdam (Bestuur en Concern)	3.398.997,00	1.697.120	2.062.964
9800402	Onttrekking reserve Nieuwbouw (Stadsarchief)	602.604,90	700.000	14.695.516
9800403	Onttrekking reserve Toekomstige WW-uitkeringen (Stadsarchief)	0,00	0	20.747
9800404	Onttrekking reserve vakantiegeld (Stadsarchief)	330.919,68	304.130	335.318
	Totaal van de baten	50.314.762,43	33.939.610	74.080.361

Algemene dekkingsmiddelen — Lasten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Algemene dekkingsmiddelen			
	Sub-rsg 150.1 Uitkering Gemeentefonds	0,00	0	0
	Sub-rsg 150.2 Uitkering Stadsdeelfonds	**557.326.628,00**	**577.544.130**	**602.953.483**
9210201	Uitkering uit het Stadsdeelfonds	555.191.111,00	573.999.130	595.408.983
9210202	Nog aan stadsdelen uit te keren	1.549.517,00	0	4.499.500
9210203	Uitkering binnenwaterbeheer Amsterdam-Centrum	586.000,00	595.000	595.000
9220135	Bijdrage Zeeburg in verband met IJburg	0,00	500.000	0
9220136	Bos en Lommerplein	0,00	1.500.000	1.500.000
9220137	Beheer openbare ruimte met extra kwaliteit	0,00	950.000	950.000
	Sub-rsg 150.3 Belastingen	**33.246.354,00**	**34.647.610**	**36.411.537**
9400101	Dienst Belastingen	30.825.690,00	32.217.190	33.952.713
9400105	Bureau Rijksbelastingzaken	1.223.078,00	1.270.250	1.248.109
9803403	Dotatie Wachtgeldfonds (Dienst Belastingen)	328.750,00	228.400	268.419
9803406	Dotatie reserve vakantiegeld (DBGA)	868.836,00	931.770	942.296
	Sub-rsg 150.4 Erfpacht	**375.189.863,53**	**286.942.590**	**391.570.937**
8300101	Exploitatie Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam (erfpacht)	37.639.080,85	43.018.590	42.292.783
8300104	Uitgaven ten laste van de reserve afkoopsommen	381.826,55	0	9.906.209
8300122	Afdracht meerwaarden afkoopsommen ten behoeve van het Stimuleringsfonds volkshuisvesting, erfpachtdeel	0,00	19.096.000	45.331.652
8300211	Uitgaven ten laste van de egalisatiereserve splitsingsunit	701.959,80	400.000	395.659
9803101	Dotatie reserve Afkoopsommen (OGA)	336.211.360,37	223.953.000	293.406.295
9803109	Dotatie reserve Afkoopsommen erfpacht 2e termijn (OGA)	1.761,26	0	39.232
9803116	Dotatie egalisatiereserve splitsingsunit (OGA)	253.874,70	475.000	199.107
	Sub-rsg 150.5 Financiering	**284.150.181,66**	**315.453.630**	**306.291.961**
9140102	Rente eigen financieringsmiddelen Noord/Zuidlijn	0,00	4.388.820	0

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Algemene dekkingsmiddelen			
	Sub-rsg 150.1 Uitkering Gemeentefonds	**1.241.874.310,00**	**1.287.996.810**	**1.351.054.319**
9210101	Algemene uitkering uit het gemeentefonds	1.174.537.564,00	1.212.295.200	1.351.054.319
9210104	Integratie-uitkering Wet Uitkering Wegen	52.239,00	0	0
9210105	Uitkering Gemeentefonds behoedzaamheidsreserve en verdeelreserve	3.678.705,00	5.700.000	0
9210106	Integratieuitkering WMO	58.076.759,00	64.828.710	0
9210107	Integratie-uitkering De Pater	275.000,00	275.000	0
9210108	Integratie-uitkering antidiscriminatiebureaus	260.327,00	0	0
9210109	Integratie-uitkering opvoeden in de buurt	4.364.298,00	4.364.300	0
9210113	Integratie-uitkering knelpunten verdeelproblematiek	131.561,00	35.740	0
9210114	Integratie-uitkering Tsioc	275.000,00	275.000	0
9210115	Regionale platforms fraudebestrijding	222.857,00	222.860	0
	Sub-rsg 150.2 Uitkering Stadsdeelfonds	**0,00**	**0**	**0**
	Sub-rsg 150.3 Belastingen	**186.760.244,00**	**180.847.340**	**199.428.818**
9310101	Onroerende-zaakbelasting ten laste van gebruikers	34.820.786,00	34.207.300	36.852.531
9310102	Oninbaar verklaarde belasting, welke alsnog is geïnd	937.532,00	300.000	176.228
9320101	Onroerende-zaakbelasting ten laste van zakelijk gerechtigden	99.814.944,00	101.940.700	104.802.899
9330101	Roerende-ruimtebelasting	358.695,00	356.500	401.593
9360101	Toeristenbelasting	30.033.127,00	23.491.000	35.013.283
9360102	Vermakelijkheidsretributie	1.699.235,00	1.685.000	1.753.306
9370101	Hondenbelasting	1.745.599,00	1.672.800	1.775.602
9380101	Reclamebelasting	327.339,00	180.000	350.461
9390101	Precariobelasting	63.012,00	32.700	80.054
9400101	Dienst Belastingen	15.441.881,00	15.433.900	16.778.516
9400102	Leges Dienst Belastingen	200.968,00	170.100	179.404
9400105	Bureau Rijksbelastingzaken	145.432,00	200.000	129.030
9803403	Onttrekking Wachtgeldfonds (Dienst Belastingen)	333.706,00	253.600	152.426
9803406	Onttrekking reserve vakantiegeld (DBGA)	837.988,00	923.740	983.485
	Sub-rsg 150.4 Erfpacht	**554.653.560,55**	**365.488.000**	**458.352.667**
8300101	Exploitatie Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam (erfpacht)	93.220.608,36	97.997.000	91.086.903
8300104	Ontvangen afkoopsommen erfpacht	336.593.186,92	253.616.000	294.371.482
8300211	Ontvangsten ten gunste van de egalisatiereserve splitsingsunit	955.834,50	875.000	594.767
9800116	Onttrekking reserve meerwaarden afkoopsommen Grondbedrijf	79.400.000,00	13.000.000	13.000.000
9803101	Onttrekking reserve Afkoopsommen (OGA)	44.483.930,77	0	59.299.515
	Sub-rsg 150.5 Financiering	**338.213.641,73**	**348.838.320**	**373.054.469**
8300201	Rente op reserve meerwaarde afkoopsommen	6.845.207,00	6.240.700	3.808.742
9140101	Rente eigen financieringsmiddelen	52.787.418,96	24.854.000	46.251.012
9140102	Rente eigen financieringsmiddelen Noord/Zuidlijn	0,00	4.388.820	14.440.360

Algemene dekkingsmiddelen				Lasten
Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Algemene dekkingsmiddelen			
9140103	Rente eigen financieringsmiddelen enkele reserves en voorzieningen	2.233.796,00	1.309.290	2.835.523
9140104	Rentelast door lagere omslagrente	0,00	29.200.000	0
9140105	Betaalde rentelasten	274.205.722,66	273.904.050	295.472.138
9800110	Rente eigen financieringsmiddelen weerstandsvermogen	7.710.663,00	6.651.470	7.984.300
	Sub-rsg 150.6 Deelnemingen	**12.122.203,76**	**15.667.980**	**12.660.543**
9130103	Rentelasten verbonden aan deelnemingen	12.122.203,76	12.767.980	12.660.543
9130104	Rente deelneming Zuidasonderneming i.o.	0,00	2.900.000	0
	Sub-rsg 150.7 Overige algemene dekkingsmiddelen	**395.628.585,48**	**363.604.310**	**421.003.259**
3100103	Marktbergingen Waterloopleinmarkt	17.884,00	17.660	17.657
5400720	Kapitaallasten verstrekte geldlening St. Beurs van Berlage	0,00	0	162.004
5410208	ISV	0,00	0	3.904.090
5410209	Noord/Zuidlijn	0,00	0	637.993
8210302	Dotatie voorziening Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing	45.568.293,99	56.738.000	0
8210308	Gemeentelijke bijdrage aan het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing	0,00	3.500.000	3.500.000
8300119	Uitgaven ten laste van de reserve bedrijfsvoering (OGA)	296.120,70	126.540	3.305.575
9130101	Uitkering van 2/3 van de rente van Vicarygoederen	2.501,69	3.130	29.335
9220106	Kapitaallasten voorgenomen onrendabele investeringen	0,00	38.326.310	0
9220109	Exploitatielasten verbonden aan voorgenomen onrendabele investeringen	0,00	374.000	0
9220112	Nog functioneel te verwerken posterioriteiten	0,00	1.000.000	0
9220120	Lasten concerncontroller niet tot vorenstaande behorende	11.313.995,54	16.000.000	0
9220121	Overdracht niet-kerntaken politie	0,00	700.000	0
9220301	Onvoorziene uitgaven	0,00	1.860.000	0
9220401	Dotatie voorziening juridische risico's	0,00	4.951.000	15.486.970
9600119	Dienst Milieu en Bouwtoezicht	0,00	0	1.104.941
9600123	Geneeskundige en Gezondheidsdienst Amsterdam	32.660.375,61	22.464.940	24.383.172
9600131	Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam	37.746.581,10	0	39.847.985
9600132	Dienst Ruimtelijke Ordening	19.955.645,00	21.227.070	21.674.944
9600137	Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling	28.358.620,09	24.345.030	42.551.898
9600138	Apparaatskosten WMO	7.767.533,08	8.403.740	8.630.254
9600140	Dienst Advies en Beheer - Directie en Staf	4.767.418,59	4.591.820	6.499.098
9600174	Exploitatie pontveren	144.279,00	0	0
9600180	Dienst Werk en Inkomen	165.571.557,23	152.261.440	168.211.740
9600195	Dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer	1.468.256,67	355.600	-345.932
9800124	Dotatie reserve fusie waterbeheer	2.057.522,96	2.160.400	2.160.396
9800125	Dotatie reserve afkoop winstrechten Energie Noord-West	214.786,00	98.830	98.825

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Algemene dekkingsmiddelen			
9140103	Rente eigen financieringsmiddelen enkele reserves en voorzieningen	2.233.796,00	1.408.280	2.835.523
9140104	Incidenteel niet tot uitgave komende omslagrente door structureel lagere rente	0,00	29.200.000	0
9140105	Doorberekende rentelasten	264.165.635,70	263.869.860	288.443.354
9140106	Buiten de omslag doorberekende rente	2.141.497,11	2.191.000	2.196.694
9140107	Rente eigen financieringsmiddelen Weerstandvermogen	0,00	6.651.470	0
9800106	Onttrekking egalisatiefonds kapitaallasten	10.040.086,96	10.034.190	7.028.784
9800110	Terugboeking inflatiecorrectie Noord/Zuidlijn	0,00	0	8.050.000
	Sub-rsg 150.6 Deelnemingen	**63.105.068,58**	**30.100.000**	**182.303.934**
9130103	Deelnemingen	63.105.068,58	30.100.000	182.303.934
	Sub-rsg 150.7 Overige algemene dekkingsmiddelen	**430.895.906,21**	**455.750.100**	**526.178.620**
5400720	Kapitaallasten verstrekte geldlening St. Beurs van Berlage	0,00	0	162.004
5410208	ISV	0,00	0	3.904.091
5410209	Noord/Zuidlijn	0,00	0	637.993
8210302	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing	45.518.293,99	56.738.000	0
8300119	Ontvangsten ten gunste van de reserve bedrijfsvoering (OGA)	353.073,87	44.110	3.182.850
9130101	Uitkering van 2/3 van de rente van Vicarygoederen	0,00	0	26.834
9220106	Stelpost voor het gedeeltelijk niet tot uitgaaf komen van kapitaallasten met betrekking tot voorgenomen onrendabele investeringen	0,00	27.164.000	0
9220108	In 2008 niet tot uitgaaf komende prioriteiten	0,00	3.085.000	0
9220109	Stelpost voor het gedeeltelijk niet tot uitgaaf komen van exploitatielasten met betrekking tot voorgenomen onrendabele investeringen	0,00	374.000	0
9220112	Nog functioneel te verwerken posterioriteiten	0,00	20.631.000	0
9220120	Baten concerncontroller niet tot vorenstaande behorende	20.416.341,62	790.000	62.665.042
9220144	Ontvangsten ten gunste van reserves Concerncontroller	400.000,00	0	22.546.331
9220401	Vrijval voorziening juridische risico's	3.336.947,48	0	0
9220413	voorziening ISV	3.100.000,00	0	0
9600119	Dienst Milieu en Bouwtoezicht	0,00	0	1.104.985
9600123	Geneeskundige en Gezondheidsdienst Amsterdam	32.655.944,91	22.464.940	24.383.165
9600131	Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam	37.581.733,08	0	39.847.982
9600132	Dienst Ruimtelijke Ordening	21.613.050,00	21.227.060	23.518.533
9600137	Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling	28.611.286,50	24.357.130	42.670.379
9600138	Apparaatskosten WMO	8.067.858,66	8.403.730	8.630.272
9600140	Dienst Advies en Beheer - Directie en Staf	3.217.546,15	3.205.250	98.596
9600180	Dienst Werk en Inkomen	165.571.557,23	152.261.440	168.211.786
9600195	Dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer	1.992.796,90	525.600	0
9800109	Onttrekking bestemmingsreserve incidentele ruimte 2007	45.240.629,69	0	0
9800124	Onttrekking reserve fusie waterbeheer	3.640.232,93	3.743.110	3.743.110
9800125	Onttrekking reserve afkoop winstrechten Energie Noord-West	4.000.000,00	2.922.420	2.922.410

Algemene dekkingsmiddelen — Lasten

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Algemene dekkingsmiddelen			
99800131	Dotatie garantiefonds Gemeentelijke Kredietbank	380.000,00	387.000	392.000
9800138	Dotatie bestemmingsreserve Beurs van Berlage	0,00	0	5.871.000
9800142	Dotatie egalisatiereserve kapitaallasten De Bazel	0,00	0	13.995.520
9800143	Dotatie reserve deelnemingen 2007	31.000.000,00	0	0
9800146	Dotatie reserve incidenteel 2009	0,00	0	51.841.740
9803117	Dotatie reserve bedrijfsvoering (OGA)	353.073,87	44.110	3.340.690
9803202	Dotatie algemene reserve (DRO)	387.376,00	0	530.925
9803205	Dotatie reserve vakantiegeld (DRO)	795.349,00	475.000	903.075
9803798	Dotatie reserve vakantiegeld (DMO)	740.398,90	0	134.121
9803799	Dotatie reserve WW-uitkering en reïntegratie (DMO)	258.387,58	0	381.724
9804041	Dotatie reserve WW/Wachtgeld (DAB - Directie en Staf)	1.966.114,63	1.707.690	0
9804042	Dotatie reserve vakantiegeld (DAB - Directie en Staf)	58.360,00	75.000	0
9804081	Dotatie reserve vakantiegeld (DAB - Westpoort)	89.000,00	89.000	0
9804532	Dotatie reserve WW (DWI)	251.088,25	0	307.186
9809513	Dotatie reserve vakantiegeld (DIVV)	1.146.055,00	1.071.000	1.112.027
9809517	Dotatie reserve WW (DIVV)	292.011,00	250.000	332.306
	Totaal van de lasten	1.657.663.816,43	1.593.860.250	1.770.891.720

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
	Algemene dekkingsmiddelen			
9800131	Onttrekking garantiefonds Gemeentelijke Kredietbank	360.869,23	387.000	50.782
9800140	Onttrekking reserve incidentele ruimte 2008	0,00	58.385.780	60.385.782
9800142	Onttrekking egalisatiereserve kapitaallasten De Bazel	0,00	13.995.520	13.995.516
9800143	Onttrekking reserve deelnemingen 2007	0,00	31.000.000	31.000.000
9800147	Onttrekking reserve aanjagen woningbouw	0,00	0	4.500.000
9803117	Onttrekking reserve bedrijfsvoering (OGA)	296.120,70	126.540	3.463.417
9803205	Onttrekking reserve vakantiegeld (DRO)	812.424,00	475.000	845.169
9803798	Onttrekking reserve vakantiegeld (DMO)	521.201,98	0	0
9803799	Onttrekking reserve WW-uitkering en reïntegratie (DMO)	259.620,00	0	280.356
9804041	Onttrekking reserve WW/Wachtgeld (DAB - Directie en Staf)	1.568.508,29	2.128.470	2.008.554
9804042	Onttrekking reserve vakantiegeld (DAB - Directie en Staf)	58.360,00	75.000	58.360
9804081	Onttrekking reserve vakantiegeld (DAB - Westpoort)	89.000,00	89.000	55.093
9807401	Onttrekking reserve vakantiegeld (Pontveren)	107.021,00	0	0
9807402	Onttrekking reserve WW en wachtgeld (Pontveren)	37.258,00	0	0
9809513	Onttrekking reserve vakantiegeld (DIVV)	1.142.764,00	1.071.000	1.071.767
9809517	Onttrekking reserve WW (DIVV)	325.466,00	80.000	207.461
	Totaal van de baten	2.815.502.731,07	2.669.020.570	3.090.372.827
	Totaal van de lasten	1.657.663.816,43	1.593.860.250	1.770.891.720
	Voordeling saldo	**1.157.838.914,64**	**1.075.160.320**	**1.319.481.107**
	Resultaat voor bestemming	966.029.333,67	975.253.020	1.490.620.304
	Dotaties	385.364.768,52	238.597.670	-384.241.184
	Onttrekkingen	193.555.187,55	138.690.370	213.101.987
	Resultaatbestemming	191.809.580,97	99.907.300	171.139.197
	Resultaat na bestemming	**1.157.838.914,64**	**1.075.160.320**	**1.319.481.107**

Recapitulatie resultaatgebieden Rekening 2008

	Lasten	Baten	saldo
	€	€	€
Openbare orde en veiligheid			
Exclusief mutaties in reserves	127.494.840	22.725.932	104.768.908
Mutaties in reserves	5.196.110	7.602.259	-2.406.149
Totaal	132.690.950	30.328.191	102.362.759
Werk en inkomen			
Exclusief mutaties in reserves	982.866.166	782.274.250	200.591.916
Mutaties in reserves	3.223.000	5.386.206	-2.163.206
Totaal	986.089.166	787.660.456	198.428.710
Zorg			
Exclusief mutaties in reserves	321.112.762	163.469.283	157.643.479
Mutaties in reserves	14.785.884	8.936.222	5.849.662
Totaal	335.898.646	172.405.505	163.493.141
Educatie & jeugd en diversiteit			
Exclusief mutaties in reserves	196.076.903	99.131.513	96.945.390
Mutaties in reserves	13.365.875	23.866.337	-10.500.462
Totaal	209.442.778	122.997.850	86.444.928
Verkeer en infrastructuur			
Exclusief mutaties in reserves	417.371.542	260.524.256	156.847.285
Mutaties in reserves	239.685.635	141.946.929	97.738.706
Totaal	657.057.177	402.471.185	254.585.991
Openbare ruimte, groen, sport en recreatie			
Exclusief mutaties in reserves	52.067.238	3.809.343	48.257.895
Mutaties in reserves	31.493.728	11.349.937	20.143.791
Totaal	83.560.966	15.159.280	68.401.686
Cultuur en monumenten			
Exclusief mutaties in reserves	137.991.403	17.240.951	120.750.452
Mutaties in reserves	5.923.396	2.031.743	3.891.653
Totaal	143.914.799	19.272.694	124.642.105
Milieu en water			
Exclusief mutaties in reserves	407.981.854	373.307.847	34.674.007
Mutaties in reserves	7.190.085	4.975.019	2.215.066
Totaal	415.171.939	378.282.866	36.889.073
Economie en haven			
Exclusief mutaties in reserves	120.014.829	142.199.711	-22.184.882
Mutaties in reserves	17.881.897	11.675.652	6.206.245
Totaal	137.896.726	153.875.363	-15.978.637

	Lasten	Baten	saldo
	€	€	€
Facilitair en bedrijven			
Exclusief mutaties in reserves	314.676.202	303.950.082	10.726.120
Mutaties in reserves	11.462.146	8.854.107	2.608.039
Totaal	326.138.348	312.804.189	13.334.159
Stedelijke ontwikkeling			
Exclusief mutaties in reserves	337.820.271	489.337.714	-151.517.443
Mutaties in reserves	339.930.458	106.163.150	233.767.308
Totaal	677.750.729	595.500.864	82.249.865
Bestuur en concern			
Exclusief mutaties in reserves	160.635.971	48.925.489	111.710.482
Mutaties in reserves	9.021.271	25.154.872	-16.133.601
Totaal	169.657.242	74.080.361	95.576.881
Algemene dekkingsmiddelen			
Exclusief mutaties in reserves	1.386.650.536	2.877.270.840	-1.490.620.304
Mutaties in reserves	384.241.184	213.101.987	171.139.197
Totaal	1.770.891.720	3.090.372.827	-1.319.481.107
Totaal			
Exclusief mutaties in reserves	4.962.760.517	5.584.167.211	-621.406.695
Mutaties in reserves	1.083.400.670	571.044.419	512.356.250
Totaal	6.046.161.186	6.155.211.631	-109.050.446

Resultaatbestemming				Lasten
Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
Beheerder	Concerncontroller			
9800110	Rente eigen financieringsmiddelen weerstandsvermogen	7.710.663,00	6.651.470	7.984.300
9800117	Dotatie weerstandsvermogen (WWB)	0,00	0	314.000
9800124	Dotatie reserve fusie waterbeheer	2.057.522,96	2.160.400	2.160.396
9800125	Dotatie reserve afkoop winstrechten Energie Noord-West	214.786,00	98.830	98.825
9800131	Dotatie garantiefonds Gemeentelijke Kredietbank	380.000,00	387.000	392.000
9800138	Dotatie bestemmingsreserve Beurs van Berlage	0,00	0	5.871.000
9800142	Dotatie egalisatiereserve kapitaallasten De Bazel	0,00	0	13.995.520
9800143	Dotatie reserve deelnemingen 2007	31.000.000,00	0	0
9800144	Deelneming GVB	78.830.374,00	0	0
9800146	Dotatie reserve incidenteel 2009	0,00	0	51.841.740
Totaal	*Concerncontroller*	*120.193.345,96*	*9.297.700*	*82.657.781*
Beheerder	Facilitair Bedrijf Amsterdam			
9800202	Dotatie reserve Wachtgeld (FBA)	118.083,88	40.000	125.546
9800205	Dotatie reserve vakantiegeld (FBA)	406.787,72	438.650	478.988
9800208	Dotatie reserve Callcenter	2.346.986,34	0	0
Totaal	*Facilitair Bedrijf Amsterdam*	*2.871.857,94*	*478.650*	*604.534*
Beheerder	Gemeentelijke Dienst Verzekeringszaken			
9800301	Dotatie reserve vakantiegeld (GDV)	40.799,81	1.000	266.935
9800302	Dotatie reserve WW (GDV)	10.845,98	0	59.223
Totaal	*Gemeentelijke Dienst Verzekeringszaken*	*51.645,79*	*1.000*	*326.158*
Beheerder	Stadsarchief Amsterdam			
9800402	Dotatie reserve Nieuwbouw (Stadsarchief)	700.000,00	0	0
9800403	Dotatie reserve Toekomstige WW-uitkeringen (Stadsarchief)	23.632,62	3.160	32.410
9800404	Dotatie reserve vakantiegeld (Stadsarchief)	339.645,67	310.210	342.098
9800411	Dotatie reserve opdrachten fotografen (Stadsarchief)	15.000,00	15.000	15.000
Totaal	*Stadsarchief Amsterdam*	*1.078.278,29*	*328.370*	*389.508*
Beheerder	Bestuursdienst			
9801001	Dotatie Rampenfonds (internationale hulpverlening) (BDA)	54.130,00	59.190	33.170
9801002	Dotatie reserve Aankopen Van Traa-team (BDA)	0,00	0	1.026.206
9801010	Dotatie reserve vakantiegeld (BDA)	1.209.011,67	0	1.298.315
9801012	Dotatie reserve WW (BDA)	11.529,25	0	64.123
9801018	Dotatie reserve gevolgen vreemdelingenwetgeving	0,00	0	420.665
9801020	Reserve vakantiegeld wethouders (BDA)	28.627,16	0	29.971

Resultaatbestemming

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Baten Rekening 2008 €
Beheerder	Concerncontroller			
9800104	Weerstandsvermogen (WWB)	355.000,00	0	0
9800106	Onttrekking egalisatiefonds kapitaallasten	10.040.086,96	10.034.190	7.028.784
9800109	Onttrekking bestemmingsreserve incidentele ruimte 2007	45.240.629,69	0	0
9800110	Terugboeking inflatiecorrectie Noord/Zuidlijn	0,00	0	8.050.000
9800116	Onttrekking reserve meerwaarden afkoopsommen Grondbedrijf	79.400.000,00	13.000.000	13.000.000
9800117	Onttrekking weerstandsvermogen (WWB)	0,00	16.015.000	0
9800124	Onttrekking reserve fusie waterbeheer	3.640.232,93	3.743.110	3.743.110
9800125	Onttrekking reserve afkoop winstrechten Energie Noord-West	4.000.000,00	2.922.420	2.922.410
9800131	Onttrekking garantiefonds Gemeentelijke Kredietbank	360.869,23	387.000	50.782
9800140	Onttrekking reserve incidentele ruimte 2008	0,00	58.385.780	60.385.782
9800142	Onttrekking egalisatiereserve kapitaallasten De Bazel	0,00	13.995.520	13.995.516
9800143	Onttrekking reserve deelnemingen 2007	0,00	31.000.000	31.000.000
9800147	Onttrekking reserve aanjagen woningbouw	0,00	0	4.500.000
Totaal	*Concerncontroller*	*143.036.818,81*	*149.483.020*	*144.676.384*
Beheerder	Facilitair Bedrijf Amsterdam			
9800202	Onttrekking reserve Wachtgeld (FBA)	198.325,49	40.000	51.561
9800204	Onttrekking reserve data- en telecommunicatie (FBA)	205.985,41	0	205.745
9800205	Onttrekking reserve vakantiegeld (FBA)	440.850,97	456.400	420.970
9800208	Onttrekking reserve Callcenter	1.415.475,10	1.463.460	0
Totaal	*Facilitair Bedrijf Amsterdam*	*2.260.636,97*	*1.959.860*	*678.276*
Beheerder	Gemeentelijke Dienst Verzekeringszaken			
9800301	Onttrekking reserve vakantiegeld (GDV)	38.617,26	0	182.591
9800302	Onttrekking reserve WW (GDV)	12.882,72	0	52.652
Totaal	*Gemeentelijke Dienst Verzekeringszaken*	*51.499,98*	*0*	*235.243*
Beheerder	Stadsarchief Amsterdam			
9800402	Onttrekking reserve Nieuwbouw (Stadsarchief)	602.604,90	700.000	14.695.516
9800403	Onttrekking reserve Toekomstige WW-uitkeringen (Stadsarchief)	0,00	0	20.747
9800404	Onttrekking reserve vakantiegeld (Stadsarchief)	330.919,68	304.130	335.318
9800408	Onttrekking reserve huisstijl (Stadsarchief)	45.000,00	0	0
9800409	Onttrekking reserve doelmatig verhuizen (Stadsarchief)	44.470,00	0	0
9800411	Onttrekking reserve opdrachten fotografen (Stadsarchief)	17.837,03	15.000	15.840
9800413	Onttrekking reserve ingebruikneming de Bazel (Stadsarchief)	200.000,00	0	0
Totaal	*Stadsarchief Amsterdam*	*1.240.831,61*	*1.019.130*	*15.067.421*
Beheerder	Bestuursdienst			
9800501	Onttrekking reserve vakantiegeld (GISAR)	5.491,74	0	0
9800502	Onttrekking reserve WW (GISAR)	11.529,25	0	0
9801001	Onttrekking Rampenfonds (internationale hulpverlening) (BDA)	550.000,00	0	50.000
9801002	Onttrekking reserve Aankopen Van Traa-team (BDA)	893.104,00	0	0
9801006	Onttrekking reserve Cofinanciering Urban/D2 (BDA)	1.148.287,76	0	0
9801008	Onttrekking reserve wachtgeld (BDA)	43.944,50	40.380	32.380
9801010	Onttrekking reserve vakantiegeld (BDA)	1.146.660,23	0	1.203.520
9801012	Onttrekking reserve WW (BDA)	154.716,00	100.000	0
9801013	Onttrekking reserve bouwfraudegelden (BDA)	1.440.748,16	0	0
9801016	Onttrekking reserve opdrachtgeverschap Rokin Groep (BDA)	32.500,00	0	0
9801017	Onttrekking reserve doorontwikkeling P-Net (BDA)	73.700,00	0	0
9801018	Onttrekking reserve gevolgen vreemdelingenwetgeving	241.663,00	0	0
9801019	Onttrekking reserve Multichannel/Burger Koning	576.896,00	0	0
9801020	Reserve vakantiegeld wethouders (BDA)	0,00	0	28.627

Resultaatbestemming				Lasten
Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
Beheerder	Bestuursdienst			
9801021	Reserve AGA (BDA)	134.492,00	0	360.754
9801022	Reserve Bestuursondersteuning (BMO)	880.224,00	0	311.871
9801023	Reserve Concernontwikkeling (BMO)	127.941,00	0	150.000
9801024	Reseve OOV (BMO)	386.946,00	0	2.970.348
9801025	Dotatie Reserve Digitaal Archief	0,00	0	800.000
9801046	Dotatie reserve Wagenpark (BMO)	0,00	0	997.708
9801047	Dotatie reserve Bureau Integriteit (BMO)	0,00	0	1.133
9801048	Dotatie reserve Sociaal domein (BMO)	0,00	0	372.875
9801049	Dotatie reserve ABC Pool (BMO)	0,00	0	294.946
9801050	Dotatie reserve Brandweer (BMO)	0,00	0	778.891
9801053	Dotatie reserve Dienstverlening (BMO)	0,00	0	160.751
9801054	Dotatie reserve Wij Amsterdammers (BMO)	0,00	0	577.000
9801601	Dotatie reserve vakantiegeld (Brandweer)	2.331.070,18	2.502.780	0
Totaal	*Bestuursdienst*	*5.163.971,26*	*2.561.970*	*10.648.727*
Beheerder	Servicehuis ICT			
9801102	Dotatie reserve BRI Tranche 2	240.000,00	0	0
9801103	Dotatie reserve WW en wachtgeld (SHI)	124.586,00	150.000	127.650
9801104	Dotatie reserve vakantiegeld (SHI)	449.926,00	465.000	489.582
9801105	Dotatie bedrijfsreserve SHI - ICTB	3.061.280,00	0	404.447
9801106	Dotatie reserve voicemail (E-Net)	136.000,00	0	0
9801107	Dotatie reserve telecommunicatie (E-Net)	126.514,00	0	0
9801108	bedrijfsreserve ICTB (SHI)	55.740,00	0	193.482
9801109	Dotatie reserve Tranche1/ Transformatie (SHI)	57.573,00	0	0
9801112	Dotatie reserve ALL IP	0,00	0	1.312.188
Totaal	*Servicehuis ICT*	*4.251.619,00*	*615.000*	*2.527.349*
Beheerder	Brandweer			
9801608	Dotatie reserve WW (Brandweer)	765.698,36	0	0
9801609	Dotatie reserve nieuwe kazerne Westerpark	800.000,00	0	0
Totaal	*Brandweer*	*1.565.698,36*	*0*	*0*
Beheerder	Gemeentelijke Ombudsman			
9801701	Dotatie reserve vakantiegeld (Ombudsman)	44.105,38	36.500	43.682
9801702	Dotatie reserve WW (Ombudsman)	25.703,00	18.270	17.175
Totaal	*Gemeentelijke Ombudsman*	*69.808,38*	*54.770*	*60.857*
Beheerder	Dienst Milieu en Bouwtoezicht			
9801909	Dotatie reserve dienstverlening DMB (Milieu)	5.651,00	0	0
9801910	Dotatie reserve dienstverlening DMB (Stedelijke ontwikkeling)	11.177,00	0	0
9801911	Dotatie reserve vakantiegeld (DMB)	480.072,89	0	553.576
9801912	Dotatie reserve Diemerzeedijk (DMB)	326.475,79	840.470	213.678
9801914	Dotatie reserve milieuproducten (DMB)	33.000,00	0	0
9801915	Dotatie reserve eigen risico WW (DMB)	158.236,86	0	174.014
9801917	Dotatie reserve Luchtkwaliteit (DMB)	2.400.000,00	0	0
9801934	Dotatie reserve modelwoningen (DMB)	0,00	0	150.000
9801935	Dotatie reserve Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen (DMB)	0,00	0	182.330
9801936	Dotatie reserve Fonds Luchtkwaliteit (DMB)	0,00	0	3.654.696
9804031	Dotatie reserve vakantiegeld (DAB - Archeologie en Monumentenzorg)	78.451,82	77.000	77.597
9804032	Dotatie reserve Amsterdams Restauratiefonds (DAB Bureau Monumenten en Archeologie)	0,00	0	586.678

Resultaatbestemming				Baten
Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
Beheerder	Bestuursdienst			
9804033	Dotatie reserve Portugees/Israelische Synagoge (dAB/Archeologie en Monumenten)	0,00	0	1.000.000
9801022	Reserve Bestuursondersteuning (BMO)	0,00	0	830.866
9801023	Reserve Concernontwikkeling (BMO)	0,00	0	127.941
9801024	Reserve OOV (BMO)	0,00	0	131.351
9801025	Onttrekking Reserve Digitaal Archief	0,00	0	26.709
9801046	Onttrekking reserve Wagenpark (BMO)	0,00	0	466.672
9801601	Onttrekking reserve vakantiegeld (Brandweer)	2.258.310,87	2.340.040	0
Totaal	*Bestuursdienst*	*8.577.551,51*	*2.480.420*	*2.898.066*
Beheerder	Servicehuis ICT			
9801101	Onttrekking algemene reserve (SHI)	3.461.280,00	3.061.000	606.812
9801102	Onttrekking reserve BRI Tranche 2	0,00	185.000	0
9801104	Onttrekking reserve vakantiegeld (SHI)	457.228,00	465.000	509.239
9801106	Onttrekking reserve voicemail (E-Net)	0,00	0	389
9801107	Onttrekking reserve telecommunicatie (E-Net)	0,00	0	44.705
Totaal	*Servicehuis ICT*	*3.918.508,00*	*3.711.000*	*1.161.145*
Beheerder	Brandweer			
9801603	Onttrekking reserve vakantiegeld Brandweer (rekening 2008)	0,00	0	1.307.280
9801608	Onttrekking reserve WW (Brandweer)	81.834,00	0	1.833.628
9801609	Onttrekking reserve nieuwe kazerne Westerpark	0,00	0	4.330.000
Totaal	*Brandweer*	*81.834,00*	*0*	*7.470.908*
Beheerder	Gemeentelijke Ombudsman			
9801701	Onttrekking reserve vakantiegeld (Ombudsman)	38.259,75	34.980	40.101
9801702	Onttrekking reserve WW (Ombudsman)	0,00	0	6.506
Totaal	*Gemeentelijke Ombudsman*	*38.259,75*	*34.980*	*46.607*
Beheerder	Dienst Milieu en Bouwtoezicht			
9801904	Onttrekking reserve Bodemsaneringsgelden gemeente (DMB)	1.394.434,61	1.321.500	2.005.118
9801909	Onttrekking reserve dienstverlening DMB (Milieu)	0,00	0	36.422
9801910	Onttrekking reserve dienstverlening DMB (Stedelijke ontwikkeling)	0,00	0	156.054
9801911	Onttrekking reserve vakantiegeld (DMB)	609.718,44	0	480.073
9801914	Onttrekking reserve milieuproducten (DMB)	0,00	0	531.952
9801916	Ontrekking reserve extra controle BWT 2007 (DMB)	300.000,00	0	0
9801917	Onttrekking reserve Luchtkwaliteit (DMB)	320.897,84	0	0
9804031	Onttrekking reserve vakantiegeld (DAB - Archeologie en Monumentenzorg)	79.463,00	77.000	78.452

Resultaatbestemming				Lasten
Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
Totaal	*Dienst Milieu en Bouwtoezicht*	*3.493.065,36*	*917.470*	*6.592.569*
Beheerder	Dienst Persoonsgegevens			
9802001	Dotatie reserve WW-uitkeringen (DPG)	151.667,00	20.300	225.934
9802002	Dotatie reserve vakantiegeld (DPG)	519.611,00	0	525.231
9802005	Dotatie reserve BRI (Basisregistratie en ICT) (DPG)	0,00	0	3.386.857
9802006	Dotatie reserve Digitaliseren Archieven	0,00	0	92.135
9802007	Dotatie reserve Digitaal Afspraken BZ (DPG)	0,00	0	132.826
9804051	Dotatie reserve vakantiegeld (DAB - Geo- en Vastgoedinformatie)	221.210,00	183.930	142.146
9804052	Dotatie reserve WW-uitkeringen (DPG/GVI)	0,00	0	381.149
Totaal	*Dienst Persoonsgegevens*	*892.488,00*	*204.230*	*4.886.278*
Beheerder	Geneeskundige en Gezondheidsdienst Amsterdam			
9802305	Dotatie reserve WW-uitkeringen (GGD)	1.001.370,00	954.000	1.040.196
9802306	Dotatie reserve vakantiegeld (GGD)	138.663,16	0	2.962.692
9802307	Dotatie reserve Research en Development (GGD)	1.763.003,00	0	1.205.000
9802310	Dotatie reserve streeklaboratorium	131.066,84	0	0
9802311	Reserve Friends (programma depressie) (GGD)	185.559,84	0	0
9802312	Reserve JGZ invoer 10 jarigen (GGD)	516.190,08	0	0
9802313	Reserve Samen Starten (GGD)	378.692,81	0	525.000
9802314	Reserve Omvangrijke en niet jaarlijks terugkerende kosten (GGD)	1.154.594,66	0	0
9802316	Dotatie reserve invoer KIDOS prioriteit 2008	0,00	0	867.000
9802335	Dotatie reserve Ontbijt en Lunch Schoolgaande Jeugd (GGD)	0,00	0	168.717
9802337	Dotatie reserve GGZ-Preventie (GGD)	0,00	0	219.925
9802339	Dotatie reserve Voorzorg (GGD)	0,00	0	297.253
Totaal	*Geneeskundige en Gezondheidsdienst Amsterdam*	*5.269.140,39*	*954.000*	*7.285.783*
Beheerder	Dienst Onderzoek en Statistiek			
9802401	Dotatie reserve WW-uitkeringen (O+S)	232.490,03	0	235.380
9802402	Dotatie reserve vakantiegeld (O+S)	76.096,01	0	88.672
Totaal	*Dienst Onderzoek en Statistiek*	*308.586,04*	*0*	*324.052*
Beheerder	Dienst Wonen			
9802602	Dotatie reserve BWS 5e fonds (Dienst Wonen)	4.833.986,80	600.000	1.578.452
9802606	Dotatie Stimuleringsfonds Volkshuisvesting, erfpachtdeel vastgoed (Dienst Wonen)	13.312.959,65	11.250.000	20.620.592
9802614	Dotatie reserve Broedplaatsen (Dienst Wonen)	350.565,00	0	0
9802618	Reserve betaalbare woningen IJburg (Dienst Wonen)	0,00	0	16.678
9802625	Dotatie reserve aanjagen productie/jongerenhuisvesting (Dienst Wonen)	0,00	0	2.136.000
9802632	Dotatie WW-fonds (Dienst Wonen)	406.227,49	300.000	291.893
9802633	Dotatie reserve vakantiegeld (Dienst Wonen)	401.954,48	460.000	413.701
9802634	Dotatie reserve Creatieve Hotspots (DW)	0,00	0	720.000
9802636	Dotatie reserve Restantgehouden bedragen (DW)	0,00	0	267.500
Totaal	*Dienst Wonen*	*19.305.693,42*	*12.610.000*	*26.044.816*
Beheerder	Ingenieursbureau Amsterdam			
9802901	Dotatie winstreserve (IBA)	274.755,52	192.400	226.652
9802902	Dotatie algemene reserve (IBA)	136.601,00	53.530	381.311
9802903	Dotatie reserve wachtgeld (IBA)	175.305,67	22.820	197.716

Resultaatbestemming

Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Baten Rekening 2008 €
Totaal	*Dienst Milieu en Bouwtoezicht*	*2.704.513,89*	*1.398.500*	*3.288.071*
Beheerder	Dienst Persoonsgegevens			
9802001	Onttrekking reserve WW-uitkeringen (DPG)	102.291,00	0	85.588
9802002	Onttrekking reserve vakantiegeld (DPG)	514.261,00	0	516.531
9802003	Onttrekking reserve kwaliteit authentieke registraties	3.500,00	0	84.942
9802004	Onttrekking reserve handhaving adrescontroles	137.291,00	0	4.400
9802005	Onttrekking reserve BRI (Basisregistratie en ICT) (DPG)	0,00	0	1.271.857
9804051	Onttrekking reserve vakantiegeld (DAB - Geo- en Vastgoedinformatie)	181.210,00	183.930	137.486
Totaal	*Dienst Persoonsgegevens*	*938.553,00*	*183.930*	*2.100.804*
Beheerder	Geneeskundige en Gezondheidsdienst Amsterdam			
9802301	Onttrekking reserve Gezondheidscentra (GGD)	0,00	0	39.307
9802305	Onttrekking reserve WW-uitkeringen (GGD)	948.279,00	888.880	884.828
9802306	Onttrekking reserve vakantiegeld (GGD)	0,00	0	2.884.525
9802307	Onttrekking reserve Research en Development (GGD)	580.236,47	950.290	1.121.434
9802309	Onttrekking reserve geïntegreerde voorziening	121.207,45	0	287.844
9802310	Onttrekking reserve streeklaboratorium	0,00	0	211.530
9802311	Reserve Friends (programma depressie) (GGD)	0,00	0	7.247
9802312	Reserve JGZ invoer 10 jarigen (GGD)	0,00	0	516.190
9802313	Reserve Samen Starten (GGD)	0,00	0	289.924
9802314	Reserve Omvangrijke en niet jaarlijks terugkerende kosten (GGD)	295.378,02	0	0
9802315	Onttrekking reserve Weerbaarheidstraining LVG-meisjes (GGD)	0,00	0	104.137
Totaal	*Geneeskundige en Gezondheidsdienst Amsterdam*	*1.945.100,94*	*1.839.170*	*6.346.966*
Beheerder	Dienst Onderzoek en Statistiek			
9802401	Onttrekking reserve WW-uitkeringen (O+S)	203.490,03	168.000	213.924
9802402	Onttrekking reserve vakantiegeld (O+S)	73.771,13	0	76.096
Totaal	*Dienst Onderzoek en Statistiek*	*277.261,16*	*168.000*	*290.020*
Beheerder	Dienst Wonen			
9802602	Onttrekking reserve BWS 5e fonds (Dienst Wonen)	4.033.119,84	2.100.000	2.749.575
9802605	Onttrekking Stimuleringsfonds Volkshuisvesting, KTA-deel (Dienst Wonen)	8.614.872,67	7.500.000	3.652.987
9802606	Onttrekking Stimuleringsfonds Volkshuisvesting, erfpachtdeel vastgoed (Dienst Wonen)	4.052.700,00	7.000.000	4.804.500
9802612	Onttrekking reserve onderhoud woonwagens/locaties (Dienst Wonen)	21.986,57	0	0
9802614	Onttrekking reserve Broedplaatsen (Dienst Wonen)	1.804.015,35	0	525.663
9802618	Reserve betaalbare woningen IJburg (Dienst Wonen)	-130.814,08	0	0
9802625	Onttrekking reserve aanjagen productie/jongerenhuisvesting (Dienst Wonen)	7.765.317,76	0	180.000
9802632	Onttrekking WW-fonds (Dienst Wonen)	564.734,61	518.000	364.768
9802633	Onttrekking reserve vakantiegeld (Dienst Wonen)	479.828,76	460.000	417.418
9802634	Onttrekking reserve Creatieve Hotspots (DW)	0,00	0	412.876
Totaal	*Dienst Wonen*	*27.205.761,48*	*17.578.000*	*13.107.787*
Beheerder	Ingenieursbureau Amsterdam			
9802901	Onttrekking winstreserve (IBA)	0,00	0	231.911
9802902	Onttrekking algemene reserve (IBA)	6.350,00	0	0
9802903	Onttrekking reserve wachtgeld (IBA)	17.377,93	0	84.239

Resultaatbestemming				Lasten
Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
9802906	Dotatie reserve vakantiegeld (IBA)	945.103,77	965.000	962.495
Totaal	*Ingenieursbureau Amsterdam*	*1.531.765,96*	*1.233.750*	*1.768.174*
Beheerder	Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam			
9803101	Dotatie reserve Afkoopsommen (OGA)	336.211.360,37	223.953.000	293.406.295
9803102	Dotatie Algemene Reserve Vereveningsfonds (OGA)	60.075.724,49	21.778.000	121.904.928
9803103	Dotatie Bestemmingsreserves Vereveningsfonds (OGA)	39.178.733,64	7.253.550	155.892.707
9803104	Dotatie reserve Gronddeel Stimuleringsfonds (OGA)	17.279.016,43	16.621.620	24.983.299
9803108	Dotatie reserve Groeifonds Groen Zuidas (OGA)	0,00	489.960	0
9803109	Dotatie reserve Afkoopsommen erfpacht 2e termijn (OGA)	1.761,26	0	39.232
9803113	Dotatie reserve vakantiegeld (OGA)	1.516.345,24	1.440.000	1.363.899
9803114	Dotatie reserve inactieven (OGA)	464.775,56	575.000	360.217
9803115	Dotatie reserve aanjagen woningbouw (OGA)	9.529.389,28	417.000	752.356
9803116	Dotatie egalisatiereserve splitsingsunit (OGA)	253.874,70	475.000	199.107
9803117	Dotatie reserve bedrijfsvoering (OGA)	353.073,87	44.110	3.340.690
9803118	Egalisatiereserve Noordwaarts	454.500,74	0	0
9807201	Dotatie reserve Afkoopsommen erfpachttermijnen (Food Center)	62.546,86	0	5.192
9807204	Dotatie reserve vakantiegeld (Food Center)	12.000,00	0	0
9807205	Dotatie reserve ontwikkelingsstrategie Food Center	447.000,00	0	786.233
Totaal	*Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam*	*465.840.102,44*	*273.047.240*	*603.034.155*
Beheerder	Dienst Ruimtelijke Ordening			
9803202	Dotatie algemene reserve (DRO)	387.376,00	0	530.925
9803204	Dotatie reserve Groenmiddelen (DRO)	6.000.000,00	0	0
9803205	Dotatie reserve vakantiegeld (DRO)	795.349,00	475.000	903.075
9803206	Dotatie reserve De Rode Loper	1.000.000,00	1.000.000	1.000.000
9803208	Dotatie WW-reserve (DRO)	223.859,00	0	0
9803210	Dotatie reserve Museumplein (DRO)	0,00	0	2.962.500
9803211	Dotatie reserve Hot spots verloedering (DRO)	0,00	0	1.000.000
9803212	Dottie reseve Leidseplein (DRO)	0,00	0	6.000.000
9803213	Dotatie reserve Sloterplas en parken (DRO)	0,00	0	8.000.000
9803214	Dotatie reserve Groenmiddelen 2007-2010 (DRO)	0,00	0	6.200.000
9803219	Dotatie reserve Bestuurlijke Begeleiding Zuidas(DRO)	0,00	0	1.200.000
Totaal	*Dienst Ruimtelijke Ordening*	*8.406.584,00*	*1.475.000*	*27.796.500*
Beheerder	Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam			
9803401	Dotatie egalisatiereserve commerciële activiteiten (Dienst Belastingen)	132.708,00	33.500	34.946
9803402	Dotatie reserve incassobureau (Dienst Belastingen)	17.477,00	4.170	13.465
9803403	Dotatie Wachtgeldfonds (Dienst Belastingen)	328.750,00	228.400	268.419
9803406	Dotatie reserve vakantiegeld (DBGA)	868.836,00	931.770	942.296
Totaal	*Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam*	*1.347.771,00*	*1.197.840*	*1.259.126*
Beheerder	Haven Amsterdam			
9803501	Dotatie reserve afkoopsommen van erfpachttermijnen (HA)	2.913.121,80	10	7.114.382
9803502	Dotatie fonds strategische projecten (HA)	2.380.180,00	2.380.180	2.380.180
9803503	Dotatie fonds promotie Sail 2010 (HA)	90.000,00	90.000	90.000
9803508	Dotatie reserve duurzaamheid (HA)	0,00	0	500.000
9803510	Dotatie reserve vakantiegeld (HA)	1.155.543,35	1.071.340	1.105.606
9803513	Dotatie reserve wachtgeld (HA)	314.856,03	401.180	371.727
Totaal	*Haven Amsterdam*	*6.853.701,18*	*3.942.710*	*11.561.895*

Resultaatbestemming				Baten
		Rekening	Begroting	Rekening
Volgnummer	Omschrijving	2007	2008	2008
		€	€	€
9802905	Onttrekking reserve Nieuwe Huisvesting (IBA)	321.744,75	105.000	109.772
9802906	Onttrekking reserve vakantiegeld (IBA)	879.052,25	859.000	972.123
Totaal	*Ingenieursbureau Amsterdam*	*1.224.524,93*	*964.000*	*1.398.045*
Beheerder	Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam			
9803101	Onttrekking reserve Afkoopsommen (OGA)	44.483.930,77	0	59.299.515
9803102	Onttrekking Algemene Reserve Vereveningsfonds (OGA)	69.641.260,49	22.281.170	51.684.010
9803103	Onttrekking Bestemmingsreserves Vereveningsfonds (OGA)	66.206.128,74	15.678.480	18.103.622
9803104	Onttrekking reserve Gronddeel Stimuleringsfonds (OGA)	12.347.836,13	6.878.130	15.754.992
9803105	Onttrekking reserve Kwaliteitsverbetering bedrijfsgebieden (OGA)	8.036.319,35	0	0
9803107	Onttrekking Discontinuïteitsreserve uitzendfunctie (OGA)	50.380,00	0	71.987
9803108	Onttrekking reserve Groeifonds Groen Zuidas (OGA)	395.481,07	500.000	12.395
9803113	Onttrekking reserve vakantiegeld (OGA)	1.450.130,28	1.440.000	1.331.882
9803114	Onttrekking reserve inactieven (OGA)	319.484,47	335.000	460.832
9803115	Onttrekking reserve aanjagen woningbouw (OGA)	7.003.333,07	3.772.400	3.654.134
9803117	Onttrekking reserve bedrijfsvoering (OGA)	296.120,70	126.540	3.463.417
9803118	egalisatiereserve Noordwaarts	56.468,47	0	0
9807201	Onttrekking reserve Afkoopsommen erfpachttermijnen (Food Center)	15.122,00	0	33.986
9807204	Onttrekking reserve vakantiegeld (Food Center)	12.000,00	0	11.591
9807205	Onttrekking reserve ontwikkelingsstrategie Food Center	844.631,49	178.840	281.500
Totaal	*Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam*	*211.158.627,03*	*51.190.560*	*154.163.863*
Beheerder	Dienst Ruimtelijke Ordening			
9803204	Onttrekking reserve Groenmiddelen (DRO)	2.462.725,00	2.900.500	3.327.390
9803205	Onttrekking reserve vakantiegeld (DRO)	812.424,00	475.000	845.169
9803206	Onttrekking reserve De Rode Loper	26.837,00	0	61.261
9803207	Onttrekking reserve Integraal informatiebeheer (DRO)	89.882,00	0	115.333
9803208	Onttrekking WW-reserve (DRO)	67.223,00	0	0
9803209	Onttrekking reserve Tijdelijk Strand IJburg	695.000,00	0	0
9803210	Onttrekking reserve Museumplein (DRO)	0,00	0	115.427
9803211	Onttrekking reserve Hot spots verloedering (DRO)	0,00	0	5.540
9803213	Onttrekking reserve Sloterplas en parken (DRO)	0,00	0	96.200
9803214	Onttrekking reserve Groenmiddelen 2007-2010 (DRO)	0,00	0	179.257
9803215	Onttrekking reseve Ontwikkelingsalliantie (DRO)	0,00	0	378.857
9803219	Onttrekking reserve Bestuurlijke Begeleiding Zuidas(DRO)	0,00	0	894.047
Totaal	*Dienst Ruimtelijke Ordening*	*4.154.091,00*	*3.375.500*	*6.018.481*
Beheerder	Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam			
9803401	Onttrekking egalisatiereserve commerciële activiteiten (Dienst Belastingen)	0,00	57.500	0
9803402	Onttrekking reserve incassobureau (Dienst Belastingen)	0,00	80.000	0
9803403	Onttrekking Wachtgeldfonds (Dienst Belastingen)	333.706,00	253.600	152.426
9803406	Onttrekking reserve vakantiegeld (DBGA)	837.988,00	923.740	983.485
Totaal	*Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam*	*1.171.694,00*	*1.314.840*	*1.135.911*
Beheerder	Haven Amsterdam			
9803501	Onttrekking reserve afkoopsommen van erfpachttermijnen (HA)	661.561,24	578.330	1.008.999
9803502	Onttrekking fonds strategische projecten (HA)	1.798.003,17	2.500.000	1.045.795
9803510	Onttrekking reserve vakantiegeld (HA)	1.265.700,52	1.071.340	1.068.046
9803513	Onttrekking reserve wachtgeld (HA)	334.456,49	425.000	311.616
9803514	Onttrekkking reserve winstdeling(HA)	0,00	0	119.997
Totaal	*Haven Amsterdam*	*4.059.721,42*	*4.574.670*	*3.554.453*

Resultaatbestemming				Lasten
Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
Beheerder	Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling			
9803709	Dotatie reserve inburgeringstrajecten	1.260.000,00	0	0
9803715	Reserve Koers Nieuw West	100.000,00	0	0
9803716	Reserve Cultureel Beleggen	160.849,00	0	142.890
9803718	Reserve Jong Amsterdam/Kinderen Eerst	3.025.092,00	0	0
9803720	Dotatie reserve Programma Maatschappelijke Investeringen	737.790,00	0	7.112.077
9803722	Dotatie reserve programmering Muziekgebouw aan het IJ (DMO)	0,00	0	500.000
9803723	Dotatie reserve Impuls Brede School (DMO)	0,00	0	1.331.228
9803724	Dotatie reserve overdracht 11 Cultuurpanden (DMO)	0,00	0	302.644
9803725	Dotatie reserve Kwaliteit Onderwijs (DMO)	0,00	0	1.116.000
9803726	Dotatie reserve Vrouwenemancipatie (DMO)	0,00	0	200.000
9803728	Dotatie reserve Bureau Leerplicht Plus (DMO)	0,00	0	1.900.000
9803729	Dotatie reserve Van Acht tot Acht arrangementen (DMO)	0,00	0	1.100.000
9803731	Dotatie reserve Bijzondere Trajecten Risicojongen (DMO)	0,00	0	2.200.000
9803732	Dotatie reserve Bijdrage masterplan Artis	0,00	0	5.000.000
9803757	Dotatie reserve panden onderwijshuisvesting	2.900.000,00	1.395.630	0
9803761	Dotatie reserve Openbare Bibliotheek (DMO)	0,00	0	5.900.000
9803763	Egalisatiereserve AT5 (DMO)	680.670,00	0	0
9803768	Dotatie reserve urgent onderhoud cultuurinstellingen (DMO)	0,00	0	821.000
9803786	Dotatie reserve nieuwbouw Stedelijk Museum	0,00	0	1.508.000
9803798	Dotatie reserve vakantiegeld (DMO)	740.398,90	0	134.121
9803799	Dotatie reserve WW-uitkering en reïntegratie (DMO)	258.387,58	0	381.724
9804013	Dotatie reserve vakantiegeld (DAB - Amsterdamse Bos)	90.000,00	90.000	0
9804072	Dotatie reserve vakantiegeld (DAB - Sporthallen Zuid)	27.000,00	27.000	0
Totaal	*Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling*	*9.980.187,48*	*1.512.630*	*29.649.684*
Beheerder	Dienst Zorg en Samenleven			
9803730	Dotatie egalisatiereserve WMO	0,00	1.531.240	0
9803801	Egalisatiereserve WVG (DZS)	9.133.400,00	0	382.382
9803807	Reserve HAG (prostitutiecentrum)(DZS)	456.878,00	0	148.008
9803808	Reserve Vakantiegeld (DZS)	228.145,03	0	192.728

Resultaatbestemming				Baten
		Rekening	Begroting	Rekening
Volgnummer	Omschrijving	2007	2008	2008
		€	€	€
Beheerder	Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling			
9803703	Onttrekking reserve interculturele verhoudingen in het onderwijs (DMO)	540.589,98	0	510.456
9803708	Onttrekking reserve Opvoeden in de buurt	2.199.064,00	0	0
9803709	Onttrekking reserve inburgeringstrajecten	2.284.593,00	0	2.437.592
9803710	Onttrekking reserve Sportaccommodatiefonds (DMO)	99.348,00	7.411.430	7.411.430
9803711	Onttrekking reserve oudkomers t.b.v. Herinrichting Inburgering Amsterdam 2007	1.473.716,00	0	0
9803715	Reserve Koers Nieuw West	0,00	0	100.000
9803716	Reserve Cultureel Beleggen	0,00	0	43.384
9803718	Reserve Jong Amsterdam/Kinderen Eerst	0,00	0	2.225.000
9803720	Onttrekking reserve Programma Maatschappelijke Investeringen	0,00	0	737.790
9803757	Onttrekking reserve panden onderwijshuisvesting	2.810.902,00	4.661.420	4.250.499
9803760	Onttrekking reserve Kunstenplan 2001-2008 (DMO)	369.260,00	185.540	185.540
9803761	Onttrekking reserve Openbare Bibliotheek (DMO)	282.996,00	8.098.090	14.319.800
9803762	Onttrekking reserve wachtgelden Muziekschool (DMO)	149.000,00	46.000	50.000
9803763	Egalisatiereserve AT5 (DMO)	122.190,00	0	0
9803765	Onttrekking reserve Kunstenplan 2001 - 2004 (frictiekosten) (DMO)	0,00	0	17.000
9803767	Onttrekking vereveningsreserve Kunstenplan 2005-2008	154.960,00	681.460	681.460
9803769	Onttrekking reserve Kunstenplan 2001-2004 (DMO)	187.420,00	0	0
9803770	Onttrekking reserve AT5	0,00	122.190	122.190
9803773	Onttrekking reserve Krachtenbundeling SO (DMO)	35.222,40	0	0
9803785	Reserve ombouw voltage Stedelijk Museum	460.819,00	0	0
9803789	Onttrekking reserve aandeelhouderschap kunst en cultuur (DMO)	32.500,00	0	0
9803792	Onttrekking reserve SO VSO kenniseconomie	416.000,00	0	0
9803793	Onttrekking reserve VVE kenniseconomie	146.010,00	0	122.990
9803798	Onttrekking reserve vakantiegeld (DMO)	521.201,98	0	0
9803799	Onttrekking reserve WW-uitkering en reïntegratie (DMO)	259.620,00	0	280.356
9804012	Onttrekking reserve Compensatie kappen bomen (DAB - Amsterdamse Bos)	0,00	0	24.037
9804013	Onttrekking reserve vakantiegeld (DAB - Amsterdamse Bos)	90.000,00	90.000	117.000
9804014	Onttrekking reserve afwikkeling verzelfstandiging camping (DAB - Amsterdamse Bos)	7.500,00	6.880	0
9804072	Onttrekking reserve vakantiegeld (DAB - Sporthallen Zuid)	27.000,00	27.000	0
Totaal	*Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling*	*12.669.912,36*	*21.330.010*	*33.636.524*
Beheerder	Dienst Zorg en Samenleven			
9803740	Onttrekking reserve WVG Stimuleringsfonds	461,00	0	0
9803751	Onttrekking reserve HAG (Prostitutiecentrum)	0,00	223.630	0
9803803	Reserve 24-uurs opvang (DZS)	15.750,00	0	254.000
9803804	Reserve Wet Maatschappelijke Ondersteuning (DZS)	1.535.394,12	0	0
9803805	Reserve motie Olmer (DZS)	726.170,50	0	239.180
9803806	Reserve Supportvoorzieningen Zuidoost (DZS)	3.500.000,00	0	0
9803807	Reserve HAG (prostitutiecentrum)(DZS)	0,00	0	393.320
9803808	Reserve Vakantiegeld (DZS)	65.315,87	0	162.829

Resultaatbestemming				Lasten
Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
9803809	Reserve WW-uitkering (DZS)	137.957,63	0	72.327
9803810	Reserve Mantelzorgers (DZS)	1.539.927,00	0	418.471
9803813	Dotatie reserve eergeweld, begeleiding en opvang slachtoffers	0,00	0	141.353
9803814	Dotatie reserve Eigen Kracht Centrale (DZS)	0,00	0	718.596
9803815	Dotatie reserve Amsterdam voor Elkaar aanvragen (DZS)	0,00	0	618.807
9803816	Dotatie reserve Maatschappelijke dienstverlening aan thuiswonenden ouderen (DZS)	0,00	0	161.940
9803817	Dotatie reserve WMO Pilots en Kwaliteitsverbetering open-einde regelingen (DZS)	0,00	0	4.517.593
9803818	Dotatie vergoeding experiment woningaanpassingen mantelzorgers	0,00	0	127.896
Totaal	*Dienst Zorg en Samenleven*	*11.496.307,66*	*1.531.240*	*7.500.101*
Beheerder	Projectmanagementbureau			
9804601	Dotatie reserve professionalisering (PMB)	0,00	157.870	0
9804602	Dotatie algemene reserve (PMB)	296.300,01	0	381.770
9804603	Dotatie reserve WW-verplichtingen (PMB)	59.880,00	0	46.473
9804604	Dotatie reserve vakantiegeld (PMB)	421.170,00	477.150	392.945
Totaal	*Projectmanagementbureau*	*777.350,01*	*635.020*	*821.188*
Beheerder	ACAM Accountancy en Advies			
9804701	Dotatie algemene bedrijfsreserve (ACAM)	1.000,00	0	61.000
9804702	Dotatie reserve WW-uitkeringen (ACAM)	102.220,44	90.000	90.185
9804703	Dotatie reserve vakantiegeld (ACAM)	395.633,87	355.000	375.955
Totaal	*ACAM Accountancy en Advies*	*498.854,31*	*445.000*	*527.140*
Beheerder	Dienst Binnenwaterbeheer Amsterdam			
9804801	Dotatie reserve Aanleg standaardligplaatsen (BBA)	0,00	0	12.060
9804802	Dotatie reserve vakantiegeld (BBA)	0,00	308.000	13.264
9804803	Dotatie reserve WW-gelden (BBA)	152.659,35	135.000	0
Totaal	*Dienst Binnenwaterbeheer Amsterdam*	*152.659,35*	*443.000*	*25.324*
Beheerder	Wibautgroep			
9804901	Dotatie algemene reserve (Wibautgroep)	51.650,00	3.210	113.040
9804902	Dotatie reserve WW-verplichtingen (Wibautgroep)	8.794,00	4.670	6.980
9804903	Dotatie reserve vakantiegeld (Wibautgroep)	17.694,00	20.120	32.737
Totaal	*Wibautgroep*	*78.138,00*	*28.000*	*152.757*
Beheerder	Dienst Stadstoezicht			
9805001	Dotatie algemene reserve (Stadstoezicht)	-605.589,00	666.670	0
9805002	Dotatie reserve vakantiegeld (Stadstoezicht)	1.829.225,00	1.501.480	1.547.180
Totaal	*Dienst Stadstoezicht*	*1.223.636,00*	*2.168.150*	*1.547.180*
Beheerder	Dienst Historische Musea			
9805102	Dotatie reserve Personele lasten ATV i.v.m. pensioen (AHM)	20.000,00	20.000	20.000
9805103	Dotatie reserve aankopen (AHM)	21.649,20	0	0
9805104	Dotatie reserve vakantiegeld (AHM)	0,00	0	257.930
9805106	Dotatie reserve wachtgeldkosten (AHM)	62.408,62	65.000	57.066
9805110	Dotatie reserve incidentele prioriteit nieuw depot (AHM)	0,00	0	634.591
Totaal	*Dienst Historische Musea*	*104.057,82*	*85.000*	*969.587*
Beheerder	Dienst Economische Zaken			
9805604	Dotatie Fonds Ontwikkelings Maatschappij (EZ)	1.175.753,42	1.058.180	1.177.473
9805605	Dotatie WW-reserve (EZ)	61.000,00	70.000	96.757
9805606	Dotatie reserve Ruim Baan voor Werk	1.451.221,91	0	0
9805607	Dotatie reserve vakantiegeld (EZ)	100.285,26	105.560	0
9805608	Dotatie reserve deelneming Topstad (EZ)	4.800.000,00	0	4.750.000

Resultaatbestemming				Baten
		Rekening	Begroting	Rekening
Volgnummer	Omschrijving	2007	2008	2008
		€	€	€
9803810	Reserve Mantelzorgers (DZS)	0,00	0	1.539.927
Totaal	*Dienst Zorg en Samenleven*	*5.843.091,49*	*223.630*	*2.589.256*
Beheerder	Projectmanagementbureau			
9804601	Onttrekking reserve professionalisering (PMB)	45.725,00	50.000	6.000
9804604	Onttrekking reserve vakantiegeld (PMB)	344.454,57	388.420	421.170
9804608	Onttrekking reserve huisvesting en meubilair (PMB)	0,00	0	13.348
Totaal	*Projectmanagementbureau*	*390.179,57*	*438.420*	*440.518*
Beheerder	ACAM Accountancy en Advies			
9804701	Onttrekking algemene bedrijfsreserve (ACAM)	199.020,00	0	50.000
9804702	Onttrekking reserve WW-uitkeringen (ACAM)	45.554,94	75.000	0
9804703	Onttrekking reserve vakantiegeld (ACAM)	386.362,51	360.000	374.396
Totaal	*ACAM Accountancy en Advies*	*630.937,45*	*435.000*	*424.396*
Beheerder	Dienst Binnenwaterbeheer Amsterdam			
9804801	Onttrekking reserve Aanleg standaardligplaatsen (BBA)	2.709,94	0	0
9804802	Onttrekking reserve vakantiegeld (BBA)	16.825,48	280.000	0
Totaal	*Dienst Binnenwaterbeheer Amsterdam*	*19.535,42*	*280.000*	*0*
Beheerder	Wibautgroep			
9804903	Onttrekking reserve vakantiegeld (Wibautgroep)	0,00	19.570	17.694
Totaal	*Wibautgroep*	*0,00*	*19.570*	*17.694*
Beheerder	Dienst Stadstoezicht			
9805001	Onttrekking algemene reserve (Stadstoezicht)	467.333,00	550.000	1.501.582
9805002	Onttrekking reserve vakantiegeld (Stadstoezicht)	1.712.107,00	1.501.480	1.794.884
Totaal	*Dienst Stadstoezicht*	*2.179.440,00*	*2.051.480*	*3.296.466*
Beheerder	Dienst Historische Musea			
9805102	Onttrekking reserve Personele lasten ATV i.v.m. pensioen (AHM)	0,00	70.000	0
9805103	Onttrekking reserve aankopen (AHM)	0,00	0	61.435
9805104	Onttrekking reserve vakantiegeld (AHM)	7.796,82	0	250.779
Totaal	*Dienst Historische Musea*	*7.796,82*	*70.000*	*312.214*
Beheerder	Dienst Economische Zaken			
9805602	Onttrekking reserve Aandelen Amsterdam Clipper Beheer (EZ)	453.780,22	0	0
9805604	Onttrekking Fonds Ontwikkelings Maatschappij (EZ)	1.587.284,27	687.680	273.256
9805605	Onttrekking WW-reserve (EZ)	50.841,71	0	27.182
9805606	Onttrekking reserve Ruim Baan voor Werk	0,00	0	1.454.913
9805607	Onttrekking reserve vakantiegeld (EZ)	86.441,81	87.290	0
9805608	Onttrekking reserve deelneming Topstad (EZ)	0,00	0	4.800.000

Resultaatbestemming				Lasten
Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
9805609	Dotatie reserve Evenementenfonds (EZ)	3.000.000,00	0	40.000
9805611	Dotatie reserve Holland Casino (EZ)	0,00	0	255.772
Totaal	*Dienst Economische Zaken*	*10.588.260,59*	*1.233.740*	*6.320.002*
Beheerder	Afval Energie Bedrijf			
9806002	Dotatie reserve Toekomstige WW-uitkeringen (AEB)	516.892,00	50.000	261.000
9806003	Dotatie reserve vakantiegeld (AEB)	10.025,00	1.275.000	828.000
9806004	Dotatie reserve REB-gelden (AEB)	1.012.887,00	0	0
Totaal	*Afval Energie Bedrijf*	*1.539.804,00*	*1.325.000*	*1.089.000*
Beheerder	Waternet			
9806301	Dotatie egalisatiereserve (Waternet)	6.607.472,00	668.280	0
9806303	Dotatie reserve in te verdienen bemeteringskosten (Waternet)	4.078.343,00	748.000	0
9806305	Dotatie reserve in te verdienen overnamesommen (Waternet)	1.775.777,00	1.321.000	1.321.481
Totaal	*Waternet*	*12.461.592,00*	*2.737.280*	*1.321.481*
Beheerder	Gemeentevervoerbedrijf			
Totaal	*Gemeentevervoerbedrijf*	*0,00*	*0*	*0*
Beheerder	Stadsbank van lening			
9807001	Dotatie winstreserve projecten (Stadsbank van Lening)	5.163,00	24.990	0
9807002	Dotatie algemene reserve (Stadsbank van Lening)	0,00	0	116.000
9807007	Dotatie reserve Opknappen/onderhoud Nes 57b (Stadsbank van Lening)	0,00	0	62.000
9807009	Dotatie reserve vakantiegeld (Stadsbank van Lening)	179.272,00	270.000	232.480
9807010	Dotatie WW reserve (SBL)	51.953,00	42.000	50.591
Totaal	*Stadsbank van lening*	*236.388,00*	*336.990*	*461.071*
Beheerder	Gemeentevervoerbedrijf (afdeling pontveren)			
Totaal	*Gemeentevervoerbedrijf (afdeling pontveren)*	*0,00*	*0*	*0*
Beheerder	Dienst Werk en Inkomen			
9804521	Dotatie reserve vakantiegeld (DWI)	2.789.000,00	2.537.500	2.909.000
9804528	Dotatie reserve frictiekosten huisvesting (DWI)	376.202,00	0	0
9804532	Dotatie reserve WW (DWI)	251.088,25	0	307.186
9804533	Dotatie reserve rechtmatigheidsonderzoeken (DWI)	1.000.000,00	0	0
Totaal	*Dienst Werk en Inkomen*	*4.416.290,25*	*2.537.500*	*3.216.186*
Beheerder	Dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer			
9804061	Dotatie algemene reserve Materiaaldienst	138.156,00	108.000	128.133
9804062	Dotatie reserve vakantiegeld (Materiaaldienst)	89.017,00	87.000	104.085
9809503	Dotatie Mobiliteitsfonds - algemene reserve (DIVV)	5.750.649,00	0	3.424.587
9809504	Dotatie Mobiliteitsfonds - bestemmingsreserve (DIVV)	26.311.302,00	21.318.000	34.688.861
9809505	Dotatie reserve Gemeentelijk aandeel in kosten en risico's IJtram (DIVV)	0,00	0	7.100.000

Resultaatbestemming				Baten
Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
9805609	Onttrekking reserve Evenementenfonds (EZ)	2.805.500,00	2.687.160	1.473.848
9805611	Onttrekking reserve Holland Casino (EZ)	0,00	0	92.000
Totaal	*Dienst Economische Zaken*	*4.983.848,01*	*3.462.130*	*8.121.199*
Beheerder	Afval Energie Bedrijf			
9806002	Onttrekking reserve Toekomstige WW-uitkeringen (AEB)	937.605,00	50.000	65.000
9806003	Onttrekking reserve vakantiegeld (AEB)	91.252,00	1.275.000	769.000
9806004	Onttrekking reserve REB-gelden (AEB)	3.457.558,00	0	0
Totaal	*Afval Energie Bedrijf*	*4.486.415,00*	*1.325.000*	*834.000*
Beheerder	Waternet			
9806301	Onttrekking egalisatiereserve (Waternet)	0,00	0	1.087.454
9806302	Onttrekking reserve mitigering overgangsregeling bemetering (Waternet)	0,00	1.000.000	0
9806303	Onttrekking reserve in te verdienen bemeteringskosten (Waternet)	3.285.778,00	0	0
Totaal	*Waternet*	*3.285.778,00*	*1.000.000*	*1.087.454*
Beheerder	Gemeentevervoerbedrijf			
9806601	Onttrekking algemene reserve (GVB)	76.372.677,00	0	0
9806605	Onttrekking reserve vakantiegeld (GVB)	5.960.680,00	0	0
Totaal	*Gemeentevervoerbedrijf*	*82.333.357,00*	*0*	*0*
Beheerder	Stadsbank van lening			
9807001	Onttrekking winstreserve projecten (Stadsbank van Lening)	262.998,00	112.700	87.000
9807002	Onttrekking algemene reserve (Stadsbank van Lening)	0,00	366.930	0
9807006	Onttrekking reserve Betaalautomaten (Stadsbank van Lening)	62.490,00	214.130	20.818
9807007	Onttrekking reserve Opknappen/onderhoud Nes 57b (Stadsbank van Lening)	62.000,00	0	0
9807009	Onttrekking reserve vakantiegeld (Stadsbank van Lening)	185.893,00	270.000	211.740
9807010	Onttrekking WW reserve (SBL)	6.388,00	10.000	0
Totaal	*Stadsbank van lening*	*579.769,00*	*973.760*	*319.558*
Beheerder	Gemeentevervoerbedrijf (afdeling pontveren)			
9807401	Onttrekking reserve vakantiegeld (Pontveren)	107.021,00	0	0
9807402	Onttrekking reserve WW en wachtgeld (Pontveren)	37.258,00	0	0
Totaal	*Gemeentevervoerbedrijf (afdeling pontveren)*	*144.279,00*	*0*	*0*
Beheerder	Dienst Werk en Inkomen			
9804505	Onttrekking reserve Huisvesting kinderopvang Triade (DWI)	300.000,00	320.000	320.000
9804521	Onttrekking reserve vakantiegeld (DWI)	2.791.000,00	2.500.000	2.789.000
9804526	Onttrekking reserve transformatiekosten (DWI)	4.434.117,00	0	0
9804527	Onttrekking reserve kosten Laarderhoutweg (DWI)	352.011,17	164.430	164.430
9804528	Onttrekking reserve frictiekosten huisvesting (DWI)	615.075,00	0	376.202
9804529	Onttrekking reserve vakantiegeld werkarrangementen (DWI)	32.231,00	0	0
9804530	Onttrekking reserve ESF-gelden jongerenloketten (DWI)	0,00	0	1.581.574
9804533	Onttrekking reserve rechtmatigheidsonderzoeken (DWI)	1.500.000,00	0	90.000
9804534	Reserve KOA	125.000,00	0	65.000
Totaal	*Dienst Werk en Inkomen*	*10.149.434,17*	*2.984.430*	*5.386.206*
Beheerder	Dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer			
9804062	Onttrekking reserve vakantiegeld (Materiaaldienst)	85.449,00	87.000	89.017
9809503	Onttrekking Mobiliteitsfonds - algemene reserve (DIVV)	4.747.302,00	0	5.833.890
9809504	Onttrekking Mobiliteitsfonds - bestemmingsreserve (DIVV)	19.227.297,00	31.699.640	32.010.047
9809505	Onttrekking reserve Gemeentelijk aandeel in kosten en risico's IJtram (DIVV)	0,00	0	8.547.724
9809506	Onttrekking reserve Gemeentelijk aandeel in kosten busstation/ auto-onderdoorgang CS (DIVV)	9.165.886,00	12.000.000	7.256.848

Resultaatbestemming				Lasten
Volgnummer	Omschrijving	Rekening 2007 €	Begroting 2008 €	Rekening 2008 €
9809507	Dotatie reserve Gemeentelijk aandeel kosten Noord/Zuidlijn (DIVV)	3.013.000,00	0	166.896.329
9809513	Dotatie reserve vakantiegeld (DIVV)	1.146.055,00	1.071.000	1.112.027
9809517	Dotatie reserve WW (DIVV)	292.011,00	250.000	332.306
9809518	Dotatie dynamisch verkeersmanagement	0,00	2.930.360	0
9809519	Dotatie reserve lijn 5	0,00	1.113.000	0
9809520	Dotatie langzaamverkeer passage CS	0,00	1.988.400	0
9809521	Dotatie reserve NDSM-veer	2.230.000,00	0	0
9809522	Dotatie reserve beheer stedelijke infrastructuur	0,00	0	13.799.051
9809523	Dotatie reserve Voorrang Gezonde Stad	0,00	0	13.235.000
9809524	Dotatie reserve Gratis openbaar vervoer (dIVV)	0,00	0	360.009
Totaal	*Dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer*	*38.970.190,00*	*28.865.760*	*241.180.388*
Beheerder	Raadsgriffie			
9801301	Dotatie reserve vakantiegeld (Raadsgriffie)	35.048,00	43.580	32.520
9801302	Dotatie reserve WW (Raadsgriffie)	18.615,00	18.270	15.096
9801303	Dotatie vierjarige reserve Raadsgriffie	48.310,00	49.030	49.643
9801304	Reserve Raadsonderzoeken (Griffie)	1.362.846,00	0	137.154
Totaal	*Raadsgriffie*	*1.464.819,00*	*110.880*	*234.413*
Beheerder	Rekenkamer			
9801401	Dotatie reserve vakantiegeld (Rekenkamer)	37.926,00	63.330	37.611
9801402	Dotatie reserve WW (Rekenkamer)	15.707,00	20.300	15.405
Totaal	*Rekenkamer*	*53.633,00*	*83.630*	*53.016*
Beheerder	Servicehuis Personeel			
9801202	Reserve WGF (SHP)	27.254,74	0	0
9801203	Dotatie reserve vakantiegeld (SHP)	112.128,15	80.000	140.039
9801215	Dotatie WW-reserve (SHP)	53.750,21	25.000	37.157
9801217	Dotatie reserve vakantiegeld VWS (SHP)	162.127,54	0	120.559
9801220	Dotatie egalisatiereserve P-Net (SHP)	75.670,90	0	0
9801221	Dotatie egalisatiereserve tarief personeelsvoorzieningen SHP	23.633,00	0	25.524
9801222	Dotatie egalisatiereserve P-beheer (SHP)	0,00	0	58.813
Totaal	*Servicehuis Personeel*	*454.564,54*	*105.000*	*382.092*
Beheerder	DAB - Directie en Staf			
9804041	Dotatie reserve WW/Wachtgeld (DAB - Directie en Staf)	1.966.114,63	1.707.690	0
9804042	Dotatie reserve vakantiegeld (DAB - Directie en Staf)	58.360,00	75.000	0
9804043	Dotatie reserve ontwikkelkosten basisregistratie en ICT-infrastructuur (DAB - Directie en Staf)	1.629.852,00	0	0
9804081	Dotatie reserve vakantiegeld (DAB - Westpoort)	89.000,00	89.000	0
Totaal	*DAB - Directie en Staf*	*3.743.326,63*	*1.871.690*	*0*
Beheerder	DAB - Westpoort/Boedelbeheer (Haven Amsterdam)			
9804082	Reserve Wagenpark Amsterdam (dAB-Wagenpark)	1.319.165,17	0	0
Totaal	*DAB - Westpoort/Boedelbeheer (Haven Amsterdam)*	*1.319.165,17*	*0*	*0*
Beheerder	DAB - Parkeergebouwen			
9804091	Dotatie reserve bewonersgarages Zuidoost (DAB - Parkeergebouwen)	89.101,00	74.550	66.798
9804093	Dotatie reserve vakantiegeld (DAB - Parkeergebouwen)	115.000,00	115.000	115.000
Totaal	*DAB - Parkeergebouwen*	*204.101,00*	*189.550*	*181.798*
	Totaal van de lasten	748.258.447,58	355.164.760	1.083.400.670
	Totaal van de baten	686.726.900,52	332.581.180	571.044.422
	Saldo van de resultaatbestemming	61.531.547,06	22.583.580	512.356.248

Resultaatbestemming				Baten
		Rekening	Begroting	Rekening
Volgnummer	Omschrijving	2007	2008	2008
		€	€	€
9809507	Onttrekking reserve Gemeentelijk aandeel kosten Noord/Zuidlijn (DIVV)	103.510.265,00	0	73.037.004
9809509	Onttrekking Risicoreservering IJsei (DIVV)	0,00	0	7.100.000
9809513	Onttrekking reserve vakantiegeld (DIVV)	1.142.764,00	1.071.000	1.071.767
9809514	Onttrekking reserve inrichting Wibautas (DIVV)	0,00	0	1.300.000
9809517	Onttrekking reserve WW (DIVV)	325.466,00	80.000	207.461
9809518	Onttrekking dynamisch verkeersmanagement	1.434.701,00	3.688.000	2.598.940
9809519	Onttrekking reserve lijn 5	2.098.290,00	1.113.000	371.612
9809520	Onttrekking langzaamverkeer passage CS	68.176,00	3.316.000	1.634.419
9809521	Onttrekking reserve NDSM-veer	0,00	445.880	451.990
9809522	Onttrekking reserve beheer stedelijke infrastructuur	0,00	0	23.452
9809523	Onttrekking reserve Voorrang Gezonde Stad	0,00	0	893.054
Totaal	*Dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer*	*141.805.596,00*	*53.500.520*	*142.427.225*
Beheerder	Raadsgriffie			
9801301	Onttrekking reserve vakantiegeld (Raadsgriffie)	28.458,15	43.580	35.048
9801302	Onttrekking reserve WW (Raadsgriffie)	2.941,85	0	0
Totaal	*Raadsgriffie*	*31.400,00*	*43.580*	*35.048*
Beheerder	Rekenkamer			
9801401	Onttrekking reserve vakantiegeld (Rekenkamer)	35.693,00	62.110	37.926
9801402	Onttrekking reserve WW (Rekenkamer)	0,00	0	43.232
Totaal	*Rekenkamer 35.693,00*	*62.110*	*81.158*	
Beheerder	Servicehuis Personeel			
9801202	reserve WGF (SHP)	53.750,21	0	0
9801203	Onttrekking reserve vakantiegeld (SHP)	100.502,82	0	111.770
9801215	Onttrekking WW-reserve (SHP)	1.461,78	0	325
9801217	Onttrekking reserve vakantiegeld VWS (SHP)	195.918,65	30.000	136.631
9801220	Onttrekking egalisatiereserve P-Net (SHP)	0,00	0	206.515
Totaal	*Servicehuis Personeel*	*351.633,46*	*30.000*	*455.241*
Beheerder	DAB - Directie en Staf			
9804041	Onttrekking reserve WW/Wachtgeld (DAB - Directie en Staf)	1.568.508,29	2.128.470	2.008.554
9804042	Onttrekking reserve vakantiegeld (DAB - Directie en Staf)	58.360,00	75.000	58.360
9804043	Onttrekking reserve ontwikkelkosten basisregistratie en ICT-infrastructuur (DAB - Directie en Staf)	0,00	0	4.931.857
9804081	Onttrekking reserve vakantiegeld (DAB - Westpoort)	89.000,00	89.000	55.093
Totaal	*DAB - Directie en Staf*	*1.715.868,29*	*2.292.470*	*7.053.864*
Beheerder	DAB - Westpoort/Boedelbeheer (Haven Amsterdam)			
Totaal	*DAB - Westpoort/Boedelbeheer (Haven Amsterdam)*	*0,00*	*0*	*0*
Beheerder	DAB - Parkeergebouwen			
9804091	Onttrekking reserve bewonersgarages Zuidoost (DAB - Parkeergebouwen)	922.147,00	668.490	772.950
9804093	Onttrekking reserve vakantiegeld (DAB - Parkeergebouwen)	115.000,00	115.000	115.000
Totaal	*DAB - Parkeergebouwen*	*1.037.147,00*	*783.490*	*887.950*
	Totaal van de lasten	748.258.447,58	355.164.760	1.083.400.670
	Totaal van de baten	686.726.900,52	332.581.180	571.044.422
	Saldo van de resultaatbestemming	**61.531.547,06**	**22.583.580**	**512.356.248**

Gemeentebalans per 31 december 2008 (met vergelijkende cijfers per 31 december 2007)

ACTIVA (€)	2008	2007
Vaste activa	**11.110.678.614,99**	**10.711.168.130,45**
Immateriële vaste activa	*15.052.488,96*	*10.881.961,98*
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0,00	150.854,00
Kosten van onderzoek en ontwikkeling van activa	15.052.488,96	10.731.107,98
Materiële vaste activa	*7.662.409.044,79*	*8.039.890.029,45*
Investeringen met een economisch nut	6.906.070.646,59	7.329.800.496,44
Waarvan in erfpacht uitgegeven	5.051.568.092,88	4.431.882.041,00
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	756.338.398,20	710.089.533,01
Financiële vaste activa	*3.433.217.081,24*	*2.660.396.139,02*
Deelnemingen	1.083.802.422,98	382.389.642,87
Overige verbonden partijen	72.489,84	72.489,84
Leningen aan woningbouwcorporaties	356.075.007,45	391.748.722,64
Leningen aan deelnemingen	414.209.915,91	389.347.406,66
Leningen aan overige verbonden partijen	523.066,22	527.604,85
Overige langlopende leningen	194.646.645,47	174.559.771,90
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	1.343.633.929,08	1.280.056.257,68
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	40.253.604,29	41.694.242,58
Vlottende activa	**1.789.902.335,22**	**1.556.415.133,00**
Voorraden	*533.261.776,19*	*466.584.290,00*
Overige grond- en hulpstoffen	796.027,61	1.740.806,00
Onderhanden werk (inclusief bouwgronden in exploitatie)	523.218.540,08	455.774.026,00
Gereed product en handelsgoederen	9.237.113,50	9.069.458,00
Vooruitbetalingen op voorraden	10.095,00	0,00
Vorderingen	*790.460.557,47*	*762.432.499,00*
Vorderingen op openbare lichamen	295.554.194,93	254.766.724,00
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	24.927.341,31	36.779.341,00
Overige vorderingen	469.945.018,23	470.767.840,00
Overige uitzettingen	34.003,00	118.594,00
Overlopende activa	*466.180.001,56*	*327.398.344,00*
Totaal activa	12.900.580.950,21	12.267.583.263,45

PASSIVA (€)	2008	2007
Eigen vermogen	5.807.832.360,14	5.238.267.407,93
Algemene reserves	*4.417.975.272,54*	*4.129.249.958,60*
Overige bestemmingsreserves	*1.280.806.640,01*	*1.057.175.705,00*
Resultaat na bestemming	*109.050.447,59*	*51.841.744,33*
Voorzieningen	1.625.032.497,50	2.239.104.836,00
Vaste schulden	2.552.431.489,42	2.475.135.083,78
Onderhandse leningen	*2.451.556.744,10*	*2.384.450.641,99*
van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	2.407.705.276,51	2.327.504.150,66
van binnenlandse bedrijven	0,00	2.403.800,00
van overige binnenlandse sectoren	43.851.467,59	54.542.691,33
Door derden belegde gelden	*71.679.489,00*	*68.922.586,00*
Waarborgsommen	*29.195.256,32*	*21.761.855,79*
Vlottende passiva	2.915.284.603,15	2.315.075.935,00
Kortlopende schulden	*1.622.782.817,28*	*1.494.910.087,00*
Kasgeldleningen	432.000.000,00	410.400.000,00
Bank- en girosaldi	599.633.772,56	500.719.170,00
Overige schulden	410.876.404,40	583.790.917,00
Overlopende passiva	*1.292.501.785,87*	*820.165.848,00*
Vooruitonvangen bedragen Rijk en EU	437.842.693,60	
Overige overlopende passiva	1.034.931.732,59	820.165.848,00
Totaal passiva	12.900.580.950,21	12.267.583.262,71
Totaalbedrag garantieverplichtingen	9.811.536.965,74	8.581.428.952,82

Resultaatgebied 10: Openbare orde en veiligheid

Naam	Stand per 01-01-2008	Toevoeging exploitatie	Onttrekking exploitatie	Stand per 31-12-2008
Overige bestemmingsreserves				
Aankopen Van Traa-team	1.420.127,00	1.026.205,95	0,00	2.446.332,95
Gevolgen vreemdelingenwetgeving	325.758,00	420.665,32	0,00	746.423,32
Reserve OOV	386.946,00	2.970.348,12	131.351,00	3.225.943,12
Brandweer	0,00	778.891,00	0,00	778.891,00
Vakantiegeld (Brandweer)	1.307.279,83	0,00	1.307.279,83	0,00
Reserve WW (Brandweer)	1.833.628,40	0,00	1.833.628,40	0,00
Nieuwe kazerne Westerpark	4.330.000,00	0,00	4.330.000,00	0,00
Totaal	**9.603.739,23**	**5.196.110,39**	**7.602.259,23**	**7.197.590,39**

Resultaatgebied 20: Werk en inkomen

Naam	Stand per 01-01-2008	Toevoeging exploitatie	Onttrekking exploitatie	Stand per 31-12-2008
Algemene reserves				
Risico Wet Werk en Bijstand	44.645.000,00	314.000,00	0,00	44.959.000,00
Totaal	**44.645.000,00**	**314.000,00**	**0,00**	**44.959.000,00**
Overige bestemmingsreserves				
Huisvesting kinderopvang Triade	1.954.856,05	0,00	320.000,00	1.634.856,05
Vakantiegeld (DWI)	2.789.000,00	2.909.000,00	2.789.000,00	2.909.000,00
ESF-gelden jongerenloketten	1.581.574,00	0,00	1.581.574,00	0,00
Kosten Laarderhoogtweg (DWI)	1.473.165,23	0,00	164.430,00	1.308.735,23
Frictiekosten huisvesting DWI	376.202,00	0,00	376.202,00	0,00
KOA-regeling	275.000,00	0,00	65.000,00	210.000,00
Rechtmatigheidsonderzoeken 2008	1.000.000,00	0,00	90.000,00	910.000,00
Totaal	**9.449.797,28**	**2.909.000,00**	**5.386.206,00**	**6.972.591,28**
Voorzieningen				
Bevoorschotting BVG	1.358.244,69	0,00	1.358.244,69	0,00
Contract ROC 2007-2008	1.056.515,00	985.427,05	1.056.515,00	985.427,05
No risk polis	595.980,00	0,00	595.980,00	0,00
Declaratierisico VSA	5.177.632,31	100.265,00	4.782.293,00	495.604,31
Totaal	**8.188.372,00**	**1.085.692,05**	**7.793.032,69**	**1.481.031,36**

Resultaatgebied 30: Zorg

Naam	Stand per 01-01-2008	Toevoeging exploitatie	Onttrekking exploitatie	Stand per 31-12-2008
Overige bestemmingsreserves				
Gezondheidscentra	100.000,78	0,00	39.307,16	60.693,62
WW-uitkeringen (GGD)	945.480,65	1.040.196,00	884.828,00	1.100.848,65
Vakantiegeld (GGD)	1.846.872,97	2.962.691,70	2.884.525,41	1.925.039,26
Research en Development	3.508.767,42	1.205.000,00	1.121.434,16	3.592.333,26
Geïntegreerde voorziening	480.792,55	0,00	287.844,00	192.948,55
Streeklaboratorium	131.066,84	0,00	104.137,22	26.929,62
Friends	185.559,84	0,00	7.247,00	178.312,84
Omvangrijke en niet jaarlijks terugkerende kosten (GGD)	859.216,64	0,00	211.530,00	647.686,64
Invoer 10 jarigen KIDOS	516.190,08	0,00	516.190,08	0,00
Samen Starten	378.692,81	525.000,00	289.923,79	613.769,02
Ontbijt en Lunch Schoolgaande Jeugd	0,00	168.717,00	0,00	168.717,00
GGZ-Preventie	0,00	219.925,00	0,00	219.925,00
Voorzorg	0,00	297.252,61	0,00	297.252,61
Kidos SO	0,00	867.000,00	0,00	867.000,00
WVG egalisatiereserve	11.303.792,00	382.382,00	0,00	11.686.174,00
24-Uursopvang	254.000,00	0,00	254.000,00	0,00
Reserve motie Olmer	239.179,50	0,00	239.179,50	0,00
Reserve HAG (Prostitutiecentrum)	1.539.927,00	418.471,00	1.539.927,00	418.471,00
HAG (Prostitutiecentrum)	456.878,00	148.008,00	393.320,00	211.566,00
Eergeweld, begeleiding en opvang slachtoffers	0,00	141.353,00	0,00	141.353,00
Eigen Kracht Conferentie	0,00	718.596,00	0,00	718.596,00
Amsterdam voor Elkaar aanvragen	0,00	618.807,00	0,00	618.807,00
Maatschappelijke dienstverlening thuiswonenden ouderen	0,00	161.940,00	0,00	161.940,00
WMO Pilots en Kwaliteitsverbetering open-einde regelingen	0,00	4.517.593,00	0,00	4.517.593,00
Vergoeding experiment woningaanpassingen mantelzorgers	0,00	127.896,00	0,00	127.896,00
Totaal	**22.746.417,08**	**14.520.828,31**	**8.773.393,32**	**28.493.852,07**
Voorzieningen				
Groot onderhoud huisvesting (GGD)	1.286.344,25	1.236.132,92	602.628,23	1.919.848,94
Privatiseringsoperatie Arbodienst	200.341,51	0,00	200.341,51	0,00
Ambulancedienst, dubieuze debiteuren	258.912,13	403.418,27	590.087,83	72.242,57
Amsterdamse Gezondheidsmonitor	225.000,00	0,00	225.000,00	0,00
RAK BMHK	179.707,60	319.066,00	14.377,00	484.396,60
Medewerkers GGD i.v.m. Vakantiehuisjes	112.207,00	0,00	0,00	112.207,00
Promotie stichting Sarphati	7.314,11	0,00	4.000,00	3.314,11
Legaat BMHK	25.888,02	2.333,03	0,00	28.221,05
Automatisering LVE (CTG)	281.392,92	0,00	281.392,92	0,00
Legaat Wiepjes	3.949,58	0,00	0,00	3.949,58
GSB III middelen	350.176,75	301.711,56	255.722,35	396.165,96
Verhagen gelden	654.226,21	583.000,00	639.780,81	597.445,40
GR AMSTELLAND VERLOFUREN	0,00	33.414,62	0,00	33.414,62
GR. Amstelland Algem.	0,00	224.264,90	0,00	224.264,90
GR Amstelland Weerstand	0,00	558.628,48	0,00	558.628,48

Resultaatgebied 30: Vervolg Zorg

Naam	Stand per 01-01-2008	Toevoeging exploitatie	Onttrekking exploitatie	Stand per 31-12-2008
BMHK-Frictie 0,00	23.970,00	30.326,00		-6.356,00
Verzorgingshuizen ouden van dagen	293.837,00	8.488,00	0,00	302.325,00
BIMZ 1.270.257,83	-73.960,83	0,00		1.196.297,00
Afbouwkosten VZA	0,00	459.615,00	0,00	459.615,00
Totaal 5.149.554,91	**4.080.081,95**	**2.843.656,65**		**6.385.980,21**

Resultaatgebied 40: Educatie & jeugd en diversiteit

Naam	Stand per 01-01-2008	Toevoeging exploitatie	Onttrekking exploitatie	Stand per 31-12-2008
Overige bestemmingsreserves				
Sociaal domein	0,00	372.874,94	0,00	372.874,94
Wij Amsterdammers	0,00	577.000,00	0,00	577.000,00
Kwaliteit Onderwijs	0,00	1.116.000,00	0,00	1.116.000,00
Bureau Leerplicht Plus	0,00	1.900.000,00	0,00	1.900.000,00
Van Acht tot Acht arrangementen	0,00	1.100.000,00	0,00	1.100.000,00
Bijzondere Trajecten Risicojongeren	0,00	2.200.000,00	0,00	2.200.000,00
Vrouwenemancipatie	0,00	200.000,00	0,00	200.000,00
Onderwijshuisvesting	7.370.484,00	0,00	4.250.500,00	3.119.984,00
Reserve inburgeringstrajecten	7.409.934,00	0,00	2.437.592,00	4.972.342,00
Interculturele verhoudingen in het onderwijs	510.456,02	0,00	510.456,02	0,00
Reserve Elleboog	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00
Reserve Jongerencentrum Jan van Galenstraat	700.000,00	0,00	0,00	700.000,00
Reserve VVE kenniseconomie	122.990,00	0,00	122.990,00	0,00
Jong Amsterdam/Kinderen Eerst	3.025.092,00	0,00	2.225.000,00	800.092,00
Egalisatie kapitaallasten nieuwbouw Openbare Bibliotheek	23.717.004,00	5.900.000,00	14.319.800,00	15.297.204,00
WW-uitkering en reïntegratie (DMO)	481.877,41	381.723,00	280.354,00	583.246,41
Vakantiegeld (DMO)	740.398,90	134.122,00	0,00	874.520,90
Totaal	**44.378.236,33**	**13.881.719,94**	**24.146.692,02**	**34.113.264,25**
Voorzieningen				
Onbekende gever	37.865,00	1.474,00	0,00	39.339,00
Linnenbeursje	85.797,00	3.646,00	0,00	89.443,00
Voormalige tussenscholen	53.488,00	2.273,00	0,00	55.761,00
Openbare scholen BLO	5.431,00	231,00	0,00	5.662,00
Ontslagen meisjes	23.356,69	993,00	0,00	24.349,69
De Geijselaar	9.360,56	398,00	0,00	9.758,56
Quien	901,00	38,00	0,00	939,00
Totaal	**216.199,25**	**9.053,00**	**0,00**	**225.252,25**

Resultaatgebied 50: Verkeer en infrastructuur

Naam	Stand per 01-01-2008	Toevoeging exploitatie	Onttrekking exploitatie	Stand per 31-12-2008
Algemene reserves				
Mobiliteitsfonds - algemene reserve	7.284.389,70	3.424.586,69	5.833.890,00	4.875.086,39
Totaal	**7.284.389,70**	**3.424.586,69**	**5.833.890,00**	**4.875.086,39**
Overige bestemmingsreserves				
Mobiliteitsfonds - bestemmingsreserve	31.866.985,08	34.688.860,93	32.010.046,92	34.545.799,09
Gemeentelijk aandeel in kosten en risico's IJtram	1.447.724,02	7.100.000,00	8.547.724,02	0,00
Gemeentelijk aandeel in kosten busstation/ auto-onderdoorgang CS	61.153.937,35	0,00	7.256.848,10	53.897.089,25
Gemeentelijk aandeel kosten Noord/Zuidlijn	52.679.859,40	166.896.329,00	73.037.003,96	146.539.184,44
Risicoreservering IJsei	15.000.000,00	0,00	7.100.000,00	7.900.000,00
Inrichting Wibautas (UNA-geld)	2.864.272,00	0,00	1.300.000,00	1.564.272,00
Langzaam verkeer passage CS	1.634.419,20	0,00	1.634.419,20	0,00
Dynamisch verkeersmanagement	2.598.939,76	0,00	2.598.939,76	0,00
Reserve Lijn 5	371.611,97	0,00	371.611,97	0,00
NDSM-veer	2.230.000,00	0,00	451.990,00	1.778.010,00
Reserve beheer stedelijke infrastructuur	0,00	13.799.051,25	23.451,51	13.775.599,74
Reserve Voorrang Gezonde Stad	0,00	13.235.000,00	893.053,51	12.341.946,49
Gratis openbaar vervoer	0,00	360.009,00	0,00	360.009,00
Bewonersgarages Zuidoost	1.908.523,97	66.798,00	772.950,00	1.202.371,97
Vakantiegeld (dAB - Parkeergebouwen)	114.600,00	115.000,00	115.000,00	114.600,00
Totaal	**173.870.872,75**	**236.261.048,18**	**136.113.038,95**	**274.018.881,98**
Voorzieningen				
Casco en funderingsherstel Noord/Zuidlijn	5.687.672,23	0,00	5.441.957,49	245.714,74
Brandwerende coating Piet Heintunnel	125.000,00	0,00	0,00	125.000,00
Beheer en Onderhoud railinfrastructuur	5.157.214,00	0,00	5.157.214,00	0,00
Risicofondsen N/Z-lijn	225.939.390,19	8.700.000,00	49.896.329,00	184.743.061,19
Metrovervangingsprojecten	3.671.160,98	0,00	3.671.160,98	0,00
Beheer en onderhoud railinfrastructuur	12.977.930,24	0,00	12.977.930,24	0,00
Tramhalte aanpassingen	1.690.573,17	0,00	1.690.573,17	0,00
Exploitatie en investeringen NZK-veren	220.000.000,00	9.789.844,72	4.895.790,11	224.894.054,61
Groot onderhoud (dAB - Parkeergebouwen)	5.544.027,82	1.040.250,00	1.542.937,00	5.041.340,82
Totaal	**480.792.968,63**	**19.530.094,72**	**85.273.891,99**	**415.049.171,36**

Resultaatgebied 60: Openbare ruimte, groen, sport en recreatie

Naam	Stand per 01-01-2008	Toevoeging exploitatie	OnttrekkingAanwending exploitatie	Stand per 31-12-2008
Overige bestemmingsreserves				
Reserve Groeifonds Groen Zuidas	3.345.999,80	0,00	12.395,00	3.333.604,80
Reserve Groengelden 2003-2006	8.678.982,00	14.200.000,00	3.602.847,00	19.276.135,00
Reserve WW (DRO)	773.788,00	0,00	0,00	773.788,00
De Rode Loper	1.973.163,00	1.000.000,00	61.261,00	2.911.902,00
Museumplein	0,00	2.962.500,00	115.427,00	2.847.073,00
Hotspots verloedering	0,00	1.000.000,00	5.540,00	994.460,00
Leidseplein	0,00	6.000.000,00	0,00	6.000.000,00
Impuls Brede School	0,00	1.331.228,00	0,00	1.331.228,00
Bijdrage Masterplan Artis	0,00	5.000.000,00	0,00	5.000.000,00
Sportaccommodatiefonds	7.411.430,00	0,00	7.411.430,00	0,00
Versterking grenzen Amsterdamse Bos	47.968,50	0,00	0,00	47.968,50
Compensatie kappen bomen	24.037,72	0,00	24.037,72	0,00
Vakantiegeld (dAB - Amsterdamse Bos)	90.000,00	0,00	117.000,00	-27.000,00
Afwikkeling verzelfstandiging camping Amsterdamse Bos	52.000,00	0,00	0,00	52.000,00
Vakantiegeld (dAB - Sporthallen Zuid)	27.000,00	0,00	0,00	27.000,00
Vakantiegeld (dAB - Westpoort)	15.464,12	0,00	15.464,12	0,00
Totaal	22.439.833,14	31.493.728,00	11.365.401,84	42.568.159,30
Voorzieningen				
Voorziening 1e verstrating	12.490.021,75	2.398.844,00	1.184.653,00	13.704.212,75
Groot onderhoud hallen (dAB/Sporthallen Zuid)	302.912,61	110.790,00	277.335,64	136.366,97
Groot onderhoud (dAB - Westpoort/Boedelbeheer)	38.455,06	0,00	0,00	38.455,06
Totaal	12.831.389,42	2.509.634,00	1.461.988,64	13.879.034,78

Resultaatgebied 70: Cultuur en monumenten

Naam	Stand per 01-01-2008	Toevoeging exploitatie	Onttrekking exploitatie	Stand per 31-12-2008
Overige bestemmingsreserves				
Opdrachten fotografen	21.039,17	15.000,00	15.839,83	20.199,34
Broedplaatsen	557.224,27	0,00	525.663,00	31.561,27
Herontwikkeling Stedelijk Museum	12.000.000,00	1.508.000,00	0,00	13.508.000,00
Aankopen en ontsluiting collectie	93.858,20	0,00	61.434,93	32.423,27
Personele lasten ATV i.v.m. pensioen	120.000,00	20.000,00	0,00	140.000,00
Vakantiegeld (AHM)	132.206,00	257.930,00	250.779,00	139.357,00
Wachtgeld (AHM)	197.119,23	57.066,24	0,00	254.185,47
Incidentele prioriteit nieuw depot	0,00	634.590,73	0,00	634.590,73
Programmering Muziekgebouw aan het IJ	0,00	500.000,00	0,00	500.000,00
Overdracht 11 Cultuurpanden	0,00	302.644,00	0,00	302.644,00
Kunstenplan 2005-2008	185.540,00	0,00	185.540,00	0,00
Wachtgelden Muziekschool - 2011	184.211,00	0,00	50.000,00	134.211,00
Vereveningsreserve Kunstenplan 2005-2008	681.460,00	0,00	681.460,00	0,00
Urgent onderhoud cultuurinstellingen	0,00	821.000,00	0,00	821.000,00
Kunstenplan 2001-2004	17.580,00	0,00	17.000,00	580,00
Reserve AT5	558.480,00	0,00	122.190,00	436.290,00
Cultureel Beleggen	160.849,00	142.890,00	43.384,00	260.355,00
Vakantiegeld (dAB - Archeologie en Monumentenzorg)	78.451,82	77.597,10	78.451,82	77.597,10
Amsterdams Restauratiefonds	0,00	586.678,00	0,00	586.678,00
Portugees/Israelische Synagoge	0,00	1.000.000,00	0,00	1.000.000,00
Totaal	**14.988.018,69**	**5.923.396,07**	**2.031.742,58**	**18.879.672,18**
Voorzieningen				
Legaat van Eck	23.029,82	978,77	0,00	24.008,59
Bijdrage OC&W in herontwikkeling	5.000.000,00	0,00	5.000.000,00	0,00
Groot onderhoud (AHM)	41.169,83	0,00	41.169,83	0,00
Bankgiroloterij	165.000,00	536.000,00	0,00	701.000,00
Voorziening Ymere	0,00	60.209,84	0,00	60.209,84
Totaal	**5.229.199,65**	**597.188,61**	**5.041.169,83**	**785.218,43**

Resultaatgebied 80: Milieu en water

Naam	Stand per 01-01-2008	Toevoeging exploitatie	Onttrekking exploitatie	Stand per 31-12-2008
Algemene reserves				
Egalisatiereserve (Waternet)	9.974.171,50	0,00	1.087.454,00	8.886.717,50
In te verdienen overnamesommen (Waternet)	-5.285.922,38	1.321.481,00	0,00	-3.964.441,38
Totaal	4.688.249,12	1.321.481,00	1.087.454,00	4.922.276,12
Overige bestemmingsreserves				
Bodemsaneringsgelden gemeente	3.786.309,10	0,00	2.005.117,87	1.781.191,23
Vakantiegeld (DMB)	480.072,89	553.576,47	480.072,89	553.576,47
Dienstverlening DMB (Milieu en Water)	249.390,00	0,00	36.421,53	212.968,47
Milieuprioriteiten	564.952,40	0,00	531.952,40	33.000,00
Nazorg Diemerzeedijk	12.444.900,79	213.678,16	0,00	12.658.578,95
Luchtkwaliteit	2.079.102,16	0,00	0,00	2.079.102,16
Modelwoningen	0,00	150.000,00	0,00	150.000,00
Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen	0,00	182.329,71	0,00	182.329,71
Fonds Luchtkwaliteit	0,00	3.654.695,72	0,00	3.654.695,72
Aanleg standaardligplaatsen	13.717,43	12.060,00	0,00	25.777,43
Vakantiegeld (BBA)	244.762,26	13.263,63	0,00	258.025,89
WW-gelden (BBA)	288.101,02	0,00	0,00	288.101,02
Toekomstige WW-uitkeringen (AEB)	794.384,00	261.000,00	65.000,00	990.384,00
Vakantiegeld (AEB)	478.683,00	828.000,00	769.000,00	537.683,00
Totaal	**21.424.375,05**	**5.868.603,69**	**3.887.564,69**	**23.405.414,05**
Voorzieningen				
Projectgeld Volgermeerpolder	15.145.885,47	0,00	15.145.885,47	0,00
Projectgeld Diemerzeedijk	2.351.060,04	0,00	2.351.060,04	0,00
Geluid- veiligheids- en luchtkwaliteitsplan	1.218.598,89	0,00	1.218.598,89	0,00
ARC stadsdelen	295.920,70	0,00	295.920,70	0,00
Wet bodemsanering	736.219,00	0,00	736.219,00	0,00
Afrekening subsidie NME/MCA	21.607,50	0,00	21.607,50	0,00
Vak Matig	207.249,11	0,00	0,00	207.249,11
Bodemsanering (OGA)	21.448.744,27	4.154.028,00	11.623.178,18	13.979.594,09
Rioolrecht	-2.042.307,25	1.913.780,25	0,00	-128.527,00
Technische risico's AVI	20.699.117,00	0,00	16.606.000,00	4.093.117,00
Groot onderhoud en vervangingsinvesteringen AVI	10.485.193,00	2.730.000,00	3.922.000,00	9.293.193,00
Herstructurering (AEB)	749.283,00	0,00	414.000,00	335.283,00
Groot onderhoud Depot Gevaarlijk Afval	422.729,00	64.000,00	403.000,00	83.729,00
Totaal	**71.739.299,73**	**8.861.808,25**	**52.737.469,78**	**27.863.638,20**

Resultaatgebied 100: Economie en haven

Naam	Stand per 01-01-2008	Toevoeging exploitatie	Onttrekking exploitatie	Stand per 31-12-2008
Algemene reserves				
Kapitaalsuitbreiding ASP	2.501.890,11	0,00	0,00	2.501.890,11
Totaal	**2.501.890,11**	**0,00**	**0,00**	**2.501.890,11**
Overige bestemmingsreserves				
Afkoopsommen van erfpachttermijnen	81.452.807,94	7.114.383,30	1.008.998,51	87.558.192,73
Fonds exploitatieverliezen	669.345,00	0,00	0,00	669.345,00
Fonds strategische projecten	4.046.105,33	2.380.180,00	1.045.795,49	5.380.489,84
Fonds promotie Sail 2010	297.892,00	90.000,00	0,00	387.892,00
Vakantiegeld (HA)	638.113,08	1.105.605,00	1.068.045,85	675.672,23
Winstdelingsregeling (HA)	299.997,00	0,00	119.997,00	180.000,00
Wachtgeldfonds (HA)	204.289,80	371.727,00	311.616,35	264.400,45
Duurzaamheid	0,00	500.000,00	0,00	500.000,00
Fonds Ontwikkelings Maatschappij	1.842.944,71	1.177.473,06	273.255,92	2.747.161,85
Wachtgeldfonds (EZ)	62.900,98	96.756,91	27.182,43	132.475,46
Vakantiegeld (EZ)	100.285,26	0,00	0,00	100.285,26
Ruim Baan voor Werk	1.454.912,91	0,00	1.454.912,91	0,00
Evenementenfonds	2.568.820,00	40.000,00	1.473.848,00	1.134.972,00
Topstad	4.800.000,00	4.750.000,00	4.800.000,00	4.750.000,00
Holland Casino	0,00	255.771,75	92.000,00	163.771,75
Totaal	**98.438.414,01**	**17.881.897,02**	**11.675.652,46**	**104.644.658,57**
Voorzieningen				
Egalisatie onderhoud (HA)	2.240.701,15	627.385,00	50.762,00	2.817.324,15
Latente bodemverplichtingen	10.242.015,00	676.837,00	425.638,00	10.493.214,00
Voorziening verbeteren achterlandverbindingen	18.982.384,75	0,00	7.205.137,00	11.777.247,75
Fonds inzamelen scheepsafval	1.373.699,82	0,00	393.252,00	980.447,82
Opschonen archief (HA)	2.850,04	0,00	2.850,04	0,00
Wrakkenwet	220.000,00	184.087,00	184.087,00	220.000,00
Sonate	67.978,00	0,00	25.284,41	42.693,59
Egalisatie onderhoud vaartuigen (HA)	226.133,00	50.000,00	139.045,00	137.088,00
Fonds beheer baggerstortlocaties	5.109.611,00	89.419,00	0,00	5.199.030,00
Touringcarterminal Nieuw Europa	0,00	1.633.609,00	0,00	1.633.609,00
Holland Casino	152.351,22	0,00	152.351,22	0,00
RIS	256.474,31	0,00	256.474,31	0,00
GSB-gelden III	15.009.467,10	0,00	15.009.467,10	0,00
Totaal	**53.883.665,39**	**3.261.337,00**	**23.844.348,04**	**33.300.654,35**

Resultaatgebied 100: Facilitair en bedrijven

Naam	Stand per 01-01-2008	Toevoeging exploitatie	Onttrekking exploitatie	Stand per 31-12-2008
Algemene reserves				
Algemene reserve (SHI)	202.021,27	0,00	0,00	202.021,27
Algemene reserve (IBA)	2.646.233,00	381.311,00	0,00	3.027.544,00
Algemene bedrijfsreserve (PMB)	2.897.364,01	381.770,00	0,00	3.279.134,01
Algemene bedrijfsreserve (ACAM)	707.565,29	61.000,00	50.000,00	718.565,29
Algemene reserve (Wibautgroep)	51.650,00	113.040,00	0,00	164.690,00
Algemene reserve (Stadstoezicht)	1.826.399,49	0,00	1.501.582,00	324.817,49
Algemene reserve (Stadsbank van Lening)	4.575.386,00	116.000,00	0,00	4.691.386,00
Algemene reserve (dAB - Materiaaldienst)	2.301.917,00	128.133,00	0,00	2.430.050,00
Bedrijfsreserve (dAB - ICT Beheergroep)	350.065,00	193.482,00	0,00	543.547,00
Totaal	**15.558.601,06**	**1.374.736,00**	**1.551.582,00**	**15.381.755,06**
Overige bestemmingsreserves				
Reserve data- en telecommunicatie	227.146,11	0,00	205.745,00	21.401,11
Vakantiegeld (FBA)	235.526,67	478.987,74	420.970,32	293.544,09
Wachtgeld (FBA)	226.015,11	125.546,38	51.561,49	300.000,00
Retourcommissie mediabeheer	110.282,01	0,00	0,00	110.282,01
Vakantiegeld (GDV)	25.155,65	266.934,83	182.591,21	109.499,27
Reserve WW (GDV)	2.940,58	59.222,85	52.652,48	9.510,95
AGA	134.492,00	360.754,00	0,00	495.246,00
Bureau Integriteit	0,00	1.133,00	0,00	1.133,00
ABC Pool	0,00	294.946,50	0,00	294.946,50
Reserve BRI Tranche 2	425.441,00	0,00	0,00	425.441,00
WW en wachtgeld (SHI)	190.957,01	127.650,00	0,00	318.607,01
Vakantiegeld (SHI)	111.831,84	315.517,00	335.174,00	92.174,84
Reserve voicemail (E-Net)	126.513,50	0,00	389,00	126.124,50
Telecommunicatie	73.772,50	0,00	44.705,00	29.067,50
Reserve Tranche 1/Transformatie (SHI)	3.061.280,00	404.447,00	606.812,00	2.858.915,00
Reserve meubilair CI&B	57.573,00	0,00	0,00	57.573,00
Vakantiegeld E-Net	29.592,31	0,00	0,00	29.592,31
Reserve ALL IP	0,00	1.312.188,00	0,00	1.312.188,00
Winstreserve (25%) (IBA)	525.176,96	226.652,00	231.911,00	519.917,96
Wachtgeld (IBA)	1.504.430,00	197.716,00	84.239,00	1.617.907,00
Vakantiegeld (IBA)	571.782,07	962.495,00	972.123,00	562.154,07
Reserve nieuwe huisvesting (IBA)	587.560,47	0,00	109.772,00	477.788,47
Egalisatiereserve nieuwe activiteiten	1.598.698,73	34.946,48	0,00	1.633.645,21
Incassobureau	136.720,42	13.465,00	0,00	150.185,42
Professionalisering PMB	498.255,00	0,00	6.000,00	492.255,00
WW-verplichtingen (PMB)	443.126,86	46.473,14	0,00	489.600,00
Vakantiegeld (PMB)	421.170,00	392.945,00	421.170,00	392.945,00
Huisvesting en meubilair (PMB)	203.000,00	0,00	13.348,00	189.652,00
WW-uitkeringen (ACAM)	152.828,41	90.184,57	0,00	243.012,98
Vakantiegeld (ACAM)	237.559,22	375.955,17	374.395,59	239.118,80
WW-verplichtingen (Wibautgroep)	8.794,00	6.980,00	0,00	15.774,00
Vakantiegeld (Wibautgroep)	17.694,00	32.737,00	17.694,00	32.737,00
Vakantiegeld (Stadstoezicht)	1.152.050,33	1.547.180,00	1.794.884,00	904.346,33
Projecten (25% van de winst)	129.764,62	0,00	87.000,00	42.764,62
Betaalautomaten	201.638,00	0,00	20.818,00	180.820,00
Opknappen/onderhoud Nes 57b	0,00	62.000,00	0,00	62.000,00
Vakantiegeld (Stadsbank van Lening)	102.259,78	232.479,84	211.739,62	123.000,00

Resultaatgebied 100: Facilitair en bedrijven

Naam	Stand per 01-01-2008	Toevoeging exploitatie	Onttrekking exploitatie	Stand per 31-12-2008
Reserve WW (SBL)	135.536,00	50.591,00	0,00	186.127,00
Afkoopsommen erfpachttermijnen	169.224,83	5.192,29	33.985,70	140.431,42
Exploitatieverliezen groente- en fruithal	113.445,05	0,00	0,00	113.445,05
Vakantiegeld (Food Center)	11.590,72	0,00	11.590,72	0,00
Ontwikkelingsstrategie Food Center	481.210,71	786.232,91	281.499,70	985.943,92
Vakantiegeld (voormalig dAB - Westpoort)	21.442,84	0,00	0,00	21.442,84
Vakantiegeld (dAB - Materiaaldienst)	89.017,00	104.084,98	89.017,00	104.084,98
Gemeentelijk Wagenpark Amsterdam	1.319.165,17	997.707,66	466.672,13	1.850.200,70
Vakantiegeld (dAB - ICT Beheergroep)	79.652,87	174.065,00	174.065,00	79.652,87
Totaal	**15.951.313,35**	**10.087.410,34**	**7.302.524,96**	**18.736.198,73**
Voorzieningen				
Onderhoudsfonds (FBA)	821.167,25	10.098,51	784.468,11	46.797,65
Ontruimingsinstallatie voor Stadhuis en Muziektheater	175.944,53	0,00	175.944,53	0,00
Aanspraken in het kader van spaarverlof	135.466,25	-75.605,00	0,00	59.861,25
Onderhoudsfonds gebouwen (Stadsbank van Lening)	70.825,00	279.129,96	52.456,64	297.498,32
Catalogus Materiaaldienst	19.911,00	6.000,00	5.529,00	20.382,00
Groot onderhoud gebouw en terrein (dAB - Materiaaldienst)	65.324,00	90.000,00	42.276,00	113.048,00
Totaal	**1.288.638,03**	**309.623,47**	**1.060.674,28**	**537.587,22**

Resultaatgebied 120: Stedelijke ontwikkeling

Naam	Stand per 01-01-2008	Toevoeging exploitatie	Onttrekking exploitatie	Stand per 31-12-2008
Algemene reserves				
Algemene reserve Vereveningsfonds	-28.533.099,34	120.875.442,45	51.684.009,74	40.658.333,37
Totaal	**-28.533.099,34**	**120.875.442,45**	**51.684.009,74**	**40.658.333,37**
Overige bestemmingsreserves				
Dienstverlening DMB (Stedelijke Ontwikkeling)	301.344,00	0,00	156.054,28	145.289,72
Eigen risico WW (DMB)	299.963,22	174.014,46	0,00	473.977,68
Besluit Woninggebonden Subsidies 5e fonds	4.222.432,34	1.578.452,00	2.749.575,00	3.051.309,34
Stimuleringsfonds volkshuisvesting, KTA-deel	19.700.354,88	0,00	3.652.987,00	16.047.367,88
Stimuleringsfonds volkshuisvesting, erfpachtdeel	64.415.710,33	20.620.592,00	4.804.500,00	80.231.802,33
Betaalbare woningen IJburg	130.814,08	16.678,00	0,00	147.492,08
Aanjagen productie/jongerenhuisvesting	0,00	2.136.000,00	180.000,00	1.956.000,00
WW-fonds (Dienst Wonen)	124.199,61	291.893,00	364.768,00	51.324,61
Vakantiegeld (Dienst Wonen)	401.954,48	413.701,00	401.954,00	413.701,48
Creatieve Hotspots	0,00	720.000,00	412.876,00	307.124,00
Restantgehouden bedragen	0,00	267.500,00	0,00	267.500,00
Bestemmingsreserves Vereveningsfonds	74.431.503,60	156.922.192,05	18.103.621,89	213.250.073,76
Gronddeel Stimuleringsfonds	26.789.099,05	24.983.299,11	15.754.992,41	36.017.405,75
Strategische ruimtelijke projecten	3.380.593,63	0,00	0,00	3.380.593,63
Discontinuïteitsreserve uitzendfunctie	71.987,15	0,00	71.987,15	0,00
Vakantiegeld (OGA)	889.141,00	1.363.898,24	1.331.882,18	921.157,06
Inactieven (OGA)	753.030,62	360.216,88	460.832,38	652.415,12
Aanjagen woningbouwproductie	8.901.023,00	752.356,09	3.654.134,11	5.999.244,98
Egalisatiereserve Noordwaarts	398.032,27	0,00	0,00	398.032,27
Integraal informatiebeheer	615.118,00	0,00	115.333,00	499.785,00
Aanloopkosten ontwikkelingsalliantie	800.000,00	0,00	378.857,00	421.143,00
Bestuurlijke Begeleiding Zuidas	0,00	1.200.000,00	894.047,00	305.953,00
Reserve Programma Maatschappelijke Investeringen	737.790,00	7.112.077,00	737.790,00	7.112.077,00
Koers Nieuw West	100.000,00	0,00	100.000,00	0,00
Vakantiegeld (dAB - Geo- en Vastgoedinformatie)	180.000,00	142.146,05	137.485,97	184.660,08
Totaal	**207.644.091,26**	**219.055.015,88**	**54.463.677,37**	**372.235.429,77**
Voorzieningen				
Fonds Woningbedrijf	369.226,74	0,00	6.928,00	362.298,74
AMH-fonds	16.417.843,67	2.282.126,00	3.211.674,00	15.488.295,67
Verschillen Trafoleningen	608.897,60	479.247,00	763.907,00	324.237,60
Parkeergarages Bijlmermeer	6.080.706,87	0,00	0,00	6.080.706,87
Geluidssanering woningen A10	91.978,89	0,00	91.978,89	0,00
Fonds disagio leningen	298.008,87	0,00	0,00	298.008,87
EFRO Urban 2	949.304,17	0,00	892.458,00	56.846,17
EFRO Doelstelling 2 Groot Oost	921.166,25	0,00	921.166,25	0,00
BWS vrije ruimte	0,00	895.986,00	895.986,00	0,00
BWS Rente	22.313.816,61	4.263.830,00	2.815.183,00	23.762.463,61
Izmit verplichtingen	2.454,01	0,00	0,00	2.454,01
Impulsbudget stedelijke vernieuwing	0,00	97.500,00	97.500,00	0,00

Resultaatgebied 120: Stedelijke ontwikkeling

Naam	Stand per 01-01-2008	Toevoeging exploitatie	Onttrekking exploitatie	Stand per 31-12-2008
Starterslening	5.488.975,00	77.941,00	86.954,51	5.479.961,49
Plantekorten Vereveningsfonds	1.057.015.810,35	40.668.855,36	258.099.614,11	839.585.051,60
Gronddeel Stimuleringsfonds	126.616.048,00	14.562.893,72	5.958.268,00	135.220.673,72
Meerjarenonderhoudsplan Frascati	62.952,56	0,00	62.952,56	0,00
Meten NAP net in 2004	401.010,00	60.000,00	401.010,00	60.000,00
Vervanging/vernieuwing Grafisch Vastgoed	503.900,00	79.320,00	4,00	583.216,00
Afbouw LMD	0,00	420.000,00	0,00	420.000,00
Totaal	1.238.142.099,59	63.887.699,08	274.305.584,32	1.027.724.214,35

Resultaatgebied 140: Bestuur en concern

Naam	Stand per 01-01-2008	Toevoeging exploitatie	Onttrekking exploitatie	Stand per 31-12-2008
Overige bestemmingsreserves				
Toekomstige WW-uitkeringen (Stadsarchief)	37.982,62	32.410,19	20.746,97	49.645,84
Vakantiegeld (Stadsarchief)	192.266,73	342.097,83	335.317,74	199.046,82
Nieuwbouw Stadsarchief	14.695.516,06	0,00	14.695.516,06	0,00
Rampenfonds (internationale hulpverlening)	947.716,27	33.169,72	50.000,00	930.885,99
Wachtgeld (BDA)	43.613,18	0,00	32.379,51	11.233,67
Vakantiegeld (BDA)	1.203.520,30	1.298.314,70	1.203.520,30	1.298.314,70
WW (BDA)	410.813,25	64.123,40	0,00	474.936,65
Bouwfraudegelden	234.352,00	0,00	0,07	234.351,93
Vakantiegeld wethouders	28.627,16	29.970,78	28.627,16	29.970,78
Reserve Bestuursondersteuning	880.224,00	311.871,00	830.866,00	361.229,00
Reserve Concernontwikkeling	127.941,00	150.000,00	127.941,00	150.000,00
Digitaal archief	0,00	800.000,00	26.709,44	773.290,56
Dienstverlening	0,00	160.751,29	0,00	160.751,29
Vakantiegeld (Rekenkamer)	37.926,20	37.611,00	37.926,00	37.611,20
WW (Rekenkamer)	35.767,81	15.405,00	43.232,00	7.940,81
Vakantiegeld (Raadsgriffie)	35.048,20	32.520,00	35.048,00	32.520,20
Reserve WW (Raadsgriffie)	31.280,01	15.096,00	0,00	46.376,01
Vierjarige reserve Raadsgriffie	48.310,00	49.642,88	0,00	97.952,88
Raadsonderzoeken	1.362.846,00	137.154,00	0,00	1.500.000,00
Vakantiegeld (SHP)	65.152,07	140.039,25	111.769,12	93.422,20
Reserve WW (SHP)	53.750,21	37.156,94	325,33	90.581,82
Vakantiegeld (VWS)	154.453,28	120.559,29	136.630,85	138.381,72
Egalisatiereserve P-Net	455.778,65	0,00	206.514,64	249.264,01
Egalisatiereserve tarief personeelsvoorzieningen	96.034,41	25.523,66	0,00	121.558,07
Egalisatiereserve P-beheer	0,00	58.813,48	0,00	58.813,48
Vakantiegeld (Ombudsman)	40.100,99	43.682,00	40.101,00	43.681,99
WW (Ombudsman)	42.831,36	17.175,00	6.506,00	53.500,36
WW-uitkeringen (DPG)	250.746,32	225.934,00	85.587,59	391.092,73
Vakantiegeld (DPG)	335.690,84	525.231,12	516.530,58	344.391,38
Kwaliteit authentieke registraties	226.500,00	0,00	84.942,10	141.557,90
Handhaving adrescontroles	62.709,19	0,00	4.400,00	58.309,19
BRI (Basisregistraties en ICT)	0,00	3.386.856,89	1.271.857,00	2.114.999,89
Digitaliseren Archieven	0,00	92.135,00	0,00	92.135,00
Digitaal afspraken BZ	0,00	132.825,52	0,00	132.825,52
WW/Wachtgeld (O+S)	404.000,00	235.379,64	213.924,17	425.455,47
Vakantiegeld (O+S)	76.096,01	88.672,33	76.096,01	88.672,33
Ontwikkelkosten basisregistratie en ICT-infrastructuur (dAB - Directie en Staf)	4.931.856,89	0,00	4.931.856,89	0,00
WW-uitkeringen (DPG)	0,00	381.148,90	0,00	381.148,90
Totaal	**27.549.451,01**	**9.021.270,81**	**25.154.871,53**	**11.415.850,29**

Resultaatgebied 140: Bestuur en concern

Naam	Stand per 01-01-2008	Toevoeging exploitatie	Onttrekking exploitatie	Stand per 31-12-2008
Voorzieningen				
Groot onderhoud (Stadsarchief)	390.000,00	149.940,00	364.154,87	175.785,13
Vicarygoederen	125.084,52	0,00	0,00	125.084,52
Gildenfondsen	395.657,42	14.915,96	46.577,95	363.995,43
Liefdadigheidsdoelen	502.470,71	11.918,41	0,00	514.389,12
Citymarketing	22.915,39	0,00	22.915,39	0,00
Portaal Amsterdam	20.767,90	3.825,76	0,00	24.593,66
Gezondheidsonderzoek Bijlmer	262.451,00	0,00	262.451,00	0,00
Voormalig personeel GCEI	2.079.020,49	0,00	454.798,08	1.624.222,41
Waardeoverdracht pensioenen (gewezen) wethouders	1.606.382,37	261.109,27	0,00	1.867.491,64
Pensioenfonds Concertgebouworkest	713.307,52	338.557,28	202.978,54	848.886,26
Pensioenfonds Crediet en Voorschot	369.104,97	16.618,83	41.753,80	343.970,00
Pensioenfonds Hulp voor Onbehuisden	460.774,51	17.542,66	42.571,82	435.745,35
Bejaardenoorden	2.655.841,46	2.830,85	252.247,13	2.406.425,18
Privatiseringsoperatie Slotervaartziekenhuis	2.643.324,26	0,00	285.303,56	2.358.020,70
Privatisering Stadsdrukkerij	8.775.404,69	0,00	790.281,98	7.985.122,71
Privatisering GAC	159.010,62	0,00	159.010,62	0,00
Privatisering GEAM Inservice	348.233,25	54.112,93	178.021,16	224.325,02
Privatisering Omegam	2.337.908,61	64.876,24	327.410,67	2.075.374,18
Privatisering Museum voor de Moderne Kunst	551.385,24	0,00	93.012,84	458.372,40
Privatisering GEAM blauw (WGF)	81.971,74	158.869,88	190.377,46	50.464,16
Voormalig personeel GPI	232.386,40	2.943,83	35.538,68	199.791,55
Commissie Sanering Slotervaart	0,00	3.660.403,50	1.220.746,68	2.439.656,82
Elektronisch stemmen	430.689,98	0,00	430.689,98	0,00
Totaal	**25.164.093,05**	**4.758.465,40**	**5.400.842,21**	**24.521.716,24**

Algemene dekkingsmiddelen

Naam	Stand per 01-01-2008	Toevoeging exploitatie	Onttrekking exploitatie	Stand per 31-12-2008
Algemene reserves				
Weerstandsvermogen	143.220.851,72	7.984.299,00	8.050.000,00	143.155.150,72
Meerwaarden afkoopsommen Grondbedrijf	89.617.451,72	0,00	13.000.000,00	76.617.451,72
Afkoopsommen erfpacht	3.848.921.600,51	293.406.294,59	59.299.515,05	4.083.028.380,05
Algemene reserve (DRO)	1.345.024,00	530.925,00	0,00	1.875.949,00
Totaal	**4.083.104.927,95**	**301.921.518,59**	**80.349.515,05**	**4.304.676.931,49**
Overige bestemmingsreserves				
Reserve Bouwfonds	7.292.756,30	0,00	0,00	7.292.756,30
Garantiefonds Gemeentelijke Kredietbank Amsterdam	52.235,53	392.000,00	50.782,00	393.453,53
Reserve fusie waterbeheer	61.725.508,33	2.160.393,00	3.743.110,00	60.142.791,33
Afkoop winstrechten Energie Noord-West	2.823.584,77	98.825,23	2.922.410,00	0,00
Egalisatiefonds kapitaallasten	130.320.206,03	0,00	7.028.780,00	123.291.426,03
Reserve incidentele ruimte 2008	60.385.782,35	0,00	60.385.782,35	0,00
Reserve deelnemingen 2007	31.000.000,00	0,00	31.000.000,00	0,00
Deelneming GVB	78.830.374,00	0,00	0,00	78.830.374,00
Beurs van Berlage	0,00	5.871.000,00	0,00	5.871.000,00
Aanjagen woningbouwproductie	4.500.000,00	0,00	4.500.000,00	0,00
Incidenteel 2009	0,00	51.841.744,00	0,00	51.841.744,00
Egalisatie kapitaallasten de Bazel	0,00	13.995.520,00	13.995.520,00	0,00
Afkoopsommen erfpacht 2e termijn	851.798,07	39.232,11	0,00	891.030,18
Egalisatiereserve splitsingsunit	2.843.002,68	199.107,27	0,00	3.042.109,95
Reserve bedrijfsvoering (OGA)	2.070.918,58	3.340.690,49	3.463.416,56	1.948.192,51
Wachtgeldfonds (DBGA)	260.832,08	268.419,24	152.425,51	376.825,81
Vakantiegeld (DBGA)	636.358,21	942.295,64	983.484,83	595.169,02
Reserve WW (DWI)	1.300.009,23	307.186,00	0,00	1.607.195,23
Vakantiegeld (dIVV)	656.962,27	1.112.026,88	1.071.766,76	697.222,39
Reserve WW-premies (dIVV)	260.098,41	332.305,81	207.461,33	384.942,89
Vakantiegeld (DRO)	457.925,00	903.075,00	845.169,00	515.831,00
Vakantiegeld (DZS)	162.829,00	192.728,00	162.829,00	192.728,00
WW en reïntegratie (DZS)	137.957,63	72.327,00	0,00	210.284,63
Reserve WW/Wachtgeld (dAB - Directie en Staf)	2.008.553,99	0,00	2.008.553,99	0,00
Vakantiegeld (dAB - Directie en Staf)	58.360,00	0,00	58.360,00	0,00
Vakantiegeld (voormalig dAB-Westpoort)	55.093,04	0,00	55.093,04	0,00
Totaal	**388.691.145,50**	**82.068.875,67**	**132.634.944,02**	**338.125.077,15**
Voorzieningen				
Garanties, geldleningen en claims	21.247.368,92	0,00	0,00	21.247.368,92
Verstrekte geldleningen	2.592.149,78	233.860,00	0,00	2.826.009,78
Voorziening voor contractkosten energie deelnemingen	2.679.521,85	0,00	0,00	2.679.521,85
Juridische risico's	45.160.686,06	1.500.000,00	1.895.485,00	44.765.201,06
Sophia Augusta/Lopez Suasso	303.476,34	300.846,26	0,00	604.322,60
Willet Holthuysen	140.841,24	5.986,00	0,00	146.827,24
Afwikkeling oude stadsvernieuwingsverplichtingen Amsterdam	16.875.828,00	0,00	16.875.828,00	0,00
CV-storting Beurs van Berlage	0,00	1.372.000,00	1.372.000,00	0,00
Risico's Beurs van Berlage	0,00	1.019.866,30	10.119,00	1.009.747,30
Totaal	**88.999.872,19**	**4.432.558,56**	**20.153.432,00**	**73.278.998,75**

Nummer	Specifieke uitkering (1)	Juridische grondslag (2)	Indicatoren (3)	Toelichting per indicator (A)	Afspraak (4)
1	Regeling Opvang Asielzoekers (ROA)	Regeling opvang asielzoekers (ROA)	Totaal declarabele verstrekkingen aan asielzoekers over 2008.		
			Verstrekking gestopt: Niet=0, Wel=1 (kolom5) Declarabel bedrag over 2008 (kolom 9), Maand waarin verstrekking is stopgezet (kolom 14)		
			Hieronder per IBIS registratie nummer invullen. 0	In euro's en perioden	
6	Innovatie openbaar bestuur	Tijdelijke subsidieregeling innovatie openbaar bestuur 2006	Verklaring gemeente dat project(en) is (zijn) gerealiseerd conform toekenningbesluit(en)	0 =niet 1 =wel (selecteer uit lijst)	1
			Besteed bedrag tot en met jaar t	In euro's	
9	Regionale meld- en coördinatiecentra	Wet educatie en beroepsonderwijs, Wet expertisecentra Wet op het voortgezet onderwijs, Uitvoeringsregeling Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten	Totaal declarabele uitgaven jaar t	In euro's	
			Toegekend bedrag t-1 minus besteed bedrag t-1	In euro's	
10B	Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving 2005-2008 (GBKV)	Bekostigingsbesluit cultuuruitingen art 41 en 45 Ministeriële Regeling uitkeringen cultuurbereik 2005-2008	GBKV: autonome bijdragen van de gemeente	In euro's (in het verantwoordingsjaar bestede bedrag)	
			GBKV: correctie voorgaande jaar over de autonome bijdrage van de gemeente	In euro's	
			GBKV onbestede middelen van ontvangen rijksmiddelen t/m 2008	In euro's	
11A	Actieplan Cultuurbereik 2005-2008 (APCB)	Bekostigingsbesluit cultuuruitingen art 41 en 45 Ministeriële Regeling uitkeringen cultuurbereik 2005-2008.	APCB: eigen matchingsbijdrage gemeente/provincie	In euro's	
			APCB: correcties over eigen bijdrage gemeente/ provincie voorgaand jaar	In euro's	
			APCB: onbestede middelen van ontvangen rijksmiddelen	In euro's	
12	Versterking cultuureducatie in het primair onderwijs 2005-2007 (CPO)	Bekostigingsbesluit cultuuruitingen art 41 en 45 Ministeriële Regeling uitkeringen cultuurbereik 2005-2008.	CPO: onbestede middelen van ontvangen rijksmiddelen t/m jaar t	In euro's	
15	Regeling dagarrangementen en combinatiefuncties	Regeling dagarrangementen en combinatiefuncties. (Zie gewijzigde regeling 23 mei 2007)	Besteed bedrag aan directe activiteiten	In euro's	
			Besteed bedrag aan overhead	In euro's	
			Besteed bedrag aan cofinanciering	In euro's	
			Aantal gerealiseerde dagarrangementen (over de hele looptijd)	In aantallen	0
			Aantal gerealiseerde combinatiefuncties (over de hele looptijd)	In aantallen	0
			Toegekend bedrag t-1 minus besteed bedrag t-1	In euro's	
16	Brede scholen/ sportaccommodaties	Regeling stimulering aanpassing huisvesting brede scholen en aanpassing sportaccommodaties i.v.m. multifunctioneel gebruik	Aantal afgeronde projecten	In aantallen	7
			Besteed bedrag jaar t	In euro's	

Realisatie (5)	Beginstand jaar t (6)	Beschikking Rijk (7)	Overige ontvangsten (8)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (9)	Besteed t.l.v. provinciale/ Wgr middelen (10)	Overige besteding (11)	Te verekenen met het Rijk (12)	Te verrekenen met de Provincie/ Wgr (13)	Overige (14)	Toelichting afwijking (15)
0				€ 0					n.v.t.	
1										reeds verantwoord over jaar 2007
				€ 118.738						
				€ 2.215.480						
	€ 1.087.311									
						€ 2.605.874				
									€ 2.731.553	
							€ 0			
						€ 872.663				
									€ 0	
							€ 0			
							€ 0			
				€ 4.128.842						
				€ 303.742						
						€ 6.628.348				
0										
0										
	€ 9.978.365									
2										
				€ 321.364						

Nummer	Specifieke uitkering (1)	Juridische grondslag (2)	Indicatoren (3)	Toelichting per indicator (A)	Afspraak (4)
21A	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit	Wet luchtkwaliteit (=nieuw hoofdstuk in de Wet Milieubeheer)	Besteed bedrag in het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit t.l.v. Rijksmiddelen (kolom 9) en t.l.v. eigen middelen (kolom 11)	In euro's	
			Besteed bedrag dat door de contractpartners is ingezet voor verbetering van de luchtkwaliteit in het gebiedsgerichte programma	In euro's	
			Besteed bedrag uit rente opbrengsten ontstaan uit toepassing van subsidieregeling luchtkwaliteit.	In euro's	
21B	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit	Wet luchtkwaliteit (=nieuw hoofdstuk in de Wet Milieubeheer) Provinciale beschikkingen	Besteed bedrag t/m jaar t in het kader van het Nationaal Samenwerkings-programma Luchtkwaliteit (kolom 10) Afgerond: Niet=0 Wel=1 (kolom5) Hieronder per beschikkingsnummer invullen.		
			0	In euro's	
			Besteed bedrag t/m jaar t uit eigen middelen besteed aan luchtkwaliteit	In euro's	
			Besteed bedrag t/m jaar t dat door de contractpartners is ingezet voor verbetering van de luchtkwaliteit in het gebiedsgerichte programma	In euro's	
			Besteed bedrag uit rente opbrengsten ontstaan uit toepassing van subsidieregeling luchtkwaliteit.	In euro's	
22A	Bodemsanering	Wet bodembescherming (Wbb) Besluit financiële bepalingen bodemsanering, Regeling financiële bepalingen bodemsanering;	Besteed bedrag Wbb	In euro's	
			Besteed bedrag FES	In euro's	
			Aantal saneringen (inclusief SEB)	In aantallen	
			Aantal bodemonderzoeken (inclusief SEB)	In aantallen	
			Aantal m² gesaneerd oppervlak (inclusief SEB)	In m²	
			Aantal m³ gesaneerde grond (inclusief SEB)	In m³	
			Aantal m³ gesaneerd verontreinigd grondwater (inclusief SEB)	In m³	
23B	Externe veiligheid	Subsidieregeling programmafinanciering Externe Veiligheid (EV)-beleid en andere overheden 2006-2010. Provinciale beschikkingen	% budget t.b.v. in dienst nemen vast personeel EV. Hieronder per beschikkingsnummer invullen t/m jaar t.		
			0	In %	
			Besteed bedrag t.l.v. EV t/m jaar t	In euro's	
25A	Budget Investeringen Ruimtelijke Kwaliteit (BIRK)	Wet Ruimtelijke Ordening en Besluit Ruimtelijke Ordening	Subsidiabele kosten minus opbrengsten uit exploitatie besteed tot en met jaar t (kolom 9)	In euro's	
			Berekende opbrengst boven drempelwaarde ten behoeve van benefit sharing	In euro's	
			Gerealiseerde projecten	In aantallen	0
			Gerealiseerde kwaliteitsdragers	In aantallen	0
26A	Subsidieregeling BANS Klimaatconvenant	Wet milieubeheer	Totaal cumulatief bestede subsidiabele uitvoeringskosten tot en met jaar t (kolom 9) en eigen gemeentelijke bijdrage aan plan van aanpak (kolom 11)	In euro's	

Realisatie (5)	Beginstand jaar t (6)	Beschikking Rijk (7)	Overige ontvangsten (8)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (9)	Besteed t.l.v. provinciale/ Wgr middelen (10)	Overige besteding (11)	Te verekenen met het Rijk (12)	Te verrekenen met de Provincie/ Wgr (13)	Overige (14)	Toelichting afwijking (15)
				€ 0		€ 1.345.782				
						€ 0				
						€ 0				
0					€ 0					
						€ 0				
						€ 0				
						€ 0				
				€ 28.917.106						
				€ 0						
0										
0										
0,00										
0,00										
0,00										
0,00%										
					€ 0					
				€ 0						
									€ 0	
0										
0										
				€ 1.865.801		€ 2.486.574				

specifieke uitkeringen

Nummer	Specifieke uitkering (1)	Juridische grondslag (2)	Indicatoren (3)	Toelichting per indicator (A)	Afspraak (4)
			Totaal aantal geplande projecten (volgens plan van aanpak) en totaal afgeronde projecten (realisatie) tot en met jaar t.	In aantallen en toelichting afwijking indien sprake is van nieuwe, gewijzigde of vervallen projecten.	233
			Verklaring van gemeente/ provincie dat plan van aanpak is gerealiseerd conform toekenningsbesluit.	0 =niet 1 =wel 2 =niet gerealiseerd conform toekenningsbesluit maar uitvoering plan van aanpak wel afgerond	
27A	Vervolgsubsidieregeling BANS Klimaatconvenant 2007	Wet Milieubeheer	Totaal cumulatief bestede subsidiabele uitvoeringskosten tot en met jaar t (kolom 9) en eigen gemeentelijke bijdrage aan plan van aanpak (kolom 11)	In euro's	
			Totaal aantal geplande projecten (volgens plan van aanpak) en totaal afgeronde projecten (realisatie) tot en met jaar t.	In aantallen en toelichting afwijking indien sprake is van nieuwe, gewijzigde of vervallen projecten.	4
			Verklaring van gemeente/ provincie dat plan van aanpak is gerealiseerd conform toekenningsbesluit.	0 =niet 1 =wel 2 =niet gerealiseerd conform toekenningsbesluit maar uitvoering plan van aanpak wel afgerond	
29	Nota Ruimte project Noordelijke IJ-oevers	Wet Ruimtelijke Ordening Besluit Ruimtelijke Ordening	Totaal aan de doelstellingen uit de beschikking besteed bedrag	In euro's (exclusief het bedrag besteed aan de betoncentrale)	
			Bijdrage particuliere grond eigenaren.	In euro's (artikel 3.6 en 3.7).	
			Verwervingskosten betoncentrale	In euro's	
			Verwachte einddatum project	Datum	
31	Nationale Sleutel Projecten (NSP)	Wet Ruimtelijke Ordening Besluit Ruimtelijke Ordening	Subsidiabele kosten minus opbrengsten uit exploitatie besteed tot en met jaar t (kolom 9)	In euro's	
			Berekende opbrengst boven drempelwaarde ten behoeve van benefit sharing	In euro's	
			Gerealiseerde projecten	In aantallen	0
36	Antillianengemeenten	Privaatrechtelijke overeenkomsten tussen gemeenten en het Rijk	Output (conform de tussen de gemeente en het Rijk gemaakte afspraken over de periode 2005 t/m 2008)		
			Aantal werkelijk gecoachte jongeren periode 2006-2008	In aantallen	244
			Besteed bedrag 2005 t/m 2008	In euro's	
41	Tijdelijke regeling CO_2 reductie gebouwde omgeving 2006	Tijdelijke regeling CO_2 reductie gebouwde omgeving 2006	Cumulatieve CO_2-reductie NIET tot bewoning bestemde gebouwen t/m jaar t		
			Hieronder per beschikkingsnummer invullen. 0	In tonnen	0,000
			Cumulatieve CO_2-reductie tot bewoning bestemde gebouwen t/m jaar t		
			Hieronder per beschikkingsnummer invullen. 0	In tonnen	0,000

Realisatie (5)	Beginstand jaar t (6)	Beschikking Rijk (7)	Overige ontvangsten (8)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (9)	Besteed t.l.v. provinciale/ Wgr middelen (10)	Overige besteding (11)	Te verekenen met het Rijk (12)	Te verrekenen met de Provincie/ Wgr (13)	Overige (14)	Toelichting afwijking (15)
201										0
0										0
				€ 0		€ 0				
0										0
0										0
				€ 0						
			€ 0							
			€ 0							
1/1/2012				€ 0						
									€ 0	
0										
244										0
				€ 1.667.574						
0,000										
0,000										

Nummer	Specifieke uitkering (1)	Juridische grondslag (2)	Indicatoren (3)	Toelichting per indicator (A)	Afspraak (4)
			Cumulatieve declarabele kosten t/m jaar t		
			Hieronder per beschikkingsnummer invullen. 0 Verklaring van gemeente / provincie dat project financieel is afgerond conform toekenningsbesluit	In euro's	
			Hieronder per beschikkingsnummer invullen:. 0	0 =niet 1 =wel 2 =niet gerealiseerd conform toekennings-besluit, maar uitvoe-ring CO_2-reductie-project wel financieel afgerond	
42	**Besluit impulsbudget stedelijke vernieu-wing 2006 tot en met 2009.**	Wet Stedelijke Vernieuwing	Besteed bedrag in jaar t (kolom 9) hieronder invullen per beschikkingsnummer		
			IMP06AMS101 IMP06AMS102 IMP06AMS103 IMP06AMS104 IMP06AMS105 IMP06AMS106 Aantallen genoemde indicatoren (kolom 4) en gerealiseerde indicatoren (kolom 5)	In euro's	
			Hieronder per beschikkingsnummer invullen. IMP06AMS101 IMP06AMS102 IMP06AMS103 IMP06AMS104 IMP06AMS105 IMP06AMS106	In aantallen	0 1 0 0 0 0
43A	**Investering stedelijke vernieuwing (ISV)**	Wet Stedelijke Vernieuwing	Doelstellingen en prestatieafspraken die met het rijk zijn overeengekomen o.b.v. het stedelijk meerjaren ontwikkelingsprogramma (MOP).		
			Optioneel ook bij jaarrekening 2008 in te vullen. Mutaties in de woningvoorraad op uitleglocaties, uitgesplitst naar aantallen nieuwbouw:	In aantallen	1.300
			* goedkope huur < €317,03	In aantallen	0
			* (middeldure) huur > €317,03	In aantallen	0
			* goedkope koop < €136.000	In aantallen	0
			* (middeldure) koop > €136.000	In aantallen	0
			Mutaties in de woningvoorraad op locaties binnen bestaand bebouwd gebied van 2000 in verband met de uitbreidingsbehoefte, uitgesplitst naar aantallen nieuwbouw:	In aantallen	500
			* goedkope huur < €317,03	In aantallen	0
			* (middeldure) huur > €317,03	In aantallen	0
			* goedkope koop < €136.000	In aantallen	0
			* (middeldure) koop > €136.000	In aantallen	0

Realisatie (5)	Beginstand jaar t (6)	Beschikking Rijk (7)	Overige ontvangsten (8)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (9)	Besteed t.l.v. provinciale/ Wgr middelen (10)	Overige besteding (11)	Te verekenen met het Rijk (12)	Te verrekenen met de Provincie/ Wgr (13)	Overige (14)	Toelichting afwijking (15)
				€ 0						
0										0
				€ 2.100.000						
				€ 1.400.000						
				€ 1.400.000						
				€ 2.200.000						
				€ 1.700.000						
				€ 700.000						
0										
1										
0										
0										
0										
0										
1.339										
0										
0										
0										
0										
1.176										
0										
0										
0										
0										

Num-mer	Specifieke uitke-ring (1)	Juridische grondslag (2)	Indicatoren (3)	Toelichting per indicator (A)	Af-spraak (4)
			Mutaties in de woningvoorraad op locaties binnen bestaand bebouwd gebied van 2000 in verband met de vervangingsbehoefte, uitgesplitst naar aantallen nieuwbouw:	In aantallen	2.200
			* goedkope huur < €317,03	In aantallen	0
			* (middeldure) huur > €317,03	In aantallen	0
			* goedkope koop < €136.000	In aantallen	0
			* (middeldure) koop > €136.000	In aantallen	0
			Aantallen omzettingen huurwoningen in koopwoningen	In aantallen	25.000
			Aantallen vernietigde woningen	In aantallen	11.000
			Aantallen ingrijpende woningverbeteringen;	In aantallen	742
			Toename aantal volledig toegankelijke woningen.	In aantallen	16.000
			Oppervlak (in m² of ha) openbare ruimte waarbij sprake is van een kwaliteitsimpuls en/of versterking van de culturele betekenis.	In aantallen	500.027
			Het aantal grootschalige groenprojecten met bijbehorend oppervlak (ha).	In aantallen	0
			Aantal wijken waar fysieke culturele kwaliteiten aantoonbaar en integraal deel uitmaken van de gebiedsontwikkeling, en de mate waarin deze kwaliteiten zijn geborgd in lokale planfiguren en beleid.	In aantallen	27
			Aan te pakken deel van de werkvoorraad gerelateerd aan het landsdekkende in de bodem aanwezige ernstig verontreinigde grond) en m³ (te saneren verontreinigd) grondwater en bpe's bodemsaneringsprestatie-eenheden). Vermelden welk deel hiervan door saneringen in eigen beheer tot stand zal komen (zonder overheidsbijdrage in de financiering).		10.348.000
			Aantal saneringen totaal	In aantallen	0
			- Aantal saneringen in eigen beheer	In aantallen	0
			- aantal onderzoeken totaal	In aantallen	0
			- aantal onderzoeken in eigen beheer	In aantallen	0
			- aantal m² verontreinigd oppervlak totaal	In aantallen	0
			- aantal m² verontreinigd oppervlak in eigen beheer	In aantallen	0
			- aantal m³ verontreinigd oppervlak totaal	In aantallen	0
			- aantal m³ verontreinigd oppervlak in eigen beheer	In aantallen	0
			- aantal m³ verontreinigd grondwater totaal	In aantallen	0
			- aantal m³ verontreinigd grondwater in eigen beheer	In aantallen	0
			- aantal b.p.e.'s totaal	In aantallen	0
			- aantal b.p.e.'s in eigen beheer	In aantallen	0
			Aantal A- en railwoningen (absoluut en als percentage van het totaal in de gemeente) waar de saneringssituatie aan het eind van het ISV2-tijdvak is opgelost	In aantallen	4.000
			Het aantal meters wegvak dat naar redelijke verwachting onder de normen uit het Besluit luchtkwaliteit wordt gebracht.	In aantallen	0
			Saldo toe te voegen woningen in bestaand bebouwd gebied 2000	In aantallen	9.000

Realisatie (5)	Beginstand jaar t (6)	Beschikking Rijk (7)	Overige ontvangsten (8)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (9)	Besteed t.l.v. provinciale/ Wgr middelen (10)	Overige besteding (11)	Te verekenen met het Rijk (12)	Te verrekenen met de Provincie/ Wgr (13)	Overige (14)	Toelichting afwijking (15)
623										
0										
0										
0										
0										
5.682										
5.727										
3.807										
16.693										
1.984.957										
0										
27										
366.545										
134										
130										
1.023										
853										
72.868										
71.162										
96.454										
94.399										
10.788										
10.788										
366.545										
358.674										
1.325										
0										
7.264										

Nummer	Specifieke uitkering (1)	Juridische grondslag (2)	Indicatoren (3)	Toelichting per indicator (A)	Afspraak (4)
			Open doelstelling: Fysieke voorwaarden voor aantrekkelijke sociale en veilige omgeving Het aantal m² vloeroppervlak van (her)ontwikkelde gebouwen voor sociale en maatschappelijke voorzieningen	In aantallen	125.000
			Verplichtingen / afspraken met VROM n.a.v. eindsaldo investeringstijdvak ISV I		
			0	In aantallen / euro's (verschilt per gemeente)	0
			Eindsaldo ISV I	In euro's	
			Besteed bedrag investeringsbudget stedelijke vernieuwing	In euro's	
			Correctie over besteed bedrag investering stedelijke vernieuwing voorgaand jaar	In euro's	
44	**Brede doeluitkering Sociaal, Integratie en Veiligheid (GSB/SIV)**	Besluit brede doeluitkering sociaal, integratie en veiligheid (SIV) Uitvoeringsregeling brede doeluitkering sociaal, integratie en veiligheid	Doelstellingen en prestatieafspraken die met het Rijk zijn overeengekomen o.b.v. het stedelijk meerjaren ontwikkelingsprogramma (MOP) en zijn vastgelegd in het GSB-convenant per stad (prestatielijst).	Verschilt per gemeente	
			Hieronder per prestatieafspraak invullen.	De gebruikte eenheid (in kolom 4 en 5) is afhankelijk van de prestatieafspraak (in kolom³).	
				Besteding in euro's (kolom 10)	
			Aantal (t.o.v. de doelgroep) peuters dat deelneemt aan voorschoolse educatie	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	3000
			Totaal aantal leerlingen dat heeft deelgenomen aan een schakelklas op grond van de artikelen 166 en 166a van de Wet op het primair onderwijs	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	2080
			Open doelstelling extra taalklas VO	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	120
			Open doelstelling 10% extra VVE	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	430
			Aantal (t.o.v. de doelgroep voortijdig schoolverlaters) scholieren dat deelneemt aan een traject op weg naar een startkwalificatie. (60% doelgroep)	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	5742
			Aantal deelnemers gestart met een jaartraject educatie	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	9871
			Aantal plaatsen in de residentiële vrouwenopvang	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	336
			Aantal vrouwen dat geholpen wordt via de ambulante hulpverlening	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	1345
			Plan van aanpak Maatschappelijke opvang is opgesteld en goedgekeurd door VWS	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	1
			Aantal individuele en integrale trajectplannen voor dak- en thuislozen	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	3600
			Aantal personen van bovenstaande groep in een stabiele mix van zorg en verblijf	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	2800
			Aanvullende afspraken extra impuls vrouwenopvang: Hulp en opvang tienermoeders	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	0
			Aantal kinderen tussen 0-12 jaar met overgewicht, dat jaarlijks opgespoord wordt	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	1.000
			Aantal kinderen van bovengenoemde groep voor wie gezondheidsinterventies wordt ingezet (40%).	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	40%

Realisatie (5)	Beginstand jaar t (6)	Beschikking Rijk (7)	Overige ontvangsten (8)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (9)	Besteed t.l.v. provinciale/ Wgr middelen (10)	Overige besteding (11)	Te verekenen met het Rijk (12)	Te verrekenen met de Provincie/ Wgr (13)	Overige (14)	Toelichting afwijking (15)
82.660										
0									€ 0	0
	€ 0			€ 56.024.465						
									-€ 167.858	
3117				€ 78.470						0
1562				€ 8.259.899						0
107				€ 0						0
434				€ 0						0
3999				€ 3.678.494						0
5360				€ 11.989.274						0
0				€ 0						0
0				€ 0						0
1				€ 0						0
2772				€ 0						0
1644				€ 0						0
0				€ 0						0
1.642				€ 100.600						0
58%				€ 153.878						0

Num-mer	Specifieke uitke-ring (1)	Juridische grondslag (2)	Indicatoren (3)	Toelichting per indicator (A)	Af-spraak (4)
			Het verminderen van de oververtegenwoordiging van Marokkaanse jongeren (12 - 24 jaar) in de criminaliteit Voor iedere Marokkaanse jongere die een delict pleegt is een aanpak beschikbaar, waarbij op basis van een triage en assessment aan de jongere - en indien nodig het gezin - een traject op maat wordt geboden of een geschakeld aanbod van meerdere interventies.	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	0
			open doelstelling: intensivering Stop/Halt	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	150
			open doelstelling: taakstafzittingen	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	0
			open doelstelling: snelrecht voor lichtcriminelen en zwaardere doelgroepen	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	0
			open doelstelling: begeleiding jongeren tussen voorgeleiding en schorsing	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	45
			open doelstelling: intensieve trajectbegeleiding harde kern 18+	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	50
			open doelstelling: aanpak en monitoring potentieel jeugdige veelplegers tot 25 jaar	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	75
			open doelstelling: interventieteam 18-/18+ op districsniveau	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	0
			open doelstelling: aanpak APV overlast	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	0
			open doelstelling: intensivering aanpak schoolverzuim	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	0
			open doelstelling: schakelprogramma voor Marokkaanse jeugd met gedragsproblemen (aantal gezinnen)	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	100
			Het aantal registraties onderdak in de MO	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	1000
			Het aantal meldingen overlast	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	4000
			Aanwezigheid van een convenant / arrangement tussen alle lokale partijen betrokken bij de aanpak huiselijk geweld	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	1
			De aanwezigheid van een advies- en meldpunt huiselijk geweld.	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	6
			Het verminderen van criminaliteit in risicogebieden en in de woonomgeving mede door een gebiedsgerichte aanpak	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	113
			Aantal first offenders - aantal probleemjongeren met meervoudige problematiek dat een traject krijgen aangeboden	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	650
			Aantal first offenders - aantal risicojongeren dat een traject krijgen aangeboden	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	1500
			Aantal first offenders - aantal voorlichtingen in het basis en voortgezet onderwijs ten behoeve van preventie jeugdcriminaliteit.	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	700
			Aantal sportbonden dat ondersteund wordt	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	8

Realisatie (5)	Beginstand jaar t (6)	Beschikking Rijk (7)	Overige ontvangsten (8)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (9)	Besteed t.l.v. provinciale/ Wgr middelen (10)	Overige besteding (11)	Te verekenen met het Rijk (12)	Te verrekenen met de Provincie/ Wgr (13)	Overige (14)	Toelichting afwijking (15)
0				€ 1.901.629						0
68				€ 0						0
0				€ 0						0
0				€ 0						0
33				€ 0						0
27				€ 0						0
100				€ 0						0
0				€ 0						0
0				€ 0						0
0				€ 0						0
133				€ 0						0
0				€ 0						0
5392				€ 2.390.878						0
1				€ 0						0
6				€ 0						0
126				€ 3.379.587						0
826				€ 7.272.138						0
2803				€ 0						0
994				€ 0						0
9				€ 420.669						0

Nummer	Specifieke uitkering (1)	Juridische grondslag (2)	Indicatoren (3)	Toelichting per indicator (A)	Afspraak (4)
			Aantal stadsdelen/wijken waarmee eigenstandige projecten/generieke programma's worden uitgevoerd, gericht op het bereiken van de toename van de sportdeelname onder de allochtone jeugd in het algemeen.	eenheid afhankelijk van prestatieafspraak	10
		Onderdeel inburgering BDU SIV: Regeling inburgering G-31	Inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie voor de eerste keer een inburgeringsvoorziening is vastgesteld	In aantallen	24.239
			Inburgeringsplichtingen en vrijwillige inburgeraars voor wie voor de eerste keer een inburgeringsvoorziening is vastgesteld en die uiterlijk 31 december 2009 hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen	In aantallen	0
			Inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie voor de eerste keer een gecombineerde inburgeringsvoorziening is vastgesteld	In aantallen	6.060
			Inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie voor de eerste keer een gecombineerde inburgeringsvoorziening is vastgesteld en die uiterlijk 31 december 2009 hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen	In aantallen	0
			Inburgeringsplichtigen, als bedoeld in het besluit van de Staatssecretaris van Justitie van 12 juni 2007, nr. 2007/11,voor wie een inburgeringsvoorziening is vastgesteld in de jaren 2007 t/m 2009 (gepardonneerden)	In aantallen	0
			Inburgeringsplichtigen, als bedoeld in het besluit van de Staatssecretaris van Justitie van 12 juni 2007, nr. 2007/11, voor wie een inburgeringsvoorziening is vastgesteld in de jaren 2007 t/m 2009 én die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen (gepardonneerden).	In aantallen	0
			Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars dat op 1 januari 2007 deelnam aan opleidingen educatie in de zin van de WEB en de omvang van het bedrag benodigd om deze opleidingen educatie in 2007 te bekostigen	In aantallen en in euro's	
			Bekend gemaakte handhavingsbeschikkingen en verstrekte kennisgevingen aan inburgersingsplichtigen	In aantallen	0
			Geestelijk bedienaren voor wie voor de eerste keer een inburgeringsvoorziening is vastgesteld	In aantallen	

Realisatie (5)	Beginstand jaar t (6)	Beschikking Rijk (7)	Overige ontvangsten (8)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (9)	Besteed t.l.v. provinciale/ Wgr middelen (10)	Overige besteding (11)	Te verekenen met het Rijk (12)	Te verrekenen met de Provincie/ Wgr (13)	Overige (14)	Toelichting afwijking (15)
14				€ 0						0
4.883										Het aantal inclusief nog te versturen beschikkingen en/of nog te ondertekenen overeenkomsten bedraagt 6.460
255										0
2.894										Het aantal inclusief nog te versturen beschikkingen en/of nog te ondertekenen overeenkomsten bedraagt 2.894
76										0
342										0
5										0
3.337				€ 7.829.374						0
632										0
17										0

Nummer	Specifieke uitkering (1)	Juridische grondslag (2)	Indicatoren (3)	Toelichting per indicator (A)	Afspraak (4)
			Geestelijk bedienaren die na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen	In aantallen	
			Geestelijk bedienaren die na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het aanvullend praktijkdeel van het inburgeringsexamen	In aantallen	
			In 2006 afgegeven beschikkingen voor inburgeringsprogramma's aan nieuwkomers in de zin van de Win	In aantallen	
			In 2007 afgegeven beschikkingen voor inburgeringsprogramma's aan nieuwkomers in de zin van de Win	In aantallen	
			In 2006,2007 en 2008 afgegeven verklaringen aan nieuwkomers in de zin van de Win die betrekking hebben op beschikkingen die in 2006 zijn afgegeven.	In aantallen	
			In 2007 en 2008 afgegeven verklaringen aan nieuwkomers in de zin van de Win die betrekking hebben op beschikkingen die in 2007 zijn afgegeven.	In aantallen	
			Aantal allochtone vrouwen categorie 'uitkeringsgerechtigd' met wie in 2006 een overeenkomst als bedoeld in art 8 van de regeling is gesloten	In aantallen	0
			Aantal allochtonen vrouwen, categorie 'uitkeringsgerechtigd', dat voor 1 januari 2010 heeft deelgenomen aan het inburgeringsexamen	In aantallen	0
			Aantal allochtone vrouwen categorie 'niet-werkend en niet-uitkeringsgerechtigd' met wie in 2006 een overeenkomst als bedoeld in art. 8 van de regeling is gesloten	In aantallen	750
			Aantal allochtone vrouwen categorie 'niet-werkend en niet-uitkeringsgerechtig' dat voor 1 januari 2010 heeft deelgenomen aan het inburgeringsexamen.	In aantallen	0
			Inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2008 t/m 2009 voor het eerst een duale inburgeringsvoorziening is vastgesteld.	In aantallen	
			Inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2008 t/m 2009 voor het eerst een taalkennisvoorziening is vastgesteld.	In aantallen	
			Totaal besteed bedrag (inclusief inburgering)	In euro's	
			Correctie over besteed bedrag voorgaand jaar	In euro's	
47	**Spoorse doorsnijdingen**	Regeling eenmalige uitkeringen spoorse doorsnijdingen.	Aantal afgeronde projecten	In aantallen	0
48	**Taxibeleid G4**	Taxiconvenant G4 2008-2009	De gemaakte kosten in jaar t	In euro's	
55	**Wet sociale werkvoorziening (Wsw)**	Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw)	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners van uw gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat én beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december 2008.	In aantallen	
			Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in 2008, uitgedrukt in arbeidsjaren.	In arbeidsjaren	

Realisatie (5)	Beginstand jaar t (6)	Beschikking Rijk (7)	Overige ontvangsten (8)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (9)	Besteed t.l.v. provinciale/ Wgr middelen (10)	Overige besteding (11)	Te verekenen met het Rijk (12)	Te verrekenen met de Provincie/ Wgr (13)	Overige (14)	Toelichting afwijking (15)
0										0
0										0
2.875										0
710										0
5.458										0
424										0
315										0
0										0
556										0
157										0
8.136										
0										
				€ 88.019.037					€ 319.804	
0										
				€ 1.025.243						
4.214,25										
244,69										

Nummer	Specifieke uitkering (1)	Juridische grondslag (2)	Indicatoren (3)	Toelichting per indicator (A)	Afspraak (4)
			Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in 2008, uitgedrukt in arbeidsjaren	In arbeidsjaren	
			Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in 2008, uitgedrukt in arbeidsjaren.	In arbeidsjaren	
56	Wet Werk en Inkomen Kunstenaars (WWIK)	Wet Werk en Inkomen Kunstenaars (WWIK), art 46	Totaal uitgaven uitkeringen WWIK	In euro's kasstelsel	
			Totaal ontvangsten (W)WIK (niet-rijk)	In euro's kasstelsel	
			Aantal WWIK-gerechtigden ultimo jaar	In aantallen	
57	Wet Werk en Bijstand (WWB) (inkomensdeel)	Wet Werk en Bijstand	Totaal uitgaven inkomensdeel categorie 65 jaar en ouder	In euro's kasstelsel	
			Totaal uitgaven inkomensdeel categorie jonger dan 65 jaar	In euro's kasstelsel	
			Totaal ontvangsten (niet-rijk) van derden inkomensdeel categorie 65 jaar en ouder	In euro's kasstelsel	
			Totaal ontvangsten (niet-rijk) inkomensdeel categorie jonger dan 65 jaar	In euro's kasstelsel	
	Wet Werk en Bijstand (WWB) (werkdeel)	Wet Werk en Bijstand	Meeneemregeling: overheveling overschot/tekort van 2007 naar 2008	In euro's kasstelsel (bij tekort een negatief bedrag invullen)	
			Meeneemregeling: overheveling overschot/tekort van 2008 naar 2009	In euro's kasstelsel (bij tekort een negatief bedrag invullen)	
			Totaal uitgaven werkdeel	In euro's kasstelsel	
			Omvang van het in 2007 uitgegeven bedrag waarvan de rechtmatigheid niet kan worden vastgesteld.	In euro's	
			Omvang van het in 2008 uitgegeven bedrag waarvan de rechtmatigheid nog niet kan worden vastgesteld.	In euro's	
			Totaal ontvangsten (niet-rijk) werkdeel	In euro's kasstelsel	
			Terug te betalen aan rijk	In euro's kasstelsel	
58	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), art 54	Uitgaven IOAW	In euro's kasstelsel	
			Ontvangsten IOAW (niet-rijk)	In euro's kasstelsel	
59	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), art 54	Uitgaven IOAZ	In euro's kasstelsel	
			Ontvangsten IOAZ (niet-rijk)	In euro's kasstelsel	
			Uitvoeringskosten IOAZ	In euro's kasstelsel	
61	Bijstandverlening Zelfstandigen	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen 2004 art 54	Totaal uitgaven uitkeringen Bbz 2004 (excl. Bob)	In euro's kasstelsel	
			Totaal uitgaven kapitaal-verstrekking Bbz 2004	In euro's kasstelsel	
			Totaal ontvangsten uitkeringen Bbz (excl. Bob) (excl. rijk)	In euro's kasstelsel	
			Totaal ontvangsten kapitaalverstrekking Bbz (excl. rijk)	In euro's kasstelsel	
			Totaal uitvoeringskosten Bbz 2004 (excl. Bob)	In euro's kasstelsel	

Realisatie (5)	Beginstand jaar t (6)	Beschikking Rijk (7)	Overige ontvangsten (8)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (9)	Besteed t.l.v. provinciale/ Wgr middelen (10)	Overige besteding (11)	Te verekenen met het Rijk (12)	Te verrekenen met de Provincie/ Wgr (13)	Overige (14)	Toelichting afwijking (15)
2.699,71										
134,34										
				€ 5.178.529						
			€ 345.064							
524				€ 25.989.397						
				€ 452.128.568						
			€ 568.201							
			€ 16.881.785							
									€ 73.888.538	
									€ 70.743.186	
				€ 204.956.555						
									€ 46.987	
									€ 448.617	
			€ 10.479.828							
				€ 3.570.613			€ 0			
			€ 186.614							
				€ 1.185.347						
			€ 9.090							
					€ 0					
				€ 2.387.240						
				€ 3.590.379						
			€ 1.707							
			€ 2.318.003							
				€ 764.365						

Nummer	Specifieke uitkering (1)	Juridische grondslag (2)	Indicatoren (3)	Toelichting per indicator (A)	Afspraak (4)
			Totaal uitgaven uitkeringen Bob	In euro's kasstelsel	
			Totaal ontvangsten Bob (excl. rijk)	In euro's kasstelsel	
	Wet Werkloosheidsvoorziening (WWV)	Wet Werkloosheidsvoorziening	Totaal uitvoeringskosten Bob	In euro's kasstelsel	
62			Betaalde uitkeringen, inclusief sociale lasten	In euro's kasstelsel	
			Betaalde uitvoeringskosten	In euro's kasstelsel	
			Ontvangsten	In euro's kasstelsel	
63	Subsidies Programma 'Verbindende Schakels'	Beschikkingen	Besteed bedrag	In euro's (kasstelsel)	
			Voldaan aan voorwaarden gesteld in de beschikking	0 =niet 1 =wel (selecteer uit lijst)	
66	Ministeriële regeling heroïnebehandeling (inclusief oude regeling Heroïne-experimenten)	Regeling heroïnebehandeling	Besteed bedrag jaar t	In euro's	
			Besteed bedrag tot en met jaar t-1	In euro's	
	Advies- en steunpunten huiselijk geweld	Tijdelijke stimuleringsregeling advies- en steunpunten huiselijk geweld	Gerealiseerde behandelplaatsen	In aantallen	145
67			Totale werkelijk gemaakte kosten die in de periode 1 oktober 2004 tot 31 december 2007 zijn besteed (zie art. 4.1), dus inclusief de kosten genoemd in art. 4.2.	In euro's	
			In 2008 vastgestelde bedragen	In euro's	
			Gemaakte kosten van oprichting en uitbreiding vóór 1 januari 2006 (zie art. 4.2)	In euro's	
69	Regeling Buurt, Onderwijs en Sport (BOS)	Tijdelijke stimuleringsregeling buurt, onderwijs en sport	Verklaring van gemeente waaruit blijkt dat de activiteiten waarvoor de uitkering is verstrekt zijn uitgevoerd	0 = niet 1 = gedeeltelijk 2 = volledig	
70	Experimenten WMO	Regeling experimenten WMO	Besteed bedrag jaar t	In euro's	
			Besteed bedrag tot en met jaar t-1	In euro's	
73	Seksualiteitscoördinatie- en hulpverlening + Aanvullende curatieve soabestrijding	Subsidieregeling publieke gezondheid	Aantal consulten seksualiteitshulpverlening in het verzorgingsgebied.	In aantallen	
			Aantal gevonden SOA's in het verzorgingsgebied	In aantallen	
			Aantal SOA- onderzoeken in het verzorgingsgebied	In aantallen	
74	Pilots projecten onwillige jongeren	Beschikkingen	Voldaan aan voorwaarden gesteld in beschikking	0 =niet 1 =wel (selecteer uit lijst)	0
			Besteed bedrag tot en met jaar t	In euro's	
76	Pilot G4 ondersteuning	Welzijnswet, Bekostingsbesluit welzijnsbeleid, Subsidieregeling welzijnsbeleid	Besteed bedrag tot en met jaar t -1	In euro's	
77	Invoering Centra voor Jeugd en Gezin (CJG)	Tijdelijke regeling CJG	Besteed bedrag in jaar t aan jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstemming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin.	In euro's	

Realisatie (5)	Beginstand jaar t (6)	Beschikking Rijk (7)	Overige ontvangsten (8)	Besteed t.l.v. rijksmiddelen (9)	Besteed t.l.v. provinciale/ Wgr middelen (10)	Overige besteding (11)	Te verekenen met het Rijk (12)	Te verrekenen met de Provincie/ Wgr (13)	Overige (14)	Toelichting afwijking (15)
				€ 0						
			€ 0							
				€ 0						
				€ 0						
				€ 0						
			€ 0							
				€ 151.519						
1										
				€ 2.166.195						
				€ 3.434.977						
145										
				€ 589.466						
				€ 268.755						
				€ 10.000						
0										0
				€ 0						
				€ 235.523						
1.733										
5.591										
34.996										
1										
				€ 1.648.720						
				€ 5.220.000						
				€ 548.303						

Num-mer	Specifieke uitkering	Indicatoren (2)	Afspraak (3)	Geplande be-stedingen totaal (4)	Geplande be-stedingen Rijk (5)	Geplande be-stedingen gemeente (6)	Realisatie (7)
81	Besluit subsidie stadseco-nomie GSB III (GSB)	Doelstellingen en prestatieafspraken die met het Rijk zijn overeengekomen o.b.v. het stedelijk meerjaren ontwikkelingsprogramma en vastgelegd in het GSB-convenant per stad (prestatielijst); art 4	Jaarlijks	Jaarlijks	Jaarlijks	Jaarlijks	In ieder geval in jaarrekening 2009 (optioneel ook voor 2008 in te vullen). Indien u dit jaar niets te verantwoorden heeft, vult u een nul in.
	1	Aantal hectare geherstructureerde bedrijventerreinen	26 hectare	€ 19.964.500	€ 12.964.500	€ 6.000.000	17 hectare
	2	Aantal delicten tegen bedrijven en ondernemers	vermindering aantal delicten in winkelgebieden en ebdrijventerreinen met 10% t.o.v. 2003, 2003 is: winkeldiefstal 4.525, inbraak 6.001, overval 418	€ 7.600.000	€ 2.800.000	€ 2.800.000	winkeldiefstal: 4.998, inbraak: 4.594
	3	Aansluiting bij nationaal elektronisch bedrijvenloket	ontwikkeling virtueel ondernemersloket dat aansluit bij model B nationaal bedrijvenloket	€ 3.200.000	€ 1.500.000	€ 1.499.999	doelstelling behaald
	4	Tevredenheid ondernemer over de gemeentelijke dienstverlening	het cijfer 6	samen met 3	samen met 3	samen met 3	2007: rapportcijfer 6,7 (wordt niet jaarlijks gemeten)
	5	Verminderen lokale administratieve lasten	instellen gemeentelijk Actiepunt strijdige regels; onderzoek op 20 ondergemiddelde vergunningen of al vermindering mogelijk is en waar mogelijk implementatie van verbeteringen	€ 2.300.000	€ 400.000	€ 400.000	doelstelling behaald
	6	Hoeveelheid intake gesprekken van de ondernemershuizen	5.000 intakegesprekken	€ 62.389.400	€ 12.959.400	€ 4.500.000	2008: 1.340 intakegsprekken, 2005 t/m 2008 gemiddeld 1.227 intakegesprekken per jaar
	7	Hoeveelheid kleinschalige bedrijfsruimte die is gebouwd en gerenoveerd	100.000 m² kleinschalige bedrijfsruimte gebouwd of gerenoveerd	samen met 6	samen met 6	samen met 6	2008: 26.469 m², 2005 t/m 2008: 111.902 m1
	8	Groei van het congresbezoek	1% groei boven de gemiddelde groei van de top 10 van de internationale congressteden	€ 12.500.000	€ 6.250.000	€ 6.250.000	€ 0
	9	Groei van het toeristisch bezoek	1% groei boven de gemiddelde groei van de top 10 Europese stedenbestemmingen	samen met 8	samen met 8	samen met 8	€ 0
	10	Opzetten van regionale netwerken in drie speerpuntsectoren	opzetten regionale netwerken in de speerpuntensectoren Life Sciences en Duurzaamheid en versterken speerpuntsector ICT	€ 3.000.000	€ 1.500.000	€ 1.000.000	doelstelling behaald
	11	Opzetten van een netwerk van experts kennistransfer	opzetten van een expertnetwerk	samen met 10 en 12	samen met 10 en 12	samen met 10 en 12	doelstelling behaald
	12	Organiseren van bijeenkomsten cq het creeeren van platforms waarop kennisinstellingen en bedrijven hun ervaringen op bepaalde technologiegebieden uitwisselen	organiseren van bijeenkomsten cq het creëren van platforms waaop kennisinstellingen en bedrijven hun ervaringen op bepaalde technologiegebieden uitwisselen	samen met 10 en 12	samen met 10 en 12	samen met 10 en 12	doelstelling behaald
84	Subsidie-regeling aanpak urgente bedrijfs-locaties	Afspraken, kosten en opbrengsten per project. Indien u dit jaar niets te verantwoorden heeft, vult u een nul in.	Uitkomst tweede meting naar de ernst van de criminaliteit, die door het project wordt aangepakt.				
		0	0				

Besteed bedrag t/m jaar t-1 (8)	Besteed bedrag in jaar t (9)	Besteed bedrag t/m jaar t (10)	Bijdrage t.l.v. gemeente t/m jaar t (11)	Bijdrage t.l.v. Rijk t/m jaar t (12)	Bijdrage t.l.v. rijk in jaar t (13)	Toelichting afwijking (14)	Ontvangsten (15)	Nog te besteden bedragen 16)
Jaarlijks	Jaarlijks	Jaarlijks	Jaarlijks	Jaarlijks		Jaarrekening 2009 (optioneel ook voor 2008 in te vullen). Indien u dit jaar niets te verantwoorden heeft, vult u een nul in.		Alleen in jaarrekening 2010 indien afspraken niet zijn gerealiseerd (optioneel ook voor 2008 in te vullen). Indien u dit jaar niets te verantwoorden heeft, vult u een nul in.
€ 126.600	€ 1.555.726	€ 1.682.326	€ 879.021	€ 1.517.886		€ 0		€ 285.640
€ 337.521	€ 147.138	€ 484.659	€ 182.820	€ 301.839		€ 0		€ 0
€ 2.347.898	€ 813.540	€ 3.161.438	€ 1.588.768	€ 1.572.670		€ 0		€ 0
samen met 3	samen met 3	samen met 3	samen met 3	samen met 3		€ 0		€ 0
0	0	0	0	0		€ 0		€ 0
€ 2.437.601	€ 925.000	€ 2.362.601	€ 1.412.026	€ 681.825		€ 0		€ 500.000
€ 5.278.289	€ 4.023.141	€ 6.131.254	€ 5.059.830	€ 3.265.600		€ 0		€ 244.000
€ 825.008	€ 488.633	€ 1.313.641	€ 152.708	€ 1.160.933		€ 0		€ 0
€ 7.741.521	€ 659.226	€ 8.400.747	€ 6.382.190	€ 1.018.557		€ 0		€ 0
€ 2.134.491	€ 140.282	€ 2.274.773	€ 1.191.796	€ 1.082.977		€ 0		€ 0
samen met 10 en 12	samen met 10 en 12	samen met 10 en 12	samen met 10 en 12	samen met 10 en 12		€ 0		€ 0
samen met 10 en 12	samen met 10 en 12	samen met 10 en 12	samen met 10 en 12	samen met 10 en 12		€ 0		€ 0

Per project het totaal van de aan de uitvoering van het project toe te rekenen, gemaakte en betaalde subsidiabele projectkosten. Indien u dit jaar niets te verantwoorden heeft, vult u een nul in.	Jaarlijks per project het totaal van de aan de uitvoering van het project toe te rekenen, gemaakte en betaalde subsidiabele projectkosten	Bij afronding project (optioneel ook voor 2008 in te vullen). Indien u dit jaar niets te verantwoorden heeft, vult u een nul in.	Andere aan het project verstrekte subsidies (en bij afronding project vermeerderd met de toegezegde maar nog niet ontvangen subsidies). Indien u dit jaar niets te verantwoorden heeft, vult u een nul in.	
€ 0	€ 0	0	0	

Formatie/Bezetting Gemeente Amsterdam Rekening 2008	Formatie in Fte			Absoluut aantal Bezetting		
	Rekening 2007	Plan 2008	Rekening 2008	Rekening 2007	Plan 2008	Rekening 2008
Overheidssector						
Dienst Historische Musea	97	97	97	99	100	96
Bestuursdienst	414	395	411	449	425	452
Aan bestuursdient administratief aangehaakte onderdelen 1)	41	50	50	133	167	167
Rekenkamer, Ombudsman en Raadsgriffie	51	52	50	56	54	54
Brandweer	845	790	0	800	0	0
Dienst Advies en Beheer, alle onderdelen	385	383	0	346	0	0
Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam	362	360	360	353	350	360
Dienst Binnenwaterbeheer Amsterdam	165	164	162	152	163	163
Dienst Economische Zaken	48	46	52	44	51	59
Dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer, incl. Parkeergebouwen	455	517	517	311	408	449
Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling	323	283	432	350	473	493
Dienst Milieu en Bouwtoezicht	292	292	356	273	300	336
Dienst Onderzoek en Statistiek	39	41	41	43	45	49
Dienst Persoonsgegevens	184	174	250	205	190	268
Dienst Ruimtelijke Ordening	205	210	205	252	271	275
Dienst Werk en Inkomen	1680	1664	1665	1683	1690	1746
Diesnt Zorg en Samenleven	90	101	102	90	100	96
Dienst Wonen, inclusief Parkstad	200	210	219	251	259	259
Stadsarchief	108	108	109	131	127	127
Geneeskundige- en Gezondheidsdienst	890	990	1000	1098	1100	1221
Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam	361	355	386	382	385	392
Subtotaal	**7236**	**7282**	**6464**	**7501**	**6658**	**7062**
Bedrijvensector						
Afval Energie Bedrijf	269	271	271	285	280	303
Haven Amsterdam	325	320	325	325	325	358
Stadsbank van Lening	75	75	75	86	91	84
Subtotaal	669	666	671	696	696	745
Facilitaire bedrijven						
ACAM Accountancy en Advies	113	102	105	121	109	115
Dienst Stadstoezicht	805	632	634	698	725	612
Gemeentelijke Dienst Verzekeringszaken	56	56	56	53	56	62
Facilitair Bedrijf Amsterdam	196	195	236	165	190	184
Ingenieursbureau Amsterdam	298	298	298	295	308	287
Projectmanagementbureau, incl. Wibautgroep	162	188	184	180	188	203
Rokin afbouwgroep	0	0	0	68		87
Servicehuis ICT	154	165	165	140	150	146
Servicehuis Personeel	32	51	56	35	69	61
Subtotaal	**1816**	**1687**	**1733**	**1755**	**1795**	**1757**
Totaal	**9720**	**9634**	**8868**	**9952**	**9149**	**9562**

1) inclusief onder andere, Adviesgroep Amsterdam, ABC-pool, Stadsregio, wethouderassistenten

	Bezetting in Fte		
	Rekening 2007	Plan 2008	Rekening 2008
	97	97	97
	407	423	423
	128	154	154
	51	50	50
	782		0
	328		0
	334	330	336
	148	164	162
	48	46	57
	367	408	424
	300	407	433
	247	259	303
	39	41	41
	182	174	241
	224	243	243
	1558	1560	1622
	72	79	87
	218	230	230
	114	114	115
	929	990	1032
	351	357	361
	6923	**6126**	**6411**
	275	271	296
	318	319	361
	73	75	74
	666	665	731
	112	102	105
	672	700	600
	48	51	52
	156	184	173
	281	284	272
	162	188	184
	48		68
	134	145	138
	32	51	56
	1645	**1705**	**1647**
	9234	**8496**	**8789**

Ziekteverzuimpercentages Gemeente Amsterdam 2008	< 1 jaar in % Rekening 2007	< 1 jaar in % Plan 2008	< 1 jaar in % Rekening 2008	totaal in % Rekening 2007	totaal in % Plan 2008	totaal in % Rekening 2008
Overheidssector						
Dienst Historische Musea	4,6%	5,7%	5,1%	5,5%	6,7%	5,8%
Bestuursdienst	5,7%	3,8%	3,8%	6,7%	4,0%	4,1%
Brandweer	5,0%	5,6%	nvt	5,1%	6,0%	nvt
Dienst Advies en Beheer, alle onderdelen	5,9%	4,7%	nvt	6,5%	5,3%	nvt
Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam	5,0%	4,4%	6,0%	5,3%	5,0%	6,5%
Dienst Binnenwaterbeheer Amsterdam	5,8%	4,9%	4,0%	6,6%	5,0%	4,2%
Dienst Economische Zaken	7,5%	6,0%	7,7%	8,8%	7,0%	8,3%
Dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer	4,1%	4,8%	5,2%	4,6%	5,5%	5,3%
Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling	5,5%	4,4%	4,9%	6,2%	4,7%	5,5%
Dienst Milieu en Bouwtoezicht	4,4%	4,4%	5,0%	4,8%	4,6%	5,6%
Dienst Onderzoek en Statistiek	1,7%	3,7%	2,1%	1,7%	3,7%	2,1%
Dienst Persoonsgegevens	3,7%	5,0%	4,3%	4,1%	5,0%	4,6%
Dienst Ruimtelijke Ordening	4,8%	4,0%	4,2%	5,5%	4,5%	5,1%
Dienst Werk en Inkomen	6,6%	6,0%	6,2%	7,4%	6,5%	6,8%
Dienst Wonen	5,0%	4,8%	3,7%	5,3%	4,9%	4,7%
Dienst Zorg en Samenleven	4,7%	nb	3,6%	4,7%	nb	3,6%
Stadsarchief	3,0%	4,0%	4,3%	3,1%	5,0%	5,3%
Geneeskundige- en Gezondheidsdienst	5,8%	4,4%	4,9%	6,4%	5,2%	5,8%
Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam	3,6%	3,7%	3,9%	3,8%	4,1%	4,2%
Bedrijvensector						
Afval Energie Bedrijf	5,4%	5,0%	4,1%	5,5%	6,0%	4,2%
Haven Amsterdam	4,5%	4,3%	4,5%	5,3%	5,0%	5,5%
Stadsbank van Lening	3,7%	4,3%	4,3%	3,0%	4,8%	5,0%
Facilitaire bedrijven						
ACAM Accountancy en Advies	4,4%	4,1%	4,0%	5,0%	4,1%	4,0%
Dienst Stadstoezicht	9,8%	7,9%	10,1%	11,2%	9,0%	11,9%
Gemeentelijke Dienst Verzekeringszaken	1,7%	3,1%	2,9%	2,9%	5,1%	3,0%
Facilitair Bedrijf Amsterdam	7,1%	6,0%	9,2%	8,9%	7,0%	10,2%
Ingenieursbureau Amsterdam	3,8%	4,0%	2,9%	4,0%	4,5%	3,0%
Projectmanagementbureau	2,8%	3,8%	3,1%	2,9%	4,0%	3,6%
Servicehuis ICT	6,2%	4,5%	5,4%	6,5%	4,5%	6,3%
Servicehuis Personeel	3,1%	4,6%	4,8%	3,1%	4,6%	4,8%
Totaal verzuimpercentage gemeente Amsterdam	**5,5%**	**4,9%**	**5,2%**	**6,0%**	**5,4%**	**5,8%**

Bedragen in €	Rekening 2007				Rekening 2008			
Gemeente Amsterdam overzicht inhuur personeel van derden 2008	uitzend-krachten	inhuur binnen gemeente	overig externen	TOTAAL	uitzend-krachten	inhuur binnen gemeente	overig externen	TOTAAL
Overheidssector								
Dienst Historische Musea	492.304	-	-	492.304	502.540	-	-	502.540
Bestuursdienst	864.553	2.162.301	6.277.663	9.304.517	1.204.371	5.213.724	3.915.393	10.333.488
Brandweer	4.015.144	-	865.170	4.880.313	-	-	-	-
Dienst Advies en Beheer, alle onderdelen	867.397	145.858	6.535.384	7.548.639	-	-	-	-
Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam	819.000	-	2.891.000	3.710.000	1.619.491	20.738	2.146.240	3.786.469
Dienst Binnenwaterbeheer Amsterdam	58.049	61.664	521.124	640.837	296.731	83.798	354.060	734.589
Dienst Economische Zaken	370.729	560.595	437.272	1.368.596	444.407	2.105.649	1.591.808	4.141.864
Dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer	1.258.676	1.550.181	6.728.310	9.537.167	1.682.525	5.249.121	24.063.807	30.995.453
Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling	2.692.243	688.969	337.515	3.718.727	6.369.588	1.404.596	731.512	8.505.696
Dienst Milieu en Bouwtoezicht	3.062.358	398.911	700.577	4.161.846	5.222.232	577.620	3.630.222	9.430.074
Dienst Onderzoek en Statistiek	53.815	23.581	638.689	716.085	565.471	10.703	148.486	724.660
Dienst Persoonsgegevens	725.720	143.419	475.007	1.344.146	838.177	184.233	2.064.601	3.087.011
Dienst Ruimtelijke Ordening	66.311	235.439	300.791	602.541	51.906	72.783	679.513	804.202
Dienst Werk en Inkomen	16.227.000	144.000	-	16.371.000	7.758.000	269.000	1.495.000	9.522.000
Dienst Wonen	156.664	223.015	145.796	525.475	234.789	478.874	325.733	1.039.396
Dienst Zorg en Samenleven	194.577	1.087.934	2.713.410	3.995.921	683.435	374.033	316.015	1.373.483
Stadsarchief (vh Gemeentearchief)	-	-	409.547	409.547	-	785.540	-	785.540
Geneeskundige- en Gezondheidsdienst	2.148.995	440.219	4.542.217	7.131.431	2.445.628	825.012	3.239.463	6.510.103
Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam	1.297.518	239.227	1.772.076	3.308.821	485.581	6.167.808	5.552.292	12.205.681
Subtotaal	**35.371.053**	**8.105.313**	**36.291.548**	**79.767.913**	**30.404.872**	**23.823.232**	**50.254.145**	**104.482.249**
Bedrijvensector								
Afval Energie Bedrijf	3.924.000	-	2.842.000	6.766.000	2.272.445	-	5.622.159	7.894.604
Haven Amsterdam	555.975	56.450	1.110.071	1.722.496	514.785	149.026	1.290.249	1.954.060
Stadsbank van Lening	32.631	3.529	70.062	106.222	90.808	6.061	152.374	249.243
Subtotaal	**4.512.606**	**59.979**	**4.022.133**	**8.594.718**	**2.878.038**	**155.087**	**7.064.782**	**10.097.907**
Facilitaire bedrijven								
ACAM Accountancy en Advies	15.952	-	347.475	363.427	6.383	-	205.147	211.530
Dienst Stadstoezicht	1.660.746	206.879	2.777.889	4.645.514	3.049.289	307.244	2.861.074	6.217.607
Gemeentelijke Dienst Verzekeringszaken	52.685	-	1.034	53.719	162.309	-	1.000	163.309
Facilitair Bedrijf Amsterdam	2.070.731	13.606	1.179.156	3.263.493	3.444.637	1.890	56.256	3.502.783
Ingenieursbureau Amsterdam	2.531.035	89.000	326.000	2.946.035	594.702	67.692	3.949.518	4.611.912
Projectmanagementbureau	383.480	102.295	458.820	944.595	275.468	482.745	534.193	1.292.406
Servicehuis ICT	175.523	544.172	9.010.079	9.729.774	285.598	550.370	8.013.370	8.849.338
Servicehuis Personeel	2.346	126.660	303.139	432.145	88.520	751.350	4.506.800	5.346.670
Subtotaal	**6.892.498**	**1.082.612**	**14.403.592**	**22.378.702**	**7.906.906**	**2.161.291**	**20.127.358**	**30.195.555**
Totaal (volgens opgave diensttakken)	**46.776.157**	**9.247.904**	**54.717.273**	**110.741.333**	**41.189.816**	**26.139.610**	**77.446.285**	**144.775.711**

Bedragen in €

Gemeente Amsterdam, rekening 2008 overzicht externe inhuur volgens definitie	ondersteuning bedrijfsvoering				niet beleidsgevoelige inhuur				
	uitzendkrachten incidenteel	uitzendkrachten regulier	waarvan externe financiering	totaal excl. externe financiering	juridisch advies	advisering ICT	accountancy, financiën, AO	waarvan externe financiering	totaal excl. externe financiering
Overheidssector									
Bestuursdienst	1.341.659	-	-	1.341.659	506.468	1.094.414	490.168	-	2.091.050
Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam	1.619.491	-	-	1.619.491					0
Dienst Binnenwaterbeheer Amsterdam	195.084	296.731	-	491.815	-	67.020	14.670	-	81.690
Dienst Economische Zaken	444.407			444.407					0
Dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer	984.094	1.184.897	1.496.419	672.572	83.740	558.429	1.306.910	1.185.188	763.891
Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling	5.429.343	-	3.535.648	1.893.695	254.104	-	551.207	-	805.311
Dienst Milieu en Bouwtoezicht	3.356.456	-	-	3.356.456	8.325	32.419	208.110	-	248.854
Dienst Onderzoek en Statistiek	565.471			565.471					0
Dienst Persoonsgegevens	921.036	479.176	-	1.400.212	-	1.493.528	34.300	1.161.815	366.013
Dienst Ruimtelijke Ordening	425.124	108.129	195.875	337.378	-	-	15.913	10.675	5.238
Dienst Werk en Inkomen	2.236.000	5.791.000	1.128.000	6.899.000	-	353.000	-	-	353.000
Dienst Wonen	304.935	213.774	465.637	53.072	-	-	-	-	0
Dienst Zorg en Samenleven	683.435	-	184.924	498.511	112.613	-	-	-	112.613
Stadsarchief (vh Gemeentearchief)	775.759	-	598.986	176.773	111.746	-	9.977	-	121.723
Geneeskundige- en Gezondheidsdienst	2.017.647	1.270.976	1.497.781	1.790.842	-	429.649	16.974	1.975	444.648
Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam	-	6.856.463	-	6.856.463	107.777	-	-	-	107.777
Subtotaal	**21.299.941**	**16.201.146**	**9.103.270**	**28.397.817**	**1.184.773**	**4.028.459**	**2.648.229**	**2.359.653**	**5.501.808**
Bedrijvensector									
Afval Energie Bedrijf	2.272.445			2.272.445					0
Haven Amsterdam	49.759	465.026	-	514.785	131.558	73.952	185.670	-	391.180
Stadsbank van Lening	136.490	-	-	136.490	-	-	-	-	0
Subtotaal	**2.458.694**	**465.026**	**-**	**2.923.720**	**- 131.558**	**73.952**	**185.670**	**-**	**391.180**
Facilitaire bedrijven									
ACAM Accountancy en Advies	-	185.278	-	185.278	8.904	6.437	-	-	15.341
Dienst Stadstoezicht	606.332	2.677.306	-	3.283.638	149.121	635.837	512.811	-	1.297.769
Gemeentelijke Dienst Verzekeringszaken	162.309	-	-	162.309	-	-	-	-	0
Facilitair Bedrijf Amsterdam	94.633	2.955.966	-	3.050.599	16.328	-	-	-	16.328
Ingenieursbureau Amsterdam	4.271.177	-	4.271.177	-	-	-	-	-	0
Projectmanagementbureau	874.839	-	557.747	317.092	-	-	-	-	0
Servicehuis ICT	77.488	208.110	-	285.598	-	7.902.734	110.636	-	8.013.370
Servicehuis Personeel	78.490	10.030	78.490	10.030	-	-	-	-	0
Subtotaal	6.165.268	6.036.690	4.907.414	7.294.544	174.353	8.545.008	623.447	-	**9.342.808**
Totaal	**29.923.903**	**22.702.862**	**14.010.684**	**38.616.081**	**1.490.684**	**12.647.419**	**3.457.346**	**2.359.653**	**15.235.796**

Bedragen in €

Gemeente Amsterdam, rekening 2008
overzicht externe inhuur volgens definitie

	beleidsgevoelige inhuur									
	Interim-management	organisatie- en formatieadvies	beleidsonderbouwend onderzoek	specifieke beleidsexpertise	beleidsonder-steuning	communicatie-advisering	overig	waarvan externe financiering	totaal excl. externe financiering	Generaal totaal inhuur derden excl.
Overheidssector										
Bestuursdienst	32.435	112.645	393.607	3.947.676	-	1.461.931	-	-	5.948.294	9.381.003
Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam							2.146.240		2.146.240	3.765.731
Dienst Binnenwaterbeheer Amsterdam	22.550	6.000	-	-	48.736	-	-	-	77.286	650.791
Dienst Economische Zaken							1.591.808		1.591.808	2.036.215
Dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer	979.250	284.145	11.699	385.659	114.195	5.769		994.557	786.160	2.222.623
Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling	71.547	159.164	-	-	385.707	160.752	-	385.707	391.463	3.090.469
Dienst Milieu en Bouwtoezicht	374.758	61.490	150.000	36.619	516.000	68.122		291.691	915.298	4.520.608
Dienst Onderzoek en Statistiek	99.800						48.686		148.486	713.957
Dienst Persoonsgegevens	176.773	-	-	-	13.105	-		75.271	114.607	1.880.832
Dienst Ruimtelijke Ordening	94.452	-	-	-	-	87.808		104.608	77.652	420.268
Dienst Werk en Inkomen	795.000	264.000	-	-	83.000	-	-	-	1.142.000	8.394.000
Dienst Wonen	6.240	-	-	-	26.640	-	-	-	32.880	85.952
Dienst Zorg en Samenleven	-	58.668	-	94.734	-	50.000	-	144.734	58.668	669.792
Stadsarchief (vh Gemeentearchief)	-	85.507	84.151	16.770	1.260	-	-	-	187.688	486.184
Geneeskundige- en Gezondheidsdienst	669.959	67.123	9.878	110.779	-	-		135	857.604	3.093.094
Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.964.240
Subtotaal	**3.322.764**	**1.098.742**	**649.335**	**4.592.237**	**1.188.643**	**1.834.382**	**3.786.734**	**1.996.703**	**14.476.134**	**48.375.759**
Bedrijvensector										
Afval Energie Bedrijf							5.622.159		5.622.159	7.894.604
Haven Amsterdam	176.510	-	-	124.459	335.004	263.096	-	-	899.069	1.805.034
Stadsbank van Lening	-	-	-	-	15.884	-	-	-	15.884	152.374
Subtotaal	**176.510**	**-**	**-**	**124.459**	**350.888**	**263.096**	**5.622.159**	**-**	**6.537.112**	**9.852.012**
Facilitaire bedrijven										
ACAM Accountancy en Advies	-	10.911	-	-	-	-	-	-	10.911	211.530
Dienst Stadstoezicht	1.221.908	65.625	-	-	41.423	-	-	-	1.328.956	5.910.363
Gemeentelijke Dienst Verzekeringszaken	-	-	-	-	-		1.000	-	1.000	163.309
Facilitair Bedrijf Amsterdam	160.880	-	-	48.251	102.873	-	-	-	312.004	3.378.931
Ingenieursbureau Amsterdam	235.929	-	-	-	9.914	27.200	-	273.043	-	-
Projectmanagementbureau	-	-	-	-	-	-	599.371	-	599.371	916.463
Servicehuis ICT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.298.968
Servicehuis Personeel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.030
Subtotaal	**1.618.717**	**76.536**	**-**	**48.251**	**154.210**	**27.200**	**600.371**	**273.043**	**2.252.242**	**18.889.594**
Totaal	**5.117.991**	**1.175.278**	**649.335**	**4.764.947**	**1.693.741**	**2.124.678**	**10.009.264**	**2.269.746**	**23.265.488**	**77.117.365**

		waarvan externe financiering	Totaal excl.
Totaal inbesteding	€ 40.739.505	€ 8.882.057	€ 31.857.448
Totaal uitbesteding	€ 70.239.365	€ 30.929.412	€ 39.309.953
Totaal externe inhuur volgens definitie	€ 95.757.448	€ 18.640.083	€ 77.117.365
Totaal generaal	€ 206.736.318	€ 58.451.552	€ 148.284.766

Topinkomens

Sinds 1 maart 2006 is de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (WOPT) van kracht. Dit betekent dat elke instelling – die overwegend uit publieke middelen wordt gefinancierd – jaarlijks informatie over topinkomens moet publiceren en inkomens boven de norm bekend maken bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het gaat hierbij om belastbare jaarinkomens per individuele functionaris hoger dan dat van ministers. Publicatie wordt gerelateerd aan de functienaam.

Jaarlijks wordt het gemiddeld belastbaar jaarloon van de ministers vastgesteld in een ministeriële regeling. Het normbedrag over 2008 bedraagt € 181.000,- (over 2005:
€ 158.000,-, over 2006: € 171.000,- en over 2007 bedroeg dit bedrag € 169.000,-).
Uit een onderzoek naar de jaarinkomens 2008 binnen de gemeente Amsterdam bleek het volgende:
een ambtenaar, de algemeen directeur van de GGD, heeft een hoger jaarinkomen dan het gemiddelde jaarinkomen van de ministers in verband met een, in verband met het ontslag per 31 oktober 2008, gedane nabetaling van vakantie-uren in 2009

Functie	Belastbaar Jaarloon 2008 (2007)	Pensioen Bijdrage Werkgever en werknemer 2008 (2007)	Totaal Jaarinkomen 2008 (2007)	Reden overschrijding, normbedrag 2007: € 169.00,- normbedrag 2006: € 171.00,-
Directeur uren per week :36 Dienst: GGD	€ 157.849,- (€ 144.369,-)	€ 28.875,- (€ 33.157,-)	€ 186.724,- (€177.526,-)	In verband met uitbetaling van vakantie-uren in 2009 met betrekking tot een uitdiensttreding per 31-10-2008

Afkortingenlijst

A

ACAM	ACAM Accountancy en Advies
AD	Algemene Dienst
AEB	Afval Energie Bedrijf
AEC	Afval Energie Centrale
AFAC	Amsterdamse Fiets Afhandel Centrale
AFK	Amsterdam Fonds voor de Kunst
AHM	Amsterdams Historisch Museum
AMH	Amsterdamse Middensegment Hypotheek
ANZKG	Amsterdam-Noordzeekanaalgebied
AOV	Aanvullend Openbaar Vervoer
AOV	Aanpak Ongewone Voorvallen
APO	Amsterdams Platform Onderwijsarbeidsmarkt
APR	Amsterdamse Programma Raad
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ARF	Amsterdams Revolving Fund
ARF	Amsterdams Restauratiefonds
ARP	Amsterdams Rioleringsplan
ATB	Arbeidstijden Besluit
AUP	Algemeen Uitvoeringsplan
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten

B

BBA	Dienst Binnenwaterbeheer Amsterdam
BBB	Berg Bezink Bakken
BBL	Berg Bezink Leidingen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen
BCF	BTW-Compensatiefonds
BDA	Bestuursdienst Amsterdam
BDU	Brede Doel Uitkering
BHG	Binnenhavengeld
BIBOB	Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur
BLS	Besluit Woningbouw Locaties
BMA	Bureau Monumenten en Archeologie
BON	Bestuurlijk Overleg Noordwaarts
BON	Beheren op Niveau
BON	Bereikbaarheidsoffensief Noordelijke Randstad, zie resultaatgebied Stedelijke Ontwikkeling
BOS	Buurt-Onderwijs-Sport
BP	Bestemmingsplan
BRI	Project Basisregistratie en Infrastructuur
BRIM	Instandhoudingbeleid voor Restauratie en Onderhoud van Rijksmonumenten
BTR	Bijzondere Trajecten voor Risicojongeren
BVG	Bedrijfsverzamelgebouw
BVP	Buurt Veiligheidsplan
BWS	Besluit woninggebonden subsidies
BWT	Bouw en Woningtoezicht

C

CAK	Centraal Administratie Kantoor
CCO	Contact Center Overheid
CNB	Centraal Nautisch Beheer
CSE	Coördinatie Stationseiland
CTA	Centraal Tekeningen Archief

CWI	Centrum voor Werk en Inkomen

D

DAB	Dienst Advies en Beheer
DAB-GVI	Dienst Advies en Beheer, onderdeel Geo- en Vastgoedinformatie
DBGA	Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam
DGA	Depot gevaarlijk afval
DGV	De Grote Vereenvoudiging
DIVV	Dienst Infrastructuur Verkeer en Vervoer
DMB	Dienst Milieu en Bouwtoezicht
DMO	Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling
DO	Definitief Ontwerp
DPG	Dienst Persoonsgegevens
DRIP	Dynamische Route Informatiepaneel
DRO	Dienst Ruimtelijke Ordening
DVM	Dynamisch verkeersmanagement
DW	Dienst Wonen
DWI	Dienst Werk en Inkomen

E

ECB	Europese Centrale Bank
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EKC	Eigen Kracht Conferenties
EKD	Elektronisch Kinddossier
ENIP	En Nu Iets Positief
ESF	Europees Sociaal Fonds
EU	Europese Unie
EZ	Economische Zaken

F

FBA	Facilitair Bedrijf Amsterdam
FCA	Food Center Amsterdam
FES	Fonds Economische Structuurversterking
FGV	Fonds Gevolgen Vreemdelingenwetgeving
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
FOM	Fonds Ontwikkelingsmaatschappij
FTE	Fulltime-equivalent

G

G-4	Vier grote gemeenten: Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Utrecht
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
GEPS	Grondexploitatie en Planning Systeem
GGD	Geneeskundige- en Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHA	Gemeentelijk Havenbedrijf
GHOR	Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen
GIBN	Gemeentelijk Informatie Beveiligingsnorm
GSB	Grote Stedenbeleid
GVB	Gemeentevervoerbedrijf

H

HA	Haven Amsterdam
HAG	Hulpverlening, Advies en Gezondheidszorg
HbH	Hulp bij het Huishouden
HERMEZ	Het Economisch Resultaat Moet Er Zijn
HGS	Hoofdgroenstructuur
HRC	Hoog Rendement Centrale

I

IBA	Ingenieursbureau Amsterdam
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IB	Inlichtingen Bureau
ID	Instroom/Uitstroom
IMB	Integrale Meting Bedrijfsvoering
IMO	International Maritime Organisation
IND	Immigratie- en Naturalisatie Dienst
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IOOV	Inspectie Openbare Orde en Veiligheid
ISD	Inrichting Stelselmatige Daders
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing

J

JA/KE	Jong Amsterdam/Kinderen Eerst
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JIB	Jeugdsport in Beweging

K

KLPD	Korps Landelijke Politiediensten
KKBA	Kentallen Kosten Baten Analyse
KNW	Koers Nieuw West
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen

L

LVG/LVB	Licht verstandelijk gehandicapt /licht verstandelijk beperkt
LWOO	Leerweg ondersteunend onderwijs

M

MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
MCA	Milieucentrum Amsterdam
MEP	Milieu Kwaliteit Elektriciteitsproducten
MER	Milieu Effect Rapportage
MGGZ	Maatschappelijke en Geestelijke Gezondheidszorg
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
MOCCA	Match Onderwijs en Cultuur Amsterdam
MO/VZ	Maatschappelijke Opvang/Verslavingszorg
MoMo	Modernisering Monumentenzorg
MOP	Meerjarig Ontwikkelingsprogramma
MRA	Metropoolregio Amsterdam
MTNL	Multiculturele Televisie Nederland
MTV	Medewerkers Toezicht en Veiligheid
MWP	Meerjaren Werk en Investeringsprogramma

N

NHG	Nationale Hypotheek Garantie
NME	Natuur- en Milieueducatiecentrum
NOC*NSF	Nederlands Olympisch Comité*Nederlandse Sport Federatie
NUG	Niet-Uitkeringsgerechtigde
NZK-veren	Noordzee Kanaalveren
NZA	Nederlandse Zorgautoriteit
NZL	Noord/Zuidlijn

O

OAD	Overleg Algemeen Directeuren

OCO	Ouderconsumenten-Organisatie
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
ODYSA	Optimalisatie Dynamische Snelheidsadvisering
OGA	Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OFOS	Opgeblazen Fiets Opstelstrook
OKC	Ouder Kind Centra
OKZ	Ouder- en kindzorg
OOV	Openbare Orde en Veiligheid
OSA	Ondernemingskring Sociale sector Amsterdam
OSVO	Overlegplatform Schoolbesturen Voortgezet onderwijs
O&S	Dienst Onderzoek en Statistiek
OV	Openbaar vervoer
OZB	Onroerende Zaak Belasting

P

PA	Programakkoord
PAS	Platform Amsterdam Samen
PAO	Platform onderwijs en arbeidsmarkt
PBM	Platform Bereikbaarheid Metropoolregio Amsterdam
PERVISTEL	PERiodieke VISuele TELlingen
PIP	Persoonlijke internetpagina
PLC's	Programmable Logic Controller's
PMB	Projectmanagementbureau
PMI	Programma Maatschappelijke Investeringen
PO	Primair onderwijs
P+R	Park+Ride
PRI	Programma Ruimtelijke Investeringen
PTA	Passenger Terminal Amsterdam
PvE	Programma van Eisen

R

RACM	Rijksdienst van Archeologie, Cultuurlandschappen en Monumenten
RAG	Resultaat Actieve Grondexploitaties
RAVAA	Regionale Ambulance Voorziening Agglomeratie Amsterdam
REB	Regulerende energiebelasting
RFID	Radio Frequency Identify Device
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMC	Regionale Meld- en Coördinatiepunt
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
ROL	Renovatie Oostlijn
ROWO's	Rolstoelgeschikte woningen
RSC	Regionaal Sorteer Centrum
RVE	Resultaat Verantwoordelijke Eenheid
RWZI	Riool- en Waterzuivering Installatie
RWS	Rijkswaterstaat

S

SAAL	Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad
SAA	Schiphol-Amsterdam-Almere
SAOA	Stichting Aanpak Overlast Amsterdam
SADC	Schiphol Area Development Company
SAUL	Sustainable & Accessible Urban Landscapes
SBO	Speciaal Basisonderwijs
SFV	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting
SGZ	Schoolgezondheidszorg
SGOA	Stichting Gehandicapten Overleg Amsterdam
SHI	Servicehuis ICT

SHP	Servicehuis Personeel
SIP	Subsidieverordening Integratie en Participatie
SISA	Single Information Single Audit
SO	Speciaal Onderwijs
SP	Stedenbouwkundig Plan
SPA	Service, Projecten en Advies, onderdeel DMO
SPRH	Stedelijk Programma Regelgeving en Handhaving
SRA	Stadsregio Amsterdam

T

TEU	Twenty feet Equivalent Unit, aanduiding voor de afmetingen van containers
TOG	Tegemoetkoming Onderhoudskosten thuiswonende Gehandicapte kinderen
TS&T	Tussen School en Thuis

U

UvA	Universiteit van Amsterdam
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersvoorzieningen

V

VB	Vliegende brigade
VE-fonds	Vereveningsfonds
VETC	Voorlichters eigen Taal en Cultuur
VGA	NV Verzekeringsbedrijf Groot Amsterdam
VGS	Voorrang voor een gezonde stad
VIG	Vroegtijdige Interventie in Gezinnen
VIOS	Veilig In en Om School
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VNO/NCW	Verbond van Nederlandse Ondernemingen/Nederlands Christelijk Werkgeversbond
VO	Voorlopig Ontwerp
VO-scholen	Voortgezet onderwijs
VOV	Veiligheidsteunpunten Openbaar Vervoer
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VRI	Verkeersregelinstallatie
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VSV	Voortijdig Schoolverlaten
VTO	Vroegtijdige onderkenning van Ontwikkelingsstoornissen
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

W

WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
Wet Bibob	Wet Bevordering integriteitbeoordelingen door het openbaar bestuur
Wet GBA	Wet Gemeentelijke Basisadministratie persoonsgegevens
Wet FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
WEW	Waarborgfonds Eigen woning
Wgw	Wet gemeentelijke watertaken
WI	Wet Inburgering
WIK	Interdepartementale Werkgroep Inkomensbeleid Kwijtscheldingsbeleid
WIBO	Woningen In Beschermde Omgeving
WWIK	Wet Werk en Inkomen Kunstenaars
WIW	Wet Inschakeling Werkzoekenden
WKB	Woning- en kamerbemiddelingsbureau
Wkpb	Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen
W-middelen	Werkmiddelen WWB
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WODAN	Werkgroep Oplossingen Doorstroomknelpunten Aan Netten
WOLK	Woningbouw en Luchtkwaliteit
WOR	Wet op de Ondernemingsraden

Wow	Wet op de waterhuishouding
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
WVG	Wet Voorzieningen Gehandicapten
WWB	Wet Werk en Bijstand

Z

ZKV	Ziektekostenverzekering

Register

A

ACAM Accountancy en Advies *12, 428, 429, 438, 462, 463, 510, 512, 513, 514, 515, 517*
AEB *12, 42, 201, 202, 212, 215, 299, 349, 358, 422, 423, 464, 465, 477, 517*
AFAC *148, 149, 165, 517*
AFK *191, 195, 420, 421, 517*
Afvalenergiebedrijf *40, 201, 299, 386*
AHM *54, 188, 191, 192, 198, 199, 298, 299, 329, 349, 418, 419, 462, 463, 476, 517*
AMH *273, 274, 432, 433, 481, 517*
Amsterdamse Bos *55, 167, 168, 171, 172, 174, 179, 180, 181, 182, 184, 351, 354, 355, 414, 415, 460, 461, 475*
Amsterdamse Fiets Afhandel Centrale *517*
Amsterdamse Middensegment Hypotheek *274, 517*
Amsterdams Historisch Museum *12, 186, 188, 191, 192, 193, 198, 199, 200, 291, 298, 299, 329, 349, 418, 419, 517*
Amsterdams Platform Onderwijsarbeidsmarkt *115, 517*
Amsterdam topstad *220*
ANZKG *219, 224, 225, 227, 517*
APO *129, 517*
APR *194, 517*
APV *62, 64, 148, 498, 517*
Armoedebeleid *17, 73, 75, 81, 82, 83, 84, 85, 398, 399*
AWBZ *90, 91, 92, 95, 98, 517*

B

Basisregistratie personen *292, 295, 299, 378*
BAVAK *285*
BBA *12, 201, 202, 209, 424, 425, 462, 463, 477, 517*
BBV *47, 48, 49, 66, 105, 161, 323, 517*
BBZ *80, 81, 504, 517*
BCF *164, 214, 330, 517*
BDA *12, 241, 396, 397, 399, 430, 438, 439, 440, 441, 452, 453, 454, 483, 517*
BDU *229, 230, 498, 517*
Bedrijfsvoering *3, 6, 12, 44, 243, 244, 275, 286, 290, 291, 314, 315, 316, 317, 321, 323, 324, 360, 361, 364, 368, 369, 374, 375, 446, 447, 448, 449, 458, 459, 485, 514*
Benchmark *29, 36, 188, 284, 334*
Besluit Begroting en Verantwoording *47, 49, 66, 161, 323, 517*
Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen *80, 517*
Bestuursdienst *12, 33, 44, 54, 59, 60, 68, 107, 120, 122, 233, 243, 244, 249, 250, 283, 286, 287, 294, 301, 302, 303, 305, 323, 351, 361, 438, 439, 452, 453, 454, 455, 510, 512, 513, 514, 515, 517*
BIBOB *60, 63, 65, 517, 522*
Bijzondere Trajecten voor Risicojongeren *517*
BLS *280, 281, 517*
BMA *189, 198, 517*
Bodemsanering *204, 208, 212, 213, 214, 215, 266, 276, 279, 280, 307, 330, 422, 423, 477, 488*
BON *154, 156, 351, 352, 353, 517*
BOS *12, 55, 104, 139, 147, 151, 152, 167, 168, 171, 172, 174, 179, 180, 181, 182, 184, 344, 351, 354, 355, 414, 415, 444, 460, 461, 475, 504, 517*
BP *219, 517*
Brandweer *50, 71, 338, 384, 396, 397, 454, 455*
Brede school *50, 54, 112, 127, 176, 180, 181, 191, 414, 460, 475*
BRI *54, 66, 251, 292, 295, 296, 301, 378, 428, 429, 440, 441, 454, 455, 456, 457, 479, 483, 517*
BRIM *517*
Broedplaatsen *198, 199, 269, 420, 421, 456, 457, 476*
BTR *120, 121, 517*
BTW-Compensatiefonds *79, 517*

Burger Koning *441, 453*
Buurt-Onderwijs-Sport *517*
BWT *207, 433, 455, 518*

C

Centrum voor Werk en Inkomen *74, 518*
Citymarketing *170, 232, 233, 234, 235, 484*
CNB *219, 224, 518*
CSE *162, 518*
CWI *74, 518*

D

DAB *51, 159, 167, 180, 244, 275, 315, 350, 354, 355, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 430, 434, 435, 440, 441, 448, 449, 454, 455, 456, 457, 460, 461, 466, 467, 474, 475, 476, 479, 480, 481, 483, 485, 518*
Dak- en thuislozen *28, 90, 92, 102, 496*
DBGA *12, 73, 83, 201, 210, 215, 245, 246, 251, 285, 292, 311, 319, 341, 378, 444, 445, 458, 459, 485, 518*
Deelneming *43, 53, 204, 316, 317, 426, 427, 428, 446, 452, 462, 463, 485*
Deelnemingen *13, 40, 49, 298, 299, 309, 314, 316, 318, 346, 347, 348, 385, 386, 388, 395, 446, 447, 448, 449, 452, 453, 468, 485*
De Grote Vereenvoudiging *359, 518*
DGV *359, 518*
Dienst Advies en Beheer *167, 242, 302, 315, 350, 351, 354, 355, 412, 413, 446, 447, 510, 512, 513, 518*
Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam *12, 201, 210, 311, 341, 458, 459, 510, 512, 513, 514, 515, 518*
Dienst Binnenwaterbeheer Amsterdam *12, 424, 425, 462, 463, 510, 512, 513, 514, 515, 517*
Dienst Infrastructuur Verkeer en Vervoer *59, 242, 518*
Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling *12, 59, 73, 107, 120, 167, 186, 291, 351, 355, 384, 385, 446, 447, 460, 461, 510, 512, 513, 514, 515, 518*
Dienst Milieu en Bouwtoezicht *12, 63, 186, 201, 202, 207, 208, 253, 263, 342, 422, 423, 432, 433, 446, 447, 454, 455, 456, 457, 510, 512, 513, 514, 515, 518*
Dienst Onderzoek en Statistiek *12, 302, 361, 456, 457, 510, 512, 513, 514, 515, 520*
Dienst Persoonsgegevens *12, 253, 343, 440, 441, 456, 457, 510, 512, 513, 514, 515, 518*
Dienst Ruimtelijke Ordening *12, 167, 253, 269, 428, 429, 432, 433, 446, 447, 458, 459, 510, 512, 513, 514, 515, 518*
Dienst Stadstoezicht *12, 61, 63, 152, 165, 242, 245, 246, 251, 291, 343, 347, 349, 412, 413, 428, 429, 462, 463, 510, 512, 513, 514, 515*
Dienst Werk en Inkomen *12, 40, 73, 84, 89, 120, 296, 346, 385, 398, 402, 446, 447, 464, 465, 510, 512, 513, 514, 515, 518*
Dienst Wonen *12, 28, 89, 98, 242, 253, 262, 263, 296, 343, 351, 386, 420, 421, 432, 433, 436, 437, 456, 457, 481, 510, 512, 513, 514, 515, 518*
DIVV *12, 59, 135, 136, 148, 157, 242, 243, 244, 251, 256, 291, 297, 315, 326, 331, 410, 411, 412, 413, 448, 449, 464, 465, 466, 467, 485, 518*
DMB *12, 201, 207, 216, 253, 293, 342, 343, 378, 422, 423, 424, 425, 432, 433, 454, 455, 477, 481, 518*
DMO *12, 59, 65, 66, 72, 73, 83, 93, 104, 107, 115, 117, 118, 119, 122, 125, 130, 132, 167, 171, 180, 181, 182, 188, 192, 193, 243, 244, 253, 291, 292, 315, 332, 354, 355, 378, 398, 399, 406, 407, 408, 414, 417, 419, 420, 421, 428, 429, 448, 449, 460, 461, 473, 518, 521*
DO *142, 143, 148, 155, 267, 268, 518*
DPG *12, 54, 253, 292, 295, 301, 302, 343, 378, 440, 441, 456, 457, 483, 518*
DRO *12, 102, 167, 173, 246, 247, 253, 256, 267, 291, 315, 316, 414, 415, 434, 435, 448, 449, 458, 459, 475, 485, 518*
Duurzaamheid *3, 6, 20, 54, 203, 206, 218, 228, 235, 255, 321, 356, 370, 371, 426, 458, 478*
DVM *151, 163, 518*
DW *246, 247, 253, 262, 291, 432, 433, 456, 457, 518*
DWI *12, 17, 26, 41, 73, 75, 77, 78, 79, 80, 83, 84, 86, 87, 89, 98, 114, 115, 117, 119, 172, 285, 291, 292, 338, 378, 398, 399, 401, 448, 464, 465, 471, 485, 518*

E

Economische Zaken *12, 13, 167, 217, 222, 223, 231, 233, 307, 386, 426, 427, 462, 463, 464, 465, 510, 512, 513, 514, 515, 518*

EFRO *147, 223, 275, 481, 518*
Egalisatiefonds *316, 317, 336, 447, 453, 485*
ENIP *120, 518*
ESF *50, 79, 86, 263, 401, 465, 471, 518*
EU *223, 275, 469, 518*
Europees Sociaal Fonds *79, 518*
Europese Unie *42, 161, 275, 349, 518*
EZ *12, 115, 230, 235, 253, 256, 285, 291, 352, 426, 427, 434, 435, 462, 463, 464, 465, 478, 518*

F

Facilitair Bedrijf Amsterdam *12, 46, 243, 292, 303, 428, 429, 452, 453, 510, 512, 513, 514, 515, 518*
FBA *12, 222, 230, 240, 241, 243, 248, 249, 250, 428, 429, 452, 453, 479, 480, 518*
FCA *246, 247, 250, 356, 518*
Federatie Instelling Ongehuwde Moeders *518*
Financiering *3, 6, 40, 45, 48, 53, 100, 108, 116, 132, 143, 147, 153, 175, 194, 197, 213, 218, 221, 223, 229, 230, 231, 235, 255, 274, 309, 313, 321, 330, 333, 334, 336, 338, 352, 375, 388, 395, 444, 445, 488, 494, 514, 515*
FLO *99, 518*
FTE *76, 80, 169, 181, 234, 287, 293, 363, 369, 372, 373, 374, 376, 510, 511, 518*
Functioneel Leeftijdsontslag *70, 71, 99, 396, 518*

G

G-4 *255, 518*
GBA *296, 299, 518, 522*
Gehandicapten *102, 172, 356, 402, 521*
Gemeentefonds *40, 41, 84, 86, 119, 122, 126, 164, 181, 182, 309, 310, 311, 395, 444, 445*
Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid *519*
Geneeskundige en GezondheidsDienst *89, 120, 446, 447, 456, 457*
Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen *350, 519*
GGD *12, 62, 63, 89, 91, 96, 99, 100, 103, 104, 105, 119, 122, 132, 175, 291, 328, 363, 385, 402, 403, 404, 405, 456, 457, 472, 516, 518*
GGZ *53, 96, 101, 103, 104, 404, 456, 472, 518*
GHOR *91, 97, 350, 519*
Grex *137*
Groen In en Om de Stad *519*
Grondbeleid *3, 6, 45, 277, 321, 326, 358*
Grondexploitatie *43, 45, 182, 269, 276, 277, 279, 280, 313, 326, 434, 435, 518*
GSB *66, 103, 129, 132, 235, 237, 270, 332, 397, 406, 407, 409, 472, 478, 496, 508, 519*
GVB *19, 63, 142, 144, 164, 206, 316, 317, 326, 331, 338, 339, 348, 349, 386, 410, 411, 428, 429, 452, 465, 485, 519*

H

HA *218, 224, 226, 227, 235, 236, 237, 352, 426, 427, 458, 459, 478, 494, 519*
HAG *90, 103, 404, 405, 460, 461, 472, 519*
Harde kern jeugd *60, 61, 65, 69, 396*
Herinrichting Inburgering Amsterdam *407, 461, 519*
HGS *168, 170, 174, 519*
Hoofdinfrastructuur *410*
Hoofdnet auto *151, 155, 158, 163, 331, 351, 352*
Hoofdnet fiets *148, 151, 162*
Huurwoningen *28, 30, 257, 281, 359, 494*

I

IBA *12, 246, 247, 249, 250, 256, 291, 428, 429, 456, 457, 458, 459, 479, 519*
ICT *13, 20, 51, 54, 67, 84, 87, 88, 105, 129, 206, 212, 218, 224, 283, 291, 292, 294, 295, 297, 301, 303, 304, 305, 324, 348, 360, 361, 363, 364, 365, 367, 370, 377, 378, 440, 441, 456, 457, 466, 467, 479, 480, 483, 514, 519*
ID *73, 78, 299, 519*
IJburg *52, 153, 163, 255, 260, 267, 269, 276, 277, 278, 279, 281, 344, 354, 424, 432, 433, 434, 435, 444, 456, 457, 459, 481*

IMB *323, 360, 361, 362, 363, 367, 368, 519*
Inburgering *13, 20, 60, 74, 77, 107, 108, 112, 117, 119, 128, 131, 332, 406, 407, 461, 498, 502, 519, 522*
IND *60, 519*
Ingenieursbureau Amsterdam *12, 246, 247, 428, 429, 456, 457, 458, 459, 510, 512, 513, 514, 515, 519*
Integrale Meting Bedrijfsvoering *323, 360, 519*
Investeringsbudget Landelijk Gebied *519*
Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing *3, 5, 57, 307, 308, 319, 446, 447, 519*
IOAW *81, 504, 519*
IOAZ *80, 81, 504, 519*
ISD *62, 65, 94, 96, 519*
ISV *5, 43, 66, 71, 72, 187, 189, 190, 255, 261, 269, 276, 307, 308, 314, 319, 327, 329, 414, 415, 434, 435, 446, 447, 492, 496, 519*

J

JA/KE *128, 129, 196, 519*
Jeugdcriminaliteit *59, 60, 61, 62, 65, 101, 397, 498*
Jeugdsport in Beweging *519*
JGZ *93, 100, 402, 403, 456, 457, 519*
JIB *175, 178, 519*

K

Kinderen eerst *13, 18, 22, 50, 93, 99, 108, 120, 122, 128, 130, 131, 167, 185, 191, 194, 197, 271, 408, 409, 460, 461, 473, 519*
Kinderopvang *79, 86, 113, 122, 128, 338, 398, 399, 401, 465, 471*
Kredietcrisis *17, 39, 44, 45, 217, 218, 219, 230, 254, 255, 257, 266, 268, 277, 278, 280, 281, 312, 326, 328, 329, 330, 331, 334, 337, 339, 349, 359*
Kunstenplan *44, 185, 186, 187, 192, 193, 195, 196, 198, 199, 419, 420, 421, 461, 476*
Kwijtschelding *83, 345, 346, 398*

L

Lokale heffingen *3, 6, 202, 321, 339, 341, 342*
Luchtkwaliteit *19, 31, 50, 52, 54, 135, 136, 137, 139, 146, 147, 149, 150, 159, 162, 170, 203, 206, 207, 208, 211, 212, 213, 225, 226, 259, 265, 297, 412, 422, 424, 425, 454, 455, 477, 488, 494, 522*

M

MBO *115, 118, 225, 369, 519*
MCA *214, 477, 520*
Meerjarig Ontwikkelingsprogramma *261, 520*
MER *266, 267, 486, 488, 490, 492, 494, 496, 498, 500, 502, 504, 506, 508, 520*
Milieubeheer *488, 490, 522*
Milieubeleid *201, 211, 212*
Milieu Effect Rapportage *520*
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid *521*
MKB *44, 206, 221, 520*
Mobiliteitsfonds *3, 43, 50, 52, 152, 154, 157, 159, 160, 161, 162, 164, 165, 343, 356, 358, 410, 412, 413, 464, 465, 474*
Monitor Leefbaarheid en Veiligheid *520*
MOP *261, 492, 496, 520*
MTNL *194, 520*
MTV *61, 63, 520*

N

Nieuwkomers *500*
NME *214, 422, 477, 520*
NOC*NSF *168, 520*
Noordelijke IJ-oevers *490*
Noordvleugel *137, 140, 152, 163, 220, 255, 259, 520*

Noord/Zuidlijn *13, 39, 40, 41, 43, 50, 51, 53, 136, 137, 141, 142, 145, 159, 160, 162, 181, 206, 207, 246, 280, 313, 314, 324, 325, 329, 330, 332, 374, 388, 410, 411, 412, 444, 445, 446, 447, 453, 466, 467, 474, 520*
ntegrale Meting Bedrijfsvoering *360*
NUG *76, 77, 78, 520*
NV Verzekeringsbedrijf Groot Amsterdam *245, 386, 522*
NV Werk *73, 314*
NZL *138, 143, 148, 154, 156, 163, 520*

O

OCO *114, 520*
OCW *107, 108, 112, 190, 194, 196, 520*
OGA *12, 39, 42, 43, 46, 126, 131, 152, 188, 212, 215, 227, 242, 246, 247, 250, 253, 256, 261, 266, 267, 268, 269, 276, 280, 291, 292, 314, 315, 316, 317, 318, 355, 359, 363, 378, 412, 413, 414, 415, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 458, 459, 477, 481, 485, 520*
OGGZ *96, 520*
OKC *18, 93, 101, 108, 110, 120, 121, 520*
Ombuigingen *45, 190*
Omslagpercentage *336*
Omslagrente *313, 336, 446, 447*
Onderhoud van kapitaalgoederen *3, 6, 321, 350*
Onroerende Zaak Belasting *520*
Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam *12, 40, 253, 355, 359, 385, 435, 444, 445*
OOV *33, 50, 59, 63, 65, 67, 71, 72, 93, 99, 120, 125, 307, 396, 397, 454, 455, 470, 520*
Openbaar vervoer *33, 43, 54, 59, 63, 97, 135, 136, 138, 141, 142, 145, 150, 158, 159, 162, 226, 227, 329, 348, 356, 373, 396, 397, 402, 403, 410, 411, 412, 413, 428, 429, 466, 474, 517, 520, 522*
Openbare Orde en Veiligheid *3, 13, 40, 49, 50, 53, 54, 57, 59, 61, 66, 67, 68, 99, 120, 395, 396, 397, 450, 470, 519, 520*
Openbare verlichting *155, 156, 350, 357, 410, 411, 412*
Opstapper *144, 164*
O&S *171, 174, 371, 520*
Oudkomers *407, 461*
OV *33, 65, 137, 138, 139, 141, 142, 144, 147, 151, 156, 158, 162, 163, 164, 255, 259, 264, 279, 326, 410, 520*
OZB *41, 131, 310, 311, 327, 345, 398, 520*

P

PA *271, 520*
PAO *79, 115, 225, 234, 520*
Parkeergarages *273, 275, 329, 412, 413, 481*
Parkstad *215, 281, 282, 313, 436, 437, 510*
Personeel, organisatie en informatie *3, 321, 374*
PIP *251, 285, 520*
PMB *12, 192, 242, 243, 245, 249, 256, 291, 428, 429, 431, 462, 463, 479, 521*
PMI *52, 200, 270, 271, 272, 274, 521*
P-Net *301, 302, 365, 438, 439, 453, 466, 467, 483*
PO *22, 25, 109, 110, 113, 114, 115, 116, 118, 127, 128, 129, 130, 171, 187, 191, 521*
Politie *19, 32, 59, 63, 64, 90, 94, 100, 120, 245, 314, 356, 396, 397, 446*
Port Security *218*
P+R *31, 139, 145, 147, 150, 162, 163, 521*
PRI *260, 521*
Privatisering *294, 318, 440, 441, 484*
Programakkoord *3, 5, 15, 17, 21, 46, 59, 60, 69, 75, 85, 91, 107, 108, 127, 138, 139, 140, 167, 169, 178, 185, 187, 196, 203, 211, 220, 222, 233, 241, 248, 253, 257, 271, 277, 278, 279, 284, 289, 300, 341, 520*
Programma Ruimtelijke Investeringen *260, 264, 521*
Project Basisregistratie en Infrastructuur *517*
Projectmanagementbureau *12, 243, 428, 429, 462, 463, 510, 512, 513, 514, 515, 521*
PvE *143, 148, 152, 267, 521*

R

RAG *277, 279, 521*
Rampenbestrijding *59, 95, 396, 397, 432, 433*
Recreatie *3, 13, 22, 40, 49, 50, 54, 55, 57, 109, 167, 168, 172, 174, 191, 259, 264, 395, 414, 415, 416, 417, 450, 475, 522*
Recreatieschap *350, 414, 415*
Register *4*
Re-integratie *17, 26, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 108, 377*
Rekening-courantpercentage *337*
Renterisiconorm *333, 335, 336*
Riool- en Waterzuivering Installatie *521*
ROC *79, 82, 83, 86, 87, 108, 114, 279, 471, 521*
ROWO *281, 521*
RWS *150, 521*
RWZI *267, 277, 279, 332, 521*

S

SAOA *62, 65, 521*
Schiphol *40, 138, 162, 164, 219, 222, 223, 224, 226, 227, 229, 231, 259, 264, 294, 314, 328, 347, 348, 360, 386, 388, 426, 427, 521*
Servicehuis ICT *12, 243, 244, 292, 294, 302, 377, 385, 428, 429, 454, 455, 510, 512, 513, 514, 515, 521*
Servicehuis Personeel *12, 291, 301, 302, 303, 304, 305, 466, 467, 510, 512, 513, 514, 515, 521*
SFV *52, 273, 281, 282, 312, 521*
SHI *51, 243, 244, 249, 250, 251, 291, 292, 298, 377, 428, 429, 430, 454, 455, 479, 521*
SHP *291, 438, 439, 466, 467, 483, 521*
SIP *35, 111, 122, 125, 521*
SISA *332, 393, 521*
SO *22, 53, 101, 103, 104, 109, 112, 114, 116, 118, 129, 278, 407, 461, 472, 521*
Sociaal Structuurplan *270, 434, 435, 521*
Sociale cohesie *20, 33, 34, 35, 111, 117, 122, 123, 124*
Sociale veiligheid *33, 59, 63, 66, 396, 397*
SP *12, 267, 521*
Staat van de Stad *371*
Stadsarchief Amsterdam *12, 283, 300, 361, 418, 419, 442, 443, 452, 453*
Stadsbank van Lening *12, 241, 245, 249, 330, 385, 430, 431, 464, 465, 479, 480, 510, 512, 513, 514, 515*
Stadsdeelfonds *40, 48, 309, 310, 311, 349, 395, 444, 445*
Stadspas *73, 83, 398, 399*
Stadsregio Amsterdam *121, 139, 141, 146, 286, 348, 350, 438, 439, 521*
Stadsschouwburg *188, 193, 200, 338, 386, 420, 421*
Stationseiland *63, 66, 152, 260, 267, 276, 432, 433, 518*
Stedelijke Vernieuwing *3, 5, 35, 43, 57, 132, 253, 254, 255, 260, 262, 270, 273, 307, 308, 319, 434, 435, 436, 437, 446, 447, 481, 492, 496, 519*
Stedelijk Museum *192, 193, 196, 198, 199, 200, 418, 419, 460, 461, 476*
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting *45, 51, 273, 281, 312, 313, 326, 436, 437, 444, 456, 457, 481, 521*

T

TEU *223, 522*
Toerisme *232, 517*
TOG *268, 522*

U

UNA *159, 160, 318, 474*
UvA *77, 522*

V

VE-fonds *45, 273, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 312, 317, 326, 522*
Veilig In en Om School *118, 119, 522*
Verbonden partijen *3, 6, 321, 346, 349, 468*

Verdelingsvoorstel *91*
Verhuurder *98, 373*
Verkeersveiligheid *135, 136, 140, 150, 153, 154, 163, 165, 351, 352, 356, 410*
Vermakelijkheidsretributie *341, 445, 522*
Verzelfstandiging *180, 181, 188, 242, 291, 294, 298, 299, 338, 348, 349, 415, 440, 441, 461, 475*
VGA *12, 245, 361, 522*
VIOS *118, 522*
VNG *36, 76, 202, 284, 345, 522*
VNO/NCW *522*
VO *22, 23, 24, 25, 93, 109, 110, 112, 113, 114, 115, 116, 118, 128, 129, 130, 148, 155, 171, 175, 187, 191, 267, 496, 522*
Voor- en Vroegschoolse Educatie *108, 112, 522*
Voortijdig SchoolVerlaten *18, 112, 114, 244, 406, 407, 522*
VO-scholen *22, 24, 25, 109, 187, 191, 522*
VOV *33, 63, 66, 522*
VROM *108, 214, 256, 274, 326, 496, 522*
VSV *22, 112, 114, 522*
VVE *108, 112, 113, 114, 120, 130, 132, 407, 461, 473, 496, 522*
VWS *91, 100, 168, 438, 439, 466, 467, 483, 496, 522*

W

WABO *202, 256, 310, 522*
Waterbeheer *13, 201, 202, 208, 209, 316, 317, 389, 424, 425, 446, 447, 452, 453, 485*
Waternet *12, 201, 202, 209, 210, 212, 214, 215, 354, 372, 385, 422, 423, 464, 465, 477*
Weerstandsvermogen *3, 6, 44, 51, 53, 179, 316, 317, 321, 323, 388, 398, 399, 446, 452, 453, 485, 523*
Werkgelegenheid *17, 19, 218, 220, 225, 227, 345, 359, 398, 426, 521*
Westpoort *44, 63, 65, 114, 204, 213, 219, 225, 226, 227, 229, 242, 245, 246, 260, 268, 275, 338, 339, 351, 386, 389, 414, 415, 430, 431, 448, 449, 466, 467, 475, 480, 485*
Wet Bevordering integriteitbeoordelingen door het openbaar bestuur *522*
Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid *522*
Wet FIDO *333, 334, 335, 522*
Wet Financiering Decentrale Overheden *333, 522*
Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen *519*
Wet Inschakeling Werkzoekenden *522*
Wet Maatschappelijke Ondersteuning *89, 405, 461, 522*
Wet Sociale werkvoorziening *74, 79, 502, 523*
Wet Voorzieningen Gehandicapten *523*
Wet Werk en Bijstand *44, 50, 51, 79, 80, 81, 86, 328, 345, 388, 471, 502, 523*
Wet Werk en Inkomen Kunstenaars *81, 502, 522*
WI *117, 119, 522*
Wibautas *50, 52, 154, 155, 158, 159, 160, 164, 256, 411, 467, 474*
WIBO *281, 522*
Wij Amsterdammers *53, 107, 111, 123, 124, 125, 126, 130, 131, 191, 244, 406, 407, 454, 473*
WIW *73, 398, 399, 522*
WKB *258, 262, 522*
W-middelen *522*
WMO *50, 53, 73, 89, 90, 91, 92, 95, 96, 97, 98, 101, 102, 103, 104, 105, 285, 310, 402, 403, 404, 445, 446, 447, 460, 462, 472, 506, 522*
Woningbouwproductie *51, 261, 273, 274, 316, 318, 481, 485*
Woningen In Beschermde Omgeving *522*
WSW *74, 79, 80, 85, 330, 338, 502, 523*
WVG *404, 460*
WWB *41, 51, 73, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 86, 87, 128, 328, 332, 398, 399, 452, 453, 502, 522, 523*
WWIK *81, 502, 522*

Z

Zeeburgereiland *202, 260, 267, 270, 432, 433, 523*

Zuidas *54, 163, 180, 181, 260, 264, 265, 269, 273, 274, 276, 277, 278, 279, 280, 348, 349, 359, 414, 415, 432, 433, 434, 435, 458, 459, 475, 481*
Zuidelijke IJ-oevers *260, 267, 276*
Zuidoostlob *255, 260, 267, 276, 432, 433*

Bezoekadres
Weesperplein 8
1018 XA Amsterdam

Postbus 1078
1000 BB Amsterdam
Telefoon 020 520 6666
Fax 020 520 6600

Gemeente Amsterdam
ACAM Accountancy en Advies

Nr. 147.000.08-A

Aan de gemeenteraad van de gemeente Amsterdam

ACCOUNTANTSVERKLARING

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2008 van de gemeente Amsterdam, bestaande uit de balans per 31 december 2008 en de toelichting daarop, de programmarekening over 2008 en de toelichting daarop, de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen en de bijlage met verantwoordingsinformatie over topinkomens, gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het College van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam

Het College van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder gemeentelijke verordeningen. De gemeenteraad van Amsterdam heeft voor de jaarrekening 2008 bij besluitnummer 205/537 van 21 november 2007 en besluitnummer 255/758 van 17 december 2008 de invulling van het begrip rechtmatige totstandkoming bevestigd.
Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat en voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 213, tweede lid van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten en het Programma van eisen voor de accountantscontrole 2008 zoals vastgesteld door de gemeenteraad bij besluitnummer 205/537 van 21 november 2007 en geactualiseerd bij besluitnummer 255/758 van 17 december 2008 waarin invulling is gegeven aan het begrip rechtmatigheid. Hiermee ligt vast wat wordt bedoeld met de in de oordeelsparagraaf opgenomen zinsnede 'de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder gemeentelijke verordeningen'.

Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, alsmede het voor de naleving van de wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de gemeente Amsterdam. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving, van de redelijkheid van schattingen die het College van Burgemeester en Wethouders heeft gemaakt en een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten. Deze goedkeuringstolerantie is door de gemeenteraad vastgelegd in het Programma van eisen voor de accountantscontrole 2008.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeente Amsterdam een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2008 als van de activa en passiva per 31 december 2008 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder gemeentelijke verordeningen.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Amsterdam, 13 mei 2009

ACAM Accountancy en Advies

T.G.H. van der Zon RA